

KALENDÁŘ

NÁROD

TISKÁRNA ČESKÝCH BENEDIKTINŮ

1637 S. Allport Street Chicago 8, Illinois

1964

CAPITOL FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

3522-24 West 26th Street, roh Drake Avenue

Chicago 23, Illinois

Telefon: 521-5200

CHARLES T. SALAK, president.

**PRO VAŠE ÚSPORY
PŮJČKY NA MAJETKY**

**VAŠE VKLADY JSOU POJIŠTĚNY DO \$10,000
AGENTUROU VLÁDY SPOJENÝCH STÁTŮ**

Zakladatel katolického školství a 40tíhodinové pobožnosti ve Spojených státech

Blahoslavený Jan Nepomuk Neumann, C.S.S.R., IV. biskup filadelfický. Prohlášen za blahoslaveného Sv. Otcem Pavlem VI., dne 13. října, 1963. Narozen v Prachaticích v Čechách dne 17. července, 1805 z otce Filipa Jana Neumanna a matky Anežky Lepší. Gymnasium studoval v Budějovicích i filosofii a dva roky bohosloví v semináři v Budějovicích a dva roky bohosloví v Praze. Po mnohých obtížích doplnul do New Yorku dne 20. května, 1836. Byl vysvěcen biskupem Janem Duboisem v New Yorku dne 25. června, 1836 a druhý den sloužil svou primici v kostele sv. Mikuláše v New Yorku. Téhož dne odebral se na svou misií Williamsville u Niagarských vodopádů. Dne 16. ledna 1842 složil svaté sliby co redemptorista. Konsekrován čtvrtým biskupem filadelfické diecése dne 28. března, 1852. Zemřel dne 5. ledna, 1860.

NÁROD

ČESKO-AMERICKÝ KATOLICKÝ KALENDÁŘ

NA PŘESTUPNÝ ROK

1964

Obsahuje část kalendářní, poučné čtení, povídky, básně,
kroniky, adresáře a různá vyobrazení.

Ročník 69.

TISKEM A NÁKLADEM TISKÁRNY ČESKÝCH BENEDIKTINŮ,
1637 S. ALLPORT STREET, CHICAGO 8, ILLINOIS.

LIBRARY OF JIRINA PUGH
P.O. Box 66453
LOS ANGELES, CA 90066-0453

POZNÁMKY K ROKU 1964

ČTVERO SUCHÝCH DNŮ.

První týden v postě — 19., 21. a 22. února. Svatodušní — 13., 15. a 16. května. Podzimní — 16., 18. a 19. září. Zimní — 16., 18. a 19. prosince.

ZASVĚCENÉ SVÁTKY.

SVÁTKY, O NICHŽ OBCOVÁNÍ MŠE SV. JE PŘÍKAZEM:

Každá neděle v roce; Nový rok 1. ledna; Nanebevstoupení Páně 7. května; Nanebevzetí Panny Marie 15. srpna; Všech Svatých 1. listopadu; Neposkvrněné Početí P. Marie 8. prosince; Hod Boží vánoční 25. prosince.

NÁRODNÍ PATRONOVÉ

Blahoslavená Panna Maria bez poskvrny hříchu počatá, jejíž svátek se slaví 8. prosince, je patronkou Spojených Států; sv. Jan Nepomucký, 16. května, sv. Prokop, 4. července a sv. Václav, 28. září, jsou patronové Čechů; ssv. Cyril a Metoděj, 5. července, jsou patronové Moravanů a Slovanů vůbec.

STÁTNÍ SVÁTKY.

Všechny neděle v roce; Nový rok; narozeniny A. Lincolna, 12. února; narozeniny Jiřího Washingtona, 22. února; Zdobení hrobů, 30. května; Prohlášení nezávislosti, 4. července; Dělnický den první pondělí v září; Den díkůvzdání, čtvrtý čtvrtek a někde třetí čtvrtek v listopadu; Hod Boží vánoční.

V některých státech i Velký pátek, jakož i jiné dni bývají od presidenta neb guvernéra státu, za takový svátek prohlášeny.

Na státní svátky je veřejné úřadování zastaveno. Směnky prošlé na některý z těchto svátků jsou splatné až dne následujícího. Pouze směnky prošlé na Velký pátek anebo Zdobení hrobů jsou splatné ten den před tím. Smlouvy, uzavřené nebo podepsané na národní svátek, nemají platnosti před soudem.

O PŮSTĚCH ZDRŽELIVOSTI A ÚJMY.

Půst zdržlivosti zakazuje požívání masitých pokrmů, ale neobmezuje střídme užívání jiných pokrmů, jichž možno i vícekrát za den dosyta se najísti.

Půst újmy je ten, který omezuje počet jídel a množství jídla a dovoluje pouze jednou za den dostatečně se najísti, což nemá být před polednem. Ostatně jídla — pokud je jich třeba k zachování životní síly — jsou dovolena, nemají se však obě dohromady rovnati jednomu plnému jídlu. Svačiny mezi jídlem dovoleny nejsou, tekutiny, jako mléko, káva, čaj, ovocné šťávy, pivo, jsou dovoleny.

Požívání masa a ryb při témže jídle je dovoleno.

Všichni, kdo dokončili svůj sedmý rok, jsou podrobeni půstům zdržlivosti.

Všichni, kdo dokončili dvacátý první rok a dosud nepřekročili padesátý devátý rok, jsou vázáni posty újmy.

Půst zdrželivosti zakazuje požívání nejen masa, ale i masité polévky a všech výtažků z masa, jako beef-tea, jakož i škvarků, špeku atd. Vejce a mléčné výrobky jsou dovoleny. Sádla a jiných tuků možno užití pouze k přípravě pokrmů.

DNI ZDRŽELIVOSTI

Každý pátek v roce je dnem zdrženlivosti, leč by některý zasvěcený svátek připadl na pátek. Vyjimkou je doba čtyřicetidenního postu, během které se přísný půst musí zachovat, i kdyby na ten den připadl svátek.

POZMĚNĚNÁ — ZMÍRNĚNÁ — PRAVIDLA POSTU A ZDRŽELIVOSTI

Církev svatá, naše Matka, ukládá (jako zákon, který je nutno zachovávat) pravidla postu a zdrželivosti, aby pěstovala ducha pokání, aby povzbudila sebezápor a sebemrtvení, aby vedla své děti po stopách Božského Spasitele. — Jsou to pravidla upravená dle církevních zákonů a pozměněná — zmírněná — výsadami udělenými Svatou Stolicí naším biskupům.

ZDRŽELIVOST (OD MASA A MASITÝCH POKRMŮ.)

Každý (katolík), kdo má víc než 7 let, je vázán zachovávat zdrželivost.

ÚPLNÁ ZDRŽELIVOST

Žádné masité pokrmy, ani polévka z masa, ani masitá omáčka, nesmí se požívat v tyto dny: Všechny pátky v roce — popeleční středu — svatvečer Neposkvrněného Početí P. Marie (7. prosince) — den před Štědrým dnem (23. pros.) -

ČÁSTEČNÁ — NEÚPLNÁ — ZDRŽELIVOST

Jedno masité jídlo za den se dovoluje v tyto dny: všechny všední dny v postě mimo Popeleční středu a všech pátků. Středy a soboty suchých dnů a svatvečery: svatodušní.

PŮST (ŮJMY):

Každý, kdo má více než 21 roků a nezačal šedesátý rok svého věku, je vázán zachovávat půst.

Postní dny jsou: všechny všední dny v postě, čtvero suchých dnů a 3 svatvečery: před Svatodušní nedělí, před svátkem Neposkvrněného Početí Panny Marie, den před Štědrým dnem anebo Štědrý den, kterýkoliv se může vybrat před vánocemi.

V postní den pouze jedno jídlo do syta je dovoleno za den. Ostatní dvě jídla — pokud je jich třeba k zachování životní síly — jsou dovolena, nemají se však rovnat obě dohromady jednomu plnému jídlu.

Maso může být požíváno při hlavním (plném) jídlu — ovšem krom pátků, Popeleční středy, svatvečera Nanebevzetí Panny Marie a dne před Štědrým dnem.

Svačiny mezi jídlem dovoleny nejsou — tekutiny, jako mléko, káva, čaj, ovocné šťávy, ano.

Kdyby trpělo zdraví nebo schopnost práce — zákon neváže. Třeba se však zeptat a poradit se zpovědníkem nebo farářem.

O POSTNÍCH PRAVIDLECH

Postní pravidla jsou církevním nařízením, které Církev má právo a moc pozměnit dle potřeby různých krajín a okolností. Změnu platnou pro celou Církev může učinit Sv. Otec, hlava Církve, kdežto biskupové mohou učinit změnu v postních pravidlech jen pro svoji diecézi, kdykoliv to důležitá příčina vyžaduje. Každý katolík se tudíž má řídit postními pravidly, jež bývají oznámeny v jeho farnosti každého roku před zahájením čtyřicetidenního půstu.

LEDEN

JANUARY—1964

1. Středa	OBŘEZÁNÍ PÁNĚ — Nový Rok
2. Čtvrtek	Nejsv. Jména Ježíš
3. Pátek	✠ Sv. Jenovefa, panna; sv. Cyrin a Primus
4. Sobota	✠ Sv. Angela z Foligno

Neděle po Narození Páně: Simeonovo proroctví. Luk. 2.

5. Neděle	Sv. Radim (Gaudencius, bratr sv. Vojtěcha)
6. Pondělí	Zjevení Páně — sv. Tři Králů
7. Úterý	Sv. Kletus, muč; sv. Lucian, kněz
8. Středa	Sv. Severin, věrozvěst
9. Čtvrtek	Sv. Julia a Basilissa; sv. Agatha, muč.
10. Pátek	✠ Sv. Thekla, panna; sv. Vilém, arcibiskup
11. Sobota	Sv. Menard, poustevník; sv. Arnošt, opat

Neděle 1. po Zjevení Páně: 12tiletý Ježíš v chrámě — Luk. 2.

12. Neděle	Blah. Maria Elekta, karmelitánka (1605-1656)
13. Pondělí	Sv. Bohumír, řeh.; sv. Leoncius, biskup
14. Úterý	Sv. Hilár, b. a učitel c.; sv. Felix Nolský, kněz
15. Středa	Sv. Maurus, opat; sv. Pavel, poust.; sv. Isidor
16. Čtvrtek	Sv. Honoratus, biskup; sv. Marcel I., papež
17. Pátek	✠ Sv. Antonín Veliký, poust.; sv. Milvidia
18. Sobota	Sv. Marketa

Neděle 2. po Zjevení Páně: Svatba v Káni Galilejské — Jan 2.

19. Neděle	Sv. Kanut, král a m.; sv. Jindřich, b. a věrozv.
20. Pondělí	Sv. Fabián, papež a m.; sv. Šebastián, m.
21. Úterý	Sv. Anežka Římská, panna a mučednice
22. Středa	Sv. Anastáz, b. a m.; sv. Irena, vdova
23. Čtvrtek	Zasnoubení P. Marie; sv. Rajmund Penafort
24. Pátek	✠ Sv. Timotheus (Bohuslav), b. a m.;
25. Sobota	Obrácení sv. Pavla; sv. Marces, poustevník

Neděle Devítník: Podobanství o dělnících na vinici. Mat. 20.

26. Neděle	Sv. David, král; sv. Vojslava, ř.; sv. Polykarp
27. Pondělí	Sv. Jan Zlatoústý, bisk. a učitel církevní
28. Úterý	Sv. Cyril Alexandrijský, biskup
29. Středa	Sv. František Saleský, bisk. a učitel církevní
30. Čtvrte k	Sv. Felix IV., papež a mučedník
31. pátek	✠ Sv. Jan Bosco, kněz; sv. Petr Nolaskus

PRANOSTIKA LIDU.

♦ ♦ ♦

Krátký masopust, dlouhá zima.

V lednu sníh a bláto, v únoru tuhé mrazy za to.

Častý déšť v lednu, mrví hojně hřbitovy.

Když roste tráva v lednu, roste špatně v červnu.

V lednu-li roste tráva, neúroda se očekává.

Když leden mokrá bývá, jistě vína nedolívá.

Leden tuhý a drsný prospívá osení.

Na Nový rok déšť, o Velikonocích sníh.

Je-li teplý leden, z korce mandel jeden.

Jsou-li červánky v novoroční den, jistě přinesou samou slotu jen.

Na Tři Krále zima stále.

V den sv. Pavla poustevníka: pěkný den, dobrý rok; větrný den, mokrá rok.

Na Jméno Ježíš ku kamnům nejbliž.

ÚNOR

FEBRUARY—1964

1. sobota | Sv. Ignác, biskup a muč.; sv. Brigita, panna

Neděle 1. po devítiku: O rozsévání semen. Luk. 8.

2. neděle OČIŠŤOVÁNÍ PANNY MARIE — Hromnice
3. pondělí Sv. Blažej, biskup a mučedník
4. úterý Sv. Ondřej Korsíní, b.; sv. Gelasius; sv. Gilbert
5. středa Sv. Háta (Dobromila), muč.; Sv. Domicián
6. čtvrtek Sv. Dorota, panna a muč.; sv. Julián, lékař
7. pátek Sv. Romuald, opat; sv. Juliána, vdova
8. sobota Bl. Milada (Mlada), Přemyslovna, řeh. česká

Neděle 2. po devítiku: Uzdravení slepce. Luk. 18.

9. neděle Sv. Apollonia, panna a mučednice
10. pondělí Sv. Školastika, abatyše
11. úterý Zjevení Panny Marie Lurdské; sv. Adolf, b.
12. středa POPELEC; Sedm svatých servitů, z. ř.
13. čtvrtek Sv. Gilbert, b.; sv. Kateřina Ricci, panna
14. pátek Sv. Valentin, kněz a muč.; sv. Bruno, vyz.
15. sobota Sv. Jiřina, panna

Neděle 1. postní: O pokušení P. Ježíše. Matt. 4.

16. neděle Sv. Řehoř X., papež; sv. Juliána, pa. a m.
17. pondělí Sv. Flavián, patr.; sv. Romulus a Solon, m.
18. úterý Sv. Simeon, biskup a mučedník
19. středa Sv. Konrád, opat; bl. Godsalk, opat
20. čtvrtek Sv. Oldřich, kněz.; sv. Nikefor, mučedník
21. pátek Sv. Eleonora, kárlovna, sv. Mořic, muč.
22. sobota Sv. Lazar, mnich

Neděle 2. postní. Proměnění Páně. Mat. 1.

23. neděle Sv. Petr Damiani, uč. c.; sv. Klaudius, muč.
24. pondělí Sv. Matěj, apoštol Páně
25. úterý Sv. Felix III., papež
26. středa Sv. Markéta Kortonská, kajcnice
27. čtvrtek Sv. Leander, biskup
28. pátek Sv. Roman, opat
29. sobota Sv. Osvald

PRANOSTIKA LIDU.

+ + +

Je-li únor teplý, třeba hospodařiti se senem, neboť jaro se opozdí.

Na Hromnice o hodinu více.

Svatá Háta bývá na sněh bohatá.

Jasno na sv. Romana věští dobrý rok.

Na sv. Blažeje kamínek se obřejí.

Je-li v únoru zima a sucho, bývá horký srpen.

Větry na konci února zvěstují neúrodný rok.

Noc po sv. Petru značí budoucnost.

Únor bílý pole sílí.

Jak dlouho skřivan o Hromnicích pívá, tak dlouho se po nich neozývá.

Svatý Matěj láme led, není-li ho, zrobí hned.

BŘEZEN

MARCH—1964

Neděle 3. postní.

Vymítání němého ducha. Luk. 11

1. Neděle	Sv. Albín, biskup; sv. Hermes, muč.
2. Pondělí	Bl. Anežka Česká, panna a řeholnice
3. Úterý	Sv. Kunhuta, císařovna; sv. Kamila, panna
4. Středa	Přeseneš ost. sv. Václava; sv. Lucius, p.
5. Čtvrtek	Zděnko, muč. z husitských dob; sv. Kazimír
6. Pátek	Sv. Perpetua a Felicitas, mučednice
7. Sobota	Sv. Tomáš Akvinský, učitel církevní

Neděle 4. postní:

Nasyčení pět tisíc mužů. Jan 6.

8. Neděle	Sv. Jan z Boha, zakl. řádu; sv. Beata, muč.
9. Pondělí	Sv. Františka Řím., vd.; sv. Dominik Savio
10. Úterý	40 svatých mučedníků v Sebastě
11. Středa	Matyáš (1650); bl. Angela z Foligno, ř.
12. Čtvrtek	Sv. Řehoř Veliký, papež, uč. c.; sv. Justina
13. Pátek	Sv. Kristina, m.; sv. Patricie (Vlasta), m.
14. Sobota	Sv. Mathilda, královna; sv. Alexander, m.

Neděle Smrtelná: Židé chtějí P. Ježíše kamenovat. Jan. 8.

15. Neděle	Sv. Klement Maria Hofbauer (Dvořák)
16. Pondělí	Sv. Longin, m.; sv. Izák Jogues, muč.
17. Úterý	Sv. Jan Sarkander, muč.; sv. Patrik, bís.
18. Středa	Sv. Cyril Jerus., b. a uč. c.; sv. Eduard, kr.
19. Čtvrtek	Sv. Josef, Pěstoun Páně
20. Pátek	Sv. Eufrasie, muč.; sv. Heribert, kněz
21. Sobota	Sv. Benedikt, opat, zakladatel řádu

Neděle Květná: Slavný vjezd Ježíšův do Jerusalema. Mat. 21.

22. Neděle	Sv. Kateřina Janovská; sv. Kateřina Švédská
23. Pondělí	Sv. Alfons Turibius, biskup
24. Úterý	Sv. Gabriel, řeholník
25. Středa	Zvěstování Panny Marie
26. Čtvrtek	Sv. Hastal, mučedník; sv. Ludger, biskup
27. Pátek	Sv. Jan z Damašku, učitel církevní
28. Sobota	Sv. Jan Kapistran, řeholník; ct. Adela Cini

Neděle: Hod Boží Velikonoční: Vzkříšení Páně. Mar. 8.

29. Neděle	HOD BOŽÍ VELIKONOČNÍ
30. Pondělí	Sv. Amadeus
31. Úterý	Sv. Quido, opat; sv. Benjamin, mučedník

PRANOSTIKA LIDU.

Březen za kamna vlezem.

V březnu stár, boj se mar.

V březnu prach a v dubnu bláto — rolníkovi kyne zlato.

V březnu prach co zlato a stříbro, ale sněh pro obilí jed.

Každá mlha v březnu přináší za 100 dní dešť nebo bouřku.

Březen suchý, duben mokrý, květen větrný, pytle obilím a sudy vínem naplní.

Mrzne-li na den 40 mučedníků, přijde ještě 40 ranních mrazů.

Na sv. Řehoře pluje led do moře. Na sv. Řehoře lenoch sedlák, který ne-oře.

Mrzne-li na den sv. Gertrudy trvá zima ještě 40 dní.

Pěkně-li na sv. Josefa, bývá dobrý rok.

DUBEN

APRIL—1964

1. středa	Sv. Hugo, biskup
2. čtvrtek	Sv. František Paulánský, zakladatel řádu
3. pátek	☩ Sv. Agapita a Irena
4. sobota	Sv. Isidor, biskup; sv. Jiří, poutevník

Neděle 1. po velikonočních: Ježíš zjevuje se apoštolům. Jan 20.

5. neděle	Sv. Vincenc Fererský, řeholník
6. pondělí	Sv. Celestin I., papež; sv. Vilém, opat
7. úterý	Sv. Heřman oJsef, biskup; bl. Kristián, kněz
8. středa	Sv. Albert, patriarcha; sv. Diviš, b. a muč.
9. čtvrtek	Sv. Marla Kleofášova, učednice Páně
10. pátek	☩ Sv. Juda Barsabáš, učedník Páně
11. sobota	Sv. Lev Veliký, papež; sv. Gemma Galgani, pa.

Neděle 2. po velikonočních: Ježíš Dobrý Pastýř. Jan 10.

12. neděle	Sv. Julina, pa.; sv. Konstantín; sv. Sabas, m.
13. pondělí	Sv. Hermenegild, vyz.; Ida; sv. Marcius
14. úterý	Sv. Justin m.; sv. Valerian, m.; sv. Lidvína
15. středa	Sv. Anastasie a Basilissa
16. čtvrtek	Sv. Bernadetta Soubirous p. z Lurd
17. pátek	☩ Sv. Anicet, papež; sv. Innocent, biskup
18. sobota	Sv. Appolinus, radní a mučedník

Neděle 3. po velikonočních: Maličko a neuzříte mne. Jan 16.

19. neděle	Sv. Konrád; Emma, hraběnka; Timon, jáhen
20. pondělí	Sv. Anežka Montepule; sv. Sulpicius
21. úterý	Sv. Anselm, arcibiskup a učitel církevní
22. středa	Sv. Soter a Kajus, mm.
23. čtvrtek	Sv. Vojtěch, biskup a muč., patron český
24. pátek	☩ Sv. Jiří, m.; sv. Fidelis, m.; sv. Honorius
25. sobota	Sv. Marek, evangelista

Neděle 4. po velikonočních: Ježíš příslibuje Utěšitele. Jan 16.

26. neděle	Panna Maria Dobré Rady; sv. Anastás
27. pondělí	Sv. Zita, panna; sv. Petr Kanisius, uč. církevní
28. úterý	Sv. Pavel z Kíříže, zakladatel řádu
29. středa	Sv. Robert, opat a zakl. ř.; sv. Petr Veronský
30. čtvrtek	Sv. Kateřina Sienská

PRANOSTIKA LIDU.

★ ★ ★

Je-li suchý duben, malá naděje na úrodný rok.

Když záhy trn rozkvétá, záhy se žito vymetá.

Čím kvete trní později, tím méně se urodí sena a obilí.

Mokřý duben a pak květen chladný, k sýpkám a senu přístup snadný.

Nerad tomu sedlák bývá, když mu v dubnu neprší.

Větrný a suchý duben zastaví veškerý vzrůst.

Sníh dubnový jako mrva pohnojí.

Kvetou-li stromy hodně koncem dubna, bývá mnoho ovoce.

Na sv. Jiří vlaštovky již víří a luka jdou do sena.

O sv. Jiří vylézají hadi a štíři.

KVĚTEN

MAY—1964

1. pátek	Sv. Josef Patron Dělníků
2. sobota	Sv. Athanas, biskup a uč. cír.; sv. Zikmund

Neděle 5. po velikonocích: Proste a bude vám dáno. Jan 16.

3. neděle	Sv. Alexander, papež
4. pondělí	Křížový den; Sv. Monika, vdova; sv. Florián
5. úterý	Křížový den; Sv. Pius V., papež; sv. Irena, m.
6. středa	Křížový den; Sv. Valerián, b.; sv. Evodius, m.
7. čtvrtek	NANEBEVSTOUPENÍ PÁNĚ
8. pátek	Zjevení sv. Michaela, archanděla
9. sobota	Sv. Řehoř Nazianský, biskup

Neděle 6. po velikonocích: O Utěšiteli Duchu Svatém. Jan 15.

10. neděle	Sv. Isidor, rolník
11. pondělí	Ssv. Filipa a Jakuba, apoštolů
12. úterý	Sv. Pankrác, muč.; sv. Nereus, muč.
13. středa	Sv. Servác, bisk.; sv. Dominika, panna
14. čtvrtek	Sv. Bonifác, mučedník
15. pátek	Sv. Jan de La Salle, kněz, zakl. řádu
16. sobota	Sv. Jan Nepomucký, kněz, muč., pat. český

Neděle: HOD BOŽÍ SVATODUŠNÍ Sestání Ducha sv. Jan 14.

17. neděle	Sv. Paschal Baylon, řeholník
18. pondělí	Sv. Felix Kantalicie, ř.; sv. Venantius, muč.
19. úterý	Sv. Petr Celestín, papež a poustevník
20. středa	Sv. Bernardin Sienský
21. čtvrtek	Sv. Theobald, arcibiskup
22. pátek	Sv. Rita, vdova; sv. Julie, panna a muč.
23. sobota	Sv. Ondřej Bobala, mučedník

Neděle: NEJSV. TROJICE: Učte všechny národy. Mat. 28.

24. neděle	Panna Marie Pomocnice křesťanů
25. pondělí	Sv. Řehoř VII., papež; sv. Dionisius, biskup
26. úterý	Sv. Filip Neri
27. středa	Sv. Beda ctihodný, učitel církevní
28. čtvrtek	Božího Těla
29. pátek	Sv. Cyril, muč.; sv. Gerald, biskup
30. sobota	Sv. Johanna de Arc., panna

Neděle 2. po Sv. Duchu: O veliké večeri. Luk. 14.

31. Neděle | Panna Marie Královna nebe i země

PRANOSTIKA LIDU.

★ ★ ★

Ssv. Pankrác, Servác a Bonifác jsou ledoví muži.

Před Servácem není léta, po Serváci s mrazy veta.

Chladna o Jakubu a Filipu jsou zlým znamením pro polní plodiny. Je-li však v čase tomto tepleji, nadchází pěkné a příznivé počasí. To platí též, když počasí je deštivé.

Prší-li na prvního máje, nedaří se práce pro dobytek.

Když máj vláhy nedá, červen se předá.

V máji aby hůl pastýři ani neoschla.

Teplý květen, studený červen; studený květen, teplý červen.

Havlovo žito, Urbanův oves, co z toho bude, potom mi pověz.

Roj, který v máji se rodí, za plný vůz sena stojí.

Do sv. Ducha nesvlékej kožícha.

ČERVEN

JUNE—1964

1. pondělí	Sv. Pamfil, muč.;
2. úterý	Sv. Athanas, biskup a muč.; sv. Zigmund
3. středa	Pondělí Svatodušní
4. čtvrtek	Sv. František Carciolo, zakl. řádu
5. pátek	≡ Nejsv. Srdce Páně; Sv. Bonifác, vyz. a muč.
6. sobota	Sv. Norbert, biskup a zakl. řádu

Neděle 3. po Sv. Duchu: O ztracené ovci. Luk. 15.

7. neděle	Sv. Robert, opat; sv. Julita
8. pondělí	Sv. Vilém, biskup; sv. Genesla, panna a muč.
9. úterý	Sv. Primus a Felician; Bl. Anna Maria Taigi
10. středa	Sv. Markéta, královna, vd.
11. čtvrtek	Sv. Barnabáš, apoštol; sv. Maxmiliana
12. pátek	≡ Sv. Jan z Fekundy, kněz
13. sobota	Sv. Antonín Paduanský

Neděle 4. po Sv. Duchu: Zázračný lov ryb. Luk. 5.

14. neděle	Sv. Basil Veliký, bisk. a učitel církevní
15. pondělí	Sv. Vít, mučedník; sv. František Regis
16. úterý	Sv. Beno (Zbyněk), věrozvěst; sv. Pavel, muč.
17. středa	Sv. Adolf a Batulř; Jan z Jenštýna
18. čtvrtek	Sv. Efrem, jáhen, uč. c.; sv. Marina, pa. a m.
19. pátek	≡ Ssv. Gervas a Protaz, mm., sv. Juliana Falk.
20. sobota	Sv. Sylvester, papež; sv. Florentiána, p.

Neděle 5. po Sv. Duchu: Spravedlnost fariseů. Mat. 55.

21. neděle	Sv. Alois z Gonzagy, řeholník sv. Demetrius
22. pondělí	Sv. Paulin, biskup; sv. Albán a Anfibal, muč.
23. úterý	Sv. Eberhard, b.; Anna, Přemyslovna
24. středa	Sv. Jan Křtitel; sv. Simplicius, bisk.
25. čtvrtek	Sv. Prosper, spisovatel; bl. Ivan, poustevník
26. pátek	≡ Sv. Jan a Pavel, muč.; sv. Virgíl, biskup
27. sobota	Sv. Ladislav, král; sv. Adelaída, kněžna

Neděle 6. po Sv. Duchu: Zázračné nasycení. Marek 8.

28. neděle	Sv. Ireneus, b. a m.; sv. Mařic; sv. Marcella
29. pondělí	Ssv. Petr a Pavel, apoštolové
30. úterý	Památka sv. Pavla; Arnošt z Pardubic

PRANOSTIKA LIDU.

+ + +

Červen studený — krčí
sedlák rameny.

Medardovo kápě (8)
čtyřicet dní kape.

Prší-li na sv. Víta, bý-
vá špatná sklizeň žita.

Sv. Vít kořen štíp, sv.
Petr ten ho natrh, sv.
Prokop kořen dokop, sv.
Markýta (10.) vede žence
do žita.

O Janu-li kukačka ku-
ká, pěkný čas sobě vyku-
ká.

Na Boží Tělo jaký den,
dlouho se potom vrací
ten.

Do sv. Jana Křtitele
nechval ječmene.

ČERVENEC

JULY—1964

1. středa	Předrahé Krve Páně
2. čtvrtek	Navštívení Panny Marie
3. pátek	Sv. Lev II., papež; sv. Pavel, m.; bl. Menrad
4. sobota	Sv. Prokop, opat, patron český

Neděle 7. po Sv. Duchu: O falešných prorocích. Mat. 7.

5. neděle	Ssv. Cyril a Metoděj, věrozvěsti Slovanů
6. pondělí	Sv. Tomáš Morus, mučedník
7. úterý	Sv. Benedikt XI., papež; sv. Vavřinec
8. středa	Sv. Alžběta, královna; sv. Edgar, král
9. čtvrtek	Bl. Veronika Julíani, ř.; sv. Zeno, voják, muč.
10. pátek	Sv. Felicita a 7 synů mm.; sv. Oldřich, fch.
11. sobota	Sv. Pius I., papež a muč.; sv. Jan, b. a muč.

Neděle 8. po Sv. Duchu: Nespravedlivý vladař. Luk. 16.

12. neděle	Sv. Jan Gualbert, zakl. ř.; sv. Berta, král.
13. pondělí	Sv. Marketa, pa. a m.; sv. Milada (Mildred)
14. úterý	Sv. Bonaventura, uč. c.; bl. Hroznata, m.
15. středa	Sv. Jindřich, císař. Sv. Vladimír, vyzn. Sv. Donald
16. čtvrtek	Panna Maria Karmelská
17. pátek	Sv. Alexius, žebrák; sv. Ondřej Svorada
18. sobota	Sv. Kamil de Lellis; sv. Emilián, otrok, muč.

Neděle 9. po Sv. Duchu: Ježíšův pláč nad Jerusalemem. Luk. 19.

19. neděle	Sv. Vincenc z Pauly, z. řádu; sv. Vavřinec, b.
20. pondělí	Sv. Jeroným Aemiliáni, z. ř.; sv. Pavel, muč.
21. úterý	Sv. Konstantin, opat; sv. Julia, pa. a muč.
22. středa	Sv. Maria Magdalena, kaj. a učednice Páně
23. čtvrtek	Sv. Apollinaris, b. a muč.; sv. Libor, biskup
24. pátek	Sv. František Solano, ř.; sv. Kristina, pa.
25. sobota	Sv. Jakub starší, apoštol

Neděle 10. po Sv. Duchu: O publikánu a fariseu. Luk. 18.

26. neděle	Sv. Anna, matka Panny Marie
27. pondělí	Sv. Klement; sv. Pantaleon; sv. Celestín
28. úterý	Sv. Innocenc I., papež; sv. Viktor I., papež
29. středa	Sv. Marta, učednice Páně; sv. Marcella
30. čtvrtek	Sv. Abdon a Senen, mm.; sv. Ondřej, biskup
31. pátek	Sv. Ignác z Loyoly, zakladatel řádu

PRANOSTIKA LIDU.

♦ ♦ ♦

Jak teplý sv. Jakub,
tak studené Vánoce.

Jaké počasí panuje o
sv. Jakubu, takové panu-
je v prosinci až do Vánoc.

Na sv. Magdalenu rádo
pršívá, protože mnoho pla-
kala pro Pána.

V den Sedmi bratří když
prší, sedm týdnů dešť' do-
vrší.

Je-li na sv. Vincence
slunečno, bude hojně ví-
na.

Hezký den na sv. Hav-
la slibuje mnoho ovoce.

Zvětšují-li mravenci na
sv. Annu své hromady,
lze očekávat tuhou zimu.

Ženci na pole, včely s
pole.

Když dne ubývá, horka
přibývá.

SRPEN

AUGUST—1964

1. sobota | Sv. Petr v okovech; bl. Julian Eymard

Neděle 11. po Sv. Duchu: Uzdravení hluchého. Marek 7.

2. neděle | Sv. Alfons z Liguori, z. ř., uč. c.; sv. Štěpán I.
3. pondělí | Sv. Augustin Gazotič, biskup; sv. Lydia
4. úterý | Sv. Dominik, zakl. ř.; sv. Eleutherius, muč.
5. středa | Panna Maria Sněžná; sv. Osvald, král
6. čtvrtek | Proměnění Páně; sv. Sixtus II., papež
7. pátek | Sv. Kajetán, zakl. ř.; sv. Donát, sv. Oldřich
8. sobota | Sv. Hedvika, král.; sv. Cyriak a Largus, muč.

Neděle 12. po Sv. Duchu: Milosrdný Samaritán. Luk. 10.

9. neděle | Sv. Jan Křt. Vianney, kněz; sv. Matěj Bar.
10. pondělí | Sv. Vavřinec, jáhen, muč.; sv. Hugo, biskup
11. úterý | Sv. Zuzana, p. a m.
12. středa | Sv. Klára, zakl. řádu; sv. Diana, služka a m.
13. čtvrtek | Sv. Jan Berchmans, řeh.; sv. Kassian, uč. c.
14. pátek | Sv. Athanasia, abatyše; sv. Marcellus, bis.
15. sobota | NANEBEVZETÍ PANNY MARIE

Neděle 13. po Sv. Duchu: O desíti malomocných. Luk. 17.

16. neděle | Sv. Roch, vyznavač; sv. Theodor, biskup
17. pondělí | Sv. Hyacinth, ř.; sv. Mamas, pastýř; sv. Amor
18. úterý | Sv. Helena, cis.; sv. Klára z Montefalco
19. středa | Sv. Jan Eudes, kněz; sv. Sebald, králevič
20. čtvrtek | Sv. Bernard, opat a učitel církevní
21. pátek | Sv. Johanna Františka de Chantal, zakl. ř.
22. sobota | Neposkvrněného Srdce Panny Marie

Neděle 14. po Sv. Duchu: Dvěma pánům nelze sloužit. Mat. 6.

23. neděle | Sv. Filip Benecius, ř.; sv. Sidonius (Zdeněk)
24. pondělí | Sv. Bartoloměj, apoštol; Augustin Strobach
25. úterý | Sv. Ludvík, král; sv. Poncián; sv. Patricia
26. středa | Sv. Zefyrin, ppž. a m.; sv. Fortunát, jáhen, m.
27. čtvrtek | Sv. Josef Kalasanský, zakl. ř.; sv. Aroncius, m.
28. pátek | Sv. Augustin, biskup a učitel církevní
29. sobota | Stěti sv. Jana Křtitele; sv. Sabina, m.

Neděle 15. po Sv. Duchu: Vzkříšení mládence. Luk. 14.

30. neděle | Sv. Růžena Limská, panna; sv. Felix a Adaukt
31. pondělí | Sv. Rajmund Nonatus; sv. Dominik, chlapec

PRANOSTIKA LIDU.

★ ★ ★

Srpen začíná jak červenec skončil.

Čeho srpen nedováří, toho září neusmaží.

Když jsou v srpnu velké rosy, zůstane obyčejně pěkné počasí.

Mihy na lukách a potocích zvěstují stále, teplé počasí.

Parna na sv. Dominika zvěstují tuhou zimu.

Vavřinec, první pozímec.

Bartoloměj svatý odpoledne krátí.

Krásně o Vavřinci a Bartoloměji, na dobrý podzim měj pevnou naději.

Z počátku-li srpen hodně hřeje, budoucí se zima sněhem stkvěje.

Srpen má nejkrásnější počasí v roce.

ZÁŘÍ

SEPTEMBER—1964

1. úterý	Sv. Jiljí, opat, poust.; sv. Benigna Ferrero, ř.
2. středa	Sv. Štěpán, král; sv. Justus, b.; sv. Kalista
3. čtvrtek	Sv. Pius X., papež; sv. Bronislava, panna
4. pátek	Sv. Růžena Viterbská, p.; sv. Rozálie,
5. sobota	Sv. Viktorin, b. a m.; sv. Judita (Jitka), král.

Neděle 16. po Sv. Duchu: Uzdravení vodnatelného. Luk. 14.

6. neděle	Sv. Vavřinec Justiniani, b.; sv. Magnus, opat
7. pondělí	Sv. Melchior, muč.; sv. Regina, p. a muč.
8. úterý	Narození Panny Marie
9. středa	Sv. Gorgonius, m.; sv. Pucheria, císařovna
10. čtvrtek	Sv. Mikuláš, Tolentský; sv. sv. Šebastian, kněz
11. pátek	Sv. Protus a Hyacinth, mm.; sv. Dobráš
12. sobota	Jméno Panny Marie; sv. Kvida, kostelník

Neděle 17. po Sv. Duchu: Největší příkázání. Mat. 22.

13. neděle	Sv. Filip, m.; sv. Kateřina Janovská, vdova
14. pondělí	Povýšení sv. Kříže; sv. Krecenc
15. úterý	Sedmibolestné Panny Marie
16. středa	Sv. Ludmila, česká kněžna a mučednice
17. čtvrtek	Stigmata sv. Františka; Sv. Lambert, b. a m.
18. pátek	Sv. Josef Kupertinský, ř.; sv. Senator, bis.
19. sobota	Sv. Januar, biskup a muč.; sv. Soslus

Neděle 18. po Sv. Duchu: Uzdravení mrtvici raněného. Mat. 9.

20. neděle	Sv. Eustachius, důstojník a mučedník
21. pondělí	Sv. Josef Kupertinský, řeholník
22. úterý	Sv. Tomáš z Villanovy, arcibiskup
23. středa	Sv. Linus, papež a m.
24. čtvrtek	Sv. Gerald, bisk. a m.; sv. Liberius, papež
25. pátek	Sv. Kleofáš, uč. Páně; sv. Fdimin, b. a m.
26. sobota	Sv. Eusebius, papež; sv. Cyprian a Justina, m.

Neděle 19. po Sv. Duchu: O svatebním rouše. Mat. 22.

27. neděle	Sv. Kosmas a Damián, lékaři a muč.
28. pondělí	Sv. Václav, kníže český a mučedník
29. úterý	Sv. Michael archanděl
30. středa	Sv. Jeroným, kněz a uč. c.; sv. Alfred, řeh.

PRANOSTIKA LIDU.

Na pěkný podzim dlouhá zima.

Jasný Jiljí zvěstuje pěkný podzim.

Jaké počasí se na Jiljí ukazuje, takové se po celý měsíc udržuje.

Po Panny Marie Narození vlaš'oviček rozloučení.

Září vínečko vaří a co září nedovadí, říjen dopeče.

Po hojných deštích v září zimnímu osení se daří.

Na sv. Maurice (22.) nesej pšenice, buďť samá metlice.

Na sv. Václava každá plaňka dozrává.

Kolem sv. Michala daří se nejlépe zimní setba.

Dozrají-li žaludy před Michalem, bude tuhá zima.

Po sv. Matouši čepici na uši.

ŘÍJEN

OCTOBER—1964

1. čtvrtek	Sv. Remigius, biskup; sv. Aretas, muč.
2. pátek	☩ Svatých Andělů Strážných
3. sobota	Sv. Terezie Ježíškova, ř.; sv. Cyprian, bisk.

Neděle 20. po Sv. Duchu: Uzdravení syna úředníka. Jan 4.

4. neděle	Sv. František Asiský, zakladatel řádu
5. pondělí	Sv. Placid, opat, a spolumučedníci
6. úterý	Sv. Bruno, zakl. řádu; sv. Apollinar, arcib.
7. středa	Královny posvátného růžence
8. čtvrtek	Sv. Brigita, vdova; sv. Valeria, p.
9. pátek	☩ Sv. Dionys, b. a m.; sv. Demetrius, pat.
10. sobota	Sv. František Borgia, řeh.; sv. Paulinus, bisk.

Neděle 21. po Sv. Duchu: O skládání účtů. Mat. 18.

11. neděle	Mateřství Panny Marie
12. pondělí	Sv. Pelagia, kajčnice; sv. Maximilian, biskup
13. úterý	Sv. Edward, král; sv. Gerald, hrabě
14. středa	Sv. Kallistus, papež a m. Sv. Fortunata, panna
15. čtvrtek	Sv. Terezie Avilská, p. a ř.; sv. Leonard, opat
16. pátek	☩ Sv. Gerard Majella, řeh. bratr; sv. Havel
17. sobota	Sv. Markéta M. Alcoque, ř.; sv. Hedvika, vév.

Neděle 22. po Sv. Duchu: Sluší-li daň dávat? Matt. 22.

18. neděle	Sv. Lukáš, evangelista Páně
19. pondělí	Sv. Petr z Alkantary, ř.; sv. Laura, vd. a m.
20. úterý	Sv. Jan Kentský, kněz; sv. Arthur, král
21. středa	Sv. Voršila, p. a m.; sv. Hilarion, opat
22. čtvrtek	Sv. Kordula, p. a m.; sv. Maria Salome, uč. Páně
23. pátek	☩ Sv. Theodoret, kněz a muč.; sv. Roman, b.
24. sobota	Sv. Rafael, archanděl; sv. Armella, služka

Neděle 23. po Sv. Duchu: Dcera Jajrova. Mat. 9.

25. neděle	KRISTA KRÁLE
26. pondělí	Sv. Evarist, ppž., m.; sv. Amand, věrozvěst
27. úterý	Sv. Fidelis, mučedník; Anastasia
28. středa	Sv. Šimon a Juda, apoštolové; Cyrilla, pa., m.
29. čtvrtek	Sv. Narcis, b. a vyznavač; sv. Angelus, věrozv.
30. pátek	☩ Sv. Saturnin, muč.; sv. Serapion, patriarcha
31. sobota	Vigilie Všechn Svätých; sv. Wolfgang, biskup

PRANOSTIKA LIDU.

+ + +

Opadá-li v říjnu listí,
bude mokrá zima.

Když říjen blýská, zima
plíská.

V říjnu mráz a větry,
leden, únor teplý.

Říjen a březen rovní si
bývají ve všem.

Přijde-li v říjnu mráz a
vítr, bude leden mírný.

Sv. Šimon a Juda často
přinášejí sněh.

Divoké husy na odletu,
konec i babímu létu.

Svatá Terezie zasazuje
zimní okna.

Na sv. Havla dobytek
do chléva.

Sv. Havel češe se stro-
mů poslední jablko.

Jak den sv. Voršily po-
číná, tak i zima končívá.

Když dlouho listí ne-
padne, tubá zima se při-
krade.

LISTOPAD

NOVEMBER—1964

Neděle 3. po zjevení Páně: Uzdravení služebníka setníkova
Matt. 8.

1. Neděle	SLAVNOST VŠECH SVATÝCH
2. Pondělí	Památka všech věrných zemřelých (Dušiček)
3. Úterý	Sv. Hubert, bisk.; Jindřich Richter, muč.
4. Středa	Sv. Karel Boromejský, arcibiskup
5. Čtvrtek	Sv. Malachias, arcibiskup
6. Pátek	☩ Sv. Leonard, poust.; sv. Emilián, kněz
7. Sobota	Sv. Engelbert, arcib.; sv. Arnošt, opat

Neděle 4. po Zjevení Páně: Rouře na moři, Matt 8

8. Neděle	Sv. Maurus, biskup; sv. Klarus, kněz
9. Pondělí	Sv. Theodor, vyzn.; sv. Alexander, muč.
10. Úterý	Sv. Ondřej Avellini, ř.; sv. Justus, věrozv.
11. Středa	Sv. Martin, biskup
12. Čtvrtek	Sv. Martin I., papež; sv. Rufus, biskup
13. Pátek	☩ Sv. Stanislav Kostka, ř.; sv. Eugen, arcib.
14. Sobota	Sv. Josafat Kunčevič, arcibiskup a muč.

Neděle 5. po Zjevení Páně: O koukole Mat. 13.

15. Neděle	Sv. Albert Veliký, ř., b.; sv. Leopold mark.
16. Pondělí	Sv. Edmund, arcibiskup; sv. Otmar, opat
17. Úterý	Sv. Gertruda Veliká, abatyše, sv. Hilda, ab.
18. Středa	Sv. Roman, muč.; sv. Dionys, ppž.; sv. Odo, o.
19. Čtvrtek	Sv. Alžběta, kněžna; sv. Poncian, papež a m.
20. Pátek	☩ Sv. Felix z Valois, z. ř.; sv. Sebald, biskup
21. Sobota	Obětování Panny Marie; sv. Kolumban, opat

Neděle 24 po Sv. Duchu: O posledním soudu. Mat. 24

22. Neděle	Sv. Cecílie, p., m.; sv. Marek a Štěpán, mm.
23. Pondělí	Sv. Klement, p. m.; sv. Adela; sv. Daniel, b.
24. Úterý	Sv. Jan z Kříže, ř.; sv. Flora a Barie, p. a m.
25. Středa	Sv. Kateřina, p. a m.; sv. Jakub Rozsekaný, m.
26. Čtvrtek	Sv. Konrád, biskup; sv. Marcel, muč.
27. Pátek	☩ Sv. Virgil, b.; sv. Bazilius a Saturnius, mm.
28. Sobota	Sv. Řehoř III., papež

Neděle 1. adventní: Budou znamení na nebi. Lnk. 21.

29. Neděle	Sv. Saturnin, biskup a m.; sv. Filemon, muč.
30. Pondělí	Sv. Ondřej, apoštol; sv. Justina, p. a m.

PRANOSTIKA LIDU.

♦ ♦ ♦

Hřímá-li v listopadu,
bude úrodný rok.

Kvetou-li stromy podru-
hé, potrvá zima až do
května.

Pozdní bouře znamená
velkou úrodu obilí.

Chodí-li husa před sv.
Martinem po ledě, chodí
po sv. Martinu v blátě.

Svatý Martin přijede na
bílém koni.

Jaké počasí na sv. Ka-
teřinu, takové je v příš-
tím lednu.

Sníh na sv. Ondřeje
vzešlému žltu nepřije.

Počasí na den Obětová-
ní P. Marie zvěstuje prů-
běh příští zimy.

At' Kateřiny nebo kříže,
počne-li mrznout, tedy top-
te chýše.

PROSINEC

DECEMBER—1964

FRANOSTIKA LIDU.

★ ★ ★

V adventě-li kruté mrazy panují a dodrží, zůstává 18 neděl studeno.

Zelené Vánoce — bílé Velikonoce.

Vánoce v jeteli, Letnice ve sněhu.

Má-li sv. Barbora bílý fěrtoch, bude hodně trávy.

Chodí-li husa o Barboře po ledě, chodí o Vánocích po blátě.

Svatá Lucie nocí upije.

Jaký prosinec, takový je příští červen.

Když v prosinci mrzne a sněží, úrodný rok na to běží.

Jitřní jasně a obloha čistá, úroda hojná příští rok jistá.

Naše práce a počínání záleží na Božím požehnání.

1. Úterý	Sv. Eligius, zlatník; bl. Edmund Kampion, m.
2. Středa	Sv. Bibiana, p. a muž.; sv. Hippolyt, muž.
3. Čtvrtek	Sv. František Xaverský, věrozv. Sv. Kassian, m.
4. Pátek	Sv. Barbora, p. a m.; sv. Theofanes, k. a m.
5. Sobota	Sv. Sabas, poustevník; sv. Mikuláš I., papež

Neděle 2. adventní: Jan Křtitel ve vězení. Mat. 11.

6. Neděle	Sv. Mikuláš, biskup; sv. Gertruda, vdova
7. Pondělí	Vigilie Neposkv. Početí P. M.; sv. Ambrož
8. Úterý	NEPOSKVRNĚNÉHO POČETÍ PANNY MARIE
9. Středa	Sv. Leokadie, pa. a muž.; sv. Julian, bisk.
10. Čtvrtek	Sv. Melchisedes, ppž., m.; sv. Eulalie a Julie, mm.
11. Pátek	Sv. Damas, papež; sv. Daniel
12. Sobota	Panna Maria Guadalupská

Neděle 3. adventní (Gaudete): Svědectví Janovo. Jan 1.

13. Neděle	Sv. Lucie, p. a m.; sv. Otilie, ř.; sv. Nikodem
14. Pondělí	Sv. Spiridion, biskup; sv. Eutrofia, p. a m.
15. úterý	Sv. Eusebius, bisk. a muž.; sv. Faustin, m.
16. středa	Suchý den; Sv. Adela, cis.; sv. Albina, p.
17. Čtvrtek	Sv. Olympia, vdova; sv. Lazar vzkříšený, bisk.
18. Pátek	Suchý den. Sv. Rufus a Zosimus, mm.
19. Sobota	Suchý den; Sv. Timotheus a Maura, mm.

Neděle 4. adventní: Připravujte cestu Páně. Luk. 3.

20. Neděle	Sv. Petr Klaver, věrozvěst
21. Pondělí	Sv. Tomáš, apoštol; sv. Eugenie
22. Úterý	Sv. Flavian, m.; sv. Beata, m.
23. Středa	Sv. Kristina, p. a věrozvěstkyně
24. Čtvrtek	Vigilie Narození Páně
25. Pátek	NAROZENÍ PÁNĚ; sv. Anastasie, mučednice
26. Sobota	Sv. Štěpán, jáhen, prvomučedník

Neděle po vánocích: Simeonovo proroctví. Luk. 2.

27. Neděle	Sv. Jan, apoštol; sv. Maximus, biskup
28. Pondělí	Svatých Mladětek; sv. Troadius, jích, m.
29. Úterý	Sv. Tomáš, arcibiskup a mučedník
30. Středa	Sv. Melanie ml.; sv. Roger, bisk.; sv. Eugen, b.
31. Čtvrtek	Sv. Sylvester, papež; sv. Kolumba, p. a muž.

Jména svatých v Americe užívána.

Odvozeniny z křesťanských jmen.

Kde jest více svatých pod stejným jménem, možno si vybrati jiné datum (než co zde po-
dáváme) jistého svatého. Na př: Františků jest více: Borgia 10 říj., De Paul 2. dub., Sa-
leský 29 led., Xaverský 3 pros. Podobně jiní svatí.

Abe, Abraham,	5 únor.	Arnand, Arnold,	8 čce.	Betty, Elizabeth,	18 čer.
Aby, Abraham,	16 břez.	Arnauld, Arnold,	8 čce.	Bill, William,	20 čce.
Abie, Abraham,	9 říj.	Art, Arthur,	21 čce.	Birdie, Bertha,	4 čce.
Achil, Achilles,	15 květ.	Artie, Arthur,	21 čce.	Blanche, Blanca,	5 čce.
Achim, Joachim,	16 dub.	Ary, Aaron,	21 čce.	Blase, Blasins,	3 únor.
Ada, Ida, Editha,	15 čce.	Asta, Augusta,	27 břez.	Bob, Robert,	29 dub.
Adele, Adelaide,	16 pros.	Aubin, Albin,	5 únor.	Bonny, Bonaventura,	14 čce.
Ado, Ado,	16 pros.	Aubine, Albina,	16 pros.	Bride, Brigitta,	23 čce.
Aggie, Agnes, 21 led.—2 břez.		Audrey, Alderic,	7 led.	Brush, Ambrose,	7 pros.
Aemil, Emilian,	8 srp.	Audrey, Ethelreda,	23 čer.	Bryan, Bernard,	20 srp.
Aemilia, Aemiliana,	5 led.	Austin, Augustine,	26 květ.	Burga, Walburga,	1 květ.
Aimee, Amata,	13 pros.	Austin, Augustine,	28 srp.		
Ainy, Amata,	13 pros.	Aveline, Eva,	24 pros.	Camille, Camilla,	14 čce.
Al, Albert,	21 list.	Avelline, Andrew,	10 list.	Campion, Edmund,	16 list.
Al, Adalbert,	3 dub.	Axel, Absalon,	2 břez.	Canty, John of Kanty,	31 květ.
Alan, Alanus,	26 říj.			Canute, Canutius,	19 led.
Albie, Albina,	16 pros.	Bab, Barbara,	4 pros.	Carlos, Charles,	4 list.
Aldrich, Aldrikus,	7 led.	Barb, Barbara,	4 pros.	Carmela, Maria,	16 čce.
Aleck, Alexander,	18 břez.	Babet, Elizabeth,	5 list.	Carmen, Maria,	16 čce.
Alec, Alexius,	17 čce.	Babett, Elizabeth,	8 čce.	Carrie, Caroline,	14 čce.
Alex, Alexius,	12 únor.	Babe, Barbara,	4 pros.	Catty, Martha,	22 únor.
Alfons, Alphonsus,	12 srp.	Babie, Barbara,	4 pros.	Cecily, Caecilia,	22 list.
Alonso, Alphonsus,	2 srp.	Baldwin, Barbara,	8 led.	Celia, Caecilia,	22 list.
Alger, Algeric,	1 pros.	Barbe, Barbara,	4 pros.	Celina, Caecilia,	22 list.
Agný, Algeric,	1 pros.	Baraby, Barnabas,	11 čer.	Charlie, Charles,	4 list.
Airy, Algeric,	1 pros.	Barhard, Bernard,	20 srp.	Charlotte, Caroline,	14 čer.
Allice, Adelaide,	16 pros.	Barney, Bernard,	20 srp.	Cherie, Pulcheria,	10 září
Alicia, Adelaide,	16 pros.	Barry, Finbarr,	10 září	Chetry, Caritas,	1 srp.
Alick, Alexander,	21 září	Bart, Bartolomew,	24 srp.	Chiara, Clara,	12 srp.
Alix, Alexander,	21 září	Barthel, Bartholomew,	24 srp.	Chim, Joachim,	20 břez.
Allen, Hilarius,	13 led.	Bartley, Bartholomew,	24 srp.	Holly, Charles,	4 list.
Allie, Adelaids,	16 pros.	Bastel, Sebastian,	20 led.	Chris, Christopher,	25 čce.
Alma, Maria,	8 září	Bastian, Sebastian,	20 led.	Chrissy, Christiana,	24 čer.
Alwis, Aloysius,	21 čer.	Beatte, Beata,	8 břez.	Christina, Christiana,	24 čer.
Alois, Aloysius,	21 čer.	Bee, Beatrix,	18 led.	Claire, Clarus,	8 list.
Almaerei, Anna Maria,	26 čce.	Bea, Beatrice,	29 čce.	Clare, Clara,	12 srp.
Amy, Amator,	12 září	Bebba, Elizabeth,	18 čer.	Claude, Claudius,	9 čce.
Ame, Amator,	12 září	Bel, Bella, Elizabeth,	18 čer.	Claus, Nicholas,	6 pros.
Aime, Amator,	12 září	Belle, Elizabeth,	18 čer.	Colin, Nicholas,	10 září
Amella, Amelberga,	10 čce.	Ben, Benjamin,	31 břez.	Coline, Columba,	17 září
Andy, Andreas,	30 list.	Benedetta, Benedicta,	21 břez.	Columkille, Columba,	17 září
Anne, Anna,	26 čce.	Benedetto, Benedict,	21 břez.	Connie, Conrad,	26 list.
Anita, Anna,	26 čce.	Benito, Benedict,	21 břez.	Constance, Constantina,	10 září
Annette, Anna,	26 čce.	Bennet, Benedict,	21 břez.	Cora, Cordula,	22 říj.
Annie, Anna,	26 čce.	Bernie, Benedict,	21 břez.	Cy, Cyrus,	31 led.
Annunciata, Maria,	9 dub.	Benoit, Benedict,	21 břez.		
Ansel, Anselm,	21 dub.	Ben, Benno,	16 čer.	Daisy, Margaret, Cor.	22 únor.
Anastae, Anastasia,	28 říj.	Beppo, Joseph,	19 břez.	Dan, Daniel,	21 pros.
Anstys, Anastasia,	28 říj.	Bert, Bertha,	4 čce.	Danny, Daniel,	21 pros.
Antoinette, Antonia,	4 květ.	Bertie, Bertha,	4 čce.	Derby, Jeremia,	1 květ.
Antonette, Antonina,	1 břez.	Bert, Herbert,	16 břez.	Dave, David,	29 pros.
Anty, Anastasia,	28 říj.	Bertram, Bertrand,	29 čce.	Davey, David,	29 pros.
Anusia, Anna,	26 čce.	Bess, Bessie, Beata,	29 čce.	Della, Brigitta,	1 únor.
Archie, Archelaus,	23 srp.	Betsey, Elizabeth,	18 čer.	Denis, Dionysius,	8 dub.
Arend, Arnold,	8 čce.	Bettina, Elizabeth,	18 čer.	Denise, Dionysia,	6 pros.
Armand, Herman,	7 dub.	Betha, Elizabeth,	18 čer.	Dick, Richard,	3 dub.
Armyn, Herman,	7 dub.			Diego, Didacus,	12 list.

Mego,	Jacob,	6 říj.	Gabe,	Gabriel,	24 břez.	Jule,	Julius,	19 srp
Dion,	Dionysius,	3 říj.	Garrett,	Gerard,	24 září	Juliet,	Julia,	21 čce
Dirk,	Theodoric,	1 čce.	Gaston,	Vedastus,	6 únor.			
Dix,	Benedict,	21 břez.	Gene,	Eugene,	8 led.	Karel,	Charles,	4 list
Dodd,	Theodoric,	1 čce.	Geoffrey,	Godfrey,	8 list.	Karl,	Charles,	4 list
Dol,	Dorothy,	6 únor.	Gertie,	Gertrude,	17 list.	Kate,	Catherine,	25 list
Dolly,	Dorothy,	6 únor.	Gil,	Gilbert,	4 únor.	Kathleen,	Catherine,	25 list
Dolores,	Maria,	23 břez.	Gladys,	Claudia,	30 říj.	Kitty,	Catherine,	25 list
Dolph,	Adolph,	11 břez.	Grace,	Gratia,	1 květ.	Kelly,	Celsus,	18 čce
Dor,	Theodore,	16 srp.	Greg.	Gregory,	12 břez.	Kenny,	Canicus,	11 říj.
Dora,	Dorothy,	6 únor.	Griffith,	Ruffinus,	26 srp.	Kerstin,	Christina,	24 čer.
Dorinda,	Dorothy,	6 únor.	Grita,	Margaret,	22 únor.	Kir,	Chrophorus,	25 čce
Dort,	Dorothy,	6 únor.	Gus,	Augustus,	7 říj.	Klas,	Nicolas,	22 břez
			Guy,	Vitus,	15 čer.	Klaus,	Nicolas,	22 břez.
			Gwen,	Blance,	5 čce.	Knute,	Canute,	19 led.
			Gwen,	Gwendoline,	28 břez.	Kurt,	Conrad,	26 list.
Ed,	Edward,	13 říj.	Hal,	Henry,	15 čce.	Larkin,	Lawrence,	5 září
Edmond,	Edmund,	20 list.	Hank,	Henry,	15 čce.	Larry,	Lawrence,	5 září
Egmond,	Edmund,	20 list.	Hanna,	Anna,	26 čce.	Laurie,	Lawrence,	5 září
Effie,	Euphemia,	16 září	Hans,	John,	16 květ.	Lena,	Helen,	17 srp.
Eileen,	Helen,	17 srp.	Harriet,	Henry,	15 čce.	Lenon,	Magdalene,	22 čce.
Elaine,	Helen,	17 srp.	Harry,	Henry,	15 čce.	Leon,	Leo,	11 dub.
Eli,	Elias,	20 čce.	Harvey,	Hervens,	1 čer.	Lew,	Ludwig,	25 srp.
Elisha,	Elisaeus,	14 čer.	Hattie,	Hedwiga,	17 říj.	Lewis,	Ludwig,	25 srp.
Eliza,	Elizabeth,	8 čce.	Hawkin,	Henry,	15 čce.	Lex,	Alexius,	12 únor.
Ella,	Helen,	17 srp.	Heine,	Henry,	15 čce.	Libby,	Elisabeth,	18 čer.
Ellen,	Helen,	17 srp.	Heinz,	Henry,	15 čce.	Lillie,	Ludmila,	16 září
Elleen,	Helen,	17 srp.	Hemma,	Emma,	29 čer.	Lillian,	Ludmila,	16 září
Elisha,	Elisaeus,	14 čer.	Hobart,	Hubert,	3 list.	Lionel,	Leo,	11 dub.
Ellis,	Elisaeus,	14 čer.	Hugh,	Hugo,	1 dub.	Lizzie,	Elisabeth,	18 čer.
Elmer,	Vladimirus,	15 čce.				Lola,	Caroline,	14 čer.
Elmo,	Erasmus,	2 čce.	Ignace,	Ignatius,	31 čce.	Lora,	Lawrence,	18 květ.
Eloy,	Eligius,	1 pros.	Ike,	Isaac,	31 dub.	Lotty,	Caroline,	14 čer.
Else,	Elizabeth,	19 list.	Inez,	Agnes,	21 led.	Lou,	Ludwica,	31 led.
Elsie,	Elizabeth,	19 list.	Isbel,	Elizabeth,	19 list.	Louise,	Ludwica,	31 led.
Emeric,	Alberic,	26 led.	Ivan,	John,	25 čer.	Louis,	Ludwig,	25 srp.
Emerson,	Alberic,	26 led.				Luce,	Lucia,	13 pros.
Emery,	Alberic,	26 led.	Jack,	John,	16 květ.	Lucy,	Lucia,	13 pros.
Emil,	Aemilius,	8 srp.	Jake,	Jacob,	1 květ.	Luigi,	Aloysius,	21 čer.
Emilly,	Aemilia,	30 čce.	James,	Jacob,	1 květ.	Lulu,	Ludwica,	31 led.
Emmie,	Emma,	29 čer.	Jan,	John,	27 pros.			
Emmon,	Edmundus,	20 list.	Jane,	Joanna,	24 květ.	Mabel,	Amabilis,	13 září
Ema,	Eugenia,	25 pros.	Janet,	Joanna,	24 květ.	Madeleine,	Magdalene,	22 čce.
Ermin,	Herman,	7 dub.	Jarvis,	Gervase,	19 čer.	Madeline,	Magdalene,	22 čce.
Erna,	Ernestina,	7 list.	Jasper,	Casparus,	6 čce.	Madge,	Magdalene,	22 čce.
Ernst,	Ernest,	7 list.	Jean,	John,	24 květ.	Maggie,	Magdalene,	22 čce.
Essie,	Esther,	7 břez.	Jeanne,	Joanna,	24 květ.	Maisie,	Margaret,	22 únor.
Estella,	Esther,	7 břez.	Jeannette,	Joanna,	24 květ.	Mamie,	Maria,	8 září
Estelle,	Esther,	7 břez.	Jeff,	Godfried,	8 list.	Mae,	Maria,	8 září
Ethel,	Adelaide,	16 pros.	Jeffrey,	Godfried,	8 list.	Marie,	Maria,	8 září
Etta,	Henrica,	10 čer.	Jenkin,	John,	23 říj.	Marge,	Margaret,	10 čer.
Evan,	John,	24 čer.	Jenny,	Joanna,	22 srp.	Margy,	Margaret,	10 čer.
Eveleen,	Eva,	24 pros.	Jerry,	Jeremiah,	16 únor.	Marion,	Maria,	8 září
Eveline,	Eva,	24 pros.	Jessie,	Joanna,	24 květ.	Marjory,	Margaret,	10 čer.
			Jim,	Jacob,	1 květ.	Mat,	Mathilda,	14 břez.
Fanny,	Frances,	9 břez.	Joan,	Joanna,	24 květ.	Mat,	Matheus,	21 září
Fay,	Fides,	1 srp.	Joe,	Joseph,	19 břez.	Mat,	Matthias,	24 únor.
Fe,	Fides,	1 srp.	Josie,	Joseph,	19 břez.	Maud,	Magdalene,	28 květ.
Felice,	Felix,	14 čer.	Joyce,	Jucund,	14 list.	Maurice,	Mauritius,	22 září
Ferry,	Ferdinand,	23 čer.	Juan,	John,	8 únor.	Max,	Maximian,	11 únor.
Flo,	Flora,	29 list.	Judd,	Jeremiah,	1 květ.	May,	Maria,	8 září
Floy,	Florence,	20 čer.	Jude,	Thaddaeus,	28 říj.	Mayme,	Marla,	8 září
Frank,	Francis,	29 led., 4 říj.	Jula,	Julius,	19 srp.	Meg,	Margaret,	10 čer
Fred,	Frederick,	27 květ.						
Fritz,	Frederick,	18 čce.						

Michel,	Michael,	29 září	Robin,	Robert,	7 čer.	Threse,	Theresa,	15 říj.
Mick,	Michael,	29 září	Roger,	Rogerus,	4 led.	Tiffany,	Epiphany,	21 led.
Mike,	Michael,	29 září	Rolf,	Rudolph,	27 č.č.	Tilda,	Mathilda,	14 břez.
Miles,	Malachy,	3 list.	Rollo,	Rudolph,	27 č.č.	Tillie,	Ottilla,	13 pros.
Millie,	Aemilia,	12 list.	Rolston,	Rudolph,	27 č.č.	Tim,	Timothy,	24 led.
Mina,	Wilhemina,	25 čer.	Romie,	Roman,	22 květ.	Tim,	Timothy,	24 led.
Miriam,	Maria,	8 září	Rone,	Ronald,	20 srp.	Tina,	Christina,	24 č.č.
Molly,	Maria,	8 září	Rory,	Roderick,	13 břez.	Tina,	Valentine,	14 únor.
Moritz,	Maurice,	22 září	Ray,	Roderick,	13 břez.	Tom,	Thomas,	21 pros.
Morris,	Maurice,	22 září	Royce,	Roderick,	13 břez.	Tommy,	Thomas,	7 břez.
Murphy,	Muredachus,	13 srp.	Rudy,	Roderick,	13 břez.	Tracy,	Theresia,	15 říj.
Murray,	Muredachus,	13 srp.	Ruffin,	Rufinus,	30 č.č.	Trand,	Gertrude,	25 list.
			Ruffo,	Rufinus,	30 č.č.	Trine,	Catherine,	25 list.
			Ruprecht,	Rupert,	27 břez.	Trix,	Beatrix,	29 č.č.
Nance,	Anna,	26 č.č.	Rurik,	Ruderic,	13 břez.	Trude,	Gertrude,	17 břez.
Nanette,	Anna,	26 č.č.	Rutger,	Ruderic,	13 břez.			
Naninka,	Anna,	26 č.č.	Ruy,	Ruderic,	13 břez.			
Nash,	Ignatius,	31 č.č.				Ugo,	Hugo,	29 dub.
Nat,	Nathanael,	24 srp.	Sadie,	Sara,	4 září	Ulla,	Ursulla,	21 říj.
Nat,	Natalie,	1 pros.	Sally,	Rosalia,	4 září	Ulric,	Udalric,	4 č.č.
Ned,	Edward,	13 říj.	Sam,	Samuel,	20 srp.	Val,	Valentine,	14 únor.
Nellie,	Helen,	17 srp.	Sander,	Alexander,	18 břez.	Val,	Valerian,	14 dub.
Nick,	Nicholas,	6 pros.	Sanders,	Alexander,	18 břez.			
Niles,	Nicholas,	6 pros.	Sandro,	Alexander,	18 břez.	Valeska,	Ladistaus,	28 čer.
Niels,	Nicholas,	6 pros.	Sandry,	Alexander,	18 břez.	Van,	Henry,	10 č.č.
Nina,	Anna,	26 č.č.	Savy,	Francis,	3 pros.	Vence,	Vaclav,	28 září
Nora,	Helena,	17 srp.	Selina,	Coelina,	15 pros.	Vince,	Vincent,	28 září
			Sepp,	Joseph,	19 břez.	Vilma,	Wilhelmina,	10 led.
Olaf,	Olavus,	29 č.č.	Seymour,	Maurus,	15 led.			
Ole,	Olavus,	29 č.č.	Shamus,	Jacob,	1 květ.	Wallie,	Walburga,	27 únor.
Olive,	Oliva,	3 čer.	Si,	Josias,	1 září	Wally,	Walter,	4 čer.
Oliver,	Oliver,	1 č.č.	Sid,	Sidonia,	23 srp.	Wait,	Walter,	4 čer.
Olo,	Odilo,	1 led.	Sig,	Sigfried,	15 únor.			
Oscar,	Anscharus,	3 únor.	Sylvie,	Sylvia,	3 list.	Warren,	Guarine,	6 únor.
Owen,	Eugene,	8 led.	Sinclair,	Clara,	12 srp.	Watkin,	Walter,	4 čer.
			Sis,	Caecilia,	22 list.	Wence,	Vaclav,	28 září
Paddy,	Patrick,	17 břez.	Sissot,	Caecilia,	22 list.	Wendel,	Wendelin,	20 říj.
Paula,	Paul,	26 led.	Sita,	Zita,	27 dub.	Wilkin,	William,	29 č.č.
Pat,	Patrick,	17 břez.	Sol,	Solomon,	25 čer.	Will,	William,	6 dub.
Patsey,	Patrick,	17 břez.	Stacy,	Anastasia,	28 říj.	Willem,	William,	6 dub.
Pearl,	Margaret,	13 čer.	Stanley,	Stanislaus,	13 list.	Wilma,	Wilhelmina,	10 led.
Pete,	Peter,	29 čer.	Stasie,	Anastasia,	28 říj.	Winnie,	Winifreda,	3 list.
Phil,	Philipp,	1 květ.	Steve,	Stephen,	26 pros.	Winnny	Winifreda,	3 list.
Pierce,	Peter,	29 čer.	Stine,	Christina,	24 č.č.			
Polly,	Maria,	8 září	Sue,	Susanna,	11 srp.	Xaver,	Francis,	3 pros.
Pop,	Robert,	7 čer.	Susie,	Susanna,	11 srp.	Xina,	Christina,	24 čer.
Ptolemy,	Bernard,	21 srp.						
			Tad,	Thaddeus,	28 říj.	Yago,	Jacob,	29 č.č.
Quentin,	Quintianus,	31 říj.	Ted,	Thaddeus,	28 říj.	Ynes,	Agnes,	21 led.
			Teeney,	Martin,	11 list.	Yvette,	Jutta,	1 č.č.
Ray,	Raymond,	23 led.	Terry,	Theodore,	16 srp.			
Reta,	Margaret,	10 čer.	Terre,	Theresia,	15 říj.	Zach,	Zachary,	15 břez.
Reynold,	Richard,	4 květ.	Tessie,	Theresia,	15 říj.	Zander,	Alexander,	21 č.č.
Rita,	Margaret,	22 květ.	Thierry,	Theodoric,	1 č.č.	Zeke,	Ezekiel,	10 dub.
Richie,	Richard,	3 dub.				Ziska,	Frances,	9 břez.

Shledání

ELÝ týden jen se lilo. Morava vystoupila již z břehů a zalila okolí malé vesničky, jež ležela poněkud na kopci, takže vypadala jako nedobytný zámek v pohádce, se všech stran obklopen vodou.

"Co si počneme," naříkali sedláci, neboť byl už čas k setí a na orání dosud ani pomýšlení.

"Umřeme hladem," naříkala chudina, již už docházely skrovné zásoby na zimu nastrádané, a dychtivě už čekala, až se otevrou práce venku, aby si znovu v potu tváří dobyla skývu chleba. V mnohých chatrčích již trpěli nouzi, jedli jen dvakrát za den a to jen skrovně. Peněz ke koupení nebylo a vydluženo bylo již mnoho.

Nejsmutnější snad to vypadalo u Bylinů. Sedm hladových krků otvíralo zobáčky, chtějící jísti, a ačkoliv se matka s nejstarší dcerou starala, kde by co sehnala, přece nestačila a někdy se stávalo, že místo večeře si všichni zaplakali, děti hladem, matka lítostí a pak lehce usnuli.

Celým jejich bohatstvím byly dvě kozy, které nouzi poněkud mírnily.

"Kdyby už jen dal Pán Bůh počasí," naříkaly často matka s dcerou, "bylo by docela po bídě." U sedláků, kde by pracovaly, by si již vydělaly. Než byla dosud malá naděje na pěkné počasí, nebe bylo zataženo černým závojem mraků, vody všude plno.

Byla právě sobota.

"Maminko, dnes přijede tatínek," napadlo některému z dětí. Matka rychle počítala:

"Vskutku je tomu čtrnáct dní, co byl naposled doma," a tváře všech zesmutněly.

Netěšily se nikdy na tatínka, jenž přijížděl každých 14 dní z práce domů. Přijel vždy opilý, pokřičel, nezřídka i ženu zbil, peněz nepřinesl, nebo velmi málo, odnesl, co měli k jídlu a zase byl 14 dní pokoj.

"Co mu dám jíst," zalkala žena, rychle přehodila přes sebe vlhák a vyšla ven.

Děti smutně zamženými okénky pohlížely za matkou kráčeající v dešti a blátě, až jim zmizela.

Nejstarší dcera Mařka zatím jala se připravovati, co kde bylo. Přinesla z nevelké hromádky zemáků a dělala oheň, aby uvařila skrovný oběd.

"Já se zase schovám do jámy, kde jsou brambory, až přijde tatínek," vykládal nejstarší.

"Já zase v komoře v truhle," hlásil jiný, "já tam, já tam," přidali ostatní.

"A já musím bránit maminku, kdyby ji chtěl bít," řekl Tonda.

"Dostaneš pohlavek, až odletíš," namítal jiný.

"Aspoň zachráním maminku," bránil se Tonda.

Smutné přípravy se děly k příchodu otce.

Za chvíli přišla matka, něco přinášejíc. Podařilo se jí přece zase od dobrých lidí koupiti bochník chleba a kus sádla, však za to bude pracovat, až nastanou práce. Těšila se v duchu, že zabrání hroznému výstupu a křiku manžela.

Očistili ještě světničku k neděli, zem zalíčili žlutou hlínou, neboť neměli podlahu

prkennou, ba Mařka i strop vyličila, což činila skoro každou sobotu, poněvadž se ve světnici vařilo, brzy se začudila.

Kolem dvanácti před polednem, na stole bylo připraveno k obědu, slyšeli za chaloupkou zpěv:

"Když jsem šel po rynku,
slyšel jsem novinku . . ."

poznali zamilovanou píseň tatínkovu a jako když střelí, rozprchly se děti do úkrytů. Byla to předzvěst nastávající bouře.

Matce zvlhly oči, dcera opřena a sporák pohlíží, kdy se otevrou dveře a začne to . . .

Tonda tulí se k matce.

"Neplač, maminko, já tě budu bránit."

"Á, á, to jsou mně dě-dě-ti," koktal ve dveřích opilý otec, "ani žádný naproti nepřijde — tak — se těší — na tatínka? Hahaha, ale já vám ukážu!"

Žena vidouc, že je zle, chtěla rychle něco říci na omluvu:

"Vždyť oni nevěděli, že dnes přijedeš ráno, vždycky přicházíš na večer."

"Á, á, á, tož ty tak, ty budeš je ještě navádět, aby se o tatka nestarali, tož ták — to mám za to . . .," popadl hák u kamen, dcera leknutím nebyla schopna se hnouti, a již chtěl namířít, než vtom ozval se Tonda:

"Ty lumpe, necháš ji!"

To bylo příliš pro opilého Bylinu, nechal ženu a hnál se za klukem, jenž zatím rychle se vytratil ven.

Otec ho nechytil, poněvadž sotva stál na nohách, však jeho zlost vzrůstala, běží zpátky do světnice a . . . rána padla na hlavu ženě, která s výkřikem: "Můj Bože." skácela se k zemi a zalila ji krví.

"Co si počneme," zanařikala Mařka.

"Maminko, maminko," volali ostatní, vylézající z úkrytů.

"Já — — já, já vás naučím," zahrozil ještě otec a odvrávorál do hosepody zapít zlost.

Mařka rychle vymyla ránu, obvážala omdlelou matku, uložila na postel, a spěchala vyhledat nějakého vozku, aby přivezl lékaře.

Přišel lékař, přivedl ji nejprve k vědomí a shledal, že poranění jest dosti těžké. Vypítl se na celou událost a na konec poznamenal: "To se mu nevyplatí."

"Pane doktor," zařkala nemocná, "nechte to být, on mne zabije, až se to doví."

"Ten již domů více nepřijde," ujist'oval lékař, předepsal nějaký lék a rychle odjel. Matka upadla do horečky.

"Už ho vedou, tam, podívejte se," volala v bezvědomí, "on mne zabije — chyt'te ho, pane doktor . . ."

Děti, slyšíce matku, daly se do usedavého pláče. Za nedlouho odváděli opilého Bylinu do kriminálu.

Za čas se dověděli, že tatínek pět roků jim dá pokoj. Děti propukly v jásot, než manželka, jež se zatím značně zotavila, dala se do pláče. Chtěla jíti prosit za něj, aby mu trest zmírnili, vždyť to byl její manžel, dříve tak pořádný.

"Aspoň se polepší," utěšovali ji příbuzní.

Sotva zlaté paprsky jarního slunce ozlatily krajinu, začalo vody ubývat, odtékala zpět do řeky, začernala se zúrodněná pole, brzy nato objevily se pluhý, nastal život venku v přírodě, skřivánek obveseloval svým zpěvem, na příkopách ukázaly se žluté hlavičky podběle a bílé sedmikrásky. Za pluhem vesele praskal bič a ozývaly se písně. Sedlákům skončily zimní prázdniny, chudým hlad a nouze.

Také Bylinka už pracovala, ač měla dosud hlavu obvázanou. Domácnost jí obstávala Mařka a mimo to odpoledne jí pomáhala v práci.

Spokojenost a štěstí však netrvalo dlouho.

"Józa si stěžoval, že ho bolí hlavička," oznamovala jednou Mařka matce na poli.

"Měl ji rozpálenou, dala jsem mu studený obklad, nyní leží."

Matka se poněkud ulekla. Měla všechny dívky ráda, Jozifka však pro jeho zvláštní povahu nejraději.

Bylo to podivné dítě. Čtyři leta mu bylo a již jevil nadmíru vyvinutý rozum a vroucí zbožnost. Chodíval již denně do kostela, klekl si dopředu, sepjal ručky a vytrval bez hnutí až do konce. Věřícím se zdálo, že tam vidí klečeti spíše andělka. Maminku poslouchal na slovo; zvonilo-li poledne neb klekání, hned poklekl a sepjal zbožně ručky, až se stal posměchem u ostatních dětí, mezi něž málo chodil.

Řekl-li mu kdo třebaš ze žertu: "Jozífkú, modli se," ihned uposlechl.

Velmi rád slýchával o Ježíškovi a anděličích. V takových chvílích jeho modrá očka jako pomněnky plála podivným leskem a nadšením.

Co si z toho pamatoval, vykládal pak hušičkám na louce, kde je pásí. Nejraději jim povídal o malém Ježíškovi v jesličkách a mnohdy je i káral, když ho nechtěly poslouchat.

Matka se lekla nemoci hochovy a zůstala zamyšlena.

"Jen, aby to nebylo nic vážného," častěji prohodila.

"Tatínek poslal psaní z vězení," obracela řeč jinam Mařka.

"Píše, že je mu toho strašně líto, že to tak vyvedl, celé noci propláče nad svým činem a prosí, abyste mu to odpustila."

"Já jsem to věděla," řekla matka a slzy jí polily, "vždyt' býval dřív tak hodným snad dá Pán Bůh, že se zase napraví."

"Odvykne si za pět roků od pití," podotkla Mařka. Na srdce věrné manželky ulehl nový kámen, neboť za ten rok, co se chytl pití, nevymizela ze srdce láska.

Když přišly domů, našly Józu v horečce, jen hořel, ručky vztahoval a volal po mamince.

Matka, div jí srdce nepuklo, poznala neštovice. Přivolaný lékař prohlásil, že není pomoci.

"Mé drahé dítě," volala zoufalá matka; než dítě nezachránila.

Josífek upřel očka na obraz andělíčka strážného a nevinné rtíky šeptaly: "Andělíčku — můj strážníčku — opatruj mi mou dušičku . . ." Upřel ještě jasná očka na maminku a na ostatní jako na rozloučenou a vydechl čistou dušičku.

Pochovali Josífká a napsali též o jeho smrti tatínkovi. Ubohá matka nejprve myslela, že zešílí bolestí, než ku podivu po pohřbu rozhostil se v její duši klid. Vědomí, že má andílka před trůnem Nevyššího, ji naplňovalo potěšením.

Při mši sv. po pohřbu častěji obracela mysl k dítěti prosíc je o přmluvu za tatínka, za bratříčky a sestříčky a zdálo se jí, že při zvuku varhan slyší jemný hlásek zpívajícího andílka a poznává v něm hlásek

Josífkův, na něž nemohla zapomenout, neustále jí zněl v uších . . .

Doma leželo psaní. Bylo psáno tužkou na kuse papíru, jež někde otec našel a bylo nevyplacené. Poznala na něm suché slzy, jež kanuly z očí otce, když je psal. Znělo:

"Předrahá manželko!

Prosím Tě ještě jednou pro naše dítě, které jest nyní andílkem, za odpuštění nejen poslední rány, nýbrž celého trápení, jež jsem Ti způsobil po dobu, v níž jsem tak hluboce klesal. Poznávám svoji vinu a nelituji, že pykám. Kéž bych Ti tím mohl odčinit bezpráví spáchané. Jest mi líto, že již více nespátřím modrých očí našeho Josífká. Tak smutně na mne pohlížely ve chvíli, kdy jsem Tě udeřil, že dosud mne mráz obchází, když si na ně vzpomenu. tehdy jsem však toho nedbal. Jak rád bych je ještě jednou spatřil aspoň zavřené v rakvičce, než — krutý to trest za moji vinu — nemohu.

Sděl mu, předrahá, aspoň Ty, že tatínek již pláče nad svým proviněním. Zdá se mi, že od té doby, co jsem uslyšel, že Josífek zemřel, v mé opuštěné žalární komoře, není již tak smutno, zdá se mi zvláště v podvečer, kdy zemdlen prací slyším zvoniti klekání, s nímž doléhá ke mně tichý vánek malým zamřížovaným okénkem jako šelest křídel, v takové chvíli pohlížím na kus hvězdné oblohy, jež mohu spatřiti, a nevýslovná lítost mne pojme.

Na konce vás všechny objímá a líbá nehodný otec."

Než jej dočetla, byl celý slzami pokropen; schovala jej do malované truhly mezi rodinné památky.

Čas vyléčil bolest; dítka pomalu zapomínaly na tatínka.

* * *

V Ořechově se chystali k pouti. Jejich kostelík jest zasvěcen sv. Anně, jejíž starobylý obraz pohlíží soustrastně s hlavního oltáře na osadníky. Přilnul jim k srdci. Zvláště ženy, matky berou své útočiště k této starozákonní světici, jest jim to lehkou mateřské starostí svěřovati matce.

Slunce jen praží, rolníci spěchají rychle dodělati na poli zbytek žní, manželky zůstávají doma, čistí, líčí a umývají k zítřejší slavnosti. Ticho jest ve vesnici, dítky schovávají se do stínu hustých kaštanů před vedrem uprostřed návsi.

"Hoří, hoří," ozval se pojednou zoufalý výkřik.

"U Bylinů hoří," ozvalo se to dál a dále, až v brzku celá vesnice byla na nohou, vše se hrnulo k ohni.

"Trarará", táhle a smutně zazněla hasičská trubka, všude se to jen hemžilo jako vyplašení mravenci, hasičské helmice na slunci se blýskaly.

Každý pomáhal, u Bylinů však již nebylo možno, dům byl v plamenech i jedna kozíčka uhořela, lidé pomáhali u sousedů vynášeti v tu stranu, kam váł vítr.

Na věži ozval se smutně zvon na poplach.

Ozývaly se zoufalé vykřiky.

"I naše chalupa již hoří," volali zděšeně jiní "i naše, i naše", ozývalo se odevšad, jež vyklízeli i občané vzdálení, hasiči již jen bránili domy zdravé, hořící bylo by již marno, strach a hrůza pojal všechny, nařikali, plakali, neboť dochové a šindelové střechy oheň rychle stravoval.

Hustý kouř valící se při zemi zabráňoval přístup, lidé do sebe vráželi, zmatek a rozčilení vládlo.

"Smutná to bude zítra pout," nařikali a obávali se, že vyhoří celá vesnice, což se stalo již jednou, staří to ještě pamatovali.

Přispěním hasičů z okolí se podařilo zastavit oheň; devět rodin bylo bez střechy. Škoda byla pro ubožáky nenahraditelná.

Chaloupky prohořely až do základů, jen holé čtyři zdi stály opálené, jako smutní svědkové hrozného neštěstí.

"Nám shořela i kráva," lomila rukama jedna matka a láteřila na muže, že jí nevyvedl.

Bylinku s dětmi přijal sedlák, u něhož pracovala. Ani slova dosud nemohla promluvit leknutím, když uslyšela, že její chalupa hoří.

"Ježíš, Maria," jí vyklouzlo, když spatřila hrůzu, vrhla se do domu, a vyhazovala statně, co se dalo, na konec otevřela chlívek, v němž mečely kozy a vyvekla násilím jednu ven. Pro druhou se již vrátiti

nemohla, neboť chlév byl již v plamenech.

Hrdlo svíralo se jí zoufalstvím, když stála u večer nad spáleniskem. Myslela, že toho již nepřežije.

"Můj Bože," lkala, proč jsi to dopustil, s hořkou výčitkou pohlížela k nebi.

"Ne, to není možné, aby to Bůh dopustil, kdyby byl spravedlivý," našeptával jí pokušitel.

"Proč to poslal právě na nás chudáky? Proč to neposlal na bohatého lakomce Vávru?" děsné tyto záhady ji trápily.

"Jdi, utop se," slyšela dále uvnitř, "bude po všem, nemusíš se trápit, děti se ujmou dobří lidé." Otrásla se hrůzou před takovými myšlenkami.

"Pán Bůh dopouští, ale neopouští," šeptal dobrý duch, povznesla zaslzené oči k nebi a v srdci sítila svatou naději v pomoc Nejvyššího. Mužnost a odhodlanost bít se s osudem o potřebné se jí navrátila. Klid ji pak již neopustil, ani když neměla, co dětem dát jíst, ani když viděla, že v malé světničce nemají všichni místa. Až se tomu sama podivila, odkud tolik zmužilosti! Neustále měla na rtech povzdech: "Jozífku, přimlouvej se za nás v této těžké chvíli!"

Na druhém konci vesnice bydlela sestra Bylinové, vdova se třemi dětmi. Byla též chudá, však obě sestry si navzájem pomáhaly. Ujala se Bylinové i nyní čtyři děti vzala k sobě, až by si chaloupku znovu upravili. Před spaním vděčně povzddechla Bylinka: "Bůh dopouští, ale neopouští! Budíž jeho jméno pochváleno!"

Slunce vyplulo na modrojasné obloze; ukazoval se překrásný letní den. Již od prvního svítání slyšeti u kostela klepání — věšejí věnce kolem hlavní brány, na kříž před kostelem i uvnitř, na kazatelnu a sloupy. Vše vyhlíží slavnostně. Z blízkého města již přijíždějí krámy, bez nichž by se pout neobešla.

"Jak se nám to dobře spalo v novém bytě," pronesla ráno Bylinka.

Kouřilová, sestra Bylinové, pozvala sestru se všemi dětmi na dnešní den k sobě. Těšily se obě, že se spolu potěší a vypláčou. Ačkoliv bývaly v jedné vesnici, dostaly se k sobě zřídka. Ve všední den nikdy, jen někdy ve svátcích. "Již o mne

nestojíš," vyčítaly si jedna druhé, však úsměv svědčil o žertu!

Po slavné mši sv. konala se oběť pro vyhořelé. Sešlo se hodně. Mimo to vyskytlo se mnoho jiných dobrodinců, kteří přispěli značným obnosem, moukou, obilím atd. Bylinová již kříže necítila. Zdálo se jí v kostele, že si ani nemá čím postěžovat sv. Anně. Bylo jí tak, jako by jí potkalo štěstí.

"Proč jsem jen byla tak zoufalá?" myslěla si, "vždyť chaloupka jest pojištěna, něco dostanu z almužen," vzpomněla též na manžela a slzy radosti jí polily při pomýšlení, jak se již za ten krátký čas změnil a její srdce propuklo v jásavé:

"Velebí duše má Hospodina, sv. Anno oroduj za muže i děti."

Až se jí sestra divila, když přišla z kostela, jako by včera u ní nehořelo, jako by to nebyla ta, co včera zoufale rukama lomila. "Prosím tě, co se ti stalo?" tážala se s podivením.

"Když si vzpomenu na našeho Jozífka, vždy mne vzpomínka osvobodí od těžkých chvil, zdá se mi, jako bych slyšela jeho hlásek: maminko, já se za tebe přimlouvám," vysvětlovala Bylinka sestře svou radost. . .

"Jak bychom byly šťastny, kdybychom žily pohromadě," pronesla Kouřilka, "kolik již je tomu let, co nás osud roztrhl? Pomáhaly bychom si, těšily bychom se, štěstí y se jen smálo."

"Jsem už dvacátý rok vdána," řekla Bylinka, "už to není možno. Ty máš své a já mám své děti, mám muže, jinak to na světě není."

"Pamatuji se ještě, jako by to bylo dnes, jak nerada jsem se vdávala, plakala jsem, otce prosila, zapřísahala, nic platno, otec měl nás chudák tehdy mnoho, musela jsem se obětovat, ale nemám mu to zá zlé, chtěl jen naše dobro," vzpomínala Kouřilka, "brzy po mně jsi šla i ty, jen s tím rozdílem, že jsi šla ráda, a jak se karta obrátila, já jsem byla s mužem šťastna a ty, chudero . . ." dodala.

"Nemluv tak, Ančko, žili jsme dlouho spokojeně, až poslední čas chytl se pití a . . .," bránila se Bylinka.

"Přeju ti to ze srdce, by se zase napravil, jak povídáš, že ti psal."

Vtom se přihnaly hladové dítky, jež se dost nakoukaly na krámy, rády by si též něco koupily, však neměly zač. "Maminko, já mám hlad," "já také, já také," bylo slyšeti hlasy.

Kouřilka na ně pamatovala a podělila všechny krejcarovými kousky. Bylo to radosti!

Přišla i Mařka Bylinová, chudě, svátečně oděná. Matka na ni starostlivě pohlížela, nová chmura na čele, zdalo se jí, že jí líčka opadávají, že je bledá, tušila, že přemáhá chorobu.

"Vyšlová má nové šaty," začala Mařka, "mně se ale nelíbí, neumí vybírat! Jak se vám líbil zpěv na chóru?" švitořila dále, "trochu jsme to pletli" a odkládala šaty do truhly.

"I pěkné to bylo," odpovídala Kouřilka.

"Bylo to moc veselé na to neštěstí," řekla matka.

Mařka zpozorovala starostlivý pohled, rychle se vytratila, nechtěla dnes matku zarmoutit. Cítila již dlouho bolesti na prsou a pod lopatkami; dnes se jí v kostele zdálo, že to ani nevydrží do konce.

Bylo to od té doby, co byla po prvé u muziky, tančila hodně, pak vyšla ven trochu se ochladit, napila se vody, myslíc, že jí to neuškodí, bude-li zase tančiti . . .

Hořkost pocítila, když si na to vzpomněla.

Sedla si nyní na trávník a přemýšlela, jak to matce sdělí, pak se pustila do čtení, jež jí bývalo nejlepší družkou po práci a v neděli.

Ač se namáhala, nemohla se pohroužiti do děje, neustále viděla starostlivý, plný lásky pohled matčin a bylo jí úzko při pomýšlení, jak ji zarmoutí, až jí sdělí podezřelé bolesti. Odhodlala se říci to co nejdříve, aby nebylo pozdě.

Přemile se sedělo ve stínu košatého kaštanu. Sváteční klid, jež ani větérek neruší, jen tu a tam zabzučí včelka, neb brouček, brzy zalézají zpět, jako by cítili svatost dne. Sluníčko jen praží, celá vesnice zdá se býti ponořena do rozjímání . . .

Zadumána, opřena lokty, polo sedíc, pohlíží Mařka černým okem v neurčitý bod. Na její vpadlé tváři nejvíce se více radost ze života, rozestřel se hluboký, temný bol.

Z návsi dolehl k ní veselý zvonivý smích mládeže. Chasa byla dobře naladěna. Na Mařku to působilo trapně.

Trápila ji myšlenka, že má souchotiny. Do uší zněla jí slova pohřební písně, již zpívala při pohřbu padlého hrdiny:

"V květu život svůj zavírám," ačkoliv chtěla jej přehlásit jásavým "Sanctus", jež zpívali dnes. Tesknota ji obestřela, touha po neznámu, po radosti ji mučila. "Nyní, kdy bych měla matce pomáhati . . ." slyšela trpkou výčitku svědomí.

"Kam prchla moje radost," lkala a oči se jí zalily slzami. Na rty chvějící se bolestí drala se jí otázka: "Co mi ještě zbývá?"

"To jsou jen vrtochy," dodávala si zmužilosti "za chvíli bude zase dobře," vstávala a chtěla na smutné tváři vykouzlit úsměv. Než nepodařilo se jí to!

"Půjdu za nimi na náves, zapomenou na vše," rozhodla se.

"To mne již netěší, když hroutí se můj život," pokoušela se opět malomyslnost, "a mimo to to všelijaké neštěstí, co by si lidé řekli . . ."

"Aspoň užít zbytku života, dokud mohu," myslela si.

"Co pak?" ozýval se jiný hlas, "chvíli radost a pak . . ." slzy ji znovu polily; "zapadlo sluníčko mého štěstí . . ."

Vstala rozhodnuta přiznati se matce hned, uleví se jí, matka jí něco poradí, po případě půjde k lékaři. Se sevřeným hrdlem vkročila do světnice, neřekla však ničeho, nemohla. Snažila se býti při obědě veselá. Matka však byla opět zamlklá.

Po požebrání brala se mládež ke Kousalům, odkudž otevřeným okny nesla se návsí sladká hudba.

"To si vyskočíme," těšili se hoši, mnohým to již hýbalo, sotva vycházel z kostela.

"Pojd' s námi," volala děvčata na Mařku, "snad nezůstaneš dnes doma?" "Včera vyhořeli a dnes by šla tančit," omlouvaly jiné.

Mařka šla se svěřenou hlavou, neohlížeje se, slzami kropila cestičku. Též mnohemu jinochu to nebylo lhostejno.

Zaznívající hudba působila na ni tak bolně a dojemně.

"Marnost nad marností," řekla si pevně,

srdce však nedalo se přesvědčiti. "Pro mne to již není," přinutila přirozenost.

Slaběji a slaběji k ní hudba doléhala, až se jí pojednou zdálo, že hrají: "V květu život svůj zavírám," lekla se toho, zastavila se, poznala však klam.

Byla ráda, že přišla sama domů. Matka s Kouřilkou odešly ke spálcništi, děti uháněly k oknu ke Kousalům poslouchat muziku.

Vzala knížku a vyšla si ven za vesničku, kde na malém návrší stál dřevěný kříž ve stínu čtyř lip. Rozkošné to místočko.

"Mně náleží již jen . . ." nedomyslíla, zalekla se, místo ji upamatovalo na podobné místočko na svatém poli.

Podobnost se jí víc a více vtírala, až se s tím smířila.

"Brzy tam přijdu," zašeptala, " . . . ale přece bych ještě ráda se radovala."

Usedla.

Vůkol klid jako po vymření.

Ve výšce pěl skřivánek. Mařka byla unesena krásným zatiším, srdce jí mocněji bušilo, cítila radost ze života, rozplynuly se husté mlhy, zdálo se jí, že už je zdráva . . .

Bublání nedalekého potůčku měnilo se v překrásný zpěv. Obveseloval ji bzukot hmyzu, radovala se s přírodou, spustila píseň, již měla dřív vždy na rtech:

"Krásný vzhled — jest na ten Boží svět . . ."

Šla k potůčku, natrhla květin a uvila věnec. Záříc pověsila jej na nohy Ukřižovaného. Srdce oplývalo štěstím, vrhla se pod kříž, objala jej . . .

Zázračný lék přinesl brzy účinek. Rty její šeptaly:

"Bud' vůle Tvá!"

Neviděla, neslyšela.

"Mařenka léčí srdcečko?" slyšela pojednou za sebou huhňavý hlas staré Vybíralky.

"Nemohla bych snad Mařence pomoci?" dávala se do hovoru stařena, která již mnohým mladým pomohla k sobě.

"Viděla jsem Mařenku z okna, nemohu to vidět, když se trápí mladé srdce. Nesvěřila by se mi Mařenka?" vyzvíдалa Kačenka, jak jí všichni z vesnice říkali.

Mařka zaražena pohlédla na stařenu, jejíž vetřká postava, malá očka, dobrácký úsměv kolem rtů, svědčil o upřímnosti.

"Stařenko, mně nepomůžete!" odmítla rozhodně.

"No, jestli je to pro to věřejší neštěstí, pak ovšem ne, jsem chudobná, nepomohu ti, moje dítě, já jen myslela, že je dnes muzika a Mařenka u kříže, . . . že . . .," řekla stařenka soucitně.

"Ani to, ani to mne netrápí," odporovala Mařka a pohlédla s důvěrou na stařenku, která znala i léčivé byliny a byla vesníckým lazebníkem.

"Tak co tedy, holka, mohu snad aspoň poradit, když ne pomoci?" a Kačenka uchopila srdečně Mařku za ruku a pohlížela do jejích černých očí.

Mařka neodolala. Vyznala se jí, což ne učinila dosud ani matce.

"Vidiš, blahová, proč jsi už dřív nepřišla, nemoc už mohla být pryč." Zavedla Mařku k sobě, hned uvařila divné koření, světnička se zalila vůní. Nakonec jí dala ještě balíček domů, aby si doma denně čaj vařila.

Když se jí Mařka ptala, co je dlužná, stařena odmítla:

"Jen když vidím mladé lidi veselé," dodala, "mám co jíst, nepotřebuji ničeho!"

Nyní už musela i doma s pravdou ven.

"Já jsem to tušila," řekla smutně matka a slzy jí polily. Po večeri, když už zase byli doma a vše již spalo, matka dlouho a dlouho se modlila a ke svému dítěti vzdychala za zdraví Mařčino, za manžela ve vězení, za dobrou sestru, za dítka a odpovědi jí byl hluboký mír, jenž se vkradl do duše . . .

Hned v pondělí čekala na Bylinovy krušná práce u spáleniska. Pracovali všichni, jen Mařka nesměla, matka jí nedovolila pro její chorobu.

Měla doma dlouhou chvíli bez práce, na niž si zvykla. Aspoň čistila světničku, v níž se tak na rychlo ubytovali.

"Já to dlouho bez práce nevydržím," stěžovala si matce večer. Než matka nepovolila. Mimo to musela druhého dne k lékárně, matka Kačence moc nedůvěřovala.

"Nejvyšší čas," kroutil povážlivě lékař hlavou, předepsal lék a nařídil silnou stravu a nepracovat.

Byla to rána pro Bylinovou, bez Mařky poloviční výdělek, léky stály mnoho, silnou stravu pro ni, kde to měla vzít. Lítostně na ni pohlížela, bledost v tvářích ji přiváděla až k zoufalství. Umínala si zachrániti Mařku, byt' by i sama podlehla.

Mařka se odstěhovala ke Kouřilce. Bývala celé dni sama doma, všichni byli zaměstnání u chalupy.

"Mou vinou se to stalo, že matka musí na mne dít až do úpadu," to vědomí ji často trýznilo, "proč jsem jenom tam chodila."

V takové chvíli Mařka doma nevydržela, odešla na návrší ke čtyřem lipám, kde u dřevěného kříže vylévala svůj bol. Soucitně, ač pln hořkosti, pohlížel na ni zrak Spasitelův a vždy se jí ulevilo.

Jednou seděla v zadumání u kříže a neslyšela blížící se kroky. Před ní najednou stál Tonda Vavřík, štíhlý mladík jako jedle, obličej oholený, modré oči upřel na Mařku. Na jeho hezké tváři vryla stopy zákeřná nemoc, již si přinesl z vojny. Byl to její vzdálený příbuzný, sirotek, sloužil již mnoho let u sedláka Vávry. Chodíval k nim na besedu a matka ničeho nenamítala proti jeho přání vzít si Mařku. Válka překazila sňatek, když se navrátil z vojny, neosmělil se více, neboť cítil, že jest nemocen.

Dnes se teprve dověděl, že i Mařka churaví touž nemocí jako on, to mu dodalo odvahy. Dívka sebou škubla, pak sklopila skromně oči.

"Mařko . . . !" pronesl táhle a bolně . . .

Vzlykot byl mu odpovědí.

Uchopil ji za ruku, upřeně jí pohlížeje do očí.

"Budeme svoji," pronesl s týmž bolem, když ne zde, tedy tam," ukázal prstem k nebi.

Mařka vstala, slzy jí tekly po ubledlé líci.

"Jsem št'asten, Mařko, i v neštěstí, vždyť trpíme spolu," šeptal vroucně, "nemoc nás učinila bližšími."

"Jsem tvojí sestrou," odpověděla, "a ty buď mým bratrem, když není možno víc."

Soumrak letní noci zahaloval kraj.

Tiše, št'astní, mlčky stáli u kříže.

"Nemám nikoho," přerušil ticho Tonda.

„nemá mne kdo ošetřovat, dělat již nerohu, sedlák mne víc nechce,“ pronesl trpce.

„Máš mne, svoji sestru,“ řekla tichým hlasem, „která tě neopustí!“

Na klenbě nebeské zazářilo tisíce světél jakoby radostí nad štěstím nešťastných.

* * *

Na místě opálených zdí objevila se brzy nová, úhledná chaloupka. Vyhlížela pod červenými taškami, nově obílená, kolem oken a u spodu zelené pásy, mnohem veseleji. Před domkem zřídili si zahrádku.

Pěkně se to sedělo večer v sobotu po namahavé, těžké práci zase doma. Všichni byli veseli, na neštěstí již nikdo nepomýšlel. I Mařka seděla u stolu, její oči hleděly živěji a radostněji, bylo patrné, že matka se nedře nadarmo. Bolesti se tišily, lékař sliboval uzdravení, však do smrti se musí šetřit, nesmí těžce pracovat, chce-li se dočkat aspoň 40 let.

Někdo nesměle zaklepal.

„Jen dále,“ ozvalo se ze tří hrdel najednou.

„Pochválen buď Ježíš Kristus, dej Pán Bůh dobrý večer!“ Vstoupil s pozdravem Tonda.

„I pěkně tě vítáme,“ srdečně řekla Bylinka, „však jsi už tak dlouho z vojny doma a jako bychom nežili . . .“

„Neodvážil jsem se . . .“ nesměle se omlouval Tonda.

„No, už je dobře,“ chtěla Mařka rychle zaplašit chmury.

„Vždyť mne ještě užijete do omrzení,“ s trpkým úsměvem pohlédl Tonda na Bylinku, jako by pátral, zda jest srozuměna.

„Již jsem chtěla pro tebe poslat policajta, aby tě přivedl k nám, když jsi tak dlouho nešel,“ zažertovala Bylinka, „nyní odlož kufrík a pojď s námi k večeři, už jsi jako doma,“ laskavě se naň usmála.

Tondovi radostí tekly slzy: „Jak se vám odměním . . .“

„Jen toho nech,“ bránila se Bylinka.

Tonda silně pokašlával, bylo patrné, že nemoc rychle podtíná kořeny mladého života. Mluvil sípavým hlasem o svých zku-

šenostech na vojně, při čemž Bilince tekly slzy.

Mařka podala chudou večeři, brambory „na loupáčku“ s mlékem. Oči jí jen zářily radostí . . .

„To se u vás ještě uzdravím, budeš-li mne, Mařenko, tak obsluhovat,“ žertoval Tonda a oplácel Mařce vřelým pohledem.

„Však není tak zle, aby nebylo zase dobře,“ řekla Bylinka, „trochu si odpočineš u nás . . .“

„I je, tetičko je, cítím to,“ přerušil ji Tonda.

Smutné ticho nastalo. Bylinka ani Mařka nevěděly již, čím Tondovi zapudit trudné myšlenky.

„Víš už, co se stalo našemu tatínkovi?“ přerušila konečně Mařka mlčení.

„Slyšel jsem, co to do něj vlezlo, býval dřív tak . . .“

„Alkohol, alkohol a mimo to, slyšela jsem od jiných dělníků, ale mnoho víry tomu nepřikládám,“ šeptala do ucha Tondovi Bylinka, aby děti neslyšely: „Prý dával peníze té Hamplové, však ji znáš, prý mu pořád Jozífkovala do ucha, až byl z toho celý pryč,“ utřela si slzy, a nahlas dodala: „Dostali jsme od něj psaní z vězení velice pěkné, přečti si je,“ podala mu z truhly dopis.

„A, to jsou hříšné pomluvy, nebyl Josef tak lehkomyšlný,“ řekl Tonda, „trochu se nyní z pijáctví vyléčí.“

„Pět roků,“ zalomila Bylinka rukama.

Děti zatím spustily nahlas modlitbu ke spaní a odešly do kuchyňky nově přistavěné spat.

Též Mařka dala brzy dobrou noc a odešla ke Kouřilce na noceleh.

Bylinka odestlala postel a připravila na peci pro dva hochy a odešla do kuchyně za dětmi.

Tonda měl zůstat ve světnici. Přemýšlel; dojalo ho, s jakou laskavostí se k němu, vzdáleně příbuznému, skoro cizímu, Bylinka chovala jako matka a Mařka vskutku jako sestra, padl vděčně před křížem a vřelý dík z jeho citlivého srdce slyšeli i v kuchyni . . .

* * *

Tonda již dlouho nechodil; ulehl a sám požádal o kněze. Zaopatřen na dalekou cestu hleděl klidně vstříci smrti.

Bylinka učitela novou tíhu. Pracovala dvojnásob, Mařku k práci nepřipustila, jen domácnost jí přenechávala. Často si Mařka tajně zaplakala, když viděla upracovanou matku, která se obýbají její záda, uchopila její rozryté dlaně a slzami vděčnosti je smáčela.

Kdybych ti mohla aspoň pomáhati," naříkala.

Šťasten za to ležel nemocný Tonda, před nímž tajila všecken zármutek, ošetřován takovou sestrou. Nazýval ji: "Milosrdnou sestřičkou!"

Těšila ho, když se o něj pokoušela malomyslnost, za to že se jim nemůže odvděčiti.

"Budete toho litovat," říkával, "nic nemám, nic vám po mně nezůstane."

"Nemluv tak, Tondo," zakřikla ho Mařka, "jest to povinností tvé sestry," usmála se naň, takže chmury přešly . . .

Nadešla jeho poslední hodinka. Cítil to. Zavolala všechny k sobě, se slzami v očích, na tváři se jevil nadpozemský klid, pronášel trhavě:

"Pán Bůh zaplat', tetičko — — rád bych — — se vám odměnil, nemohu — — — nemám, Bůh vám zaplat' — — Mařenko, s Bohem — — na shledanou až — — — — tam," snažil se pozvednouti ruku, která však bezvládně klesla zpět. "Byli jste ke mně — — tak — — laskavi — — " další řeč zarazil kašel, krev zabarvila jeho ústa, jež Mařka rychle utřela. Kalným, hasnoucím zrakem se pousmál na ni: "Tam — — v kufru — — jsou hodinky — — — ty poručím Tondovi — — — — Můj Bože, buď' mně milostiv," a vydechl svou duši; úsměv, jenž platil Mařce, zůstal na ubledlé tváři. Zatlačila se slzami jeho oči, cítila v srdci touhu, neuzdraviti se, jíti s ním na věčnost. Bylo jí ho líto, milovala ho, cítila to nyní, hrozná opuštěnost a tesknost se jí zmocnila.

Bylinka odběhla obstarat pohřeb a rakev, děti se vytratily; jen Mařka zůstala u mrtvoly. Nyní dodala si odvahy říci Tondovi vše, co mu dosud neřekla. Líbala vášnivě jeho rty, z nichž však cítila již jen chlad. Bylo jí příjemno při pomýšlení, že i ona

jest nemocna a dlouho to s ní též trvati nebude . . .

Pohřeb měl Tonda slavný. Celá vesnice se sešla, mládenci a panny vyšňořeni jako na svatbu, poněvadž byl svoboden. Hudba hrála smutný pochod, muzikanti sešli se zdarma, dobrovolně; za rakví kráčela Mařka s Bylinkou černě oděné a sestřenice Hrušková, více známých neměl. Nářek. Mařčin byl tichý, však upřímný, za to Hrušková naříkala hlasitě, srdce však nevědělo o smutku.

Při promluvě, v níž pan farář chválil zesnulého, vypočítával jeho vlastnosti, připomněl též dobrodiní Bylinových, žádné oko nezůstalo suché.

Po pohřbu zavolala Bylinka Hruškovou, poněvadž byla přesporní, trochu se občerstviti.

Nedala se dlouho pobízeti.

"Poslouchejte," začala Hrušková, "Tonda měl jakési hodinky, viděli jsme je, když byl jednou u nás, náš František se tak na ně těší."

"Dobře jste si všimli, co budete dědit," pomyslela si Bylinka, oko se jí zarosilo. "Říkal nám na smrtelné posteli, že nemá se nám čím odplatit, aspoň tedy hodinky poručil našemu Tondovi, ráda jsem ho ošetřovala, nedělala jsem to za bídný groš, ale aspoň nějakou památku po Tondovi . . ."

"Máte to napsané, že vám to poručil?" vyjela si Hrušková, "já jsem jediná jeho příbuzná, mám na ně právo! Ze jste Tonda opatrovala, však vám žádný nekázal, měl si ušetřit, dokud byl zdrav; šaty a boty také měl, já jsem nadarmo nepřišla až z Pozdřehova."

"Bohužel nenapsal ničeho, netušil, že má takovou sestřenici," povzdychla Bylinová, pojd'te jen, můžete si všecko odnést, nemám ráda zlost a křik."

Nyní se jí rozbřeslo, proč přišla Hrušková na pohřeb s trávnicí.

Beze slova sbalila věci po Tondovi do kufru, uvázala si nůši a bez pozdravu odešla.

"Máme nyní dlužníkem jediného Boha," řekla odhodlaně Mařka.

* * *

Čas rychle utíkal, blížila se zima. Mařka vystlala okna mechem, aby neprofukovalo. Na poli již práce nebylo, Bylinová chodila do statku mlátit.

"Nevím, nevím, jak tu zimu letos přečkáme," stěžovala si jednou Mařce, "zásob nemáme, peněz také ne, bylo letos mnoho vydání, cítím to."

Mařka tajně zaplakala; viděla, jak matka za to léto zestarala, jak jí vlasy zbělely, záda se více nechýlila. Též její churavost byla toho příčinou. Přemýšlela, jak by mohla matce pomoci ve výdělku.

Příležitost brzy našla. Ve statku, kde matka mlátila, měli nemocnou babičku, nemohla na nohy, seděla v lenošce s kolečkama, snadno se dala šoupat. Hospodyně ošetřovala matku pečlivě, tím však ztratila mnoho času, jehož potřebovala k hospodářství.

"Naše Mařka by ji mohla ošetřovat a mimo to i na děti dohlížet," nabízela jednou Bylinka.

"Už jsem dlouho přemýšlela," řekla radostně hospodyně, "nechtěla jsem však říkat o Mařce, je churavá . . ."

"I vždyt' to není nic těžkého," odvětila.

O té doby Mařka se již sama živila a též nějaký peníz dostala, zvláště od babičky z výměnku za pečlivé ošetřování.

Zdalo se, že časy se zlepšily. Mařka sílila silnou stravou, stařenka z výměnku ji měla ráda.

"Až já umřu," říkala, když ji Mařka koupala v pelyňku oteklé nohy, "poručím ti, holka, vše, co mám, mnoho toho nemám. Vždyt' ani vlastní dítě by se mnou lépe nezacházelo."

"Vždyt' vy, stařenko, přečkáte ještě i mne," říkala s úsměvem Mařka.

Přišla zima. Sněhu napadalo vysoko, takže vyhlížela vesnička jako oděná bílým rušásem.

Mařka se těšila, že si matka odpočine, neboť nějak rychle chřadla. Byla již jen kost a kůže. Donášela jí nyní lepší sousto ze statku, jež sama dostala.

"Stařenko, již nemohu déle k vám chodit, musím ošetřovat matku," hlásila jednou Mařka se slzami výměnkářce, "nemůže

již nadobro s postele, stále se přemáhala," a propukla v hlasitý pláč.

"No, neplač, holka," těšila ji stařenka, "budu mít zde bez tebe dlouhou chvíli, ale běž, matka toho více potřebuje," vytáhla šátek, v němž měla zavázané peníze, a podala jej celý Mařce: "Tu máš, bez odmluvy, zasloužila jsi si toho, budeš toho potřebovat na léky!"

Pro lítost a vděčnost nemohla Mařka ani promluvit. Uchopila stařenčinu ruku a vděčně ji tiskla.

"Přiď si časem pro různé potřeby, nepotřebuji všechno," dodala laskavě stařenka a kynula na rozloučenou.

* * *

Hlubokým ranním tichem ozval se velký zvon. Okna chalup se mdle ozlatila, občané, probuzeni jeho zvukem vstávají, rychle se strojí a již tu a tam zalesklo se světélko lucerny, pomalu jich přibývalo, dveře přimrzlé vrzají, z každého domu vyrazí celý zástup; spěchají "na roráty".

Z kostela zaznívá již píseň: "Ejhle, Hospodin přijde", a opozdílci přizvukují již zdaleka a urychlují kroky.

Opět ticho ve vesnici, přerušované jen tu a tam údery okovu a vrzáním kola u studny.

Poslední, s očima uplakanýma po probdělé noci, jde Mařka. Těžká starost a žal ji tíží. Zůstala vzadu . . .

Ač zněly jásavé písně, plné naděje a vroucnosti, a téměř nutily k plesání nad dobrotou Boží, nedotkly se dnes srdce ubohé dívky. Její zamilovaná: "Hlásej píseň veselá čest, Maria, tobě," jí vynutila nový proud slzí.

"Proč to Pán Bůh na nás dopustil?" kmitalo jí hlavou, "sama pracovat nemohu a nyní" . . . nechtěla na to ani pomyslet, zdalo se, že to ani nemůže býti pravdou, že matka v noci skonala.

Záhadné proč jí nešlo z mysli.

"Vždyt' se na nás dosud štěstí neusmálo," rozvažovala s trpkostí, "vyhořeli jsme, já jsem . . .", "nedomyslíla, "ne to nemůže býti, já nesmím býti nemocna, vždyt' co by si počali sourozenci." Ucítila hroznou tíž

na svých bedrách, myslela, že ji nezdrží, že podlehně.

Oko její utkvělo na soše Matky Bolesné. Zdálo se jí, jako by bolem pobledlé rty se chvěly, oči plny slz jako by se na ni upřely s otázkou: "Viz, je-li bolest tvá, jako bolest moje?" Tak vábivě to na ni působilo, že přiklekla blíže k soše, až se hlavou dotýkala nohou umučeného Spasitele.

"O Matičko, velké soužení nás potkalo, kdo nás potěší; kdo nám pomůže, ne-li ty, Bolesná Matičko, ty cítíš se zarmoucenými, ty jsi jejich potěšením, pomoz pro rány svého Syna, ty víš dobře, co jest trpěti, vždyť trpíš mnohem více, o Maria, pomoz . . . pomoz!" otvírala Mařka bol Matce a ne bez výsledku. Důvěra v Marii působila jako studený obklad na horečkou rozpáleném čele.

Vyjednala po mši sv. pohřeb, ježž slíbil dobráček pan farář, pravý to otec obce, zadarmo. Poradil jí též, co má činiti s dětmi, a slíbil, že vymůže jí podporu od obce. Odcházela s vřelým díkem Marii, jež se jí prokázala pravou Potěšitelkou v soužení.

U Bylinů bývalo po pohřbu matčině smutno. Dva hoši, 13letý Tonda a 14letý František, odešli na řemesla. Desítiletou Aničku vzala si hospodyně, kde matka pracovala. Jednoho hošíka devítiletého a děvče sedmileté vzala si sestra zemřelé Kouřilka. Mařka zůstala doma s nejmladší sestřičkou Andělkou, která dosud neštěstí nechápala. Přivýkla si na Mařku a říkala jí: "Maminčko!"

Ze začátku chodily děti denně domů, stýskalo se jim, brzy však odvykaly a scházely se jen v neděli. Cítily doma prázdnotu, a ačkoliv jim Mařka vždy něco uchystala, přece neustále vzpomínaly na maminku.

Mařka chodila zase do statku ošetřovati výměnkářku, Andělkou brávala s sebou.

"Odstěhujte se ke mně," říkala stařenka, "je mi s vámi veseleji; chaloupku dejte do pachtu."

Než Mařka cítila pichlavé pohledy hospodáře, ježž musel odvádět tehyni celý výměnek, poněvadž se tam živili tři, a proto se vymlouvala.

Výměnkářka dlouho nežila. Dlouholetá choroba ji konečně sklátila. Mařka poci-

tila brzy tuto hroznou ránu. Lidem nechtěla býti na obtíž, proto se ohlížela po práci. Aničku opatrovaly děti u Kouřilky.

"Předrahá matičko," vzdychala Mařka v podvečer u hrobu matčina, "poznávám nyní, koho jsem ztratila," v slzách hledala útěchy, neb cítila, jak jí ubývá sil.

Zašla ještě dále ke hrobu Tondovu. Šero již zahalovalo svaté pole, větřík šelestil korunami lip, zdálo se, že šeptají: "Pomni, člověče, že prach jsi."

Někde nad hlavou zahoukla sova. Posvátný klid spočíval nad smutným místem.

"Brzy se sejdeme," šeptala a v duši slyšela Tondovu odpověď: "Za krátko budeme svoji."

Odcházela uklidněna.

S kostelní věže znělo klekání. Teplý jarní větřík, vůně kvetoucích stromů, obloha posetá tisíci hvězdami, jasná noc, to vše dojalo Mařku, vycházející právě ze hřbitova, zachvěla se před vzpomínkou, že si přála umřítí.

"Jak krásný jest ten svět," povzdechla si a urychlila kroky od svatého pole, jako by již cítila chladnou ruku smrti.

"Než, co mám na tomto světě?" rozmýšlela "nemoc, trápení, soužení, tam se shledám s matkou, s Josífkem, s ním . . . " toužebně se ohlédla ke hřbitovu.

"Na shledanou," kývla rukou a již ji nedojímala krása jarního večera.

Domů přišla velmi znavena. Nezapírala před sebou pravdy a též se jí nebála, ba naopak nalezala v tom zvláštní útěchu.

"Nemoc rychle pokračuje, měla bych nyní více dbáti o duši," napadlo jí, nerozpakovala se dlouho a umínila si jíti zítra učinit účt z celého života, dokud může, a ostatek života ztráví jako přípravu na smrt.

Sedla si na práh dveří, upřela zrak k nebi, duše zalétla nad hvězdy a nyní uvažovala . . .

V srdci cítila touhu zalétnouti již do končin radosti, oko zaslzelo při vzpomínce na nevědk, jímž se odplácí bídny tvor Nejlepšimu Otci . . .

"Matičko, předrahá matičko," vstahující ruce volá Mařka, "již si jdeš pro mne a T . . . , " nedořekla; něčí ruka jí spočinula na rameně. Trhla sebou.

"Mařko," slyšela hlas Kouřilčin.

"Byl to jen sen?" táže se udiveně Mařka. Kouřilka ji odvedla do světnice. Její rozpálené čelo i ruce svědčily o horečce.

"Tetičko," pronesla Mařka, "viděla jste je?"

"Koho?" táže se udiveně Kouřilka.

"Maminku a . . ."

"Vždyť jsi, holka, dřímala, když jsem k tobě přišla! Co se ti zdálo?"

"Byla jsem před večerem na hřbitově a proto se mi zdálo, že maminka s Josífkem si pro mne přišli a byl s nimi i Tonda," vysvětlovala Mařka, "nevím, zda jsem bděla, připadá mi to tak skutečným. Říká se, že takový člověk brzy zemře," řekla vážně.

"I jdi, bláhová," vyvracela Kouřilka "kdo snům věří, stín lapá." Odvrátila se a zadělávala okna záclonkami, aby Mařka neviděla slzy. Věřila tomu.

"Jsem dnes nějak unavena," stěžovala si Mařka.

"Lehni si, holka, já ti zatím uvařím nějaký čaj na posílnění a zítra bude zase dobře."

"Nebude," pomyslela si Mařka, však poslechla a brzy usnula. Kouřilka usedla k ní a modlila se. Tušila, že je s Mařkou zle.

"Ma — tič — ko, ma —" najednou ze sna volá Mařka a rozpínala zase ruce.

Kouřilka ji chytla za rozpálenou ruku. Bez odporu jí ji ponechala. Zdálo se jí že k ní přišla matka i Tonda jako tehdy, u kříže:

"Jsem tvojí sestrou," šeptá Mařka a líbezně se usmála.

"Podivný to sen," myslí si Kouřilka.

Hodiny ukazovaly na jedenáctou; Mařka se uklidnila i Kouřilka si lehla na pec, aby byla připravena.

Mařka se najednou probudila. Vrchní tabulkou okenní pohlíželo na ni kus hvězdnatého oblohy.

"Zase týž sen," pomyslela si, zabalila se strachem i s hlavou pod peřinu.

Něco šustlo. Zachvěla se, neboť nevěděla, že Kouřilka spí s ní.

"Tot' on," napadlo jí a úzkostí čekala, co se stane. Kouřilka rozvítala. Byly tři hodiny.

"To jste vy, tetičko, tak jsem se polekala," dodala si odvahy a vystrčila hlavu; prudký kašel ji přerušil.

"Je mi tak těžko — — — bojím se, že ráno — — — nebudu moci jít — — — do kostela — — — kolik je hodin?" pronášela trhaně.

"Teprve tři," řekla smutně Kouřilka, "myslím však, že by bylo lépe, kdyby přišel pan farář k nám, a ty zůstaneš ležet. Je vždy lépe neodkládat s takovou věcí, vždyť to neznamená, že by musel člověk umřít," přisvědčovala.

"Nechci ho obtěžovat," bránila Mařka "půjde-li to, půjdu sama," prudký kašel bránil dále mluvit.

"Te — — — tičko, — — — běžte — — — rychle pro panáčka," pronesla úzkostlivě po chvíli.

"Matičko nebeská," modlila se pak tiše, když Kouřilka odešla. "Josítku, maminko — — — vyproste mně ještě aspoň chvíli, než přijde . . ." Krev barvila bílé podušky, hrozný kašel jí dusil . . .

Venku ozval se po chvíli zvoneček.

"Můj Ježíši" — — — vykřikla radostně. . .

Kněz viděl, že již není čas na zpovídání, dal jí rychle rozhrěšení a podal Tělo Páně . . .

Kalné oči naposled zasvítily a ze rtů vyšlo: "Už jsou tady — — — Ma — — — minko, — — — Josítku a Ton — — —" nedořekla.

A shledaly se tři duše, jež pojila tak zvláštní láska . . .

Domáci vyučování.

"Nedáváš pozor, Jaroušku. Tvé sestřičce jsem to řekla jen jednou a věděla, to hned?"

"Ženské, slečno učitelko, si vždycky lépe rozumějí."

Neporozuměla

Matka: "Liduško, nechtěla bys konečně vstáti?"

"Ale maminko, aby ses mne na tohle zeptala, proto jsi mne vzbudila?"

Vyzrál na ní

AKOTA staré Nepustilky z Uhrova byla pověstná v celém širém okolí, tak že se jí říkalo "uhrovská škrtilka". "Ta ženská by dovedla smlouvat i na poště a u kasíra na dráze!" prohlásil její soused Korál. "Až umře, nic za to nedám, že se ještě v trubce zdvihne a nadá zlodějů jak truhláři, tak hrobaři a ministrantům. Ta to umí! Děvečce sirky přepočítávala, kávu váží tak pozorně k vaření, že i zrnko překousne, když se jí jazýček na váze nezdá přesně jistý. Jak přijde do krámu, vlasy se kupeckým mládencům ježí; někde ji přes ruce při stálém vybírání plácají a jinde už nechtějí jí nic prodat. A při tom umí hrát tyátr, že by jí každý neznalec považoval za osobu usouzenou, pronásledovanou, hladovou. Já se jí bojím víc než cholery."

Nepustilka byla vdaná již podruhé. První muž snášel sekýrování trpělivě tři léta. Když však bezohledná mužatka mu nepoprávala k lidskému živobytí ani tolik, čeho se dostává jinde čeledínovi, začal tajně všelicos prodávat a zlost zapíjet. Sváry se stupňovaly. Nepustilka před lidmi spínala ruce jako nevinné dítě nad mužskou neshledností; doma však zakročovala s kyrysnickou rázností. Nebylo divu, že muž byl brzy na prkně. "Utrápila ho," tak šel jeden hlas. Její malý Ferda chodil roztrhaný, zkoušel jako od macechy. Všecko se divilo, že vlastní matka zachází s hochem hůř než s přijednaným pasáčkem. Ferdovi bylo líto, když viděl, jak jiné chudší děti užívají bez veliké práce. A on — při tak

velikém dření žije jako sibiřský trestanec. Proto toužil pryč, ven — jen z toho dusna, kde viděl místo přívětivé tváře samou násobilku.

Vdova se mnoho tomuto přání nezpečovala: "Jsi veliký pitomec, koupil by tě každý. At' se trochu otrkáš! Pojedeš do Landškrouna. Naučíš se německy — to je hlavní. A potom se hned vrátíš. S cvikem a v rukavičkách jako jiní darmochlebové chodit nebudeš. Brzo tě zapřáhnou zas!"

Na cestu dala vdova hochovi tolik přísných rad a pokynů, že se Ferdovi točila nade vším hlava . . . Hocha náhlá svoboda popletla. Po několika měsících počal víc užívat než měl; v druhém běhu svého studia polovici zaslaného školného půjčil jednomu kumpánovi a druhá polovice se mu rozkutálela ve dvou týdnech. A když lehkomyslný Ferda, který peníze půjčené zpět dostati nemohl, trapně přemýšlel, jak by ze šeredné situace obstojně vyklouzl, přišlo mu jednoho deštivého dne hromotlucné psaní matčino; dopis značně přiostrčila cenzura, kterou vdova po profesorské konferenci o Ferdovi obdržela. Proto v rázném listě bylo psáno cosi o "utržení uší, přeražení hřbetu" a pod. Ferda zbledl jako stěna . . . Za dva dny vdově byl přivezen v rakvi zastřelený synek.

Vdova se připravila na trapné shledání se vším důmyslem. V černých šatech pomalu šinula nohy vpřed, zas couvala a vyražela ze sebe nesouvisle účelně nacvičená slova: "Pust'te mne, pust'te — vždyť já ubohá — já se musím podívat, je-li — je-li to můj syn!" Nikdo jí ovšem nedržel. Uči-

nek divadelní pózy selhával. Také markýrovala mistrně mdloby; ale když viděla, že by jí nikdo nechytal, vždy se chytře "vzpamatovala."

"Komediantka! Jako bychom jí neznali!" zamručel Korál. "Myslíš jsem, že aspoň teď nechá tyátru. Vždyť víme, kdo vlastně tohle zavínil!"

A za ním se ozvalo: "Ta ženská by zasloužila . . . Má srdce stejně z hroší kůže! Tak vyvádět!"

Pohřeb byl dosti slavný. Vdova rozuměla efektu až příliš dobře. Požádala mimo jiné ředitele kůru, aby při rekviem zahrál na varhany: "Matka pláče, ruce spíná . . ."

"I to nepůjde," mávl regenschori rozčileně rukou. "To jest píseň postní a zpívá se jen k vůli cti a slávě Ukřižovaného — nikoli nad obyčejnými lidmi. Nechcete brát jméno Boží nadarmo?" A když vdova s kyselým obličejem odešla, sekla za ní choť řidičeho jazykem: "No — ta by sehrála v kostele tragedii líp než Sára Bernhardová. Jak by hlas varhan přišel ke slovům "ruce spíná", hned by zalomila rukama, aby budila veliký dojem."

"I vždyť to vím, znám ji taky dobře. Proto jsem jí řekl, co jí patřilo. At' se radši dobře pomodlí!"

* * *

Po smrti Ferdově vedla vdova hospodářství samostatně ještě rok. Přemýšlela však, že přece na všechno nestačí, jak by sama chtěla, že jest potřebí mužské ruky při hospodářství tak nutně, jako voje u vozu. Čeládka se střídala u zlostné a lakotné ženy tak rychle, jako účastníci měsíčního kursu. Když šla k ní některá děvečka sloužit, říkali jí lidé: "Děveče, dej se radši zazdit! V talijánské vojné bys tolik nezkusila."

Vdova vzkazovala na několik adres po svých několika důvěrnících. Dlouho bez výsledku. "Radši se napít pelyňku nebo blínu," odpovídali ti, kteří byli zváni do domu nejvyšší šetrnosti. Ta furie by mužem orala a vláčela."

A přece se dočkala svatby. Čtyřicetiletý vdovec bez dětí Nepustil z Hrachova počal vážně na vdovu myslet. Sám byl

hodně lakomý, peníze měl a slídl zase jen tam, kde mnoho peněz jiných cítil.

"Vy říkáte, kmotříčku, že ta ženská má dvacet tisíc opravdu?"

"At' hochu, nejsem tvým strýcem, selhal-li jsem jedno slovo," odpověděl děda.

"Hm, to jsou pěkné peníze; ženská umí pracovat a šetřit — pravda. Ale když to je taková furie!"

"Však si, hochu, každý dovede vychovat ženu sám. Krabáček byl brambora, bačkora. Proto se vztekala."

"A já jsem měl zas ženu takovou slívu."

"Vidíš! Nedbej na hloupé řeči a ber! Umiš taky šetřit; vy dva se k sobě hodíte jako ryba k vodě."

A tak se Nepustil přiznal. Začalo nové hospodaření. Aby se společné jmění rozmnožovalo ještě víc, vymohl si do obsáhlého stavení šenk. Nepustil se dřel za dva, Nepustilka za tři. Lidé o nich říkali, jaké hody si někdy popřávají: "Dvakrát týdně ti marnotratníci okrajují červivá jablka, snědí je a zapíjejí zelnou vodou." Jednou týdně pro nějaké malichernosti vynadal Nepustil ženě, že není hospodárná; a ona zase nejím dvakrát mu vynadala, že nešetří a rozhazuje. Nepustilka od dřenění celá hrbatěla a sesychala se, chodila v takových hadrech, že ji cizí přichozí považovali za flašinetářku nebo zlodějku. I dělnice, když byly příliš nedbalé svého zevnějšku, byly kárány od hospodářů výtkou: "Chodíš jako Nepustilka." A manžel nosil místo šlí uzlovaté provázky. Zaměňoval na nohou dřeváky za boty jenom v neděli.

"Koukejte na tu Nepustilku," ukazoval jednoho pošmurného dne Vacek. "Už zas běží s vidlemi na pole jako koroptvička. Před třemi dny ji trkla kráva do oka, až si myslila, že jí vyteče. Ještě má nad okem živé maso a už běží jako zajíc! A zacouřaná jako cikánka! Pro koho ti lidé tolik škrtí když žádných dětí nemají?"

Nepustilka na vzdáleném poli kuchala vidlemi do hromádek sena s takovým chvatem, jako by vyrýpávala diamanty. Pot z ní jenom lil.

Končila práci. Utřela si čelo drsnou dlaní a vzhledla k obloze. "Hm, připravuje se na déšť. Dobře, že jsem šla dřív."

Mrskla hlavou na levo. Po zablácené silnici hrčel landaur. "Kam pak, Tomášku, kam?" usmívala se Nepustilka jako posvicenský koláček.

"No — tady po té silnici."

"Co pak je vám, Tomášku, vy si pořád jezdíte jako nějaký pan hrabě, projíždíte se ve společnosti velkých pánů, peněz dostanete jako třísek. Ale taková ubohá selka jako já dává každý den jen kravám dobrýtro. Jo — kdybych se mohla každý den takhle povozit! Kdyby můj nebohý Jeník byl dospěl, musel by se státi fiakristou jako vy. Hned bych si k vám sedla."

"Víte co, tetičko, teda si sedněte. Jste-li tolik pracovitá, at' si trochu odpočínáte."

"A vy šelmo jedna, opravdu starou tetku vezmete do landauru?"

"Proč ne? I s těmi vidlemi. Však jste taky paní. Nemusíte pořád jezdit jen s trakařem."

"Vy jste přece jenom duše dobrá. Máte uznání k lidem těžce pracujícím." A už si tetka sedla vedle Tomáška.

Lidé jdoucí z Uhrova zastavovali se a smáli se hlasitě.

"Jej jej, Nepustilko, vy jste najednou zpanštěla! Jede si jako královna se žezlem v ruce. No, podívejme se!"

"Hm, at'si," šklíbila se pasažérka, "však landaury nemusí být jen pro městské dar-mochleby."

Odkrytý landaur hrčel dále kolem rybníka. "To si vezete, Tomášku, divnou nevěstu," řehonila se Kvapilka, která tam ždímalá prádlo. "Pořád lidé říkají, proč se neženíte a vy, šelmo, jste zatím špekuloval víc na peníze než na krásu. Ale měl jste si ji trochu líp vystrojit, aby nedělala lakýrovanému kočáru hanbu!"

"I to je jedno," odpovídala Nepustilka, "však se atlasové šaty koupí i se závojem; jen když si teď nezablátím lakýrky."

"Koukejme, koukejme! Nepustilka si z toho nic nedělala, když ji kráva píchla rohem do oka! A teď se najednou bojí, aby nedostala od bláta do chodidel revma!" křičel u první chalupy truhlář Vozáb. "Potom že se vede sedlákům zle! Dávají se vozit i ke kompostu a k mrvě v kočáře! Naposledy budou kupovat i pro koně klo-

bouky se pštrosími péry a kozám budou dávat cukrované nudličky s máslem."

Začalo poprchávat. Tomášek dvorně zahovořil: Musím landaur zavřít, aby vám déšť nepokazil šaty. Nesmím přece paní hraběnku přivést jako zmoklou slepici, to by byla pro mne velká hanba. K vám jest ještě daleko."

"Ale vy jste, Tomášku ferina. Že si se mnou dáváte takovou práci! No — ale za zdvořilost ještě nebyl nikdo bit. A tady jsou skoro všichni hrubiáni. Ani děvečka kale s hospodyní nepromluví." A v skrytu duše své si umiňovala, že nalije doma Tomáškoví pimprle dobré slivovice. Manžel snad bude bručet, ale pak se zasměje.

Kočár již skřípal u stavení Nepustilova. "Tady můžete zastavit," řekla Nepustilka.

"I to by nebylo v pořádku. Mohla byste si zamazat na blátivém dvoře nohy." Landaur zahrnul do dvora.

Nepustil právě se díval oknem. Kdo to jede? Někáký velký pán — a tak najednou! Zahromoval a obouval si rychle boty. Pak sáhl po vestě. Venku na záprsní s úklonou otvíral Tomášek dvířka. "No — ty maškaro — ty's mne pořádně polekala!" houkl hospodář. "Vyvádíš jako bys se pomínula rozumem!"

"No — no, kdybys nebyl takový hrubián, mohl bys se někdy takhle pohodlně svést s pole taky. Radši jdi a nalej tomuhle dobrákovi pimprle dobré slivovice, at' se v tom dešti zahřeje!" Nepustil zmizel ve dveřích bruče si: "Taková komedie a ještě k tomu zbytečné vydání!"

Tomášek poděkoval za štamprli, vypil, olízl se a znovu otevřel ústa svá, ukrytá pod rezavým knírem: "Prosíl bych zároveň, panímámo, abyste mi za svezení zaplatila hned. To víte, nemám žádných kapitálů, oves je drahý — — —"

"Cože?", vyvalila oči Nepustilka. "Já jsem přece myslela . . ."

"Já vám v myšlení nepřekážím; mohla jste si myslet, co jste chtěla. Ale to víte, že jsem neřekl, že vás svezu zadarmo!"

"Ale vždyť jste stejně jel touhle cestou."

"Jo — ale jen kousek. Neřekl jsem přece, že jedu do Uhrova? Byl bych přijel právě k vlaku a bylo by peněz jako želez!"

Nepustil zlostí se celý třásl. "Jste vy ale pěkný ptáček! Co teda chcete?"

"No — tři zlatky — a není to moc na dnešní drahotu. Podívejte se, jak se sedadlo zamazalo. To se musí čistit a to vezme čas. A čas jsou peníze, jak říkají v Americe."

"I vy jeden! Že zavolám vořecha!" křikl hospodář.

"Zavolejte. Já ho švihnu přes nosejček a uvidíme se u soudu."

"Teda zlatku — máte až moc!"

"Nepovolím. Proč si panímáma předem cenu nesmluvila, když se jí to zdá teď moc peněz?"

"Člověče lakomá, zlá!" pištěla Nepustilka, "ještě chcete člověka přivést do soudu. Kdybych se takhle desetkrát svezla, pak by mohla přijít chalupa na buben!"

"Dělejte, jak rozumíte. Budu žalovat!" Tomášek lezl na kozlík a už pobídl: "Bje, bjé."

"Počkejte, vy vydřiduchu! Vy nás chcete vystavit posměchu!" zdržoval Nepustil. Tomášek zastavil a Nepustil mu vyplatil 6 korun.

Landaurec odhrčel, na dvoře klid. Ale za to v šenkovně! Křiku jako o muzice.

A u Nepustilů bylo také hodně křiku. "Ty baronko z Bahnišť'an! Podruhé ti koupím na pole ještě rukavičky! Taková útrata! Všecko rozházíš a utratíš, ty komediantko protivná!"

Do toho pištěla rychlá slova Nepustilky. Ta muži ovšem nezůstala nic dlužna.

Pojďme raději kousek dál, by nám na hlavu něco nepřilítlo. Viděli jsme aspoň tolik, že padla kosa na kámen.

FRANTIŠEK ZÝBAL:

ZPÍVAJÍCÍ CÍRKEV

Jsem strmá skála, balvan na balvanu
v mých rozsedlinách Milost řeka šumí,
jas Ducha proudí na mě v slastném vanu
a do věčnosti ční mých tesů dумы.

Jsem maják Boží, výspou v moři světa,
o boky moje proud se tříští dravý,
vzteky pekla slávu na mé skráně vyplétá,
vítězný hymnus hřímá kolem hlavy.

Mé lůno skrývá poklad nezbádaný,
tam uložil Bůh zlato svojí lásky,
v proud taví žár je větry věků štváný
a upevňuje bytí mého svazky.

Jsem oheň žhoucí od Božího trůnu,
tam v Srdci Syna mám své pařeníště,
oběti píseň na věků hrám strunu,
On žertvou jest a já Mu — obětiště.

Jsem láskou věčnou Kristu zasnoubená,
nevěstou Jeho nejkrásnějších vděků,
já miliony vždy jsem velebená,
těž nenávisť zlá plije po mně v vzteku.

Jsem Matka plodná, klín můj hebký,
a sedmi prsy kojím lačné duše,
jim s písní sladkou stojím u kolébky,
nadějí stelu hroby věčna v tuše.

Jsem Dolorosa pode křížem časů,
kde pláču slzy tajné paklivosti,
jen soucitného pozvedám vždy hlasu
a utrpení nikdy nemám dosti.

Lod' posvátná jsem, která plavce bere,
již svěřuji se stěnám mojímu pevným,
všem otevírám síně svých dveří
a nepřitelem škůdcům jsem zjevným.

A kapitán můj obezřele vzhlíží
k obzorům, kde se mraky zvednou,
výstražně volá, bouře když se blíží,
a klidný stojí, tváře když kol blednou.

V bezpečný přístav plují vlnobitím,
můj prapor bílý hrdě nad mnou vlaje,
do temných nocí křížem plám a světím,
své věrné vezu k věčným branám ráje.

Jsem katedrála, která ruce vzpíná
nad hlavy lidstva z pozemského ruchu,
zřím slávu Boha Otce, Jeho Syna,
a v náruč vrhám svatému se Duchu.

Knížky

VÝMĚNKÁŘKA SPOŘILOVÁ stěžovala si posledně, jak šla z kostela, své vrstevnici Skřivánkové, že je od zimy nějaká slabá a darebná:

"Zdá se mi, že to jde se mnou s kopce."

"Snad to nebude tak zlé. Máš dobrý výměnek a syn Tomáš je na tebe hodný, i jeho žena."

"No pravda, nemohu naříkat. Kdyby takoví byli všichni. Tomáš a snacha mi udělají každé pomýšlení," chválí Spořilová.

"Proto si děláš zbytečné starosti se svojí nemocí. Až přijde léto, budeš děvče, kterému se tak hned nikdo nevyrovná," lichotila Spořilové Skřivánková.

Skřivánková užívá dobrého výměnku Spořilové a tak by si přála, aby její kamarádka z mládí byla ještě hodně dlouho živa. Ona sama nemá nikoho. Živí se dům od domu, ale u Spořilů bývá vždy nejhojněji obdarována.

Od této doby nebylo vidět Spořilovou v kostele již drahnou dobu. Byla opravdu nemocná. Její výměnka měla okno na náves. Její oči provázely věřící, kteří šli kolem do kostela a když ona sama nemohla, byla s nimi v kostele aspoň duší. Dokud jí sloužilo zdraví, nežádala od snachy a syna pomoci. Dosud sama vařila a prala pro celou domácnost.

Výměnkářka Spořilová měla mimo nejmladšího Tomáše ještě více dětí. Jana, Mikše, Josefa a dceru Fanču. Všichni se přiznili na menší hospodářství a vedlo se

jim dobře. Svoji matku nenavštěvovali. Zehrali na Tomáše, že zůstal na rodinném a že jednou všechno jemu zůstane.

O výměnkářce Spořilové byla rozšířena pověst, že je zámožná a že má několik spořitelních knížek. Dohady a odhady datovaly se z dávných dob, kdy prý Spořilová dávala knížky po vzdáleném příbuzném knězi.

Než se provdala za rolníka Spořila, sloužila v zámku u vrchnosti a přinesla do statku několik tisíc. Těmito penězi pozvedla hospodářství a z toho početným dětem dostalo se slušného podílu. Přes to však její děti nebyly spokojeny a zvláště Fanča často si lámala hlavu, ve které záložně má maminka peníze a kde jsou knížky uschovány.

Ač Fanča byla z domu vybavena jako málokterá nevěsta z vesnice, přece její poměr k mamince nebyl o nic lepší než jejích bratrů. Často si výměnkářka posteskla, že ani ty děti od synů ji nenavštíví.

U Tomáše ještě děti neměli. Jediný Jaroslávek, syn od dcery Fanči, šel-li ze školy, zastavil se u babičky. Měl ji z celé dětské duše velmi rád. Babička vyprávěla mu o dávných časech a chlapec jako u vytržení poslouchával. Teprve Jaroslav přinesl domů zprávu, že babička je nějak churavá a polehává.

Na základě této zprávy svolala Fanča bratry, ovšem mimo Tomáše, k rodinné poradě. Fanča měla slovo:

"Nač bychom volali Tomáše? Je proti vám ve výhodě, protože maminka u ně-

ho bydlí. Výměnek jí nedává a zajistil si předem vše, co bylo u Spořilů cenného.”

“Ale mimo to má matka ještě peníze na spořitelních knížkách,” ujal se slova “u koho matka zemře, tomu zůstanou knížky a my utřeme suchou rukou ústa.”

“To je pravda,” obává se horkokrevný Mikeš. “Nejlépe by bylo přinutit matku, aby učinila s těmi penězi opatření.”

“To nejde,” odporuje nejmírnější Josef. “My jsme již své podíly dostali a má-li matka nějaké peníze, necháva si je na přilepšenou a potom na pohřeb.”

“Hm, pohřeb vypravíme společně,” skočil do toho Jan. “Matku pochováme okázale, jak se sluší na naši rodinu.”

“To se ví,” pohrdlivě prohodila Fanča, jako by tím chtěla říci: “Pane, v obci nikdo takového pohřbu nevystrojí!”

Ale to vše není po chuti Mikšovi.

“Napřed nutno zjistit, kde jsou uloženy peníze, a na to ostatní je dost času. Tomáš asi bude vědět, kde, ale ve vlastním zájmu toho nepoví, a proto navrhuji, abychom si matku po pořadí vzali, třeba na měsíc, a tím si zajistili nárok na peníze.”

“Ano, ano,” zvolali všichni souhlasně kromě Josefa.

“Pokud víme, matka prý je nemocná a nevím, jestli by bylo radno přijít k ní s podobným návrhem,” pochybuje Josef.

“Právě proto by se měla celá věc uspišit s chvatem,” řekl Mikeš. “Až matka zemře, pak už bude na vše pozdě.”

“Já bych vzala maminku první,” hlásí Fanča. “Potom Jan atd. Střídavě dokola. Nyní je nejsnadnější doba, aby maminka svolila,” přimhouřila oči. “Tomášova Pepka čeká radostnou událost v rodině, a proto se nemůže tak věnovat nemocné matce.”

“Ha-ha,” smál se Josef. “Pokud vím, matka nežádala jaktěživa od nikoho pomoci.”

“Ty bys tedy nechtěl maminku na měsíc k sobě? Museli bychom to potom jinak rozdělit a na knížky si potom nesmíš také činit nároky,” s nevšední energií řekla Fanča.

“Můžeš si vzít maminku za mne a vezmi si ji tedy na dva měsíce,” uštěpačně pravil Josef. “Je však otázka, jestli k vám

půjde? Dosud není příčiny, aby se od Tomáše stěhovala a šla po číslech jako na Sibíři pastuchovy boty.”

“S tebou není rozumné řeči,” zlobí se Mikeš. “Bylo by však třeba napřed zjistit, kolik je na knížkách peněz a jaké odkazy a komu matka má přikázané. Snad by mohl od báby něco vyzvědět tvůj Jaroslav.”

“Bratře, ty máš znamenitý nápad! Jaroslav navštěvuje často bábu, ta na něm visí, je prý podoběn dědovi a proto jej má tak ráda,” libuje si Fanča.

“A to ti povídám, Fančo, před Tomášem ani muk,” varuje Jan, “bylo by všechno předem zkaženo.”

“Bodejt’ by nezáblo, ty neznáš dosti mého Jaroslava,” a Fanča si zapřela ruce v bok.

Při nejbližší návštěvě přitulil se Jaroslav k babičce.

“Babičko, pojď zase nyní bydlet k nám. My máme lepší sednici než máš ty u strýce Tomáše. Maminka říkala, že bys mohla bydlet i v té parádě. Víš, kde je hodně peřin, abys to měla hodně měkké.”

“Milý Jaroslávku, to je velmi pěkné od maminky, ale já jsem spokojená.”

“U strýčka Tomáše prý budou mít malé děti, a to pro staré lidi nic není.”

“Maminka tě dobře poučila o všem, ani to nemusilo býti tak zevrubně. Ale chce-li mně maminka něco říci, mohla se přijít sama podívat na nemocnou matku,” zesmutněla výměnkářka.

“Babičko, mám se vás zeptat, kde máte ty peníze. Máte prý mnoho peněz uložených na knížkách. Maminka a také strýček Jan, Mikeš a Josef by chtěli, abys jim je dala. Strýček Tomáš je prý nejmladší a dostal usedlost od dědečka a už prý tvých peněz nepotřebuje.”

“To víš, synku, až umřu, budou podělení všichni stejným dílem. Ale ani na tebe jsem nezapomněla. Ty dostaneš ode mne postel se všemi peřinami. Kladu ti na srdce: peřiny nikdy nikomu nedej, až ti bude nejhůře, budou ti dobré. Na můj příkaz a na mou památku nezapomeň!”

“Babičko, my máme peřin dost. Maminka by raději chtěla ty knížky . . .”

"Maminka, strýček Jan, Mikeš a Josef, každý dostane svůj díl a ty peřiny, jak jsem již slíbila, dám tobě a važ si jich."

Jaroslav spěchal od babičky domů, aby mamince sdělil co slyšel a zvěděl. Fanča se nemálo podivila ochotě, kterou stran těch peněz projevila její matka.

"To není ani nutné, abychom tedy maminku po měsíci k nám brali. At' si ji jen Tomáš nechá, když peníze budou rozděleny stejným dílem."

Výměnkářka Spořilová dobře tušila, že to chodí po ní, a proto se v tichosti připravila na smrt. Smířila se s Bohem a než o tom zvěděla Fanča, Jan, Mikeš a Josef, byla již mrtvá. Pohřby, kde čekají děti na smrt rodičů, podobají se jako vejce vejci. Sotva že dopadne poslední hrouda na rakev, je tatam třeba jen předstíraná lítost a pozůstali se rozpadnou ihned na dvě nebo i více stran.

"Půjdeme ihned k Tomášovi," vybídl sourozence Jan. Museli však u dveří ještě chvíli čekat, než přišel Tomáš se ženou. Když již všichni od hrobu odešli, poklekli Tomáš a jeho žena na čerstvý rov a modlili se za matku.

"Tak co mně nesete," přivítal Tomáš příbuzné.

"Nic," nuceně se usmál Jan, "ale chceme odnést. Maminka zanechala knížky a měla úmysl nás jimi podělit, ale náhlou její smrtí již k tomu nedošlo."

"Je tady něco," řekl vážně Tomáš. Fanča žduchla Jana do zad:

"Vidíš, že měl Jaroslávek pravdu!"

Mikeš se dychtivě dral do světnice, aby tam byl první a jeho oči slídily po všem, aby mu nic neušlo, co by si mohl přivlastnit.

Tomáš popošel k malé almárce, kde

matka mívala obvyčejně uschované věci a pravil:

"Matka dostala kdysi od strýce kněze knížky, kterých si velmi vážila a je opatrovala. Zde jsou."

Almárka ještě tak hrabivých rukou nepocítila.

Čtvery ruce se na ni sápadí. Obsah se vysypal na zem. Tomáš s klidnou tváří sklonil se k zemi a zvedl jednu z knížek, rozevřel ji a četl:

"Zde . . . Cesta k nebi. Je to velmi cenná knížka. Kdo se o ni přihlásí? Nikdo . . ."

"Druhá knížka má nápis: Zbožná duše . . ." Opět nikdo . . .

"Třetí: Maria, matka dobré rady a čtvrtá: Duchovní cvičení," a Tomáš kladl knížky před sourozence . . .

"Podvod!" vzkřikl Mikeš a ostatní sborem opakují: "Podvod!"

Piním do slova příkaz naší zemřelé matky a její památku bych zneuctil, kdybych vás klamal. Ještě jsou zde peřiny a ty dostane Jaroslav, syn sestry Fanči."

Bratři, kteří se těšili na bohatou kořist po matce, úžasem oněměli.

Za to Fanča vyjela si na Tomáše: "Nechci peřin, nech si je, když sis nechal po matce všecko!"

"Peřiny matka odkázala Jaroslavovi a její odkaz je mi svatým," s vážnou tváří řekl Tomáš.

"Ještě dnes zavolám žida hadráře a peřiny prodám. Nebudu si brát smradlavé peři do chalupy," rozčilovala se Fanča.

Stalo se. Přišel žid. Peřiny vcepal do ohromného žoku a odvezl na trakaři.

Nazítří přiběhla k Fanči jakási podruhně, která u žida třídila hadry a uděšeně vykládala: "Panímámo, běda! V duchně byly zašité peníze a žid je rychle přede mnou schoval, aby neměl svědků . . ."

Doufat možno stále.

Soudce: "Kolik je vám let?"

"Dvaosmdesát."

"Vdaná?"

"Ještě ne!"

Skvělý život

"Učím se břichomluvectví. Už mluvím a ústa ani neotevru."

"Prosím tě, kde se to učí? Já také nesmím doma ústa ani otevřít."

Veselé vzpomínky ze studentských let

KDYŽ můj otec byl vrchnostenským obročím, měl svůj služební byt a velkou zahradu poblíž panského dvora. V zahradě té byla hezká besídka a vedle ní dal nám otec zřídit kuželnu. Tam, když jsme přijeli jako studenti o letních prázdninách domů, nepřestávalo se téměř celý den koulet.

Nežádka hrával s námi i otec. Byla to pěkná i současně zdravá zábava. Cvičili jsme se také ve střelbě do terče nebo chodili na hony, neboť myslivecká záliba udržela se v naší rodině již přes tři sta let.

Studovali jsme ve Znojmě. Jednou jsem byl se svým bratrem přítomen v městském divadle kouzelnému představení a to se nám tak zalíbilo, že jsme si pak menší kouzla kupovali a o prázdninách v besídce předváděli. Jako publikum byli k tomu přibráni služebníci ze dvora.

Poněvadž tito ve svém životě ničeho podobného neviděli, působila na ně kouzla mocně, vzbuzující u nich nemalý údiv, ba možno říci, i bázeň současně.

Pamatuji se, když jsem prostrčil vypůjčeným klouboukem viditelně ukazováček, ale přesto ukazoval jsem hned nato kloubouk neporušený, kterak jeden divák šeptal druhému:

"Tomuhle nerozumím! Viděls přece, Tonku, jak měl prst propíchnutý skrz kloubouk a díra přece nikde. To se mi nezdá po dobrém."

"Ba, máš pravdu, děl nato potichu druhý. "Také já jsem z toho celý hloupý.

Co tomu říkáš — jak to dělá? Maže si na prst nějakou čarodějskou mast, která tu díru zase zacelí? . . . Anebo co říkáš tomu kousku s kouzelným nožem? Jako by to nic nebylo, prorazí si ním dlaň, takže špička nože vyleze na spodní straně ven, a krev žádá . . . Pak cosi latinského říkal, jako "šande pase," vytáhl nůž z ruky a rána ani ta nejmenší nezůstala nikde. Soudím podle téhož také, že to není s dobrým."

"Vidíš, Tonku, s těmi kartami onehda bylo to akorát také tak divné. Držel v ruce čtyři krále, dejchl třikrát na ně — dával jsem si na to dobře pozor, protože jsem za svobodna karty hrával — a už z toho byly čtyři esa."

Oba byli do řeči tak zabráněni, že nepozorovali, kterak je posloucháme, až jsem prohodil:

"Mluvte tak, abychom to všichni slyšeli." Tonek sebou trhl a pravil: "Když si to mladí páni přejou, tak jim to další povím. Vypůjčil jsem si v sobotu "U Kuláška" v hospodě obehnané mariášové karty a schoval jsem je doma na takové místo, aby má stará ty "čertovy obrázky" nenašla. V neděli, když odpoledne odešla z domu k sousedce na kus řeči a já byl tedy sám pánem v sednici, vytáhl jsem ze strožoku milé karty, vybral z nich ty čtyři krále a drže je v ruce dejchl jsem třikrát na ně, jak jsem to tady viděl. Když se nic nezměnilo, dejchal jsem ještě asi padesátkrát — šak už mně od toho začalo bolet na prsou — ale ono fůrt nic . . . milí králi byli tak fest, že se poddat nechťeli.

Nevím, co si mám o tom myslet, ale zdá se mi, že jsou v tom nějaké čary."

"My vás, Tonku, to čarování naučíme," pravili jsme.

Na to však se Tonek zamyslel a vážně odvětil: "Věřím, mladí páni, že jste študýrování a že byste mě to čarování naučili, ale má stará nechce o těch věcích ani slyšet. Nemůže tedy z toho být nic."

O vánocích obdrželi jsme laternu magiku, čili kouzelnou svítilnu. Obrázky k tomu byly většinou krajinky a lovecké výjevy, pěkně na skle malované, takže jsme z toho měli radost.

Takových skel nechali jsme si později u skláře nařezat několik a namalovali na ně pak mimo jiné také čerta a kostlivce.

Jednoho večera vzali jsme laternu, lesní roh a šli na dvůr pod okno, kde bydlili sloužící Tonkovi. Záclonku na okně nemávali, což nám bylo známo.

Komedie začala. Nejprve jsme odtroubili dvanáct, pak pustili z laterny oknem do světnice na bílou zed' čerta s vidlemi, na to zase smrt s kosou a při tom jsme pískali.

Ve světnici nastalo živo a bylo pozorovat zděšení, mezi které míchal se hlas staré Tonkové, která říkala:

"Vidíš, staré, já jsem fůrt říkala, že s těma věcma není co špásovat a už je to tady . . . achich . . . Pán Bůh s nama a zlé pryč od nás!"

Když jsme mysleli, že je toho už dost, odešli jsme. Od té doby měli u Tonků v okně záclonu, jakousi starou cíchu. Ucpávali prý na noc i komín a klíčovou díru, aby ten "zlý" se k nim již víckrát nedostal.

My jsme se tím staré Tonkové pomstili, poněvadž nás pomlouvala, a měli jsme od té doby od ní pokoj — zkrátka.

* * *

Kočí Josef počínal býti k nám nedůvěřivým, neboť se mu nezdálo, že je všechno takové, jak to viděl.

Důvěra k nám zvlášť ochabla, když jsme mu provedli tento kousek:

Již se stmívalo, když bratr přivedl do dvora jednoho pána pěkně oblečeného v rukavicích a s cylindrem na hlavě. Pán měl nos zahnutý, pod ním černý knír a

na očích brýle. Bratr zavolal na kočího a rozkázal mu: "Tohoto pána máte hned zavést do města." Josef pravil: "Když to náš milostpán poručil, tak se to stane." Zapřáhnuto bylo hned, pán sedl do kočáru, podal kočímu doutník a pobídl ho, aby si zapálil. Josef doutník přijal, ale zapáliti se zdráhal, řka, že se to pro kočího na kozlíku nesluší a že si jej schová na neděli odpoledne.

Koně vyjeli ze vrat, ale když byli kousek cesty za dědinou, dal se "pán" v kočáře náhle do ohromného smíchu a volal: "Josefe, dále už nepojedem, museli bychom platit mýto, proto obraťte."

Josef poznal známý hlas, obrátil se na zad a uzel "pána", již s obyčejným nosem, bez kníru a bez brýlí. Dal se do takového smíchu, že až slzel, a pravil: "To se povedlo! Já myslel, že vezu nějakého vousatého židáka, a zatím je to mladý pán!"

To já jsem seděl v rukavicích a s cylindrem v kočáře jako velký pán . . .

Když jsme se vrátili ke dvoru, čekal tam na nás bratr a podával Josefovi balíček tabáku na usmířenou řka: "To máte jako trinkeld ode mne." Smáli jsme se všichni, až na konec pravil Josef:

"O tom, co jsme provedli, nikde ani slovo, mohl by se to dovědět milostpán a byla by pak z toho ostuda. To musí zůsta mezi námi."

* * *

Abychom si Josefa ještě udobřili, pozvali jsme jej a současně i Tonka jednoho večera do besídky na čaj. Měli jsme tam "kouzelný pohár." Když se do něho vložila vata a přikryl se papírovým pouzdem, "proměnila" se hořící vata v horký čaj s rumem. Oba hleděli na to jako vyjevení.

Josef, jakmile ucítil lahodnou vůni rumu, nenechal se dlouho pobízet, pil, vyřknuv: "Vejdí do života a neškod'." Tak mu to chutnalo, že pil jednu sklenici za druhou a že jsme bezmála nestačili "čarovat čertův truňk."

Za to Tonek nechal se dlouho nutit, až konečně se Josefovi podařilo přemluvit ho, když mu řekl: "Neboj se, Tonku, a napij se. Máš to fůrt jednaky: piješ-li rum

s čertem od žida anebo dělaný z vaty. Nevíš co je dobrý. Já bych pil do rána a nic se nebojím."

Když se pokřížoval a čaje okusil, tak mu to chutnalo, že pili pak oba jako "holendři."

Požádali jsme pak Josefa, aby nám něco zajímavého vykládal.

"Když si to mladí páni přejou, proč by ne?" pravil. "O tom hékalovi, co straší v lesích na Hoře, už vyprávět nebudu, to už každý zná, ale něco pěkného mysliveckého, to budou mladí páni rádi poslouchat. Tak tedy. Když mi bylo 16 let, šel jsem s nebožtikem hajným do lesa, kde bylo naličeno železo na lišku. Opatrně jsme se blížili k tomu místu a tu najednou ale tři kroky od nás a krok od železa jsme uzřeli starou lišku, ale nelžu vám, páni, ocas neměla žádný, ten ležel u železa. Bylo zřejmé: liška se chytla do želez ocasem a ten, aby se osvobodila, si ukousla. Co takto hledíme, pozorujeme, že liška hledá v trávě bylinky a žvýká je. Když měla již plnou hubu, dala té rozžvýkané bylinky něco na ránu a pak přiložila tělo k ocasu a věřte, páni, nebo ne, v tom okamžiku ocas lišce zase k tělu přirostl, takže jím mohla zase pohybovat a utekla. Ještě na rozloučenou nám

pak z houštiny tím ocasem třikrát kývala." Ustal na okamžik v řeči a hleděl na nás. My na to: "Josefe, to je myslivecká latina."

"To je věrná pravda," bránil se Josef, "však vdova po tom hajným to může dosvědčit."

"A proč jste tedy nehledali tu bylinku a neprodali doktorovi, ten by vám byl za ni dal, co byste chtěli."

"To se má tak," pravil Josef, "my jsme tu bylinku našli, hajný ji sám žvýkal a přiložil pak na ránu, ale ono to nesrostlo jako ocas u té lišky; pak jsme to zkusili ještě jednou a dali tu bylinku kozám, ale zase jsme s tím dobře nepochodili, až jsme nakonec viděli, že musíme chytit tu starou lišku, ta že nám to poví, ale liška se asi odstěhovala do jiného revíru, protože jsme ji již vícekrát neviděli."

Vycítili jsme až příliš jasně, že si nás chce Josef dobírat, což jsme však rádi přijali, neboť jsme mu již nejednou vyvedli nějakou taškařinu. "Co se škádlívá, rádo se mívá." Provolali jsme tudíž: "Výborně! At' žije stará liška! At' žije Josef! Dobrou noc! . . ."

A když jsme pak vyzradili i ta naše kouzla, bylo po sensaci — ani Tonek se pak už těch "čár" neba! . . .

František Nechvátal:

Tisíckrát pokořen

Člověk tisíckrát byl pokořen v prach,
pod koly válek v rozvalinách říší,
z údolí nářků zvedá hlavu k výši,
oře a seje, domovy své staví,
duch jeho věčným neklidem je hravý,
člověk tisíckrát byl pokořen až v prach.

Člověk tisíckrát se raduje a sní,
pod jeho rukou rozkvétají sady;
tisíckrát vyhnán, vchází do zahrady,
kde lehá pod strom poznání a česá
plod, jenž mu dává vstoupit na nebesa,
člověk tisíckrát se raduje a sní.

Člověk tisíckrát se z poroby své vznes,
bělostným mlékem kojily ho matky;
tisíckrát svět měl škraloup z jinovatky,
krev mrzla v žilách pod příkrovem ledu,
cesta se zdála před ním bez výhledu,
člověk tisíckrát se z poroby své vznes.

“Nazdar kolego!”

O se maminka faráře Jaroše naplísnila, aby byl trochu pečlivější na svůj zevnějšek. Kabát nosil na rukávech i na zádech často od stěn bílý, boty nechtěl vyměňovat, ba nosíval jedny a tytéž šaty ve svátek i ve všední den, dokud se neprodřely. Potom je ovšem někomu daroval, když si zase pořídil oděv zbrusu nový. Čtrnáct dní v něm dělal parádu, ale potom se opakovalo totéž, zabílené rukávy a záda kabátu, kalhoty poblácené, klobouk vybledlý do zelena, “zobáky” u bot vzhůru ohnuty. Jakmile se však matka chtěla zmocnit farářových svršků a důkladně je vyčistit, byl hned oheň na střěše. Někdy mu šaty vyčistila, když syn spal, ale to se jí povedlo málokdy, protože farář za sebou uvnitř pokoj zamykal. A tak se farář zevnějškem málo reprezentoval . . .

Kdysi chvátal do přespólní školy. Celkem malého vzrůstu, na nohou boty se “zobáky”, kalhoty dole otřepené, starý plášť s kápí, klobouk nemožně sešlý, brýle s černými okraji na nose, v ruce rákosovou hůl, již nerovnou, silně prohnutou. Farář Jaroš byl lehký na chůzi a proto mu cesta rychle ubíhala. Byl únor. Po zasněžených a umrzlých polích přeletovala hejna vran. Hladově hledaly potravu, posedávaly po cestě a klovaly koňský trus. Uhýbaly před farářem Jarošem, jenž se rozháněl svou ohnutou rákoskou.

Vtom zpod kopce vynořila se postava muže. Byl dost bídně oblečen, patrně jeden z nezaměstnaných, kteří věčně hledají prá-

ci. Čím blíže přicházel k faráři Jarošovi, tím patrněji pozoroval jeho zchátralost.

“Pobuda,” zabručel si Jaroš. “Jistě mě zastaví a bude žebrat.” A už si počal šacovat kapsu, ve které míval peněženkou. Nenašel ji. Bezpochyby ji zanechal na stole v kanceláři.

“No, ten mi pěkně vypadá,” myslil si farář Jaroš s kápí vyhrnutou na hlavu proti větru. Vzpomínal si, jak se mu to jednou přihodilo. V peněžence měl dvě zelené stokoruny, ale ani desetihaléře drobných. Stokorunu přece žebráku nemohl dát. A proto řekl žebrákově, že nemá drobných. Žebrák nevěřil a huboval. Jaroš tenkrát vyňal stokorunu a chtěl devadesát devět korun zpět, ale žebrák se domníval, že je to žert a počal nadávat, dokud se farář rychle nevzdálil.

“Nyní to dopadne ještě hůř,” myslil si Jaroš, “dnes nemám u sebe ani velkých ani drobných.” S obavou blížil se k tulákovi a kdyby byl mohl, byl by před ním nejraději prchl do zasněžených polí. Ale tulák už byl na deset kroků od faráře. Zastavil se před ním a farář Jaroš hned spustil: “Příteli, nemám ani velkých ani drobných.”

“Vždyť já také ne, kolego,” odpověděl tulák. “Tady v těch Nuzích jsou sedláci lakomci, tam ani nechod’te, kolego.”

Farář se nemohl hnout s místa, jak ho tulák oslovil “kolego”. Počalo mu trochu svítat, ale mlčel. Tulák pokračoval: “No, ale ty boty byste měl dost dobré, kolego, trochu jsou nosaté, ale podrážky máte ještě dobré.”

"To jsem dostal," řekl mechanicky farář.

"To máte štěstí, kolego. Ale vy jdete z okresního města, nehonili vás tam četníci?"

"Ne," řekl farář Jaroš, "s těmi se už znám."

"Já je také znám," řekl tulák, "ale radši se jim vyhnu. Ale faru jste nevynechal?"

"Nevynechal," řekl farář.

"No proto," hned nato tulák, "tam ta baba na faře dává dobré obědy. Tak nazdar kolego!"

"Nazdar," řekl farář a spěchá dále do školy svou cestou. Pomalu rozebíral svoje setkání s tulákem. "Safraporte, to jsem to tak daleko doběhl, že vypadám jako syčák? Co je na mně tak ošumělého?"

"Všecko," řeklo mu něco. Všecko? No, šaty by na mně ještě ušly, ale ta kapuce, té už se musím zbavit. Pořídím si zimníček, krátký—utíkáček, sakový, abych mohl do školy rychle doběhnout, také tuhle zahodím a koupím si pěknou dubovku s bodcem, hezky ostrým."

Když farář vcházel do staré školy, kde dosud je nápis nad vchodem: "Pojd' sem, synu, uč se moudrým býti, znělo mu ještě v uších "a ta bába na faře dává dobré obědy."

"To je moje matka . . . dobré obědy dává a já obyčejně ani nevím, co jím. Když se mě matka ptá: Jak ti to chutnalo? obyčejně řeknu: dobře, ale měl bych říci: nevím . . . já na jídlo nemyslím ani při jídle."

Farář Jaroš si umiňoval, že se už musí zreformovat. Koupí si dvojí nový oblek, dvojce nové boty a bude to střídat, aby mohli doma vždy jedny šaty pohodlně vyčistit,

také na boty bude dbát, i klobouk musí být nový. "Tak nazdar, kolego," řekl mu tulák a to mu bylo k smíchu.

Jenomže farář Janoš na svá dobrá předsevzetí téhož dne zapomněl. Nekoupil si ani nových šatů, ani nových bot, také klobouk zůstal ochlíplý a do zelena, kapuce znovu přikrývala tuto nedůstojnou pokrývku hlavy, černé brýle trůnily na nose. A opět se nese farář do přespolní školy. Uplynul už dobrý měsíc od posledního setkání s neznámým tulákem. Jaroš na něho právě vzpomínal a tulák proti němu. Zase se zastavil jako posledně, přeměřil si faráře, zachumlaného do pláště s kápí, odkud mu vyčníval jen nos a černé brýle.

"Na zdar, kolego, my máme na sebe štěstí. Mně se zdá, že jste se zamiloval do tohoto okresu, jako já."

"No, a jak se vám vede?" zeptal se farář.

"Ó, stojí to za starého čerta," mávl holí tulák. "A jak vám se daří, kolego?" zeptal se.

"I u mne to stojí za starého čerta," řekl farář.

"No, vypadáte skoro stejně," řekl tulák, "jen ty boty máte dnes horší, podrážky už dodělávají. No, nazdar, kolego."

"Na zdar, řekl farář a rychle spěchal do školy. Ještě se jednou chlédl za tulákem, ale ten už zmizel pod kopcem. "Tak vypadám stejně a boty mám horší?" zamumlal farář Jaroš. Potom vyňal z náprsní kapsy notes s tužkou, otevřel jej a napsal si na bílý list: "Co nejdříve si koupíš dvojce šaty, dvojce boty, klobouk a zimníček." A skutečně se farář do tří neděl zevnějškem zreformoval úplně.

Kosa na kámen.

Slavný kazatel Abraham v Santa Clara ptal se jednou za poledne strýce, který si pokuřoval před domem: "Prosím vás, kolik je hodin?"

"Právě je čas, kdy se osli napájejí," odpověděl strýc potměšile.

"Tak," odvětil rychle kněz, "a vy jste ještě tady?"

Těžký experiment

Učitel vysvětluje dětem ve škole, že je možno stejně dobře kreslit pravou jako levou rukou a ukazuje to na tabuli. "Vidíte, děti, tak můžeme také všecko ostatní dělat stejně levou jako pravou rukou. — Tu se hlásí malý cvrček v poslední lavici: "Tak tedy dejte si levou ruku do pravé kapsy u kalhot, pane učiteli!"

Poetická jízda

DOMKU Podzimově panovala slavnostní nálada. Dceruška Fany se strojila k svatebnímu veselí. Byla již sirotkem. Matka jí zemřela před rokem. Dcerka nemohla

dlouho svůj bol utišiti, protože starý Podzim těšiti neuměl a plakával také. Za půl roku však do zachmuřeného srdéčka vnikly žhavé paprsky šťastné lásky. Mladý, různolící inženýr Klen byl tím kouzelníkem, který na životním suchoparu Fanynčině vyčaroval svým pomněnkovým zrakem ráj.

Dnešního dne tedy mají býti oba navždy spojeni a sice podle obapolné úmluvy v Klenově rodném městě — v Rákosově, kde již ženichovi rodiče provedli nejrozsáhlejší přípravy na velikou hostinu.

To bylo nějakých starostí, jak všechno zařídit! Staří Klenovi nechtěli se dáti ničím zahanbiti. Ostatně Podzim s dcerou stávali se v posledních dnech samou péčí také nervosními. K vůli sňatku vystřídáno mezi Zvárovem a Rákosovem několik jízď — a okolnosti se naposled utvářily tak, že starý Podzim den před svatbou byl nucen již předem zajeti do Rákosova, ale ženich seškal ve Zvárově, aby nevěstu osobně doprovodil ke dráze.

Podzim už se nelekal, že se stane nějaká nehoda. Myslí si, že zamilovaný ženich vynaloží jistě všechnu energii, aby o poslední nezbytnosti bylo co nejdůkladněji postaráno. Ale při loučení přece ještě povzbuzoval: "Pozor, Vojtěchu, na všechno! Fanynka je stejně starostmi a nadměrným ponocováním celá zemdlaná, ba zmámená. Ty jsi

muž — a tedy připomeň, kdyby se náhodou na něco zapomnělo! Jsi inženýr a proto všechno moudře a přesně rozpočítej, zvláště hodinu odjezdu!" dodával s úsměvem.

Klen se snažil dosti, ale v cestu se mu kladly překážky. Dvě ženy, které vynikaly velikou odbornou znalostí, od časného úsvitu horlivě strojily nevěstu. Dvojitý vkus tu narážel na sebe, bylo mnoho řečí, replik, rad, oprav, až z toho hlava šla kolem. Nejhorší bylo při úpravě vlasů, jako by se měla prostudovati s vědeckou důkladností poloha a závin každého vlásku zvlášť. Vojtěch stával se netrpělivý, přešlapoval, díval se rozechvěně na hodinky. "Fanynko, jest potřebí co nejrychleji pospíšiti, vždyt' už se blíží sedmá hodina, kůň čeká venku."

"Hned to bude, pane inženýre, hned!" ujišťovala jedna žena. A Fanča s nádechem podrážděnosti se hájila: "Ty bys chtěl, abych měla hlavu jako vraní hnízdo. Všichni diváci by se mi smáli."

Konečně spokojené oddechnutí! Nevěsta zahalila sněhobílý šat šedým pláštěm a sedala do starožitného kočáru.

"A jest všechno v pořádku, nezapomněli jsme na nic?" tázal se ještě starostlivý ženich, když již starý kočár začal kodrcati po hrbolaté silnici.

"Na nic," usmívala se již nevěsta. "A kdyby! To hlavní, nejdražší si vezu. Jen když sedí vedle mne můj ženich!" A oči se jí zaleskly upřímnou slastí. Tiskla silně ruku Vojtěchovu, chtějíc mu nepřímou dáti satisfakci za to, že musil v posledních dnech snášeti některá její rozčilená slova. Nestalo se tak z vůle zlé, ale z neobvyklého

rozehvění. Vždyť Fanča byla na starosti tak málo otužilá! A ženich při úsměvu své nejmilejší zapomněl hned na všechny svizele. Blahá duševní harmonie však trvala jen kratičko. Sotva si pomyslí, že jsi se třásl chmury starostí všech, již se valí mračna starostí ještě černějších.

Byl-li zjednaný povoz starý, nebyl zapražený komoň mladíkem. S počátku se utěšoval ženich: "Nu — aspoň se nestane žádné neštěstí. Kůň tolik zkušený, tak letitý se jistě nesplaší, i kdyby proti němu někdo z děla vystřelil." Ale valach po osmiminutové obstojné jízdě šel si zvolna jako pensista na promenádě.

"Tmm, to, tóó — jsme měli vyjetí radši trochu dříve. Tak dlouho jsem čekal!" zabručel do šedivých vousů kočí Jitrocel, který znal nejlépe výkonnost starého tahouna.

"Ale vždyť je teprve po sedmé hodině," připomínala nevěsta.

"Tmm, nikdo mne nebude učit, jak brzo můžeme být na nádraží. Jel jsem tam už nejmíň tisíckrát a znám svého koně taky dobře."

"Tedy ho trochu pobídněte! Vždyť nemusíme jeti tak pomalu jako s cihlami!"

"Tmm, lehko se řekne. Na takové záležitosti musí být znatel. Jen si táhnou takový kočár aspoň pět minut a poznají, co to znamená. Tmm — pravda, grošák ještě něco zastane, ať se mu lidé smějí jakkoliv. Na koňské dostihy nestačí, tot' se ví, vždyť už má taky léta; ale v pravidelné práci si ještě oves dobře vyslouží. Pravda — tmm někdy za jízdy si taky klekne — jako naschvál; ale to nic nedělá. Když na něho za chvíli houknu; vstane si pěkně sám bez cizí pomoci a pak jde pěkně poslušně zas. — Tmm, bje, bjé-é-é!"

Fanyňka při tom vysvětlování upadala znovu do rozehvění.

"Jakživ jsem, Fanyňko drahá, nekonal jízdu tak rád jako dnes," rozhovořil se roztouženě Vojtěch. "Připadá mi všechno tak krásné jako v pohádce. Dlouho jsem ani nechtěl věřit, že bych tolik štěstí měl aspoň jediný den zažít. Snad ani Napoleon nejel tak radostně, když se vracel z vítězného boje do Slavkova, jako nyní jedu já — třebaže na kočáře tak primitiv-

ním. Rytíři středověcí dobývali pevných tvrzí — já o takovou slávu nestojím! Jen když jsem dobyl tvého srdce! Bez něho bych byl nešťastný, i kdyby se mi darovalo deset nádherných zámků."

"Pochlebníku," usmívala se sobělibě nevěsta. "jen kdybys také tak mluvil za dvě, za tři léta! Láska mužů má podivné rozměry. Právě jsem si vzpomněla na jednu příhodu. Náš mladý soused Lístek ženil se přede dvěma lety. Kostelníkovi dával za odměnu jen dva šestáky, ale podarovaný žádal usilovně dvakrát tolik. Lístek jest držgrešle a proto smlouval. Ale kostelník mu na konec řekl: "Lojzíčku, Lojzíčku, kdo ví, zda byste nebyl při jiné příležitosti štědřejší. Ted' se do svatby ženete vesele, ale přece škrťte. Kdybys vám však třebaš za rok řekl, abyste přišel na faru, že se tam projedná místo sňatku rozvod, dostal bych od vás pětku a od nevěsty nejmíň dva zlaté."

Lístek odsekl, aby kostelník nechal hloupých vtipů, ale zasmál se a šelmovi čtyři šestáky dal.

A za šest neděl už byly u Lístků veliké křiky. Manžel nadával ženě, že je líná, ona zase, že má muže lakotu a hrubiána. A zdálo se přec dřív, že by byl Lístek za svou Mařenkou do ohně skočil. Takové bývají konce mužské lásky. Však starý kostelník potom často opakoval: "Vždyť jsem jim to povídal, byl jsem dobrým prorokem. Každý se má velmi dobře rozmyslit, než vstupuje do stavu tak vážného a těžkého."

"Ale já nejsem, drahá, Lístek. Než jsem vyjevil co ve mně hárá, uvažoval jsem půl léta. A od té doby jiskra lásky se rozlítla v nezhavější plamen. Ctím tě jako kouzelnici, která dovede jediným pohledem uhranouti reka nejmužilejšího. Takovou šťastnou jízdu bych si přál do smrti!"

"Jsi příliš lyricky naladěný," laškovala, Fanča. "Skoro se mi zdá, že chceš utratit několik vyčtených románovitých frází. Já nejsem čarodějkou. Proti takovému domnění silně protestuji. Já a někoho ufknout! Toto umění ponechám starým kořenářkám. A taková loudavá jízda se mi taky pranic nezamlouvá, kdybys ji jakkoli velebil.

Chtěla bych nyní letěti do Rákosova rychlostí větru. Podívej se, jak ten kůň líně vyšlapuje, jako by chtěl říci: 'Nedojdu-li dnes, dojdou zítra.' Tlustá paní stará by šla rychleji."

Suchý valach opravdu šel stále loudavě, jako by vezl rakev. I po těch mouchách oháněl se prořídlymi žíněmi velice líně.

"Což nemůžete jeti rychleji?" interpeloval ženich trochu podrážděně šedivého koněkrotce.

"Tmm, já bych jel, což je o chut! Ale jen bude-li taky chtít grošák. Na toho se nesmí zhurta. Jináč by se mi tady položil a zdrželi bychom se ještě déle. Já koním, holenku, dobře rozumím. Ted' jedeme trochu do kopce — a to se grošák nikdy jako jelen nežene. Tmmm — mohnu-li jeti rychleji? To je řeč! Zeptejte se koně. Já kočár netáhnou. Mám radost, že je aspoň grošák takový poslušný. Až pojedeme do většího kopce, musím být ještě opatrnější. Já ho nestrhám. — No ale — bje, bjé."

Valach se opřel o chomout poněkud upřímněji a dal se docela do mírného běhu, až v něm kosti zachrastěly. Ale to trvalo jen dvě minuty. Již byl tahoun před příkrým kopcem, jež rozhodně nemínil ztéci náhlým útokem. Nyní se kára pohybovala tak volně, jako by valach přemýšlel, má-li se přizívit na sporém truskavci, který lemoval kraj silnice. Dělejte z puškvorce perník, ze splašků plzeňské, z octa šampaňské a — ze starého invalidy mladého junáka — můžete-li. A jestliže by kůň vezl sebe lehčí náklad, jde velice těžce, spočívali mu na hřbetě břímě dvaceti dvou let.

Nyní již radost z jízdy opustila Vojtěcha nadobro. Tvářil se tak, jako by seděl na lavici obžalovaných právě před rozsudkem. Nevěsta jevila již veliké rozechvění. "Na mou věru, již se začínám vážně obávat, že vlak zmeškáme. Takhle jsem si to přece nepředstavovala. A ty's byl před chvilkou celý unešen tou parádní jízdou!"

"Inu statnost toho valacha mne nijak neoslňovala, ten by mne neuvedl v nadšení. Tolik sama víš, co mne nyní nejvíce těší."

"Ale ty nesnáze jsou pomalu s to uhasit všechnen žár největší radosti," prohodila rozčileně nevěsta.

"Víš co, Fančo? Snad nejlépe učiníme, jestliže do toho okpce půjdeme raději pěšky. Koni se trochu poleví, že snad ty jeho dřevěné nohy se dají do rychlejšího pohybu. Pokud na mně záleží, nejraději bych rychlým krokem spěchal pěšky až k samému nádraží. Daleko tam není a měl bych aspoň jistotu, že opravdu nezmeškám."

Ale Vojtěch narazil svou dobrou radou zle. "Tobě se to lehce řekne," tónem již plačtivým odmítala vzrušená Fanynka. "Na to si však nevzpomeň, že bych si tak pokazila celé svatební šaty. Tolik daly práce a ten ústroj vyžadoval tak dlouhý čas! A ted' bych měla do Rákosova po všech starostech přijeti jako cikánka? Ty jsi věru ztratil rozum." Roztrpčení nevěstino za řeči stoupalo tolik, že docela její jazýček přidal slova zcela nešlechtná: "Tak, tak, napřed říkáš, že bys tak se mnou jel celý život, a ted' bys chtěl prchnouti k vlaku třeba bez nevěsty. Tobě jest všecko jedno; sedl bys si pohodlně do vlaku i v tom případě, kdybys sama zmeškala. A snad bys byl docela rád, kdybys měl sňatek bez nevěsty. Vy muži jste bezohlední jako biřici . . ."

"Ale tak jsem to přece, Fanynko, nemyslí. Což mne znáš od včerejška? Tane mi na mysli jako příšera možnost zmeškání. A zmeškáme-li oba, bude to zrovna tak veliký malér, jako přijde-li k vlaku pozdě jeden. Samo sebou se rozumí, že se na této cestě nechci od tebe odloučiti ani na minutu, má drahá! A tolik je konečně také pravda, že včasné sednutí do vlaku je přednější než zcela bezvadný šat. Já sám jsem přece tohoto povozu neobjednával. A kdyby se mi bylo řeklo předem, jaká herka nás poveze, pak bych se byl postaral o nápravu dříve, než jsme vyjeli. Kdybychom se byli aspoň dříve vypravili!"

"Nešlechtníče, ještě snad budeš naposledy kárati mého dobrého tatínka, že nám sehnal již předem povoz!"

"Nikdo tatínkovi nic nevytýká," bránil se již hlasem povýšeným Vojtěch. "Ale já snad za svou starost také nezasloužím neustálých výtek. Sám jsem přece napomínal aby bylo vše hotovo. Já jsem odjezd nezdržoval ničím a ted' přece musím slyšet

stesky, jako bych byl hlavním vinníkem."

"Tedy ty takhle již teď?" ozvala se k replice nevěsta. "Napřed cukruje jako hrdlička a za chvíli skřehotá jako havran. Měla jsem snad odjeti jako pasačka, aby se známí smáli i tobě? Pro koho jiného jsem se podrobila supernaci než pro tebe, ty nevděčníku?"

Zkrátka již nyní vzkypěly vlny první opravdové domácí bouře.

Klen jako člověk rozumnější poznal, kam by asi vedla nová replika, a proto otočil hovor jinam. Začal docela smutnou kandidátku manželství těšiti, jak dovedl.

Ale co bylo platno těšení, co platny vyslovené naděje, když si těch slov nevšímal ani kůň ani vozataj!

Teprve asi deset minut cesty před nádražím švihl starý kočí herku silně do vysedlých žeber. Pozoroval totiž, že již vlak přijíždí ze sousední stanice. Leč — pozdě bylo bycha honiti. Sotva kočár dohrčel k nádraží, již se vlak pohyboval dále se vši bezcitností, jako by nezanechával za sebou dvou zoufalých duší.

Zmeškáno — opravdu zmeškáno! Nevěsta pro šilený bol nebyla s počátku ani schopna slova. Ale za chvíli si vjela oběma rukama do nádherné frizury, zapomenuvši zcela, jak si cuchá ozdobu, kterou pokládala před chvíli za nepostrádatelnou složku svatebního dne. "Já jsem nešťastnější než drátenický sirotek. O desáté již máme klečeti před oltářem, tolik hostí na nás čeká! A tatínek očekává nás jistě již na nádraží. Ubohý tatíček může mít ještě z leknutí smrt! Však víš, jak stejně trpí srdeční vadou! Že jsem raději nezemřela dřív, než jsem do té skřípající boudy vlezla! Noviny začnou o všem psáti a my budeme pro smích všechněm jízlivcům. Ne — tohle já nepřežiju — nepřežiju!"

Klen se osvědčil ve vážné situaci jako pravý muž. Pokusil se uklidnit několika krátkými slovy rozplakanou nastávající polovici a hned pak přemýšlel o praktické odpomoci. Jestliže se naučil Dalibor housti v tak těžkých poměrech, proč by v době nejnovější techniky nenalezl zamilovaný ženich nějakou pomoc v okamžité nouzi? Nevadilo, že se povrchnímu pozorovateli zdála

ta krise naprosto zoufalou. Ano, zlatý Klen nechtěl býti slabou třtinou, klátící se až k zemi nastalou bouří. Nechal Fanču lkáti za dva, sám však obhlédl bystrým zrakem scenerii a přemýšlel za deset. Ještě není půl deváté. Hm — ale do Rákosova jest přece jenom daleko. Tonoucí se však chytí prvního stébla, které se mu namane.

"Poslyšte, příteli," tázal se jednoho železničního zřízence, "dovezl by nás některý zdejší fiakrista aspoň před půl jedenáctou do Rákosova?" Zatím cítil sám, že ta otázka jest poněkud odvážná.

"Jo, holečku, to kdyby přijel sám Horymír se šemíkem, nedorazí tam před dvanáctou! To je nějaká dálka! A silnice, která tam vede, kroutí se jako had!" A při těchto slovech nevěsta lkala dál jako raněná labuť, loučící se s tímto světem. Klenovi se zařezával ten nárek do srdce jako meč.

Ale — když jest nouze nejvyšší, vždycky je pomoc Boží nejbližší. A ta se najednou objevila v podobě dobráckého pana přednosty. "Jejda, jejda, taková mladá slečinka a pláče jako stará habička při pohřbu. Nač si taková hezká dáma má kazit tak velikým nářkem krásu? Jsem tuhle starý strýc a přece nepláču nikdy. Jste přistrojená jako ke svatbě a lamentujete, jako byste umírala. No — no, vždyť se tu snad nejedná o nějaký nedobrovolný únos. Anebo vám najednou ujel ženich zrovna před očima do Ameriky? To by bylo ovšem zle. Ale proč by ujel od takové krasavice? Nejspíše jsme zmeškali, že ano? A to přece není největší neštěstí. Aspoň už nebudete s velikou námahou doháněti vlak následující."

Hovorný přednosta by byl pokračoval ještě dále, kdyby mu nebyl přetrhl řeč sám ženich: "Milý pane přednosto, bohužel již tím zmeškáním stalo se neštěstí veliké. Vždyť my dva jsme právě teď měli přijeti k oddávkám do Rákosova. Ted' čekají hosté, čeká farář. Uznáte, že naše rozpaky nejsou malé. Prosím vás, věděli byste aspoň nějakou radu?"

"Jejda, jejda, to jest opravdu zlé-é-é, to jest svízel," škrábal se přednosta za uchem, maje opravdový soucit s nešťastnými opoz-

dílci. "Hm — tady jest rada drahá . . . Ale něco — bych věděl přece. Kdy, pane ženichu, vlastně mají býti oddávky?"

"Již o desáté hodině. Tak brzy nás tam nezaveze žádný kočár."

"I to se dá přece nějak zařídit, ale nesmíte se uraziti mou nabídkou."

"Jen mluvte, pane šéfe!" ozvala se nyní nevěsta, v jejímž zraku vítězně zableskla zář nové naděje.

"Tedy se podívejte! Tenhle nákladní vlak pojeď za čtvrt hodiny k Rákosovu. Bude tam právě pět minut před desátou. Trochu se tedy zdržíte, snad se dostanete do kostela trochu později, ale hlavní nesnáz bude překonána. Nějaká minuta tu rozhodovati jistě nebude. Hůře by bylo, kdybyste chtěli použiti kočáru. To byste jistě před dvanáctou nedojeli, i kdyby vám půjčil pár koní některý baron. Tedy chcete-li, můžete jeti nákladním vlakem."

"I od srdce rádi!" odvětila nevěsta. "Jen když dojedeme."

"Dobře tedy. Když jsem vás již na tohle připravil, musím ven s věcí ještě nepříjemnější. Jízda musí se provést zcela podle předpisů. Skoro se to stydím říci. Musíte jeti tak jako byste provázeli některý kus dobytka. Tenhle nákladní vlak za žádné podmínky není pro obyčejné pasažéry. Tam náleží jenom zřízení, zvířata — a ti lidé, kteří mají dozor, aby se dobytku dostalo v první čas krmení a voda. Není-li vám to tudíž příliš odporné, můžete jeti."

"Vy máte, pane šéfe, zlaté srdce!" zajasala upřímně nevěsta. "Sedneme si, i kdybyste nám do vagonu nasadil kopu ježků. Ale teď honem, Vojtěchu, pošli rychle telegram tatínkovi telegram na nádraží! Chudák tam jistě čeká, vlak již pomalu urazil třetinu cesty. At' se doví, že jedeme hned za vlakem osobním. Však víš, má srdeční vadu, kdyby nebyl závčas zpraven, snad bychom přijeli místo na svatbu chudákovi na pohřeb. Lekne se často i při nehoře nepatrně, že sotva popadá dech."

"Pošlete, nevěsto, telegram pošlete sama!" komandoval rázně šéf. "My mužové musíme ještě obstarati jinou praktickou nezbytnost. Sečkejte na nás na peronu. A vy, pane ženich, honem se mnou! Kaž-

dá minuta je nyní drahá. Jakmile jste se dali pod komando, musíte oba poslouchat jako vojáci."

Hned nato odcházeli přednosta s Vojtěchem do baráku staré Voračky, který byl vzdálen od nádraží jen asi padesát kroků.

"Jak to, prosím, zařídíte?" tázal se s úsměvem Vojtěch. "To bude má nevěsta hlídati zvěř v jiném vagonu než já? Řekl jste, že vše se musí vykonati přesně podle předpisů. Snad tedy pro jeden vagon by byli dva hlídači přebyteční."

"Žádné strachy," mávl rukou šéf. "I jeden kus dobytka mohou doprovázeti dva hlídači. Majitel může říci, že mu velice na tom záleží, aby vzácný kus dobytka došel zcela bez pohromy. Proto je mu dovoleno vypraviti hlídače dva. Vždyť by jeden mohl zdřímnouti, takže by nevěděl, jaká nehoda za jeho spánku se stane."

Už byli oba muži u baráku. Poprosili Voračku, aby zapůjčila k malému výletu kozu, hovicí si v malém chlívků.

"Jo — to se vším se přijde vždycky jenom na chudáka. Kdo pak mi za to stojí, že ji dostanu v pořádku zpátky?"

"Za to se zaručuji já," odpověděl přednosta. "Chcete-li, vyhotovím zápis. Ještě dnes večer nebo nejdéle zítra ji máte zase doma. Sám to zařídím."

Když však stařeně vtiskl Vojtěch do ruky desítku, vyjasnila se její tvář tak, že protestovala proti jakémukoli psaní. "Komu by měl našinec věřiti, neměl-li by důvěrovati takovému hodnému, dobrodinci, jakým jest milostpán z nádraží?"

Voračka kozu odvázála a sama ji ochotně vedla k vlaku. "Ta by chudinka s jiným ani nešla. Jest to tak dobré, věrné, přítulné zvíře. Starám se o ni jako o vlastní dítě. Vždyť jest to taky skoro můj jediný majetek. A bodejt' — málem bych byla zapomněla! Vždyť ta koza nejdéle za půl druhé hodiny musí být podojena. Jináč by se stalo veliké neštěstí."

"Dobře že připomínáte," uklidňoval stařenou ženich. "I to budeme mít na mysli."

Ještě zapláceno zpropitné za přinesení dvou židlí do vagonu. Potřebné úřední písemnosti vyhotoveny hned — a vlak se

hnul. Ted' se nemohlo koze státi rozhodně nic, když měla nad sebou dva inteligentní strážce. Takové pocty se dostalo málo kterému zvířeti. Koza ovšem z počátku nechtěla vyznamenání rozuměti. Pět minut ječela, než připustila k slovu snoubence.

"Rajská jízda," zasmál se ženich. "Měla jsi strach, co by řekli diváci, až bys se jim ukázala ve vadných šatech. A ted' nejdříve se představuješ ve svém slavnostním úboru tomuto nerozumnému roháči. Ta rozumí tvým šatům asi tak jako petrželi."

"At' nerozumí," odpovídala nevěsta ve se. "Jen když se uvolila doprovodit nás do Rákosova. Taková dobrota! Ani neví, jaké hrozné chvíle bychom prožili, kdyby nám zde nedělala assistenci."

"Tedy jen pozor na ni! At' se jí nic nestane. Jest to velice vzácný kus a podle smyslu předpisu, musíme ted' pilně plnit úkol, jaký jest na nás vložen. Pokud jsme při funkci, prikazuje nám jízdní řád největší bdělost. Však na to máme dosti času. A koza tu jest přednějši než snoubenci. To by byl teprve smích, až by se poznalo, že jsme dva dohromady nedovedli uhlídati ani kozu!"

"Ještě štěstí, že to naše kozácké zaměstnání potrvá jenom do Rákosova! Sotva bych si troufala tak odpovědný úkol konati až do Uher. Ale tomu tvoru, Vojtěchu, musíme se řádně odměnit. Až bude po všem, pohostíme ho královsky."

"Tot' se ví — dostane nejlepší zeleninu, jablka, koláče, cokoli si bude přát."

"Jen aby se nám lidé přece nevysmívali!"

"Ale dej pokoj! Naopak budou všichni známí žasnouti nad ženiálním nápadem."

Vlak hrčel, supal, hučel, zvolna si taktoval, stolice se silně otrásaly, koza spokojeně přežvykovala.

Konečně v Rákosově zastávka. Tam čekalo již deset svatebních hostů. Napřed obě stolice ven a za srdečného smíchu všech sestupovala napřed nevěsta — pak ženich.

Nastalo krátké úřední řízení k vůli přivezené koze, kterou jedna zjednaná žena od nádraží odvedla, a pak rychle kočárem do města!

Ted' již byla nevěsta veselá celý den. A ženich se chlubil všude: "Poprvé jsme jeli s úředním titulem: "dobytčího průvodce."

JAN VOBORSKÝ:

BOŽÍ DAR

V křesle sobě básník hoví,
už jen vzpomíná, jsa stár —
a přece srdečně rád poví:
přijde jaro z rodu krásných jar.

Odkud cestou? Nikdo neví —
z Riviér? Přes ledy řek?
Jednou zrána se nám zjeví
v čapce z prvních květů sněženek.

Svižně vkročí ve kruh mládí
ve střevíčkách z primulí —
dívkám nitra stříbrném zladí,
k starým se jak vnouče přitulí.

V šedém kožíšku k nám přijde
z hladkých vrby kočička,
zvolá: "Vzhůru srdce, lidé,
nesu poupat plný košíček.

A až krajem rozhodím je,
jako Božím o Těle,
bude konec mrazům, zimě,
zpěv váš zazní k nebi vesele,

všude se to zazelená,
slunce svítne, kde byl stín —
uvidíte, jaká změna,
kde byl sněhu chladný hermelín.

Vše ožije v nové síle,
skřivan, stehlík v radosti —
hrušně jak družičky bílé
v chrámu před oltářní Svátostí!"

Básník zas se péra chopí,
zmládne, jak by nebyl stár —
ach — kdo z vás pak nepochopí,
jaro že je zlatý Boží dar?

Pytlákovy děti

ĚKOLIK dřevařů kácelo mohutné smrky u mýtiny na pokraji rozsáhlého lesa, patřícího i po vykonané pozemkové reformě k velkostatku bývalého hraběte Dřevinského. Šťastnou náhodou zůstaly tyto plochy jehličnatými velikány porostlé ušetřeny svého času mniškovské pohromy, což nyní znamenalo pro pokladnu velkostatku značné plus.

Muži lopotící se při kácení usedli právě k svačině. Hajný Dubík dal jim k tomu svolení a sám rovněž usedl na čerstvě uříznutý pařez a vyňav z kapsy krajíc chleba s kusem sýra, zabalený v novinovém papíře, dal se rovněž s chutí do jídla. Bavili se při tom slušnými žerty.

"Pan fořt," upozorňoval v tom kdosi.

Zraky všech obrátily se směrem k lesnímu houští, z něhož právě vystoupil statný lesník, oděný poněkud již obnošeným mysliveckým stejnokrojem, opáleného obličejem a jiskrných očí, jimiž rázem přelétl celou skupinu pojidajících lidí. Byl to myslivec Sádek, jemuž po okleštění panství zbyl ke správě celý tento rozsáhlý revír. K ruce měl pouze hajného Dubíka, ale až dosud zastával svoji službu k úplné spokojenosti správy velkostatku. Měli i oni své stížnosti, ale celkem se mohlo říci, že až na jednotlivé lesní škůdce byl s nimi kdekdo spokojen i z okolního obyvatelstva.

Všichni dřevaři i hajný pozdravili příchodu. Tento se na poděkování usmál, pozdvihl klobouk s pérem, usedl vedle hajného na široký pařez, vyňal z kapsy doutník a

zapáliv jej, vypouštěl mocné kotouče modravého dýmu do vzduchu vůni pryskyřice prosyceného. Chvilí spolu hovořili o lhostejných věcech, až teprve, když Dubík ukončil jídlo a sáhl po dýmce, povstal Sádek. Dřevaři rovněž již počali pracovat a hajný, nehýbaje se se svého místa, pozoroval klidně svého představeného, který několik okamžiků sledoval pracující dělníky, až po chvilce se obrátil k hajnému.

"Hozák již zase je zdrav," prohodil tluměně. "Potkal jsem ho dnes v polích, díval se na mne, jako by mě chtěl očima probodnout."

Hajný jenom pokývl hlavou.

"Jak by ne, má na nás dopal, že mu teď, od pozemkové reformy, šlapeme tak důkladně na paty," řekl souhlasně.

Mluvili o Hozákovi, zámožném sedláku ze vsi. Ačkoliv byl majitelem slušného statku, bez dluhů a měl ještě k tomu pěkných pár tisíc kapitálu, jenom dvě děti, se kterými a se ženou odšel všechnu práci při živnosti, mamonil a sháněl peníze možnými i nemožnými způsoby. Nikde v celé vsi, ani u toho nejchudšího baráčníka, nežilo se tak bídne, jako u Hozáků. Syn Josef, který již měl vojenskou povinnost odbytou, se sice uměl někdy postavit otcovu týrání, ale dcera Anežka, která byla povahou celá po matce, trpěla bez odmluvy. A co nejvíce trápilo celou rodinu, otec pytláčil. Bylo mu lhostejno klásti oka na zajíce, čo za noci pokusiti se o odstřelení cennějšího kusu zvěře. Natropil v panských lesích mnoho škody a byl vždy tak chytrý, že se nedal pře-

kvapit. Lesníci věděli určitě, že pytláci, ale dosud nikdy se jim nepodařilo přistihnout ho při činu.

Nyní již nějaký čas byl od něho pokoj. Churavěl, dlouho vůbec ani z domu nevycházel, myslivec Sádek se již těšil, že bude od něho pokoj. Majitel velkostatku, který se cítil samozřejmě zkráceným pozemkovou reformou, nařídil přísně svému zbylému personálu, že se musí ostražitě bdít a učinit jednou provždy konec plenění zvěře. Sádek znal dobře svého chleboďáře, tušil, že jeho slova a příkazy jsou myšleny velice vážně a proto jen s tajnými obavami očekával, brzo-li se Hozák opět odváží do revíru. Nemoc sedlákova se však protahovala dosti dlouho, až teprve dnes ho uviděl. Tuto novinu ovšem nemeškal sdělit i hajnému, kterému překvapením až dýmka vyhasla.

Povstal se svého místa a odstoupil s lesníkem několik kroků k lesu.

"Myslíte, pane foť, že bude Hozák opět tropit neplech?" tázal se přímo. "Podle mého náhledu mohl by již mít rozum, vždyť má děti dospělé, majetku má habaděj, kam ho tedy ještě stále kozel bere?"

Myslivec pokrčil rameny.

"Je to vašeň, milý Dubíku, vašeň spojená snad se ziskuchtivostí," řekl vážně, oklepávaje popel se svého doutníku. "Uvidíme, nabyli-li v nemoci rozumu. Přál bych toho srdečně jemu a nám ovšem rovněž. Oddychli bychom si, vid'te?" Udeřil hajného lehce do ramene.

"Kdyby to tak Bůh nebeský dal a lakotný sedlák nabyli konečně rozumu!" zatoužil zcela upřímně. "Bojím se však, pane lesní, že něco podobného zůstane jen naším toužebným přáním," dodával. "Hozák je divný člověk."

"Máte pravdu," svědčil Sádek. "Ostatně nebudeme si tím prozatím lámat hlavy, nejbližší budoucnost nám ukáže, pokud naše obavy byly oprávněny."

Pokynul hajnému přátelsky hlavou a popotáhnuv řemen pušky na rameně, odcházel k lesu. Dubík se poté vrátil k pracujícím dřevařům.

"Že vy jste, hajný, hovořil s panem lesním o Hozákovi," řekl Dubíkovi jeden dřevař.

Oslovený se naň podíval překvapeně.

"Snad jste neposlouchal místo práce? ptal se.

Dřevař jen mávl rukou.

"Ale zaslechl jsem jenom tolik, jak pan lesní vám povídal, že Hozák je již opět zdrav," vysvětloval. "Nu, a pak již bylo přece snadno domyslit si, že se váš další hovor netýkal nikoho jiného než jeho."

"Máte pravdu, vždyť konečně to není tajemství, co ten člověk provádí," upokojoval se Dubík. "Myslili jsme, že již od něho bude pokoj, ale, jak se zdá, připraví nám ještě mnoho trpkých chvilék."

Dřevař se zachechtal.

"To bych musil Hozáka méně znát, kdybych měl věřit vaší domněnce, že zanechá svých spádů," řekl přesvědčivě. "Nedělá to z rozkoše, ani ze zábavy, nýbrž jen a jen z hamiznosti. Milý hajný, já bych vám mohl oněm mnoho vypravovat! To víte, má žena tam chvílemi vypomáhá při práci, mám od něho pronajatý ten kousek pole, ale to ji vezme jenom v senoseči nebo ve žních, když už si opravdu neví rady. Jinak odře všecko sám se ženou a těmi dětmi, Josefem a Anežkou. Jeho nebožtík tatík mívával vždy čeledína, služku a pasáka, ale on? Pořídil, pravda, nějaké stroje, ale té práce je pro ně přece jenom příliš mnoho. Josef, pravda, nedá se týrat, ale selka s Anežkou jsou skutečně mučednicemi. Zvláště děvče chodí si hůře oblečené než poslední děvečka a pořídili jí matka kus šatu přes otcův odpor, bývá u nich vždy kolik dní potom zle. Rád bych věděl, až se bude chtít mladý ženit, co mu Hozák řekne."

Při posledních slovech se Dubík poněkud v obličeji začervenal. Vzpomněl si totiž, že již několikrát přistihl Josefa Hozákovice poblíž hájovny. Nikdy mu neřekl, co tam hledá, ale rozpaky dcery Mařenky a ženy mu povídaly více než dost. Měl ještě syna Adolfa na studiích v krajském městě, mladší chlapec chodil ještě do obecné školy. S čím se mu dcera se ženou nesvěřily, vytušil sám. Mařenka s Josefem Hozákem měli se rádi. Co tomu měl říkat? Jeho dcera nebyla chudá, měli pro ni uchystáno slušné věno v městské spořitelně. Hajná totiž pocházela z pěkného statku. Její rodiče, mou-

dří a rozšafní lidé, nebránili známosti své dcery s chudým hajným a budoucnost je přesvědčila, že dobře učinili. Vedlo se jim dobře, celý svůj přínos uschovala pro děti. Měla ještě štěstí v tom, že krátce před válkou zakoupila v nedaleké vsi chalupu. Po státním převratu byla by měla z peněz sotva desetinu bývalé hodnoty. Krátce před počátkem našeho vypravování živnost opět prodala bývalému, dlouholetému nájemci a tak získala slušný obnos, který hodlali vyplatit Mařence, až se provdá. Dívka dlouho neměla známosti, až konečně jí padl do oka Josef Hozákův. Dubík nic nenamítal proti hochovi, také se nebál výčitky, že by byla jeho dcera chudou vůči němu, ale počítal s tím, že sedlák se postaví ostře proti známosti synově až se o ní doví. A hajný by se rád vyhnul mrzutostem.

Neodpověděl na slova dřevařova, ale všecek zahloubán v myšlenky odešel stranou. Byl velice rád, když asi po hodině vrátil se opět lesník. Požádal ho o volno pro zbytek dne, vymlouvaje se na nutnou domácí práci. Sádek ochotně svolil, a hajný pádným krokem se vzdaloval. Tak mu náhle vstoupila do hlavy myšlenka na dceru, že toužil býti již doma a moci s ní promluvití vážné slovo.

Vyhledal nejkratší cestu k hájnovně přes mýtinu, posetou nízkými pískovcovými balvany. Kráčel rychle úzkou, sotva znatelnou stezkou. Přesl mýtinu, vstupoval již do vzrostlého lesa, kde také skály mohutnějších a rozmanitých útvarů zdály se takřka vyrůstat z mechovité půdy. Kráčel nelysně a když nedaleko širokého balvanu pod korunou staleté borovice uslyšel tlumený rozhovor, ztišil kroky ještě více. Cítil, jako by ho cosi bodlo u srdce, neboť poznával hlas — Mařenčin.

V tom mu praskla suchá větévka pod nohou, z pozadí bavlvanu vyběhl — Josef Hozákův a hned nato — Mařenka.

Mladík zrudl v obličeji jako oheň, spatřiv hajného. Dívka se lehce pousmála, nicméně i její pohled byl nejistý.

Dubík šel přímo k Josefovi a poděkovav lehee na jeho pozdrav, díval se mu přísně do očí.

"Tedy vy takhle, Josefe?" řekl vážně.

"Nemyslete, že tímto jednáním mohl byste moji dceru přivést do nemilých řečí?"

"Promiňte, pane Dubíku, mám Mařenku upřímně rád," řekl mladík odhodlaně. "Ani ve snu mi nenapadlo pomýšlet na něco špatného, prostě již proto, že bez ní nemohu být živ."

Hajný se trpce usmál a zakroutil si knír.

"To se lehko řekne, ale pomyslí jste již na to, co o tom bude soudit váš otec?" dotíral na mladíka.

"Ten by mi snad přece nebránil," namítal Josef. "Mařenka se mi přece jménem úplně vyrovná."

"To by snad bylo vedlejší," prohodil Dubík, pohlížeje na dceru. V tom, jako by se byl na něco rozpomenul, pokynul dívce významně: "Ty jdi napřed domů, přijdu hned za tebou," nařizoval hlasem, o němž Mařenka ze zkušenosti věděla, že nesnese odporu. Proto beze slova odmluvy odcházela, vrhnouc na otce prosebný pohled. Tento ji sledoval mlčky zrakem, dokud nezašla, načež se obrátil k Josefovi.

"A nyní teprve promluvíme spolu moudré slovíčko, milý hochu," prohodil, snaže se dodati svému hlasu jisté tvrdosti. "Nemyslete si, že jsem do dnešního dne nevěděl o vašich spádech. Měl jsem však, nechtěje předbíhat událostem. Poněvadž však vidím, že věc se stává čím dál tím vážnější a vy, mladí blázni, kozla dbáte náležitě opatrnosti, musím vám říci, že musíte těchto schůzek zanechat."

"Pane Dubíku," mladík se prosebně zatláčil. "Já —"

"Vím, co chcete asi říci," odbýval ho hajný. "Že nemůžete bez mé dcery žít a tak dále, jak to již podobní ztřeštěnci umějí. Aby bylo jasno mezi námi. Víte sám dobře, že naše Mařenka není chudá, já ani moje žena nemáme nic proti vám, jste řádný a hodný hoch, ale uvážil jste již, co vaší známosti řeknou doma, hlavně co o ní bude soudit váš otec?"

"Nevím, co by mohl tatínek proti Mařence namítat," hájil se mladík. "Nesvědčil jsem se mu sice dosud se svojí láskou, ale matka již dávno o všem ví a nic nenamítá."

"O tom jsem také přesvědčen," přikývl hajný. "Ale právě proto, že váš otec dosud

o ničem neví, musím vás požádat, abyste nevyhledával naši Mařenku do té doby, než se mu se vším svěříte. Obávám se totiž, že vaše názory se budou v té věci důkladně lišit, právě jenom proto, že se jedná o moji dceru."

Josef v obličejí silně pobledl.

"Již jsem pochopil, kam míříte, pane Dubíku," řekl zasmušile. "Narážíte na to, že můj otec jako pytlák nikdy asi nedá svolení k mému sňatku s dcerou lesního zřízenec."

"Ano, takové je to," dokládal hajný vážně. "Uznáte nyní sám, že jinak jednati nemohu, chci-li předejítí tomu, aby naše Mařenka nepřišla zbytečně do lidských řečí. Ohrňte se trpělivostí, zkuste, zda váš otec dá si říci a zanechá své neblahé vášně. Jinak, uznáte sám, že bych i já podivně vypadal v očích svých představených, kdybych vstoupil v příbuzenský svazek s člověkem, který je škůdce majetku, jehož jsem strážcem. Nevěste hlavu, snad se vše ještě v dobré obrátí, ale nyní se zachovejte podle mých slov. Jsou dobře míněna, vždyť se zde jedná o štěstí mého dítěte."

"Budiž tedy," pronesl mladík slabě se zachvívajícím hlasem. "Zachovám se podle vaší rady, ale to říkám přímo, že na Mařenku nezapomenu, děj se co děj. Bud'te s Bohem!" Nazvedl klobouk a rychlým krokem zabočil do houští.

Dubík se za ním díval soustrastně.

"Milý hochu, obávám se, že tě čeká trpké zklamání," řekl tiše. "Jenom aby ta naše holka měla také rozum a nevyváděla. Je to opravdu kříž s dětmi a s jejich láskou," povzdychl si ještě a ubíral se volným krokem rovněž k domovu.

Hned jak vkročil do síně hájovny, viděl, že žena, se kterou se setkal před dveřmi kuchyně, ví již od Mařenky o všem. Byla jaksi nevrlá a podivným pohledem změřila vstupujícího muže.

"Co jsi to, prosím tě, té holce všechno říkal?" ptala se ho tlumeně. "Přišla domů všechna zničená, teď mi v kuchyni pláče, slova rozumného z ní není možno dostat."

"Musí mít rozum," stejným způsobem odpovídal Dubík, vše pušku na ozdobně vyřezávaný věšák z jeleních parohů za

dveřmi kuchyně. "Víš přece sama, jaký je starý Hozák. Či snad myslíš, že on jenom tak hladce a beze všeho dá svolení Josefovi, aby se o naši Mařenku směl ucházet?"

Hajně se vydral z prsou povzdech.

"Vzpomněla jsem na to vše také," doznávala. "Ale co jsem jí měla říci, když mi přišla domů všechna utrápena, že prý jsi ji poslal domů a Josefovi jsi tam přísně domlouval."

"Chová se jako nerozumné děčko," hněval se muž. "Nemá-li jistotu, že Hozák nebude proti ní nic namítat, má se trochu zdržet. Ostatně pokusím se jí sám hlavu napravit." Rázně vešel do kuchyně. Manželka spěchala za ním plna starosti, aby se na dívku příkře neobořil.

Její obava však byla bezpodstatná. Dubík mírnými sice, ale rozhodnými slovy vysvětlil dceři, co si o její známosti myslí. Poukázal za to, že proti Josefovi nemá ani toho nejmenšího.

"On sám také moje slova uznal," dokládal. "I ty musíš zachovat chladnou krev. Hlavou zdi neprorazíš. Umoudří-li se Hozák, bude opět vše v pořádku."

Mařenka, když vyslechla otcova dobře míněná slova, povstala se židle, přistoupila k němu a přitulila se k jeho široké hrudi.

"Odpusťte mi, tatínku, moje nepředložené jednání," prosila chvějícím se hlasem. "Mám však Josefa upřímně ráda —"

"I vždyť já ti ho také neberu," usmál se hluchně Dubík. "Ale strpení musíte mít oba. Uvidíme, co čas přinese, a podle toho se také zachováme."

★ ★ ★

Josef nespěchal svěřit se otci se svojí láskou. Neměl k tomu delší čas ani příležitost. Hozák vůbec neměl ve zvyku bavit se s rodinou zbytečně. U něho platila práce a zase jenom práce, vše ostatní považoval za zbytečnost. Nerad viděl, když syn se někdy osmělil projeviti svůj názor. Selka a dcera se nikdy ani neodvážily míti svůj samostatný náhled. Každý odpor sedláka rozčiloval až do nepřítelství. Pouze u Josefa někdy, jak se říká, narazil. Mladík se zvedl částečně po něm, až na to, že nebyl tak urputným. Ale nikdy se nepoddal úplně. Otec sám u sebe v duchu doznával,

že syn nikdy nebude v jeho ruce povolným nástrojem jako Anežka, která ani z daleka nikdy nepomyslela na to, vzepřít se jeho vůli.

Dlouho se nemohl jinoch odhodlat svěřit se se svým tajemstvím otci. Matka věděla již o všem a varovala ho důtklivě, aby se o Mařence Dubíkové ani slovem nezmiňoval. Bála se té chvíle, neboť věděla, jakou nenávistí plane muž vůči lesníkům. Často se již odvažila k prosbě, aby zanechal svých nebezpečných choutek, vždy ji však odbyl co nejostřeji. A nyní by měl dát svolení, aby se syn mohl ucházet o dceru hajného? Byla si tak jista, že se příkře postaví proti synově volbě, že považovala za úplné bezúčelné jenom se pokoušet o to, aby se smířil s touto myšlenkou. Měla dobrý příklad na Anežce. Zakoukali se do sebe s čeledínem ze statku na druhém konci vsi. Hoch byl hodný, sirotek, pocházel ze slušné chalupy, ale Hozák ho neměl rád jenom proto, že se před ním zastal kdysi svého hospodáře v hospodě, když jej Hozák tupil. Prohrál s ním totiž nedávno spor o kousek lesa. A když zvěděl, že Anežka si jinocha zamilovala, přerušil to velice drsně; ztropil rámus, dceru jen jen že nezbil do krve. Hoch uražen jeho hrubiánstvím, odešel vůbec ze vsi a nikdo, ani Anežka o něm nezvěděli. Dívka, která nikdy nebyla příliš smělá, od té doby byla nadobro zakřiknutá. Až si matka někdy povzdychla při pohledu na ni. Byla přece dívčina jako květ, léta již rovněž měla, ona sama v těch letech byla již dva roky provdaná.

Po skončených jarních polních pracích vrátil se jednou podvečer Hozák poněkud rozjařen z výročního trhu. Domáci se na něho dívali udivení, nebyli zvyklí něčemu podobnému. To se již muselo stát něco nezvyklého, že se zastavil v hostinci, a to obyčejně jenom tenkrát, když našel někoho, kdo byl ochoten zaplatit rád. Proti svému obyčejí byl tentokrát ve velice dobré náladě a žena i děti záhy zvěděli toho příčinu.

Když trochu pojedl, zavolal si pokynem ruky Anežku k sobě. Pohlídl ji po tváři.

"Abys nemyslela, že s tebou nesmýšlím dobře, opatřil jsem ti ženicha," usmíval se drsně. Zápach alkoholu z jeho úst zapůso-

bil na dívku odpudlivě, že mimoděk couvla.

"Snad se mě neštítíš?" ptal se otec hroživě, zdvihaje se se židle. "Sem pojď a poslechni, co ti budu vypravovat. Namluvil jsem ti hostinského Křečka z Račic. To je přece jiný chlapík, než byl ten tvůj ufuňkaný čeledín, co? No tak se přece raduj a poděkuj tátovi za to, že se o tebe stará."

Dívka zbledla v obličeji jako stěna, selka povzddechla. Také Josef, který dosud zdánlivě netečně listoval v kalendáři, sebou prudčeji pohnul. Nebylo také divu. O hostinském Křečkovi bylo známo široko daleko v okolí, že svoji první ženu takřka utrápil. Surovec, u něhož od slova k ráně nebylo nikdy daleko, nemající citu ani pro své nejbližší. Hostinec mu valně nevynášel, hosté neměli chuti nosit peníze člověku, který byl schopen i vůči nim největších hrubostí. Po smrti ženiny, která zemřela při narození mrtvého děcka, se Křeček jaksi mírnil. Viděl, že jeho dosavadní způsob života mu nezískal nikde ani přátel, ani zákazníků. Proto snažil se obrátit. Mírnil se v řeči i chování, až se lidé nad tím pozastavovali. Mínil, že snad smrt ženina na něho zapůsobila příznivě. Ať již tomu bylo jakkoliv, Křeček byl jaksi mírnějším, jen jeho šedivé oči zdály se bystrému pozorovateli mluvit o něčem jiném než ústa. Chvillemi i za nejkldnějšího rozhovoru kmitl se v nich zvláštní záblesk, který rázem vyvracel názor, že se hostinský doopravdy ve svém chování změnil. V poslední době bylo všeobecně známo, že pomýšlí na opětnou ženitbu a ze slov Hozákových bylo zřejmo, že se spolu pravděpodobně sešli v městě a Bůh ví, jak k tomu přišli, že si vzpoměli na Anežku. Pravděpodobně pohnutky u obou byly asi stejné. Křeček se domníval, že Hozák by nešetřil ani na věnu, ani na výbavě dceřině, když by se provdala do hospody, sedlák patrně se těšil, že zazobaný šenkýř-vdovec, k tomu ještě nevalné pověsti, bude rád, když si ho vezme svobodné, hezké děvče, a zahmouří obě oči, když tatík nebude dceři oběma rukama strkat peníze. Ba i to již Hozákoví přišlo na mysl, že by našel lehkou výmluvu.

"Osvědčíte-li se a půjde-li vám dobře obchod, potom vám ještě něčím budu hledět

pomoci," byl by mu řekl. A proto se nestavěl nijak odmítavě k nabídce Křečkové a slíbil mu, že s dcerou promluví. A ještě jeden důvod měl: hostinský mu naznačil, že bude ochoten postarat se v příští době o odbyt upytlačené zvěře. Koupil sice již několikrát od něho ulovenou zvěř, propašoval ji vhodným způsobem židovskému zvěřináři do města, ale nyní slíbil, že mu vždy v této věci vyjde vstříc. Hozák sice nerad slyšel, když mu někdo cizí jeho vášeň připomínal, ale tajně v nitru mu zalahodilo, že v případě sňatku Křečkova s Anežkou by ve svém nastávajícím zeti získal spolehlivého spojence. Již se mu stýskalo po lese. Nemoc mu v poslední době zabránila v jeho toulkách, těšil se, že si to nyní bude moci vynahradiť. Poseděl proto s Křečkem ve známé hospůdce a radili se, jak to nejlépe navléci, aby Anežku získali pro svůj plán.

Když dívka vyslechla slova otcova, zbledla jako stěna. Selka se bolestně podívala na dceru a Josef se zachmuřil v obličeji.

"Tak se mi zdá, tatínku, že jste tentokrát udělal účet bez věřitele," prohodil po chvíli trapného ticha. "Co vás jenom napadlo, slibovat Křečkovi Anežčinu ruku? Pochybují, že si ho ona bude chtít vzít."

"Nikdy!" vykřikla dívka se zoufalou odvahou a utekla od stolu ke kamnům. "Dělejte se mnou co chcete, zabijte mne třeba, ale v tomto vás poslechnout nemohu!"

"Na to se podíváme," usmál se výhružně sedlák. "Já zase povídám, že požádá-li Křeček opravdu o tebe, že si ho vezmeš, a tím bude celá záležitost vyřízena, rozumíš?"

"Ale muži, měj rozum," odvážila se nyní Hozáková chlácholivě promluvit. "Snad bys nechtěl nutit svou jedinou dceru ke sňatku s člověkem, který by ji docela jistě učinil šťastnou? Na to snad přece vážně nepomýšlíš?"

"Mlč!" osopil se na ni muž hrubě. "Snad již zase panenka nemá nějakého jiného galána v hlavě?" ušklíbil se. "To by tak hrálo! Za chvíli by třeba i synáček přišel k tátovi s nějakou povedenou nevěstou, a já bych mohl jen přihlížet, jak se mi tu kdekdo roztahuje. A to se nestane nikdy!" Usedl na židli a udeřil pěstí do stolu.

Josefovi zabušilo srdce. Otec mimoděk mu připomněl, že i on má povinnost hájit svého práva na život. Na počátku rozhovoru si myslel, že bude lépe, když dnes o Mařence pomlčí, nyní však ozvala se jeho horká krev, odkašlal a řekl hlasem poněkud se zachvívajícím:

"Dobře jste, tatínku, připomněl i mně. I já mám již vyhlédnutou nevěstu."

Hozák naň po těchto slovech vyvalil oči, jako by dobře nerozuměl. Teprve po chvíli ticha se drsně rozesmál.

"Tot' jste se opravdu dnes proti mně spikli," prohodil výhružně. "A smím se já, starý táta, milostpána zeptat, která je tou šťastnou, již hodláš přivést za hospodyní na Hozákův statek? Ta bude jistě zase něco lepšího vid'?"

"Tatínku, neurážíte ji, vždyť ještě ani nevíte, o koho se jedná," řekl mladík prudce. "Že je hodná a pracovitá, o tom ani nebudu mluvit. A že chudá není, o tom budete možná vědět vy lépe než já. Je to Mařenka Dubíková."

Matka i sestra marně dávaly znamení, aby mlčel. Bály se výbuchu vztekklého otcova hněvu. Josef si nevšímal jejich pokynů a upřeně se díval otci do obličeje.

Tento se po slovech synových chvíli odmlčel, jako by se sám divil jeho odvaze. Čelo zvarhanilo se mu hlubokými vráskami. Všichni čekali prudký výbuch hněvu, místo toho se však najednou drsně rozesmál.

"Tak vida, domníval jsem se, že jenom já rád si zapytlačím v lesích," mluvil uštěpačně. "A zatím můj podařený synáček je vykutálenější než já. Namluví si hajného dceru, on, syn sedláka Hozáka, kterého by ti kletí zelenokabátníci na lžici vody rádi utopili. Není tohle povedené? Ale, jeho hlas náhle opět zhrubl, "to ti povídám, uvidím-li tě, že se s tou holkou scházíš, touhle vlastní rukou tě zardousím."

Zahrozil pěstí synovi před obličejem.

"Muži!" selka přiskočila ke stolu obávajíc se možného neštěstí. Pohled na oba byl přímo děsivý. Sedlák měřil syna posupným pohledem, syn vstal s lavice a se založenýma rukama vzdorně se díval otci do očí.

Hozák velitelským pokynem ruky ji vracel.

"Což myslíš, že já si dám od nezvedených dětí ve statku poroučet?" zahlomozil. "Dce-ruška si postaví hlavu, když jí člověk vybere ženicha, za kterého by mohla všech pět prstů zulíbat, synáček je dokonce tak drzý, že se osmělí tátovi do očí říci, že se miliskuje s dcerou hajného, který by jeho tátu nejraději oběsil."

"Co máte, tatínku, proti Mařence?" nemohl se již zdržeti Josef. "Můžete o ní říci něco špatného? Dubík proti vám nemá ničeho, jenom to chtěl, abych se vám se vším svěřil. Proč vy tedy proti němu tak vystupujete, když sám zavdáváte příčinu k mrzutostem a jemu ztrpčujete život?"

Hozák se rozpráhl, jako by chtěl syna udeřit. Tento však ani mrknutím oka nedal na jevo bázeň, dívaje se s rukama na prsou složenými otci pevně do obličeje.

Rána nedopadla. Sedlák nechal ruku volně sklesnout, zaskřípěl zuby, až se obě ženy u kamen zachvěly. V obličeji byl všecek zarudlý, koulel očima, nejša v první chvíli mocen slova.

"Tedy takové je to?" zasípěl konečně. "Ty jsi řekl své, nyní ti povím já svoje mínění: I kdybys byl sto roků živ a nepovolil, já nepovolím rovněž. Nikdy ti nedám svolení ke svazku s tou holkou, slyšíš, nikdy! A Anežka si v nejkratším čase vezme Křečka. To je mé poslední slovo a více nechci nic slyšet!"

Usedl těžce ke stolu a opřel hlavu do dlaní. Josef měl sice tisíc chutí něco mu namítnout, ale nechal se odzbrojit prosebnými pohledy matky a sestry, přejel si rukou černé kučeravé vlasy a vyšel volným krokem ze světnice, následován v patách sestrou, která se na zápraží dala do tichého pláče.

"Bud' jenom klidná," chlácholil ji Josef. "Nesmíme zoufat, však on se otec — bohdá — umoudří."

"Což ty se uhájíš a dojistá svého práva na štěstí dobudeš," povzdechla oslovená bolestně. "Ale co bude se mnou? Já nemám tvé síly, abych se ubránila, a až ten — ten — Křeček přijde, co bude potom?"

Mladík ji pohladil po hlavě.

"Křečkovou ženou nikdy se nestaneš proti své vůli," řekl důrazně. "Do takového neštěstí tě nenechám vehnati já, slyšíš? Byla bys s ním do smrti nešťastna, vím to. A neváhal-li otec první tvou lásku násilně přerušit, nedovolím, aby zničil tvé životní štěstí nadobro. Ostatně, když přijde do tuha, jsi již plnoletá, nemusíš se nechat nutit do své zkázy."

Divka neodpovídala. Tulila se k bratrovi, jako by u něho hledala ochrany, stáli dlouho ještě mlčky, až konečně matka, která vyšla za nimi ze světnice, je přerušila. Tiše jim sdělovala, že otec již ulehl, a prosila je oba, aby nezavdávali příčinu k různicím a nesvárům.

Josefovi bylo matky líto. Byl by se snad dal do pláče nad ní on, který se nebál čelit prchlivému otci, jen proto, že viděl, jak je ubita a ponížena mravně životem po boku tvrdého muže. Kmitlo mu hlavou, kolik bolesti a zklamání musila tato stárnoucí žena v sobě utlumit, kolik slzí prolít, než zvykla životu plnému starosti, práce a útrap, bez radosti a snad i bez lásky. Prudký hněv proti otci zahýbal mu nitrem, leč přemohl se, shýbl se jenom k matce a něžně ji objal kolem krku.

"Má zlatá maminko, vy nevíte, jak vás mám rád a jak vás lituji —"

Podívala se na něho nedůvěřivě, jako by nemohla pochopit jeho slov, a náhle vydralo se jí z hrdla zaštkání. Co oplakávala? Hrozící zhoubu štěstí svých dětí, či vzpomínka na vlastní život vyvolala v ní hořekování? Této otázky si nemohl Josef zodpovědět.

Hajný Dubík záhy zvěděl výsledek Josefova pokusu. Setkali se v lese a mladík se mu svěřil se vším.

"Je to necita, ten váš otec," řekl rozhořčeně. "Zdá se skoro, že mu to působí nesmírnou radost, je-li příčinou utrpení druhých, byť i sobě nejbližších příbuzných. O cizích lidech, jako na příklad o mně, ani nemluví. Co nyní hodláte počít?" tázal se přímo, soucitně na hochu pohlížeje.

"Nikdy se Mařenky nevzdám," odpovídal tento zádumčivě. "Ani tenkrát ne, když se i vy proti naší lásce postavíte. Jsem zdrav a silen, nemusím být doma u otce. Uživím sebe i ženu, a bude-li Mařenka chtít,

budeme šťastní i bez našeho statku. A nevolíte-li vy, nezapomenu na ni tak jako tak. Povleču ten bídný život, jak se dá —”

Dubík si přejel rukou oči, v nichž při slovech mladíkových pocítil podivné vlhko. Bylo mu podivné v prsou, jaksi měkko a nemohl náhle pochopit, že by se mohl najít otec, který by byl v stavu vlastního dítěti kazit úmyslně jeho štěstí.

Podal náhle Josefovi ruku.

“Nikdy jsem proti vám ničeho neměl, ale dnes poznávám, že jste opravdu dobrým člověkem,” řekl jemně. “Nesmíme všet hlavu. Doufáme, že snad nenadálá okolnost vašeho otce obměkčí. Co se týče mne, nebudu se nikdy stavět na odpor štěstí svého dítěte, ale o tolik vás žádám, abyste nevyhledával zbytečně společnost Mařenčinu. Nebráním vám sice promluvit s ní, ale užnáte sám, že by to k ničemu nevedlo, stýkati se s ní častěji.”

“Děkuji vám, hajný, i za to,” řekl mladík vřele. “Proč neslyším podobných slov od otce? Jak bychom se všichni cítili šťastnými, kdyby jenom poněkud svoji povahu změnil.”

“I toho se snad dočkáme,” útěšně pronesl Dubík. “Na něho musí přijít silný ořes, aby byl náležitě poučen, že nemá práva k nynějšímu svému jednání. Nejsem sice prorokem, ale to mohu říci, myslím zcela určitě, že jeho přátelství s Křečkem mu záhy přinese velmi špatné ovoce. O tom člověku jsem slyšel již leccos, ale nic vášného.”

Mluvili spolu ještě hodnou chvíli a rozešli se v nejlepší shodě. I s Mařenkou se poštěstilo Josefovi záhy sejít. Vysvětlil jí všecko, prosil ji, aby na něho nezapomněla.

“Své štěstí si vybojuji, i kdybych měl podniknout nevím co,” prohlásil odvážně.

“Jenom, prosím tě, nedělej s otcem zbytečných výstupů,” varovala ho dívka. “Dá Bůh, že se snad přece umoudří, přikroští bys ho jenom zbytečně dráždil.”

Mladík jí všechno přislíbil a rozcházel se oba naplnění vzájemnou důvěrou.

Hozák zatím bezohledně jednal. Asi za týden přišel hostinský Křeček k nim na návštěvu. Počínal si sebevědomě, bylo vidět, že jeho návštěva je objednána. Však sed-

lák den před tím ostře domluvil ženě i dceři, aby se k němu chovaly vlídně, až přijde na návštěvu. Se synem o té věci vůbec nemluvil, zdálo se, že se snaží od oné srážky vyhnout se zbytečným stykům s ním. Hovořili spolu jenom to, co bylo naprosto nezbytno, o práci a hospodářství, ani slovem však nezavadili o osobní záležitosti.

Josef také se nedal s Křečkem do hovoru, po suchém uvítání se vytratil ze světnice a již ho nebylo vidět. Hozáková sice předložila návštěvníku pohostění, promluvila několik slov, ale vzdálila se rovněž brzo. Anežka se ani neukázala, marně ji otec v ústraní hrozivými pohledy nutil, aby se zdržela ve světnici. Neodpověděla, dala se do pláče, odběhla kamsi na zahradu a sedlákoví nezbyvalo, než aby se s Křečkem bavil sám. Tento však také v řeči poukázal na to, že je asi hostem velmi málo vítaným.

“Tak se zdá, že by mně vaši domácí viděli raději paty než špičky,” řekl s ohroublým smíchem. “Ani slečna Anežka se nedá vidět.”

Hozák se trochu zaškaredil.

“Holce to nemůže mít za zlé,” odvětil mrzutě. “Není příliš odvážná a s cizími lidmi vůbec neumí jednat.”

“Vždyt’ já také si nic špatného nemyslím,” omlouval se návštěvník. “Ale spoléhám na vás, že všecko zařídíte tak, abychom byli oba spokojeni. Víte, jsem zvyklý mluvit bez okolků, moje poměry nejsou tak skvělé, jak by si někdo mohl na první pohled myslet.”

Umlkl a zkoumavě se díval na Hozáka, jako by chtěl vypátrat, jaký účinek mají jeho slova. Sedlák svažtil čelo.

“Hm, to bych byl nikdy o vás nemyslel,” řekl suše. “Domíval jsem se, že se v penězích přímo topíte. Přece taková hospoda, bez dětí —”

“A co myslíte, že mne nemoc ženina nestála nic?” hájil se Křeček. “Jenom kdybych vám to mohl všecko tady na papíře spočítat.”

“Proto tedy byste se již rád ženil, vidíte, aby vám žena pomohla splatit vaše dluhy, co?” pravil Hozák zdlouha, jako by teprve o každém slově přemýšlel.

“To ne, to ne, tak zlé to se mnou není,”

pospíšil si chvatně ujistit Křeček. "Víte, chtěl jsem k vám být upřímný, abyste mě někdy nemohl vinit ze špatností. Jsem toho náhledu, že čím dříve si řekneme čistou pravdu, tím bude pro nás lépe."

Oslovený jenom kýval hlavou. Host se v duchu mrzel sám na sebe, že se předčasně rozpovídal. Sám sebe nechápal, viděl, že chybil a všemožně se snažil tuto chybu napravit.

"Víte, pane Hozáku, nerad bych, abyste si o mně myslel kdoví co," pouštěl se znovu do rozhovoru. Jal se líčit své plány, jak si vše zařídí, až se jenom ožení, a konečně se mu podařilo rozmrzelého sedláka rozebrát. Seděli však stále sami, teprve krátce před odchodem se mihla ve dveřích Anežka. Oslovil ji lichotivě, dívka se však jenom lehce usmála a opět zmizela v sině.

Oba muži se rozcházelí dosti chladně. Křeček cítil že svým prvním vystoupením si v očích sedlákových neposloužil, a ženské s Josefem že ho přímo nenávidí. Věděl dobře proč, nechtěl se však doznaní ke své chybě.

Hozák sledoval jeho postavu, až zmizel za plotem sousedovy zahrady. Pak se ušklíbil.

"Kamarádíčku, nevím, nevím, bude-li z tohohle mračna déšť," zahučel sám k sobě. "Tak se mi zdá, že máš v první řadě namířeno jenom na moje peníze, a to starý Hozák si dříve stokrát rozmyslí, než je svěří leckomu." Kýváje hlavou mlčky dlouho pohlížel směrem, jímž návštěvník se vzdálil.

Křeček šel z vesnice, jako když ho někdo honí. Zuřivě bafal z dlouhé viržinky a oháněl se holí, jako by se chtěl s někým rvát. Měl skutečně nesmírnou zlost sám na sebe.

V hlubokém úvoze za vesnicí setkal se s Josefem. Znal mladého muže velmi dobře, ačkoliv s ním nikdy nemluvil. Josef ho slušně pozdravil. Křeček poděkoval a zastavil se, předvídaje, že mu bratr jeho vyvolené chce něco sdělit. A nemýlil se.

"Pane Křečku, rád bych s vámi promluvil několik důležitých slov," oslovil mladík hostinského.

"Mluvte," řekl tento. "Měl bych vlastně

já říci, co si o vás myslím. Že totiž jste se dnes ke mně pramálo přívětivě zachoval."

Josef pokrčil lehce rameny.

"Vidím u nás každého rád, kdo nepřichází rozrušit náš domácí, beztoho slabý klid a mír," odvětil klidně. "O vás mi bylo známo, proč přicházíte, a protože nikdy, ale nikdy, opakuji vám, že vaše přání neuskuteční, proto jsem vám dal najevo, že jste hostem nevítaným. Žádám vás, abyste se v tom směru nenamáhal, moje sestra se nestane vaší manželkou za žádných okolností."

"Aj, aj, hled'me panáčka, jak se umí napařovat," ušklíbl se Křeček. "Jste snad vy, mladíčku, otcem slečny Anežky, či ona vás zmocnila k této řeči?"

"Po tom vám zhola nic není, proč s vámi mluvím tímto způsobem," odbyl ho rázně oslovený. "Říkám vám posledně, abyste se zbytečně nenamáhal. Na návštěvu můžete přijít kdykoliv, budete nám srdečně vítáni, ale myšlenku na mou sestru pusťte z hlavy. A to je pro dnes mé poslední slovo!"

"A moje též!" vzkřikl v tom hostinský rozvztekle, rozpráhl se, a než se Josef nadál, dopadla mu na hlavu těžká hůl Křečkova. Mladík bolestně vykřikl, chytil se za hlavu a svalil se na zem jako podťatý.

Útočník sklonil hůl a podíval se pátravě na ležícího. Viděl, že je v bezvědomí. Ve zraku mu šlehla divoká radost.

"Chudáku, chtěl ses mi plést do cesty?" zahovořil úšklebeně. "A to jsi nevěděl, že Křeček si nedá od nikoho nic předpisovat? Nyní to alespoň víš, a vyvázneš-li zdrav, budeš si to pro příště pamatovat."

Zbystřil sluch, neboť se mu zdálo, že zaslechl tiché kroky, blížící se ode vsi. Několika rychlými skoky zmizel v hlubokém úvozu a záhy jeho postava se ztratila v hustém stromoví, s obou stran cestu lemujícím.

Sluch ho neklamal. Anežka vyšla bratra hledat. Viděla ho před chvílí ubírat se v tuto stranu, šla za ním, chtěla si s ním pohovořit. Měla strach z otce, který dlouho po odchodu Křečkové seděl u stolu jako němý, nevšímaje si nikoho. Ženské se bály výbuchu jeho hněvu, a proto i selka vyslala dceru, aby přivedla Josefa domů.

Dívka div leknutím neomdlela, když spatřila bratra bezvládného ležet v krvi na zemi. Vrhla se na něho a volala ho nejsladšími jmény. Trochu sebou pohnul a bolestí zaúpěl. Vyskočila jako štvaná. Viděla, že je třeba přivolat pomoc. Úprkem běžela zpět k domovu a jako divá vrazila do světnice.

Matka kutila cosi u kamen, otec přecházel po světnici. Vyvalil na ni oči.

“Honem, honem, Josef leží za vsí v hlubokém úvoze, zkrvácený, je bez vědomí!” volala přerývaně.

Matka vyskočila se zoufalým zabědováním, sedlák sebou trhl nedůvěřivě a jak se zdálo, i nechápavě. Dívka musila mu zvolna vyprávět, v jakém stavu našla bratra.

Hozák zaklel ošklivě, nepřírozně. Nyní bylo na něm teprve vidět, že dosavadní lhostejnost vůči dětem byla pouze předstíraná. Vyletěl z domu jako šipka, že mu obě ženy ani zdaleka nemohly stačit.

Když přiběhl na místo, kupilo se kolem bezvládného těla Josefova již několik dětí a žen. Hozáková se vrhla s nářkem k synovi, muž pohlížel okamžik zamračeně před sebe, potom se obrátil k známému chlapci ze sousedství, žádaje ho, aby dojel na kole do města pro lékaře. Již se chystal odběhnout pro některého muže, aby mohli syna dopravit domů, když v tom přiběhli dva členové hasičského sboru s nosítkami sanitního oddělení. Opatrně naložili zraněného a odnášeli ho k Hozákovu statku.

Uložili ho na lůžko, zkušený samaritán vymyl opatrně ránu na hlavě.

“Zdá se, že to nebude nebezpečné,” řekl uspokojeně. “Doufejme, že bude záhy opět zdrav.”

“Kéž by to Bůh nebeský dal,” zakvílela Hozáková. “Jen kdo mu to udělal, mému zlatému, hodnému hochu?”

“To nebyl nikdo jiný než Křeček!” téměř zoufale vykřikla Anežka. “On je toho schopen a mimo to vím zcela určitě, že Josef s ním chtěl promluvit.”

Cizí zvědavci vidouce, že se počíná mluvit o soukromých záležitostech rodiny, se znenáhla vytratili. Teprve když osaměli, řekl sedlák ženským chvějícím se hlasem:

“Nekřičte, vždyť snad nebude tak zle.

Nikdo jiný mu to neudělal, než Křeček, na to bych chtěl přísahat, ač mu toho asi stěží budeme moci dokázat. Ale nyní jen mlčte, až co nám řekne lékař.”

Lékař přijel asi za půl hodiny. Prohlédl pečlivě zraněného, ošetřil náležitě a prohlásil k radosti všech, že rána skutečně není nebezpečná. Je třeba jen náležitěho klidu a ošetření.

Odejel předepsav, čeho třeba, ale nařídil, aby pro něho okamžitě poslali, kdyby se dostavila prudká horečka.

To se na štěstí nestalo, a ještě téhož večera Josef počal slabým sice hlasem, ale souvisle mluvit. Když jmenoval původce svého zranění, odvrátil se Hozák a v obličeji mu zahorel prudký ruměnek. Styděl se v hloubi duše za to, že člověka tak bídného charakteru chtěl násilím takřka uvést do rodiny.

Křeček byl sice na základě údajů Josefových zatčen, ale záhy musil být propuštěn pro nedostatek důkazů. — Popřel všechno.

Hozák se ještě jednou octl v nemilých rozpacích. Druhý den po zranění synově přiběhla do statku — Mařenka Dubíková a bez ptaní vběhla do světnice k raněnému milenci. Sedlák se díval jako ve snách na to, jak hladí syna po tváři, jak se tento na ni usmívá, a nemoha snést tohoto pohledu, vyběhl ze světnice — — Ledy se zdálo být prolomeny.

Hozák neláteřil, ale také nemluvil mnoho. Do lesa nešel, ač domácí věděli, že zbraň má již dávno připravenou. Bojoval ve svém nitru hrozný boj, který se ještě stupňoval, když se krátce po uzdravení Josefově rozneslo, že Křečkovi byl zbaven veškerý majetek. Útok na mladého Hozáka, z něhož podezření se sebe nesmyl, byt' se mu i zdálo úřady oklamat, byt' se kroutil jakkoliv, vzal mu poslední zbytek důvěry u sousedů. Nikdo k němu nešel a poněvadž není bylo zřejmo, že ze sňatku s Anežkou Hozákovou sejde, udeřili na něho věřitelé a zpupný Křeček byl na mizině. Pomstil se však ještě: den před dražbou zapálil hospodu, která vyhořela do základů, a poněvadž pojistka byla neveliká, přišli někteří věřitelé o peníze. Prokletí letěla za pod-

vodníkem, který zmizel, jako by se pod ním země slehla.

Tyto zprávy působily na Hozáka jako šlehy bičem. Chodil všecek do sebe schoulený, starost o hospodářství přenechal uzdravenému již Josefovi, který již několikrát pomýšlel na to, že znovu předstoupí před otce se žádostí, aby svolil ke sňatku s Mařenkou. Dubík ho však varoval před ukvapeným jednáním.

"Musíme počkat, až sám přijde k názoru, že chybil a že jeho povinností je chybu napravit," řekl rozšafně. Jinak však již všechno sám Hozákovi odpouštěl, již proto, že od své nemoci ještě nepobyl v lese.

"Zbytečně jsme se tenkrát na pasece strachovali," liboval si jednou před lesním Sádkiem.

"Jen aby, aby," mínil tento povážlivě. "Já takovému náhlému polepšení u starých hříšníků nevěřím."

"U něho je to však opravdové," tvrdil hajný.

Bylo tomu tak skutečně. Hozákem otfásla myšlenka, že by byl mohl lehko syna ztratit zločinem člověka, jemuž chtěl vložít do ruky životní osudy dceřiny.

"A naposledy bych se byl staral pro lumpa, kterému není ani život člověka svatým," pomýšlel s hrůzou. A to působilo výstražně. Jedno ho sice znepokojovalo, a to známost Josefa s Mařenkou. Nechtělo se mu nějak do toho. Obával se, že by se on nebo syn mohli dočkat výčitky jeho bývalého pytláčení. A té myšlenky se nějak bál. Stal se ode dne synova přepadení vůbec nápadně úzkostlivým. Ani ho žena nemohla poznat, nechtěla dlouho věřit, že by se tak náhle změnil.

"Láska k dítěti více zmohla, než všechny mé dlouholeté prosby a přimlouvání," myslila si a v duchu děkovala Bohu za nenadály obrát.

Musil přijít ještě další otřes, aby Hozák nadobro kapituloval. Setkal se jednou v lese s Křečkem, který ho uvítal zlomyslným úsměvem. Dal se s ním hned drze do řeči a žádal ho, aby mu zapůjčil slušný obnos peněz. Sedlák se hned tak nelekl, odbyl ho rázně, ale pobuda vytrhl pojednou z kapsy

dlouhý nůž a vrhl se na překvapeného s pohrůžkou, že ho zabije hned na místě.

"Dopadne to s tebou hůře než s tvým synáčkem, kterého jsem jenom tak trochu na hlavě polechtal," sípěl zuřivě. Ale k bodnutí nedošlo, snad sám Bůh bděl nad otcem Josefovým a Anežčiným. Z blízkého houští v rozhodném okamžiku vyskočili dva muži: hajný Dubík a lesní Sádek. Vyslechli hovor obou mužů od počátku; podezřívali totiž dosud poněkud Hozáka, že asi se mu zasteskalo po zvěřině, ale zklamali se, a to nikoli nepříjemně. Zakročili v pravý čas a třem statným mužům ovšem úkladník neodolal. Záhy ležel na zemi spoután.

"Teď si to, Křečku, vypijete také za Josefa," podotkl Sádek uštěpačně. A vysvětlil zlosynovi, že vyslechli jeho vyhrůžky, i poznámku o zranění mladíkově.

Tento jenom zaklel, divoce trháje pouty.

"Měl jsem tentokráte smůlu," zasyčel jako had.

"A doufejme, že vás tato smůla již nepustí," dokládal hajný. "Jinak by před vámi nebyli řádní lidé jisti životem."

Po dlouhém čase stiskl Hozák hajnému Dubíkovi upřímně a od srdce pravici — —

Křeček byl při nejbližším zasedání poroty v krajském městě odsouzen k mnohaletému zálaři. Ale to již proti němu svědčil Josef jako št'astný manžel Dubíkovy Mařenky. Záhy po svém přepadení totiž ho vyzval otec, aby s ním šel do hájovny na námluvy. Rozumí se samo sebou, že št'astný jinoch letěl jako na perutích, v záchvatu blaha žehnaje i Křečkovi, který svou neurvalostí stal se mimoděk základem jejich obapolného štěstí.

Hozák nikdy nelitoval, že dal svolení k sňatku synovou s Mařenkou. Tato nejenom že přinesla slušné věno, nýbrž do rozhárané kdysi domácnosti konečný klid a mír.

Jedna věc ještě mrzela sedláka a to, že kdysi dceři násilně přerval první její lásku. Ale i zde se osvědčilo, že čas hojí všechny rány. Do myslivny byl po lesním Sádce, kterého majitel statku povolal k sobě, do svého sídla, dosazen mladý lesník se starou matkou, která mu nějaký čas vedla domácnost. Seznámil se později s Anežkou a po

krátkém poměrně čase uváděl ji k sobě do myslivny jako manželku. I oni byli šťastni a spokojeni.

"Je to ku podivu," říkali sousedé, "jak se věci utvářily. Obě děti bývalého pytláka

jsou nyní ve spojení s lesníky, kterým nemohl kdysi přijít na jméno. Nu, jenom když se dočkali štěstí a spokojenosti."

A to se mohlo říci o obou měrou vrchovatou — — —

VL. ŠTASTNÝ:

CÍRKVI SVATÁ, BUDIŽ ZDRÁVA!

Město Boží, svatá Církvi Páně,
jež se leskem věčné slávy stkvíš,
ku hvězdám se zdvihají tvé bány
a z nich světu vládne svatý kříž;
na skále tvé hradby zbudovány,
marný útok vedou světa brány,
základ tvůj vši zlobě odolává:
město Boží, Církvi, budiž zdráva!

Církvi jediná, po oboru země
zákon lásky hlásáš jediný,
hříchem rozeštvané lidské plémě
pojiš svazkem Boží rodiny;
jedinou cestou vedeš všechny k cíli,
národ každý v tobě zkvétá, sílí,
bez tvé jednoty se rozpadává:
Církvi Páně jediná, bud' zdráva!

Církvi svatá, království ty's Boží,
říše bez hranic a bez mezí,
jež se hájí ctností, vírou množí,
a jež utrpením vítězí:
Hrdinové tvoji — mučedníci
tvoji vládci — sluhů služebníci;
Tělo Kristovo jsi, On tvá hlava:
Církvi Boží svatá, budiž zdráva!

Církvi obecná, ty pravdy světlo
sama rozžiháš všem národům
a kde v duších věřících se vznětlo,
blažen národ, šťasten každý dům;
tebou Kristus posud všude učí,
tebou chvála Bohu světem zvučí,
prchá noc a slunce jasné vstává;
Církvi katolická, budiž zdráva!

Církvi Páně, Církvi apoštolů,
jež Pán stále tebou vysílá,
aby zvali k svátostnému stolu,
kde všem kyne nebes posila;
Petr mluví papežů tvých rtoma
řádem Božím světlovládna Roma
stádce Kristovo pást neustává:
Církvi apoštolská, budiž zdráva!

Církvi svatá, naše drahá máti,
naděje ty spásy jediná!
V míru, v boji při tobě chcem' státí
ved' nás, až kde věčnost počíná;
byť, jak musí, zloch tě nenáviděl,
byť, se slaboch za svou matku styděl,
ty jsi naše láska, naše sláva,
Církvi, drahá máti, budiž zdráva!

KAREL DOUBRAVSKÝ:

Ženitba Pírko

JONATHAN Pírko byl docela slušný podnájemník paní Eusebie Ocáskové, ctihodné vdovy a majetnice spanilolice Aničky. Docela slušným, neboť soud se o něho nestaral, s berním úřadem neměl žádných patálií, řádně konal od 21. roku své voličské povinnosti a podrobiv se třikráte přehlídce před vojenskou komisí, byl shledán pro povšechnou tělesnou slabost nezpůsobilým ke službě vojenské.

Od té doby si Jonathan Pírko říkal: Ty se musíš oženit! Ale příroda přece jen ke slušnosti dala do vinku Jonathanovi ještě něco jiného, a to byl sklon k romantičnosti, který byl asi ve stejném poměru ke slušnosti jako křestní jméno Jonathan k příjmení Pírko.

Jonathan Pírko neměl příčiny, proč by se nemohl oženit, neboť při svém zaměstnání v mohylevské elektrárně mohl ještě docela dobře obstarat ženušku a docela i uživit.

Jenže — Jonathan si umínil, že se neožení v žádném případě tak, jako se oženili jiní kamarádi a jako denně sta a sta lidí páše.

Jonathan si odplivoval při vzpomínce, jak nudně, strašlivě nudně se lidé žení, jak fádni jsou ty nekonečné známosti, at' již mají nebo nemají románový spád. Ne. Takovým způsobem se Jonathan neožení. To musí být něco zvláštního, něco, co tu ještě nebylo.

A tak každý večer spřádal nejrozkošnější fantasie o tom, jaká bude jeho dívka, jak se s ní potká někde uprostřed lesa, kterým chodil do práce, jak před ní klekne a s horoucností středověkého rytíře jí vyzná svou lásku a pak odvede do svého příbytku.

Nebo jak odněkud z neznámé končiny

přijede velký boháč, ale to ne. Raději velký pohlavár tamních kmenů se svou divukrásnou princezkou, jak přijdou k němu do elektrárny a tam za hukotu dynam bude slaveno zasnoubení.

Čas letěl a nápady Jonathanovy byly den ode dne potěštěnější.

Potkával na mohylevském náměstí každé odpoledne dívčinu, která se dovedla velmi slibně usmívat. Obličej měla drobounký a těžko bys mohl říci, co na něm bylo kromě toho úsměvu. Jonathanovy oči se několikrát vyhnuly tomu úsměvu, několikrát se setkaly a pak již se nevyhýbaly.

"Tahle dívka není jistě z tohoto kraje," pomyslí si Jonathan a srdce mu začalo bít o dvacet tepů za vteřinu prudčeji.

Začal si všimát jejích nožek a objevil, že byly velmi malé i pro malý polibek. Začal se zalíbením sledovat půvabnou křivku mladého těla. Každá křivka neuzavřená mnoho napovídá. Jonathan podléhal svému geometrickému požitku.

Jak jen se s ní má seznámit? Nemůže s ní přece začít mluvit jako s obyčejným devčetem, když je to jistě dcera nějakého afrického — počkejme, v Africe jsou černoši, ale řekněme amerického farmáře, který bude v příštích volbách kandidovat na stolec presidentský nebo se zmocní trůnu v Mexiku.

Po několika dnech kráska zmizela a na chodníku nezůstala po ní zlatá stezička, kterou tam Jonathan hledal. Opatrně vyvídal u kamarádů.

"Hled'me, o koho se Jonathan nezajímá, o holčičku od Slunce."

První pokus nedopadl tedy zrovna šťastně, ale Jonathana to neodradilo. Začal pilně navštěvovat biograf a snil o filmové hvězdě, která si pro něho přijede a se kterou sehrají pohádku života nejšťastnějších lidí.

Sháněl se po adresách kinohvězd a pak napsal asi půl tuctu dopisů, vypotřebovav docela nejen všechny inkoust v kalamáři své paní bytné, ale i všechny něžné výrazy svého elektromontérského slovníku.

Dopisy se rozletěly do všech zemí, i za oceán, pak bylo ticho, vyplněné nedočkavým očekáváním Jonathanovým.

Která asi tak odepíše, nebo která se za ním rozjede? To bude závisti, to budou lidé koukat, jak se Jonathan oženil!

Nepřišlo ani psaní, ani nepřijela hvězda. Jen nudlička na četnickém stejnokroji přišla do jeho bytu a Jonathan trnul hrůzou.

"Vy jste Jonathan Pírko?"

"A — ano."

"Vy jste psal tento dopis?" A strážmistr strkal před nos Pírkovi papír, na který vylil své city jedné hvězdičky filmového nebe.

"A — ano."

"A věděl jste, že tato dáma je vdaná?"

"To ne."

"To si myslím! Jinak byste se snad nepovázil ji činit takovéto nabídky, kterou se cítil její manžel velmi dotčen. Ukázal dopis na našem vyslanectví, pan vyslanec se musel stydět za vás a dopis se dostal po úřední dráze zpátky k vyšetření. Člověče, co vás to, prosím vás, napadlo? Co byste dělal s kinohvězdou, vy?"

Jonathan spadl s nebe svých romantických snů na zemi a pořádně se tentokrát narazil. Nemohl ze sebe vypravit slova. Vždyť byla veta po jeho slušnosti. V jeho bytě byl četník. Co řeknou lidé, co si pomyslí? Slušnost měla přece jen solidnější základy než romantičnost a vypudila rázem svou vetřelkyni.

Pomyšlení, že Jonathan Pírko měl co dělat s četníkem, že vzbudil nečekaný zájem úřadu, že si rozlil ocet — co si o něm pomyslí jen ten pan vyslanec — to bylo nad všechnu romantičnost.

Ne, tohle nechtěl, toho se vždycky bál. Jonathan Pírko chtěl být slušný a při tom romantický. Měl si nyní vybrat a volil — starou slušnost.

Snad by se měl omluvit tomu panu vyslanci nebo tomu panu manželovi té hvězdy, že on nic, vždyť je to hrůza!

Jonathan vyletěl ze dveří za četníkem, který po několika poznámkách ve služebním notýsku se vzdálil, nedbaje Jonathanových myšlenek.

Tři schody bral Jonathan Pírko najednou, aby ho dohonil — a narazil na cosi měkkého a při tom poddajného, co se po jeho nárazu zhroutilo na schody a Jonathan pomalu, ale jistě poznával, že tohle nebude nikdo jiný než — Anička.

Honem vstával, oprašoval se a omlouval se.

"Promiňte, slečno, já jsem..."

"Ale pomozte mi přece dříve na nohy," zaškvířila se Anička.

Jonathan tuhle práci sice nikdy nedělal, ale dokázal ji a pravděpodobně ke spokojenosti Aniččině, protože se na něho docela hezky usmívala.

"Vy jste mi dal!"

"Já jsem nechtěl, slečno, opravdu, ale letěl jsem..."

"Vy si někdy zlámete vaz."

"Snad ne."

"Ba jo," svědčila horlivě Anička. "Uvidíte, že jo."

Jonathan se zadíval do její tváře a zapomněl na četníka i na pana vyslance a manžela kinohvězdy. Vždyť tady byla před ním taková docela roztomilá hvězdička.

"Pojďte dál, pane Pírko," zvala paní Ocásková, "a nestůjte tady u schodů, kde strašně táhne. Mohl byste se nachladit."

Pana Pírko si podmanila tahle mateřská starostlivost a dal se docela slušně i poslušně odvésti do příbytku své bytné, která dávno litovala, že ten pokoj nahoře je hloupě oddělen od jejího bytu, takže se s nájemníkem vůbec neseťká. No a co bych ještě povídal dál.

Jonathan Pírko si vzal za manželku Aničku Ocáskovu a tak přišlo k sobě to, co si patří.

Zlatý náramek

YL mlhavý podzimní den. Po silnici vedoucí do krajského města kráčela chudá žena s nůši na zádech. Byla to vdova Klopotová z blízké vesnice Pařečina. Oděna byla sice chatrně, ale čistě.

Měla se čím ohánět, ubohá, od té doby, kdy jí muž zemřel. Neměla ani svůj domek, a starost o tři děti časem dosti těžce na ní doléhala. Jeníkovi, nejstaršímu, bylo dvanáct let, Kačence devět a Františkovi sedm. Všecky chodily do školy, kromě ze svého výdělků neměla žádného příjmu a z toho měla živit a šatiti sebe a děti a platiti nájem.

Nicméně Klopotová nezoufala, důvěřující v Boha, ochránce vdov a sirotek. Když byla v polích práce, vedlo se jí obstojně. V zimě ovšem bylo hůř; ale Klopotová vždy pamatovala na tu zlou dobu, kdy zřídka se jí naskytl nějaký výdělek, a šetřila každým krejcarem. Útrpní hospodáři a hospodyně, u kterých pracovala, často jí poskytli pro děti obnošeného šatstva a obuvi po svých dětech, a ona za všechno byla vděčná. Tak zřídka kdy na děti něco koupila.

Děti již také chápaly matčiny starosti, a Jeník i Kačenka snažili se dle svých slabých sil jí pomáhat. Ve žních pilně sbírali na polích klasy a nanosili i trávy pro kozu, aby matka nemusila ještě po práci pít pro ni shánět. Klopotová potom nasbírané obilí vymlátila na umeteném dvorku a ve mlýně vyměnila za mouku. Teď bylo již po práci, i řepa byla s polí sklizena, a Klopotová vymlátila, co byly děti nasbíraly, a dnes již podruhé nesla v nů-

ši obilí do mlýna, který stál při řece poblíž města. Byl čtvrtek, děti měli prázdnou a byly samy doma. Kráčela volně po silnici, majíc hlavu skloněnou. Náhle dotknul se jejího zraku jakýsi lesk. Pohlédla stranou, a hle, na zemi ležel lesklý, dosti velký kroužek. Klopotová jej zvedla a pozorně prohlížela. Třpytil se jako zlatý, byl posázen barevnými, lesklými kaménky, které nezkušená žena považovala za barevné sklo, a uprostřed se dal rozevřít. Sevřítí se ovšem dal také, ale jedna část spony byla ulomena, tak že nebylo možno jej sepnouti.

"Co pak to asi jest?" hádala vdova, která něco podobného ještě neviděla. "A kdo to asi ztratil? Snad ona paní, která jela v tom kočáře."

Potkalat' Klopotová asi před čtvrt hodinou kočár, v němž seděl pán s paní. Ale teď' už byl hodně daleko, nebylo ho ani vidět.

Schovala nález do kapsy a přemýšlela, co by měla s ním učinit. Především byla by ovšem ráda zvěděla, co to jest. Umínila si, že zajde do města, a tam že jí to snad někdo poví.

Zvědavost zrychlila její kroky. Přišedši do mlýna, ukázala svůj nález krámské a tázala se, kdo by tomu asi rozuměl a pověděl jí, co to jest.

"Co to jest, to vám povím sama," řekla krámská. "Je to náramek, zdali drahý či laciný, to ovšem nevím. Možná, že je zlatý. To vám nejlépe poví zlatník, dojděte si do města."

Klopotová, nechavši si nůši ve mlýně,

šla do města a vyptavši se na zlatníka, vešla do krámu.

"Prosím vás, pane," pravila, "je ten náramek zlatý?"

Zlatník se na ni pátravě podíval a místo odpovědi se otázal: "Odkud pak jej máte?"

"Nalezla jsem jej na silnici," odvětila Klopotová.

"Ach, tak! Inu, zlatý je. Dám vám za něj dvacet zlatých."

Vdova nemohla úžasem chvíli ani promluvit.

"Zdá se vám to býti málo?" tázal se zlatník. "Nu, pětku vám přidám. Podívejte se, zde jest ulomena sponka — jinak bych vám dal více."

"Ale ne, pane," řekla Klopotová; "chtěla jsem jen věděti, má-li ta věc nějakou cenu či ne. Děkuji vám, že jste mi to pověděl, ale prodati náramek nemíním."

"A proč ne?" divil se zlatník.

"Protože jsem jej našla, a není tedy můj."

Zlatník se usmál. To jste blahová. Kdo tohle ztratil, je jistě bohat a může si koupit náramek jiný. Po silnici přejde a přejede mnoho lidí a z daleka, a proto pochybují, že byste se s vlastníkem tohoto náramku kdy setkala. Vy však si tím můžete pomoci, když jej prodáte. Jak se mi zdá, nejste právě zámožná."

"To nejsem, pane, ale přece náramek neprodám a cizí majetek si nepřivlastním; ty peníze by mi nebyly požehnány."

"Ale to jsou řeči! — Dám vám tedy těch třicet zlatých."

"Nedám jej, pane, nežádejte toho."

"Tedy čtyřicet!"

"Ani za čtyřicet — neprodám ho vůbec."

"Slyšte tedy poslední slovo: dám vám padesát zlatých. Nechcete? — Jste blahová. Více vám dáti nemohu. Až se rozmyslíte, jen přijďte, koupím jej — jinde byste tolik nedostala. Ale přijďte raději dříve; zlato sice cenu podrží, ale práce časem vyjde z módy, a tím takový stkvost ztrácí na ceně."

"Děkuji vám, pane, ale já nepřijdu," odvětila Klopotová a vyšla z krámu.

Až se jí hlava točila, když pomyslna,

že by mohla tak snadno získati padesát zlatých. Vždyť jakživa neměla tolik peněz. Ale přece se jí nezmocnilo pokušení. V poctivosti byla od rodičů vychována, v poctivosti vyrostla a se provdala, a také její muž byl poctivec. Oba se takoruka báli cizího majetku — a ona by se teď měla dát zaslepit nalezeným zlatem? Ne, to se nestane.

Spěchala do mlýna, vzala nůši a ubírala se k domovu. Cestou přemýšlela, máli povědět o svém nálezu dětem. Uminila si, že jim to poví.

Když přišla do vsi, kde byl první kostel, k němuž Pořečín náležel, zaměřila k faře; chtěla se svěřiti panu faráři a požádati jej o radu.

Kněz vyslechnuv ji, byl jejím vypravováním dojat. "Vaše poctivost vás šlechtí, milá matko," pravil. "Dobře máte — i když jste chudá, poctivost a zachovalost jsou velikými statky, kterých za peníze nelze koupiti. Ovšem, jak nalézt vlastníka ztraceného stkvostu, to je těžká rada. Ale počkejte — zašlu o tom oznámení do novin, a vypátráme-li pak, kdo náramek ztratil, dá vám jistě zaslouženou odměnu."

Vdova poděkovala a ubírala se dále k domovu. Dětem toho dne neřekla ještě ničeho, čekajíc, přihlásí-li se panu faráři majetník náramku.

V neděli po službách Božích čekala na pana faráře, až vyšel z kostela. Řekl jí, že oznámení do novin již zaslal, že bude asi brzy vytištěno, a pak že bude čekat, zdali se někdo přihlásí.

Skutečně přinesly noviny zprávu o nálezu již téhož dne, ale za celý týden se u pana faráře nikdo nepřihlásil, ano, míjel týden za týdnem, a on čekal marně.

"Nu, vykonala jste svoji povinnost, hledala jste vlastníka náramku a více činiti nemůžete. Aniž byste obtížila své svědomí, můžete jej nyní prodati. Chcete-li, dejte část těch peněz na nějaký dobrý účel."

Vdova se zamyslna. "A což, velebný pane," otázala se, "nebude přece lépe, když tu věc uschovám — což kdybych se někdy přece náhodou o jeho majetníku dověděla?"

"I ovšem, že to bude lépe," řekl kněz, "ačkoli již velice pochybuji, že se tak stane. Chci jen říci, kdybyste snad upadla v nouzi, že si tím můžete vypomoci, aniž byste si musila činit výčitky."

Ale Klopotová si pevně umínila, že náramek neprodá.

Teprve po několika dnech ukázala náramek dětem a pověděla jim, že má velikou cenu. Děti ovšem zvědavě si stkvost prohlížely a bály se ho téměř dotknouti.

"Ale nezapomeňte, děti, že to není naše," upozorňovala je, "a proto si to nesmíme přivlastnit. Uchovám to až na dně truhly a budeme trpělivě čekat, dovíme-li se někdy, kdo to ztratil. A nikomu o tom nepovídejte, co jsem našla: darmo by z toho pošly řeči, a lidé jsou také zlí."

Děti slíbily, že se zachovají dle matčina rozkazu, a po čase na všecko pozapomněly. Vůbec se o tom nikdy nemluvilo.

Při práci a starostech ubíhal vdově i dětem čas dosti rychle. Nežli se nadála, dospěl Jeník čtrnácti let a vystoupil ze školy. Klopotová neobírala se jinou myšlénkou, nežli že jej dá do služby, a teď přemítala, kterého hospodáře by měla požádati, aby ho přijal.

Ale Jeník se k tomu tvářil smutně. Dlouho se nechtěl matce svěřit, co ho trápí, až konečně po mnohém naléhání se jí přiznal, že by se rád učil truhlářem.

"Můj Bože, hochu," řekla matka, "snad mi věříš, že bych ti toho ráda dopřála — ale kde vzít peníze? Vidíš, že sotva živobytí uhájíme, a zadarmo by tě asi žádný mistr do učení nevzal."

"Snad přece, maminko, učil bych se raději o rok déle," prosil hoch.

"A kdyby ani ničeho mistr nežádal," namítala matka, "musila bych tě přec opatřit prádlem a šatstvem — a kde na to vzít?"

"Ale maminko," promluvil Jeník poněkud nesměle, "snad byste mohla prodati ten nalezený náramek, však se k němu beztoho nikdo nepřihlásí."

"Co to mluvíš, Jeníku?" ulekla se matka. "Cizími penězi bychom si měli pomoci?"

"Ovšem, kdybychom věděli, komu nára-

mek náleží, byl by to hřích," řekl hoch, "ale když to nevíme a sotva to asi kdy vypátráme!"

"Ne, ne, kdož ví, co se může státi," namítala matka. "Pokud budu živa, tu věc neprodáme. Až umru, a vy budete sami, potom si to prodejte, pak budete moci jednat i své vůli — jestliže do té doby vlastník nebude vypátrán. A proto už mi o tom nemluvte. — Nu, pro všecko se poptáme, Jeníku, zdali by tě některý mistr přijal zdarma do učení, ale jak pravím, pochybuji, že ho nalezneme."

I šla Klopotová se synkem do města. Chodili od mistra k mistru, ale žádný nebyl ochoten přijati učeníka zdarma. Ale konečně přece jednoho našli. Smluvili se, že se bude Jeník učit čtyři roky, a mistr ovšem připomenul, že ho bude užívat i k jiným pracím; když bude potřeba.

Co měla Klopotová dělati? Byla ráda, že našla pro chlapce místo, a on byl také rád.

Zle se u mistra neměl, ale to ho mrzele, že ho paní mistrová neustále volala z dílny, a že byl nucen více času věnovati jejím službám nežli řemeslu. Mělat' paní mistrová dvě malé děti, a nebylo divu, že potřebovala učeníka často k posluze. Jeník aspoň hleděl, aby, co mohl, vykonal časné ráno a večer po práci, aby ho tak často nevolala od práce. V neděli před polednem obyčejně přicházel domů k matce, aby se u ní potěšil, a přinášel si také prádlo, které mu matka sama obstarávala. Na neděli těšil se celý týden, a stalo-li se, že pro nepohodu nemohl se vydati na cestu, bývalo mu smutno. Když se chýlil Jeníkovi třetí rok učení ke konci, odrostla škole Kačenka a vstoupila k zámožnému hospodáři do služby za chůvu.

Jeník se těšil, že bude brzy tovaryšem. Mistr ho teď více přidržoval k řemeslu; děti byly zatím poněkud odrostly, a proto mistrová učeníkových služeb již tak často nepotřebovala.

Vyučil se řemeslu dobře, dostal za vyučenou a zůstal u mistra v práci jako tovaryš. Ted' už se ovšem šatil sám a občas přinesl matce část své mzdy, aby jí poněkud ulehčil ve starostech. Klopotovou to

těšilo, že je syn k ní tak uznalým, ale přece se zdráhala peníze od něho přijati, vymlouvajíc se, že jich nepotřebuje. Dokud je zdráva, může pracovati a s Františkem se již užíví. Ale syn jinak nedal, a ona tedy peníze od něho přijala. Případlo jí, že to tak bude přece lépe, protože by ho peníze třeba mohly svěsti k darebnosti. To ovšem Jan nevěděl, že matka každou zlatku, kterou jí dal, ukládá v městě do spořitelny.

Dobře se jí hodily ty peníze, když i František vystoupil ze školy. Chtěl se učiti zámečnickem. Matka mu vyhledala mistra, vlastně jí ho doporučil Jan, a zaplatila za učení, aby byl dříve tovaryšem. Potom se však přičiňovala, aby peníze, které si z úspor jen vypůjčila, zase do spořitelny uložila, což se jí za nedlouho pomocí Kačenky podařilo.

Pobyt u mistra tři roky, odebral se Jan do Prahy, aby v některé velké dílně poznal i ozdobné práce a v řemesle se zdokonalil. Do Prahy ovšem bylo daleko, a nemohl tedy často domů přijížděti, ale o svátcích navštívil matku vždycky.

Kačence bylo teď již osmnáct let, a Jan radil matce, aby jí dala do služby do Prahy, že se tam bude moci přiučiti různým pracím pro domácnost, a že dostane i větší plat. Klopotová se obávala, aby se jí tam snad dcera nepokazila; slychala, jak bývá velké město nebezpečným pro nezkušené dívky.

Jan ji upokojoval, že se dříve náležitě vyptá na rodinu, kde bude sestra sloužiti; a sám že jí službu vyhledá. Ostatně nebude tam sama, je tam také on a bude nad ní bdíti.

Klopotová dala si konečně říci. Kačenka si vyžádala od starosty služební knížku a dala hospodáři výpověď. Jan vzal knížku s sebou a slíbil, jakmile sestře službu vyhledá, že bude hned psáti.

Psal za nedlouho, že již místo nalezl, a Kačenka že má počátkem příštího měsíce místo nastoupiti. Oznamoval jí, že na ni bude v Praze na nádraží čekat, a udal vlak, kterým má přijeti.

Kačenka chystala se tedy na cestu. Jakkoli ráda šla do Prahy, přece jí bylo tesk-

no, že se má rozloučiti s matkou, zvláště když viděla, že i ona je smutná. Ale přemáhala se, aby její zármutek ještě nezvyšovala.

Byla neděle, kdy Kačenka záhy ráno ubírala se na nejbližší stanici, jsouc provázena matkou, která ji cestou napomínala, aby se vždy držela Boha a chránila se zlého. Když vlak vjížděl do stanice, rozloučily se, a Kačenka vstoupila do vozu.

O deváté hodině byla v Praze. Jan čekal na ni na nádraží, jak slíbil, a vedl ji do kanceláře pro služebné, kde jí byl opatřil místo. Služebná z kanceláře hned ji dovedla do domu, kde měla sloužiti, a Jan také ji doprovázel.

Kačenka obdržela službu u pana soudního rady Hulína. Paní radová ji přijala přívětivě a napomenula ji, aby byla ve všem poslušnou a poctivou. Potom jí dovolila, aby šla do kostela. Kačenka byla tomu ovšem ráda a šla s bratrem, který na ni před domem čekal.

On se znal již v Praze dobře a zavedl sestru do blízkého kostela, kde byly právě služby Boží. Kačenka byla překvapena krásou, jakou v chrámě spatřila, a naslouchajíc zbožnému zpěvu, pohroužila se u vroucí modlitbu. Po službách Božích dovedl ji bratr opět do domu, kde bydlel pan rada.

Jan jí slíbil, že o třetí hodně zase na ni bude čekat, protože v neděli odpoledne mívají služby skoro všude prázdné. Skutečně jí paní radová dovolila, aby si vyšla, a Kačenka byla tomu ráda. Jan ji seznámil s nejbližším okolím a upozorňoval na různé památnosti. Byli spolu i v několika kostelích, a před šestou hodinou ji zase doprovodil k domu. Kačenka hned psala matce, že se beze vší nehody dostala do Prahy, že se jí tu líbí, a doufá, že bude ve službě spokojena. Není u pana rady sama, mají ještě panskou, která je u nich již několik let a paní si velice chválí. Služky si ce prý se střídají dosti často, ale jsou tím samy vinny. Mnohá dbá více o toulky a známosti než o práci, a paní toho ovšem nechce trpěti.

Kačenka žádných známostí nevyhledávala; s bratrem vídala se každou neděli, a

tak se jí nestýskalo. Týden uplynul jí při práci vždy jako voda.

Celý rok již byla Kačenka u paní radové, která s ní byla úplně spokojena. Až tu nenadále přihodilo se něco, co ztrpčilo Kačence nevýslovně pobyt v domě, kde tak věrně sloužila a svědomitě pracovala. Byla to dosti obyčejná událost, ztráta drahé věci a křivé podezření na služku.

Pan rada si právě umýval ruce, jak mívával v obyčejí, když přišel z úřadu a Kačenka brala ze zasklené skříně v pokoji jakési nádobi, pro něž jí panská poslala. Za chvíli potom vešla paní radová do kuchyně a tázala se jí, zdali neviděla pánův prsten. Pán si jej položil před umýváním v pokoji na stůl, a teď nebylo možno jej nalézt. Kačenka řekla pravdu, že prsten neviděla, že vůbec na stůl ani se nepodívala. Nastalo tedy nové hledání, ale prsten jakoby byl do vody zapadl.

“Ale tohle přece není možná!” horlila paní. “Vy jste musila ten prsten vidět, Kačenko; mimo vás nikdo v tu chvíli v pokoji nebyl.”

“Neviděla jsem ho, milostpaní,” tvrdilo děvče, “vždyť bych se přece neopovážila lhát.” Ale paní radová se rozčilovala víc a víc a trvala na svém, že Kačenka o prstenu musí vědět.

“Můj Bože,” lekala se dívka, “snad mne milostpaní nemá v nějakém podezření?”

“Ano, podezření mít musím, to přece sama uznáte,” řekla paní.

Kačenka se dala po těch slovech do lítostného pláče. “Račte mi jen všechno prohledat, milostpaní,” pravila štkajíc, “a bude-li u mne prsten nalezen, bez omluvy se dám odvést k soudu.” Ale paní radová neodpověděla a odešla do pokoje.

“Můj Bože, čím jsem si jen tohohle zasloužila!” bědovala Kačenka.

“Nu, snad se prsten ještě najde,” řekla panská, “a nenajde-li se, inu, je to podivné.”

Z jejích slov také vyznívalo podezření, ale Kačenka jí ani neodpověděla. Zatím paní radová v pokoji hovořila s manželem o záhadné ztrátě. Řekla mu, že je ve svém podezření značně zviklána — Kačenka že se jí zdá býti nevinnou.

“Nesmíš se dát klamati plácem snad líceným a vynuceným, má drahá,” řekl pan rada. “Já mám v takových případech zkušenost.”

“Ale považ, že je zde už přes rok a dosud ničeho neodcizila,” namítala paní.

Pan rada pokrčil rameny. “To se neví, mohla se ztratit leckterá věc, které se často nepotřebuje, a proto se také její ztráta hned nezapozoruje. Mimo to nezapomínej, že příležitost dělá zloděje. Nu, budeme pozorovat a pátrat, snad vyjde časem pravda na jevo.”

Kačenka sotva se dočkala neděle, až se sejde s bratrem. Trpce si mu stěžovala, v jaké podezření nevinně upadla, a projevila úmysl, že od radů odejde. Všichni se k ní chovají chladně, patrně ji považují za zlodějku. Jan o nevinnosti sestřině nepochyboval ani dost málo, ale jejího úmyslu neschvaloval. “Kdybys odešla,” pravil, “utvrdila bys je pouze v jejich podezření. Myslíli by, se odcházíš proto, abys mohla prsten snáze prodati. Tím bys si tedy jen uškodila. Také tě na to upozorňuji, že paní, když přijmou nové služky, poptávají se na ně často v místech, kde dříve sloužily. Kdybys si tedy našla službu jinde, nová paní by se třeba na tebe u radů také poptávala, a tak by podezření o tobě jen přicházelo v širší známost. Je to ovšem bolestná křivda, ale snášej ji trpělivě, to je jediné, co můžeš činiti. Doufám pevně, že se prsten nalezne, a potom budou litovati, že ti křivdili.” Kačenka uznala, že bratr mluví moudře, i uposlechla jeho rady. Umínila si, že ve službě u radů setrvá. Ale již po málo dnech zdálo se jí to býti naprosto nemožným. Obdrželať od matky dopis, který ji naplnil nejenom velikou lítostí, ale i spravedlivým hněvem.

“Dítě,” psala jí matka, “čeho jsi se to dopustila? Povídal mi starosta, že psal pan rada, u kterého sloužíš, zdejšímu oboecnímu úřadu, aby mu oznámil, z jaké pocházíš rodiny, byli-li tvoji rodiče lidé poctiví, a zdali ani na tebe nebylo někdy slyšet, že bys se byla dopustila nějaké nepoctivosti. Tohle asi není bez příčiny. Hned mi piš, co se stalo, nebudu mítí pokoje, dokud se toho nedovím. A jestli jsi se

něčeho dopustila, hled' to napravit, pros své pány, aby měli útrpnost se mnou, ubohou matkou, která v poctivosti sestarála, a aby ti odpustili. Věř, že bych tě viděla raději v rakvi, než abych se na tobě dočkala hanby. Pozdravuje tě a brzkou odpověď od tebe očekává Tvá upřímná matka."

Kačenka div nepadla do mdlob. Vzpa-matovavši se poněkud, kvapila z domu, nepožádavši ani o dovolení. Pospíchala do dílny, kde Jan pracoval, a dala si jej vyvolati. "Prosím tě, odepiš mamince sám," pravila, podávajíc mu dopis. "Nejsem schopna ani myšlenky, jenom jsem pevně rozhodnuta, že službu u radů hned opustím. Nenaleznu-li ještě dnes jiného místa, večer k tobě přijdu." Nežli se mohl Jan otázati, co se jí stalo, odkvapila. Teprve, když přečetl matčin dopis, porozuměl sestřino rozzechvění. Uminil si, že bude matce psáti hned v poledne, aby ji upokojil. Když se Kačenka vrátila, panská ji ostrými slovy kárala, jaký prý je to způsob, odběhnouti a neřici ani kam.

"Byla jsem za nutnou záležitostí u bratra," odvětila Kačenka, která se byla zatím poněkud upokojila, a nemeškajíc vešla do pokoje k paní radové, aby jí oznámila, že ze služby vystoupí.

"Vy tedy dáváte výpověď?" řekla paní radová, a v jejím hlase byl patrný posměšný přízvuk. "Co pak vás k tomu přimělo?"

"Křivé podezření, ve kterém mne máte, milostpaní," řekla Kačenka, "jsem trpělivě snášela, ale nemohu snést potupy, kterou jste způsobili mé staré matce. Dnes mi oznamuje, že pan rada psal do mého rodiště na obecní úřad."

"Ano, to učinil," odvětila paní, "ačkoli skoro proti mé vůli. Nevím však, že by byl vaši matku v tom dopise nějak tupil, jak vy pravíte."

"Pan rada se tázal, zdali moji rodiče byli poctiví, a na tom je dosti. Ve vsi to není tak, milostpaní, jako když se někdo ptá zde na policii. Tam se něco takového brzy roznese, a každý uhodne, že podobný dotaz nebyl zaslán bez příčiny. Když už mne jste podezřivali, milostpaní, proč také moji matku, které ani neznáte? Kdybych

ani já nebyla poctivou, moje matka jest a vždycky byla, v tom račte být ujištěna. Vždyť když před několika roky nalezla zlatý náramek, ač byla v peněžní tísní, a přesto, že zlatník jí zaň nabízel padesát zlatých, nechtěla jej prodat. namítajíc, že náramek není její, že jeho majitelka se může snad najít. Radila se s panem farářem, co by měla s nálezem učinit. Pan farář dal oznámení do novin, ale nikdo se nepřihlásil. Ani později, když potřebovala peněz k zaplacení za učení mého bratra, a farář jí řekl, že by mohla již s dobrým svědomím onen náramek zpeněžit, nechtěla tak učinit. U-schovala jej a dosud čeká, že snad se jeho majitelka najde."

Celou tuto rozmluvu vyslechla přítelkyně paní radové, paní Kincová, vdova po bankéři, která bydlela v jednom pražském předměstí v útulné vile. Přišla navštívit paní radovou, a když slyšela hlasité, rozčilené hlasy, počkala ve vedlejšíh přijímacím pokoji, až bude ukončena.

Hned potom vstoupila a po uvítání s paní radovou obrátila se ke Kačence se slovy: "Slyšela jsem, co jste tu řekla paní radové o nález zlatého náramku. Mohla byste mi jej trochu popsat jak vypadá?" tázala se paní dychtivě.

"Mileráda," řekla uctivě Kačenka. "Je to zlatý kroužek, který se dá zvětšit nebo zmenšit, posázený krásnými lesklými barevnými kaménky. Jen sponka je ulomena a ta asi byla příčinou ztráty."

"Já jsem před lety ztratila takový náramek," řekla paní Kincová. "Byla to milá památka po mém zemřelém manželu. Daroval mi jej před naší svatbou. Ztrátu jsem zpozorovala až když jsem si jej při jedné příležitosti chtěla vzít na ruku, a velmi jsem jí želela. Mohla byste mamince dopsat, aby sem přijela a onen náramek vzala s sebou? Ráda jí cestovné zaplatím a shledám-li, že je to týž náramek, který jsem ztratila, dám jí též příslušnou odměnu."

Kačenka s radostí slíbila, že mamince dopíše a dodala: "Maminka bude ráda, že bude moci náramek odevzdat jeho majitelce."

"Slyšela jsem také," pravila dále návštěv-nice, "že jste dala paní radové výpověď ze

služby. Já právě hledám slušné a poctivé děvče, neboť dosavadní moje služka se provdala a odešla k svému manželovi. Nemáte-li dosud žádného místa, mohla byste hned nastoupit službu u mne. Můžete jít hned se mnou, neboť mám za to, že dcerka tak poctivé matky je též poctivá."

"Ano, milostivá paní, vždy se snažím být poctivou i jednat poctivě," přisvědčila Kačenka. "Maminka nám často kladla na srdce, abychom vždy a všude, i když nás nikdo nevidí, jednali poctivě. Ale zde proti mně pojali podezření, že jsem odcizila pánuv prsten, který jsem však ani neviděla."

"No, snad se ten prsten také najde," řekla konejšivě paní Kincová. "Tedy se připrav, asi za hodinu půjdeme k nám."

"Mohla byste mi, prosím, sdělit vaši adresu?" řekla dívka nesměle, "ráda bych ji sdělila svému bratrovi, který zde nedaleko pracuje v truhlářské dílně, aby o mne neměl starosti i aby věděl, kde mne má hledat a kam přivést maminku, až sem přijde."

Paní Kincová jí napsala adresu a Kačenka potěšena tím, že se jí naskytla nová, slibná služba, běžela sdělit tu zprávu bratru Janovi. Ten byl tím též potěšen. Nahlížel, že u radů by se jeho sestra již necítila spokojena, i kdyby se prsten našel a shledalo se, že je nevinna.

Kačenka požádala ještě bratra, aby v sobotu odpoledne došel na nádraží matce naproti a přivedl ji k ní, a pak již rychle odkvapila, aby sbalila své věci a než uplyne hodina byla hotova k odchodu.

Zatím co Kačenka byla u bratra, vzdálila se po chvíli též paní radová, aby v kuchyni dala kuchařce rozkaz, co má připravit k svačině.

Když paní Kincová na chvíli osaměla, rozhlížela se po pokoji a její pozornost upoutal malý pestrobarevný papoušek, který vyletěl z otevřené klece, chvíli sem tam poletoval a pak usedl na široký rám obrazu, něco šepotal a kloval do nějakého předmětu, který někdy vzal i do zobáčku a při tom bylo vidět, že je to cosi lesklého. Hned jí napadlo, že by to mohl být ten ztracený prsten.

Když se po chvíli paní radová vrátila, sdělila jí svou domněnku.

Paní radová bez námitek vystoupila na židli, sáhla rukou na rám a ke svému nemalému překvapení našla tam prsten pana rady. Opeřenec jej tehdy asi vzal se stolu a uschoval si jej na rámu obrazu.

"Kdo by si byl pomyslnil, že můj papoušek je zlodějem? A komu by napadlo hledat prsten na rámu obrazu?" řekla udiveně paní radová.

Hned zavolala Kačenku, která se zatím již vrátila a chvatně chystala k odchodu, sdělila jí jak a kde byl prsten nalezen a pak plna rozpaků omlouvala se dívce: "Lituji, že nám napadlo podezřívati tebe z krádeže. A kdyby ti moje přítelkyně, paní Kincová nebyla již nabídla místo, mohla bys i nadále zůstat u nás."

Kačenka byla ovšem potěšena tím, že její nevina vyšla na jevo, ale bolest nad tím, že byla pošpiněna ve své rodné vsi, se tím nezahojila. Proto řekla paní radové: "Děkuji vám za tu potěšitelnou zprávu i vše dobré, co jste pro mne vykonali, ale nebyla bych u vás již spokojena. Proto jsem ráda, že milostpaní Kincová, která ukázala více šlechtnosti ve smýšlení o mé matce i o mně, nabídla mi místo i přesto, že ještě na mně lpělo podezření. Pan rada nyní má povinnost napravit, co svým dopisem, poslaným do mého rodiště, pokazil."

Hned potom se paní Kincová i Kačenka rozloučily s paní radovou a odešly.

Na novém místě se Kačence velice líbilo. Bylo tam krásně a ticho — a nad to její nová paní byla k ní velmi laskavá.

Když pak přišla její maminka, hned podala paní Kincové zlatý náramek se slovy: "Budu opravdu ráda, prohlásíte-li, že náramek je váš. Zbavíte mne starosti, kterou jsem měla s opatrováním cizího majetku."

Paní Kincová hned při prvním spatření náramku poznala, že je to týž, který ztratila. Neklamně to dokazovala též dvě malé písmenka vyrytá uvnitř náramku, kterých si stará matka ani děti nepovšimli. Plna radosti, že se shledala se vzácnou památkou, s vřelými díky vtiskla do ruky matce Klopotové balíček bankovek se slovy: "Přijměte tuto malou odměnu za vaši poctivost."

Avšak matka Klopotová rozhodně peníze odmítla, ba ani cestovné si nechtěla dát za-

platit. "Jsem ráda," řekla, že jsem zbavena starosti a že jsem se mohla podívat za svými dětmi. A tím, že jste nálezem prstenu přispěla k očistění mé dcerky a nad to ji přijala i do služby, jsme již vyrovnány."

Tímto šlechetným jednáním si matka Klopová úplně získala přízeň paní Kincové. Matka zůstala v Praze u svých dětí, hlavně ve vile u dcery několik dní.

Po jejím odchodu přicházel pak bratr Jan často do vily se svým přítelem Jaroslavem Malým. Janovi se líbilo zdejší okolí a krásná zahrada za vilou a Jaroslavovi ještě více se líbila Kačenka. A ona cítila, že Jaroslav jí také není lhostejný a proto se vždy na ty návštěvy těšila.

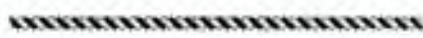
Když se Jan asi po roce oženil a založil svou domácnost, Jaroslav docházel pak do vily sám — a po několika měsících, k zámutku paní Kincové, odvedl Kačenku s se-

bou jako svou ženu a uvedl ji do chudší sice, ale útulné svojí domácnosti v onom předměstí, u něhož byla vila paní Kincové.

Paní Kincová napsala pak matce Klopové prosbu, aby se přestěhovala k ní a vedla jí domácnost. Bude prý tak blízko svých dětí, neboť mezitím i František se usadil v Praze.

A skutečně, touha být blízko svých dětí i její osamělost pohnuly ji k tomu, že nabídku paní Kincové přijala. Prodala domek a odstěhovala se do předměstí u Prahy. Paní Kincové, také již stárnoucí, stala se nejen hospodyní, ale i společnicí. A bývalá paní bankéřová jsouc bezdětná, ráda často se starou matkou navštěvovala její děti — zvláště Kačenku a těšila se s jejich dětmi.

Zlatý náramek stal se tak zlatou páskou vzájemné lásky.

DR. M. KOVÁŘ:

PANNO SVATÁ!

Vidím Tě, Panno, na obraze,
jak modlíš se, jsouc krásná v tváři,
i je mi v duši, v srdci blaze,
jak zbožné oko Tvoje září.

To oko Tvé zve ke zbožnosti
a pohne duší, v srdci blaze,
by hlas svůj zdvihla do výsostí
bych pomodlil se prosbu vřelou.

I prosím Tebe za přispění,
by Bůh mé prosby neoslyšel,
by s přízní přijal zbožné pění,
a láskou svojí vstříc mi vyšel.

Ret za národ a vlast mou prosí,
by lid se klonil k Bohu blíže,
můj zrak se trudnou slzou rosí,
že část se ke zlu kloní níže.

Ó Panno, přednes prosby za nás,
by sílil Bůh nás ve všem žití,
by milostivě shlížel na nás
a nepřestál nás podpořiti.

Nás nenech, Panno zahynouti,
střež, opatruj své přivržence
vždy na té žitím bludné pouti
a dej nám dožít slávy věnce.

DR. JAROSLAV ŘEHULKA:

Z advokátské kuchyně

(Drobné humoresky)

Podpis.

Až na samém krajíčku židle sedí stařenka Hrculka a zbožně naslouchá. Koncipient jí předčítá informaci, kterou s ní právě bral.

Jedná se o skutkovou povahu trestního činu, kterým stařenka před pár dny byla hrubě "obrazená na cti."

"Je to tak dobře, stařenko?" táže se koncipient.

"Toze dobře ste to zesomirovale. Včel to enem brzo déte k sodo a potem hodně té potvoře napaščekejte."

"Musíte mi ještě, stařenko, podepsat plnou moc."

A koncipient klade před ni dlouhé tištěné říkání, ukončené pro advokáta velevábnou větou, že podepsaný se zavazuje rukou společnou a nerozdílnou nahraditi veškery kolky, náklady a útraty sporu a že k jejich vymáhání uznává okresní soud v L. za příslušný soud.

"A mosi to bet'?" táže se nedůvěřivě stařenka Hrculka.

"Bat'."

"Ale dež já ož na te pismena nevidim. Ja se omim pěkně podepsat', leda be mosele bet' k temo bryle. A já, stará matynka, sem svoje ogurale zapoměla doma."

Nastala překotná sháňka po okulárech. Solicitátorovy se nehodí. Stařence se po nich "mzi v očách". Chefův cvikr se nehodí. Stařence nedrží na nose. — Písařovy bryle se nehodí. Stařence skrze ně skákají pismena po papíře.

Strašná starost! Konečně po půlhodině přineseny brejle od domovnice. Stařenka vidí, "na dive". Ptá se, kolik "koštojó".

Pak sedá k podpisu. Namočí péro do kalamáře. A z péra kape na "plnou moc" vykrmená černá "sviňa".

Předložen nový formulář, a stařenka se vážně ptá, kde se to má podepsat. A aby se nezmýlila, klade na určené místo žilnatý prst.

"Vijó ,ale já se podepisojo leda třema křížkama!" A stařenka maluje na papír kříže větší, než byly na Golgotě.

K tomu vážnému úkonu potřebovala nezbytně brejle.

"Vijó, bez brylé bech se za ževé svět nepodepsala."

Ócta.

V advokátní kanceláři dra Papriky, obhájce ve věcech trestních, vše těžce pracuje.

Koncipient cpe si fajfku, solicitor čistí nos, mamselka, slečna Amálie, píše svému mladému "starému" psaníčko plné milosti.

Chef ve vedlejší kanceláři upracován těžkým právním případem tlučé špačky.

Bud' práci čest, když bije šest!

V předsíni slyšet šoupavé kroky a klepání.

"Dál," ozve se z několika úst, a veškery zraky jsou upřeny na dveře. Jde klient.

Dveře se odchýlí a skulinou nakoukne hlava záhorského strýce a chlupatá ruka, ukazující prstem na chefovou pracovnu.

"Só staré doma?"

"Ano, pojd'te jen dál a nepouštějte zimu," vybízí sollicitátor.

Strýc vchází. Chef, který se probral ze svých právnických dum, jde mu naproti.

"Pěkně vítám!"

Strýci se roztáhnou koutky od ucha k uchu. Má slavnostní obličej, pouze nos je mokrý a celý horní ret plný podezřelé vláhly. Strýc to cítí. Proto rychle vyprázdní do dlaně přeplněný nos, otře ledabylo ruku o kalhoty a podává ji ne zcela vyprázdňenou kamarádsky chefovi.

"Pozdrav jich Pámhu, pane advokát. Projevojo jim svojo ócto!"

Jak to belo

Hrůzostrašný kriminální případ:

Před drem Palmárem leží tlustý obžalovací spis, v němž je uvedeno skoro polo-podparagrafů trestního zákona.

Pan státní návladní si jednou smlsl.

A mezi osobami v obžalovacím spise uvedenými jest na nejednom místě jmenován strýc Mlatiluža, který právě přišel do kanceláře dra Palmára prosit o "zastání."

Dr. Palmár si vážně čechrá vousy a poblíž stolu stojící advokátské nemluvně, koncipient JUC. Vojtíšek, nervosně listuje v rozbitém Mauzově zákoníku.

"Nevím, nevím, pane Mlatilužo. Velmi choulostivá věc!" podotýká advokát.

"Ja, co se mi može vic stát, než že mě o dvůch Ivo zavřó," praví resignovaně strýc. "Já sem ož svojo práco zrobil, včel je na vás, pane dochtor, abeste mě z toho vese-kale."

"Zrobil jste opravdu svou práci jak se patří."

"Ale det' to nebelo tak hrozny."

"No?"

"Tak já jim zkrátka řekno jak to belo. Ož delší čas sem merčel, že mi kdose na sěpce krađe tehoře. Strašně sem se nad tím ožiral. Čéhám tédeň, dva, čéhám třeti tédeň — furt nic. Až tak před měsícem sleším o sěpke jakyse kroke. Divám se lepší — chlap! Počké, te ftáko, mesim si a nechám ho pře práce."

"Ale vždyt' vy jste ho nenechal."

"Frosimich, neskákóte mi do hobe. Taky

na to přende. Tož chlap odemkne šěpko, leze po schodech, cose tam kuti a za chvílu veleze s měchem jako dob na rameně. Já se skrčím a do pomále za nim. Tot' tak!"

A strýc Mlatiluža skrčil se za koncipientem jako kocour.

"Najedno skočím a lap chlapa pod krk. Tot' tak!"

A strýc chňapl do svých pařátů advokátské nemluvně tak upřímně, až koncipientu Vojtíškovi oči z důlků na decimetr vylezly. Jen chrčel.

"A potem se rozpřihno a ovalím ho přes paščecko jedno, dvakrát' . . ."

A strýc Mlatiluža jak rychle líčil příběh, tak svědomitě hladil právní embryo přes růžová líčka.

Advokát v hrůze povstal a napřáhl proti rozvášněnému vypravovateli obě ruce. Z nosu mu spadl cvikr.

"A potem se rozeženo a kolenem bác ho do dolénka, až se převalel . . ."

Tuto příhodu už strýc ukázati nemohli, poněvadž ho dr. Palmár strhl nazad tak prudce, až se s polomrtvým JUC. Vojtíškem převrátil na psací stolek.

"Dost už, dost, člověče, já už vím, jak jste to dělal. Š' Marja, vždyt' mi utlučete koncipienta."

"Ale co — det' on není tak háklevé."

"Pozdrav Pán Bůh. Vždyt' víte, co jste právě podobným jednáním zrobil onomu zloději."

"Co bech zrobil, det' to nestojí ani za řeč."

"Jak to?"

"Co pak se stalo neco tak hroznyho, dež sem temo chlapiskovi polámal dvě žebra a verazel z paščeke pět zobu?"

Diplomat.

"Pane dochtor, napišó mi ostró žalobo!" energicky si poručil v kanceláři dra Nováka starosta strýc Bečka.

"Na koho? tázal se v údivu dr. Novák. Bečka totiž, co ho dr. Novák znal, nikoho nežaloval.

"Na Tónka Přecechtěla, prvního radního."

"To snad ne! Vždyt' je to váš kamarád."

"Kamarád sem, kamarád tam. On mě to-
ze obrazel.

"Co vám, řekl?"

"Ja, povidal o mě, že já so diplomat."

"A proč?"

"Vijó, pane dochotor, já sem dostal v břez-
no na hospodářské vstavě na svyho béčka
diplón. A tož včel po hospodách se mi ve-
smívá, že já so Bečka diplomát. A to já na
sobě nenechám."

Ze školy.

Pan kaplan: "A vykonal jsi dnes něco,
čím bys někoho ze svých bližních potěšil?"

Pepíček: "Ano, napohlavkoval jsem Fran-
tikovi Homolovi."

"Ale to přece nemůže nikoho potěšit!"

Pepíček: "To jste tedy měl, velebný pane,
vidět jeho mladšího bratra, jak se smál."

Stejná sázka

"Sázím se o hlavu!"

"A já o peněženku!"

"Ale v peněžence nic nemáte!"

"To já vím! Ale jde přece o to, aby ta
sázka byla stejná, ne?"

Otřes

Manželka: "Haló, dej mi číst to psaní,
které jsi otevřel! Poznávám, že to psala
žena a ty jsi zbledl, když jsi je přečetl!"

Manžel: "Můžeš si je přečíst. Je to od
tvé švadleny!"

Nešťastná odpověď

Starý lékař, velmi ubručený pán, vstu-
puje večer do hostince k rezervovanému
stolu. "No, copak z těch hlupáků zde ještě
nikdo není?"

Pikolík: "Ne, pane doktore, vy jste prv-
ní!"

Jednoduchý výpočet

Promiňte mi moji indiskretnost, ale jak
jste stará, milostivá paní?

"Počkejte . . . ano, když jsme se vzali,
bylo mému muži 30 a mně 18 let. Ted' je
on dvakrát tak starý: tak mně je tedy
třicet šest."

Astronomie

"Již častěji se učenci pokoušeli vypočítat
váhu měsíce, ale přišli vždy ke zcela roz-

dílným výsledkům." — "Ale to je přece
samozřejmé!" Vždyt' jednou ho přibývá,
jindy ubývá!"

Z přednášky

Profesor: Následkem zlozvyku kouření
se naše zuby časem zhoršily a také zmen-
šily. Bude to stále horší, a snad se dočká-
me ještě toho, že děti budou přicházet na
svět vůbec bez zubů . . ."

Namáhavá práce

Účetní: — "Až do desíti hodin dopoledne
můžete odpočívat a třeba si i zdrímnout,
pak ale přijde šéf."

Nový kolega: "A co pak?"

Účetní: "A pak musíme aspoň deset mi-
nut čekat, nežli usne."

Z učení přednášky

Řečník: "Spavá nemoc, ja, to je strašná
nemoc. Tu kdo měl, buďto zemřel anebo
zůstal blbý. A já jsem ji měl . . ."

V hostinci.

"Pane vrchní, podívejte se, jaký párek
jste mně poslal! Je to jako můj malíček!"

"Ja, milý pane, Zeppelíny my nedělá-
me!"

Chladnokrevný angličan

Hotel hořel jedním plamenem a jeho
hosté stáli shromáždění před ním. "Jen se
nikdy ničím nerozčilovat!" rozkládal mezi
nimi jeden. "Já jsem si vzal pohodlně čas
na oblékání, zapálil jsem si cigaretu, pak
se mi ještě nelíbil uzel na kravatě, uvázal
jsem si ji ještě jednou. Tak jsem byl chlad-
nokrevný!"

"Skutečně," poznamenal jeden divák,
"ale proč jste si neoblékl kalhoty?"

LIBRARY OF JIRINA FUCHS
P.O. Box 66453
LOS ANGELES, CA 90066-0453

Jen pravá láska dovede vše spojit

Volně vypravuje Václav Tesař-Blanický

I.

nádherné, velké vile, obklopené rozsáhlou, krásnou zahradou, začala vážně churavěti její majitelka, šlechtná a lidumilná paní Šolíková, vdova po zemřelém vrchním radovi a bohatém továrníku. Nepomáhalo jí ani veliké jmění, nemohli pomoci ani lékaři, nemoc se zhoršovala každým dnem a bylo dobře, že si k sobě zavolala svého staršího ovdovělého bratra Havla, vysokého železničního úředníka na odpočinku, aby se staral jak o ni, tak i o pořádek ve vile. Tento hned po svém příjezdu poznal, že jeho nemocná sestra z lůžka již nepovstane, proto telegrafoval pro její dvě dcerušky do pensionátu v hlavním městě, kde studovaly na gymnasiu, aby rychle přijely domů. Obě dcerušky byly sobě velmi podobny, ale různily se jak věkem, tak i povahou. S radostí pozoroval strýc Havel jak starší z nich, Blažena, hned se nemocné matky láskyplně ujala, ji obsluhovala, každé přání její na očích jí vypožadovala a hned splnila a docela poslední noci u ní probděla a od ní vzdálit se nechtěla. Když jí radil a říkal, aby se šetřila, odpovídala mu vždy smutným hlasem: "Jak dlouho jí zde ještě mohu mít, tuto svoji nejdobrotivější a nejhlavnější matičku? Co dnes činím, nemohla bych nikdy dohonit a napravit." Proto také dosti často spočinul na Blaženě vděčný, žehnající pohled nemocné matky: "Kéž Bůh ti všechno odplatí, mé milé dítě!" Zvolna a jaksi slavnostně vycházela tato slova přes její rty a při tom její ruka sáhala po ruce Blaženy, aby ji stiskla, jako by ubohá, nemocná paní vě-

děla, že blíží se již hodina, ve které se musí rozloučiti se všemi a pro vždy zde na zemi. Skoro pravým opakem Blaženy, jako by byla zcela z jiného rodu, byla její mladší sestra Helena. Jistě i ona lnula s dětinnou vděčností k nemocné, která zvláště od onoho dne, kdy otec byl téměř náhle z tohoto světa odvolán, byla jí opravdu dobrotivou a starostlivou matkou. Po celé hodiny však seděti u lůžka nemocné matky, býti jí nápomocnou, obsloužiti ji, nebo docela jednu noc u ní probdít, toho nedovedla. "Proč bych měla také já prodlévat tam, kde beztoho Blažena neustále sedí?" hájila se když strýc Havel učinil o tom nějakou nepatrnou poznámku. Seděla v zahradě, četla knihu, potom trochu se prošla a vracela se k nemocné s obvyklou otázkou: "Ještě stále není lépe?"

Přehlédla úplně pohled, kterým po takové otázce sestra Blažena na ní spočinula. "Co pak asi dělají nyní v pensionátě?", rozmlouvá naopak bezstarostně, jmenuje své přítelkyně jménem, vypravuje obsah dopisů, které od nich obdržela tyto dny a pronáší při tom v očekávání lepší budoucnosti: "Brzy se obrátí u naší máti všechno k dobrému. Vid', potom zas odjedeme? Takové ticho je zde a mně je třeba života."

Opravdu, bylo v celém domě ticho, jak pravila, ale za několik dní ztichlo zde všechno úplně. Ticho bylo v ložnici matky, ticho na chodbách a ve všech místnostech, všude každý chodil sotva slyšitelnými kroky. Paní a zároveň duše domu i matka odpočívala uprostřed palem, zeleně a květin, vystavena v saloně v bohatě zdobené rakvi, kolem které hořely silné, bílé svíce

na vysokých svícnech. Steré starosti o smuteční šat a o podobného druhu věci zaujímaly a zaměstnávaly myšlenky Heleny, zatím co Blažena v úctě k zesnulé všecky její skříně a zásuvky zotvírala a všechny malé a nepatrné předměty sbírala, o kterých tušila, že je měla matka za svého života nejčastěji při sobě. Všechno vyhledává, co by jejímu bolu stalo se mostem ku spojení s onou bytostí, která pro vždy od ní odešla. Nalézá v modlitební knížce list, na němž šlechetnou rukou matky napsána je: Modlitba matky za její dítky. Helena jde právě okolo, přehlédne zbežně tyto řádky a řekne: "Jak krásné! Jak milé!" a bez zájmu zmizí. Blažena najde všechny dopisy, které z ústavu domů napsala, pěkně po sobě složené, datem opatřené a stužkou svázané. Vedle těchto i dopisy Heleny, ovšem mnohem menší balíček, ale přece v stejném uspořádání jako první. Při tomto shledávání zdá se Blaženě všechno jako těžký sen. Při pohřbu jde se skloněnou hlavou za rakví. Na smrt bledý byl její obličej, když vhodila kousek země na rakev v hrobec. Zvolna dopadá malá hrouda dolů jako poslední pozdravení, zvolna vrací se slabé zadunění z hloubky, také jako poslední pozdrav.

Strýc Havel převzal a provedl uspořádání pozůstalosti. Za týden po pohřbu odjížděla Blažena s Helenou opět do ústavu, aby zde obě pokračovaly v studiích. S těžkým srdcem rozloučila se Blažena s domem otcovským i po celou cestu mlčky zaměstnávala se v myšlénkách událostmi posledních dnů, zatím co Helena stále rozmlouvala o dalším životě v ústavu. Ačkoliv byla jí ode všech v ústavě projevována úpřímná soustrast' nad těžkou ztrátou matky, přece nemůže se upokojiti a uklidniti a jen zvolna přivyká si na obvyklý ruch i shon a veselou mysl ostatních. Často sedává o samotě a učitelky s velikou námahou přičiňují se, aby jí převedly přes rozsedlinu, která se rozevřela v její duši. Přijde večer a ona po celé hodiny nemůže usnouti, její touhy nesou ji v dům otcovský, kde kráčí po schodech vzhůru, otvírá pokoj matky, vstoupí do vnitřku a shlédne zde jen prázdnou místnost. Každá jednotlivost posledních těžkých i nezapomenutelných dnů

vynořuje se před její duši a vzpomínky přecházejí i v její spánek a noční sny. Helenu, která je o dva roky mladší a také o dvě třídy níže, vidává jen dvakrát denně a tu ještě nemá vždy příležitosti, aby s ní mluvila, jenom vždýcky jí u srdce zabolí, když vidí sestru jak je veselá a směje se v kruhu svých družek. Nemůže pochopiti, jak může na zemřelou, dobrou matku tak rychle zapomenouti. "Nevykládejte jí její jednání ve zlé, Blaženo," omlouvala Helenu jedna z učitelek. "Nemůžeme býti všechny stejné a já bych také raději u vás viděla, kdybyste se více rozptýlovala. Vaše paní matka je jistě v dobrém místě a nemáte tedy žádného důvodu, abyste tak se rmoutila a truchlila." Tak ovšem mohla mluviti, poněvadž měla svoji matku ještě na živu. Pravdu má, že lidé nejsou všichni stejní

Pro Blaženu bylo dobře, že v následujících měsících musila se věnovati úsilovnému studiu, neboť byla v každé třídě vždy nejlepší žákyní a nyní v poslední třídě chtěla při zkoušce dospělosti také čestně obstáti. Ovšem i při tomto namáhavém učení vzpomínala denně na milou, zesnulou matku. "Dnes před jedním měsícem!" pravila k Heleně. "Před měsícem? Ach, ano, zemřela právě naše máti. Jak rychle čas ubíhá!"

A za několik měsíců nastaly prázdniny. Domovník dopravoval těžké kufrы a jiná zavazadla na nádraží a chovanky odjížděly za nimi k vlakům v různých směrech jedoucím. Nastalo podávání rukou, loučení, líbání, mávání šátky a mezi všechno mísilo se volání: Na shledanou! Mladé dívky rozlétaly se jako ptáci do dálky, některé tam, druhé jinam a doma již na každou čekal otec s matkou, nebo aspoň jeden z nich. Blažena a Helena vystoupily z vlaku, oči obou dívek pozorovaly na nádraží jednu míle se usmívající asi padesátiletou matku, jak mává kapsním šátkem naproti svým miláčkům, jak je potom radostně vítá a ve voze odváží domů. Obličej Heleny byl smutný, oči jí zvlhly, patrně pod dojmem, že nikdo je neočekává a Blažena při pohledu na sestru, vytušila její myšlenky i stiskla jí vděčně ruku. V tom spozorovala v zástupu strýce Havla, sestře-

la slzy a řekla radostně: "Hled', Blaženo, někdo přišel nás přivítat!" a hned se rozveselila. Před nádražím čekal vůz, všichni společně usedli a již spokojeně ujížděli domů, kde vše bylo v nejlepším souladu urovňáno a čisto, v pokoji každé dívky stály na stole pěkné vázy s kyticemi z těch květin, které každá z obou dívek měla zvláště oblíbené. První cesta Blaženy byla do pokoje, ve kterém drahá její matka zavřela oči k věčnému spánku. Všechno zde zůstalo ještě na svém místě tak, jak bylo po její smrti, jenom jedno zvláštní překvapení připravil zde strýc Havel: Na stěně visel obraz matky obou dívek, vymalovaný jedním z nejlepších umělců. Ve skříních a zásuvkách bylo vše ponecháno beze změny, aby Blažena v době prázdnin mohla všechno uspořádati, co jí v krátké době před odjezdem po pohřbu matky nebylo možno. Nyní po skončených studiích, kdy nikam již se nevzdálí, bude mít dosti času, aby všechno sama si urovnala a složila.

Dva měsíce prázdnin uplynuly, Helena se rozloučila se sestrou, ale bylo na ní dobře znáti, že jí není lhostejno, že poprvé musí odjížděti samotná a bez Blaženy. Svěsila hlavu a mlčky poslouchala, když jí Blažena, jako starší sestra několik slov kladla na srdce: "Mysli vždy na naši milou matku! Budeme se zajisté snažiti, abychom obě byly jako naše drahá zesnulá byla, pravda? Potom bude s námi v nebi jednou jistě spokojena." Poněkud vážně, ale přece sestersky něžně zněla tato slova.

Helena krátce přislíbila: "Ano." Strýc s Blaženou ji doprovázel ke dráze. Vlak odjížděl a Blažena dlouho mávala šátkem na rozloučenou i potom ještě, když vlak již v dálce mizel s Helenou, která s radostným téměř pocitem, že stala se jaksi samostatnou, jela do světa.

Když i ona o dva roky později vrátila se domů s vysvědčením dospělosti, rozhodla se, že bude v studiích pokračovati a že se dá po prázdninách zapsati na vysokou školu. Důležitá událost sběhla se o těchto prázdninách. Inženýr Řehoř Halík, jediný syn zámožných a řádných rodičů požádal o ruku Blaženy a ne bez úspěchu. Když nevěsta stála vedle něj u oltáře věděla dobře, že má po svém boku muže, kterého ne

snad jen povrchně, ale důkladně vypořozorovala a vyzkoušela a který svojí ušlechtilou povahou jí přislíboval, co od muže v životě očekávala. První podnět k tomu, že se jejich srdce našla, zavdala ta okolnost, že matka ženichova měla ve mnohém ohledu stejnou, šlechetnou povahu, jako zesnulá matka nevěsty Blaženy. V tichém a klidném odevzdání se Bohu a v důvěře v jeho pomoc následovala Blažena volání do nového domova, který nalézal se před blízkým, menším městem, uprostřed zelené stromů s uzrávajícím ovocem. Zdálo se jí, že při otevření brány slyšela tiché, přívětivé vyzvání: Vstup jen a buď štěstí!

II.

I pro Helenu přiblížil se významný den, ve kterém byla prohlášena za doktora veřejného práva, ale při tom si stále zachovávala svoji veselou povahu z mládí, jako svobodné, zpěvavé ptáče. Stokrát vysvětlovala v kruhu universitních studentů, kteří ji pro její veselou mysl zbožňovali, že ji nikdy ani nenapadne, aby se vdávala, a tím předčasně se nechala spoutati, stokrát ujišťovala, že bude užívatí svobody, pokud je mladá a přece se stalo jinak, než si umínila. Seznámila se s mladým mužem, stejně veselé povahy jako ona, akademickým malířem Bedřichem Reinišem a zalíbilo se jí jeho umělecké tvoření, které již dlouho se zájmem sledovala. Věděla, že kromě štětce a palety nepřinese žádné jmění do domu, ale byla si jista, že dědictví po rodičích, — které právě nebylo malé, — zajistí oběma bezpečnou budoucnost.

Po sňatku Heleny s malířem Reinišem při skvělé hostině sešla se opravdu zpupně veselá, míchaná společnost. Blažena nemohla přijít na svatbu své sestry. Její muž totiž v úplném srozumění s ní uposlechl čestného volání ku provedení velkého podniku. Ačkoliv mu bylo při tom těžko u srdce, přece opustil přívětivý otcovský dům před městem a daleko v horách najal si jednoduchý, rodinný byt, aby odtud řídil stavbu velkého, důležitého tunelu. Blažena beze všeho zdráhání jej následovala až na místo jeho povolání. Na pozvání Heleny k svatbě odpověděla Blažena velmi srdečně.

že by se ráda účastnila, ale že je jí opravdu v této době nemožno přijít, ne snad kvůli velké vzdálenosti cesty, ale kvůli důležitější rodinné události. Těší se, že Pán Bůh jejímu manželství požehná a daruje jí v několika dnech radostně již očekávané dítě. Helena vypravuje vše hostům při hostině a zvolá s posměchem: "Dítě! Takové by pro mne právě bylo na místě! Mladou a svobodnou chci zůstat, a ne, abych vysedávala vedle kolébky! Vid', Bedřichu, že smýšlíš stejně se mnou?"

Muž souhlasil a dokládal, že chtějí cestovati, že si prohlédnou svět a k ničemu nedají se upoutat. Zde není místa pro dítě!

Několik podobných lehkomyšlných myšlenek napsala Helena také do psaní, které po své svatbě Blaženě zaslala, aniž by uvážila, že mladé a citlivé matce má se psát zcela jinak. Tato ovšem při čtení dopisu byla rozčilená a zvolala rozhorleně: "Heleno! Heleno!"

Uklidnila se však, když pohleděla vedle do kolébky, kde klidně ležel malý, hezký hošík s velkýma, jasnýma očima a potom odepsala sestře: Heleno, dítě je vzácný dar Boží, můžeš se třeba i pousmáti tomu slovu, že zní poněkud pobožně, ano pravím ještě jednou: Jedním z nejkrásnějších darů, který Bůh může svěřit lidem, jest dítě a proto jenom s úctou mluví se o dítěti. Poznala jsem z dopisu, že smýšlíš jinak, ale kdo ví, zdali i pro tebe nepříjde hodina, ve které zatoužíš po dítěti! Posvátným a nejkrásnějším povoláním ženy je, aby darované jí od Pána Boha dítě dobře vychovala a tak učinila z něj řádného člověka pro lidskou společnost.

Helena pročetla důkladně psaní, poznala odůvodněnou výčitku, která jí zněla mezi řádkami a vnikala mocně do duše a bez dlouhého rozmyšlení sedne si a píše odpověď obaťem pošty: Mladá paní doktorka děkuje za poučení mladé matce.

Inženýr Halík, manžel Blaženy, rázně tyto řádky Heleny odsoudil, ale ona ji omlouvala, že tak činí z nekuženosti, že již má takovou povahu, ale při tom zase hned má dobré srdce. Přece však vloudilo se mezi obě sestry od této chvíle obapolné roztrpčení. Po celé měsíce nebyl zaslán žádný

dopis ani z té, ani z oné strany. Žádná z obou sester nechtěla najít nějakou příležitost k tomu, aby učinila v přerušném dopisování začátek. Konečně k narozeninám Blaženy přišlo psaní od Heleny, samá obvyklá v tom případě úsloví a přání, ale žádné omluvy, ani odvolání upřílišněných slov z dřívějších dopisů. Ke konci psaní poskytla Helena přece krátký pohled do svého manželského života, vypravovala o zábavách, cestách, o nových plánech k cestování a líčila jakým je veselým mužem její Bedřich, ani nezamlčela, jakou jí její přátelé projevují úctu i jak jí lichotí. Připojila i podobenku svého muže a doprovázela ji ve psaní poznámkou: Není můj muž znamenitý chlapík? Ubohá Heleno! myslila si Blažena při čtení těchto a dalších a posledních řádků ve psaní: Co ty máš za život při svém muži? Celý den je venku zaměstnán a ty doma u dítěte. Pěkné je od něj, že pracuje, snad má i velké příjmy, ale je ti toho zapotřebí? Není snad tvé jmění dosti postačitelé, abyste byli oba pěkně zaopatřeni? Co vlastně máš potom ze života? Nahlížíš, že uvažuji v mnohých věcech účelněji a věcněji než ty.

Blažena vycítila ze psaní jemnou pohanu svého muže, který pro ni, kromě dítěte byl všecko, kterého si vážila a vážití musila. Nesmírně by se její Řehoř styděl, kdyby měl žít z jejího jmění, ačkoliv sám značné věno od rodičů před svatbou obdržel. On nedovedl žít nečinně, promarnit čas a věnovati se jen zábavám, neboť měl zcela ušlechtilé názory o povinnosti a o životě. Blažena jednala šlechetně, nedala sestře takovou odpověď, jakou si tato skutečně zasluhovala, ale zcela klidně odmítla její podivné náhledy: Co ty máš ze svého života? Ujišť'uji tě, že mně život poskytuje všecko, co jen si mohu přát, neboť mám muže, mám dítě Jiřího, jsem zaměstnána prací v kuchyni i v bytě a tak mi vesele a ve zdraví uplyne rychle každý den. Můžeš mně úplně věřiti a můžeš se přesvědčit, — tím zakončila svou odpověď, — já jsem št'astna.

Rozsedlina, která se mezi Blaženou a Helenou a jejich názory pozvolna rozevřela, musila se po těchto slovech ještě více rozšířiti, neboť Helena přijala upřímně míněná

slova sestry s potupným výsměchem: Tato na hlavu padlá Blažena! —

Jedna část dědictví po rodičích pozůstávala z vily, kterou Helena se svým mužem obývala. Již po delší dobu zanášel se malíř Reiniš myšlénkou, že se přesídli do hlavního města, poněvadž poměry ve venkovském městě stávaly se pro něj příliš nepohodlnými. Ovšem Helena byla přání svého muže ihned velice nakloněna, neboť rozkošné zábavy, divadla a společnosti, tot' byla slova, která na ni nejvíce účinkovala. Jediné jen bylo pro ni trapné, že v tom případě musila by o zamýšleném prodeji vyrozumět Blaženu a dosáhnouti jejího svolení. Muž na ni doléhal, ale Helena stále odkládala. Najednou obdržel malíř Reiniš skvělou nabídku k pronajmutí nádherného bytu, kterou nechtěl promeškati a tak konečně přinutil Helenu, že psala a ke konci psaní připojil slova, aby Blažena projevila se jako laskavá švakrová! Souhlas od ní byl dán jenom po těžkém vnitřním boji a mezi řádky byla i otázka, co by tomu asi drahá matka řekla? A povstala mezi nimi prohlubeň byla zase širší. Helena nesla svému muži psaní naproti, když se vracel o polednách domů a jásala při tom: "Dům bude prodán! Pryč z tohoto hnízda!"

Vhodný kupec domu také se brzy vyskytnul a vše ostatní obstaral právní zastupce. Nový souhlas Blaženy ohledně ceny byl zase zaslán, ale nebyl doprovázen ani jediným slovem. Polovina obnosu za dům zaslána Blaženě a polovina připadla Reinišovým, u kterých nastaly nyní přípravy k stěhování. Myšlénky Heleny byly stále již zaměstnány novým domovem v hlavním městě, zcela lhostejnými byly jí tiché, milé místnosti, které opustí, ani jediná vzpomínka se v ní neprobudila na otce a matku a na tak mnohé, šťastné chvíle, prožité u nich v mládí. Blažena ve své osamělosti v horách ovšem vzpomínala s bolem, že nyní cizí lidé budou bydleti v přívětivém jejím rodném domě a v den Památky všech věrných dušiček nikdo nenavštíví hrob jejích rodičů, jen některý člověk za plat ozdobí místo posledního jejich odpočinku. Vděčným pohledem děkovala svému muži, který ji potěšil, že společně dojedou

vždy ke hrobu, jak jenom Jiří trochu vyroste.

Stavbou tunelu a zřízením i vedením elektrárny, od téže firmy prováděné, byl inženýr Hálek upoután ještě na několik let k horské hroudě, kam jej povinnost čestným voláním povolala. Celá rodina uvykla si na tichou, horskou samotu, ani se jí nazaštesklo po ruchu a hluku města, všichni byli zde šťastni. Chlapec Jiří vyrůstal, byl tichý, vždy jaksi uvažující a na svůj věk velice bystrý a chytrý, zcela jako jeho otec, ale přece při tom byl veselý a v určitých mezích i dosti hovorný. Již od časného mládí jevil snahu po učení, na všechno se matky vyptával a v ní nalézal nejen znamenitou vychovatelku, ale i učitelku. Vyučování na vesnické škole bylo jednoduché, málo rozvětvené a proto bylo pro učenlivého chlapce velikou výhodou, že matka mohla čerpati pro něj a poskytovat mu z velkého pokladu svých vědomostí, získaných v ústavě a ve školách. Do té doby, než začne Jiří navštěvovat střední školy i ještě dále škola matčina mu postačí. Rodiče jedenkrát otázali se jej, čím chce se jednou státi a chlapec hrdě odpověděl, že tím právě, čím je jeho otec, totiž inženýrem . . .

Dva roky po prodeji rodného domu oznamoval jim strýc Havel ve psaní smutnou zprávu, že manželství Heleny není více šťastné, poněvadž malíř Reiniš nebere věrnost příliš úzkostlivě na váhu a ovšem proslychá se těž, — kdo však ví, zdali je to pravda, — a zlé jazyky tvrdí i něco podobného o Heleně. Škoda by jí bylo!

Za několik měsíců přišla od strýce zpráva ještě smutnější, že oba se rozešli a žijí odloučeně. Snad jest to nejlepším rozluštěním celé truchlivé události! Blažena se od samotné sestry a o jejich neblahých manželských poměrech nedozvěděla ničeho a když jí chtěla napsati několik upřímných a láskyplných slov, tu Řehoř s veškerou vážností jí od podobného úmyslu zrazoval.

"Nestarej se o její záležitosti," řekl rozhodně, "dokavad ona sama se k tobě neobráti o radu, nebo jinak každé tvoje — i nejlépe míněné slovo — bude od ní považováno jako obtěžující napomínání a zůstane zcela jistě bez výsledku a bez účinku.

At' si sama uspořádá své záležitosti a cesta k tobě jest jí při tom vždy otevřena."

Blažena uznala, že její muž má pravdu a nepsala . . .

Zcela jinak tomu bylo po roce. Strýc Havel, jediný, který jim často dopisoval, sděloval, že Helena zabočila na cestu, kterou nemůže schvalovat. Jeho napomenutí vyznělo u ní naprázdno, jako když hodí hrách na stěnu a proto obrací se nyní k Blaženě. Vyličil jí krátce, že Helena promrhá v lehkomyšlné společnosti celé dny a ještě raději celé noci, její dobrá pověst tím hrozně trpí a tak cesta, po které nyní kráčí, povede ji neodvratně k jisté zkáze. Nyní souhlasil s tím i Řehoř, aby Blažena psala. Tato uvážila dobře každé slovo, vyvarovala se jakéhokoliv napomínání, z každé řádky dopisu vyznívala jen láskyplná sesterská starost a péče a ke konci napsala: Heleno, vzpomeň si na svou matku, myslí na naši matku a představ si ji živě před sebou: Každý tah v jejím obličejí byl úspěšný a vznešený, byl opravdu zrcadlem její šlechetné duše, vzpomeň na její milá a vážná slova, každý člověk mohl je slyšet, každá její denní práce, vůbec celý její zjev vynutil si u každého hlubokou úctu. Heleno, myslí jen na naši matku!

Na tato dobře míněná slova Blaženy přišla odpověď, která zřejmě dokazovala, jak hluboko již klesla nešťastná Helena. Zakazovala si každé vměšování se do svých záležitostí. Za dnešní doby právě myslí žena zcela jinak, než za časů dobráckých rodičů, a dnes je směšný každý úzkoprsý náhled. Přirozeně, že za všemi těmi pověstmi se skrývá strýc Havel, kterému ještě řádně napraví hlavu a ani od něj, ani od někoho jiného vůbec nepřijme ve svém věku žádného poučení. Nadarmo nenavštěvovala vysoké školy, neprostudovala knihy i ducha dnešní doby, nadarmo nepoznala nový, jiný život a jej také nadarmo neprožila a proto právě dovede pohlížeti na všechny věci jinak, než někdo, který stojí u krbu a spravuje punčochy pro svého muže a dítě.

Zarmouceně i mrzutě četla Blažena tyto řádky a rozhodla se že noturný výsměch sestry odmítne. Učinila tak důstojně, ale přece promluvila sesterská láska tak vře-

lá, jak jen býti mohla: Heleno, nemusilo to tak daleko přijíti, neboť ve vašem manželství chybělo jenom jediné, totiž dítě. Ani nevěříš, ani netušíš, jak podivuhodným pojtkem, ano jakým andělem strážným je dítě v manželství.

Psaní Blaženy zůstalo bez odpovědi.

Za půl roku dozvěděla se Blažena, že její sestra chce uzavřítí nové, občanské manželství a chtěla ji před tímto jednáním varovati: Očekáváš štěstí v novém manželství, které neuzavřeš před Bohem, ale pouze před lidmi?

Ale rozmyšlela se a brzy uvážila, že by její slova nic neprospěla i kdyby poukázala při tom na věřícího ducha a nábožnou mysl zemřelých rodičů. Helena se již pevně rozhodla a tak by bylo každé upozornění Blaženy zcela nadarmo, ano, bylo by jen zbytečným přiléváním oleje do ohně. Jistě by se Helena každé její i sebe mírnější domluvě vysmála a napsala by jí, že otec i matka byli lidmi jiné doby a že každý hledá své štěstí svým způsobem a ona zvolila si novou cestu, v kterou doufá, že ji povede k štěstí.

Rozvedená Helena podala ruku rovněž rozvedému muži k sňatku, což znamenalo, že tím dnem začala stavěti na písku.

III.

Těžká a nebezpečná nemoc zachvátila náhle inženýra Halíka a čtvrtého dne se tak zhoršila, že konec života byl neodvratný. Rozloučil se s milovanou manželkou Blaženou, se kterou tak šťastně žil i se synáčkem Jiřím a ještě téže noci zesnul v Pánu. Blažena nechtěla ani pochopiti, že je vdovou a přece musila. Jiří, ačkoliv byl teprve sedm let star, poznával dobře jak jeho matka trpí a namáhal se a činil všecko, aby neplakala a stále se nermoutila. Nebylo ho možno pohnouti k žádné hře venku, nebyla-li matka blízko něj a stále opakoval slova: Nenechám tě nikdy samotnou.

Otec Řehoře Halíka, který přišel na pohřeb, prosil ve jménu své churavé manželky i ve svém vlastním jménu, aby se Blažena k nim nyní přestěhovala, že bude přijata s otevřenou náručí, neboť zpríjemňovala jejich synu každou hodinu jeho života. Blažena přislíbila, ale vyžádala si, aby ještě

několik týdnů mohla zde zůstat, až se upraví a postaví pomník na hrobě, který skrýval ostatky jejího drahého a šlechtěného muže.

Blažena utrpěla sice přetěžkou ztrátu, ale přece zdálo se jí, že má všechno, neboť žila v přesvědčení, že nikdy nemůže ztratit toho, kterého obdržela na vždy. Ovšem Řehoř od ní odešel, tělo jeho pohřbeno, ale jak ji pevná víra utvrzovala, duch zaletěl k nebeským výšinám, kde se s ním jednou jistě shledá. A při tom láska jeho ji neopustila, jak to nyní zcela zřetelně a jasně poznávala, neboť v každé chvíli jako by ji něco neviditelného obletovalo, ji chránilo, jí radilo a ve všem pomáhalo a to byla jeho láska. A proto na černém, kamenném podstavci, na kterém vypínal se do výše nad hrobem bílý, mramorový kříž s Ukřižovaným, dala vrýti krásná slova: Láska nikdy nepřestává! která zde bude ozdobou i tehdy, až odtud s Jiřím odejde.

Jak ubohá, ožebračená byla u porovnání s ní její sestra Helena! O čem domnívala se, že jí patří, přece ji nikdy nenáleželo. Když podala svou ruku k sňatku s malířem Reinišem, měla brzy a dosti častou příležitost k tomu, aby nahlédla a poznala v tomto manželství, že si ji vzal za manželku jen pro veliké jmění, kterým vládla. A to by mělo znamenati pravý blahobyť a štěstí? Přízeň, lichocení a dvoření se mužů, které ji po jejím rozvodu s Reinišem bylo projevoováno, platilo více její až příliš uvolněné veselosti, téměř hýřivé výstřednosti, než jejímu srdci a proto bylo vše rovněž tak mizivé a prchavé jako její první manželství. A nejinak tomu bylo i s druhým manželstvím, uzavřeným proti křesťanským zákonům. Nemělo dlouhého trvání a rozpadlo se jako každý dům bez pevného základu a stavěný na písku. A tak prožila v krátké době celou řadu zklamání za zklamáním. Co prospělo Heleně, že v celém životě nemusila poznati žádné nouze, že byla živa bez vnitřního štěstí. Jednotvárně a bez pravé radosti plynuly jí dny života. Trpkými zkušenostmi poučena, přerušila se všemi společnostmi úplně veškeré styky a náhradu za dřívější zábavy hledala ve čtení nejrozmanitějších knih a časopisů. —

Když obdržela truchlivou zprávu o smrti

inženýra Halíka, nedovedla se vzmoci ve svém nitru k projevu opravdové soustrasti. Trpce se jenom usmála a pomyslíla si: Tak se jí daří jako mně, obě zde stojíme s prázdnýma rukama a na zemi leží střepy našeho štěstí! A také v její odpovědi Blaženě nevyzírала žádná hřejivá upřímnost. A přece byla tato ráda, že aspoň těch několik řádek dostala, neboť naskýtala se jí tím příležitostí opět navázati styky se sestrou, které bylo nutně třeba nějakého duševního vzpružení. A také z lásky k sestře, o které Blažena měla všechny zprávy, co trpkého ji potkalo i jak nyní žije. Proto slova díky Heleně za její účast nad ztrátou manžela vyzněla velmi srdečně. Ne reptala proti Bohu, neboť byl vždy k ní dobrotivým a laskavým a dopřál ji prožívatí štěstí po celou řadu let. A také dnes není ještě ochuzena o štěstí, neboť má krásné vzpomínky na svého muže a má hodné dítě, Jiřího, kterv jí stále působí jenom radost. Jenom když toho mám a kéž by při mě zůstal až do té doby, kdy také dny mého života budou se nachylovati. Jak děkuji Bohu za toto dítě! já sála ve psaní vzdor svému vdovskému smutku a na konci vyzývala Helenu: Dopisujme si častěji, Heleno! Náležíme přece k sobě, ačkoliv jsme zdánlivě po leta byly od sebe odloučeny. Jak často jsem byla i jsem v myšlenkách svých u tebe! Za čtyři týdny odstěhuji se k rodičům svého muže, neboť si toho přejí, ačkoliv je mi tak těžko u srdce rozloučiti se s tímto místem, kde jsme tak šťastně žili. Povede-li tě někdy cesta v blízkosti našeho pobytu, najdeš tam vždycky dvěře i srdce otevřené.

Divně bylo Heleně u srdce, když četla tato slova a zdálo se jí jako by nějaká neviditelná ruka ji uchopila a vedla ji, at' tomu chtěla nebo nechtěla, do uplynulé doby dětství. Viděla před sebou nádhernou vilu, v ní otce i matku, se kterými zde prožila bezstarostné mládí, procházela všechny místnosti, svou útulnou světnici, kde zemřela matka, vše jak živé obrazy vynořilo se před jejími zraky. V zahradě v koruně stromu zpíval kos a předstihoval svým jásavým zpěvem všechny ostatní ptáky, kolem kalíšků nejpestřejších květin poletoval motýl za motýlem, vzduchem rozlévala

se vůně karafiátů, resed, lilí a jasmínu, ó, jak všecko bylo zde milé a krásné! Zdaž nebylo to krásné? Otazují se Heleny prožité chvíle v mládí a v duši její vniknul stesk po domově, ale jen na okamžik, — hned chce se tomu vzdorně vzpírat a myslí si: Zastyd' se, to bylo kdysi a nevrátí se více!

Ale marně se vzpírá, stesk po domově opět a zase doléhá jemně na duši Heleny a dojmavě šeptá: Ti všichni, kteří tě milovali, jsou pryč, nebo zemřeli. Jen jedna ještě žije a tuto volám za svědka těch blahých okamžiků a ona mi přisvědčí: Ó, jak tehdy bylo vše tak krásné! Psaní od sestry leželo dosud v ruce Heleny a jako by ji prosilo: Čti mne ještě jednou. Helena proti své vůli četla ještě jednou. Dopisujeme si častěji, Heleno, zvala Blažena sestru, která nyní chápe, že tímto pozváním jsou smazána posměšná slova všech dřívějších dopisů. Náležíme přece k sobě, ačkoliv jsme zdánlivě po leta byly od sebe odloučeny. Helena si pomyslí, že by nikdy nedovedla psát tak smířlivě a nahlížela, jak je její sestra mnohem a daleko lepší, než ona sama. Jak často jsem byla i jsem v myšlénkách svých u tebe! čte dále a praví sama k sobě: A já vlastně jsem na ni ani nemyslí, nanejvýš, že jsem se jí vysmívala! Potom dočítá poslední slova dopisu: Povede-li tě někdy cesta v blízkosti našeho pobytu, najdeš tam vždycky dvěře i srdce otevřené. Ruka Heleny se chvěla a duše její byla dojata, ale jen na několik okamžiků. Zabořila se do lenošky, trpce se zasmála a činila si výčitky: Jak jen mohu takovým dojmem podlehnouti. Ona mne nesmí nikdy uvidět slabou a poníženou a musila bych jen se zahanbením před ní předstoupit a říci: Udobři se na mne: Za nic na světě tak neučiním a kdybych šla ulicí, ve které bydlí, ani se na její příbytek neohlédnu.

Odložila psaní do zásuvky stolu s tím úmyslem, že na ně příležitostně odpoví. Sluneční paprsek zasvítнул oknem do světnice právě na obálku dopisu, dříve než jej uschovala. Helena si toho nepovšimla, chopila se knihy, četla, ale daleko nedočetla. Vzpomínky na minulost stále se jí tlačily a draly do hlavy a nemohla nalézt klidu a

zvláště k večeru, když šero plížilo se zvolna do pokoje. Zaklepal někdo na dveře? Helena vstane, otevře, nevidí nikoho. A tu jedna otázka stále se jí vtírá v mysl: Co bych dělala, kdyby mne Blažena náhle překvapila svojí návštěvou, poněvadž já sama k ní nepřijdu?

A tu se Helena dala do smíchu a uklidňovala se: Ona ke mně nepřijde, ale já mám přijít a říci: Udobři se! Ne, ne, Blaženo, toho se nedočkáš!

Teprve po několika dnech ztrácely se zvolna dojmy dopisu a nerušily více klidu Heleny, která opět žila jen svým knihám v jednotvárných, tichých dnech.

Na dopis odpověděla po dosti dlouhé době, děkovala za pozvání k návštěvě a nedávala žádné naděje, že by se kdy k Blaženě podívala. — — —

IV.

Blažena se přestěhovala k rodičům svého muže a zde klidně rok za rokem ztrácel se jí v minulosti. Jiří studoval na střední škole a byl vždycky v prospěchu a vědomostech jedním z nejprvnějších žáků ve třídě. Jeho učitelé měli opravdovou radost nejenom z jeho velikých znalostí, ale i z vážnosti, se kterou přesně všecky své povinnosti plnil a tak svým příkladem ostatní své spolužáky k pilnosti povzbuzoval.

Paní Halíková našla ve své snaše Blaženě milou a soucitnou ošetřovatelku v těžkých hodinách své nemoci. Jak často vzpomínala Blažena na ony truchlivé dny, ve kterých svou drahou matku věrně obsluhovala až k jejímu skonání! A nyní umírající Halíková těž jí žehnala a slyšela její poslední slova díky: "Budu pozdravovati tvého Řehoře!" — Potom spočinul její zlomený zrak na manželovi, který stál vedle lůžka a zdálo se, že mu chce něco říci, ale jenom zvolna již zašeptala: "Přijď brzy!" a konečně tiše vyslovila: "Jiří!" Když hoch k ní přistoupil pohlédla na něj, zavřela oči a také více již nepromluvila. —

Žáci z oné třídy, ve které Jiří byl, měli na konci školního roku podniknouti delší výlet do hor. Ó, jak se Jiří radoval a těšil se na hory, ve kterých se před patnácti lety narodil a kde prožil své útlé mládí a že tedy přijde do hor jako domů. Matka

těšila se s ním, neboť i ona v horách tolik štěstí okamžiků prožila. Nejlepšími lahůdkami mu naplnila zavazadlo a pravila: "Tak si v horách na všem pěkně pochutnej a pozdrav hory také ode mne." Šla potom na nádraží až k vlaku, aby viděla celou třídu a svého miláčka, který, vysoko urostlý, vynikal nad ostatními svými spolužáky.

Výlet měl trvati celé dva dny, ale studenti vrátili se neočekávaně již druhého dne dopoledne domů a vezli sebou v tom samém vlaku mrtvého spolužáka. Profesor zaslal dříve ještě než přijel vlak tuto smutnou telegrafickou zprávu: Jiří Halík sřítíl se s ledovce a je mrtev. Blažena po obdržení telegramu byla ohromena takovou nevýslovnou bolestí, že nenalézala žádných slzí ani slov. Tchán Halík seděl v lenošce, byl touto nenadálou ranou nesmírně zarmoucen a pravil: "Moje paní si ho při své smrti k sobě zavolała a těmi slovy: 'Přijď brzy!' volala mne."

Smutná zpráva o neštěstí v horách prošla veškerým tiskem. Také Helena četla o zarmucující události a držela mlčky časopis v ruce. "On jest to, všechno souhlasí," pravila. "Ubohá Blažena! Ten hoch byl pro ni jediným pokladem a nyní ani toho nemá více." A četla dále zprávu v časopise: Byl nalezen ve skalní prohlubíně, do které spadnul, uklouznuv po chybném vzestupu na zdánlivě bezpečné místo. Horské růže držel v ruce, které patrně chtěl donést matce jako pozdrav z hor. Jiří Halík byl velice nadaným studentem a pýchou našeho ústavu. — Touto pochvalou byla zpráva o neštěstí zakončena.

Když bylo Heleně poštou doručeno úmrtí oznámení, nebyla již tato doma. Služce nedala žádné bližší vysvětlení kam odcestuje, řekla jí pouze, že několik dní nebude doma a sama si potřebné věci k cestě připravila a složila do kufru. Cestou ve vlaku přemýšlela a uvažovala, co jí vlastně přimělo k tomu rozhodnutí, aby jela na pohřeb a příčinu toho nemohla si nijak uvědomiti a vyjasniti. Bylo jí tak podivně, jako kdyby někdo jiný ji ovládal a jednal na jejím místě. Kdo to jen mohl býti, nebo co bylo toho příčinou?

Rozhodla zde vzpomínka na její mládí,

nebo psaní od Blaženy, nebo mrtvá matka jí přiměla k tomu voláním ze záhrobní: "Náležíš po bok své sestře!"

Helena vstoupila do domu smutku, zvolna kráčela po schodech vzhůru, četla na dveřích jméno Halík a zazvonila. Služka otevřela a ptala se uctivě, koho smí ohlásit.

Za okamžik stály dvě sestry proti sobě a tiskly si vřele ruce k pozdravu po dlouhé době.

Tchán Halík také byl již zde a upřímně Helenu přivítal.

"Zůstaneš u nás," prosila Blažena a poručila připravit pokoj pro milého hosta.

"Jistě jsi mně nemohla žádnou větší radost způsobiti v této přetěžké pro mne hodině, jen tímto svým příchodem," děkovala sestře a vypravovala jí jak se všechno přihodilo. Helena viděla s jakou důstojností a odevzdaností do vůle Boží snášela její sestra přetěžky, na ni seslaný kříž a ani jediné slovo trpkosti nebo reptání proti prozřetelnosti Boží nepřешlo přes její rty.

Dopoledne odjely obě sestry na hřbitov, kde v pohřební síni byl Jiří v rakvi vystaven. Zdál se býti skoro krásnějším než byl za živa. Na rtech pohrával mu úsměv, snad to byl poslední pozdrav, který v umírání chtěl matce poslati. V ruce držel část horských růží, ostatní si ponechala matka doma. Blažena poklekla na širokém klekátku před rakví, aby se za zemřelého syna pomodlila a krutou bolestí zlomena, sklonila hlavu a zakryla tvář rukama. Když od modlitby povstala, viděla, že Helena klečí vedle ní, snad poprvé od té doby, kdy se tak modlila před zemřelou matkou. Obě sestry kráčely při pohřbu samotny, tchán Halík zůstal doma, neboť k takové cestě jeho síly již nestačily. Seděl v lenošce a stále opakoval slova: "Drahá manželko, milý Jiří, brzy přijdu za vámi."

Když po pohřbu Blažena prosila: "Heleno, zůstaň několik dní u nás, neboť tě v této době zde potřebuji," bylo její přání splněno.

Na stolku vedle lůžka Heleny byly v malé květinové váse postaveny horské růže. Blažena sestersky se rozdělila s Helenou o to, co jí zůstalo po jediném jejím synovi z poslední jeho cesty. Helena poznala, co tím sestra myslí a když jí děko-

vala odmítala tato díky těmi slovy: "My přece náležíme k sobě."

Ze tří dnů, ve kterých měla Helena zůstat, byl celý týden, neboť tchán Halík tak dobrácky dovedl k ní promluvit, že pobyt svůj prodloužil.

Mnohé hodiny proseděly sestry spolu o samotě a rozmlouvaly o minulosti a o dnech mládí. Helena viděla, že Blažena by dříve na všechno jiného myslila než aby ji, svou sestru, nějak pokořila, ano právě naopak poznala, že si ona získala o všem v životě prohloubený, zralý úsudek právě pro čistotu, nezkaženost a šlechtnost svého nitra, se kterým sama životem kráčela. Blažena vystříhala se každé otázky, každého slova, které by projevovalo nějakou zvědavost o sestřině minulosti. Chtěla aby zůstala uzavřena kniha, ve kterou byla vepsána minulost Heleny, až tato sama uzná za vhodné ji otevřít a dovolí do ní nahlédnouti. Proto ani slůvkem nezminila se o prvním a druhém manželství sestry, ale tím častěji a radostněji a nadšeněji mluvila o manželství vlastním a o svém milém, zemřelém muži Řehořovi.

Helena jí pravila: "Vidím, jak mnoho jsi ztratila a nemohu pochopit, jak jest to možné, abys všechno tak trpělivě snášela." Blažena odpověděla jí zvolna, slovo za slovem, jaksi slavnostně: "Mohu někdy ztratit, co jsem obdržela pro vždycky? S mými zesnulými se jednou shledám, tomu věřím s každým tlukotem svého srdce a děkuji Bohu, že mám tak pevnou víru. Oni ode mne odešli, ale zanechali mi zde to nejlepší, — svoji lásku. Zcela a zřetelně to poznávám, at' myslím na drahou matku, nebo na Řehoře a Jiřího. Jejich láska mne obletuje ve dne i v noci, ona mne chrání, mně radí a pomáhá, kdykoliv je volám. Heleno, není krásnějšího slova v knize knih než je toto: Láska nikdy nepřestává!"

Helena poslouchala sestru jako nějaká pozorná žákně a byla při tom ještě dost úpřímná, aby sama sobě v tichu doznala: Tot' je větší, prohloubenější moudrost než ona ve všech těch knihách, které jsem až dosud pročetla a které jsem považovala za svoje učitele, aniž by mi všechny dohromady mohli poskytnouti pravého a úplného uspokojení a poučení. Domnívala jsem

se, že jsem chytřejší než sestra a nyní u porovnání s ní myslím zcela jinak.

Když sobě sestry při loučení tiskly ruce prosila Blažena: "Přiď zase co nejdříve! Víš, že zde najdeš dvěře i srdce vždy otevřené."

Helena přislíbila.

Pravidelně potom každý druhý týden vyměněny byly dopisy mezi Blaženou a Helenou a každý sbližoval obě sestry k sobě těsněji a každý jako by osvěžoval rousou, zaléval deštěm a zahříval sluncem onu bylinu sesterské lásky, zasazenou v době smutku a shledání po dlouhé době. Prohlubeň, která před lety mezi oběma byla rozevřena, zase se uzavírala a zcelovala vždy víc a více . . .

Konečně jednoho dne tchán Halík nedal pokoje a stále říkal: "Napiš, Blaženo, sestře, aby se k nám docela odstěhovala, že tomu chci, nebo, že ji nechám prosit, piš, jak sama za lepší uznáš. Snad si dá říci, neboť při poslední návštěvě také mi vyhověla."

S radostí splnila Blažena přání svého tchána a ještě v dopisu připojila: Jak krásné by bylo, kdybychom byli všichni pohromadě. Náš dům je veliký a budeš v něm mít místa dosti. Můžeš dál vést svoji vlastní domácnost, nebo se připojit k naší, jak sama budeš chtít. Nemá to za jisté žádného smyslu, že tam žiješ v ústraní a odloučenosti od světa, zatím co my zde na tebe čekáme. Zcela jako kdysi doma před mnohými lety bys zde opět žila a mohla bys žít, řekneš-li pouze "ano." Prosím tě o to vřele, učiň tak.

Helena od té doby, kdy po dlouhé době se sestrou se shledala a ji lépe poznala a pochopila, chovala ve svém srdci to samé přání, které v pozvání bylo naznačeno, ale nechtěla je sama projeviti a proto pozvání tchána Halíka našlo nyní v její duši radostnou ozvěnu.

"Přece jsem si tak myslil a říkal jsem," radoval se tchán Halík, "že mně nebude odporovati. Blaženo, přečti ještě jednou, co píše. Dobře, dobře Heleno! Pěkné je od tebe, že přijdeš!"

A Helena se přestěhovala do domu tchána Halíka, aby zde již pro vždy zůstala. —
Ještě jeden rok radoval se staříčkový tchán

Halík z toho že má dvě dívky u sebe, jak s potěšením nazýval Blaženu a Helenu.

Potom uzavřel oči klidně a pokojně k věčnému spánku po dlouhém, sedmdesát a pět let trvajícím putování zde na zemi.

U obou sester Blaženy a Heleny je každou neděli pohostěn jeden chudý. Jednu neděli chudá žena v uctění památky matky Šolíkové, druhou neděli zase jiná chudá žena v uctění památky matky Halíkové. Tři neděle po sobě vždy jiný chudý muž v upomínku na otce Šolíka, tchána Halíka a muže Řehoře Halíka, potom čtvrtou neděli jeden nemajetný student v upomínku na Jiřího.

Tak se děje neděli za nedělí a obě sestry při tom obsluhují. Host musí jísti se stří-

brným příborem u stolu květinami ozdoběného. Přivětivě se s každým rozmlouvá, aby aspoň hodinu nepocit'oval onen ubožák svoji chudobu. Každý dík se odmítá a bez podarování žádný z nich neodchází domů a ještě oknem se za ním pohlíží, jako by to byl právě onen, jehož místo zastupoval: Matka, otec, manžel, nebo syn . . .

Která dříve z obou sester odtud odejde? Jen sám milý Pán Bůh ví, ale jisto jest, že ta, která zůstane, bude zváti dle obvyklého zvyku dále. Jen pravá láska dovede vše spojit.

Šťastně nalezla Helena nový domov u sestry Blaženy a v pravé lásce s duší její spojená povznesla se ze zmatků světa vzhůru!

Čínská politika

Není nic choulolistivějšího pro nakladatele nebo redaktora než odmítnout autoru rukopis. Hled'te, jak si v podobných případech počínat. Vedoucí redaktor čínského deníku "Tsin-Pao" odmítl autoru článek, nemohl uveřejnit, těmito slovy: "Váš vážený článek celý prošel před mými zraky. S nadšením jsem ho četl. Uveřejnit ho však nemohu, poněvadž přispívatelé deníku "Tsin-Pao" by si Váš článek vzali za vzor a pak bych nedostal vlastně nikdy žádný článek do novin, neboť by se styděli poslat nezdařené kopie Vašeho článku. Jistě by se Vašemu článku nevyrovnaly, neboť Vaše perly mohou být světu ukázány pouze jednou za 10,000 let!" — V.H.

Řeč, které všichni rozumějí

Misionář při výstupu z lodi v Marseille potkal několik Indiánů, které pozdravil slovem: Sinbarajasalamamlaya! — "Co jste jim to říkal?" tázal se jeden mimojdoucí. — "Přál jsem jim indicky dobrý den." — "A vy umíte indicky?" — "Ano. Pochytil jsem cestuje několik slov." — "Máte větší štěstí než já. Já jsem cestoval skoro po všech zemích a nezapamatoval jsem si skoro ani jednoho slova z některé řeči, poně-

vadž jsem byl stále jinak zaměstnán. Jednoho dne, bylo to v Holandsku, vešel jsem do restaurace a žádal jsem k jídlu vejce. Číšníci na sebe bezradně pohlíželi a krčili rameny. Seznal jsem, že mně nerozuměli. Proto jsem začal křičet "kokokokodák, koko . . ." Hned mně přinesli vejce." — "To je světový jazyk," podotkl misionář. "Celý svět se takto dorozumí. — Já jsem byl jednou nucen jít do Číny. Mandarin mě pozval ke stolu a dal mně k jídlu zvěřinu na černo. V domnění, že je to maso z kočky, řekl jsem "mňáú, mňáú . . ." Hostitel se usmíval a s odmítavým gestem odpověděl: "haf — haf . . ."

V hostinci.

Host: "Sklepníku, to kuře je jen kost a kůže."

Sklepník: "Přál jste si snad také ještě peří, vašnosti?"

Manželství školou

"Skutečně, příteli hned je na tobě vidět, že už nejsi svobodný: nemáš už nikdy dívky v punčochách."

"Ano, víš, to bylo první, co jsem se u své ženy musil naučit: spravovat punčochy!"

V kostelíku pod Troskami

NAPSAL BOHUMIL BOUŠKA

ROSKY! Nádherné Trosky! Co velkolepých dějů se zde odehrálo v minulosti, co zápasů tu svedeno mezi českým lidem a cizáky, kteří ode dávna do této země zálusk měli se nasaditi. A co tajů a bájí jest ukryto dole pod těmi Troskami ve slujích, jeskyních, tajných chodbách, propastech, divokých údolích, ve křovinách obrůstajících úzká údolí, z nichž vztýčují štíhlé skály svá rovná čela k nebesům obrácená.

Pod Troskami jest vesnička Táchov a pod touto hluboký lesnatý důl se táhne směrem k nové silnici jdoucí od Borku, kde jest zastávka dráhy Turnov-Jičín kolem několika rybníků k obci Troskovicům, jejíž osudy byly srostlé s osudy hradu Trosek. Důl tento jmenuje se "V hluku".

A v údolí tomto, ohraničeném s obou stran mohutnými skalami a četnými jeskyněmi a slujemi, vine se potok, v jednom místě spadající přes skalní útesy a činící tak "skalní vodopád". Nedaleko něho jest ve skále hluboká jeskyně, o níž lidé bájí, že to jest druhý východ tajné chodby z hradu Trosek.

Není však sluj ta dosud prozkoumána. A jdeme-li hlubokým tímto údolím níže, upoutá naši pozornost nad nízký mladý les vyčnívající vchod do veliké jeskyně, kteráž je hodně vyvýšena nad dolinou. Vchod do této jeskyně jest veliký a gotický jako vchod do kostela. Vchod tento vzbuzuje mocný dojem. Mimo toho útvar této skály vypadá zvenčí jako ohromná umrlčí hlava.

Tato jeskyně jmenuje se v podání lidovém "V kostelíku".

A mnoho zkazek a povídek romantických táhne se k této romantické jeskyni, kteráž, jak patrno jest, do hlubin skal se táhla a během stalet doznala změny, spadlými balvany jsouc uvnitř zatarasena.

Tak maně na mysl mně přichází jeden děj, který tuto podávám a který se vztahuje k této jeskyni "V kostelíku".

Jinak to muselo za starodávna kolem Trosek vypadat. Rozervaniny naplněny byly neproniknutelným pralesem a kolem do kola Trosek hluboké údolí naplněno bylo vodou hlubokou, přes kterou byl ku hradu nesnadný přechod a ze kteréž zůstaly dnes jen oddělené rybníky kolem Trosek v hlubokých údolích rozložené, počtem šest.

Bylo to v dobách krále Jiřího z Poděbrad.

Roku 1439, dobyl Trosek loupežnický rytíř Šaff z rodu Šafgočův. Za mlhavé noci zradou dostali se do hradu nepozorovaně a majitele hradu, pana Ottu z Bergova, zajali, do hlubokého sklepení na Troskách uvrhli a lidi hradní pobili.

Líd z vesnic pod hradem ležících prchnul do skalních slují, zalezl do hlubokých jeskyní v hustých lesích, kde je nemohl nepřítel najíti. A do těch skrýší odvedli všecken dobyteček a odnesli svůj majetek aby ho uchránili před hrabivostí loupežnickou.

Přes rozsáhlé hladiny vodní, v těch asi místech, kde dneska rybníky Vidlák a Krčák se rozkládají, byl převoz. Službu při-

vozníka obstarával v těch dobách mladý Jeník Mohalský, jehož přivoznická bouda jako přilepena byla ku skále nad srázem, spadajícím do hlubin rybníka, k níž vedly ve skále vytesané schody.

Nad skalami nad tímto přívosem, tam kde se dnes říká "Na koutech" a stojí tam několik stavení patřících k Táchovu, stála tehdy nad samou propastí chaloupka jako z pohádky, která chovala v sobě květ tehdy v okolí Trosek nejkrásnější, mladou Mášu hradních.

Jinak jí v celém okolí nejmenovali. Bydlela v chaloupce se svou starou matičkou, kteráž byla vdovou po hradním na Troskách.

Panská služba bývala zlá v dobách tehdejších. Když hradní zemřel, vyhnali vdovu s dcerou z hradu. Ještě že měla matka tuhle chaloupku po svém otci.

A Máša hradních milovala toho mladého přivozníka tam dole pod nimi bydlícího v chaloupce ku skále přilepené, milovala ho tak, jak jen mladé srdce dovede někoho mít rádo.

A ovšem že její láska byla opětována Jeníkem, který všechny prázdné chvílky u ní v chaloupce strávil, kteráž bývala svědkem jejich vřelé a čisté lásky.

Loupežníci vládli na Troskách a jejich čeled' rozlézala se po okolí, loupíc a krádouc na co přišla.

Společníkem rytíře Šafgoče byl dobrodruh Švejkar, který sám dával čeládce lupičské špatný příklad tím, že vybíjel chalupy vesnických lidí a kradl jim, co mohl.

* * *

Jednoho večera velmi bouřlivého seděla na Troskách ve velkém mazhauzu četná společnost mužů, mezi nimiž hlavní slovo vedl Šaff ze Šafgočů a jeho společník Švejkar, rytíři Henešek z Kracavy a Vápenka z Dobrnic, kteří se svou čeládkou byli dnes hostmi Šaffa.

Víno teklo po stolech, do nichž surovými svými pěsti bouchali loupežní rytíři a jejich spílá cháska. Nejvíce přetřásána byla nedávná výprava Šaffova na dobytí Trosek.

Rozjařená chasa, spitá vínem, jehož veliké zásoby byly při dobytí hradu ve sklepích nalezeny, podrážděně mluvila o tom,

proč hrad Hrubá Skála, náležející panu Štastnému z Valdštiny, seděním na Skalách, půldruhé hodiny cesty odtud směrem k Turnovu vzdálených, nebyl už také dobyt a obsazen. Nenáviděli lupiči tohoto šlechtice, který zaujímal čestné přední místo mezi šlechtou kraje mladoboleslavského a který s ostatními staral se upřímně o zavedení pořádaných poměrů v zemi v těch poňnutých bouřlivých dobách.

Henešek z Kracavy bouchnul prudce pěstí do stolu, až poskočily měděné číše a džbánky a zvolal: "Divím se ti, pane Šaffe, že jsi Hrubou Skálu také nedobyl a toho mravokárce neuzavřel v jeho hlubokých skalních sklepích."

Vápenka se zachechtal a zkríkl: "Dnes za bouřlivé této noci možno by bylo Hrubou Skálu snadno dobytí. Oni nebudou tak ostražití."

"Chcete-li, jděte dnes na tuto výpravu. Já se spokojím Troskami," řekl s usměvem Šaff.

A hned na to venku strašlivě zabouřilo, vítr zadul a hrom zahřímal, až se okna otřásala a malá okénka, zasazená v malých šestiúhelníkových rámečkách, charstila, div nevypadla.

A hned na to nedaleko udeřilo. Tmavou, hroznou nocí kmitl se klikatý blesk a osvítil komnatu.

Švejkar se dal do hrubého smíchu a zvolal: "Svítit nám budou blesky na cestu. Já půjdu na Hrubou Skálu. Kdo půjde se mnou?"

A hned na to druhá rána jako pro výstrahu zahřměla venku a zaklepala hradními okny. V kamnech hučela meluzina, jak vítr projížděl komínem a hučl strašlivou píseň, odpovídající smutným, hlubokým okolním lesům a hlubinám kolem Trosek, kde to vřelo a bouřilo.

Henešek a Vápenka zkríklí současně: "Já!"

"Přijímám, pánové! Pak se o to zboží Hruboskalské rozdělíme, chachacha!"

A vítr a hrom zabouřily jako v odpověď na toto smělé a drzé rozhodnutí loupeživých rytířů. A sám Šaff ze Šafgočů je varoval: "Nechod'te! Přes vodu musíte a ta vás může zahubit!"

"Nesmysl! Přivozník pod Táchovem mla-

dý a statný jest a ten nás převezze zvolal Švejkar.

"Nebude chtít v tomhle nečase. O život běží na těchto vodách kolem," děl Šaff.

"Musí! Přinutím ho mečem! Pojd'me Hruboskalský pán bude mít dnes nevítanou návštěvu!"

Švejkar, Henešek z Kracavy a Vápenka z Dobrníc v čele a s dvaceti zbrojnošů vyhrnuli se za chvíli z brány hradu Trosek. Zaměřili skalami a houštinami k Táchovu. Proběhli opuštěnou vesnicí a zamířili v tu stranu, kde stála chalupa Máši hradních. Ta jediná, jsouc se svou chaloupkou ukrytá ve skalách a v lese a tím ujištěna před vyzrazením, neuprchla odtud a snad i ještě z toho důvodu, aby v případě nebezpečí pomohla svému drahému Jeníkovi, který zůstal ve svém přivoznickém baráčku nad vodami na skále přilepeném.

Nedaleko lupičů hučely ve hlubině vody. Hruzný byl jejich varovný hlas. Jako bludička zářilo osvětlené okno chaloupky Máši do tmy.

"Co to?" zasyčel Švejkar.

"Tady přece někdo zůstal? Tiše!"

Seskupili se kolem okna a dívali se dovnitř. Obraz jim se jevící je z prvu milostným dojmem překvapil, potom ale surovci na cit zapomněli a chtivost se jich zmocnila.

V chaloupce Jeník Mohalský seděl u své Máši.

"Oho, tohle patří nám!" zajásal Švejkar a zatloukl zuřivě na okno.

* * *

V chaloupce se milenci polekali. Jeník vyšel do síně, aby otevřel dvěře neustále bouchajícímu vetřelci. Máša šla za ním. Loučí mu svítila.

"Kdo je venku?" ptal se Jeník.

"Neptej se a otevři! Tvůj pán a velitel!" odpovídal venku Švejkar.

"Mým pánem jest Bůh, vládce země a vod a můj rod od nepamětna převoznictvím na vodách zdejších jest pověřen!"

"Tebe právě hledáme!" zvolal Švejkar.

"Převezš nás ihned na druhou stranu. My ku Hrubé Skále za noci tmavé doraziti musíme abychom pana Št'astného z Valdštiny návštěvou svou počtiti ráčili. Bude z nás mít nehoráznou radost."

Jeník otevřel dvěře chalupy.

"Boha se bojte a nechtějte dnes na druhou stranu. Vody jsou dneska rozrušeny a nevím, jestli by je moje ruka ovládla. Bylo by to rouháním proti Bohu."

Lupiči dali se do chechtotu.

"A co to máš tady za holubičku?" ptal se Švejkar dychtivě zrak upíraje na Mášu opodál v síni stojící a loučí svítící. Světlo právě na ni padalo a jí osvětlovalo a tím více krásný její zjev dráždil lupiče.

"To je má nevěsta, pane!" děl pevně Jeník a neohroženě se podíval na mluvícího, jakoby mu chtěl říci, že zná jeho tajné spády a nekalé úmysly.

"Chachacha, jeho nevěsta!" smáli se lupiči surově a tlačili se blíže.

V ruce Jeníkově kmitl se pádný meč.

Švejkar nechtěl dneska žádný rozbroj s převozníkem, jehož nutně potřeboval a poněvadž věděl, že jemu Švejkarovi, ta Jeníkova nevěsta odtud daleko neuteče a že se jí může zmocnit zejtra nebo pozejtří po vykonané dnešní loupežné výpravě, umínil si tento výstup ukončiti.

"Nebude ani tobě, ani tvé nevěstě v nejmenším ukrivděno, naopak milosti naší obzvláštní si zasloužíš, pochvaly získáš a majetku a ochrany od nás nabudeš, když nás v tuto chvíli převezš na druhou stranu zdejších vod."

Jako v odpověď zahučel opět strašlivý vítr a voda až sem zaječela a zabouřila, jak do skal příboj pral. Hrom v zápětí zaburácel a blesk ohnivý osvětlil les a skály před chaloupkou.

"Slyšíš, pane! Bůh tě varuje!" pravil Jeník.

Lupiči se na to dali do smíchu.

"Půjdeš s námi, jak jsem řekl," velel Švejkar.

"Nepůjdeš-li, propadneš smrti a tvoje nevěsta bude naše. Chalupa tato bude nám pak svítiti na svatební cestu do hradu Trosek, jako že se Švejkar jmenuji." Tím bylo řečeno vše. Jeník pochopil. Není vyhnutí. Nebál se vod, ale dneska je to přímo rouháním odvážiti se na ty rozbourené vlny, ale musí. Jméno Švejkarovo znal. Musí se jeho rozkazu podrobiti. Co by sám proti takové přesile svedl?

"Prchni do 'Hluku' k matce!" zašeptal,

obrátil se ku své nevěstě. Pak vyšel ven a zamkl za sebou dvěře.

"Ved' nás!" velel Švejkar.

Převozník vedl je mezi skalami, křoviny, po úzké pěšině dolů příkrou skalní strání, na níž balvany různé vyčnívaly do výšky, nebo trčely nad vodou, dole bouřící.

Sešli až k chýžce převozníkově. Zrovna u ní uvázána byla loďice. Poněvadž se všichni do ní najednou nevešli, rozhodl Švejkar, že Jeník nejdříve převezé jeho, Honeška, Vápenku a deset zbrojnošů na druhou stranu. Pro ostatní se převozník vrátí. Prvně jmenovaní usedli do kymácející se loďice.

Převozník se pokřivoval a odrazil od břehu. Proud uchytil loďici a zmítal jí po děsných vlnách, házel jí jako skořápkou sem a tam, nahoru a dolů, hodil jí na kolik metrů do předu, aby ji zase ve druhém okamžiku hodil zpět.

Lupiči drželi se křečovitě okraje loďice.

Ted' viděli, že neměli se pouštět na vody rozbouřené a že neměli si pohrávat tak lekomyslně se svými životy.

Mezi tím doběhla Máša skalinami a hlubokým lesem do úvalu zrakům všetečným dobře ukrytého ve skalách v nichž ukrytí se obyvatelé vesniček i se svými stády a s ostatním svým majetkem před loupežníky.

A Máša v jedné té jeskyni, veliké, s gotickým vchodem, z níž byl pohled překrásný a zároveň hrůzný na rozbouřené vody, na kolenou klečela a vroucně se modlila ku Všemohoucímu, aby chránil v té hrůzné bouři jejího milovaného Jeníka. A za ní klečela její matička a více obyvatelů této jeskyně, kteří spojili své modlitby s ní.

A Bůh uslyšel je.

Strašlivá rána hromu otřásla všemi těmi skalami. Na vodách pod Troskami se ještě více zatmělo. Jen blesky osvětlovaly příšerné bouřlivé vlnobití.

Švejkar držel se křečovitě okraje lodi.

"Pse!" vykřikl, hrůzou jsa bledý, na Jeníka.

"Vesluj! Břeh jest nedaleko."

"Ale Bůh jest od nás daleko! Nemožno se zachránit. Nemohu už loď udržet nad vodou."

"Tak zemři, zrádče!" zkríkl Švejkar a vyňav z opasku pistoli, namířil na převozníka a střílel. Ale jak vyšla rána, zmizel sám ve vlnách. Loďka se zakymácela a po výstřelu uchopena mohutnou vlnou, vymrštila se do výše a přemetla se dnem nahoru.

Všichni lupiči pohřbeni byli ve hlubokých vodách. A současně hromová rána, nejsilnější ze všech v té bouři, zahřměla a blesk sjel do skály, na níž přilepen byl převozníkův domek.

Skála se chvěla ve svých základech, zakymácela se, otřásla se ještě jednou a sřítla se s ohromným rachotem do chladných hlubokých vod a strhla sebou i chaloupku převozníkovu, i s loupežníky tam ukrytými. Zahynuli všichni, i oni na té loďici. Nikdo z nich nevyplaval ven, nikdo se z nich nezachránil.

A jakoby kouzlem zvláštním, či řízením nebes ustala náhle hrozná ona bouře a utišily se vlny rozsáhlých vod pod Troskami.

Jeník doplul až k údolí, v němž ony sluje s utečenci se nalézaly. Byl dobrý plavec a v utišených rázém vodách se mu to dobře plavalo. Zabočil v levo a vylezl na zem nedaleko oné veliké jeskyně, v níž modlila se dosud, na kolenou klečíc, Máša hradních za zachránění Jeníka.

Několika skoky přes skály nahoru ocitnul se mladý muž na kraji jeskyně a spočinul v náručí své Máši. Byl zachráněn.

Od té doby nazývá se ona jeskyně, během sta let v pozadí sice sřícením se skal zatarasená, "V kostelíku", na paměť oné vřelé modlitby panny a vesničanů.

Během let opadly vody kolem Trosek v hlubokých údolcích nakupené a zůstaly z nich na dnešní doby veliké rybníky, z nichž Vidlák jest onen, v němž pochováni byli oni loupežní rytíři Švejkar, Henešek z Kracavy, Vápenka z Dobrnice se svými soudruhy a v němž pohřbeny i skály s chaloupou převozníkovou.

Jeník s Mášou a její matkou odešli druhého dne z místa hrůzy na Sobotecko a tam našli klidnějšího života. V soboteckém chrámu Páně spojil kněz mladé tyto lidi svazkem nerozlučitelným.

Strhané pole

Obrázek ze života. NAPSAL VÁCLAV ŠPAČEK

NUŽE — plácněme si, sousede?" tázal se zámožný hospodář Klínek svého souseda Zásmuckého, který byl k němu přišel již po několikáté. Měli se vždycky rádi, ale o této věci, o které spolu již častokrát jednali, nemohli se dohodnouti.

Zásmucký měl u samé vsi kus pole, bylo ho jen asi půl korce, ale byl to zvláště dobrý pozemek. A zrovna vedle toho pole měl Klínek svůj hodný lán. Již několikrát žádal Zásmuckého, aby mu ten kus pole prodal, neboť by jej rád byl připojil ke svému, ale Zásmuckému se nechtělo. "To víte, že vás mám rád, sousede," odpovídal mu, "ale kdo pak rád prodává pozemky, když nemusí! Rozumný hospodář raději přikoupí, než aby odprodával." Klínek to uznal, ale přece by byl rád to pole měl. Konečně nabídl sousedovi jiné pole výměnou.

"Za průhonem máme pole vedle sebe," pravil, "postoupím vám tedy z něho stejně velký kus, a vám už to pak bude jedno, budete-li odvážeti obilí z většího či z menšího kusu. Tak to budeme mít oba hezky zcelené."

"Což by bylo o to," řekl Zásmucký, "ale považte, že je veliký rozdíl mezi mým polem za vsí a mezi pozemky za průhonem."

"To také uznávám, že je vaše pole lepší," přisvědčil Klínek, "ale vždyť jsem ještě neřekl, že vám neposkytnu žádné náhrady. Přidám vám padesátku, počítám tedy korce takového pole, jako je vaše, o sto zlatých draže, a to je snad poctivé."

Zásmucký se ještě chvíli rozmýšlel, ale potom přece přijal podávanou mu pravici.

"Nu, když tak o to stojíte, Pán Bůh vám požehnej," pravil, "ale rád to nedělám."

"A vám také," přál navzájem Klínek. "Děkuji vám, a tuhle je padesátka, sousede."

"Ach, vy jste hned přinesl peníze," usmál se Zásmucký, "bojíte se asi, aby mne to nerozešlo. Ale toho jste se nemusil obávat — víte, že dané slovo nikdy neruším."

"Nu, aby to již bylo ujednáno," odvětil Klínek, "některý den spolu dojdeme k notáři, abychom sepsali smlouvu. Výlohy zapravím sám."

Zásmucký přijal podávané mu peníze, a pak ještě chvíli se bavili hovorem. Klínek potom odešel. Netušil ani on, ani jeho soused, co se po krátké době stane.

Bylo právě ve žních; úroda byla z části již sklizena, zvláště s těch polí, kde byla teplejší půda. A byla toho roku úroda hojná. Pán Bůh žehnal lidskému přičinění.

Ale dobrotivý Bůh sesílá také kříže na člověka, a to v různé podobě.

Bylo několik parných dnů, a právě toho dne, kdy naši sousedé výměnu pozemků spolu vyjednali, bylo dusné horko. Každý předvídal, že takový den sotva mine bez bouře.

A stalo se tak. Odpoledne se obloha zatáhla temnými mraky, rozpoutala se prudká bouře, a brzy počaly se liti z mračen spousty vody. Nebyl to obyčejný déšť, byla to průtrž mračen. Právě podle onoho

pole, jež byl Zásmucký Klínkovi vyměnil, tekli malý potůček. Pole to mělo docela nepatrný svah, právě jako potok, o němž nikdo nepamatoval, že by se byl někdy rozvodnil. Ale toho dne bylo jinak. Se všech pozemků poněkud výše položených valily se k vesnici proudy vod, odnášejíce s polí úrodnou zemí. Malý potůček vystoupil ze břehů a zaplavil vše po obou stranách. Břehů vůbec nebylo ani znáti, voda se valila s divým hukotem dále na luka pode vsí, která byla v malé chvíli plna vody.

Na druhém břehu potoka měl chudý domkář Podružil malý dřevěný domek se zahrádkou. Vetchá chatrč neodolala záplavě vody a sesula se. Ještě že její podešení obyvatelé v čas vyběhli a zachránili životy.

Až za večerního šera ustal déšť, a voda se pomalu ztrácela. Teprve příštího dne chodili lidé do polí, aby se podívali na spousty, které dravý živel způsobil.

Také Zásmucký vyšel a zastavil se hned za vsí. Tam, kde stávala chaloupka Podružilova, bylo jenom několik bahnem pokrytých kamenů a rozmetaných dřev. Na prahu svého někdejšího příbytku seděl Podružil a hlasitě bědoval.

"Podívejte se, pantáto," oslovil Zásmuckého, "ted' jsem pouhým žebrákem. Co si ted' já ubohý mrzák počnu!"

Byl chudák chromý, o nohu přišel na vojně. Měl nepatrnou pensí, která ovšem na živobytí nestačila. O výživu se musila starati jeho žena s dospělou dcerou. On sám mohl konati jenom lehkou práci, při které mohl seděti; obyčejně vázal košťata a pletl ošatky, čímž ovšem mnoho nevydělal.

Zásmucký soustrastně pokynul hlavou a šel dále. Zastavil se u svého pole, které vlastně ted' již náleželo Klínkovi, a užasl. V poli byly vymlety hluboké strže, a kde nebyla ornice vymleta a odplavena, tam byly spousty písku a kamení.

"Ted' asi bude Klínek litovati, že to pole ode mne koupil," pravil sám k sobě.

Obešel ještě ostatní svoje pozemky; značné škody na nich neshledal, že byly věštinou v rovině, a úrodu, kromě plicních rostlin, měl již sklizenou. Vrátil se tedy domů dosti upokojen.

Opoledne přišel k němu Klínek. "Tohohle jsme se nenadáli, vid'te, sousede," pravil. Ted' už ovšem z naší výměny nebude nic."

"Jak že?" odvětil překvapený Zásmucký, "vždyť jsme přece již výměnu vyjednali."

"Inu, vyjednali — ale viděl jste dnes to pole?"

"Ovšem, že jsem je viděl, ale přece nemohu za to, co se stalo."

"Nemůžete, ovšem, ale přece nebudete žádati, abych utrpěl takovou škodu."

Zásmucký pokrčil rameny. "Za to přece nikdo nemůže," pravil, "věc jest ujednána, a nejsme malé děti, abychom rušili dané slovo."

"Ba ne, sousede, ujednáno to ještě není," odporoval Klínek, "ujednáno totiž je, ale smlouva není dosud sepsána, a já jsem tomu velice rád, neboť po sepsání smlouvy už by bylo pozdě, ale takhle naše úmluva ještě neplatí. Pole je posud vaše, a proto přicházím vás požádat, abyste mi vrátil peníze."

Zásmucký byl pohněván. "To neudělám, sousede," řekl rozhodně, "já jsem s vámi pole vyměnit nechtěl, a vy jste mi nedal pokoj, až jste mne k tomu přemluvil. A nyní byste chtěl úmluvu rušit? Třeba to nebylo ještě psáno, u mne platí dané slovo jako právní listina."

"To u mne zas ne, aspoň ne v takovémto případě."

"Říká se, že slovo dělá muže," odporoval Zásmucký, "a toho se držím a budu držet; kdyby se ta škoda byla stala na vašem poli a ne na mém, také bych slovo nerušil a při výměně setrval, a totéž žádám také od vás."

"Ano, ted' to tvrdíte, když se to nestalo," odvětil Klínek, "kdyby se tak bylo stalo, zajisté byste mluvil jinak. Já bych ostatně v tom případě ani vás k dodržení úmluvy nenutil, vaší škody bych nežádal."

"Ano, to ted' pravíte, ale kdyby se to bylo stalo, mluvil byste jinak," odpovídal mu Zásmucký stejným způsobem.

"Nu, nechme zbytečných řečí," odvětil Klínek, "chcete mi ty peníze vrátit?"

"Nevrátím ničeho," opakoval Zásmucký. "Nuže, pak o tom rozhodne soud."

"Budiž tedy, at' rozhodne."

A sousedé, kteří spolu dosud žili v nejlepším shodě, rozešli se v nevěh.

Klínka ta věc nemálo mrzela. "Bylo mi tohle potřeba?" opakoval si neustále. "Ale moje chtivost mi nedala pokoje — a teď z toho mám! Ale kdež bych se byl nadál, že bude Zásrnucký takovým; vždycky se choval ke mně jako nejlepší přítel. Však mu nepovolím, kdyby mne to mělo státi neví co, a ukáží mu, kdo je v právu."

Některou chvíli sice pochyboval o svém vítězství, obával se, že by soud mohl i ústní smlouvu považovati za platnou, neboť smlouva písemná měla býti jenom jejím potvrzením a byla jen proto nutnou, aby se učinily změny v pozemkových knihách; ale zase se těšil, že mu advokát pomůže.

Skutečně došel k advokátovi. Ten jej pozorně vyslechl a pravil: "Ta věc vyžaduje přemýšlení; jestli jste najisto výměnu pozemků smluvili, pak ovšem by byla smlouva platná, a Zásrnucký by byl v právu."

"Tedy mi nedáváte žádné naděje, pane doktore, že bych mohl vyhrát?" tázal se Klínek.

"Inu, pokusiti se o to můžeme," řekl advokát. "Šťastný výsledek zaručiti vám ovšem nemohu."

"Pak se raději do soudu ani nedám, pane doktore," prohlásil Klínek. "Abych si způsobil zbytečné útraty, Zásrnucký aby se mi ještě vysmál, to bych nerad."

Advokát pokrčil rameny, a Klínek od něho za chvíli odcházel o tři zlatky lehčí, neboť si je advokát požádal za radu.

"To to pěkně začíná," řekl sám k sobě, když vyšel na ulici.

Pomyslí si, nebylo-li by přece lépe, kdyby povolil a sporu nezačínal; tušil, že i když vyhraje, způsobí si snad větší výlohy, nežli zač pole stojí — ale ozývala se v něm neústupnost a vzdor; chtěl nésti výlohy sebe větší, jen kdyby spor vyhrál. Dlouho se nerozmýšlel a šel k druhému advokátovi.

Ten vyslechnuv jej přešel několikrát po kanceláři a pravil: "Ta věc bude stát peníze, ale za dobrý výsledek vám mohu ručiti."

"Opravdu, pane doktore?" zvolal potěšený Klínek. "Myslí jsem, když jsme to se

Zásrnuckým tak vyjednali, že by to mohlo býti platné."

"Inu, mohlo, mohlo," řekl advokát, "ale takhle to přece u soudu nepovíme. Vy jste sice Zásrnuckému tu padesátku dal, ale považoval jste to za pouhý závdavek, abyste měl jakousi jistotu, že smlouvu s vámi uzavře. Nyní však sám od ní upouštíte, a on jest povinen vám závdavek vrátit. To je to celé. Na tom základě musí býti žaloba postavena, a pak také bude míti pro vás příznivý výsledek, to je téměř jisté."

Od druhého advokáta odešel Klínek lehčí o desítku, kterou mu musil nechat jako zálohu. "Ale at'," myslil si, "jen když vyhraji."

Když dostal Zásrnucký po několika dnech od soudu opis žaloby, kterou naň Klínek podal, byl nemálo pobouřen.

"On tedy přece žaluje, nestyda!" řekl sám k sobě. "A vzal si advokáta! Nu, vždyť si najdu jiného."

Ale když žalobu pozorně přečetl, počínal být v pochybnosti, že by nad Klínkem zvíťazil.

"On že těch padesát zlatých mi dal jako závdavek?" uvažoval. "To není pravda, ale když to bude před soudem tvrdit, kterak mu dokáží, že to tak nemyslí? — Nu, poradím se s advokátem také a nedá-li mi naděje, že bych vyhrál, raději ustoupím. Jakživ jsem se ještě nesoudil, však to za nic nestojí."

Zásrnucký smýšlel zajisté rozumněji i šlechetněji nežli Klínek. Také hned k advokátovi nespocháhal; myslil, že je na to dosti času až krátce před stáním.

Příštího dne přišel k němu Podružil.

"To vás to těžce stihlo, chudáku," litoval ho Zásrnucký. "Mohu-li vám něčím pomoci, rád to učiním."

"Však k vám přicházím s prosbou, pan-táto," odvětil sklíčený chud'as. "Přece bych si zase rád nějaký ten baráček postavil, ačkoli na dluh a neví, kdy a jak to zaplatím. Ale bydlet v nájmu je přece horší, neboť nájemné je nyní vysoké. Jen že neví, jak to udělat. Byl jsem u starosty, a ten mi radí, abych na posavadním místě nestavěl. Obec prý by to místo ode mne koupila a dobře by mi je zaplatila. Postavili by prý na něm obecní kůlnu na

hasičské náradí, tam že by se to nejlépe hodilo, je to právě u potoka, a ve případě požáru by se tam mohla stříkačka hned naplniti; a mně že je to jedno, když si postavím jinde, ještě že mohu při tom něco získati, poněvadž mi bude místo dobře zapláceno, a já je mohu jinde koupiti levněji."

"To je pravda," přisvědčil Zásmucký.

"Ted' mi jde jen o to, kde místo koupit," pokračoval Podružil, "a tu jsem si pomyslí, že bych vás mohl poprositi, pantáto, abyste mi prodal kus toho pole u potoka. Soudím, že jest úplně zničeno, a že na něm už asi kliditi nebudete; však víte, jak vyhlíží."

Zásmucký se na chvíli zamyslí. "Ted' vám nemohu to pole prodati, i kdybych chtěl," řekl, neboť jsem je vyměnil za jiný pozemek, a proto mi už vlastně nenáleží. Ale ještě nevím, jak se to skončí. Přijďte sem za několik dní, pak vám povím, bude-li se to moci státi."

Podružil poděkoval a odešel.

Zásmucký přecházel po světnici a přemýšlel. Podružilova prosba, Klínkova žaloba, advokáti — všechno se mu to míhalo hlavou.

Za chvíli vzal peníze, oblékl kabát a vyšel ze statku. Zaměřil ke Klínkovi.

Ten byl jeho příchodem překvapen a uvítal jej chladně. "Aha," myslil si, "už má strach ze žaloby a jde se smlouvat, ale já nepovolím."

"Přicházím, abychom urovnali v dobrém ten náš spor, sousede," počal Zásmucký. "ještě nikdy jsem se nesoudil a nemíním ani tentokrát."

"Tedy uznáváte, že naše úmluva není platná?" tázal se Klínek.

"To neuznávám, ale —"

"Pak se nesrovnáme, sousede," řekl Klínek, rozhodně, "neboť takovou škodu si způsobiti nedám."

"Počkejte, ještě jsem nedomluvil," pokračoval Zámucký. "Vy si způsobíte snad ještě větší škodu sám, budete-li se souditi. Říká se, když se dva tahají o krávu, třetí že jí dojí, a je to pravda. My se budeme tahat o krávu, a dojit budou advokáti. Já bych však nerad jednal tak pošetile, a proto myslím, že bude lépe, aby dojel někdo jiný,

kdo toho více potřebuje, než advokáti, a my se můžeme přestat tahati — nemyslete?"

"Já vám nerozumím," nechápal Klínek.

"Hnedle vám to vysvětlím. Pole, které jste si ode mne vyměnil, nemá teď skutečně žádné ceny. Je-li naše úmluva platná či ne, na tom prozatím nezáleží. Mysleme si, že je platná — pak byste byl povinen dáti mi ze svého kus pole a vzíti si za ně ten bezcenný pozemek. Tím byste utrpěl značnou škodu, a to já nechci. Zde máte tedy padesátku."

"Ale pole, myslíte, abych vám dal?" tázal se Klínek.

"Ano, to myslím, ale dříve promluvíme o tom strhaném poli, které teď nechceme ani vy, ani já. Nu, když je nechceme — já vím o někom, kdo je může dobře potřebovati. Je to chud'as Podružil, který je teď zbaven přístřeší. Chce si postavit nový barák, ale obec chce od něho ten pozemek koupit, a on hledá jiné místo. Právě byl u mne a prosil mne, abych mu kus toho strhaného pole prodal. My o ně teď vedeme spor, o strhané pole, ale žádný z nás neutrpěl takové škody, jako ten chudák. Já však se soudit nechci; vrátil jsem vám padesát zlatých, o kterých tvrdíte, že byly jen závdavkem, a to pole již za své nepovažují. Prodejte je Podružilovi, on vám za ně něco dá, mnoho ovšem žádati nemůžete, a mně dejte od svého pole přiměřiti kus, jaký chcete, já raději utrpím škodu, než abych se soudil. A teď si vyberte: buď necháme sporu, vy mi dáte kus pole, a oba společně pomůžeme chud'asovi, anebo se sud'te a co byste dal chud'asovi, vystrkejte jiným — a ještě je otázka, zdali vyhrajete."

Klínek byl těmi slovy nemálo zahanben.

"Nu, že bych vyhrál, o tom nepochybuji," pravil, "ale abyste nemyslí, že jsem tak ziskuchtivý, rád nechám sporu a učiním dle vašeho návrhu. At' má tedy ten pozemek Podružil, a já od něho, rozumí se, ničeho nevezmu. Však máme oba mnohokrát víc než on. A když vy něco, já taky něco: ten půl korce pole vám postoupím jak jsme ujednali."

"A já zapravím poplatky, které s tím budou spojeny," doložil Zásmucký, "bude

to rozumnější, než abych to dal advokátovi."

Tak se smířili a byli zase dobrými přáteli. Od Podružila měli oba srdečné "zaplat" Pán Bůh."

Bylo to pro něj velikým dobrodiním a

vydatnou pomocí, že mu pozemek darovali. Obec mu staveniště dobře zaplatila, a tím získal značný příspěvek na stavbu nového domku.

Z neshody vzešel tedy dobrý skutek. Kéz by se tak ukončil každý spor!

Ztracené dítě

Na kanadském nádraží ve Winnipegu, v okamžiku když měl vlak právě odjíždět, vyskočí z vlaku starší dáma a prosí průvodčího, aby chvíli s odjezdem posečkal: ztratila jsem dítě. Hned byla zalarmována policie, zavoláni byli i staniční zaměstnanci, zatím co ustrašená dáma se slzami v očích vypravovala, jak při výstupu z vlaku její dítě vystoupilo na peron a náhle zmizelo. Houf cestujících shlukl se kolem nešťastné paní. Vtom se k oné paní protlačil jeden muž a volal: "Neplač, maminko, já jsem zde!..." — "Jak je staré vaše dítě?" táže se policejní inspektor paní. — "43 let", pane, odpověděla matka pyšně. Vzala "dítě" za ruku, vstoupila do vozu a vlak odjel...

Třetí říše

Známý komik Karel Valentin jako konferencier populárního mnichovského kabaretu vychází před oponu a mluví: "Prosím panstvo! Připomeňme si doby císařství: korupce, vykořisťování, hrozný militarismus. V republice nebylo to lepší: taškářství, stranický fanatismus, bída. A nyní — dnes, co máme dnes..." Diváci hledí plni očekávání na herce. Ten se rozhlíží úzkostlivě a končí: "Dnes... dnes máme čtvrtek!"

Humor a skutečnost

Znameníť ruský satirik Zoščenko měl nedávno v Moskvě přednášku o humoru národů. "Každý národ, továři, pravil, má úplně odlišný druh humoru, nesrozumitelný pro jiné národy. Pro příklad uvedu vám typický vtip francouzský. Učitel ptá se ve škole malého Gastona, jehož otec má mlékárnu, kolik decilitrů mléka je v jednom litru. "Pět decilitrů mléka," odpovídá

klučík, "a pět vody". — "Tak vidíte, továři, ve Francii je to dobrý vtip, v Rusku je to dobré mléko!..."

Americké tempo

Dva Američané rozmlouvají o tom, jak rychle se v nové době zhotovují auta. "U nás v Detroit," vykládá Mr. Smith, "začali dělat auto. Za necelých pět minut potom už bylo připraveno k jízdě." — "Hahaha!" zasmál se srdečně Mr. Jones. "To přece není nic zvláštního... U nás v Chicagu začali nedávno s konstrukcí auta a po pěti minutách přivezli již do nemocnice první oběti smrtící jízdy!"

Výmluvný obhajce

Jeden pán byl pohnán k soudu, že jeho pes kousnutím usmrtil člověka. Poslyšte, jak advokát obhajoval svého klienta: "Pánové, zde můj klient je obžalován, že jeho pes pokousáním usmrtil člověka. Dokáži vám, pánové, že je to nemožné. — Za prvé: Pes je slepý. Nemohl se tedy vrhnout na kolem jdoucího, poněvadž ho neviděl! — Za druhé: I kdyby se chtěl na něho vrhnout, nemohl, poněvadž byl pevně uvázaný. — Za třetí: I kdyby byl odvázaný, nemohl běhat, poněvadž byl chromý na všechny čtyři nohy. — Za čtvrté: I kdyby ho chtěl kousnout, nemohl, poněvadž při poslední psi nemoci ztratil všechny zuby. — Za páté: Nemohl nikoho kousnout, poněvadž měl stále náhubek — a za šesté, abych to shrnul všechno v jeden celek, nic takového se nemohlo stát, poněvadž můj klient psa vůbec nikdy neměl.

Na chlup

"Ty jsi ale osel! Jen rohy ti chybí."

"Dovol, osel přece nemá rohy!"

"No tak vidíš, tak ti tedy nechybí nic!"

Příšera

Napsal František Pícko-Zásmucký

I.

Iž přes hodinu tady čekal v té úzké komnatce, čekárně před úřadovnou ředitele. Byl složitý, rozhodný, rázný a skoro ho již mrzelo, že dělali, jako by ho tu nebylo, jako by naň zapomněli. Povstal a přecházel, k oknu si pak stoupl a zahleděl se kamsi ven do neurčita, do prázdna. Jako člověk, je muž počíná býti dlouhá chvíle. Podal si před časem žádost o místo strážníka, aby zkusil štěstí u dráhy, když jinde mu utíkalo, vyhýbalo se mu. Pachtil se Maps William za něčím, co by mu poskytlo kousek chleba, živobytí. Je tak těžko něco kloudného teď nalézt. Teď po válce. Tohle místo jako by mu Bůh seslal. Řekli mu lidi, že tady dalo by se něco dělati. A bylo to pod pensí. To se hned tak netrefí. Nebylo to velké, ale ušlo to, a pak: jisté je jisté, byť i malé. Čekal tu s ním ještě někdo, však nevšimavý. Tak co. Jsou už lidé tak lhostejní, že je jim všechno jedno, dostali už od života tolik, že na nic více nečekají, ať na dobré, či na zlé, strnou, strnou, zlhostejní. "Bude to taky asi takový pavouk," myslil si. Ale přece jen ho k němu cosi táhlo, vábilo pobízelo. Jako by měl si s ním mnoho co pověděti, jako by od něj něco čekal. Přitažlivost jakási, lidský magnetism. Cizinec měl zakuklenou hlavu, že mu zní čouhaly jen nos a ústa, a oči dívaly se ven tak divně vykuleně. Pravou ruku nesl na šátku. Obličej, pokud se dalo zjistiti byl nakysle stočen, byl hořký, nedůvěřivý, trpký a žalostný. Asi proto

si ho nevšímal. Zdravou levicí byl opřen o zasklenou přehradu, dělicí místnost na dva díly, za níž sedělo několik horlivě píšících a na stroje poklepávajících mladíků a dívek, patrně písařů ředitelství dráhy. Cizinec se chvílemi plaše poohlédl. Mapsovi se chvílemi zdálo, že to patří jemu, že si ho prohlíží. A když byl tak podivně zachumlán, že to ani nešlo dobře zjistit. Jako by mu cosi chtěl říci. A hned si zase přejížděl zdravou rukou chorou hlavu. Asi mu přešla, a snad chtěl i svému překypujícímu nitru uvolnit. Zdálo se mu beztak, že je ten člověk čehosi plný. Ruka se mu bolem zachvívala. Promluvil by s ním sám, ale když je tak tuze zamlklý.

Konečně se rozhodl a přistoupil k němu, k Mapsovi. Na toho dýchlo cosi podivného, zavěsil se mu očima na ovázané hlavě. Musilo to býti pořádné. "Kde to as utříl?" zahučelo v něm.

"Máte tu nákou žádost," zamumlal obvyze cizinec.

"Mám . . . ," navazoval opatrnicky Maps.

"Na Trát'?" vyzvídal dále.

William přikývl. "Co mě tak zpovídá?" myslil si.

"Pro zvíře, pro psa je to. A ani snad pro ty ne!" vyhrkl neznámý.

"Věřím rád," rozvazoval žadatel, aby cosi řekl. "Asi vaše hlava . . ." díval se mu na hlavu. "A kde jste to dostal? . . . Srážka?"

"He! Srážka!?" ozval se posměšně tázaný. "Jak se vezme. Takových srážek je tam! Řeku by s nimi zastavil. A ještě budou, dále budou."

Nechápal, nerozuměl, rozpínalo se v něm jen nekonečné čekání a průtah jeho záležitosti.

"Myslíte, že mohu mít naději?" domlouval se.

"Divím se, že je vás po tom všem ještě tolik, kteří o to stojíte," řekl zuřivě. "Chytají to jako ryby na světlo. Ale, vy se mi zdáte řádným člověkem, sice trochu neostříleným . . . ale . . . Ředitelství vás vyzkouší, co a jak, a pak vás tam pošlou, zrovna tam do té divočiny, mezi ty kouzla a čáry . . . je jim to, chytrákům podobno."

Zarazil se, zadíval se na Mapse, jako kdosi, jenž myslí, že řekl již příliš, a že mohl snad také mlčet.

"Mluvte jasněji," stával se nováček netrpělivým.

Ale cizinec vrátil se již za zasklenou přepážku, cosi tam horlivě vykládal, a zaměstnaný tam personál osobních záležitostí věnoval pak pozornost Mapsovi.

"Boyda nemůžeme tam již déle nechat," hovořil ředitel. "Zpropadená třiadevadesátka! A jiný tam nechce. Nejlíp nováčka tam dát. Není to právě tak příliš důležité. Jsou-li výhybky v pořádku obstarají to lehce ze sousední stanice."

Inženýr dosud tiše v koutě sedící, vmísil se do hovoru, podivně na ředitele pohlížeje.

"Číslo třiadevadesát není důležité, není tedy opravdu důležité, nikdy se tam ničeho nepříhodilo, vyjma oné hrozné katastrofy, jejíž pamětníka není od prvopočátku dráhy."

"Eh," mávl ředitel rukou proti mluvícímu. "To je tím, že ti chlapi jsou pověřivé báby." Poznámka inženýra ho zamrzela.

"Okolnosti ji přivodivší, nestanou se každý den," chlácholil osobní přednost. "Rozumí-li ten člověk jen trochu své věci, dáme ho dvěma sousedními strážníky kontrolovati. Je-li jen poněkud odvážný, nedá se, a darebáka, který se tam kdesi potlouká po lesích vyčenichá a skrotí. Bude po pověře a osudná třiadevadesátka bude očištěna . . . Jsem pro jeho přijetí . . ."

"Snad máte pravdu, snad," přitakával inženýr.

"Tome, vpust'te ho!" obrátil se ředitel na sluhu, který tu čekal na rozkazy. "A hleďte, aby mu zas něco nenamluvili."

William Maps vstoupil. Páni prohlíželi si zálibně jeho složitou postavu, rame-na, ruce, dlaně prsa. Líbil se jim.

"Vy jste žádal o místo trat'ového strážníka?" ptal se inženýr.

"Prosím . . ."

"Máte již zkušenosti?"

"Hodlám je získati."

"A jiné vědomosti?"

"Školy mám občanské a některé odborné kursy."

"Jmenujete se?"

"William Maps."

"Stár?"

"Jedenadvacet."

"Nejste pověřivý? Nebojíte se duchů a strašidel?"

Otázka zněla jako námitka, ale jako by patřila k věci.

William se usmál: "Ještě jsem je neviděl. Ani duchy ani strašidla. Také jsem se jich nikdy nebál, ničeho nikdy jsem se nebál, co jsem mohl očima viděti a ohmatati."

"Dobrá! Nebudete se tedy báti ani tamních strašidel!" opáčil inženýr. "Bývají tak někdy hloupé povídačky . . . ovšem lehko vysvětlitelné, mnohé z našich strážních domků jsou tak o samotě. Je mou povinností, abych vás upozornil . . . a pak potulují se různí lajdáci, plíží se to kolikráte kolem . . ."

"Na to ani nepomyslím," odvětil Maps. "Samota mě neděsí, jen mám-li práci a mohu-li doufati v uznání a postup . . ."

"Vytrváte-li na stanovišti," vmísil se ředitel, "máte u nás dobré vyhlídky . . ." Obracel se k osobnímu přednostovi: "Zkusíme to s ním, pane přednosto, . . . zkuste ho trochu, umí-li telegrafovat, přijmout a odeslat telegram, dáme ho na třiadevadesátku."

"Díky, uctivé díky, pánové," zahoroval Maps. "Vynasnažím se, abych vaši důvěru nesklamal."

Opouštěje po uspokojivé zkoušce ředitelskou kancelář, spatřil muže s obvyklou hlavou, plížícího se ulicí. Po několika

krocích se otočil, a viděl, že tento ho následuje. Zastavil se proto a dočkal ho.

"Máme-li společnou cestu, půjdeme spolu," nabídl se s přívětivým úsměvem.

Jmenují se Maps, William Maps. Rád bych se od vás něco dověděl. Víte . . . o tom, jak jste mi prvé povídal."

"Morton," představil se druhý, podává mu zdravou ruku. "Právě mi řekli, že jste byl přijat. A vsadil bych se, že vás dali na třiadevadesátku."

Přikývl.

"No . . . a já jdu odtamtud," do-
svědčoval nový známý s roztrpčeným smí-
chem ukazuje na zakublanou hlavu.

"Musí to být rozkošné místočko!" za-
smál se William.

"Rozkošné! Ještě žertuje . . . Hřbi-
tov je proti tomu rájem! Na patnáct ki-
lometrů daleko široko ani živé duše . . .
nikoho, s kým byste mohl promluvit . . .
les, les, nic než les a bařina, močál, raše-
liniště, staleté bahno a v něm pohřbené
trosky vagónů, vlaků. Rozkošné! Můj Bo-
že! Jede-li kolem vlak se živoucími tvory,
ať už lidmi, nebo zvířaty, bud člověk se-
šílí anebo se schoulí do koutka a pláče ja-
ko dítě . . ."

"Říkali, že je to hodně osamělé!"

"A to vám řekli, ti dobráci!? Nic
víc!?"

"Ne, nic . . . Leda to ještě, že ve-
černím vlakem odjedu, abych vystřídal
předchůdce Boyda."

"Věděl jsem to. Byl bych chtěl pří-
sahat, že vás tam hodějí . . . Tak beze
všeho, nic vám neřeknou. Jednají s vámi
jako se mnou, zrovna jako se mnou. A
pak mi vyčinili, že jsem baba, strážník a
srazili mi mzdu. Na polovičku. Dobře to
umějí! Vyznají se. A co provedli s Joóou
dlouhánem! Po tý srážce tenkrát, po tom
neštěstí . . ."

"Neštěstí?"

"No, neslyšel jste o tom? Tenkrát
. . . na naší dráze! Zrovna na třiadevade-
sátce."

"Ne, nevím, neslyšel jsem . . . ale
počkejte, přece pamatuji se. Ale to už bu-
de asi šest, sedm let . . ."

"Tak asi, tak! Osmdesát mrtvých!
Uslyšíte o tom ještě víc, než tam doslouží-

te."

Maps se zastavil a zadíval se na ho-
vořícího.

"Co říkáte? Co povídáte? Řekněte mi
pravdu, čistou pravdu. Člověk neví na čem
je."

"Řeknu. Proč ne? Ale . . . mlčet.
To víte, jak to je. Aspoň uvidíte na jakou
pustinu vás posílají."

"Nejsem baba, nežvatlám," sliboval.
"Povídejte. Ať zvím něco o tom prožlu-
klém domku."

Morton se opatrně porozhlédl, jako
by se strachoval nepovolaných posluchačů.
Chtěl varovati tohoto nezkušeného, lehk-
ověrného nováčka, který se tak horlivě hnál
do něčeho, čeho nezná, o čem neví, než že
je to osamělým strážním domkem kdesi na-
hoře v pustých kopcích, kam lidská noha ne-
vkročí, leda by zbloudila, a že má tam opa-
trovati telefon a telegraf a dávatí pozor na
postavení výhybek při průjezdu vlaků. Umí-
nil si, že ho bude varovati, že každého bude
nyní varovati, aby nezašli, neskončili tak
neslavně jako on. Páni od zeleného stolu d'a-
sa vědí, co je prodlévati v takové pustině,
rozpínající se kolem pověstné třiadevade-
sátky, neznají děsy a hrůzy a ubohý opu-
štěný člověk, strážník, je tam bezbrannější
než divá zvěř, vrhající se bezohledně proti
neznámému protivníku, a rvoucí, kousající,
trhající a do krve rozdírající všechno, co
v cestu se jí staví. Ale člověk je přece jen
člověkem, má srdce, cit soucit, a je št'as-
ten, setká-li se v té bezmezně pustině byt'
i ne právě s lidskou duší, ale aspoň se ži-
voucím, ať už jakýmkoliv tvorem. Má to
být pokoutou? Trestem? Vždyť přece ni-
kdo z nich, ani on, ani kdokoliv jiný před
ním i po něm, všichni, kteří tam byli i
jdou, tak jako tento nezkušený mladík ni-
komu neublížili, ničeho neprovedli, proč by
měli býti tak těžce trestáni.

Po vši úvaze, která v něm rychle ja-
ko filmově, se přehnala, rozhodl se říci mu
všecko, tomuto dítěti, důvěřivému nezkušen-
ci, který tak slepě, hravě a odhodlaně do
toho se žene.

Znovu se pootočil, rozhlédl, pečlivě
zapátral, — lidé jsou zlí a škodolibí — ne-
poslali-li snad za ním někoho z kanceláře,
aby zamezili jich sblížení. Měli asi zlé svě-

domí a tušili, že jim toho nesmlčí. Zajistiv se táhl Mapse do postranní uličky.

"Zapomněl jste asi jak se to tenkrátě sběhlo? My starí služebníci dobře to pamatujeme a hned tak nezapomeneme. Bylo to něco tak strašného, že člověku vlasy vstávají, vzpomene-li na to. Předseda správní rady — byl tehdy zrovna v ředitelství — dostal telegram, že se mu roznemohla paní. Prý těžce. Byla tam kdesi za třiadevadesátkou v horách a lesích na letním bytě. Takové ženské mívají divné nápady. Tenkrátě byla móda jezdit do hor. Jela tedy tam . . . Předseda! To víte! Mrkne jen okem, a už hledí se mu kdekdo zavděčit . . . Sestavili hned zvláštní vlak, na rychlo, a pustili ho na trat' s nezákonnou rychlostí . . . Parní kotel tak tak že to vydržel! Osobní vlak opustil zrovna Dawson patnáct kilometrů před třiadevadesátkou. Strojvůdcem byl Bob Trumbull a měl tak mizerný stroj, že se všude meškal. Byl pořád za předepsaným časem. Zdejší pání, vidouce, že Trumbulla v Dawsoně nestihnou, oznámili telegraficky Józovi "dlouhánovi," tehdejšímu strážníkovi na třiadevadesátce, aby oba vlaky červenou signálkou a všemožnými jinými předepsanými prostředky za každou cenu zadržel a nechal je před svým domkem křižovat. V obyčejných poměrech bylo by dosti času Trumbulla stihnouti. Ale co čert nechtěl, zpropadený stroj šel tentokrát nad očekávání dobře. Trumbull dal proto plnou páru, aby dříve ztracený čas právě na této dlouhé, pusté trati vynahradil . . . A to bylo všechno . . . Vlaky se setkaly v plném kvapu zrovna u třiadevadesátky. Kdo byl vinen? Jak dalo se při tom celém tanci zavinění? Na předsedu neměl nikdo kuráž. Kdyby byl Trumbull zašel, mohlo se to shrnouti na něj. Ale takhle! "Dlouhán" se zapřísahal, že dělal všechno, co mohl, že to musil strojvůdce vidět. Leda že by byl opilý. Ale marně. Obvinili ho, postavili před soud, dostal šest let. A Trumbulla sesadili k nákladním vlakům . . . Banda je to, věřte mi, banda! Podívejte se, jak zřídili mě. Div, že jsem se vykřesal. A teď mě sesadili na půl mzdy. A vás do toho pekla posílají. Nic vám neřeknou, nic ne-

vysvětlí, a hýbaj! Jdi, plav tam do toho, a per se s tím!"

"No, a co má tohle všechno dělat se mnou?"

Morton vybuchl!: "Hehé! Vy jste dobrý! Tak vy tam chcete? Vy tam půjdete, do těch bažin, trosek, do té morny, kde každý zajde!?"

"A teď vím už co chcete!" chápal Maps. "Proto se mně ptali nebojím-li se strašidel?"

"Tak, tak . . . to je jejich žertík! Jsou nesmírně špásovní ti páni. Strašidla! Haha! Za blázna vás mají, vidíte. Třiadevadesátka nikdy za moc nestála, nikdy tam nikdo nechtěl a od té legrace zvláště ne! Jen se zeptejte těch, co tam byli. Všichni se hrabali odtamtud. A Erban, když mu žádost o přesázku zamítli, hodil jim to na krk a šel. Není tam pěkně. At' už se bojíte strašidel, nebo ne. Je tam něco, co si člověk hloupým rozumem nevysvětlí. Nikdo si to nevysvětlí, nedovede vysvětlit. Mě se z toho hlava točila, nechtěl jsem jít, chtěl jsem tam zůstat, vydržet to, vytrvat, smál jsem se tomu . . . a . . . podívejte se na mě . . . tak tak že život jsem zachránil. S večera jsem se zavřel, na klíč zavřel, okna, všechno, jako v nějaké tvrzi. Lehl jsem si a usnul. Když jsem se probíral, měl jsem něco na očích, neviděl jsem, jako bych oslepl, na prsou mě něco tlačilo, děsně tlačilo, jako by mi na nich stálo deset chlapů . . ."

"A co to bylo?" zadychtil William.

"To kdybych věděl, to mě dodnes tíží," vyhrkl Morton. "To nevím, dodnes to nevím . . . ale tulák to nebyl. Byl jsem svázan, omotan provazem od paty až k hlavě, jedním jediným provazen, uzel byl pod postelí, nemohl jsem k němu. Čertova vychytralost! . . . Na obličejí jsem měl několik huňatých příkrývek. Ani hlásku, ani šramotu jsem neslyšel, do domku nikdo nevstoupil, nikdo z něj nevyšel . . . dveře i okna byly zavřeny, dobře zavřeny, všechno bylo netknuté, na svém místě, v pořádku . . . Je to záhada. Hanba, že vám to neřekli, pošlou vás tam tak beze všeho nazdařbůh. Asi se bojí, že byste tam nechtěl . . ."

“Je to divné, opravdu podivné . . . všechno je to tak zmotané!” podívoval se Maps. “A jak jste se, prosím vás, z toho dostal. Osvobodili vás, či co?”

“Ležel jsem polomrtvý,” pokračoval tázaný, “strachem a vším. V tom tik, tik, tik . . . tik, tik . . . tik, tik, tik, tik . . . aparát se ozýval. Člověk vycvičený postihne sluchem, co kdo chce. Měl jsem tam zastavit šestatřicítku a přesunout ji na druhou kolej. Osobní vlak měl projít . . . Provaz byl na štěstí silný, dal se stěží utáhnout. Uvolnil jsem si proto ruce. Podarilo se. Pak i nohy. A již drrrr! drrrr! dunělo kdesi v dálce, chvěl se vzduch, tlumeně hučelo. Koleje zpívaly. Jakž takž jsem se vzpřímil . . . a vyřítil se ven. Na postavení značek a výstrah nebyl čas. Mával jsem proto svítilnou a hnál se proti vlaku a šťastně ho zastavil . . . Ředitelství říká, že to bylo darebáctví, prý tuláci a kdovíco všechno. Ale to je lež!”

“A nemáte tušení, kdo . . . kdo by to byl?” vyzvídal Maps.

“Ne . . . vůbec ne . . . Ale to není všechno . . . Po dvě noci bylo ticho . . . ale nespál jsem, nedalo mi . . . v pátek byl jsem už jako kočka, jako utahaný pes. Přemohlo mě to. Zase jsem pečlivě zavřel, zabarikadoval, a znovu všude zkoušel zámky a všechno, kudy by snad mohlo se za hlavu, když mě do ní mlátili. Včera mě pustili z nemocnice . . . považte . . . teprve včera. Přes to mě ředitel nazval hlupákem a bláznem, když jsem mu to všechno vypověděl. A na mou prosbu, aby konečně bařinu, les a okolí dal proslidit, krčil vyhubě rameny. Div, že se mi nevysmál. “Mnoho by to stálo, co vás napadá!” Proto je lépe a pohodlněji říkat, že to byli darebáci.

“Děkuji vám,” rozhodl se Maps, “ale nevidím před sebou, než povinnost. Pokusím se sám. Zkusím to. Místo sehnání je dnes těžko. Jsem rád, mám-li toto. A na strašidla a duchy nevěřím.”

“Nemůžete mi aspoň vytýkat, že jsem vás nevaroval.”

“To ne, taky nebudu. Bud’te bez starosti!” smál se. “Mohl-li bych kdy komu za-

zlivati, byla by to jen pistole, kterou si opatřím, kdyby mi v pravý čas selhala.”

II.

Jsou v životě chvíle, kdy si člověk ničeho neváží. Ani samého života ne. Nemůže často ani. Neboť okolnosti jsou tak naléhavé a útočné, že velí přijmouti a podniknouti to, co právě se mu nabízí, co leží na dosah ruky, byť i věděl, že přináší mu to zánik, smrt. Hlad a bída jsou věci zlé a vždycky rozhodují. Je těžko je snášeti, byť i otužilci, hlodají, hlodají, neustávají, dokud nedosáhly cíle, zvlášť není-li se oč opřít, nevidí-li se nikde jasu, není-li naděje na obrát, zlepšení. A člověk bere pak, ať to již cokoliv a od kohokoliv, chytá se i stebélka, byť i věděl, že do horšího jde, než bylo dosavadní, třebas i do ponižujícího otroctví, ví-li jen, že bude nasyćen, že mu podají aspoň kůrku chleba. A třebas tvrdou kůrku. Jíst, jíst, jíst se chce, a žaludek je velmoc, lámající i nejtvrďší, nejneohebnější, a nejocelovější šije, a proráží i nejsilnější pancéř, jímž se kdykoliv obrnil, aby životu vzdoroval.

Tak asi bylo Mapsovi, taková byla i jeho chvíle.

Proto koupil si opakovačku a táhl se večer zvolna k nádraží. Šel za svým osudem tiše a dobrovolně. Protože musil . . . Vlak měl zpoždění. Strojvůdce mu proto řekl, že na třiadvadesátce jízdu pouze zvolní, aby mohl sestoupiti. Chtěl nahraditi ztracený čas.

Umístil mne v prvním voze. Vlak protáhl se směsí bezpočetných domů, domků a domečků, projížděl městečka a vsí, velké i malé s většími i menšími, obyčejnými i idylickými chatami i chaloupkami pod cementem, taškami, prejzami i doškami byl vítán a pozorován venkovany rozesetými po silnicích, cestách, mezích, polích i lučinách, pracujícími ženami, dětmi i neposednými kloučiny, kteří za ním jako by o závod se rozháněli, a divoce i dováděivě naň pokřikovali. To všechno William zálibně pozoroval, těšilo ho to. Život z toho kypěl, život naň volal v různém svém střídání. Bavila ho novota, stále a stále nové obrazy krajiny, nové letmé dojmy, zajímaly

jeho mysl, a namlouvaly mu, svět není přece jen tak zlý, že je naopak pěkný, že to co slyšel od Mortona vyprávět, nebude také asi tak černé. Asi na to pohlížel svou příliš rozmrzelou duší, čímsi minulým podrážděnou, jsa ve špatné náladě. Neboť mnozí lidé jsou strašně náladoví, nemějí se ovládati, každá nepatrnostka je vzruší i zkruší. A pak jsou i tací, že ve snaze učiniti se důležitými a nepostrádatelnými zdůrazňují důležitost svěřeného úkolu. Chtěl asi Morton zdůrazniti tak zodpovědnost stanoviště, jaksi se vyvýšiti a a ozřejmiti svou hrdinou neohroženost, když tomu všemu děsu, ruchu a šumu tam na třiadevadesátce tak čelil a zveličiti nepatrnost odměny, s níž ho dráha tak mrzce a nešetrně odbyla.

"Tak to asi všechno bude," pomýšlel.

Zatím znenáhla řídla pole, houstly lesy, mohutněly, víc a více černaly, pahorkatina četněji vystupovala, vysoké kopce a stěny se týčily a kameněly. Vlak supaje, stoupal výš a výše, pustá tesknota rozkládala se krajinou, domečky se víc a více krčily, ke skalám tiskly a řídly, řídli i jich obyvatelé a bezútěšná pustina se rozkládala. Jen jednotvárné tlač tlač . . . tlač tlač . . . pike, pake, pike, pake, tlač tlač, tlač tlač, táhlo se těžce stoupající krajinou. A ze všeho toho jen tu tam vzlétl obrovský černý havran se široce rozepjatými křídly volaje své ponuré do duše klovačící: krá, krá, krá, jež se tu rozléhalo děsivou pohřební písní, písní popravistiště.

Vyhlédal přes tu chvíli pátravě ven, kde na kterém vysokém stromě, kterés stíhlé pyšné jedli, či obrovitém k nebi čnicím smrku, neb smokvoní s rozložitými větvemi uvidí houpati se oběšenec.

Všecko tu truchlilo, celý kraj tu plakal, jak tu bylo smutno a Mapse to dojímal, že neměj daleko, aby nezaplakal nad sebou.

Změna krajiny působila na všechny spolucející. Zmklí druh po druhu a zahledění do sebe dívali se do pustých plání a zalesněných černav, z nichž vyzíralo cosi děsivého, hrozícího, jakýsi nezbadatelný taj, úkryt čehosi nepříznivého, dávnověkého, kdy prvotní člověk, snoubě se s příro-

dou, bydlíval na stromech, v jeskyních a doupatech, a oblékaje se koží, živě se lupem a kořistí viděl v každém vetřelci cosi záluďného, nepřátelského. Hrozivý stín ležel tu na všem a pokrýval všechno daleko široko, i duše těch, kdož tudy právě se ubírali, a počáteční Mapsova odvaha dostávala trhliny, odumírala, až zemřela dočista, skomírajíc mu na dně nitra jako dohasínající nepatrný plámenek olejové dušičkové lampičky, oharek knůtku, který mu v podvědomých pustínách duševního zákoutí slabounce řevával. Prošel již hodnou školou života, protloukal se, zakusil život préríjního trampa, od farmy k farmě, od prahu ke prahu se tloukl štván a pohaněn, jako námezdný plavčík objel celý svět, nebál se černochů afrických, lidojedů, závětrných ostrovů Havajských potulných beduinů, potulných Číňanů u opiových západních a východních přístavních měst, ale takovéto hrůzy a děsuplné pustoty dosud nenašel.

Zvedl se mlčky a přešel na opačnou stranu plošiny a stanul tam stichlý, sražený a hluboce dojat. Jízda se zvolňovala. Tlač, tlač . . . tlač, tlač . . . pi — ke . . . po — ke . . . tlač — tlač . . . jako by zmíralo v té děsné pustotě, dlouze, lenivě protínalo děsivé ticho. Právodčí již po něm slídlil.

"Třiadevadesátku již vidět, připravte se!"

Vzal kufřík a sestoupil na dolní stupínek. Vlak šinul se kolem rašelinišť, bařin, přes tu chvíli líněji a líněji, hrčel, chrčel a chroptil. Zvuk koles a oddychování stroje tlač — — tlač . . . tlač — — tlač . . . pi — — ke . . . po — — ke . . . pi — — ke . . . po . . . ke tloukly se o strmé skály a kopce roztodivnou ozvěnou uléhající dvojnásobnou hrůzou na všechno kolem. Strážní domek se objevil, nedobytná věž, jako zbytek jakési staré, dávnověké očí lidstva stajené zříceniny, z níž zbyla jen hladomorna pro postrach příštích pokolení, ukryta v lůně nepřístupných borů, jako doupě loupeživých rytířů, milujících tmu a samotu. Kufřík vyhodil a spustil se zvolna k zemi. Stál na novém vykázaném stanovišti.

"Mnoho štěstí! Na shledanou!" zahlely k němu hlasy průvodčích, jakoby ze sna. Beztak zdálo se mu to všechno stále snem. Soucítěné oči cestujících se po něm dívaly. Litovali ho. — —

Zahleděl se na domek a zachtělo se mu náhle rozběhnouti se za vlakem a křičeti za ním z plných plic, zastaviti ho. Ujist'uje jiné, že se nebojí přízraků, nelhal, ale toto zde všechno, okolí i domek, koleje do dále ubíhající, nedaleká širá bažina, lesní černava, strmé skály ůžily mu dech a pinily ho neskonale úzkostí.

Pokusil se o úsměv. Nedařil se mu. Byl to jen jeho paskvil, lámající se v cosi směšného, šaškovského, nejapný posun potrhleho, šíleného pierota. Hleděl za vlakem zmizevším do dále, která se naň lesním průsekem šklebila.

"Ale kde je Boyd? Předchůdce Boyd, který dnes tu měl ještě službu?!"

Strážní domek měl podobu třímetrové věže zšířené, a bíle natřený hlásal na všech čtyřech stranách obrovskými, hodně již z dále znatelnými ciframi číslo devadesát tři. Přízemí mělo uprostřed vchod, silné, dubové těžké dveře, dovnitř se otevírající, nahoře byla tři uzavřená okna.

Maps volal:

"Boyde! Boyde! Pane Boyde! Ozvěte se!"

Hlas se mu lámал, tříštil, protínal slabě a chropotně pusté ticho a samotu a vyzníval úzkostlivě. Obešel zvolna a s obezřetnou slídívností domek, až stanul znova u dveří. Pane Boyde!" zavolal.

Ticho. Ani lísteček se nepohnul. Ozvěna tlukouc se o skály a lesy hodila mu slova pětkrát zpět. Divně ho to dojímalo. Děsilo. — Chvilí stál nerozhodně u dveří. Pak sáhl na kliku a stiskl. Zamčeno. — Zabušil. Silně, silněji, pak rána za ranou, jako když perlík za perlíkem šíleně dopadá. Tloukl divoce ze všech sil a ječel:

"Boyde! Boyde! Pane Boyde! Probuň! Slyšte, slyšte! Otevřte mi, jdu vás vystřídat! Ozvěte se!"

Nic . . . nic . . . Jen ozvěna se smála a všechno házela mu zpět.

Asi Boyd kamsi si vyšel, aby trochu

pookrál. Bylot' tu v horách zatrachtile chladno. I na něj to doléhalo a prolézalo šat. Zachvíval se. Ale? . . . Aby opustil telegraf, přístroje? Mohl by to zodpovědět? V tom zařinčel přijímač. Slyšel zcela zřetelně. Tichý, naléhavý tepot. Musí tam, musí dovnitř! Za každou cenu! Však bez žebříku nemožno nahoru se dostat a pak všechna okna jsou zavřena. Nalehl na zámek, na kliku div ji neukroutil, rozbíhal se, o dvéře opíral a jen a jen křičel, řičel, soutil:

"Boyde! Nebesa Boyde! Neslyšíte mne?!"

Ale nic . . . nic . . . nic. Jen ticho a ticho, a ozvěna se chichotala.

Chytil se za hlavu a pobíhal kolem jako šílený, dychtě po spasném nápadu.

Konečně nalomil lištu pod zámek, rozběhl se a důrazným nápořem urval zámek. Dvéře se otevřely.

"Pane Boyde!" vyrazil se smrtelným potem na čele.

Zachvěl se, řeč ho opustila. Kdosi tu ležel rozprostřen.

Boyd svého stanoviště neopustil. Ležel na podlaze ve velké kaluži krve.

Nebyl babou, zde však hrůzou ztrnul.

Dolejší prostora byla bez oken, tmavá, za světlem musilo se do hořejší světelníky po železném žebříku. Rozhlédl se dole v záseři a rozpoznával, jak oči zvykaly. Zrak mrtvého byl otevřen, jakoby plný děsu nad čímsi záhadným.

Úděl ho schvátíl.

Dvéře byly zavřeny . . . a přes to byl Boyd zabít! Musil býti tedy vrah dosud nahoře.

Popošel opatrně k žebříku, drže pistol pohotově. Stupeň po stupni stoupal k padacím dveřím. Byly otevřeny. Vrah jistě skrýval se kdesi v koutě. Vystrčil opatrně hlavu a slídl. Ale . . . všude prázdnost . . . Vytáhl se tedy nahoru a usedl na okraj otvoru. Stůl s telegrafem stál podél stěny. Přístroje výhybkové a signálové na opačné straně.

Přepadení musilo se přihoditi před nedávnm. Neboť, nebyli-li by strážník na zavolání odpověděl, byli by sousední zřízení již upozornění. Darebák musí tedy býti nedaleko.

Maps vyhlédl oknem a utkvěl mimoděk zrakem na bařině.

Stroj zat'ukal. Tik, tik, tik . . . tik, tik . . . tik, tik, tik . . . Vrhel se k němu. Než odpověděl, sestoupil znova do přízemku a opět vyvrácené dveře prknem a jakž takž opravil.

Přednosta oddělení se ptal, zda je vše v pořádku.

Podal krátkou zprávu.

Chvilí ticho. Pak se ho ptali, vydrží-li ještě chvíli. "Můžete vydržet?" dodávali.

"Ovšem," opáčil. Pronášel to váhavě s dodatkem: "Pokud mě spánek nepřemůže. Pošlete mi však výpomoc, mohli bychom se střídat."

Slibili. Prý pošlou. A nejbližšímu nákladáku prý uloží, aby tam zastavil. Pak utichli. Noc byla děsivě dlouhá, vlekla se do nekonečna. Dva osobní vlaky a rychlík, které tu kolem zafičely a zasupěly, vyplnily trochu prázdnotu a trochu to osvěžily. Ale tím více dolehly pak příští chvíle. Přehraboval úřední spisy, překládal je s místa na místo, přehazoval jako by to bylo něco moc důležitého, jako by v nich cosi hledal, cosi zbytečného, marného, hloupého a malicherného, co za řeč nestálo, nevěda ani nač a proč? Prohlížel telegrafický přístroj, zkoumal jeho soustavu, útroby, kolečky točil, s kotoučem papírové stuhý na něm připevněné si pohrával, počítal minuty, vteřiny . . . a čehosi se děsil. A připadalo mu, že je to již věčnost od okamžiku, co sem přišel, co to tu všechno spatřil, co tudy poslední vlaky projely.

Spása! Konečně! Hodiny stály na páté, stroj odbíjel. Kdesi v dáli hvízdla lokomotiva.

Vyběhl. Koleje počínaly znít, chvěly se a vlak se hrabal do kopce. Nákladní. Zatěšil se, radost jeho rostla, čím více se blížil. Brzdy skřípěly, dlouhá řada vozů se zvolňovala a zarazila. Vlakvedoucí, dva dělníci, lékař a soudce vystoupili. Přijeli k vyšetření. S nimi seskočil i strojvůdce a topič napiati zvědavostí. Vlak táhl se až k bařině, byl dlouhý.

"Mám tu zastavit, nařídili mi. K vůli Boydovi," křičel strojvedoucí již z dále. "Je to pravda? Nebožtík!?"

Maps hodil jen hlavou k domku. Šli dovnitř. Všichni. Jeden po druhém. Jejich krok se divně rozléhal, duněl, byl těžký.

Soudce se dotazoval. Tento úředník nepřikládal události velké důležitosti. Asi obdržel již návod, jsa nesprávně poučen. "Přehlédl patrně otvor padacích dveří a spadl dolů. Bývá tak, možná, že se i při zahřátí trochu napil."

Maps se zachvěl, cosi jím otřáslo, projelo, vzpomněl si na Mortonovo vyprávění a byl přesvědčen, že tato báhorka vznikla opět v kanceláři ředitelství. Zlobilo ho to.

Pak vynesli mrtvolu a vstrčili ji do připraveného, vlakového vozu. A znovu se ho ptali. Po tom, co již řekl, co věděli. K vyplnění předepsaných obřadností. Odbýval je mrzutě, úsečně. A neměli ani tak naspěch. Zanítli si doutníky, rozhlédali se po krajině, pochvalovali si její romantičnost, až se ho zeptali: "Vy tu zůstanete tedy sám?" Vlakvedoucí se naň obrátil.

"Žádal jsem, aby mi sem dali někoho k vystřídání."

"Nemají, nemají nenajdou . . . musí byste mít štěstí, aby se sem někomu chtělo . . . To víte: Tomy, Morton, Boyd."

"Zůstanu tedy sám," řekl jim. "Jsem tu na prvním místě . . . Co dělat!?"

"Nezávidím vám."

"Tak dobrou chut' a hodně štěstí," volali naň. Lékař se ještě pozdržel.

"Pověřivým nejste, jak vidím," povídal. "Na chvilku je tu pěkně. Ale sám a v noci?! Pocuchá vám to nervy . . ." "Já? Tady? Ani po smrti ne. Věřím pevně na přepadení, ale soudcův názor možná prorazí . . ."

"Dveře však byly zavřeny, pevně zavřeny, zamčeny, zámek jsem urazil! . . . Je tu cosi nekalého, záhadného, člověk sám na to nestačí . . ." vybuchl prudce Maps.

Lékař neměl, co by mu řekl, pokrčil rameny a šel za druhými.

Vlakvedoucí přiložil trubku ke rtům, její zvuk prořízl zdejší ticho, vozy zarachotily, a vlak se hnul. Na plošině posledního vozu stálo pět lidí, dívajících se mlčky po něm, jehož opouštěli a zanechávali tu v té tajemné a děsivé pustině. Stál dlouho, hod-

ně dlouho a díval se za nimi. S pocity horšími a trpčími, než když sem přišel. Vlak se točil, kroutil v zátočinách, až zmizel v jakési černé tmavé škvíře, v černavě lesů, v nedozírném prostoru. Byl tu sám, tak zcela a pustě sám!

III.

Červánky rozlité na západě krvavěly oblohu a padaly podivně na celou černavu tu kolkolem. Jako by to všecko planulo v jediném velikém ohni, jako by tam kdesi uvnitř, uprostřed byla obrovská výheň, z níž to sálalo, cosi divného, tajuplného. Zapadalo slunce, zapadal den ve svém posledním rozzáření, chvíle noci se blížila, té noci, která mnoho zahluje, mnoho tají.

Maps došel k výhybce a rozžehl svítilny na výstražném sloupu a všude kde bylo potřeba. Vraceje se k domku, jehož okenní tabulky planuly paprsky, jimiž je slunce na rozloučenou líbalo, pocítil nevýslovnou tíhu samoty. Bylo mu jako trosečníku na pustém ostrově, kam byl mořskou vlnou vyhozen. Stromy, obklopující bařinu, stály tu němě a halice se v houstnoucí šero večera, skrývaly močál i rašeliniště s troskami pohřbených vlaků.

Byl-li člověk ostražitý, bylo nemožno, že by někdo z močálu s vysokým hustým rákosím a travinou zarostlým mohl vystoupiti a nepozorovaně k domku se přiblížiti. Přepadení událo se však vždy za strážníkovu spánku . . .

Vstoupil dovnitř a zatarasil znovu dvěře. Našel pod špižirničkou petrolejová kamínka, ale neměl chutí k jídlu. Vzal si jen skývku chleba a řízek studeného masa, postavil si židli k padacím dveřím, aby mohl jich otvorem mít v patrnosti hlavní vchod domku, a nespál a zanítil si dýmku. Mlčky kouřil. Ticho protínáno bylo stejnoměrným tikotem hodin a chvilkovým poklepem telegrafního stroje. Jedině tento a měděný drát spojoval ho se životem ostatního světa.

Okna vedla právě na bařinu, nad níž právě nyní houliily se mlhy. Nedalo mu, aby oči odtrhl. Čím více noc uléhala, tím temnější stíny obtáčely domek, tím více houstla mlha, tím více se povalovala, až uvisnuvši zavěsila se na špičky stromů a

klesala na mechu. Byla jako dým kdesi tajně se dusícího ohně.

Měl-li by co dělati se zákeřníky, byl by nyní sto udržeti jich dobrý tučet. Hlavní bylo, aby nepodléhl spánku. Ale on ponocoval již minulou noc a předechozí probděl jízdu ve vlaku, a víčka ho tížila. Tělo dožadovalo se klidu a odpočinku. Vzpomínka na bařinu a její záhadu ho však udržovala.

Před svítáním profely dva nákladní vlaky. Neměl co by jim nového řekl, co by hlásil, ale pokaždé tu zastavily a průvodci volali tázajíce se přihodilo-li se něco. Odpovídal, že ničeho, že všecko je při starém, a lokomotiva, pracně oddychující, šinula se černavami dál. Její tlač, tlač . . . tlač, tlač . . . pike, pike . . . pike, pike . . . tlač, tlač . . . se zrychlovalo až přešlo ve vzdálené, slábnoucí supění, ztrácející se kdesi v tajemné a mlžné dáli . . .

Těchto pár hlasů, ruch, hlasů a supění, odměřené odychování stroje dlouho v uších mu znějící, bylo mu pravým dobrodíním, balsámem uštvané duši.

Zapršelo, zlehýnka, pomalu, jen jakoby mžilo, až k probírajícímu se dni, rozčrčel se déšť ze zachmuřených nebes. Jitro probudilo se hodně pozdě, šedé a tíživé. Psi den. Vichr zaléhal do korun a klátil jimi hrozivě šustě jejich listovím i větvemi, které přes tu chvíli o sebe narážely a lámajíce se s podivným chřestotem a tlukotem, řitily se dolů. Ředitelství telegrafovalo, jsouc potěšeno, že noc pěkně minula. Ale muže ku střídě bohužel ještě nemají.

K polednímu se rozjasnilo. Slunéčko vylezlo, pohrálo si stromovím, problesklo jeho špičkami, tu tam stín prokreslilo a prozářilo, skotačilo i na samotném močále a zalilo bařinu i celé okolí čímsi veselejším. Teplo zmáhalo však Mapse, činíc ho mdlejším a ospalejším. Oči se mu chvílemi zavíraly. Však vzpomínka na Boydovu mrtvolu zvedla ho se židle. Přecházel po sedničce zneklidněn jako šelma v kleci.

Přijely nové vlaky a zastavily. Zase mu všichni kynuli, zase volali, znovu se dotazovali. Ale ředitelství stále se nehlásilo, aby mu sem někoho poslalo.

Rozhodl se. Stiskl telegrafický knoflík. "Co je s výpomocí?" ozval se důrazně. Nebál se, bylo mu lhostejno, vzbudí-li nevěli.

Odpověděli hned. Přednosta oddělení se ozval. Je prý zoufalý, nikdo se nehlásí, na třiadvadesátku se nikomu nechce. A mírně se, ač jindy s vysoká hovořival, jen těšil a povzbuzoval, ba omlouval se.

"Ještě jen tuto noc! Prosim vás!" žadonil. "Zítřka již někoho pošleme, určitě! Ne-li, pak máte plné právo odejít."

Pozbyl sil, aby svůj souhlas odklepal. Byl znaven k padnutí. K smrti! Celou opětnou noc na židli! A neusnout! To je nanejvýše důležité! Così mu našeptávalo, že jediný okamžik ochabnutí, jediné okamžičí bude využito oním tajemným čímsi, nebo kýmsi . . .

Mdlé, znavené, k smrti pálící a přes tu chvíli se klížící oči byly stále jen upřeny na bařinu, jako by jí chtěly tajemství vykoukati, vyrvat. Slunce stálo právě na poledni. Zíval, protahoval se, údy napínal, prostocvičil, stále čímsi se zaměstnával, aby se ubránil. Pak vzal pistoli a sestoupil dolů. Bud' si jak bud' at' už se děje co chce, útočník není než v močále. Než aby strávil znovu mukaplou noc, podnikne útok, vyzve ho, vnikne dovnitř bařiny, propatrá síť i rákosí, koruny starých stromů prohlédne a proslídí trouchnévité trosky.

Šel opatrně po kolejích k záhybu. Až k náspu neshledal ničeho podezřelého. Odtud to nepřicházelo. Nemohlo ani. Sestoupil dolů, obešel, hledaje stopu, která by mu prozradila živou duši. Jen zbytky trosek, vozová rží strávená kola, zlamaná brzdy. To bylo všecko. Nebe nad močálem krvavělo a vysoké rákosí s červenými palicemi týčilo se jako varovné prsty.

Připomínka hrůzných chvílí, které se tu asi odehrály, zatřásla se mu tak divoce do duše, že se zarazil.

Obrátil se proto k domku. Vrátil se. Bařina zapadala zatím do tmy. Ohlížel se po každém kročejí. Běs bázně jím zazmítal. Před ním týčil se temný domek . . . Co se tu asi odehrálo, zatím co on tamto slídl a bloudil?!

Rozběhl se ke vchodu, vlétl dovnitř, škrkl spěšně sirkou, pátraje a rozhlížeje se opatrně, pak pevně zavřel a zatarasil dveře a tápavě krok za krokem, stupeň za stupínkem šplhal se po příkrých schůdkách. Zalézala ho hrůza. Právě jako tenkrát, když

poprvé sem vstupoval, jako by tu nahoře číhala smrt. Vystřikuje hlavu otvorem a vida klidně hořící lampu řezavě se zasmál. "Zdá se mi, že jsem strašpytlem, jako ti druzí . . . Zmužilost! Odvahu! Bude asi více takových nocí!"

Jako by dým jeho dýmky stravoval i spánek. Pískot stoupajících a supajících vlaků, jejich: tlač, tlač — tlač, tlač — pike poke, pike poke — tlač, tlač . . . ho rozechvívalo a probouzelo k životu. Za chvíli na to byl by usnul. Na volání průvodčích odpovídal jako ze sna, co se ho ptali nevěděl. Strojově položil pistoli na podlahu u židličky, a snažil se k něčemu se upnouti. Pozoroval vzorek nástěnné malby, vštěpoval si jeho kolečka, čtverečky, růžice a rozeznával barvu žlutou, modrou a zelenou, zjišťoval jejich soulad, povědomé veršiky si odříkával jak se je v dětských letech ve škole učil. Ale přes to víc a více zalézala ho únavu spánek, který co chvíli musil ho překvapit.

IV.

Nervové vysílení po probdělých nocích. Jak jinak by bylo? Křečovitě vymrštění nohy zavádilo o zbraň podle ležící. Pistole letěla k židli, o níž se zarazila. Probudil se, vymrštil, stanul chvíli u vytržení, patře vyjeveně ven na bařinu . . . Vzpřimil se potácející se kolísavě . . .

V matném světle měsíce mu přišlo, jako by se tam venku něco pohybovalo . . . něco neskonale bezútěšného, blíže a blíže k domku . . .

Potácel se ke stolu, zasáhl umdlenou rukou stínidlo lampy. Rozbilo se i s cylindrem. Široký plamen rezlil se prostorem, plápolal . . .

Lépe uvidí co se to sem plíží.

Cosí určitého postřehnouti bylo však nemožno — bylo to nesmírně veliké, obrovité, jakoby vším tím bahnem zbožtnalé, do širokých rozměrů nasáklé, co se v houstnoucí mlze k strážnímu domku posunovalo . . .

Chvílemi se to zastavilo. Pak plížilo se to kolem. Zmizelo mu to z dohledu, neboť nazad nebylo oken. Opřen o stůl stál v očekávání . . .

Klesl k zemi, klečel, oči se mu klížily.

Nadzvedl se, víčka klesala však znovu, zastírala znovu zrak. Hrábl si rukou do tváře, a prsty je napínal, roztahoval. Zatím co druhá klesající šmátrala po telegrafním knoflíku, kterýžto dotek ho jaksi vzpamatoval. Napadla mu povinnost. Dal znamení: "Státí!" Takže vlak od jihu musil tu zastavit. V tom . . . ozvalo se cosi.

Vzdech, zasténání dlouhé, provázené, divným škrabotem . . . Ztrácel rovnováhu. Nevěděl, je-li to cosi lidského, či zvířecího . . . aneb dokonce strašidelného . . . šramot čehosi nelidského, jakéhosi přízraku. To všecko bylo mu však nyní lhostejno . . . Prosil Boha o sílu, aby se této neznámé moci ubránil, té, která ho tolik uspávala . . . Nesmělé šramocení změnilo se náhle ve zřejmý praskot. Pak bylo ticho. Přistoupil kodrcavě k padacím dveřím, nahnul se a zapátral dolů. Tma byla jako v komíně, ale cítil, že se tam cosi hýbe . . . cosi . . . děsivé cosi . . . kdesi, kdo s ním byl teď u domku.

A toto cosi vyleze teď sem . . . k němu . . . a napadne ho . . . jako napadlo Boyda.

Kýchl hlasitě . . . Nezbývalo ničeho, než nechat všemu volný průběh, tak jak věci šly a jdou. Ó jak těžko je bojovat proti spánku! Nebylo lehké ubránit se mu. Napjetí bylo hrozné, úzkost k nesnesení, spánky bušily, krev vířila, nohy se chvěly, hrozící co chvíli sesunouti se a klesnouti. A pak se ubraň, neklesni! Vyrazil tedy hlasem plným děsivého vzlyku: "Nač čekáš ještě zvíře nefestné!? Polez a zadav mě!"

Nový vzdech, hluboký, táhlý, a . . . zarinčení řetězů . . . mohla to také býti železná tyč. Cosi plížilo se předsíní blíže . . . k žebříku . . . poznal to po jeho zachvění . . . Stoupalo to vzhůru! . . . Tedy ho to slyšelo . . . a světla nemá, zhaslo zatím . . .

Chtěl uchopit židličku a srazit to dolů . . . ale neměl tolik síly . . .

Klesl na kolena s pistolí v ruce a sténal: "O světlo, světlo, jen trochu světla!"

Mdlý zásvit měsíce probleskl sem oknem a zakmitl na podlaze. Bylo to samozřejmé, obvyklé . . . stávalo se tak vždy v tuto dobu za jasného počasí, ale dnes bylo mu to dvojnásob milé, přišlo to vhod, v pravý čas. Zalil ho pocit vděčnosti . . . Rozezná-

val nyní přesně obrysy padacích dveří . . . poslední příčku žebříku i předposlední . . .

A v tomto matném zákmitu uzel ruku — podivnou ruku s dlouhými nehty jako drápy, která se o poslední příčku opírala! Pak uvolnily se sevřené prsty této příšerné chlupaté ruky . . . a sáhly výše na poslední stupeň . . . Světlo zjasnilo a objevila se tvář . . . hrůza! . . . odulá, široká tvář . . . cosi nelidského, příšerného, děsivého — tvář všechna chlupy porostlá, opičí, hlava nevidáné tropické obludy . . . z níž plály oči jako řezavé uhlíky, dvě oči, dva ohnivě body . . . však s pohledem úzkostlivým, spíše prosebným, žebravým!"

Ruka svírající pistol, křečovitě se mu zachvěla a bezmocně klesla . . . ne, nemohl vystřelit, ne, ne! . . . do této tupé tváře, která ho ohrožovala i současně prosila, nemohl . . . Odvrátil na okamžik opatrně zrak, aby se vyhnul tomuto pohledu a načerpal síly k odražení útoku . . . a . . . poznal, že se blíží jasnější světlo, které způsobují světliny, jimiž se venku mává . . . Roztrpčené a zlobné hlasy sem zalehly . . .

Tvář zmizela . . . stáhla se . . . dole se rozjasnilo . . . Lomoz zápasu sem vpadl. Však náhle ustal, a rozléhl se prosebný, nářikavý hlas: "Slitování! Slitování!"

Slyšel i cizí hlas překvapený, jakoby soucitný:

"Ah! . . . Józa . . . Józa Dlouhán. A my, na mou tě mysli, že je to strašidlo!"

Zřízenci šestatřicítky Mapse zachránili.

Příštího dne slyšel teprve celou historiku o "Dlouhánovi." Vzpomněl si, že již Morton mu cosi povídal.

"Dlouhán" odseděl si svých šest let vězení, do něhož byl tehdy odsouzen. Klíč od strážního domku zůstal tehdy náhodou v jeho majetku. Jakási přitažlivá síla hnala ho k třiadvacátce, místu jeho životního neštěstí, zpět. Zaklesla se mu do mozku myšlenka, kterou v žaláři víc a více den ze dne živil, myšlenka na pomstu. Cítil, že trpí nevinně a chtěl proto vyrovnati svůj účet nejen se společností, kterou byl tak mrzce odbyt, ale i s tehdejšími strojuvůdci Bobem Trumbullem. S tímto hlavně . . . Chtěl ho zmásti nesprávnými znameními a

přivodí tak srážku nákladního vlaku šestatřicet, jež tento vedl, s vlakem osobním.

To mělo ho buď připravit o život, nebo aspoň o chléb . . . a společnost byla by tím utrpěla nesmírnou škodu . . . Se šileneckou trpělivostí a vypočítavostí číhal listivě na příznivý okamžik. Ale dva jeho pokusy skončily nezdarem.

Smrtí Boydovy, jak zesláblý a utkvělou myšlenkou po pomstě lačnický mozek mu připouštěl, želel. Hladem polomrtvý vplížil se tehdy do strážního domku, aby tam uzmul trochu potravy, ale Boyd bděl a napadl ho. Józa ho srazil železnou tyčí.

Maps to všechno nevěděl, teprve dnes mu to řekli.

Józa byl svázán. Když sháněli se po novém strážníkovi, volali ho, nikdo se neozýval. Myslili nejínak, než že asi bude mrtev, jako jeho předchůdce. Všude bylo ticho . . .

Vylezli tedy opatrně po žebříku vzhůru, odkudž za chvíli rozlehl se srdečný smích.

Nalezli ho živa a zdráva. Ležel na holé zemi s rozpiatým tělem a chrápal až se všechny skály kolem tříadevadesátky zeleňaly. Spal po únavných několika nocích a napínavých chvílích jako zabitý.

SIGISMUND BOUŠKA, OSB:

PANEM DE COELO

Bůh volal s nebe v slávě majestátu,
blesk v rukou svých a nad hlavou hvězd plamen,
co Sinai ve svoru hřměl Božích ramen:
"Hleď k nebesům a výhost dej již blátu!"
A člověk děl: "Jsem noci Tvoji zmámen!"

Bůh zapřel sebe, lidské oděl tělo,
a z Panny čisté oživil je krví;
byl roven lidem, božství závoj mělo.
"Ty svatý jsi a proroků všech prvý,"
děl člověk. "a já Kaina mám čelo!"

Bůh ponížil se k lidstva vyvrheli,
kříž na se vzal a stoupal na Golgotu,
a nohy, ruce v brzku v krvi pněly.
"Pojď za mnou," děl, "kříž cestou ku životu!"
A člověk sténal: "Sláb jsem, zmalátnělý!"

Bůh-Člověk zapřel i své člověčenství
a v dobrotě své proměnil se v Chleby —
ó pokrmu jest duším zapotřebí
k té cestě kříže, bídy, protivensství!
Co stupňů bídy a co stuňů k nebi!

SRDCE PÁNĚ

Tobě, Srdce Páně, zasvěcujem duši,
Ty Jsi radost naše, když nás bolest kruší,
praporem je spasným, svatý obraz Tvůj.
v žití celém při nás, Srdce Páně, stůj!
Nejsvětější Srdce, Bohem lidu dané,
z Tebe milost, pásá v každé srdce kane,

Tobě, Srdce Páně, patří naše bytí,
vše, co v nitru plane, raduje se, cítí,
naše touhy, přání, radost, žalů kříž,
vše v Svém svatém Srdci zavř, Pane, již!
Tobě zasvěcujem srdce svého žár,

A. Simerská

Slovo dělá muže

„PŮJDEŠ zítra do kamenných lomů, Josefe?“

„Musím, Anežko. Vlašimský si přeje mítí pokud možno nejdříve hojnou zásobu vápna, neboť mu došlo a on by rád s pálením opět započal. Myslím však, že s prací budu hotov ještě před večerem, při trhání vápence dám hodně rány a hromada poroste vůči hledě. Za to však obdržím slušnou sumu peněz, které přiložím ku svým dosavadním úsporám, tak že záhy zmožu se na druhou kravičku. Pak o žních si také něco vydělám, znáš mne, že co sekáč se nedám tak lehce zahanbiti. Z jara zřídím si chalupu a pak — Anežko — doufám, nebudou se více rodiče stavěti na odpor našemu přání.“

Při těchto slovech pohlížel mladý, asi pětadvacetiletý muž blaženě v obličej zardívajícího se děvčete, jež stálo u nízkého plotu, roztržitě zírajíc do neurčita.

„A tebe to netěší, Anežko, že konečně dosáhnu toho, po čem tak nevýslovně toužím?“

Zvednouc hlavu, hleděla na něho jakoby s výčitkou.

„Zase mluvíš tak zvláštním způsobem, Josefe, a víš přece, jak mne to vždy zabolí. Přála bych si toho rovněž jako ty, a to spíše dnes než zítra; obávám se však, že se těšíme pouze nad klamnými sny. Zda-li pak víš, že bys mi velikou radost způsobil, kdybys zítra vůbec nikam necho-
dil . . .“

„To je zhoła nemožná věc, milá Anežko, dalt' jsem na to své slovo,“ pravil Josef.

„Věřím ti,“ vpadla mu do řeči dívka, „ale na mně přichází cosi, a nevím sama proč, jakoby na tebe zítra čekalo nějaké neštěstí. Hled' — nevěřím sice na pověrečné sny, však po několik nocí jsem strašlivými sny tak zděšena, že stále a stále se vracejí a na nic jiného mi nedají mysliti. Nepřetržitě vidím tě před sebou, jak jsi zmrzačen, bez pomoci, ano téměř k smrti zubožen. Nechod', prosím tě, zítra do vápenných lomů! Včera silně pršelo, tak že půda jest valně promočena; jest nebezpečno ubírat se vůbec v taková místa — neřku-li lámati a trhati skálu. Učini mi to k vůli, Josefe!“

„Ale, Anežko, kam jsi jen rozum dala; obáváš se před něčím, co vůbec ani nestává. Chodím přece tak dlouho již do vápenných lomů, tak že znám každé místočko zevrubně. Ani za sto let se ty skály nepohnou, tím méně po nepatrném dešti. A kromě toho — vždyť jsem téměř s prací hotov, schází mi jen něco málo, bych úplně práci ukončil. Pak — pomysli — co by tomu řekl Pavel, kdybych s ním nechtěl zítra jíti? Víš přece, že je otcem tolika dítek, a nyní je tak málo výdělků. Vydělá si alespoň na vzdělání svého políčka. — Nezmiňoval se tvůj otec ničím o mně?“

„Ne,“ odvětila Anežka tiše. „Od té doby, kdy se dověděl, že vyděláváš si slušný pe-

niz, neplísnil mne k vůli tobě ani jedenkrátě."

"Vidíš, Anežko, a ty mne chceš ještě zdržovati od práce, ač bez této musil bych se vzdáti i tebe."

"Jdi, tys vždy tak zlým, že mi nechceš nic k vůli učiniti."

"Nekřivdi mi, Anežko, mnoho jsem již učinil, a vše z pouhé lásky k tobě. Chci to také i nadále konati, jen pokud možno bude. Proto vyjasni jen oči a měj opět klidný spánek. Buď s Bohem! Dobrou noc!" Na to se oba rozloučili.

Josef Ruda, jenž právě hovořil s Anežkou, byl spořádaný mladý muž. Po svých rodičích zdědil malý domek, kdežto jeho bratr převzal celé hospodářství a statek. Josef hospodařil však v malém svém domku dobře, a poněvadž byl silným a přičinlivým, máje povždy chuť ku práci, mívál povždy dosti výdělku, tak že se lépe šatil než mnohý bohatý synek selský. Domek mu spravovala stará teta, jež měla výměnek na statku bratrově a Josefa velice milovala a péči o něho měla jako o vlastního syna. Od té doby však, co zahleděl se Josef Anežce příliš hluboce do krásných očí, nechtěl se mu posavadní způsob života jaksi dále líbiti. Kam se obrátil, všady viděl pouze jí — svou Anežku — a netoužil po ničem jiném, než aby Anežku mohl dovésti k oltáři co svou nevěstu a budoucí manželku. Věděl ovšem, že pochází z velkého statku a že otec jen tak zhola ji leckomu nedá, však Josef nebyl také z těch nejšpatnějších. Proto s tím větším úsilím věnoval se své práci, hledě sobě získati jakéhos jmění, lopotě se jen což od rána do večera.

Náklonnost Anežčina, kterou mu projevovala rozněcovala ho tím k větší horlivosti. Nejvíce vydělal si ve vápenných lomech, nalézajících se nedaleko rodné visky, kdež najat byl bohatým Vlašimským. S Josefem společně pracoval Pavel, prostý, to nádeník a otec čtyř nezaopatřených dětí. Tento jsa ve stálém zápasu o vezdejší chléb, byl nemálo povděčen Josefovi, že ho vzal do spolku na dodání jistého množství vápna.

* * *

Druhého dne z rána ubírali se oba do vápenných lomů.

"Zdá se, že dnes bude jak náleží pěkně," pravil Pavel, "však jsme předešlý týden ani jednou nepřišli domů za sucha, vždy však promočení až na kůži; dnes jsem nemohl ani spáti a měl bych raději celý ten krám již za sebou. Vzal jsi sebou dosti prachu, Josefe?"

"Ano, dostatečně, musíme hodně hluboko kopati, neboť žíla vápenná sahá hluboko. Škoda, kdyby se táhla více stranou!"

"Máš pravdu, nuže, tedy ku předu jménem Páně!"

Za těch a podobných řečí dospěli k cíli. Vápenné lomy, kde měli pracovati, byly dosti rozsáhlé a bylo patrné, že tu již mnoho vápence bylo lámáno. Ze strany ku obci byly vápenné ty lomy každému přístupny, a tak každý, kdo podnikl nějakou stavbu, využítkoval tohoto pokladu přírody. Do tohoto záseku vstoupili také oba naši mužové. Zde učinili první průkop a vypálili první ránu. Výsledek byl nad očekávání příznivý a účinek rány vydatný.

"To se nám povedlo," pravil Josef s nemalým uspokojením. "Ještě dvě tak pěkné rány a budeme s celou prací hotovi."

"Zdálo se mi, jakoby to bylo pohnulo celým lomem, ale byla to také řádná rána!"

"Však tam nahoře ta trhlina! Nemám rád ve skalách takové trhliny. Pokaždé mě obejde hrůza, neboť mi při pohledu na ten rozšklebený jícen skalní přichází, jakoby z něho čněla smrt."

"Eh, nebuď dětinským," odvětil Josef, "taková skála již něco vydrží, ta má hluboké kořeny a základy a pevnější podložku než naše chalupy."

Se smíchem nad vlastními slovy počal úsilovně odnášeti jednotlivé balvany vápence. Pavel ho následoval, ač byl poněkud zaražen. Vzpomínka na smrt a zde na možnou nehodu uvedla ho ve špatnou náladu.

"Což tobě," pravil po chvíli, "tobě je lehce se smáti, ale já — na mne čekají čtyři hladové dítky. Což by se z ubožátek stalo, kdyby mne nebylo?"

"Neměj žádných starostí, kamaráde, já bych jim nedal zemřítí hladu. Ostatně —

k čemu takových řečí? Pospěšme si raději, bychom s tou prací byli hotovi. Na večer budeme zajistě jinak mluvití.”

A odstraníce mocný balvan, prohloubili nové dva otvory. Skála se otrásla a drobné kamení válelo se každým okamžikem k zemi. Plaše pohlíželi vzhůru, však rány jejich dopadaly s tím větší rychlostí a prudkostí. Konečně byli s průkopem hotovi. Hned na to přiložili dvě patrony v otvor, a zapálivše doutnák, kvapili stranou. Za několik okamžiků zahřměly dvě ohlušující rány, načež oba přikvapili nazpět. S těžkými železnými tyčemi hrabali v kamení. Pavel nalézal se právě pod výstupkem obrovské skály, když slyšeti bylo dunivé jakés rachocení a zvláštní hlomoz. Pavel si toho nepovšimnul, a když Josef s ustrnutím zvolal: “Rychle pryč! Skála se řítí,” bylo již pozdě.

Pavel zvedaje zděšeně zraky vzhůru, pokoušel se uskočiti stranou, však nešťastnou náhodou narazil při tom nohou o větší kámen a padl. Když opět chtěl se zvednouti, by se zachránil, bylo již pozdě. S hromovým rachotem sřítíl se obrovský balvan skály k zemi, a nebohý Pavel zmizel pod ssutinami kamenného přívalu.

Záhy na to sřítíl se druhý balvan — hrůzný výkřik zavzněl vzduchem, však hned zanikla v dáli jeho ozvěna a příšerné ticho rozhostilo se vůkol. Spousta kamení a útesů skalních přikrývala oba nebohé muže.

Právě tou dobou ubírala se ku kamennému lomu jakás mladá ženština. Byla to žena Pavlova — nesla oběd svému muži.

Neznámá jakás úzkost svírala jí srdce. Nevysvětlitelnou bázní hnána, pustila se do běhu. Kéž by již byla na místě, kde muž pracoval! Posud nezaslechla ani jedinké rány kladivem z lomu, všudy panovalo hrůzné ticho!

Teď zahnula na poboční stezku a jejím zrakům objevily se vápenné lomy. Okamžitě octla se na místě. Co se to jen stalo? Chtěla volati, však hrůza sevřela jí hrdlo, že nemohla ani hlásky ze sebe vypraviti. Vápenný lom zasypán — a němé balvany příšerně se zvedají do výše. Kde jest její muž, a kde Josef? Zde leží kladiva i jejich kazajky. Snad pracují poněkud dále — a

však nikde jich není viděti — a vždy také vě hrobové ticho.

Nevýslovnou hrůzou zachváčena, vzkřikla. Zoufalství chvělo se jejím hlasem. Sklesnouc na kolena, pustila vše na zem, co posud v rukou držela.

“Muži — pro milosrdenství Boží — kde jsi?”

Žádná odpověď.

“Ó, můj Bože! Snad jest již mrtev — ach, mrtev!”

Zoufale zalomila třesoucima se rukama. Náhle se vzchopíc, postoupila v před mezi skalní balvany.

“Muži, můj dobrý muži, kde jsi — jsi posud na živu?”

Opět žádná odpověď.

Však přece — přece — slyš — něco přerušilo to hrozné ticho. A skloníc se, přiložila ucho ku kamení. Zaslechla dosti srozumitelně slova:

“Pomoc — pro Bůh! rychle pomoc!”

To však nebyl hlas jejího muže, to byl Josef. Se zoufalou silou opřela se o balvan; tento však nepovolil. Konečně zdá se, že napadla jí spásná myšlenka; skloníc se ještě jedenkrát ku mohutnému skalisku. křičela ze všech sil:

“Poběžím pro lidi a hned se s nimi vrátím, bychom vám pomohli!”

S větrem o závod pádila do dědiny, kde lidem vše vyprávěla. Rázem byla celá ves na nohou a všichni pospíchali ku místu neštěstí. Společnému úsilí záhy se podařilo, že oba zasypaní dělníci byli vyhrabáni, Josef ještě žil; šťastnou náhodou dostal se tak do mezery sřítících se balvanů, že sice těžce byl pohmožděn, však že přece utrpená poranění nebyla smrtelná. Pavel však byl nadobro ztracen; o smrti jeho nebylo nejmenší pochybnosti, neboť tělo jeho bylo v pravém slova smyslu rozmačkáno.

Nad Josefem skláněla se dívčí postava, tiše plačíc — byla to k smrti zarmoucená Anežka. Vzrušena hlubokým bolem, nenalézala ani slůvka ku svému ulehčení.

Pavel tu ležel, jsa těžce zohaven. Nebylo místočka na celém těle, z kterého by nezela hluboká rána. Při pohledu na znetvořenou jeho mrtvolu, upadla žena jeho

do mdlob; zdálo se, jakoby chtěla s ním zemřít.

Josef sebou poněkud pohnul, zíraje tupě na množství, shromážděné kolem něho. "Co se to zde děje?" zašeptal ku Anežce.

"Ubohý Pavel jest mrtev!" odpověděla.

Josef zbledna ještě více, svěsil malomyslně hlavu.

"Jen když Bůh mně alespoň tebe zachoval!" šeptala Anežka s výrazem srdečné soustrasti.

Josef k ní pozvedl strnulé zraky.

"Anežko, lépe by mi bylo, kdybych byl tam s Pavlem. Odejdi ode mne, neboť nemohu nikdy tobě náležeti!"

* * *

Pavlov pohřeb byl neobyčejně slavný. Nepřehledné množství lidí z blízka i z dále provodilo ho na poslední pouti — ku hrobu. Jenom Josef scházel mezi nimi, bylť sám těžce nemocen; a pak Anežka, která smutně doma prodlévala, jsouc až k nepoznání změněna. Rodiče její odešli s ostatními na pohřeb.

Od toho okamžiku, kdy Josef Anežce ve vápenných lomech pravil, že nikdy nebude jí náležeti, přicházelo nebohé dívce, jakoby zvláštní prázdnota dotírala v její život, až posud dosti spokojený, přicházelo jí, jakoby měla o něco přijíti, co nižádným způsobem nedá se nahraditi.

Což ho neštěstí a přestálé hrůzy tou měrou pozměnily, že se mu zprotivila? — Od osudné chvíle té s ním ještě nemluvila. A přece by se tak ráda byla dopátrala pravdy a jistoty. Co činiti? Což, aby došla k němu a otázala se ho přímo, co těmi slovy mínil a co vůbec soudí o celé budoucnosti? Rozhodnutí její bylo krátké. Přehodíc přes sebe šátek, vyšla zadními vrátky a ubírala se kolem stodoly ku domku Josefovu. Mocně zabušilo její srdce, když vstupovala do malé zahrádky a blížila se ku příbytku milovaného Josefa. Zde panovalo úplné ticho. Jen cvakot hodin zazníval až do předsíně. Snad spí a nebude možno s ním promluvit. Již se chtěla Anežka opět vrátiti, když zaslechla uvnitř jizby tlumený šramot. Josef tedy bdí.

Rychle se rozhodnouc, vstoupila, zaklepaavši dříve jemně na dveře.

Josef seděl na lůžku, posud bledý, smuten a se založenými rukama. Při pohledu na vstupující děvče zachvřel se jemně a ruměncem zbarvil jeho pobledlou tvář.

Hleděli chvíli na sebe, aniž by byl z nich kdo slova promluvil; nerozhodnost a okamžitá rozpačitost zračila se na obou.

"Pojď jen dál, Anežko!" přerušil konečně Josef trapné mlčení; "jsi věru hodná, že přicházíš, bys mne navštívila. Posad se! Jsem sám doma. Teta jest na pohřbu."

Anežka uposlechnouc, posadila se na lavičku, však posud nebyla s to, aby promluvila slova. Josef dlouho na ni pohlížel.

"Jsi zarmoucená, Anežko. Snad bych uhodnul — proč! Zajisté, že jsi špatně porozuměla slovům, jež jsem byl k tobě promluvil na onom místě velikého neštěstí. Něco pravdy jest v nich ovšem — proč bych tě také klamal, či obelhával. Pravil jsem ti tehdy, že nikdy nemohu tobě náležeti. A jest tomu tak! Mne váže něco, co nikterak nelze zrušiti. Víím, že mi dáš za pravdu. Víš — koho dnes pochovávají?"

"Vím," odpověděla tiše, — "Pavla!"

"Nu, vidíš! Když jsme tehdy v lomech pracovali, pravil mi Pavel, že se obává, bychom nebyli zasypáni. Dále projevil nemalou starost, co by se stalo v tom případě s nebohou jeho ženou a osiřelými dětmi. Tu jsem mu slíbil, že pokud mne bude na světě, hlady že nezemře z nich nikdo. Snad mi sám Pán Bůh tu myšlenku vštípl, podrobuje mne zkoušce. Čeho se Pavel obával, bohužel stalo se! Žena Pavlova jest opuštěnou vdovou a jeho děti jsou sirotky. Slíbil jsem ti, že si tě vezmu za ženu, a také bych byl jistě slibu svému dostal. Však uznáš sama, že starati se o dvě rodiny — bylo by holou nemožností. Lépe bude, když na mne zapomeš a vezmeš si za muže někoho jiného. Od otce dostane se ti slušného věna, a víím, že najde se i řádný muž, jenž pro tebe přijde a to ne s holými rukama. Budeš šťastna. A já alespoň budu s to splniti daný slib a dodržeti Pavlovi slovo, což jest mou povinností, neboť se domnívám, že na celém neštěstí jsem poněkud sám také vinen. Není-li pravda, že's mi porozuměla?"

"Rozumím ti dobře," řekla Anežka vážně a klidně, pohlížeje Josefovi pevně do očí. — "Ty vezmeš sobě vdovu po Pavlovi za ženu a já mohu sobě zvoliti, koho mi bude libo."

Josef pohlédl na ni laskavě, nemoha připadnouti na vhodnou myšlenku, již by v tuto chvíli pronesl. Přicházelo mu, jako-by byl nůž vrazil do srdce této dobré duši.

Anežka se pozvedla — majíc v úmyslu odejít.

"Posečkej ještě chvíli, Anežko. Proč chceš odejít? Věř mi, že jinak jednatí nemohu. Ujist'uj tě, že tě mám nyní právě tak srdečně rád jako dříve, však rozhodnouti se jinak nemohu."

"Což ti činím výčitky z tvého jednání? Věřím ti a chválím tvůj vznešený úmysl. Bud' zdrav a — št'asten. Odpust', že jsem byla tak dotěravou a šla k tobě až sem. Bud' s Bohem!" A již obracela se k odchodu.

"A nepodáš mi ani ruky na rozloučenou?"

Otázku tu kladl tak bolestným přízvukem, že se Anežka až zachvěla. Nový duševní boj zračil se na jejím smutném obličej. Zdálo se jakoby váhala. Konečně se obrátila, podávajíc mu ruku.

"Bud' s Bohem, Anežko, a Bůh sám tě opatruj! Odpust' mi, prosím tě o to vroucně!"

Anežka za těchto jeho rozechvěných slov zmizela ve dveřích, dlouhý, žalostivý pohled Josefův následoval ji.

Ubohá dívka zápasila vši mocí sama sebou, by se opanovala a neprozradila své pohnutí. Byl to veliký duševní boj, jež podstoupila, by citům svým nedala vypuknouti, což mohlo se státi každým okamžikem. Ubohé její srdce, co vytrpělo a co ještě na ně čeká!

Josefovi nevedlo se rovněž lépe po jejím odchodu. Však slib, jež byl učinil nešťastnému Pavlovi, zůstal mu svatým. Doufal v pomoc Boží a pak ve vlastní svou vytrvalost; tímto způsobem chtěl své city přemoci a na celou minulost zapomenouti. — Však kolem srdce bylo mu přece jen těžko . . . ach tak velmi těžko!

* * *

Za dva dny po Pavlově pohřbu dal Josef požádati Pavlovu vdovu, by ho navštívila.

"Hled'te," pravil k ní Josef, "dosti jsem se již zotavil, mohu téměř již choditi. Doufám, že za osm dní mohu opět nastoupiti svou práci. Bylo mi líto, že jsem vás sám nemohl navštívit — nu, však to vynahradím později. Naplakala jste se již dosti, proto pust'te nyní starosti a trampoty stranou!"

"Ach, milý Josefe, to se vám snadno řekne; má-li však člověk na starosti čtyři malé dítky a k tomu pouze dvě ruce, pak smýšlí poněkud jinak. Nepomůže-li mi sám milý Bůh, nevím věru, nevím, zdali to vůbec vydržím!"

Málem by se opět byla rozplakala.

"Nesmíte hned zoufati. Bůh ještě nikoho neopustil, a proto neopustí vás. Musím vám však upřímně říci, že jsem velikým vašim dlužníkem a ku díkům zavázán."

"Vy, Josefe, a proč? Nevím se věru na něco podobného pamatovati."

"Vy ovšem ne; však dříve ještě, než Bůh vašeho Pavla k Sobě povolal, mluvili jsme o tom, co by se stalo, kdyby nás stihlo nějaké neštěstí. Tenkrát jsem Pavlovi slíbil, že bych se o vás postaral, by se jen neoddával přílišnému znepokojení a strachu. Jak Bůh usoudil, přihodilo se neštěstí skutečně, z něhož však vyváznu jsem já dosti šťastně, kdežto váš muž zaplatil to životem. Nechci, by mne Pavel obvinil před Bohem, že jsem mu v slovu nestál — a proto vám opakuji ještě jednou, byste byla bez starosti. Mám chvála Bohu dvě zdravé ruce a dovedu ještě vaše dítky užívati a ošatiti."

S nevýslovným pohnutím pohlížela k němu vdova po Pavlovi, Markéta. Útěcha a úleva zářily jí z očí.

"Bůh vám vše dobré odplatí, cokoli pro mne a mé dítky učiníte; však tolik účastenství nemohu ani od vás žádati. Vždyt' budete míti sám dosti starosti, až se s Anežkou oženíte. Nu, zbude-li vám pak něco, chci to od vás s díkem přijati."

"To byste učinila špatný lov," odvětil Josef, "dvě rodiny najednou užívati, to za nynějších zlých časů nelze; nechci, abyste byla odkázána na to, co by mi zbývalo, poněvadž vám chci vašeho nebožtíka muže úplně nahraditi. Doufám, že nemáte proti

mně ničeho, rovněž jako i já proti vám ne. Kdybych vás co vdovu podporoval, našly by se jistě zlé jazyky, jež v pochybnost by braly dobrý a nezištný můj úmysl — a proto bude nejlépe, když po křesťanském způsobu se před oltářem spojíme. Ač, nemáte-li proti tomu nějakých námitek!"

Markéta zůstala jakoby bleskem zasažena. Na něco podobného nebyla věru připravena, vždyt' byla i starší než Josef. Pak věděla, že si Josef namluvil Anežku, a že se mluvilo i o brzké svatbě. Pokládala to vše za pouhý žert; rozmrzena vstala, by odešla.

"Proto jste mně tedy dal vzkázati, bych vás navštívila, byste mne hned po smrti mého ubohého muže mohl ostouzeti? Ovšem, nyní nemám nikoho, jenž by se mne zastal a každému je svobodno, by o mně mluvil, jak mu libo; však věřte mi, ku veliké cti vám to přece neslouží!"

"Ne tak, Markéto," bránil se rychle Josef, načež jí vše vysvětlil, co slíbil a co ujednal s nešťastným Pavlem.

Markéta chvíli tu stála, aniž by byla s to slova promluvit. Tak neočekávaným a překvapujícím byl jeho návrh.

"A dobře jste vše uvážil, Josefe? Pomyslete přece, že neberete sobě pouze ženu, a to ženu, která je starší než vy, nýbrž s ní i čtyři nezaopatřené dítky a pak uvažte — že chcete si mne vzít na vždy — na věky co ženu před Bohem a před lidmi."

"Neobávejte se ničeho, nejsem děckem, abych byl na vše nepomýšlel; jak vidím, nemáte nijaké příčiny, byste můj návrh zamítla, míním to s vámi také zcela upřímně a poctivě; také se přesvědčíte, že i poctivě ve slovu dostojím!"

"Víte co, Josefe, věřím vaší poctivosti — však posečkejme ještě nějakou dobu; možná dost, že si věc ještě rozmyslíte; prozatím vám děkuji za poctivý váš úmysl. Bůh sám vám to jednoukrát odplatí."

Po těchto slovech opustila světnici.

Netrvalo to ani celý měsíc, když po celé vesnici šel jeden hlas, že Josef jest již úplně pozdraven, že vzdal se známosti s Anežkou a že nyní navštěvuje Markétu, vdovu po Pavlovi. Tak ubíhal jeden měsíc za druhým a když nadešel podzimek, dověděl se každý s kazatelny, že Josef s Marké-

tou "v stav manželský vstoupiti míní." Za tři neděle po ohláškách slavena byla svatba. Za časného jitra ve vši tichosti a bez veliké okázalosti konány byly oddavky. Průvod sestával pouze z několika příbuzných a z dětí Markétčiny. Žádná hostina nenásledovala.

* * *

U Borovcových, rodičů to Anežky, vzbudily oddavky Josefa s Markétou různé pocity. Anežka nezmínňovala se o celé záležitosti ani slůvkem, jakoby o ničem nevěděla; však starému Borovcovi nedala ta věc pokoje.

"Tak dlouho škemral a stále na mne lezl, bych mu dal svolení a ruku Anežky, a nyní, když jsem mu konečně povolil a ruku své dcery slíbil, dává svým chováním na jevo, že si z nás chtěl ztropiti posměch. Chtěl nepochybně jen dokázati, že nade mnou zvítězil. Ať se neopovazuje přijít mi na oči!"

Anežka byla vážná a smutná. Napadlo jí, jak Bůh osudy lidské zvláštním způsobem řídí a jak mnoho bolestí a žalů provází to naše bytí. Zdali tomu kdy bude konec? Však naděje na štěstí dávno pohasla v jejím nitru, vědomí osamocení stále se vracelo, Josef pro ni byl nadobro ztracen. A bez něho? Jak by mohla býti šťastnou po boku někoho jiného? Vždyt' mu věnovala celé své upřímné srdce, všechny své city, svůj život.

* * *

Po svatbě Josefově hlásil se u Borovcových nápadník za nápadníkem. Anežka byla sličným děvčetem, starý Borovec bohatým statkářem, a proto jaký div, že nalezlo se dosti mladých mužů, kteří by rádi byli Anežku vedli k oltáři.

Kromě toho se všickni domnívali, že rozmrzelému Borovcovi přijde každý, poněkud jen slušný nápadník vhod a to tím spíše, by Josefovi dokázal, že ho nepotřebuje a že i bez něho Anežku záhy a dobře provdá. Však v tomto výpočtu se všickni přepočítali. Borovec byl vybíravějším než kdy před tím, hledaje pro svou Anežku ženicha, jemůž by se hned tak každý nevyrovnal.

"Ať pozná ten žebrák a s ním celá ves, že má dcera patří k těm nejbohatším!"

říkával obyčejně sám k sobě, když propouštěl některého z četných frejírů, jenž se mu nezamlouval. To trvalo po celou zimu, také masopust uplynul za nezměněných poměrů; když však na horách roztával poslední zbytek sněhu, tu zdálo se, že starý Borovec konečně našel ženicha podle přání.

Jedenkrát v neděli odpoledne vjel do dvora ku Borovcům krásný povoz, z něhož vyskočil mladý, hezký muž současně se starším, ujemc totíž, jak jej byl prvnější představil.

“Snad to sám Pán Bůh zařídil, že jsem se dověděl o vaší dceři,” pravil starší z nich. “Jest to ovšem daleko, však můj synovec František chtěl všechno zkusit. Proto jsme také přijeli. Hned při mém prvním vstoupení do dvora, zpozoroval jsem vzorný věru pořádek. I pomyslel jsem si, že cestu nevykonali jsme nadarmo. Vidíš, Františku. Pán Bůh tě má přece rád.”

Každému je známo, jak to při podobných příležitostech chodívá. Ženich byl co nejlépe vyčastován, a rodiče Anežčini byli nad tímto štěstím jako u vytržení. Příští zeť byl totiž bohat a majitelem velkého dvorce; na prstech skvělo se mu množství prstenů — nu, něco lepšího by se pro Anežku sotva kde vynášlo. Však Anežka byla stále smutnou a zamlklou, vycházejíc často ze světnice ven. Ženich žádal, by Anežka sama mu dala svého svolení.

Starý Borovec zavolal si dceru stranou.

“Budeš mít přece rozum a neodmřeš tak vzácného ženicha?” tázal se jí.

“Jest mi lhostejný jako všichni ostatní,” odvětila Anežka se zaroseným zrakem.

“Ty však musíš! Poroučím ti to, aneb mi půjdeš z domu!”

“Vždyť já uposlechnu, však pouze proto, že mne k tomu nutíte.”

Den svatby byl ihned ustanoven, a příští neděli byly první ohlášky.

Hosté se rozloučili, by za tři neděle opět přijeli a to již na svatbu. Krátké tři neděle — a všechno bude v úplném pořádku.

* * *

Nadešel den před svatbou. U Borovcůvých zavládl zvláštní život a ruch. Ku ztřešší hostině jest již všechno připraveno.

“To musí býti veselka, jakou celé okolí

nevidělo!” opakoval stále starý Borovec.

Anežka sama nesúčastnila se téměř ničeho.

Od časného rána očekával Borovec své hosty. Konečně byli tu.

“Bud’tež nám srdečně vítáni!” zvolala matka, “již na vás dlouho čekáme. Anežko, pojď sem!”

Dívka se ani nehnula s místa, by svatebčany pozdravila. Na povzbuzení matčino teprve přistoupila blíže a s odvráceným obličejem podávala hostům lhostejně ruku.

Právě v tomto okamžiku zavzněl umíráček. Matka poslala služku do kostela, by se dozvěděla, kdo že to zemřel. Vráťvíš se služka, oznamovala, že zemřela náhle Markéta, žena Josefa Rudy. Že by byla před tím stonala, nikdo nevěděl.

Sotva že Anežka zaslechla tu zprávu, vypadl jí z rukou zlatý řetěz, jež jí byl ženich přinesl darem. Sama pak, zblednouc co smrt, klesla bez sebe k zemi . . . Josef byl opět svoboden a ona — nevěstou jiného!

* * *

Borovec nebyl dnes v pravé míře. A nyní přihodí se nevěstě taková nehoda . . .

Co tak rozjímá, vyřizuje mu služka, že venku čeká jistý soused, jenž by s ním rád slovíčko o samotě.

“Tož sousede,” počal přichozí, “musím vám něco sdělit, co vás málo potěší. O tom vašem nastávajícím zeti kolují podivné pověsti. Byl jsem na výročním trhu a tu jsem se sešel s lidmi z vesnice, odkud ten panáček pochází. Dotazovali se mne po vás, litujíce vaši dceru a dívce se tomu, že jste se co zkušený a rozšafný muž dal napáliti takovým hejskem. Usedlost jeho přijde co nevidět na buben.”

Starý Borovec byl překvapením téměř bez sebe.

“A co si mám počít? Vždyť za malou chvíli má se jíti do kostela — a co tomu řeknou lidé? Prosím vás, milý sousede, porad’te mi — jak bych z těch osidel mohl vyváznouti?”

“Zcela jednoduše. Odložte svatbu na čtrnácte dní. Ženich není tak pošetilým, aby hned neuhádl, kolik uhodilo; odjede a více se nedá viděti.”

Borovec uposlechl dobré rady upřímného přítele a odložil svatbu. Za hodinu odjel také ženich s celou svojí čistou čeládkou.

* * *

Anežka toužila po příležitosti, by mohla se sejít s Josefem. V neděli odpoledne chodíval s dětmi do polí. Této příležitosti mínila použití. Odešla do lesa a když se vracela domů, setkala se jakoby náhodou s Josefem na poli.

“Šla jsi na jahody, či hledala jsi hříbky?” tázal se Josef při setkání.

“Jahody jsem nehledala. Bylo mi doma teskno v lese mi bývá tak volno. A jak se daří tobě?”

“Není to skvělé; starosti mám až nazbyt. Což — tobě je ovšem jinak. Provádáš se za bohatého ženicha a povedeš šťastný život. Jak ale bych já mohl doufat v lepší budoucnost?”

“A proč bys nemohl? Ještě není všechno ztraceno.”

“Milá Anežko, kdybych byl sám, bylo by jinak. Odpust’ však, máš zajisté na pilno a zbytečně tu se mnou maříš čas.”

“Domnívala jsem se, že jsi stále ještě zůstal tím, jakým jsi býval. Zdá se, že se s tebou stala změna — velká změna.”

“Nerozumíš mi, Anežko, obávám se, že by ti to nebylo příjemno.”

“A což, řeknu-li ti, že mně je to právě tak milé jako před dvěma roky?” S těmi slovy prchala k domovu, s úsměvem mu kynouc na rozloučenou.

Starý Borovec vyslechl klidně svou manželku, když mu zvěstovala tajemství srdce milé Anežky a pravil: “Anežka má úplně na vůli, by zvolila si muže po svém přání.”

Deera, výrokem tím oblažena, padla otci kolem krku, děkujíc mu za svolení. Dále široko nestává tak šťastného manželství jako mezi Josefem a Anežkou! A oba se pečlivě starají o čtyři sirotky, jako kdyby byly jejich vlastní děti.

SIGISMUND BOUŠKA, OSB:

ZNAMENÍ KŘÍŽE

V srdce svá, v nohy, dlaň píšme to znamení.
na dvěře domů, chat, na cesty v kamení,
palme je v čela svá ve svatém plameni!

Na zámky žalářů, na sloupy pomníků,
na věže katedral, v paláce portiku,
na stroje železnic, na příděl parníků.

Stavte je na školy, na štíty úřadů;
na skryše chudoby, na brány pokladů
píšte to znamení spásy a příkladu!

Ráno s ním vstávejme, lehejme k večeru,
plašme jím pekelnou, odbojnou příšeru,
plašme tím znamením vlašnost i nevěru!

Jako dob minulých nadšení křížáci
silme jím paže své k boji i ku práci,
Kristovi sluhové, bratři a vojáci!

Deptá-li světa pych kříž svatý do bláta,
a cesta ku nebi hříchy je zavátá,
označte kříží, kde stezka je přesvatá.

Burcujte křížem tím svědomí světáků,
nastavme tisíce tvatých těch odznaků
široko, daleko, od země k oblaku!

ROZINA JAROŠOVÁ:

Cikánčino proroctví

UŽ od časných hodin ranních panoval na prostranném náměstí v okresním městě čilý ruch. Bylat' sobota, kdy odbýval se vždy hlučný týdenní trh. Polovice náměstí vyhrazena byla obilí, jež se zde prodávalo ve velkém, tedy na celé pytle a druhá polovice hýřila zrovna pestrými barvami. Co tu bylo krásné zeleniny a všeho druhu ovoce! Celé řady zahradníků nabízely zde květiny v kořenáčích, semena, cibule a hlízy. Několik Moravanů v typických bělavých pláštích, se širokými límci, rozložilo zde své skromné zboží: většinou brambory, okurky, česnek, cibuli, kmín, mák a co snad děti z celého města nejvíce lákalo, lekořici, čili sladké dřevo v celých otepích.

Po jedné straně náměstí seskupily se chudé ženy s rozličnými lesními produkty. Byl to lákavý pohled' na celé nůše krásných borůvek a červených brusin. Tu i tam hojně se rděly drobné lesní jahody a maliny, jež šířily kolkolem lákavou vůni a leskly se černé "medvědice."

Málo pestré, ale za to tím užitečnější zboží rozložili zde četní houbaři. A nebylo také divu, neboť v okolních lesích vyrostlo toho božího daru některým rokem zrovna na nůše.

Právě k této skupině houbařů blížil se za onoho časného jitra starý muž. Hrozně ošumělý, otřelý kabát, plochou usmolenou čepicí se štítkem, na nohou pantofle. Dlouho zde okukoval zboží se všech stran, až posléze se odhodlal po dlouhém smlouvání ke koupi obrovského starého hříbu.

Nedaleko odtud stály dvě paničky a se zájmem pozorovaly celé jednání záhadného muže, a zvláště jedna z nich sledovala s úsměvem každý jeho krok, když odcházel.

"Všimla jste si, paní Postová, toho člověka, jenž krácel právě kolem nás?" tázala se své společnice. "To je figurka, že?"

"Asi nějaký nezámožný muž, tot' jest patrnó," odvětila tato.

"Ale chyba lávky," smála se zas první paní, "to jste se zmýlila, to jest jeden z nejzámožnějších měšťanů, pan domácí Skrblík, z naší ulice. Je to podivín a zároveň lakomec. Od rána brousí po trhu, kde by co dostal levného. Tu nějaké natlučené vejce, tam nahmilou cibuli, poškozené ovoce, hodně starou drůbež, která musí býti na pekáči jako podešev.

Však onehdy koupil prý starého kohouta, takového vysloužilce, že ho u Skrblíků musili vařit celých pět dní, aby byl k potřebě a dnes sama vidíte, jaký to hříb si vybral. Nic nedbá, že bude hodně rozmočený, jen když jej dostal lacino."

Nyní se smály obě dvě vesele a když již pan Skrblík zmizel za rohem nejbližší ulice, načaly zase z jiného soudku a přetřepávaly, kde jakou novinku. Dolík mohly vystáti na místě, až je posléze vzpamatovaly hodiny, odbíjející na blízké věži desátou.

"Jen se podívejte, paní Klepalová, jak nám pěkně uběhl čas, že ani nevím jak. Nu teď už musím utíkat, abych se také dala doma do toho kuchtění, ale co pak jsem ještě honem chtěla říci?"

Obě paničky byly již kus od sebe vzdáleny, však vrátily se k sobě zase. "Ještě

jen několik slovíček," omlouvala se paní Klepalová nejen své přítelkyni, ale i sobě a svému svědomí. "Vždyt' bych byla zapoměla jako na smrt jednu novinku z našeho domu."

Obě paničky nyní sestřičily hlavy dohromady a rozkládaly dále, až zase hlučně uhodila na věži čtvrt. Obě sebou škubly a již již se rozcházely, než zvuk věžních hodin dozněl příliš rychle a s ním zároveň i jeho chvalitebný účinek.

"Jen vám ještě dopovím tu příhodu o té rodině Lisinských, paní Postová," s těmi slovy uchopila paní Klepalová svoji společnici za ruku. "Však toho již nebude mnoho, poslyšte! Tedy ten pan Lisinský je rodem Polák a přistěhoval se nedávno se svým pánem, u něhož slouží jako štolba, se svou chotí, a čtyřmi dcerami sem do města. Dvě jsou takové modrooké a blondýnky, zrovna jako otec, kdežto dvě jsou černo-
oké a tmavovlasé, jako matka. Všechny jsou sličné, každá svým způsobem.

Nejstarší Marie čítá asi sedmadvacet let, naproti tomu nejmladší Lucie je teprve sedmnáctiletá, ale to byste neřekla, milá paní, ta již má známost, a jakou vážnou. Proslýchá se, že bude co nevidět chotí toho bohatého statkáře Gaillardiho."

Tvář paní Postové se zasmušila. Uchopila náhle svoji známou za ruku, a kroutila chvíli povážlivě hlavou.

"Věřte mi paní Klepalová, nebo nevěřte," povídala potom hlasem prorockým, "to není nikdy dobře, když se provdává nejdříve z rodiny nejmladší. Říká se, že prý těm druhým zadrhne svatbu a ony zůstanou svobodny."

"I kdož by věřil takovým báchorkám," mávla netrpělivě rukou paní Klepalová, "povídá se leďacos, ale není tomu tak."

"Já tomu alespoň pro svou osobu věřím," hájila horlivě paní Postová. Hodiny zase na poškádlení obou klepen odbíjely půl jedenácté, když posléze obě počaly zcela vážně pomýšleti na rozchod.

* * *

Nepříliš daleko města, v němž se odehrával zmíněný děj, nalézá se malebná zřícenina starého hradu. Téměř na úpatí jeho rozložena jest nevelká vesnička. A sem právě vyšla si z města celá velká společ-

nost, chtějíc tak ještě užiti poslední snad příležitosti ku procházce do přírody.

Vlastním cílem jejím byl listnatý háj, jehožto stromové se již znenáhla odívalo v pestrý, podzimní háv. Zde bylo veselo jen což, každý si vymýšlel pro ukrácení dlouhé chvíle jinou zábavu. A tu — když sedíce ve stínu starých košatých stromů, přeli se nejvíce, jak by ještě ten den vhodně a příjemně ztrávili — vystoupil z nedaleké houštiny náhle osmahlý, zarostlý cikán, jakoby zrovna ze země vyrostl. Muž svalovitý, urostlý jako hora, jiskrných potměšilých očí a pod paží vedl vetřchou, staříčkou cikánku, která se sotva držela na nohou.

Celá společnost úžasem nadobro oněměla a nikdo nebyl schopen rázného činu. Znenáhla však nabývali někteří pánové zase své chladnokrevnosti, takže si mohli prohlédnouti podivný párek.

Muž byl oděn na své poměry opravdu velmi okázale. Pěkný, bezvadný kabát, vyzdobený stříbrnými, knoflíky, od nejmenšího, asi jako drobná mince, až k největšímu, který svoji velikostí nezadal jistě dětské pěsti, černé kožené spodky do bot s vysokými holínkami. Kučeravé, jako uhel černé vlasy kryl pěkný myslivecký kloubouk ozdobený pérem.

S úžasem pozorovali mnozí ze společnosti těžký stříbrný řetěz u hodinek s čestnými přívěsky fantastických tvarů, jakož i nesčetné, obrovské prsteny, jež zdobily jeho ruce.

Po té svezl se pohled společnosti s cikána na jeho průvodkyni, jež nedaleko nich sklesla na poražený kmen staré olše. Celkem nebylo na ní nic pozoruhodného: sukně, z nemožně křiklavého kartounu, zdobená několika hrozně zmačkanými volány, rezná, u krku rozhalená košile, a na hlavě uvázaný strakatý šátek, z pod něhož draly se chundelaté, až hrůza zcuchané šedivé vlasy. Nejvíce však upoutala naše trochu uděšené diváky stařenina tvář. Děsně ohyzdná, vyhublá, jakoby pergamenovou kůží potažená a černá, nepovědomo z kolikérých příčin. Snad přirozená barva ztemnělá ještě starším, snad také mnohaletou špinou. A není vyloučeno, že i větrem ošlehaná plet' změnila se takřka k nepoznání.

Cikán ukláněl se kolkolem a usmíval se

s přehnanou zdvořilostí na všechny strany, že bylo viděti jeho krásné zuby.

"Pánové a paničky zajisté si dají hádati svůj budoucí osud z ruky," promluvil posléze lichotivě k ušaslým divákům, kteří se dosud nebyli vzpamatovali. "Tuhle moje bába," pokračoval cikán dále, "uhodla již každému tak dobře, jako nikdo na světě. Jen ať si dá panstvo hádati a nebude toho jistě litovati."

"To je stará Neplechová, pověstná stoletá cikánka," šeptala paní Klepalová k vedle stojící paní Postové, "tu já dobře znám."

"Jest opravdu stoletá?" zeptala se tato šeptem.

"Není-li to úplná pravda, tedy myslím, že do toho nemá již daleko." Obě dámy, jež již dříve jsme na náměstí o trhu poznali, byly zde také přítomny. Nyní utkvěly pátravě na ztrnulé, jakoby zkamenělé tváři, z níž toliko plálo ohnivým leskem černé, hluboko zapadlé oko. "Dáme si tedy hádati?" zeptala se nyní hlasitě paní Klepalová, chtějíc tak upozorniti i ostatní společnost.

"Proč ne," odpověděla rychle paní Postová, neboť hořela nedočkavostí, co jí ta stará cikánka bude "prorokovati." Bylat' skálopevně přesvědčena, že každé slovo bude pravdivé.

Obě dámy se nyní obrátily k ostatním, jsouce již žádostivý slyšeti jejich mínění.

"Což o to, zkusit se to může," souhlasila jedna z dam.

"Ale dejte s tím pokoj," horlil jistý starý pán, "darmo to naseje 'cvrčky' do hlavy; divím se velice, že tomu ještě může někdo přikládati víry."

Nyní se ozývaly výkřiky se všech stran, někde souhlas, jinde zase odpor. Nevím, jak dlouho by byla potrvala ta zajímavá rozepře, kdyby ji byla paní Postová konečně nerozřešila.

"Víte, dámy a pánové," zvolala jasným svým hlasem, "myslím, že nejlépe jest, roztnout tento gordický uzel v ten způsob, když učiníme radost těm, kteří by to rádi zkusili. Kdo si nepřeje dát hádati, nemusí se toho zúčastniti, a ti, co tak učiní, nepochybí rovněž. Přispěje to nemálo ku

všeobecné zábavě a zároveň tím prokáže-me této stařeně dobrý skutek.

"Hm, ledažaké cikance, poběhlíci," prohodila jedna z dam francouzsky, aby jí cikán nerozuměl.

"Ale prosím vás, paní radová," odvětila jedna z paní pohnutě, "pohled'te na tu ubohou ženu a budete jata soucitem. Třebas cikánka, leč přece lidský tvor, hodný útrpnosti. Považte jenom to vysoké stáří, hotoová, učiněná ruina."

"To je pravda," přisvědčovala horlivě paní Klepalová a s ní několik jiných paniček, i někteří pánové se posléze připojili, nechtějíce překážeti společné zábavě.

Cikán rád vyslechl takováto slova, a oko jeho radostně zaplálo. S živými posuňky a pohyby, zdál se vysvětlovati staré ženě nesrozumitelným jazykem, co se od ní požaduje. Nyní skoro každý ze společnosti, přistupoval ku stařeně, nastavuje svoji dlaň.

Co tu bylo slyšet roztodivných proroctví a věsteb, pronášených jednotvárně, skuhravým vyšeptalým hlasem staré cikánky.

Někdy to vyvolalo hlučnou veselost, jindy byla věštba vážná, ba i smutná.

V řadách těch, kteří se této zábavy zúčastnili, byly i slečny Lisinských. Nejstarší slečna Marie, vyslechla se zármutkem, že se vůbec neprovdá a zůstane starou pannou; druhá sestra, slečna Lény, vezme prý si vdovce s osmi malými dětmi a teprve osmnáctiletá Anna slyšela krásnou a příjemnou zprávu, že prý má známost, která skončí co nevidět sňatkem.

Líce dívčino zaplálo líbezným nachem. Kterak by se byla z toho "proroctví" těšila, kdyby i sudba milých sester byla pěkná a lákavá, ale nebylo slyšeti bohužel pranic potěšitelného, vždyť ani nejmladší Lucie prý nedojde svého vytčeného cíle, ač má již takřka před samou svatbou.

Ještě několik osob ze společnosti dalo si hádati. Mezi nimi byla Rokosová Tonička, ubohá celkem dívka a k politování hodná. Zmrzačena od přírody, měla kromě toho i jinak smutný osud. Rodiče i mladší sestra, byli k ní nelaskavi, ať dělala cokoli, nečinila ničeho vhod. Jak ráda byla by vstoupila někde do služby, aby ušla ales-

poň poněkud nevlídnému jednání svých příbuzných, leč nic platno.

Matka i sestra si postavily hlavu, že jich nesmí opustiti, ježto jest jí doma tuze zapotřebí, aby konala všechny možné práce. Zůstala tedy, ač s těžkým srdcem. A dnes se najednou dostala na vycházku s tak četnou a vzácnou společností. Ona, ubohá bytost. A to mělo svoji dobrou příčinu.

Paní Klepalová bydlela v témže domě jako Rokosovi, jenže v přední jeho části, kdežto otec Toniččin, chudý příštípkář obýval skrovný byt v nádvorním křídle.

Zmíněná dáma zamýšlejí se zúčastniti dnešního výletu do háje, usmyslila si, požádati rodiče Toniččiny o svolení, aby ji dcera jejich směla doprovoditi a nésti zásobu zákusků a občerstvení.

Matka i sestra svolily jen s utajenou nevolí, neboť dívky nepřály nenadálého a řídkého vyrazení. A tak se nebohá odstrkovaná Tonička ocitla náhle ve kruhu veselých účastníků výletu, a posléze také jsouc vyzvána jen nerada a váhavě přistoupila k cikánce, aby jí též podala svoji ruku.

Cikánka chvíli upřeně pohlížela do dlaně dívčiny a na to zkormouceně kývají hlavou prohlásila, že Tonička není šťastná, a také nikdy nebude. Pro svoji tělesnou vadu (neboť ubohá dívka byla silně sražena) se nikdy nevdá a nic dobrého jí vůbec na světě nečeká. Dívka zbledla, zachvěla se na celém těle a oči se jí zalily slzami.

Cikánka nyní hádala zase dále všem po řadě, až posléze došlo na paní Postovou.

Dlouho, dlouho pohlížela žena do její dlaně, při čemž tvář její nabyla zděšeného výrazu.

S rostoucí starostí pozorovala tato podivné chování cikánčino až posléze, nemoouc se ničeho dočkati, snažila se tuto pokusiti, aby se konečně vyjádřila.

Avšak cikánka stále ztrnule pozorovala dlaň a neměla se k odpovědi.

“Co pak mne asi hrozného očekává,” dělala se již panička, obracejí svoji ubledlou tvář k osobám, nejbližší stojícím.

V tom počala konečně cikánka mluvit a zděšeně volala: “Jen se podívejte na tenhle kříž, to je zlé věštba!”

Ustrašená paní rychle vytrhla svoji ruku z ruky cikánčiny a zakrývajíc si obě uši, prchala odtud volajíc stále, jako smyslů zbavena: “Ne, ne, nechci ničeho už slyšeti!”

Její pronikavý hlas rozléhal se po lese daleko, široko a vracel se v podobě ozvěny ještě několikrát zpět.

Kde kdo se polekal nemálo. Ti, co skálopevně věřili všemu, co doposud slyšeli, litovali nebohé paní, hádačice v duchu, jaký to asi kříž jí očekává, jiní se pak počali obávat i její rozum.

A tak nechvalně a za nápadného ticha skončila vycházka, kterou byli po poledni tak příjemně byli započali. Mnozí po celou cestu vůbec nepromluvíli, zabývajíce se starostmi, jež jim mnohá neveselá proroctví cikánčina, a zvláště pak poslední výstup s paní Postovou způsobily. Jen jediný snad člověk byl podle všeho nejspokojenějším, a to byl mladý cikán. Jakou radostí zářila jeho tvář když odcházel, hojně obdarován.

Odváděl svoji starou babičku do nedalekého tábora zpět. Cestou hučel pro sebe nesrozumitelná slova, ale jen ten, kdo byl by na blízku, zaslechl by tak mnohou pevnou pravdu, že by se mu byla sotva zalíbila, leč zároveň mu otevřela oči . . .

“Hlupci,” vrčel pro sebe, “oni tomu všemu, co tu bylo řečeno, do slova přikládají víry — všechno věří — co jim kdo pověsí na nos. Však hlavní je, že za to platili, jako moráci,” pokračoval cikán dále, “ale víte, bábo,” obrátil se nyní ku své průvodkyni, “rozhodně jste měla prorokovat něco veselejšího, to by bylo všechny dobře naladilo, a naše odměna by byla tím hojnější. Jak vám jen mohlo napadnouti tolik smutných věcí.” Poslední slova dozněla a oba zmizeli mezi pustými stromy.

* * *

Minul již letem podzim a nastávala smutná zima. Opravdu smutná pro každého? To snad nikoliv! Jen osoby, zápasící v boji o denní chléb, ubozí nemajetní, kteří postrádali teplého oděvu, neměli peněz na potřebné palivo a svítivo a řádnou stravu, hleděli jejimu příchodu s obavou vstříc.

V bídné a chudičké domácnosti Rokosových zavládla však nečekaná radost. Mlad-

ší dcera Pepička měla před svatbou. Namluvil si ji nějaký agent. Kde kdo se tomu obdivoval a nazýval to řídkým štěstím.

Matka i dcera nelenily a horlivě sháněly všechno ku blízké veselce. Tonička se nyní zrovna ohýbala pod tíží práce a starostí, jež z většího dílu připadly jako obyčejně na její bedra a kromě toho ji zklíčovala myšlenka, kam se nyní poděje. Bylo ustanoveno, že oba rodiče půjdou s Pepičkou do její nové domácnosti a naše neuhledná, odstrkovaná Tonička? O té se nemluvalo, jakoby ji ani nebylo na světě; a nač také?

Vždyť Alois Vondřich, nastávající švagr, byl prý jak se říkalo člověk zazobaný. Bude si prý moci držeti pořádnou služku, která vše v domácnosti obstará. Tonička by byla jen zbytečnou přítelkyní.

Ubohé dívce se zalily oči slzami, když to vše uvážila. Bude úplně zbytečná a nadobro vystrčena z domu. Ano, ano, takový osud ji nyní očekává.

"Nic dobrého mi nevykvete na tomto světě," povzddechla si polohlasně, kdysi pro sebe, když náhle byla vyrušena příchodem své milé přítelky Marty Lacinové, která bydlela v téže domě na druhém konci dlouhé pavlače.

Příchozí ihned bystře postřehla zbledlou, zarmoucenou tvář a usazené oko dívčino.

"Co tohle znamená, Tonyňko?" zvolala udiveně a zároveň soucitně, "co pak se ti stalo, že jsi tak sklíčena?"

Tonička svěřila upřímné přítelkyni své, co ji tak velice tížilo a tu veselá dívka mávla jen lhostejně rukou.

"Vidíš děvče," pravila káravě, "jak pošetilým tvorem jest někdy člověk a nepochopí, že každá zdánlivá nehoda může mu právě přinést štěstí. Opustíš jednoduše domácnost, ve které se nemůžeš cítiti štěstí a nalezneš si nějakou vhodnou službu, někde v hodné rodině. Kdo chce a dovede pracovat, jako ty, neztratí se ve světě a nalezne vždycky živobytí."

Beze slova zahleděla se Tonička před sebe. "Ano, ano, tak to učiní," myslila si, "tot' dobrý návrh a bude dobře, když se podle něho zachová." Po nedlouhém čase přijala místo chůvy u malého chlapečka, ve velkém a výstavném hostinci na náměstí.

Již brzy byla pravou rukou své nové paní, jež se ihned naklonila Toničce pro její zřejmou lásku a obětavou péči, kterou tato věnovala svému malému svěřenci. Zdálo se, že zlý osud se pojednou obrátil, a nyní počalo náhle kvéstí štěstí dívčino.

* * *

Naše známé, paní Klepalová a paní Postová, setkaly se náhodou kdysi na ulici. Zastavily se hned spolu, podávajíce si ruce.

"Jen na slovíčko, paní Postová," zvolala paní Klepalová již zdaleka, na svou přítelkyni, jistě vám není povědomo, že již za týden se chystá velmi pěkná a zde doposud nevídaná zábava, totiž karneval na ledě."

"Tak?" divila se paní Postová, tot' ovšem něco nového, co zde ještě nebylo. Bylo by záhodno, abychom se také přišly na tu švandu podívat, nemyslíte?"

"Inu, tot' se rozumí!" odvětila paní Klepalová živě, "zaplatíme rády vstupné, které se prý bude vybírat ve prospěch "Matice", a při tom něco užijeme."

"Tedy ujednáno, milá paní," volala ještě paní Postová a po těch slovech se obě dámy rozešly.

Již celý týden oznamovala veliká a nápadná návštěva ve všech rozích tak toužebně očekávanou zábavu. A v ustanovený den, hned po poledni se vypravily obě známé paní za město, kde na pěkném kluzišti, pořízeném v bývalém příkopu starobylého zámku, bylo již velmi živo.

Se všech stran proudily sem davy účastníků i diváků a velmi mnozí se sem sjížděli v povozech. Mezi prvními hrnul se jako velká voda starý Rousek, takto svého řemesla švec, velmi dovedný vyrábětel obuvi a původce četných mozolů a kuřích ok ve městě.

Domníváte se snad, že se přišel na kluziště produkovati v rychlosprávě obuvi? I co vás to napadá! Výrobě obuvi se vyučil za své mladosti a toto řemeslo, se "zlatým" sice, nicméně hodně "usmoleným" dnem, provozoval jen tak někdy. Kromě toho lepil na rozích "cedule nebo plagáty," jak rád říkával a večer se uplatňoval v místním divadle jako "umělec," totiž jako "štatista" podle jeho vlastních slov, a právě toho dne se chystal rozbít svůj stánek jako kaž-

doročně na kluzišti, kdež hodlal vhodně uplatnit svůj věhlasný um. A co nevidět se sami přesvědčíme kterak.

V jednom koutě, hezky stranou a za větrem zbudována byla dřevěná bouda, jakási ohřívárna. Krytá, celá uzavřená a opatřená několika velkými okny, pocházejícími asi z nějakých starých pařeníšť, takže v ní panovalo úplné světlo. V popředí byl ponechán úzký a dosti nízký vchod opatřený dveřmi, jež se uzavíraly vždycky přes noc na petlici a visací zámek.

Za dne byly otevřeny dokořán. Zde byla umístěna dlouhá lavice pro osoby, které si připínaly brusle. Náš hrdina, již několik dnů před definitivním otevřením kluziště, umístil nad zmíněnou místností lákavý, vlastnoručně "umělecky" vyrobený nápis "Pifet" (Správně buffet, místo s občerstvením.) A věru, že byl tento název dosti oprávněným, neboť tu bylo možno obdržeti mnoho, a co hlavního, vše teplé: kávu, čaj, pečené kaštiny, jablka i brambory a i dobrou polévku, několikerého druhu, jako dršťkovou, bramborovou, zapraženou a jaternicovou, jak si kdo přál.

Nyní vidíme, že jsme se našemu hrdinovi posmívali neprávem, vždyť by nás, asi podle všeho se svojí podnikavostí vstrčil třebaš desetkrát do kapsy. Jistě by se vám sbíhaly sliny v ústech, zatím co by vaše oko chtivě pátralo po místě, kde bylo možno tolik různých, lákavých krmí obdržeti a nozdry by se vám toužně zachvívaly přelíbeznou směsí vůně všeho druhu.

Na kluzišti byla již zábava v plném proudu. V jednom koutě zmíněné již boudy ladili členové místní kapely svoje nástroje a brzy spustili ryčný a veselý pochod.

Jako na povel, seřadili se účastníci karnevalu do řady, aby zahájili bruslení. Jaký to byl krásný a pestrý obraz!

I slečny Lisinských, oděny v nádherných kostýmech, zde nechyběly; Marie v obleku dámy ze šestnáctiletého století; Lény v roztomilém národním kroji polském, zdobeném všude hojně bílou labutinkou; Anna pak se honosila pěkným oblekem kyjovským.

Ač všem to pěkně slušelo, přece nejroztomilejší a nejnežnější ze všech byla rozhodně nejmladší slečna Lucie jako Sněhůr-

ka v bělostném obleku, jež zdobily na bílém gázu vetkané stříbrné cetky a věrně napodobené střechýle (rampouchy) z křišťalového skla.

* * *

Zatím co sestry se živě bavily pohledem na tak pestrý a nevidaný rej, počal se slečny Anny zmocňovati znenáhla neurčitý nepokoj. Neklidně pohlížela ke vchodu, brzo-li se objeví tak toužebně očekávaný snoubenec její, poštovní asistent Daneš. Avšak posud se nedával viděti. Chvilé mýjely, a když rozčilení dívčino dosáhlo nejvyššího stupně, uviděla jednoho z jeho kolegů, Skřivana, jenž se náhle objevil u vchodu a rozhlížel se chvíli bystře a pátravě kolkolem. Uzřev pojednou Annu, usmál se radostně a zamířil rovnou k ní, podávaje jí drobné růžové psaníčko, načež se otočil na podpatku, chystaje se zase vzdáliti. Dívka jej však rychle uchopila za ruku.

"Co to, milý příteli?" tázala se udiveně, "že se již zase chystáte k odchodu?"

"Již mi musíte prominouti, milá slečno," odvětil pan Skřivan, "že mi opravdu není možno, déle se zdržeti, ač bych se dnes rád účastnil tak pěkné zábavy. Mám totiž úřední hodiny a odskočil jsem toliko na malý okamžik, abych prokázal svému milému příteli, příjemnou — podle všeho — a zároveň přátelskou službu." Skřivan pohlížel sebevědomě na mladou dívku.

"Proč ale jen píše a nepřijde raději osobně?" zeptala se užaslá slečna. "Já jsem ho zcela určitě očekávala."

Mladý muž jen pokrčil rameny a pravil: "O tom mi není ničeho povědomo, leč zdá se mi, že bude podle všeho míti k tomu asi důležitou příčinu."

S těmi slovy se zase pan Skřivan obrátil k odchodu.

Znal obsah lístku, který přimášel, či neměl o něm ani tušení? Kdož to ví? Alespoň se tvářil jako učiněné dobrotisko a nevinátko.

Anna se neprodleně uchýlila do ohřívárny v průvodu svých sester a některých přítelkyň. Zde hodlala pak nenuceně přechísti záhadný lístek.

Nebylo tam právě nikoho, neboť účastníci karnevalu nechtěli zameškati své jízdy.

Anna rychle roztrhla obálku a vyňala drobný lístek, který — jak na první pohled poznala — psán byl ve chvatu rukou Karla Daneše. Však sotva přelétla jen zběžně několik řádek dopisu, vydral se z jejích úst zděšený výkřik, který na štěstí nebyl hned společností zaslechnut, vždyť hudba právě bouřlivě vyhrávala.

Zblednuvši, zapotácela se náhle, a dříve nežli jí kdo mohl přispěti ku pomoci, skácela se ve mdlobách k zemi.

Sestry se zděsily i někteří diváci, kteří dleli právě na blízku, a přispěchali sem, aby seznali příčinu náhlé nevolnosti ubohé dívky. Již se sem znenáhla počali trousiti četní rytíři, pastýřky, piráti, všeho druhu selky a jiní, jichž tváře, někdy opravdu komické, nyní vyjadřovaly jen hlubokou soustrast, s nešťastnou dívčinou. Ale v prvním okamžení nikdo nechápal, co se zde přihodilo.

Ani obě naše známé, paní Klepalová a paní Postová zde nechyběly. Soucitně pohlížely na omdlenou, na dlouhé lavici odpovídající dívku, kterou se právě pokoušel přivést k vědomí mladý čínský mandarin v hedvábném šatě s dlouhým copem.

Byl to mladý místní lékař. Účastnil se veselé zábavy, jako mnozí jiní, leč nyní zanechal ochotně všeho, aby přispěl ku pomoci. Nezapomínaje svého oblíbeného "řemesla" nikdy, vzal s sebou "pro strýce Příhodu", malou příruční lékárníčku, kterou zcela tajně uschoval v obšírném svém šatu.

"Kdož ví," bručel si při tom pro sebe při odchodu z domova, "co se může přihoditi, a pak mi to bude dobré." A bylo.

Anna se po chvíli počala pamatovati. Udiveně se rozhlédla kolem sebe, a znenáhla si uvědomila celou situaci. Ano, bylo to hrozné, vždyť jedinou příčinou všeho, byl ten nepatrný lístek, který teprve před chvílí byla obdržela. Chvíli v duchu bojovala, co má odpověděti na všechny naléhavé otázky. Má snad zamlčeti, co se jí přihodilo? Ještě jen okamžik zápasila, ale vidouc všude upřímné a starostlivé tváře, které se nad ní skláněly, odhodlala se, že

nebude šetřiti toho, který ji před celou veřejností tak lehkomyšlně potupil. Však to brzy zví tak jako tak celé město, že je s Karlem Danešem nadobro konec a veřejné mínění, které jest tak často nespravedlivé, přičetlo by pak všechnu vinu toliko jí . . .

Sáhla chvějící se rukou do kapsy svého šatu a vyňavši odtud rozložený list, ukázala jej přátelům.

Jedna ze sester jej uchopila, aby jej přečetla, přemáhajíc všemožně své rozčilení. Stálo zde jen nemnoho, ale za to potupných řádků:

Ctěná slečno!

Právě když se celé město veselí v divokém víru hluchého karnevalu, hodí se tato chvíle tak výborně k ukončení naší dosavadní známosti. Již dávno jsem zpozoroval, že se k sobě nehodíme, a je tedy lépe, když učiníme nadobro konec naší známosti. Vy se jistě utěšíte co nevidět, a pokud mojí osoby se týče, oznamuji vám, že právě nastupuji dovolenou, abych se odebral obhlédnouti své nové působistiště, na dalším Slovensku a zároveň podotýkám, že mne tam očekává nevěsta — dívka kterou jsem již dlouho znal. Nyní je tam poštmistrovou a má peníze, jest tedy majetnicí všeho, čeho právě já mám zapotřebí, totiž jmění a protekci. Mezi námi jest nadobro konec! Váš bývalý snoubenec,

Karel Daneš.

Všichni poslouchali s utajeným dechem, a když byla dočtena poslední věta, ozvaly se na všech stranách výkřiky nevole. "Taková léta udržuje známost, vždyť to byla studenská láska," horlil jeden pán.

"Jaká to opovážlivost, způsobiti ve veřejnosti takový skandál!" zlobil se zas jiný, "k tomu náleží opravdu notná porce drzosti. To je cynismus nejvyššího stupně."

"Chudinka, ta ubohá slečna," litovala paní Postová. "Jak je možno dáti něco na ty cikánské pranostyky! Její známost prý bude tak pevná a stálá — a zatím je již všemu konec!"

Jeden po druhém k tomu něco pověděl a přidal ze svého, ale tolik bylo již jisto, že celé mínění bylo na straně slečny Lisinské. To bylo té ubohé opravdovou útěchou a nejvíce ji potěšila slova samého lékaře.

kteřý odsoudiv nadobro netaktní jednání onoho člověka, radil jí důtklivě, aby více nemyslela na toho, který není hoden takové cti.

"Vidíte slečno," pravil mezi jiným, "měla byste vlastně děkovat Pánu Bohu, že ve své moudrosti dopřál vám prohlédnouti neupřímné jednání toho člověka ještě dříve, nežli jste se stala jeho, snad podle všeho nešťastnou chotí."

Dívka vděčně uznávala všechny rozumné důvody a znenáhla se jí zase vracela pokojná rozvaha.

Vzpamatovávši se posléze dokonale, nastoupila v průvodu svých již poněkud uklidněných sester v povoze zpáteční cestu k domovu. Tak mnohoslibně pro ni dnes započala zábava, a tak smutně skončila.

* * *

Ještě nějakou dobu panovala na ledě jaksi stísněná nálada. Kde kdo nemluvil o jiném, nežli o té nešťastné příhodě, avšak záhy bylo zase všechno zapomenuto, a účastníci se veselili nerušeně dále, když tu pojednou zavznělo několik prudkých ran směrem od ohřívárny. Co to? Snad nějaká sebevražda? Či byla zde vržena patrona? Na štěstí se všechno vysvětlilo ku všeobecnému veselí. Starý Rousek naložil právě novou dávku kaštanů do kamínků ku pečení a zapomněl jako na smrt, že je nutno každý nařiznouti a tu se náhle milé kaštany s hrozným rámem rozletěly v podobě drobných drtinek po ledě daleko široko. Že mu ta nehoda vynesla notný posměch, netřeba ani podotýkati.

Jestliže si ho lidé vždycky dobírali, činili tak nyní tím spíše, oznamující po zmíněné nehodě po městě, že prý Rousek si přibral zase nové řemeslo. Nyní bude ještě ohněstrůjcem, neboť prý ukázal, že dovede vyráběti výbušné bomby a petardy. Měl z toho smíchu až dost . . .

* * *

Teprve pozdě k večeru opouštěly obě nám známé dámy karneval. Bavily se celkem výborně až na tu truchlivou mezihru se slečnou Annou.

Obě stanuly před domem, v němž obývala paní Klepalová.

Paní Postová se právě chystala k od-

chodu, když ji tato uchopila za ruku. "Věřte mi, milá paní Postová," dokládala se právě své přítelkyni, "ještě nyní se celá chvějí, když si vzpomenu na ten výstup na ledě. A opravdu jsem se z toho jaksi rozmrazila. Pojd'te, prosím vás ke mně nahoru, posváčíme spolu a trochu si ještě povídáme."

Paní Postová po krátkém zdráhání a upejpání posléze tuze ráda svolila. Když se obě ocitly v příjemně vytopeném pokoji, pokračovaly ve svém započatém, či vlastně doposud nedokončeném rozhovoru.

* * *

S prvními skřivany, špačky a jinými posly navrátilo se zase, tak toužně očekávané jaro, již šesté od zmíněné zimní příhody a přineslo tak mnohým opravdovou radost a blaženost.

Ve veřejném městském sadu zasedal celý sněm městských paniček a celý řetěz novinek byl přetřásán, co možno podrobně.

Že zde nechyběla paní Klepalová, ani paní Postová, rozumí se samo sebou, neboť bez nich, by to ani nebylo celé.

Právě se zdálo, že paní Klepalová má něco na srdci, co jí již tuze tížilo. Chtělať celou společnost překvapiti z brusů novými zprávami, jež asi přemnohá z davu dosud neznala. Již se těšila v duchu na příznivý účinek svého vypravování. Ty budou udiveny tím, co jim sdělí. Vyhlíželo to zrovna tak, jakoby se střelec hojně zásobil náboji všeho druhu, aby je vystřílel v příznivém okamžiku na všechny strany. Však to bylo také divení bez konce, co všechno dámy uslyšely. Paní Klepalová vykládala jako kniha.

"Věřte mně, nebo ne," povídala právě, "tuhle paní Postová byla tolik nakloněna věřiti všem pověrám a proroctvím, ale od nějakého času změnila svoje mínění dočista. Nemálo k tomu ovšem přispělo pochybné a zhoła nepravdivé hádání cikánčino tehdy na podzim."

Snad máte dosud v čerstvé paměti, kterak ta žena tehdy každému něco namluvila, co jí slina na jazyk přinesla a právě teď se ukázalo jasně, že není na tom ani zbla pravdy. Zvláště pozoruhodným jest proroctví slečnám Lisinským. Tehdy jste

slyšely, že se nejstarší Marie nikdy neprovdá, a zatím jest vám povědomo, že ještě v pozdním věku svém, třiceti let, stala se št'astnou chotí poštovního správce Nováka, takto vdovce s odrostlým synem studentem. Slyšela jsem, že je velmi spokojena. Manžel si jí váží a syn jest jí opravdu nakloněn, jako vlastní matce."

"A podle toho není ani pravdivo, že se starší nemůže více provdati, když ji mladší sestra předejde s oddavkami," vpadla do řeči náhle jiná paní, "vždyť je přece známo, že pan statkář Nemkel, uvedl před nedávnem slečnu Lucii, jako svoji manželku na svůj rozsáhlý statek."

"Dosud mám v živé paměti onen neblahý výstup tehdy na kluzišti a nevím doposud, jak to s tou nešťastnou známostí slečny Anny později dopadlo," vmísila se zase do rozhovoru paní Postová.

"I to vám, milá přítelkyně, mohu vysvětliti," horlivě zas vykládala paní Klepalová. "Ten Karel Daneš se již opravdu nevrátil ke své nevěstě a zmizel z města nadobro. Teprve potom se dověděla ubohá dívka, že se dal zúmyslně přeložiti k poště, někam až na Slovensko. "To bylo nízké a podlé jednání," horlila jedna z účastnic shromáždění.

"I což není ho škoda, však slečna Anna získala plné náhrady v doktorovi Holanovi," doplnila své líčení paní Klepalová.

"Není to snad tentýž mladý lékař, který tehdy na ledě jí poskytl první pomoci?" zněla otázka některé dámy.

"Ano, tot' tentýž," potvrdila paní Klepalová, "a rovněž nesplnilo se ani za mák co bylo věštěno slečně Lény. Mnohé z vás, milé dámy, znáte jistě pana Tománka a víte tedy dobře, že je to člověk ještě mladý a svobodný a tudíž zase se nám jako snih na slunci rozplynulo jedno z těch pochybných proroctví. Kde by vzal ten pán těch osm malých dětí, které mu cikánka ve své fantasii tehdy přisoudila!"

"Ten by se jí pořádně poděkoval, za takové štědré nadělení!" smála se stará slečna, sirotek po pensionovaném majorovi.

"A chtěli byste zvěděti ještě něco o tom, jaký osud byl uchystán Prozřetelností osobě, na kterou bychom byly málem zapoměli — milé Toničce Rokosové? Nyní po tolika letech se na ní konečně usmálo nevidané štěstí. Její dosavadní zaměstnavatel, pan hostinský Rožánek, náhle ovdověl a ježto stál nyní se svým osiřelým Oldříškem sám a sám ve světě, bez přátel a bez ochrany, odhodlal se znovu oženiti. Rozvažoval, koho by uvedl do své opuštěné domácnosti jako novou paní. Dlouho však nebyl v rozpacích. Kdož by mu mohl býti upřímnější a spolehlivější družkou nad Toničku? Neohlížel se tudíž ani v nejmenším na neuhlednost a tělesnou vadu její. Viděl v ní toliko důstojnou nástupkyni zesnulé chotí, spravedlivou vůdkyni živnosti a celé domácnosti a co hlavního — i upřímnou matku opuštěného Oldříška."

KAREL V. KUTTAN:

POCTIVOST

Poctivost bud' životním Tvým heslem,
Tvůj štít at' vždy tím se znakem skví,
pohrdni směle bohatosti křeslem,
když není za ním pravdy vítězství.

Poctivost Ti blaho dáti může
a uklidní vždy Tvoje svědomí,
spokojenosti poskytne Ti rúže
a dobrých skutků podá vědomí.

Poctivost bud' nad veškery statky
a v každé době jediný Tvůj cíl,
i kdybys bydlit musil v lůně chatky
a strádání jen míval za podíl.

Poctivost Ti palmu štěstí podá
a dovede Tě vždycky pohládit,
necht' někdy bída na těle Ti hlodá,
poctivost musí! přece zvítězit.

Potrestaný lakomec

NAPSALA L. GROSSMANNOVÁ-BRODSKÁ

NEUVĚŘENÍ to bývá, kterak se lidská povaha někdy změní v několika málo letech. Polepšili se člověk, jenž býval za mládí marnotratným lehkomyšlníkem nebo jiného druhu větroplachem, říkává se o něm: "Konečně přišel k rozumu."

Bývalý pekař Petr Mikšíček býval by celým svým životem i přeměňováním své povahy zajímavým úkazem pro toho, kdož by chtěl studovati změny, jichž je jednotlivec schopen za svého čtyřicetiletého života.

Jako druhorozený syn z velikého mlýna mladý Petr Mikšíček býval svého času svižným, veselým junákem, který dovedl peníze rozhazovati plnými rukama. Napomínání rozšafného otce nemělo výsledku proto, že matka potají přála více tomuto synovi, litujíc v duchu, že nikoli Petr, ale starší Vojtěch se stane pozdějším dědicem a majitelem mlýna Mikšíčkova.

A panečku! Tam bylo nějakého bohatství! Mlýn o kolika složeních stál na řece, která ani za největších veder a za sucha nevysychala. Rádi sem zajížděli mleči k dobráckému panu otci Mikšíčkovi, jenž býval neustále samý žert a šprým a také panímáma byla hodná, přejná ženská, majíc pouze jedinou chybu, že mladšímu synkovi nadržovala proti druhým dětem, nejstaršímu Vojtěchovi a prostřední z dětí mlynářových, černovlasé Kristince.

Pan otec Mikšíček byl podnikavý člověk, pečlivý o blaho svého potomstva, přával si vždycky, aby mohl své děti dobře zopatřit a získati pro ně zámožnost. Mlýn hodně vynášel a kromě slušného hospodář-

stvi měli mlynářovic i ve spořitelně uložený značný kapitál. Pan otec si ještě zavedl pecnářství, maje při tom na mysli hlavně syna Petříka, který se právě tehdy učil v nedalekém městečku pekařině.

Když se s tím plánem před manželkou vytasil, řekla mlynářka: "Hm, já nevím. Což o to, vynášelo by nám pečení chleba a s rozvážením by také potíže nebyly, ale ty starosti s tím a ta práce." — "Jenom když není nic jiného," zasmál se mlynář, "místa zde u nás máme právě dost. Víš, ženo, pomýšlím na to, až se jedenkrát Petřík vyučí, mohl by to pecnářství převzít. Náš Vojta je dobrák od kosti a dobře by se oba snášeli pod jednou střechou; nežli by Petřík někde v cizím se zařizoval, to at' pracuje na svém, na našem a dobře nám bude všem."

Při zmínce o Petrovi matka ihned jihla. Ba, bude lépe zůstane-li hoch doma, beztoho je již nyní hodně do světa a vyspěje-li později v takového furianta jak se podobalo, alespoň jej budou mít rodiče na očích, aby to s ním jedenkrát špatně nedopadlo. —

Ve mlýně nelitovali tohoto rozhodnutí. Vzali si k sobě zchudlého příbuzného, bývalého pekaře; pravého mistra ve svém oboru a za nedlouho v celém dalekém a širém okolí nikdo nechtěl jiného chleba nežli od Mikšíčků.

Za krátko vynášelo pecnářství tolik, že mlynář musil zjednat k rozvážení chleba zvláštní povoz a peníze jen se hrnuly.

Tak i tento podnik se zdařil snaživému mlynáři. Pilně nyní ukládal do spořitelny,

nebyl lakomec, ale přál si, jedenkrát své děti, hlavně dceru, dobře vybavit.

Tohle si přála paní mlynářka také. Ona byla při všech dobrých vlastnostech výborné hospodyně a pečlivé matky poněkud marnivá (odtud snad ta její láska k Petříkovi, jenž se vrhl po matce), a snila o tom, provdati jedinou dceru Kristinku za pána co možno vysoce postaveného. Tohoto brouka nasadila mlynářce do hlavy okolnost, že jejich stárek měl sestru provdanou v Praze za jakéhosi živnostníka, který se stal senátorem a ctižádostivá matka si řekla u míněně:

“Když z našeho mlýna pouhý stárek může mít švakra senátora, proč bych také já nemohla mít takového pána za zetě?”

Dala proto dcerku do města na cvičení, platila za ní v tanečních hodinách, aby se Kristinka naučila pohybovat ve společnosti.

Vdova po úředniku, u níž byla dceruška mlynářova tehdy ubytována, měla zlaté časy. Neskrbila panímáma vařivem, omastkem, drůbeží kromě hojného platu za to, že paní bytná ochotně provázela svojí svěženku do tanečních hodin. Sice to nebylo pro starou paní tuze pohodlné, když všechna utrmácena denní prací musila se k večeru pěkně obléci a jíti s Kristou, těšící se na tanec, na zábavu s mladičkými tanečníky. Ale to odškodné stálo již za nějakou tu hodinku nudy.

Dva roky pobyla Mikšíčková Kristinka ve velkém městě, a když se posléze vrátila, byla dokonalou slečnou. Šťastná, pýchou zářící matka nyní jen dychtivě očekávala, svěří-li se jí dcerka, že má známost, a sice vážnou známost s nějakým tím panem doktorem, advokátem, profesorem — leč jak ji dceruška překvapí, toho by se nebyla panímáma mlynářka ani ve snu nadála . . . Dcerka mlynářova ve městě nepopanštěla. V ní bylo zdravé jádro upřímné venkovské dívčiny. Proto se jí nezalíbil žádný z těch uhlazených pánů, o nichž dobře tušila, že jim jde především o veliké věno příští choti. — Nezapomněla na svého kamaráda ze školy, na starostova syna Václavíčka. Oj, což tento zdravý, svižný a ohnivý mladík byl dívčímu srdečku mnohem žádoucnější nežli ti oplešatělí, ulízaní

pánové se zlatými brejlemi, z pod nichž tak ospale mžouraly jejich oči.

Panímáma mlynářka byla tuze nemile překvapena rozhodnutím dceřiným, ona že si jiného nevezme nežli svého Václava a ku podivu, ani pan otec nebyl tuze potěšen.

Byltě rozšafný otec Kristinčin také výborným počtářem a věděl, která nevěsta se usadí v tom velikém starostovic statku, ta panečku bude musit býti hodně “prachová”. Měla sice dcerka ze mlýna značné věno — ale — zde to vězelo, něco málo příjemného. Bystrý a statečný syn starosty Meliše byl nejmladším z pěti dětí a před ním byly čtyry dcery — z nichž tři byly provdané a poslední — Pavla byla nevěstou. Ujme-li se statku nejmladší z dětí a nastávající dědic Václav, bude mít co vyplácet hned čtyřem sestrám hodně vysoké přínosy hotově. Tohle bylo sice divné, ale pochopitelné to bylo, když měli starostovic jednu dceru provdanou za obchodníka, druhý zet’ měl v úmyslu zakoupit část velkostatku, zet’ třetí, jinak řádný a hodný člověk, měl stále peněžní potíže, aby udržel živnost, kterou od rodičů převzal značně zadluženou. No, a nevěsta Pavla potřebovala výbavu jak se slušelo na nastávající vzácnou paničku správcovou v nedalekém panském dvoře.

Na Melišovic statku bylo všeho dost a s tím, co Pán Bůh do hospodářství nadělil, dobře se obživil hospodáři i s četnou chasou, a co tak byla hospodyně nucena kupovat od kupeckého zboží, to zapravovala výtěžkem z prodeje vajec, másla a tvarohu. Zapravovala však z toho panímáma starostová také parádu pro dcery a čtyři děvčata, která se považovala za nejbohatší a nejvzácnější nevěsty, ta již spotřebovala něco parády. Proto u Melišů přece hotových peněz bývalo po řidku. Úspor neměli žádných a starosta byl všude vážen, nejsa nikde dlužen.

Starosta Meliš, moudře spravující své hospodářství ani netušil jak veliké částky peněz jeho manželka na dcery vynakládá. Měla jinak celou domácnost ve vzorném pořádku, ale jak vdávala jednu dcerku po druhé nastávaly starosti s přínosy po

dcery. Část věna měly dívky přece jen uloženy a naděje všech se upírala k bratru Václavovi, jen až on se ožení, všechny peněžní záležitosti se hladce urovňají.

Že příští mladý hospodář bude mít těžké postavení, rodiče uznávali, uznávali to i zet'ové a sestry, ale což, každý chce konečně přijíti ku svému a na Melišův statek dostati se za hospodyní, bylo tuze lákavé i pro dívky nejmajetnější.

Což — mlynář peníze měl, měl dokonce hodně peněz výhodně uložených, ale on také dobře znal poměry a starostů a věděl, že to všechno, co má jedenkrát patřiti oběma jeho synům i dceři Kristince, stačilo by právě tak na přínosy Melišových dcer všechno dohromady. —

Kdo za to může, že u Melišů tolik potřebovali? Však se svět nezboří, bude-li se dcerám postupně vyplácet věno. Něco a to již dosti, dříve dostaly a bratr si k vůli nim nezkazí budoucnost.

Tohoto náhledu byl i starosta a po domluvě s mlynářem Mikšíčkem nebránili dětem ve sňatku. Melišova Pavla s Mikšíčkovou Kristinkou měly svatbu v jeden den, kdy se střídavě hodovalo u starostů i ve mlýně. Tehdy při svatbě sestřině bylo Petrovi dvaadvacet roků, byl statný, svižný chasník a svojí bujnou veselostí předčil všechny svatečbany.

Pavla, nyní vzácná panička správcová se odstěhovala za mužem do nedalekého panského dvora a její místo zaujala mladá Václavova žena Krista.

Ve mlýně bylo jaksi prázdné po odchodu domácí dcery, ale pan otec těšil manželku, že si zvyknou a ustavičná prospěšná práce že jest nejlepším lékem proti jakémukoli stesku.

Odchodem jediné dcery — byť tato se provdala pouze do přespolní dědiny, jakoby z Mikšíčkova mlýna uprchla bývalá spokojenost.

Nejprve syn Petr počal vzdorovati. Bůh ví, jak se toho domákal (otec se syny o tom nemluvil), že všechny hotové peníze obdržela mladá Melišová částečně věnem a částečně půjčkou pro Václava, aby on se konečně mohl se svými příbuznými vyrovnat.

Mlynář se neukvapil. Věděl co činí, když vyzvednuv své vklady, po odečtení věna dceřina půjčil peníze svému zeti na výhodnější úrok a plnou jistotu. Melišův statek byl čistý, úplně dluhů prost, hodně vynášel, mladí jsou přičinliví, staří se odeberou na výměnek a tak za několik málo rokův opět bude pohromadě částka určená staršímu Vojtěchovi.

Nastávající mladý mlynář byl se vším spokojen, snad proto, že si přál, aby mu rodiče nebránili ve známosti s chudobnou dívkou. Měl již po léta známost s modrookou hajného dcerkou a když po dlouhých prosbách hlavně u matky dosáhl svolení, že se s Madlenkou z hájovny smí oženiti, nastávala nyní teprve ta pravá svízel s Petrem.

"Jakže — cože," hněval se a pokřikoval mladý pekař; "vždyť se to u nás rozumělo samo sebou, že nyní zase náš Vojta musí vyženit peníze, které mně právem náležejí."

"Vždyť o nic nepřijdeš, hochu, ani o jediný haléř," chlácholil syna otec. . . . Celý tvůj podíl necháme ti vtělit na náš mlýn, kde máš přece výnosnou živnost."

"To já také vím, ale nezdá se mně zde se plahočit, když se sem tuze lacino posadí ta chudá pýcha z hájovny. Madla je moc chytrá. Zrovna na našeho Vojtu nalíčila — líbilo by se jí býti bohatou mlynářkou, té žebrotě."

"Nenadávej!" rozkřikl se Vojtěch. "Mojí dceři nic ti neudělalo a za svoji chudobu ona nemůže. Však si toho také bude považovat — rodiče na rukou bude nosit a také ty, Petře lépe dopadneš, nežli kdyby zde poroučela bohatá pyšná mlynářka, které bys byl všude v cestě."

"Abys ty nehleděl všechno pozlatit a pocukrovat," utrl se Petr, "vám všem se jedná pouze o živobytí a to tak jako tak zde dobře vytlučeme. Vojta dostane mlýn, Krista sedí v teple, rodiče si ve mlýně udělají bohatý výměnek, pouze na mne nikdo nemyslí!"

"Jak to mluvíš, Petře? Ani o haléř nepřijdeš! Splácti budou Václav i Vojtěch, abys i ty měl své co nejdříve pohromadě, tak nemudruj a dej sobě i nám pokoj," káral otec.

"Bodejt' mám mlčet, když jsem vyšel naprázdno."

"A to výnosné pecnářství není nic?"

"Ba, nebude to nic, leda byste to chtěli prodat až já bych se chtěl někde výhodněji zakoupit," hněval se Petr.

Nyní dopálila se také matka. Jaký to nevědek od Petra, že nepamatuje aspoň na ni, která mu vždycky tolik nadržovala! — Málo přívětivě zahovořila:

"Nevěděla bych, proč bys odcházel. Tak dobře jako zde ti nikde nebude."

"A což, jestli se ožením?!"

"Ožeň se kdy a jak chceš. To na věci nic nezmění leda že budeme mít ve mlýně za Kristu dvě mladé nevěsty a těch by zde byla třeba. Mně již práce přemáhá," paní-máma řekla popuzeně.

"Kdybych ale chtěl odtud odejít —"

"Tedy půjdeš!" krátce řekl mlýnář a odešel, aby ukončil tento nepříjemný výstup.

Jakoby sám rarach byl vjel do Petra. Byl sice odjakživa chasník marnivý, lehkomyslný furiant, s nímž někdy všichni čerti šli, ale jako dříve bez rozmyslu utrácel, tak nyní počal Petr takřka bez rozmyslu lakotit.

Nebýti strýce, který při svém vysokém věku v pekárně aspoň dohlížel, Petr nijak by se nebyl rozpakoval péci chléb horší jakosti, dělníkům chtěl utrhnout na mzdě i na stravě, ani sobě nic lepšího nepoprával.

Domáci nad tím potrášali hlavou. Matka soudila, jestli snad se tomu hochovi v hlavě nepomíchala kolečka proto, že hezká a bohatá šafářovic Apolenka provdala se za jiného, ačkoliv věděla, jak o ni Petr stojí. Pan otec se opět domníval, že Petra záhy přejdou "tu hlupoty". Takhle hamonit a škrtit, u nich, ve mlýně, přece nemá žádného smyslu.

Petra Mikšíčka však jeho skrblitsví nepřecházelo, naopak horšilo se to s ním stále více.

Poškleboval se mu proto kde kdo. Když jej Krista, mladá Melišová, pozvala za kmotra svého prvorozence, Petr sice neodřekl, ale dárek, který dal svému kmotřenci do vínku byl takový, že získal Petrovi pověst největšího skrblíka a lakomce.

Ani během roků neopustila Petra tato skoro chorobná hamiznost. Nikdo si to u bývalého marnotratníka nedovedl vysvětlit.

Pranic nezpomáhaly domluvy rodičů ani příbuzných a Madlenka, která již ve mlýně hospodařila, měla se švakrem podivínem svůj kříž: stále ji vytýkal plýtvání, že chasu jídlem zmlsává a přesycuje a div že se s dobrou tou duší nepohádal, když i jemu pokrmů náležitě omastila.

Ještě ani ne čtyřicetiletý Petr Mikšíček byl všecek vyzábělý a nikdo by v něm byl nehledal bývalého veselého hochu. Od smrti starého pana otce nevěděli si ve mlýně s lakomým Petrem rady. Strýc pekař byl jako věchýtek, jako pára nad hrncem a bylo jisto, že po jeho smrti Petr si podryje výnosnou posud živnost.

Na štěstí věděl dobrou radu a pomoc pan správce Potůček, manžel Pavlin. Když si za návštěvy u Melišů prohodil ku švakrové Kristě:

"Nic naplat, takhle to dále nepůjde, musíme milého Petra přivést k rozumu."

"Jenom jak?" povzdychl mladý Václav Meliš, který se během let stal nástupcem otcovým v úřadu starosty.

"Oženíme jej!"

"Která pak by si vzala takového skrblíka a lakomce?! Obávala by se každá, že ji hladem umoří", namítla Krista.

"To já také vím," vesele se zasmál správce Potůček, "proto třeba hledět, aby zde přišla kosa na kámen, aby rázná a moudrá žena uváděla jej na pravou cestu."

"Jenom kde takovou najít?!"

"Já bych o ní věděl."

"Tož mluvte rychle, švakře, která je to?" dychtivě vyzvíдалa mladá starostová.

"Je to vdova po panském kováři Machyt-kovi," vítězoslavně řekl Potůček.

Všichni přítomní překvapeně na sebe pohlédli.

Po delší pomlče první ujala se slova stará panímáma Melišová: "Hm, tohle by věru nebyl špatný nápad. Je to ženská jako granatýr, pohledná a nikoli tuze stará. Co však bude u Petra nejvíce padati na váhu, má ona peníze."

"A hlavně kuráž. Ta ženská je srdnatá za pět chlapů. Však se všichni pamatuje-

me jak bývala od rány. Hašteřící se vozky před jejích kovárnou dovedla jakoby nic spořádat třebas pěstí a za nemocného muže nejednou zaskočila do kovárny bušiti perlíkem," zasmál se správce.

"Ba věru, ta by se k Petrovi hodila již proto, že by mu dovedla vyhánět z hlavy ty jeho hloupé roudy. Jenom že se neví, jestli také ona by jej chtěla," povážlivě řekl mladý Meliš.

"Však bych s ní již dovedl promluvití rozumné slovo," řekl pan Potůček, "jak já tu osobu znám, stýská se jí po někom, koho by mohla stále mistrovat. S Petrem by ani ona zle nepochodila, ve mlýně je dobré živobytí a kovářka Machytková věru není padlá na hlavu."

"Jste hodný, švakře, že se o našeho Petra tolik staráte a podaří-li se to, učiníte dobrý skutek," řekla Krista.

"Rád se přičiním, paní švakrová, aspoň to nevyjde z rodiny," žertoval otlý správce, jehož manželství s Pavlou ještě i nyní po letech bylo neobyčejně šťastné.

Stará mlynářka Mikšíčková podivením spráskla ruce, když při její návštěvě u starostů zet' i dcera se vytasili s výše uvedeným plánem. Když se vzpamatovala řekla nedůvěřivě: "Oženiti našeho Petra?! To je marné. A taková onaká i mohovitá ženská že by si jej vzala?. Ne, věřte lidčky zlatí, z toho mračna nebude déšť."

"Jen si nemyslete, maminko. Však také by si sedla do plného a náš Petr, když se pořádně ustrojí a oholí, také je ještě světu podoběn."

"Ale nezapomínej, Vašíku, na tu jeho přísloušnou lakotu, pro kterou je ve všech lidských hubách," vzdychla tchyně.

"Vsaďme se, že ještě o masopustě bude Petr ženáčem."

"Prohrál bys, Vašíku, prohrál! Ten nikomu na lep nesedne a kdyby tušil, cose naň chystá, na deset kroků se kovářce vyhne."

"Možná, že máte pravdu, panímámo. Ale také my u nás víme, že se nechodí na vrabce s bubnem. Tuhle starost přenechte mně a švakrovi Potůčkovi a ani se nenadějte, bude ruka v rukávě."

Stařena jen nedůvěřivě hlavou potřása-

la, ale starosta nemluvil na plano. Také vdova Machytková nebyla nadarmo dcerou Evinou, jednou z těch nejchytřejších.

Ona druhdy před léty házela očkem po švarném Petrovi a kováře Machytku si vzala jen k naléhání neúprosného otce. Byla příjemně překvapena když pan správce Potůček svěřil se jí se svými plány. Ba věru, nebylo to k zahození dostati se do přízně se vzácnou paničkou ze dvora, se starostovými a s mlynářem Mikšíčkem, jehož manželka Madlena byla nejlepší kamarádkou vdovy Machytkové. Sebevědomě napřimovala se kovářka, když správce vykládal položertovně a polo vážně:

"Však také již nejste žádné mladé fanfarum, abyste potřebovala námluvčího, paní mistrová. Vy si již sama poradíte, že?"

"No a jestli," zasmála se kovářka. "A za to, že se za mne nestyděj, a chtějí mne vzít do přízně, za to jim uctivě děkuji, vzácný pane."

"Nic vzácný pane," třepal rukama správce, "dá-li Bůh, co nevidět budete mojí švakrovou. Pavlík, dej donést víno a sklenky, ať se napijeme na to nastávající příbuzenstvo."

Také paní správcová byla v nejlepším rozmaru. Tahle zámožná a slušná osoba, kovářka Machytková jistě se přičiní a docílí toho, aby nebyl Petr na dále pro svoji lakotu na ostudu celého příbuzenstva.

Všecka rozjařená přátelským hovorem u správce a požitím silného vína, kovářka nelenila a přímo z panského dvora zaměřila ke mlýnu.

Když kovářka vešla do mlýna, mladá panímáma nebyla ve světnici, odešla kamsi na sýpku nebo do sklepa. Stará výměnkářka kolébala nejmladší vnouče — měli těch zdravých čiperných dětí ve mlýně jako kuželek — a přivítala příchozí:

"Tot' jsou k nám hosti! Pěkně vás vítám Tekličko, co dobrého nám nesete?"

"Zatím jen dobrou vůli, abych vám mohla prospěti, panímámo," řekla Machytková upřímně.

Tím učinila na stařenu nejlepší dojem.

"Posaďte se u nás," zvala výměnkářka.

"Kde je Madlenka?"

"Cosi někde shání na dvoře."

„Půjdu ji vyhledat.“

„Však se jí dočkáte.“

„Nedovedu zahálet, neměla bych stání. Však se ještě vrátím na slovíčko,“ řekla kovářka a jako vítr se hnala ze dveří.

V zápětí na to ozvalo se křápnutí nějaké nádoby, šplouchnutí a hněvivý mužský hlas volal:

„Vy nemotoro jedna! Nemůžete dát lépe pozor? Takovou škodu zbůhdarma způsobíte svojí splašeností. Krajáč i všecko mléko na zítřek jsou v pekle!“

Mlýnářka poznala hněvivý hlas Petrův. Zamrzela se v duchu na syna, že hosta podobným způsobem vítá, ale to neznala dobře Teklu, která se nyní hlasitě rozesmála, volajíc:

„Tím nemotorou jste vy, pane mistře pekaři! Vy jste vrazil do mne a ne já do vás. Bodejt', však se to na mužského ani nesluší, aby nosil krajáče s mlékem. To má dělat děvečka, ale vy asi nemůžete loktem do kapsy, abyste nemusil vaší mladšince připlácet za posluhu, že mám pravdu, hihihih!“

„Bože, ženská, vám jede huba jako řehačka,“ Petr na to.

„Za to vy koukáte více než hloupě,“ dostalo se mu odpovědi.

„Jak pozoruji, i jazyk máte pořádně nabroušený.“

„To musí býti na takové kujony, jako jste vy mistře.“

„No, no.“

„Snad tady v té louži mléka nebudeme státi do soudného dne?! Doneste nějaký hadr, ať poklidím.“

Znělo to tak velitelsky a rozhodně, že se Petr mimovolně obrátil, aby donesl nějaký utěrák, ale smějící se hlas kovářčin jej zadržel.

„Sečkejte, napřed vás trochu otru. Kdybyste neměl bílý pekařský mundur, všecek mlékem politý, byl byste k popukání směšným.“

„Co všecko vám není k smíchu, ženská.“

„Snad byste nechtěl, abych nad vámi plakala? To tak ještě, kdybyste si byl pokazil soukenný oděv. Při nynější drahotě by to byla velká škoda,“ s tajeným smíchem vykládala kovářka.

„Ba máte pravdu,“ přesvědčivým hlasem řekl Petr.

„Ta to s ním umí,“ zasmála se v duchu výměnkářka, již to neušlo a která se tím výstupem za pootevřenými dveřmi tuze bavila. Nyní zaslechla jak přichází Madlenka a přítelkyni vítá a dále pobízí.

„Hned půjdu, Madlenko, hned. Jen sečkej až tadyhle mistra trochu otru, je celý mokrý od toho polití, i v pantoflích mu šplouchá mléko.“ Kovářka přistoupila těsně k mistrovi a svojí bělavou kanafasovou zástěrkou přejela mu jen tak pro oko pod bradou, neboť se mu promočená kazajka přímo lepila na těle. Při tom se k Petrovi přitiskla a její černé cikánské oči tak se na něj podívaly, až mu šla hlava kolem. —

„Hromská ženská!“ odlehčil si Petr, když se po té octl ve své světnici aniž věděl jak se sem dostal. Chytrá vdovička měla vyhráno.

Snad by ty myšlenky na ženitbu byly Petra později přece zase rozešly, ale Machytková kula železo pokud bylo žhavé. Takto jediné se stalo, že již za půl roku přestala býti vdovou po kováři a jako manželka Petrova stěhovala se do mlýna. Silnou rukou ujala se nová paní mistrová vlády ve své domácnosti. Však nebyla nuzotou, měla značný přínos a všecka její snaha nesla se k tomu, aby odvykla muže lakomství.

Na konci léta to bylo. Téhož roku byla veliká úroda ovoce všeho druhu. Ve mlýně Mikáščkově, kde se kolem stavení a na svahu od řeky rozkládaly bohaté ovocné sady, ani nevěděli co mají dělat s tou úrodou jablek, švestek a hrušek.

Což, jablka se v domácnosti spotřebují a ze švestek se navaří povidel, jak svorně se umlouvaly obě švakrové Madlenka s Teklou. Hůře bylo s hruškami, jichž bylo tolik, až se pod jejich tíhou lámaly větve a po sklizni na komoře ani je nebylo všem kam dáti.

Děti z vesnice, zvláště ty chudší houfně pobíhaly kolem mlýna, zvláště když se rozneslo, že obě panímámný dávají děvčátkům plné zástěry a hochům plné čepice hrušek.

Bylo to přirozené, nikdo proti tomu nic neměl až na Petra, který bručel jak se tak

marně vyhází ovoce, které se mohlo jinak výhodně zpeněžit.

"Ze ti není hanba," okřikl jej Vojtěch, ani té drobotině ničeho nepřeješ. My nikdy ovoce neprodávali a také by se ten dovoz sotva vyplatil je-li dráha vzdálená. Však se to doma dobře zužitkuje až na ty hrušky, za které máme "Zaplat' Pánbůh" a to také za něco stojí."

Kteréhosi rána přinesla paní Tekla ze sadu košíček velikých krásných hrušek. Pořádala při tom manželé:

"Dej pozor, Petře, a pamatuj si, kdybych náhodou nebyla doma, dáš tyto hrušky dětem Potůčkovým. Bude tam ve dvoře posvícení a dvorská švakrová neopomene nás pozvat. To jistě pošle děvečku Kadlinu s těmi nejmladšími dětmi. Pro ty je toto ovoce. Takové hrušky oni tam nemají a ostatně dětem všechno lépe chutná co přijde z nenadání nežli co mají doma".

Milý Petr zabručel něco nesrozumitelného a úkosem pohlédl na krásné tabulové ovoce. Škoda, že to nelze prodati, pár korunek by mu přibýlo a takhle to ta správcova vyžlata schroupají jako králíci řípu.

K polednímu skutečně došla sem Kadlina od správců s oběma dětmi. Přinesly v ubrousku zabalený talíř posvícenských koláčů a že "tatínek i maminka pěkně pozdravují a zvou strýčka i tetičku na to slavné posvícení."

Paní mistrová skutečně nebyla doma — se švakrovou Maďlenkou kdesi u řeky bily prádlo. Pamětliv nařízení Teklina, Petr přinesl z komory košík hrušek, jenom že

si cestou těmi nejlepšími nacpal všechny kapsy.

Po odchodu Kadliny s dětmi mistr pekař vzal klobouk a jde ze stavení kolem bělidla, zavolal na ženu, on že jde obhlédnout na pole jetel, jehož měl pěkný lán státi na semínko.

Po té paní Tekla spěchala domů dodělat oběd. Chudák, nenařadila se, jaké ji očekává leknutí po návratu mužově.

Petr se krom očekávání záhy navrátil, ale jak vypadal!

V obličejí všecek zmodralý, s naduřelými rty, s vypoulenýma očima. S velikou obtíží mohl ženě vysvětlit, že pojedl hrušku, ve které byla ukrytá vosa, tato mu dala zíhadlo do jazyku, jazyk mu otéká a on se může udusit. —

"S tím nejsou žerty," polekala se Tekla a spěchala naříditi kočímu at' bez prodlení jede pro lékaře.

Doktor byl na štěstí doma a pouze včasnému zakročení bylo lze děkovati, když tato příhoda pro mistra pekaře neměla horších následků, nepočítaje bolesti co zkusil a hladu, když po kolik dní pro otok jazyka nemohl ničeho pozřít.

Milého Petra nejvíce mrzelo, že ničeho neužil z toho bohatého posvícení u Potůčků. Ve dvoře uměli strojiti lahůdky jako nikde jinde a Petra mohla zlosti ranit mrtvice při pomýšlení o co se připravil svojí lakotou pro pár — hrušek.

Tím poučen, šel do sebe a paní Tekla měla radost, že muž přestává lakotit.

V pasti.

Otec vypráví pětiletému Toníkovi historiku o volu, kterému, když došlo seno, dávali slámu, a aby ho oklamali nasadili mu zelené brejle.

Toník chvilku přemýšlel, pak pravil: "Hm, tati, to by sis mohl ty zase nasadit žluté brejle a pít — vodu!"

Mezi sousedkami

"Můj muž je ale ochmelka! Jedenáct ho-

din a on ještě sedí v hospodě. Co tomu řeknou, paní Vosyková?"

"To můj je přece jen lepší! Toho mně už přinesli."

Oprávněná otázka.

Host: "Pane hostinský, jak se jmenuje toto víno?"

Hostinský: "Proč to?"

Host: "Nu, když je křtěno, musí přec mít nějaké jméno."

KRONIKA

CELÝ SVĚT OPLAKÁVAL PAPEŽE A MILÁČKA PÁNĚ JANA XXIII.

Nikdy v dějinách Církve nebyl tak všeobecný zármutek nad úmrtím papeže, jak tomu bylo v případě svatého Otce Jana XXIII. Hluboký smutek naplnil srdce všeho křesťanstva, když bohatýrský papež — bojovník za mír a bratrskou lásku a pokoj světa — vydechl naposled po 4-denním zápase se smrtí, ve svatodušním pondělí večer dne 3. června 1963.

Smutně se rozhlaholily tesknou melodií svatopetrské zvony a za nimi se rozplakaly umíráčkem zvony po celém světě ve velkých domech biskupských, velkoměstských a z věží vesnických kostelíků v zapadlých misijních koutech. "Papež je mrtev" — letěla smutná zvěst po telegrafech, rozhlasem a v televizi.

Nebyla to neočekávána zpráva, neboť i sám zesnulý papež skorem humorně připomínal, že na něj smrt číhá za rohem. A jako hrdina také odcházel z pozemské pouti a bojiště pln víry a naděje a odevzdanosti do vůle Boží. Jako by se těšil na vkročení do radostné věčnosti do lůna nebes k Bohu Otcí, jemuž tak dokonale sloužil v Kristu a s Duchem svatým.

Jako velká lavina přicházely do Vatikánu projevy soustrasti od přednostů církví, státních veličin a královských hlav včetně i presidenta Kennedyho a Nikity Chruščeva. Všichni se skláněli před jeho velebnou postavou a vzdávali hold jeho snaze za mír, pokoj a lidská práva a svatou svobodu.

Byly tu znova připomínány vrcholné scény z jeho života jak v tisku, tak i na televizi, když zastupoval papeže Pia XII. na jubileu v Lourdech, když nastoupil co diplomat v Paříži a když v poslední úloze sloužil na Balkánu a mezi Bulhary. Byla to skvostná panorama velkolepé církevní a diplomatické činnosti.

Když byl přenesen v úterý do basiliky sv. Petra, přešly kolem jeho rakve do čtvrtka statisíce věřících, aby se s ním rozloučili a zašeptali vroucí modlitbu. Ve čtvrtek večer byly velmi jednoduché pohřební obřady, kterých se zúčastnili kardinálové z celého světa.

Sedlákův syn lidovým papežem.

Po celém světě miliony lidí označují svatého Otce Jana XXIII. jako "papeže prostého lidu." Syn chudého venkovana byl narozen na statku, na kterém byl jeho otec nájemníkem. Byl třetím dítětem v rodině, v níž bylo 13 dětí, z nichž tři zemřely jako nemluvňata. Angelo Giuseppe Roncalli se narodil v Sotto il Monte v severní Itálii. Domek na venkově, ve kterém se narodil 25. listopadu 1881, dosud zdobí nad vchodem heslo "Obedientia et Pax" (Poslušnost a pokoj). Členové této rodiny dodávají, "byli jsme chudí, ale spokojeni."

Angelo Giuseppe byl nejstarším synem v rodině a pomáhal otci sbírat dříví a v pracích na poli. V takovém postavení poznával tvrdou stránku života, jak často říkával, ale že při své chudobě nikdy nepocítovali nedostatek, protože jejich chudoba byla povznášející a spokojená.

Když při jedné příležitosti papež mluvil ke skupině venkovanů v Římě, řekl jim: "Je nám to velkým potěšením promluvit k vám. Když pozorujeme vážné obličej, na kterých se jeví únava dobrých lidí, pocházejících z míst, která jsme v dětských letech znali, naše myšlenky se vrací zvláště dnes k venkovskému světu a k mnohým vzpomínkám a milým dojmům, které jsme řízením Božím dříve prožívali."

Miloval venkovský lid.

Svatý Otec Jan často dával na jevo své potěšení, když se setkal s venkovským lidem, jež život je provázen každodenní těžkou prací a znalostí životních obtíží. Ze své vlastní zkušenosti dobře znal jejich životní problémy.

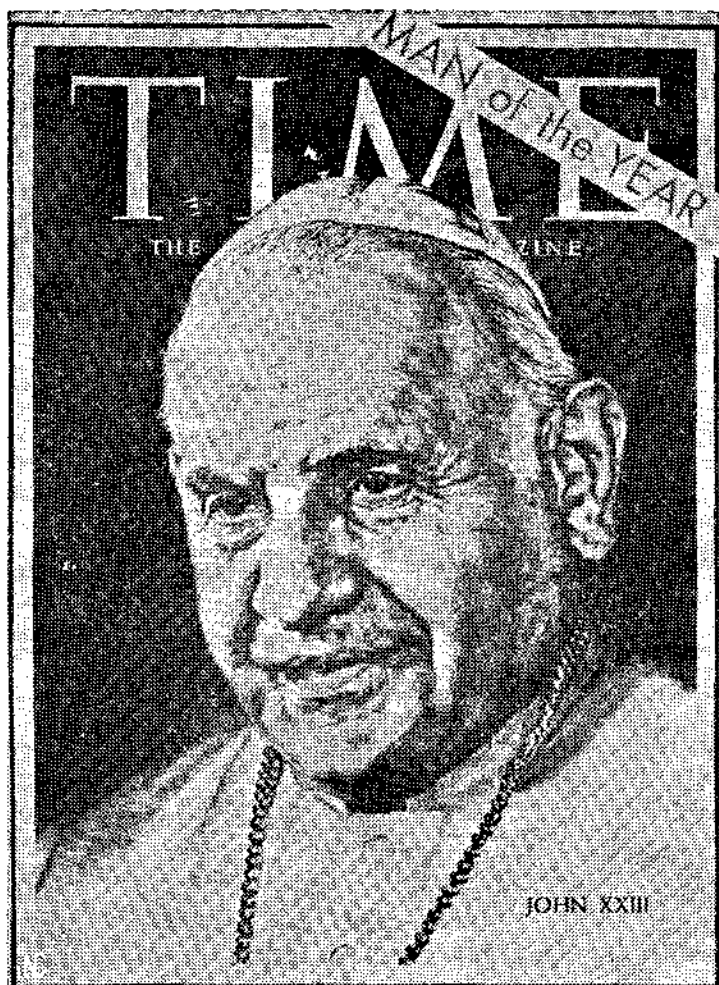
Krátce po svém zvolení za papeže sdělil jim: "Nyní máte papeže, jenž je synem venkovana, který se nikdy nestyděl a necítil se poníženo pro svůj nízký původ. Proto snadno pochopíte jeho hluboký zájem o třídu dělníků v Církvi tak vážených."

Praví se, že když po svém zvolení za papeže přijel od svého letního sídla v Castelgandolfo,

vystoupil na balkon před zástup jásajícího lidu, který mu radostně tleskal. V zástupu byl sedlák, o kterém bylo známo, že je komunista. Okolostojící se ho tázali, proč tam přišel. Komunista odpověděl: "On je syn dělníkův, ví, co je práce. Já tleskám papeži chudého lidu."

Hned na počátku svého slavného panování papež Jan upouštěl od některých tradičních

Zvláště v prvních týdnech svého úřadování velmi často a rychle vycházel a navštěvoval různá místa ve Vatikáně, aby se seznámil s různými pracovníky a jejich problémy. Brzy též zvýšil jejich služné. Jeho osobní styky se zaměstnanci ve Vatikáně jsou vynikající události v dějinách. Podobně neobyčejná byla i jeho znalost problémů těchto zaměstnanců.

SV. OTEC JAN XXIII.

zvyků svých předchůdců. Upustil i od pravidla, podle kterého papež je vždy sám. Často vycházel neočekávaně ze své úřadovny ve Vatikáně, aby navštívil nemocného kněze, nebo aby si pohovořil se skupinou chudých. Jeho časté, neočekávané návštěvy konané pěšky po ulicích města Říma, byly často příčinou velkých starostí pro osoby zodpovědné za jeho bezpečí.

Každému věnoval pozornost.

Papež Jan nikdy neproměškal příležitosti při audiencích připomenout duchovní zásady přítomným osobám, vhodné pro jejich životní stav. Vždy dával na jevo pozornost a péči o pronásledované věřící. A vždy všechny nabádal k věrnému plnění povinností svého stavu. Vždy byl pamětliv svého chudého venkovského původu.

Vývoj papežovy nemoci.

Během první části vatikánského koncilu ku konci listopadu 1962 najednou se papeži udělalo nevolno. Diagnosa jeho osobních lékařů poznala, že je to rakovina. Na jeho přímý dotaz mu to potvrdili. Načež on odmítl operaci a řekl, že nemoc považuje za Boží znamení ku přípravě na odchod a použije všechn zbývajcí čas k urychlenému dokončení všech svých "rozdělaných prací" a nepřeje si, aby se veřejnost dozvěděla o jeho chorobě. Proto tolik naléhal na Otce koncilu, aby pospíšili a zanechali diskusí podrobností.

Dne 2. prosince bylo v Římě sychravo (byla to 1. neděle adventní), na náměstí sv. Petra shromáždil se velký zástup lidí a návštěvníků. Lékaři radili, aby nevstával z lůžka a nešel k oknu. Odmítl, řka: "Nebojí-li se lidé venku nachlazení, já se ho také nebojím." Tím se rozptýlily chmurné pověsti o vážnosti choroby, ba i zapomnělo se na ní. O květné neděli (dne 7. dubna) zúčastnil se obřadu svěcení palem, ale bylo na něm znát velkou únavu. Na Zelený čtvrték obětoval jen tichou mši sv. v Sixtin-

ské kapli pro diplomatický sbor. Ve své pracovní pak promluvil k celému světu do radia a vydal svou poslední encykliku "Mír na zemi". Po velikonicích zahájil každodenní přijímání návštěvníků s obvyklým humorem a úsměvem.

S netajenou radostí a zjevnou pokorou přijal Bolzanovu cenu míru, o níž řekl, že patří Pánu Bohu a ne jemu, ale že za ten pěkný peněží obnos, který cenu doprovázel, bude možno udělat zase trochu dobra v misiích a mezi chudými. Při návštěvě italského presidenta na Quirínálu bylo najednou všem nápadné, že je bledý a unaven. Sv. Otec zpozorovav jejich starost, byl proto tlm živější a nenucenější v rozhovorech s presidentem a zástupci Bolzanovy mírové nadace.

Po návratu do Vatikánu pronesl ještě téhož 11. května své papežské svolání k cyrilometodějskému jubileu našich slovanských věrozvěstů "Magnifici eventus" — Významná událost, které bylo posledním listem jeho pontifikátu. Dne 21. května se dostavily první náznaky návratu jeho nemoci ve stupňované zákeřnosti, která jej do 14 dnů zkosila.

SIGISMUND BOUŠKA, OSB:

MÍR

Mír, svatý mír, jež touží duše pít,
mír bezmezný pln vůně léčivé,
jež všecko hojí, smíří, utiší,
mír taký ze strun srdce vyloudit
svět nikdy nedovedl v touze své,
a těch, kdo prosí, nikdy neslyší!

Jen věčný shon a vášně prudký proud,
jen hluk a tužby nezkojené vzdor,
stesk bezmocný a struny ztrhané,
jež musily se posléz přetrhnout,
když napínal je věčný, stálý spor,
svět pro srdce má, hříchem zmítané.

A pak-li časem klamný vzejde klid
jak večer lákavý, když hvězdy první třpyt
se v oko zadívá, a vánek nyjící
sen nese, list a květ stromů šum,
tot' chvíle jen, a ztopen v kouzlo dým
již cítím bouř se valem blížící.

Ten, který vlny v bouřném jezeru
jen tichým zkroutil ruky pokynem,
smrt jehož nebem, zemí otřásla,
a mrtvé v život v děsném zášeru
v ráz vzkřísila, ten v slovu jediném
dá v duši mír a v srdce vyhlásá.

Papež Pavel VI. Ať žije nový papež!

V pátek, dne 21. června, o svátku všech Aloisů — a letos zároveň o svátku Nejsv. Srdce Páně — celý svět již věděl, že římskokatolická Církev má nového papeže Pavla VI., přesně tak, jak o tom mluvil sv. Otec Jan před svou smrtí. "Dobrotivý Bůh se již postará o to, aby se Jeho Církvi dostalo takového papeže, jakého bude třeba."

A skutečně. Všechny úvodníky pátečních novin a obrázkových týdeníků, které mohly v poslední chvíli před redakční uzávěrkou listu zařadit do svých stránek aspoň několik zpráv o nově zvoleném papeži Pavlu VI., se shodují v tom, že nový papež má všechny předpoklady k tomu, aby byl papežem dnešní doby, dru-

hým moderním apoštolem pohanů a všech národů, jako jím byl svatý Pavel z Tarsu, omílovně konvertita a třináctý apoštol.

Kardinál Jan Křtitel Montini, arcibiskup milánský, kterého zvolila téměř jednohlasně většina kardinálského 78-členného sboru během druhého dne trvání konklave za nástupce Jana XXIII. na svatopetrském stolci, vcházel do konklave v Sixtinské kapti jako jeden z nejpravděpodobnějších papežských kandidátů, protože byl všem vatikánským církevním kruhům dobře znám z minulých čtyřiceti let pro svou rozsáhlou erudici, pro dlouholetou diplomatickou zkušenost ze státního sekretariátu z dob všech tří předchozích papežů, a pro téměř desetiletou

pastorační a administrativní činností vůli z úspěšného řízení největší zemědělské arcidiecése Milánské.

Ani Pius, ani Jan, ale Pavel.

Když se nově zvolený papež Pavel VI. objevil na balkoně svatopetrské basiliky ve Vatikánu, aby udělil stotisícovému zástupu své první papežské požehnaní "Věčnému městu a celému světu," zdálo se některým věřícím, že dělá vše tak, jako by byl býval papežem odjakživa. Jiní v něm hned viděli Pia XII. pro odměřenou eleganci jeho pohybů, ale milánští dělníci v něm rozpoznali nezměněnou srdeč-

nost svého bývalého přátelského biskupa, který za ním chodil do továrních dílen a ptal se po zdraví jejich manželek a rodinném štěstí, tak jako to dělal dobrosrdečný papež Jan na římské periférii a před tím, když byl ještě patriarchou u sv. Marka, v pouličních přístavech benátských gondoliérů.

Ano, podle všech náznaek, nový papež Pavel bude syntesou osobností obou předešlých papežů, Pia XII. a Jana XXIII., svým osobitým a v lecčems jistě zcela novým způsobem. A v tom je pro věřícího katolíka záruka, že Kristus bděl nad volbou svého nového náměstka.

Jubileum Cyrilo-Methodějské 863 - 1963

ČESKÁ AMERIKA DŮSTOJNĚ OSLAVILA
1100. JUBILEUM SV. CYRILA A METODĚJE.

Vyvrcholením slavnosti v jubilejním roce 1963 pro nás v Americe byla církevní i občanská slavnost v neděli dne 7. července, konaná pod záštitou Nár. svazu českých katolíků a se schválením nejvyšších církevních úřadů. Účast byla z různých krajů Spoj. států i z Kanady, z oblasti od New Yorku pa. Texaský záliv a od Virginie na východě po Kalifornii a Tichý oceán na západě. Zastoupení krajanské větve bylo vybrané, neb hned po církevní slavnosti

se konala konvence Nár. Svazu v Chicagu; toto bylo spojeno i vzhledem k výpravě do Říma na tamější slavnosti. Vše bylo tak organizováno, aby naši lidé mohli se zúčastnit více slavností při jedné okružní cestě. Již po velikonocích se pořádaly slavnosti místní čili osádní ve státech, kde obývají naši lidé, a též po této velké slavnosti se pokračovalo během r. 1963 — ani slavnostmi v Římě v červenci, nebylo ukončení místních oslav, které se konaly v létě i na podzim, až do vánoc. Bylo to přáním zesnulého sv. Otce Jana XXIII., aby všichni Slované po celém světě slavili toto velké křesťanské rozhraní v dějinách lidstva; vyzval je k tomu ve svém památném listě "Magnifici Eventus" — Významné události, který vydal 11. května 1963. V poledne vyšel průvod k polní kapli na pozemku kláštera sv. Prokopa v Lisle, Illinois, která stojí na pokračí háje a byla pro tuto příležitost vyzdobena velkým malovaným obrazem sv. Cyrila a Metoděje. Ve stromech po stranách byly rozestřeny uvítací pozdravy "Vítáme Vás" — "Tito jsou Otcové naši". Prapory, fábory a pestrobarevné kroje známé ze Strážnice, od Lanžhota, z Valašska a Šumavy vyjímaly se v liturgickém průvodu, a nescházeli tu ani ten zpěv velehradský, "Bože cos ráčil před tisíci roky..." ozvěna se pěkně nesla v malebném okolí.

Pak začala pontifikální mše svatá, sloužená nejd. Janem L. Mořkovským, biskupem z Galveston-Houston, Tex. ve staroslověnsktině, řeči svatých věrozvěstů. Přisluhovali mu dpp. Valentin Skluzáček a Tomáš Havlík jako čestní jáhnové a Odilo Crkva a Paskal Honner co jáhen a podjáhen a Viktor Laketek co ceremoniář, vesměs benediktini. Kázání pronesl anglicky nejd. Mikuláš Elko, biskup byzantské-

Papež Jan XXIII. podepisuje Apoštolský List "Magnifici eventus" — Významná událost, dne 11. května 1963.

ho exarchátu v Pittsburghu, Pa. pro Rusíny; vyzvedl význam přínosu sv. Cyrila a Metoděje viry v Krista našim předkům v jejich řeči i v přeložení Pisma sv. do staroslovanské řeči. To bylo světově bohatství, neb tím založili další světový jazyk a vřadili jej mezi liturgické řeči. Slovo Boží nyní bylo slovanským národům srozumitelnější a proto celé jejich národy přijímaly viru Kristovu. Trpěli pronásledování pro jejich hlásání, zrovna jako dnes jejich nástupci trpí v mnoha zemích, protože poslouchají více Boha než lidi. Vzpomněl též velkého papeže Jana XXIII., že měl nejen velkého ducha, ale také velké srdce, svou láskou překonával všechny, i nepřátele. Slovanům byl zvlášť příznivý, neb žil mezi nimi jako vyslanec, znal jejich ducha i tužby, proto vydal krásný list, jenž se rovná listu "Grande Munus" nezapomenutelného papeže Lva XIII. Vyzval přítomné, aby nejen byli věrní odkazu cyrilometodějskému, ale aby podali dál tuto pochodň, dalším generacím nejen zde ve Sp. státech, ale všude po světě, kde naši národní bratři dosud se hlásí k dědictví našich Otců.

Ve stejném smyslu kázal česky vldp. Václav Feft, provinciál českých jezuitů v Kanadě. Vzpomněl velkých pionýrů unionismu mezi Slovany mariborského slovinského biskupa Martina Slomška a olomouckého arcibiskupa Antonína Cyrila Stojana a v Americe velkého vlastence opata Prokopa Neužila. Vzpomněl též kolik asi poutníků ve staré vlasti v tento den se nalézalo na posvátném Velehradě, obě místa jsme v duchu spojení na tomto významném 1100. výročí. Pak se obrátil k přítomným exulantům, kteří se sešli v nevídaném počtu a žádal je, aby vytvořili ve svých rodinách příhodné křesťanské prostředí, aby v něm mohla vzklíčet touha po kněžském a řeholním povolání některých dětí, s přáním vrátit se jednou do země svých rodičů a pracovat na opuštěných vinicích, kde již je velký nedostatek kněží. Vyzval všechny, aby neochabovali ve svých modlitbách za své bratry a sestry doma, za biskupy, kněze i řeholníky a sestry.

Pokračovalo se ve službě Boží; krásně se rozléhal zpěv sboru 60 ctih. sester benediktinek, vedený sestrou Elektou v přírodní prostotě, když zpívaly "Pane pomiluj" — Sláva — Věřím a odpovídi na "Mír vsiem" — "I duchovi tvojemu". Krojovaná omladina přistoupila nejdříve k stolu Páně, pak následovali ostatní.

Po mši svatě pan biskup Mořkovský rozdál 22 jubilejních diplomů nejzasloužilejším česko-americkým buditelům a pracovníkům, kteří se zasloužili v minulém půlstoletí o udržení živého odkazu české věty v Americe a o práci na náboženském, sociálním a národně-kulturním poli. Diplomy byly uděleny Slovanským Institutem při koleji sv. Prokopa. Prof. dr. Josef Čada KSG vyvolal jména vyznamenaných v v tomto pořádku: Chicago: soudce Frank H. Bicek, pí. Marie Král, předsedkyně Č.K.J. a

profesor Julius Kuchyňka z Loyola university. — Cleveland: bývalý senátor František Svoboda a Václav Keřka. St. Louis: Jan Krieger a Jan Klarič, ředitelé Katolické ústřední jednoty. Oklahoma: Josef Michalička. Texas: Ivan Parma KSG, pí. J. Habarta, bývalá předs. KJŽT, Frant. Petrů KSG, Jan Bača KSG, Vladimír Malec, redaktor Nového Domova, L. J. Šulák, bývalý státní senátor, Alois Kallus, ředitel KJT. Toledo: Jan Kučera a Martin Tomeš. Minnesota: Ondřej Šírek, předseda K.D. Omaha: Václav Jelínek, býv. předs. K.D. New York: pí. Františka Hejlová. Iowa: Václav Drahozal. Wisconsin: Vincent Koníček. — Posmrtné vyznamenání diplomy: Jan Straka, Jan Voller a Václav Havel z Chicaga; Frant. Vlček a Frant. Šindelář z Clevelandu; Jan Horák z New Yorku; a Dr. Hynek Dostál ze St. Louis, Missouri.

Po druhé hodině odpolední vystřídali se návštěvníci ve společném obědě v kolejni jídelně a jiní si přivezli s sebou, pak se rozcázeli k připraveným stánkům, kde též bylo občerstvení. Všude se scházeli z různých koutů Spoj. států a seznamovali se, vyměňovali pozdravy a vzkazy. V dalších stáncích byly jubilejní věci, jako na pouti, mezi nimi byl též vytištěný list sv. Otce Jana XXIII. "Magnifici Eventus" — Významné události v překladech český i anglický. Tento poslední vzkaz papeže Jana všem biskupům a slovanským národům je prochnut i papežovou úctou k velkému náboženskému a kluturnímu dílu soluňských bratří. Jeho otcovská láska k slovanským národům je zřejmá, neboť jejich svéráznou kvalitu osobně poznal za svého pobytu v Bulharsku jako apoštolský nuncius. Památné stužky v národních barvách s CM motivem obrázkovým, jakož i vkusně provedený klíčový přívěšek s cyrilometodějskou vzpomínkou na r. 863—1963 v různých barvách i kapesní pouzdríčko v barvách s vytištěnými lety jubilea našich věrozvěstů, těšily se velké oblibě a návštěvníci si je kupovali na památku a k rodnání svým doma.

Po třetí hodině na velkém hřišti kolejním byl zahájen národopisný program zapěním národních hymen: americké, české i slovenské, celým shromážděním. Pak následovala hudební představení, zpěvy, národopisné tance. Účinkovala kapela ze školy sv. Ludmily v Cedar Rapids pod taktovkou p. Jana Sedláčka a národní písně zapěly skautky z Cedar Rapids za řízení pí. Drahozalové; tance na námět českých národních písní provedla skupina krojovaných chlapců a děvčat z Toledo, Ohio pod řízením pí. A. Botkové a pí. Vl. Franclové a dívky z Cedar Rapids; národní tance a zpěvy chlapci a děvčata ze školy bl. Anežky české pod řízením pí. V. Martínkové. Moravské národní tance provedla skupina Moravské omladiny z Chicaga za doprovodu p. J. Gally a Hanáckou besedu předvedla skupina z Toledo, Ohio.

Po tak krásném dni, jemuž i příroda přála

svým chladným vánkem, rozjízďely se tisíce krajanů domů, odnášejíce si blaživé vzpomínky a dojmy z církevně-národní slavnosti ku počtě našich věrozvěstů sv. Cyrila a Metoděje.

DALŠÍ CYRILOMETODĚJSKÉ SLAVNOSTI

S radostí se konstantuje, jak i jinde, kde jsou Češi a Moravané i jiní Slované se konaly památné slavnosti 1100-letého příchodu sv. Cyrila a Metoděje, počínaje již na jaře, ale měsíc červenec byl vybrán, kdy se konaly velké slavnosti ve dnech svátku 5. a 7. července. Již 19. května v Detroit, v kostele sv. Jana Nep., kde je farářem dp. Josef Hlaváček, se konala oslava místní odbočky distr. Svazu jak církevně tak společensky; výtěšek byl dán Svazu na okno českých světců ve svatyni při kat. univerzitě ve Washingtonu.

Při konvenci Kat. Dělníků v Omaze, dne 28. května bylo oslaveno v kostele sv. Václava, jehož farářem je dp. Ant. Tůma. Zde nejdp. msgr. Václav C. Hradecký, ústřední duchovní, sloužil mši sv. na památku našich věrozvěstů.

V neděli 21. července český Cleveland oslavil jubileum pod záštitou distr. Svazu čes. katolíků v kostele Panny Marie Lurdské, kde je farářem dp. Jan Anděl. Pontifikální mši sv. sloužil ve východním obřadu ndp. biskup Mikuláš Ečko z Pittsburghu, Pa. Ve svém proslvu vyjádřil význam CM odkazu pro naši dobu. Vzpomněl i momentu z vatikánského sněmu, kde se setkal s delegáty z ČSR. Ocenil snahu Nř. Svazu Č. K. jako pořadatele a pokračovatele CM odkazu církevně kulturního. Prostorný chrám byl zaplněn hosty z druhých osad a organizací, které šly v průvodu; byli to: vojenští veteráni, Kolumbovi Rytíři, Rytíři sv. Jana v stejnokrojích a tři skupiny dámských odborů, jedna v červenobílém, druhá v zeleném a třetí v modrém oděvu, krojované skupiny z Toledo, Ohio a z Chatham, Kanada, a kapela Karla Hronka je doprovázela pochodem. Po celou pontifikální mši sv. střídali se zpěv sboru s výborným kvintetem trubců bratří Hrubých. Vrcholný bod zpěvu bylo jása-
vé zapění Gospodi pomiluj a Mnogaja ljeta. Při občanské odpolední slavnosti bylo mnoho hostů přítomno z veřejného života v zastoupení od guvernéra, měšťanů a národních skupin, polské, slovinské, litevské. Promluvil: krajan městský auditor Ray Perk za Cleveland, dp. Arnošt Žižka slavnostní řečník vzpomněl bývalých slavností i činitelů z řad kněží a laiků v Clevelandu zaposledních 60 let — bisk. J. M. Koudelku, monsignory Zlámalu, Červeného, Hrocha, Bečku, Nováka, veřejné pracovníky, Vinc. Koldu, Jana Veveru, Fr. Šindeláře, Fr. Vlčka a Jos. Fulneckého. V závěru promluvil Vác. Hyvnár; zdůraznil společenský význam odkazu CM. Na památku každý dostal stužku s nárysem sv. Cyrila a Metoděje. Další památky, návštěvy a pouzdra vydané klubem Domov v Chicagu, si pořídili ve stáncích.

Části dopolední i odpolední slavnosti byly zachyceny na pásky k vysílání do ČSR.

V Ennis, Texas u sv. Jana Nep. se konala CM slavnost, kterou řídil dp. Václav Feřt S.J., v měsíci květnu.

V Ganado, Texas, v osadě Nanebevzetí, kde je farářem dp. Václav Bílý konala se jedna z největších slavností 11. srpna, při níž spolek č. 71 KJT též oslavil zlaté jubileum. Při slavnosti jak církevní tak občanské sjelo se zde velké množství našich. Slavnost zahájena s velkým průvodem, v němž se podílelo 70 Rytířů Kolumbových IV. stupně a Rytíři sv. Řehoře uvedli dva biskupy, nejdp. Jana L. Mořkovského z Houstonu a nejdp. S. A. Levena, světícího biskupa ze San Antonio; první kázal česky, druhý anglicky o významu našich věrozvěstů, jejichž odkaz je dnes svědkem v naší nečekmé Texasu, kde na tisíce našich lidí vyznává víru jimi přinesenou na velkou Moravu a přenesenou na pláň texaské. Odpolední slavnost byla rázu společenského, hlavním řečníkem na ní byl msgr. Alois Mořkovský, vůdce pouti do Říma k CM slavnostem konaným tam v týdnu 19—20. července, který se právě vrátil z Říma. Podal zprávu o této pouti, jak byli vzácně přijati ve zvláštní audienci nově zvoleného papeže Pavla VI., o mši sv. u hrobu sv. Cyrila v balisice sv. Klementa, kde kard. Ottaviani celebrovali a o dalších basilikách, jak se sešli s poutníky z Rakouska, Německa, Anglie, Francie, Holandska, Belgie a složkou v samém Římě. Vše bylo dojemné, povznášející a památné.

V Assumption, Ohio u Toleda uspořádali oslavu CM na neděli 30. června členové spolku KUJ, s oslavou svátku sv. Antonína. Sjeli se sem z Toledo, z Detroit i Kanady a Beaver Falls, Pa. K službám do kostela za doprovodu kapely se zpívala "Ejhle oltář", následovaly slavné služby Boží, dp. Arnošt Žižka OSB kázal. Odpolední společná oslava se konala na prostranství u školy, kde byla výměna řečníků a vyhrávala kapela z Owosso, Mich. Našinci v Assumption se vyznačují hospodářskými úspěchy na pěkných farmách, děti navštěvují vyšší učiliště a v rodinách se udržuje rodové uvědomění.

V Pisku, N. Dakota v neděli 23. června v kostele sv. Jana Nep. konala se 1100. oslava sv. Věrozvěstů Cyrila a Metoděje s účastí ze sousedních farností Lankin, Bechyně, Veselí, Grafton a Park River. Před 8. hod. večerní seřadili se členové K.D. u místní síně a s doprovodem kapely pochodovalo se do kostela, kde byla sloužena slavná mše sv. dp. Janem Rothem farářem, s asistencí dpp. Ludvíka Světlinského, Viktora Drapely, Jiřího Svobody a Petra Lekavého. Slavnostní kázání pronesl dp. Jaroslav Tománek. Zhodnotil přínos víry, složení cyrilského písma, přeložení Písma sv. a vydobytí uznání pro slovanský jazyk v boho-

službě těmito věrozvěsty a my abychom si tento odkaz zachovali. Písecká osada chová jedinečné starožitnosti — korouhev CM z r. 1899, v kostele obraz příchodu sv. Cyrila a Metoděje na Moravu od Alfonse Muchy, v sakristii diplom CM podepsaný arcibiskupem Ant. Cyrilem Stojanem a největší zvon je zasvěcen sv. Cyrilu a Metoději a po 40 let se tam slaví svátek sv. věrozvěstů, k němuž se sjížděli krajané ze širokého okolí.

V Granger, Texas, v osadě sv. Cyrila a Metoděje spolu s osadou oslavila svátek svatých věrozvěstů Katolická Jednota Texaská 7. července slavnou mši sv., již sloužil dp. Doskočil. Dostavilo se tisíce krajanů z blízká i z daleka. V průvodu za doprovodu kapely i v kostele zněl mohutně zpěv písní "Ejhle oltář Hospodinův září" a "Dože, cos ráčil". Příležitostně kázání pronesl dp. Alois Nesvadba, kaplan KJT. Odpolední slavnost vyzvedla toto jubileum ve vzpomínkách na velehradské pouti přednáška dp. Bohumila Hrubého z Penelope, Texas.

V New Bohemia, Va., konala se slavnost v kostele sv. Jana Nep. dne 9. června. Slavnou mši sv. obětoval dp. Felix Janiš C.S.S.R. z Baltimore a kázal o díle sv. Cyrila a Metoděje. Odpoledne byla občanská slavnost. K této slavnosti přijel plný autobus lidí z 200 mil vzdáleného Baltimore a ze sousední osady sv. Anny se též podíleli na slavnosti.

V Chatham, Ont., Kanada konala se slavnost v kostele sv. Antonína 16. června, mezi krajanem sem přistěhovanými, z nich asi 90% vyrostlo jich v blízkosti posvátného Velehradu. Proto ji s takovým nadšením konali. Sjeli se sem krajané z Clevelandu a Toleda, Ohio, z Detroit, Flint a Freeland, Mich. a též z Windsor a Toronto, Ontario. Slavnostní kázání přednesl dp. Karel Laburda, profesor z koleje sv. Prokopa, Lisle, Ill. Odpoledne byla národopisná slavnost, pozůstávající z řečí, zpěvů, hudby a tanců v krojích moravského Slováčka.

V Houstonu, Tex., v katedrále Nejsv. Srdce Páně se konala oslava našich sv. věrozvěstů Cyrila a Metoděje za přičinění a pod protektorem nejdp. Jana L. Mořkovského, biskupa-administrátora v neděli 8. srpna. Slavné bohoslužby v staroslovanském obřadu obětoval dp. D. Blažejovský, kázání pronesl sám pan biskup Mořkovský. Všechni lidé slovanského původu byli pozváni k účasti a přišli v hojném počtu nejen našinci, ale i Poláci a Ukrajinci a jiní, a podíleli se na tomto jubileu oslavy 1100 let. Večer v dvoraně Rytířů Kolumbových se konala občanská oslava, na níž se podílely významné osoby z městského života. Čestnou stráž konali Kolumbovi Rytíři IV. stupně. Byly zapěny národní hymny a proneseny pozdravné proslovy české, ukrajinské a polské. Následoval hlavní proslov o sv. Cyrilu a Metoději a jejich díle a odkazu, jež přednesl dp. M. Atomanczyk. Potom se střídaly národní zpěvy všech slovanských skupin s jejich národními

tanci v krojích, které představení zpestřily a v nichž se zrcadlily krásné zvyky slovanských předků. Při programu promluvil J. E. biskup Mořkovský a zhodnotil dílo sv. apoštolů v jejich době i jejich vliv na slovanské národy, jimž dali základ křesťanské kultury, která se nese po tolik století až do dnešního dne a je nejen uznávána za rovnou jiným, ale předčí je.

V New Yorku v kostele Panny Marie Ustavě Pomoci dne 6. října oslavili krajané hudbou a průvodem spolků do kostela, kde byla na oslavu sv. Cyrila a Metoděje sloužena slavná mše sv. a zpívány velehradské písně jak před tak po bohoslužbách. Kázal dp. Josef Větrovec. Večer byl banket v hotelu Astor na Times Square s kulturním programem. O tuto slavnost se zasloužil Distr. Svaz čes. katolíků, v New Yorku, který s jubilejním výběrem uskutečnil tuto pěknou slavnost.

V Toronto, Ont., konali Slováci jubilejní slavnost 29. a v neděli 30. června, na svátek sv. Petra a Pavla, který je v Kanadě zasvěceným svátkem. V katedrále sv. Michaela sloužil J. E. Filip Pocock, arcibiskup-coadjutor pontifikální mši sv. a slavnostní kázání pronesl J. E. Andrej Grutka, biskup z Gary, Indiana, slovensky i anglicky. Této slavnosti se zúčastnili všichni Slované v Toronto. Hlavní zásluhu o slavnost měli Slováci. Byli přítomni reprezentanti vlády Jan Roberts, předseda z Ontario, Pavel Martin, ministr zahraničí a Jan Jaremko, ministr občanstva; dále apošt. delegát pro Kanadu arcibiskup Šebestian Baggio, taktéž východního obřadu metropolita Winnipegu J. E. Maxim Hermaniuk, koadj.-arcibiskup z Bělehradu Gabriel Bukátko, biskup z Toronto Isidor Borecký, biskup Ondřej Roborecký z Edmonton, světitel biskup z Pittsburghu, Pa. Štěpán Kočísko a nově jmenovaný biskup z Křiževců, Jugoslaviie Joachim Segedi a dalších pět kanadských biskupů a na padesát kněží. Večer byl slavnostní banket v hotelu Royal, jehož se zúčastnilo na 1200 lidí. Rusínský mecenáš Štěpán Román zahájil proslovy; řečnili: guvernér Ontaria ctp. Earl W. Rowe a ctp. Pavel Martin, ministr zahraničí a apoštolský delegát arcibiskup S. Baggio.

V neděli dne 30. června konali slavnost v torontském výstavišti s byzantsko-slovanskými bohoslužbami, kteréž sloužil J. E. arcibiskup Gabriel Bukátko z Bělehradu a spolusloužilo 6 ostatních biskupů byzantského obřadu. Kázal apošt. delegát arcib. S. Baggio.

Odpoledne se konal na výstavišti festival zpěvů a tanců slovanských skupin, zejména Slováci, Ukrajinci, Bělorusi, Poláci, Slovinci a Řekové ve svých národních krojích, což se účastníkům velmi líbilo.

Ve Philadelphii, Pa., pod záštitou Slov. Jednoty, která hradila výdaje s oslavou spojené, v katedrále sv. Petra a Pavla se shromáždilo 2500 slovanských poutníků z východní Pennsylvanie, Pittsburghu, Youngstown, Pa., Cleveland, z New Jersey a mnoha jiných měst, aby

uctili památku sv. Cyrila a Metoděje. Pontifikální mši sv. sloužil J. E. arcibiskup Jan J. Krol, který též po obřadech oslovil přítomné a chválil je, že takto dali najevo svou úctu těmto věrozvěstům zde v Americe. Kázání měl msgr. Andrej Bíroš, hlavní kaplan Jednoty. V hotelu Sheraton pak byla civilní slavnost, kde se sešlo na 1700 poutníků. Přivítal je měst'anosta ctp. James H. Tate a světitel biskup Gerald V. McDevitt řečnil anglicky a dp. Ján Šenglár slovensky.

ani ne kilometr, mezi Rakouskem a ČSR u Dunaje. Z břehu je vidět naši vlast, kraj kolem Děvina, připomíná široké pole působnosti našich sv. apoštolů před 1100 lety ve Velkomoravské říši. Jednota sv. Metoděje pořádala tam 30. června pouť na toto místo. Gen. představený kongr. Těšitelů kázal při mši sv. V kostele je velký obraz sv. Václava v lodi chrámové a kříž 400 let starý i obraz sv. Josefa od Fuhricha. Poutníci z Vídne a Moravského pole a okolí konali tuto pouť.

Velehrad na Moravě

CM SLAVNOSTI V EVROPĚ. VELEHRAD SE ZASKVĚL SLÁVOU.

Velehrad opět zazářil v jeho staré slávě na svátek sv. Cyrila a Metoděje velkým návalem poutníků, odhadovaných od 100,000 do 200,000 Moravanů, Čechů, Slováků, Poláků, Němců, na neděli 7. července. Na sta a sta autobusů překvapilo policii, a také tisíce aut a motorek; nechávaly se stát 5 až 6 kilometrů od Velehradu na lukách a putovalo se pěšky. Nával byl tak velký, že jedním vchodem se vcházelo do basiliky a druhým se vycházelo ven, jinak by byl chaos k umačkání. Přišla tam velká i malá procesí, nesli sochy sv. Cyrila a Metoděje a Pannu Marii Hostýnskou, doprovázeni hudbou, byli ve slováckých krojích. Bylo zde mnoho členů skutečné inteligence z řad lékařů, právníků, profesorů. Toto všecko ukazuje na slibnou budoucnost, že odkaz sv. věrozvěstů je národu drahým a že si ho zachovají i za neblahých podmínek. "Nezhyne rod, jenž věřit nepřestane!"

Ve Wolfsthalu v Rakousku, směrem k Bratislavě, pouze 4 kilometry od hranic a severně

V Mnichově, záp. Německu, 7. července oslavili tamější krajané v kostele sv. Štěpána mši svatou ve staroslovenském jazyku, kterou sloužil dp. dr. Felix Mikula a byla soudobně rozhlasem vysílána do ČSR. Pěly se písně "Ejhle oltář" a "Bože cos ráčil". Krojovaná mládež Svazu Slovanského Orla s obrazy Panny Marie Fatimské a sv. Cyrila a Metoděje stála po stranách oltáře.

Další oslavy se konstatují v zemích, kde se konaly odloučeně od církevních — jen ze stanoviska vědeckého za tamějších okolností: na návrh Ukrajinské SSR zařadilo UNESCO 1100. výročí jako "Vytvoření slovanské abecedy Cyrilem a Metodějem" mezi světová výročí u 113 národů OSN.

V Jugoslávii ve dnech 24.—28. května byl sjezd slavistů jugoslávských. První den proneseno 10 referátů o významu a úloze "Tvůrců slovanského písemnictví Cyrila a Metoděje."

V Maďarsku v Budapešti na universitě pronesl filolog I. Kniesza "O nesmrtelném díle Cyrila a Metoděje a o Bulharsku co kolébce slovanského písemnictví."

Ve Štokholmu bylo slavnostní zasedání Společnosti bulharsko-švédské věnováno příchodu svatých bratří C. a M. prof. Ragnarem Nilsonem.

Akademie věd v SSSR vydala k CM jubileu sborník "Voprosy slavjanskogo jazykoznanija", do něhož přispěl studií o "Cyrilo-Methodějských právních památkách" prof. dr. J. Vašica. Studie jedná o třech právních dílech slovanských apoštolů, nejstarší slovanské právní památce "Zákon sudnyj ljudem", pak o Metodějově řeči k velkomoravským knížatům-soudcům, a konečně o Metodějově překladu Nomokanonu, t.j. o sbírce církevní zákonů. Soubor těchto CM památek má velký význam pro české právní dějiny, ukazuje, že sv. Metoděj se plně vžil s moravským prostředím.

V Bulharsku byl květen měsíc osvěty, kultury a slovanského písemnictví. Slavnosti vyvrcholily 20. května, kdy se slaví svátek slov. apoštolů, ale náboženský význam měl být zalačen do pozadí.

Dne 25. května vyšly v ČSR známky k CM jubileu na známce s mapou velké Moravy.

HISTORICKÝ TÝDEN NA CM POUTI V ŘÍMĚ

Hluboké dojmy z návštěv a pobožností na posvátných místech Věčného města

Přes čtyři sta poutníků se podílelo na cyrilometodějské pouti v Římě s největším počtem z Rakouska, Francie, Německa, Anglie, Ameriky, Itálie, Kanady a Belgie.

Vrcholným bodem každého dne naší jubilejní pouti v Římě byla návštěva nějaké významné svatyně, zároveň se mši svatou, společnou mší modlitbou, kázáním, lidovým zpěvem a případnou pobožností. Mši svatou vždy sloužil zvláště k tomu volený celebrant, označený v programu. V těchto sedmi slavnostních dnech se tak vystřídala řada duchovních při obřadech i v kázání, vždy v české řeči.

Prvního dne, 20. července, byly ovšem cyrilometodějské obřady co nejslavnější. Jeho Eminence kardinál Alfredo Ottaviani, předseda posvátné kongregace svatého officia, jenž vznesl naši pout' tím, že pro nás obětoval mši svatou v basilice sv. Klimenta, při hlavním oltáři nad ostatky sv. Klimenta, které svatí Cyril a Metoděj přinesli do Říma. Asistovali mu msgr. Josef Bezdiček a msgr. Vorlíček, kardinálův sekretář a ceremoniář u basiliky sv. Petra. Mezi přítomnými byli arcibiskup Gavlina a dva monsignori od vatikánského sekretariátu státu. Kázal salesián dp. Vojtěch Hrubý, jeden z vůdčích pořadatelů pouti. Pan kardinál byl zřejmě dotčen, když viděl, že skorem všichni přítomní poutníci přistoupili k sv. přijímání.

Po mši sv. pan kardinál vedl slavnostní návštěvu k boční kapli sv. Cyrila a Metoděje, kde právě předešlý večer byly uloženy pod oltář nově nalezené ostatky sv. Cyrila. V sakristii

pan kardinál vedl s námi přátelský rozhovor a řekl pár slov českých: "Dobře" a "S Pánem Bohem", která asi zná z doby, když před lety byl přidělen v Praze k vatikánské službě.

Basiliku sv. Klimenta mají pod správou irští dominikáni. Jeden z nich zvláště se o to zasloužil, že se ostatky sv. Cyrila našly a to právě včas k tomuto jubileu. Až to vyjde tiskem, jak nám tak drahé osátky vypátral, bude se to číst jako detektivní román.

V neděli 21. července poutnická mše svatá byla obětována v prostornější kapli v katakombách sv. Domitilly, které jsme si pak prohlédli, jakož i katakomby sv. Kalixta. Tuto mši svatou sloužil dp. Dominik Matiašovský z řádu Těšitelů Božského Srdce Páně, který přivedl z Vídně největší skupinu, přes osmdesát poutníků. Též tu kázal a po mši svatě vedl pobožnost.

V den naší audience u sv. Otce, dne 22. července, jsme obcovali mši svatě v basilice sv. Petra nedaleko hlavního oltáře v kapli sv. Václava, který je tam zobrazen nádhernou mosaikou nad oltářem v hrdičském postojí s praporem českého království. Dp. Dr. Alexander Heidler, vůdce výpravy z Německa, počtem asi 60, sloužil tuto mši sv. a kázal s výmluvným nadšením. Náš český zpěv se radostně rozléhal tímto největším chrámem světa. Před audiencí zbýval nám ještě čas k pobožnosti u hlavního oltáře a též ku spěšné prohlídce hrobek, hlavně papežů Pia XII. a Jana XXIII. a oltáře nad ostatky sv. Pia X.

Zařízení této basiliky stojí připraveno pro pokračování vatikánského sněmu, až se tento koncil zase zahájí dne 28. září t.r., právě na svátek sv. Václava.

Při audienci u sv. Otce byl jsem mimořádně potěšen, když svatý Otec vzkázal po mně anglicky pozdrav a přání úspěchu mému bratrství nejdř. biskupu Janu L. Mořkovskému, který právě nastupoval na své nové působiště v Galveston-Houston diecési.

Dne 23. července namísto J. E. kardinála Confalonieriho sloužil mši svatou arcibiskup Gavlina, vojenský polský arcibiskup v exilu, a to v basilice Santa Maria Maggiore, hlavním kostele světa zasvěceném pod jménem Panny Marie. K našemu hromadnému mariánskému zpěvu byl zde přidán sborový zpěv několika vskutku unášejících polských písní k Panně Marii. Sbor vedl dirigent p. Petr Wojciechow-ski z Anglie.

Pan arcibiskup Gavlina mi po mši sv. vysvětlil anglicky, že to považoval za svou povinnost zúčastnit se naší pouti a slavit tento jubilejní rok, poněvadž se narodil v té části Slezska, kam svatí Cyril a Metoděj také přinesli křesťanskou víru, že tedy se též podílí na tom dědictví.

Na den 24. července bylo mně určeno, abych obětoval poutní mši sv., jakožto vůdce poutní-

Na tomto snímku je zachycen celkový pohled v Klementinském sálu vatikánského paláce, v němž sv. Otec naše krajaňské poutníky přijal. V okamžiku, kdy byl snímek pořízen, poutníci naslouchali papežovu příležitostnému projevu, v němž vzpomínal nejen na současné ústrky Církve v Československu, ale vyslovil i svou pevnou naději v lepší budoucnost a rozkvět utrpením vytříbené Církve ve svobodném Československu. Svatý Otec mluvil k našim poutníkům francouzsky, vzpomněl vřelými slovy i své návštěvy v Československu a žehnal zvláště krojované mládeži, již věnoval zvláštní pozornost a v ní žehnal zároveň i všem věrným věřícím z řad mládeže v komunisty porobené vlasti. — Na tomto obrázku lze těžko rozeznat všechny tváře přítomných krajanů, avšak některé z prvních řad rozpoznal nejdříve. Magr. Alois Mořkovský s naprostou jistotou. Vpravo u stupňů papežského trůnu je vdp. Magr. Josef Bezdiček, vicerektor Nepomucena. Pán ve světlém obleku a s černou kravatou, je pan Karel Weirich, krajaňský sochař z Říma a věrný náš vlastenec; v levém rohu dveří vedle postavy kněze, je drobná silueta obětavé a významné

krajaňky z Oregonu, paní Charles Vachalové, která je celonárodní předsedkyní odboru civilní obrany u Národní Rady Katolických Žen (NCCW), a kterou sv. Otec pozdravil s představiteli našeho duchovenstva a laických pracovníků. — Dále jsou pak zprava doleva rozpoznatelné tváře pana Stanislava Potužníka, vídeňského Slováka a obětavého pracovníka; dr. Karla Schwarzenberga, také z Vídně, který obětavě prováděl skupinu poutníků po římských místech; dále lze rozpoznat p. dr. Jaroslava Pecháčka z radia Free Europe z New Yorku, dp. Vojtěcha Hrubého, salesiána, který měl na starosti ubytování všech poutníků; vedle něho je pak pan Pospíšil a dp. dr. Alexander Heidler, oba z radia Free Europe; krajan ve světlém obleku mezi nimi je asi pan Kutlvaš z Londýna. Vedle dp. dr. Heidlera stojí krajaňský kněz dp. Dominik Matyášovský, z české kongregace Tešitelů, který přivedl do Říma stočlennou krajaňskou delegaci. Jména ostatních krajanů, ačkoliv na obrázku zleva v popředí, nejsou jistá. Necht' nám laskavě prominou, že jsme si jejich jména nezapamatovali, avšak sami se jistě na obrázku poznají.

Přinášíme zde dva záběry ze zvláštní audience, kterou měli naši krajané, zúčastnění na jubilejní CM pouti, přišli do Říma ze všech koutů světa, dne 22. července 1963 u sv. Otce Pavla VI. — Na snímku v pravo je zachycen okamžik, kdy naši poutníci, shromáždění kolem papežského trůnu, zpívají sv. Otců česky na uvítanou papežskou hymnu "Tam, kde strní Církve tůmě". První zleva, zcela zaujat historickou významností okamžiku a velebnou melodií tradičního textu, je náš věrný Čechoameričan, který nám všechny ty římské fotografie z Říma přivezl nejdříve. Msgr. Alois Mořkovský z Hallettsville, Texas. Vedle něho stojí nejdříve. opat emauzských benediktinů a předseda benediktinské Slovanské kongregace, Maurus Verzich. Třetí v řadě je veleďst. Msgr. František Planner, sekretář exilové Křesťanské Akademie a tajemník v redakci časopisu "Nový život". Další kněz je dp. Ovečka S. J., vedoucí sekce vatikánského rozhlasu. O dalších jménech nemáme jistotu.

ků z Ameriky, ač jsem na to vřecovství nebyl moc hrdý, když nás bylo tak málo. Ovšem z Anglie přišlo přes 30 poutníků. Z Kanady byl pouze dp. F. J. Dostál T.J. z Českého misijního domu v Montrealu a z Belgie asi jenom dp. Bruno Svoboda, premonstrát. Také jsem kázal při této mši sv., již jsem sloužil v chrámu sv. Bartoloměje na ostrově v řece Tihře, kde se chová část rámě sv. Vojtěcha už od doby císaře Otty III., kdy tento chrám byl postaven

a původně zasvěcen svatému Vojtěchovi. Též jsem vedl pobožnost u ostatků sv. Vojtěcha na postranním oltáři.

Úvodem při kázání jsem tlumočil pozdrav od bratra p. biskupa Jana, pak od našeho Svazu Č. K., od jednot, spolků, osad a vůbec od našeho lidu v Americe, starousedlíků i uprchlíků, jež všechny jsem považoval za lid, který jsem měl čest zastupovat. Také při večírku na rozloučenou jsem měl proslov.

Dne 25. července jsme neměli společnou mši.

Poslední den, 26. července, msgr. František Planner z Nepomucena obětoval mši sv. a vedl pobožnost s kázáním v kostele Panny Marie dell Anima, kde je boční kaple sv. Jana Nepomuckého, založená před několika stoletími jakýmsi bratrstvem našeho patrona. Kaple je krásně vyzdobena malbami z jeho života, podobně jako kaple sv. Cyrila a Metoděje v basilice sv. Klementa.

Ne lze zde podati stručně myšlenky, vyjádřené ve výše uvedených a jiných pobožnostech, vykonaných během těch dnů. Vůbec vědomí blízkosti a posvátnosti těch míst a zvláště oceněním našich sv. patronů a toho, co pro nás znamenají, se naše duše velmi povznesly. Poznali jsme, jak na ně máme být hrdí a jak má-

me být trvale věrni jejich památce, jejich víře a ctnostem, jakož i naší slavné minulosti, okrášlené takovými klenoty. Při všech pobožnostech bylo pamatováno na všechen náš lid zvláště v porobené vlasti v exilu.

(Rt. Rev.) Msgr. Alois J. Mořkovský.

Před 40 roky zesnul Ant. Cyril Stojan

Jak sv. Otec Jan XXIII. b.p. ve svém okružním listě "Magnifici Eventus" — Významná událost" ze dne 11. května 1963 uctivě vzpomínal arcibiskupa Antonína Cyrila Stojana, velkého budovatele Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje, tak při letošních oslavách CM jubilea bylo po celém světě také vzpomínáno tatíčka arcibiskupa Ant. C. Stojana, velkého jejich ctitele a tvůrce velehradských pobožností a unionistických sjezdů. Vzpomínka na jeho působení je tedy velmi příležitostná.

Dne 29. září 1923 k velkému žalu veškeré katolické veřejnosti české i českoamerické odešel k Pánu nejdříve arcibiskup olomoucký Dr. Antonín Cyril Stojan, šedesátý pátý metropolitní moravský, pravý nástupce sv. Metoděje, rodem sice ne šlechtic, ale za to duchem a srdcem. Narodil se v Benově u Přerova na Moravě z nezámožných rodičů dne 22. května 1851.

Gymnasium vystudoval u Otců Piaristů v Příboře a v Kroměříži, pak si odbyl jednoroční vojenskou službu, načež vstoupil do bohosloví v Olomouci. Ve věku 25 let byl vysvěcen na kněze; kaplanoval v Šilperku u Příboře, Veřovicích a Svěbohově; v prosinci 1888 stal se farářem v Dražovicích u Vyškova, kde blahodárně působil 20 let, až do svého jmenování kanovníkem olomouckým a proboštem kolegiální kapitoly u sv. Mořice v Kroměříži r. 1908.

Po 10 letech stal se sídelním kanovníkem v Olomouci, po resignaci kardinála Lva Skrbenského stal se generálním vikářem, a konečně na vroucí přání kněžstva i lidu svatý Otec Benedikt XV. jmenoval jej arcibiskupem olomouckým. V neděli 3. dubna 1921 byl miláček lidu československého, "tatíček" Stojan posvěcen a nastolen na prestol sv. Metoděje papežským nunciem Micarou u přítomnosti všech nových československých biskupů a četných zástupců i jiných slovanských národů v metropolitním chrámu Páně svatého Václava v Olomouci za jásotu asi 75.000 věrných Moravanů. Jako kaplan i jako arcibiskup zůstal Msgr. Stojan stále tímž dobrým pastýřem lidu, z něhož vyšel. Nikdy nemalomyslně, vždy spoléhal v pomoc Boží pro svoji práci. Byl mužem modlitby i mužem práce.

Největších zásluh získal si Dr. Stojan o posvátný Velehrad a Hostýn. Pro rozkvět Velehradu propagoval Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje doma i zde v Americe; sjezdy unionistickými na Velehradě a odbornou literaturou, kterou vydává Matice Cyrillometodějská a Akademie Velehradská, jimž stál v čele jako protektor, působil i v ostatních zemích slovanských v Bosně, na Balkáně i na Rusi, a připravoval tak kýžené spojení východní církve s Římem a vůbec církevní spojení všech Slovanů. Jeho zamilovaným tématem byl Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje pod ochranou blah. Panny Marie a Idea cyrilometodějská. O těch dvou předmětech nejraději mluvil a psával. Proto také vložil do svého jména sv. Cyrila; první jeho cesta do Říma byla roku 1881, kdy blahé paměti sv. Otec Lev XIII. vyznamenal český národ vydáním památné encykliky *Grande Munus* (Vznešený úkol) sv. apoštolů Cyrila a Metoděje.

Poslední touhou jeho bylo podívat se do Ameriky a konat zde přednášky. Ale Pán povolal jej k Sobě. Pohřeb jeho se konal dne 2. října 1923 z arcibiskupské residence do katedrály svatého Václava v Olomouci, kde slavné rekviem sloužil světicí biskup Dr. Sedlák a kazání přednesl senátor opat Strahovský Metoděj Zavoral.

Pohřbu, při němž kolem rakve kráčeli Orlové a arcibiskupské úřednictvo, a jemuž špalíř po ulicích tvořili tisíce truchlícího lidu, zúčastnil se nejdříve apoštolský nuncius Msgr. Marmaggi, členové olomoucké a kroměřížské kapituly, ndpp. biskupové Gross a Dr. Sedlák i jiní biskupové a církevní hodnostáři, zástupce prezidenta republiky a vlády ministr Dr. Hodža, zástupci poslanecké sněmovny a senátu, místopředsedové Dr. Hruban a Dr. Dolanský a Šrámek, četní poslanci a senátoři, prezident zemské politické správy Černý, zástupce voj. ska gen. Šnejdárek.

Na Velehradě sloužil dne 3. října 1923 slavné rekviem opět nejdříve světicí biskup Sedlák z Prahy a na nádvoří Dr. Klement Žurek. Za laiky a za lidovou stranu i vládu československou rozloučil se senátor Dr. Mořic Hruban z Olomouce.

Nejdůstp. dr. Antonín Cyril Stojan, arcibiskup olomoucký, metropolita moravský, ctitel a tvůrce velehradských pobožností a unionistických sjezdů, šlechtic ne rodem, ale duchem i srdcem, miláček lidu československého, a proto byl znám jako "TATÍČEK STOJAN".

JUBILEA KNĚŽÍ

DP. DAMIAN KVÍTEK, OSB, OSLAVIL ZLATÉ JUBILEUM KNĚŽSTVÍ.

Židka se kněží dočkají zlatého jubilea, avšak dp. Damian Kvítek se dočkal tohoto pozhánání. Oslavil je v kruhu svých spolubratří u příležitosti výročního duchovního cvičení dne 5. června slavnou mší sv. Přisluhovali mu dva spolubratři, kteří spolu slavili své rubínové jubileum (40 let), dpp. Arnošt Žížka a Edmund Jurica.

Dp. jubilár trávil poslední léta v klášteře sv. Prokopa v Lisle, Ill. Narodil se v Mrákově u Domažlic 4. června 1887; zde též vychodil obecnou školu, na to studoval pět let na gymnasiu v Čes. Budějovicích, a když dp. Valentin Kohlbeck r. 1906 navštívil Čechy, přijel s ním do Ameriky a dokončil svá studia v koleji sv. Prokopa. Noviciát konal v klášteře sv. Jana, Collegeville, Minn., kde též potom studoval mudrosloví a bohosloví. Na kněze byl vysvěcen 7. června 1913 arcibiskupem Edw. Quigleyem. Svou primici slavil v kostele sv. Michaela Arch. v Chicagu, kde tehdy byl farářem jeho zvůnělý bratr dp. Bartoloměj Kvítek OSB. Po vysvěcení kaplanoval u sv. Prokopa, v Chicagu, Ill., pak byl ustanoven správcem osady Nejsv. Trojice v Haugen, Wis. Za jeho 9-letého působení založil misii sv. Kateřiny v Sarona, Wis. V dvacátých letech byl ustanoven ředitelem sirotčince sv. Josefa v Lisle, Ill., kde r. 1923 byla postavena druhá čtyřpatrová budova a r. 1926 rozšířena kaple s dalším křídlem budovy a postavena nová sílovna; všechny tyto budovy posvětil biskup Karel Kašpar z Hradce Králové, který zde r. 1926 byl na Eucharistickém kongresu v Chicagu. R. 1931 byl dp. Damian ustanoven farářem osady sv. Antonína Pad. v Bruno, Nebr. a později Panny Marie v Deweese, Nebr. Po smrti dp. Maura Vachouta OSB, faráře v Chetek, Wis., byl dp. Damian ustanoven na toto místo a setrval tam deset let, staraje se též o dvě misie, sv. Josefa v Barron a sv. Petra v Cameron, Wis., snášeje trpělivě tamější sibiřskou zimu. Nato byl ustanoven redaktorem Národa a Katolika, kde byl činným do r. 1950; pak byl přidělen koleji sv. Prokopa, kde učil češtině.

DŮSTOJNÁ OSLAVA KNĚŽSKÉHO VÝROČÍ DP. ARNOŠTA ŽÍŽKY O.S.B.

Čtyřicet let oslaveno při slavných bohoslužbách u sv. Prokopa v Chicagu a při občanském programu.

Do dlouhé řady radostných událostí českoamerického života patří jistě též oslavy na paměť ročenek a jubileí jak jednotlivců, tak i spolků a osad. Takovou byla slavnost na paměť 40. výročí kněžství dp. Arnošta Žížky OSB v ne-

děli 26. května při církevních obřadech v opatském chrámu sv. Prokopa i při občanské hostině ve školním auditoriu.

V pestrém průvodu, vedeném ministranty a Kolumbovými rytíři v uniformách, bylo velkoúřednictvo ČKJ a přibuzenstvo dp. jubilára z Clevelandu, z Milwaukee a z Floridy. V sanktuariu byli přítomni monsignori Fr. Tony a Martin Křížka, nejdp. Gregory Roettger OSB, ap. adm. opatství, dp. Václav Kozák z Milwaukee a dp. Valentin Skluzáček OSB z Lisle.

Při slavné mši sv. asistovali dp. Edmund Jurica OSB, který byl společně s dp. Žížkou vysvěcen, dp. Vojtěch OSB, kaplan exulantů. V případném kázání, česky i anglicky, místní farář dp. Petr Mizera OSB zdůraznil důležitost duchovního a řeholního povolání.

Ve dvoraně školy sv. Prokopa byla vystrojena slavnostní hostina. Jevíště bylo ozdobeno palmovou zelení péčí květináře pana Fr. Soukala, s poupaty růží a programem u každého talíře. Chutný oběd byl podáván péčí pí. Marie Hodoušové s dcerami. Radostná nálada, vzbuzená povznášejícími bohoslužbami, udržovala v proudu hřejivý rozhovor mezi účastníky. Úvodní slova na přivítanou měla pí. Marie Králová, předsedkyně České katolické jednoty, a představila p. Jana Ševčíka co obřadníka programu. Invokaci přednesl nejdp. Gregory Roettger OSB, a pak byli představeni hosté u hlavního stolu. Anglicky promluvil dp. Daniel Kučera OSB, který vzpomínal na spolupráci s dp. jubilárem již jako žák školy bl. Anežky a později co student na koleji.

Na to česky promluvil nejdp. Msgr. Martin Křížka, kaplan NSČK, a připomínal spolupráci dp. jubilára, který jde věrně ve šlépějích pionýrské skupiny českých benediktinů, opatů Neužila a Kohlbecka a jiných členů, kteří starostlivě sloužili našemu lidu slovem, tiskem a výchovou na misích i v duchovní správě. Pan prof. Jos. Čada KSG, předseda Národního svazu českých katol. vzpomínal na spolupráci s dp. jubilárem při rozhlasových programech a jiných počinech a na to představil zástupce organizací a klubů. Byli to Jos. Huček od KL, sl. Marie Pítelka od K. Lesnic, Fr. Lidinský od KÚJ, pí. Josefina Soldát, předs. Klubu Národ, pí. Marie Průša od Klubu matek kolleje sv. Prokopa a pí. Sylvie Kučera za personál tiskárny, která pronesla několik humorných poznámek; dále p. soudce Fr. Bicek a prof. Jan Zvětina a přibuzenstvo jubilára. Na spolupráci vzpomínala též pí. Marie Králová a představila úřednictvo Sdružení spolků ČKJ. pí. Marii Průšovou, pí. Mildred Jandovou a Boženu Hipsman a velkoúřednictvo: Karla Hronka a pí. Annu Veverka z Cleveland. Ohio.

Dále byli představeni zástupci tisku p. Jiří Kittnar od Deního Hlasatele a bývalý pracovník Nového Světa v Cleveland Václav Hesoun, který též jménem exulantské skupiny blahopřál.

Velmi radostnou náladu vzbudilo radiové kvarteto známé z dob účinkování na rozhlasových programech zapěním oblíbených čísel: "Proč bychom se netěšili" a na konec "Živio". Účinkovali Helen Ruska-Collins Tomáš Kripp-

ČKJ zaslalo velmi lichotivé ocenění služeb dp. jubilára jako kaplana Jednoty po třicet-pět let. Hřejivě také ocenila spolupráci dp. jubilára Čs. Nár. Rada, která též byla zastoupena předs. sl. Vlastou Vrázovou a tajemnicí pí. Emilií Welclovou, které pěkným úvodem představil prof. Jos. Čada. Rovněž i Československý Orel v exilu zaslal blahopřání: — Kéž Vám Bůh žehná a Matka Boží provází na další Vaší kněžské cestě! Ad multos annos!" S upřim-

Od leva: dp. Edmund Jurica, O.S.B., dp. Damian Kvítek, O.S.B., dp. Arnošt Žižka, O.S.B.

ner, manželé Jos. a Marie Kolář a u piana pí. Viktoria Voller, manželka zesnulého Jana Vollera.

Stručný a případný projev měl dp. jubilár, který se přimlouval, aby se pěstovalo nadšení pro naše dědictví otců, tak žádoucí v jubilejním roce oslav cyrilometodějských. Závěrečnou modlitbu přednesl dp. Václav Michalička, OSB, ředitel tiskárny Č. B.

Ze všech končin Ameriky, kde dp. jubilár je znám, přišly blahopřejné dopisy a telegramy. Na prvním místě blahopřál p. biskup Jan I. Mořkovský, pak guvernér Illinoiský Otto Kerner, Jos. Triner a dlouhá řada osobních přátel a spolkových i veřejných pracovníků.

Oslava jubilea 40 let kněžského života měla důstojný ráz a zanechala radostné vzpomínky.

Je patřično vzpomenout blahopřejných telegramů. Tak na příklad p. biskup Karel P. Greco z Alexandrie, La., který hřejivě blahopřál i jménem jeho diecesánu. Rovněž z Washingtonu poslal blahopřání kongresník Karel A. Vaník, přítel z Clevelandu, Ohio.

Bude také na místě podati aspoň výstižné výňatky od několika jednotlivců i organizací. Tak příkladně Sdružení clevelandských spolků

ným pozdravem: "Zdař Bůh!" za Československý Orel v exilu Jednota Chicago, — Edward Vedral, starosta; Karel Chrobák, jednatel.

Jménem clevelandských krajanů blahopřál Václav Hyvnar, z jehož dopisu citujeme tyto řádky: "Zapsal jste se svou celoživotní prací do dějin české katolické Ameriky i do dějin celého krajaňského života. Pro mne a řadu nás byl jste povzbuzujícím příkladem v práci nábožensko-národní a zejména v českém tisku."

Z české Nebrasky blahopřál prof. K. Kučera, který tam burcuje naše krajanů k novému národnímu životu. Mezi blahopřejnými projevy velmi markantním projevem bylo velké, umělecky vázané album s uměleckou vazbou a desítkami projevů. Na stránkách s barevnou dekorací obrubou jsou dojemně podané vzpomínky od členů štábu i od pacientů z nemocnice v Louisianě, vyzvedající různé momentky a příhody z běžných událostí ve služebním pořádku aktivního kaplana. Vybral je dp. W. Jendrušák OSB, který nastoupil po dp. jubilárovi co kaplan. — Z New Yorku dr. Jiří Švejda poslal blahopřání a také skvělé desky Dvořákových skladeb.

Hned po vysvěcení dp. Žižka se oddal celou duší práci jako kaplan u sv. Prokopa v Chica-

gu, kde se staral o společenský život mládeže i dospělých, zorganizoval kursy v sociálních předmětech k vycvičení vůdců v tomto oboru mezi našimi lidmi. Po tříletém kaplanování nastoupil vyučování češtině a sociálním dějinám v koleji sv. Prokopa. Na to r. 1929—31 byl na Karlově universitě v Praze, kde prohluboval se nejen v české řeči, ale i v sociálních předmětech a dějinách, kde byl promován na doktora filosofie. Za svého pobytu v Československu pořádal celou řadu přednášek a odvážel si odtud mnoho vzácných poznatků pro svou činnou práci zde v Americe. Po svém návratu pokračoval jako profesor v koleji sv. Prokopa, přispíval články do novin Národ a Katolík, konal přednášky, zařídil rozhlasový týdenní program v Chicagu pro krajany, na němž se uplatňovali mnozí krajané a školní děti z českých osadních škol. Zařídil vyučování na letních školách, na nichž vyučoval češtinu a sociologii v Clevelandu 1934 pro sestry učitelky českých škol, taktéž řídil školu v San Antonio, Texas r. 1937 v češtině a národopisných předmětech. Mezitím studoval jak na Columbijské universitě v New Yorku tak na Notre Dame. V letech 40. byl přidělen jako redaktor k novinám Národ a Katolík. Za II. světové války sloužil co kaplan u vojska až do jejího ukončení. Na to dával misie v Texasu a r. 1947—48 navštívil svou rodnou vlast Čechy, kde konal řečnické tourné. V letech 50tých byl kaplanem ve státním ústavu v Louisianě osm let, na to byl ustanoven vedoucím redaktorem Národa a Katolika.

DP. EDMUND JURICA OSB SLAVIL RUBÍNOVÉ JUBILEUM KNĚŽSTVÍ.

Dp. Edmund Jurica OSB, profesor a ředitel oddělení zoologické vědy v koleji sv. Prokopa v Lisle, Ill., slavil své rubínové jubileum kněžství dne 5. června v klášteře sv. Prokopa, při duchovních cvičeních spolu s s dpp. Damianem Kvítkem a Arnoštem Žížkou.

Dp. Edmund Jurica se narodil v Cloverdale, Ill. 16. července 1900. Později se rodina Juricova přestěhovala do Chicaga do osady sv. Prokopa, kde dp. jubilant vychodil osadní školu; na to vstoupil do koleje sv. Prokopa v Lisle a pokračoval ve studiích. R. 1916 nastoupil noviciát v klášteře sv. Jana v Collegeville, Minn., pak studoval filosofii a bohosloví v semináři sv. Prokopa v Lisle, Ill. a byl vysvěcen 26. května 1923. Po vysvěcení vyučoval v koleji sv. Prokopa a konal odborná studia na Chicagské universitě a dosáhl tam v biologii doktorátu roku 1926. Na to pokračoval dále v učitelském povolání, rozšířil spolu se svým bratrem dp. Hilarem Juricou department Zoologie při koleji sv. Prokopa, zvláště k vůli studentům studujícím medicínu, kteří pak dále studují na universitách lékařství. Při všech

těchto učeních dosluhoval v neděle a svátky na osadách v Chicagu, zvláště u sv. Michaela Arch. i v předměstích tohoto velkoměsta. Tohoto roku byl vyznamenán co významný vzdělavatel ve svém oboru, v koleji sv. Prokopa, kde již po 40 let vyučuje.

DP. VÁCLAV UHLÍŘ OSLAVIL 40. VÝROČÍ KNĚŽSTVÍ.

Radostnou událostí v životě každého jednotlivce je mítí příležitost pozastavit se v životní dráze, aby se poohlédl na pole dlouholeté činnosti. Takový radostný okamžik dopřál dobrotivý Bůh služebníku na poli duchovní správy dp. Václavu Uhlířovi, faráři osady sv. Prokopa v Clevelandu.

Slavné bohoslužby děkovné mše svaté byly v neděli 24. února o 12. hodině v poledne, kdy dp. jubilár vzpomínal nespočetných milostí, které mu byly po dobu 40 let udělovány. Zároveň byl potěšen vzpomínkou, jaká veliká požehnání přinášel ve svém kněžském úřadě všem jeho svěřencům v osadním životě, zvláště tisícům školní mládeže, které vedl po cestách duchovního života přípravami na přijetí svátostí, které jsou jim zárukou pokojného života a zajištění blané věčnosti.

Dp. Uhlíř prošel pravidelnými zkušenostmi novokněze, co kaplan osady sv. Rodiny a co budovatel osady sv. Rodiny v Parma, Ohio, a konečně se vrátil do domovské osady sv. Prokopa v Clevelandu, aby šel po šlépějích velkého svého předchůdce Petra Červeného. Zde vychodil osadní školu řízenou ctih. sestrami sv. Františka z Joliet, Ill. a zde také slavil svoji primici 25. února 1923.

Osobnost dp. jubilára připomíná řadu kněží pionýrů v Clevelandu, jejichž vrstevníkem sám byl jako monsignori P. M. Červený, Jan Hroch, Oldřich Zlámal, Jan Bečka a Václav Novák.

DP. RICHARD W. ČÁLEK SLAVIL STŘÍBRNÉ JUBILEUM.

V úterý 23. dubna 1963 bylo tomu 25 let, co dp. Richard W. Čálek byl vysvěcen kardinálem Jiřím Mundeleinem v katedrále Nejsv. Jména v Chicagu. Následující neděli 24. dubna slavil primici v chrámě Páně sv. Cyrila a Metoděje na 50. ul. a Hermitage ave., kde byl zesnulý msgr. Tomáš Bobal farářem.

Klasická studia konal dp. jubilár v Jesuitské koleji Panny Marie v Kansasu a na Loyola universitě v Chicagu. Bohosloví studoval v semináři Panny Marie Jezerní v Mundelein, Ill.

Po vysvěcení byl nějaký čas kaplanem v osadě bl. Anežky a jiných osadách a nyní je kap-

lanem v nemocnici Loretto na Central Avenue u Harrison ulice.

Slavnostní recepci uspořádaly ctih. sestry sv. Kazimíra ve středu 24. dubna v Plato School Hall na Harrison ulici a Central Ave. od 7 do 9 hodin večer.

Dp. Čálek je znám jako výtečný kazatel a ředitel duchovních cvičení pro omladinu. Otec dp. Čálka zesnulý Václav Čálek byl po dlouhá léta velmi nadšeným pracovníkem ve spolkovém životě a byl vyznamenán řádem sv. Václava od Katolické Ústřední Jednoty. Byl též členem ředitelstva sirotčince sv. Josefa a Katolické Dobročinnosti v Chicagu.

STŘÍBRNÁ JUBILEA DPP. KARLA RADY A F. T. LEIBLINGERA.

Ve středu dne 24. dubna oslavilo šest kněží v diecési Lincoln svá stříbrná jubileá v kostele Neposkv. Početí Panny Marie v Ulysses, Nebr. při pontifikální mši svaté, kterou při této příležitosti sloužil ndp. James V. Casey, biskup lincolnský. Mezi oslavenci byli dva kněží našinci, kteří již 25 let působí v Nebrasce, včetně po mnoho let mezi našim lidem až do nedávna, kdy byli ustanoveni na jiné farnosti.

Důstp. Karel Rada

Důstp. Karel Rada ze Sutton, Nebr., kde je farářem, byl narozen v Dubuque, Iowa, dne 23. července 1911. Brzy nato odstěhovala se rodina Rádova do Clevelandu, do osady Panny Marie Lurdské. Mladý Karel navštěvoval tamější o-

sadní školu a pak vstoupil do Carroll College. Seminář studoval u sv. Prokopa v Lisle, Illinois. Vysvěcen byl 17. dubna 1938 nejdp. Ludvíkem Kučerou, biskupem lincolnským. Svou primici slavil 24. dubna v kostele Panny Marie Lurdské v Clevelandu, kde byl farářem zesnulý msgr. Oldřich Zlámal. Po vysvěcení působil v Bruno, Nebr. — vlastně v Brně, a po smrti ndp. msgr. Aloise Kleina byl ustanoven farářem osady Nejsvětější Trojice v Brainard, Nebr., a vedl tuto osadu až do r. 1961. Nyní je farářem v Sutton, Nebraska.

V týž den slavil své jubileum společně s ostatními dp. F. T. Leiblinger z Deweese, Nebr. Narodil se v Clevelandu, Ohio dne 23. dubna 1911, navštěvoval osadní školu u sv. Vojtěcha, další studia konal v Carroll College, filosofii studoval u sv. Prokopa v Lisle a bohosloví v Kenrick semináři v St. Louis, Mo. Vysvěcen byl nejdp. biskupem L. B. Kučerou 17. dubna 1938. Svou primici slavil u sv. Vojtěcha v Clevelandu. Po vysvěcení byl ustanoven farářem osady sv. Lukáše v Loma, Nebr. a potom sv. Vincence v Seward, Nebraska. Nyní je farářem osady Nanebevzetí Panny Marie v Deweese, Nebr.

DP. JOSEF RÁČEK 25 LET KNĚZEM.

Dp. Josef Ráček, farář v Barachois, Gaspé Co. P.O., Kanada, slavil 25. výročí kněžství. Má rozsáhlou farnost, která vyžaduje mnoho námahy a k tomu zdraví mu dostatečně neslouží, ale obětuje se svým svěceným duším svědomitě. Jistě všichni čtoucí budou mu přát lepšího zdraví i s modlitbou.

DP. JAN EV. KUKRÁL Z TEXAS CITY OSLAVIL SVÉ STŘÍBRNÉ KNĚŽSKÉ JUBILEUM.

Dne 19. června 1938 byl dp. Kukrál vysvěcen v Českých Budějovicích na kněze. Poněvadž tento ročník byl nejpočetnější na novokněze po první světové válce, mohl nejdp. biskup Bárta poslat k velké radosti četných farností kaplany i na místa, která již dlouhou dobu byla uprázdněna. Tím se stalo, že i rozlehlá farnost ve Kdyni na Šumavě dostala zase po letech kaplana. Přichází sem dp. Kukrál s mladistvým elánem a pevnou vůlí jihočeského selského syna. Nebyla to špatná farnost, i když tamní velká textilní továrna vnesla do náboženského života venkovského města hodně vlažnosti a v poválečných letech i hodně odpadů. Rev. Kukrál okamžitě pochopil, že tu kněží nestačí jen kostel, kazatelna, zpovědnice a škola. Šel ven mezi lid, mezi mládež, mezi dospělé. Mohl se při tom opírat o kádr dobrých, apoštolských duší, které Kdyně tehdy stále měla.

Nacistickým zatýkáním kněží a nasazením bohoslovců do práce do továren a dolů znovu rapidně prořídily kněžské řady. I tato okolnost přivedla dp. Kukrála jako faráře do Loučimi. Je to starobylá farnost se známou milostnou soškou Panny Marie. Sem patřily farnosti jižní chodské obce, jako Lhota a kousek dále byla ještě známější farnost Pocínovice, kterou dp. Kukrál jeden čas z Loučimi administroval. S tímto dobrým venkovským lidem srostl docela a nebýt násilného komunistického zásahu, sotva by se býval dobrovolně loučil s tímto krásným, romantickým krajem. Nejedem spolu bratr ví, jak těžko odcházel. A kdo tento kraj zná, dobře pochopí, kolik radosti tu zažije kněz, rozumějící duši tohoto lidu. I když už se v Pocínovicích, ve Lhotě a ve vesnicích kolem Loučimi dávno nenosí hrdý chodský kroj, přece jen to byl a je lid stejně dobrácký, stejně věřící a stejně rád putující v procesích i jednotlivě na svá oblíbená poutní místa. Chodský lid kolem Domažlic si zachoval svůj kroj až do našich dnů.

Tuto tradici nezlomila ani ledová sprcha protináboženských ústřků po první světové válce.

Dp. Kukrál odchází do exilu a zakrátko zakotvuje v Texasu, nejdříve v East Bernard a později jako farář osady Panny Marie v Texas City. I zde brzo zdomácněl a s novým elánem se pustil do práce. Ve své farnosti rozvinul čilý stavební ruch, uplatnil s úspěchem moderní pastorační metody. Nezapomíná ani na kněžský dorost pro rodnou vlast. Podporuje Nepomucenum a pamatuje i na uprchlíky, kteří byli nuceni zůstat v Německu. I v Texasu je dobře znám širší krajanské veřejnosti svými rozhlasovými projevy.

DP. JOSEF MAČEK SLAVIL STŘÍBRNÉ JUBILEUM.

V kostele sv. Jana Nep. v Racine, Wis., dne 15. září důstp. Josef Maček, farář, oslavil svých 25 let kněžství slavnou mší svatou. Farářem této osady je od září 1950, po smrti msgra. Ant. Weilera. Slavnostní oběd byl v dvoraně Racine Labor Center, největší to síni na sev. straně Racine, aby pojala všechny přátele a hosty. Večer byla recepce v osadní síni.

Dp. Josef Maček se narodil v Cudahy, Wis. r. 1912, vychodil školu sv. Josefa a pak navštěvoval vyšší školu Pio Nono v St. Francis, Wis. Bohoslovecká studia konal v semináři sv. Františka v Milwaukee a byl vysvěcen arcibiskupem Samuelem Stritchem 11. června 1938 a primici sloužil v kostele sv. Josefa v Cudahy, Wis. Po vysvěcení byl ustanoven kaplanem u sv. Jana Nep. v Milwaukee, a r. 1950 byl ustanoven farářem v Racine. Za jeho duchovní správy byla přistavěna škola o 4 světnice, takže školní budova má 16 učeben a nav-

štěvuje ji 771 žáků. Již jsou vypracovány plány na stavbu osadní síně, fary a nového kláštera pro sestry učitelky, což vezme tři roky k uskutečnění této rozsáhlé práce. Osada roste a zkvěta pod vedením dp. jubilára Josefa Mačka.

STŘÍBRNÉ JUBILEUM DP. JANA KNOTKA.

V kostele sv. Jana ve Woodhull, Wis. v neděli 25. srpna oslavil pětadvacet let kněžství dp. Jan Knotek, tamější farář. Přísluhovali mu dp. Václav Knotek M.M., jubilárův bratr misionář z Formosy, jenž právě dlel v U.S. na dovolené a dp. E. Hertel OFM; přítomna byla řada dalších duchovních. Z Racine, Wis. přijeli jubilárovi rodiče Cyríl Knotek, bratři, sestry a přátelé. Tři rodné sestry jsou františkánkami v klášterech v Milwaukee. Po slavných bohoslužbách byl podáván oběd v osadní síni, po němž následoval program a volná zábava.

Dp. Jan Václav Knotek

Dp. Jan Knotek se narodil ve Vlčnově na Moravě r. 1911, ve dvou letech přijel s rodiči do Ameriky do Racine, Wis., zde vychodil školu sv. Jana Nep. a pak navštěvoval vyšší školu sv. Kateřiny též v Racine; studovala pak v semináři sv. Františka v Milwaukee a byl vysvěcen dne 11. června 1938 arcibiskupem Samuelem A. Stritchem; svoji primici sloužil u sv. Jana Nep. v Racine. Jelikož právě se ve Woodhull stavěl nový kostel a škola, které po-

světil arcibiskup Vilém E. Cousins 16. června 1963, proto jubilejní slavnost byla později. Dp. Knotek mimo svou kněžskou práci též vyniká v oborech malířství a řezbářství; sám si vytvořil sochy a umělecky ozdobil oltář v novém

kostele.

Po svém vysvěcení kaplanoval v Jefferson, u sv. Josefa v Cudahy a u sv. Jana Nep. v Milwaukee, až byl ustanoven farářem ve Woodhull s misí v Eldorado, 1. dubna 1954.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PRIMICE

KRAJAN Z OMAHY, NEBR. VYSVĚCEN V ŘÍMĚ.

Dp. Jan P. Krejčí z osady sv. Václava v Omaze byl vysvěcen na kněze 19. prosince 1962 v kostele sv. Ignáce v Římě. Svěcení vykonal biskup M. J. O'Connor, rektor Americké kolleje a obřadu byli přítomni rodiče novosvěcenců, manželé Jan J. Krejčí, jakož i místní farář dp. Antonín Tuma. Na druhý den 20. prosince dp. Jan P. Krejčí sloužil první mši svatou v kapli Americké kolleje.

Návštěvníci z Omahy a dp. J. P. Krejčí podnikli okružní cestu Evropou a navštívili Vídeň, Paříž a Lurdy, načež se vrátili do Omahy, kam dp. novosvěcenec přijel pak v letní době.

NOVÝ PRACOVNÍK NA VINICI PÁNĚ

Dp. Václav J. Pavlík, syn manželů Josefa a Heleny Pavlíkových ze St. Louis, Mo., byl vysvěcen na kněze 30. března. Obřad svěcení vykonal J. Em. Josef kardinál Ritter. Primici slavil ve své domovské osadě. Dne 7. dubna novosvěcenec obětoval mši sv. v chrámu Nanebevzetí Panny Marie v Omaze, kde jeho rodiče dříve bydleli.

Kázání přednesl farář osady msgr. František J. Bárta. Recepce se konala v síni Katolické Besedy.

Dp. Pavlík se narodil v Kansas City a později se rodina odstěhovala do Omahy a pak do St. Louis, kde dosud bydlí. Studie konal v kolleji Cardinal Glennon a v semináři Kenrick. Jeho otec studoval v kolleji sv. Prokopa v Lisle.

Jeho dědeček, zesnulý Josef J. Pavlík byl dlouholetým velkodůvěrníkem jednoty Katol. Dělníka. Ctih. sestra M. Dolores Pavlíková, principálka akademie Notre Dame v Omaze, je tetičkou novosvěcence. Dp. Pavlík bude působit v arcidiecési St. Louis.

DP. JOSEF HYBNER VYSVĚCEN V SHINER, TEXAS

V sobotu 25. května osada sv. Cyrila a Metoděje v Shiner byla po prvé svědkem svěcení svého rodáka důstp. Josefa M. Hybnera. Svěcení vykonal světitel biskup S. Leven ze San Antonio. Během obřadu postup byl rozhlášen, takže přítomní mohli sledovat tento krás-

ný výkon. Kostel byl do posledního místa zaplněn; byli přítomni kněží i řádové učitelky ve větším počtu. Po světitcích obřadech novosvěcenec udílel přítomným své prvotní požehnání. Večer byla recepce v osadní síni. Vše pečlivě zařídil a připravil místní farář důstp. Jan Hanáček.

Druhý den v neděli dp. Hybner sloužil svou slavnou primici. Přisluhovali mu dpp. Jan Hanáček co arcikněz, Vavřinec Matula a Emil Veselský, co jáhen a podjáhen, ctihp. Gerard Černoch co ceremoniář; dp. Edmund Bílý měl české kázání. Oběd byl podáván v parku Legie, kde bylo obecenstvo shromážděno. Slavnost byla ukončena sv. požehnáním o půl třetí hod. odpoledne.

Dp. Lambert S. Bílý.

NOVOKNĚZ V TEXASU

V sobotu 29. června 1963 byl vysvěcen na kněze dp. Lambert S. Bílý v kostele sv. Antonína v Runge, Texas. Novosvěcenec je synem manželů Štěpána a Františky (Vývlečkové) Bílých

a je členem Katolického Dělníka u odvětví sv. Josefa č. 71, Praha, Texas.

Obřady svěcení vykonal světlí biskup ndp. Stephen A. Leven, Ph.D.

Dp. Bílý obětoval svou první mši sv. v neděli 30. června v tomtož kostele v 9:30 hod. ráno. Přisluhovali mu: dp. Rudolf Hoffman, farář osady, jako arcikněz, dp. Edmund J. Bílý, strýček novosvěcence, jako jánen, dpp. John C. Bílý a Edward F. Bílý, bratrance novokněze, jako podjáhen a obřadník. Kázání pronesl dp. John W. Janta. Odpoledne ve 2:30 hod. udělil dp. Lambert S. Bílý požehnání s nejsv. Svátostí a pak uděloval věřícím soukromé své prvokněžské požehnání.

Novosvěcenec se narodil 12. prosince 1936 v Runge, Tex., v osadě sv. Antonína. V téměř kostele byl pokřtěn, přijal první sv. přijímání, svátost biřmování a nyní byl v něm i vysvěcen a sloužil svou první mši sv. Po vychození místní obecné školy vstoupil v r. 1951 do semináře sv. Jana v San Antonio. O čtyři roky později vstoupil do semináře Assumption v San Antonio. V roce 1959 se odebral na katolickou universitu v Lovani v Belgii, kde studoval bohosloví a dokončil svá studia.

PRIMICE V. SAHY NA FRÝDKU A V HOUSTONU, TEXAS.

V neděli 4. srpna dp. Vavřínek Saha, člen řádu Svatého Kříže obětoval první slavnou mši sv. v kostele sv. Vincence de Paul v Houstonu.

Následující neděli, 11. srpna ve 3 hodiny odpoledne, dp. Saha obětoval děkovnou mši sv. ve Frýdku, domáci to osadě jeho předků. Po mši sv. byl připraven oběd pro duchovenstvo

a nejbližší příbuzné v osadní škole. Ve 4:30 byla večere pro obecenstvo v Youth Center.

Dp. Saha je synem p. a pí. James Sahových z Houstonu. Na kněze byl vysvěcen na jaře v Římě, kde pak pokračoval v dalších studiích. Po kratším pobytu v Texasu, dp. Saha odejel do Notre Dame, Ind., kde započal svá kněžská

Dp. Vavřínek Saha

studia a tam vyčká, až mu bude určeno jeho působistě.

Dějiny osady frýdecké a dějiny rodiny Sahovy nedají se od sebe rozloučit. Dědeček novosvěcence byl osadním výborem od roku 1888 a po mnoho let byl kapelníkem a řídil procesí a různé slavnosti, též byl ředitelem chorálního sboru. Otec dp. Sany, James Saha, též byl ředitelem chorálního sboru ve Frýdku. — Dvě dcery Jana Sahy ml. jsou řeholnicemi a to ctih. sestra M. Narcisa a ctih. sestra M. Leontina, řádu Božské Prozřetelnosti v San Antonio.

SLAVNÉ NASTOLENÍ NEJDŮSTP. JANA L. MOŘKOVSKÉHO, S. T. D., APOŠTOLSKÉHO ADMINISTRÁTORA DIECÉSE GALVESTON-HOUSTON.

K svátkům velikonočním papež Jan XXIII. jmenoval nejdp. Jana L. Mořkovského, biskupa v Amarillo, Texas za apoštolského administrátora diecése Galveston-Houston v Texasu následkem nemoci tamnějšího biskupa Wendelina J. Nolda. Toto ustanovení je s právem následnictví a zároveň jmenováním titulárním biskupem Tigavy.

Velké pozornosti se dostalo nejdp. biskupovi Janu L. Mořkovskému při jeho nastolení dne 11. června v katedrále Nejsv. Srdce Páně v Houstonu, kde se sešlo velké množství lidu, kněží a biskupů.

V jeho uvítací řeči sám osleplý biskup Nold řekl, že božská Prozřetelnost nám poslala biskupa Mořkovského, aby řídil diecési a my jej

vítáme. Jak se nový pan biskup apoštolský administrátor vyslovil, jeho prvním krokem bude náležitě se seznámit s rychle rostoucí diecési, jež dnes má téměř půl milionu věřících. Velkoměsto Houston v posledních dvou desetiletích vzrostlo v mohutné město průmyslové i obchodní tím, že je i přístavním městem zálivu mexického, odkud vede kanál, po němž mořské lodě přistávají v samém Houstonu.

Nejdůstp. Jan L. Mořkovský je rodným našincem v Texasu. Jeho otec, nyní již v Pánu zesnulý, redaktor a učitel dosáhl významného místa nejen mezi našinci, ale také mezi Američany v Texasu. Jenik v mladičkých letech navštěvoval školu v Shiner, později vstoupil do semináře sv. Jana v San Antonio, kde jeho starší bratr, nyní msgr. Alois Mořkovský byl profesorem. Odtud vstoupil na americkou kolej v Římě, kde studoval na universitě a dosáhl hodnosti doktora bohosloví. Byl vysvěcen dne 5. prosince 1933 v Římě. Navrátil se do rod-

ného Texasu stal se farářem, zastával v diecési dozorce škol a byl arcibiskupským sekretářem. Za nedlouho byl jmenován světitel biskupem pro diecési Amarillo, byl konsekrován dne 22. února 1956. Po smrti biskupa Fitzsimonse v Amarillo byl ustanoven v srpnu za tamějšího ordináře, a setrval tam, až byl jmenován apoštolským administrátorem pro Galveston-Houston diecési.

Nejdp. Jan L. Mořkovský, S.T.D.

Je jisto, že celá česká větev zde se raduje z toho, že na tak-čelném místě z našich řad byl vyvolen a působí v oblasti, kde je mnoho našincekého lidu. Gratulujeme ze srdce!

DP. DR. FRANTIŠEK DVORNÍK SEDMDESÁTNÍKEM.

Dne 8. června 1963 dožil se dp. dr. František Dvorník sedmdesátin v plném zdraví a svěžesti, při pilné práci a zrovna v ten čas mu udělila Fairleigh Dickinson Universita v Rutherford, N. J. čestný doktorát literatury. Tento vynikající český byzantolog světového jména, profesor na Harvardské universitě byl počten v minulém roce při konvenci Amerických historiků v Chicagu Americkou katolickou historickou společností Guildayovou cenou a z jara při výročním zasedání Amerického katolického bohosloveckého sdružení v St. Louis, Mo. cenou kardinála Františka Spellmana.

Již za vědeckého působení v Evropě se dostalo dr. Dvorníkovi v uznání jeho vědecké činnosti celé řady hodností a vyznamenání. Po dosažení doktorátu literatury na Pařížské Sorbonně vrátil se do Prahy, kde byl po 13 let profesorem na theologické fakultě Karlovy university. V letech první republiky stal se členem České akademie a Slovanského ústavu v Praze. Po německém v pádu r. 1938 odebral se do Anglie, kde se věnoval historickému bá-

dání v Britském museu a přednášel na britských universitách, kde r. 1946 byl mu udělen čestný doktorát Londýnské university. Stal se dále členem Britské akademie a dopisujícím členem Britské historické společnosti. Kromě toho je laureatem Francouzské akademie proslulého tak řečeného sboru Nesmrtelných a rytířem Francouzské čestné legie — dále je též členem Královské akademie belgické. Rovněž byl jmenován čestným členem Královské akademie rumunské.

Velká je vědecká činnost dr. Dvorníka na náboženských národních tradicích včetně svatováclavské, cyrilometodějské, svatoprokopské a svatovojtěšské. K miléníu sv. Václava r. 1929 vydal spis o sv. Václavu, který byl přeložen do sedmi jazyků. Velmi živou pozornost vyvolala jeho studie "Sv. Prokop, čeští benediktini a pokřesťanění Ruska," která vyšla francouzsky a česky vydána k 900 výročí smrti sv. Prokopa a jeho 750. výročí kanonizace, významným jubileím r. 1953. Tuto studii původně přednesl při unionistickém kongresu v Lisle, Ill.

Od r. 1946 přednášel dr. Dvorník na Harvardské universitě v Cambridge, Mass. a r. 1948 vydal nákladem toho učiliště své vrcholné dílo o patriarchovi Fotiovi a začátku rozkolu východní církve. Toto dílo způsobilo ve vědeckých a církevních kruzích svými objevy, dotud neznámými průhledy do církevních dějin, rozruch a dr. Dvorníkovi se za tu práci dostalo uznání i z nejvyšších kruhů vatikánských. Papež Jan XXIII. jmenoval dr. Dvorníka konsultorem přípravné komise pro východní církevní záležitosti II. vatikánského koncilu.

R. 1961 vydal přehledné historické dílo o ekumenických koncilech, jemuž se dostalo ve vědeckých kruzích mimořádné pozornosti. Jeho životní dílo je dlouhou řadou vědeckých výkonů rozsáhlých a mimořádných — představuje 15 pozoruhodných knih a na 150 vědeckých studií. Kromě byzantských dějin a literatury věnoval se dějinám řeckým, balkánským a středověkým, ale v popředí vědeckého zájmu byla historie Slovanstva. R. 1962 vydal anglicky "Czech Contributions to the Growth of the United States", kde zhodnotil českoamerický přínos do Sp. Států. Vydáno Tiskárnou čes. benediktinů. Byl vyznamenán Hastingsovou zlatou medailí za objevné badání ve středověkých dějinách Americkou vědeckou společností pro studium středověku v Cambridge, Mass.

DP. JAROSLAV TOMÁNEK a DP. JIŘÍ SVOBODA, PADESÁTNÍKY.

Dva horliví pracovníci na vinici Páně, dp. Jaroslav Tománek, farář osady sv. Lukáše ve Veselyville, P.O. Grafton, N. Dak. a dp. Jiří Svoboda, farář osady sv. Josefa v St. Joseph, Manitoba, Kanada, dožili se padesátin v dobrém zdraví r. 1963. Loni oba oslavili kněžské stříbrné jubileum na svých farnostech k radosti svých svěřených a přátel.

POSVÁTNÉ POLE

MSGR. FERDINAND ČECH ZEMŘEL

Až teprve za rok jsme se dozvěděli o skonu msgra. Ferdinanda Čecha, a to jen jako náhodou. Úřadovna Nár. Svazu obdržela dopis z nemocnice sv. Františka v La Crosse, Wisconsin s krátkou poznámkou, že msgr. Čech zemřel 10. července 1962. Byla to odpověď na pozvání na cyrilometodějskou slavnost dne 7. července 1963 na klášterním pozemku v Lisle, Ill., jež úřadovna Nár. Svazu rozeslala. Co je zarážející, že již nebylo nikoho v La Crosse z našich lidí, který by podal zprávu o skonu dlouholetého faráře osady sv. Václava v La Crosse. Vždyť toto město ležící na březích Mississippi, jež tu hraničí s Minnesotou a nedalekou Iowou, bylo v letech 1890—1930 českou baštou, byl zde vydáván "Vlastenec", Dvořák měl známé české knihkupectví, pěkný komplex budov, cíhelného kostela, školy a fary, v kostele byla darována okna bývalým biskupem Schwebachem z La Crosse a biskupem J. M. Koudelkou ze Superior, Wis.

Msgr. Čech zemřel ve stáří 84 let a byl farářem osady sv. Václava v La Crosse 34 let, do ledna 1958, kdy k vůli svému chatrnému zdraví rezignoval. Od toho času dlel v nemocnici sv. Františka, kde jej mrtvice zkosila pátý den po jeho diamantovém jubileu vysvěcení (dne 5. července 1902 v Olomouci). Narodil se 30. července 1878 na Moravě, studoval gymnasium v Kroměříži a seminář v Olomouci. Po dvouletém kaplanování přijel do Ameriky, byl ustanoven farářem u sv. Václava Eastman, Wis., za dva roky se stal farářem osady sv. Aloise v Hillsboro, Wis., kde působil 18 let až do ustanovení k sv. Václavu v La Crosse.

DP. JAN DUBSKÝ — ORÁČ ZEMŘEL

Ve čtvrtek 22. listopadu 1962, na Den díky vzdání zemřel P. Jan Dubský, vlastenecký kněz a starosta Československého Orla v exilu v Grassana, N. Dak. Narodil se na moravském Slovácku, kde doposud žije jeho staříčká sestra. Po vysvěcení byl kaplanem a vzdělavatelem místní orelské jednoty, pak byl farářem v Prackšicích, kde postavil kostel. Byl jmenován farářem v Uherkém Brodě, kteroužto faru nepřevzal, jelikož pro tamější úřady byl nepřijatelný. Se svolením odešel do Rakouska, byl nějaký čas v Římě a pak jel do Ameriky, do Severní Dakoty, kde působil na farnosti v Strassburgu.

Byl to kněz zbožný a vlastenecký — Orel... Již doma psával do novin pod pseudonymem, jeho polem byla sociální otázka. Po příchodu do Ameriky, v Katolíku bylo možno čas od času číst jeho články. "Děvčeka Slovače" je jeho práce. Valným sjezdem Čs. Orla v exilu byl zvolen starostou. Po zvolení napsal "Orelské

rodině" a přesto, že je tomu několik let, jeho slova nabývají platnosti. "Ztratili jsme všechno! Nesmíme však ztratit duši! A rozhodně ne duši národa. Máme před národem jako orelská rodina velkou odpovědnost. Naše orelská rodina je částí národa a to slozkou velmi důležitou jak na poli náboženském, tak i národním a sociálním... Náš program náboženský se musí rozšířit v katolické akci na naše bratry, jimž nesvítí světlo víry... Nová doba vyrosté z krve mučedníků a z potu a mohlů otroků, kteří denně pláčí a sténají za noci bezesných, v poutech žalářů. Tato nová doba musí být zachycena křesťanským programem sociálním, jinak peklo oslaví ponurý triumf. — Jsme díky Boží v naší orelské rodině a chceme naši zemi rozorát pluhem Božím, předně milostí Páně v lidských srdcích. Chceme zasēt slovo Boží, jež vydá úrodu stonásobnou." Odkaz orelský... kněze-oráče, kněze-apoštola... "Doposud jsme táhli brázdu spolu — já padám..." děl Cyril svému bratrovi. Kéž by na jeho místo k Božímu pluhu nastoupila řada mladých kněží doorat brázdu a do zoraného zasēt...

Dp. Dubský trpěl vyhnanstvím z vlasti, snad více než kdo jiný. Bylo mu velmi těžko všíst se do okolností nového prostředí a porozumět lidem, kteří mu byli nakloněni, ale myšlenkově vzdáleni. Při tom dp. Dubský měl velkou zálibu v samotě, z níž ho jen těžko bylo možno vytrhnout. Jeho pohřeb však ukázal, že měl mnoho přátel a že nebyl zapomenut. Byl to překrásný podzimní den. Paborkatá krajina, již protíná mohutná řeka Missouri, byla zalita sluncem.

Pohřební obřady započaly recitací hodiněk za zemřelého, jež konalo přes 40 kněží. Slavné requiem sloužil msgr. W. Garwin, gen. vikář diecése Bismarck i vykonal výkrop. Proslov měl opat Kutbert Goeb OSB, jenž zhodnotil život a práci zesnulého. Šest českých kněží exulantů neslo rakev z kostela Nejsv. Trojice na blízký hřbitov a tam se česky pomodlili za duši zemřelého. Z českých kněží přítomných byli: dp. L. Brýdl z Nového Hradce a důstpp. A. Křivánek, Pavlů z Kanady, P. Lekavý, J. Tománek, L. Světlinský a V. Drapela a diecése Fargo.

VZPOMÍNKA APOŠTOLA TISKU

DP. SCHIKORA

V seznamu úmrtí kněží, jak jej uveřejňuje pražský Duchovní pastýř, se objevila v prosinci 1962 také tato zprávička: P. Rudolf Schikora CSSR, v.v. Štěplovce u Opavy, zemřel 27. srpna 1962, pohřben 30. 8. 1962 v Neplachovicích.

Víc o něm Duchovní pastýř nepřinesl — ani jeho věk ne. To však, o čem se dnes v ČSSR nesmí mluvit, jezpááno do paměti nesčetných katolíků a snad všech našich kněží: tiskový apoštolát, jehož byl P. Schikora po dlouhá léta neúnávným organisátorem a oduševňovatelem.

Kdo z nás se nepamatuje na hluchínské vydavatelství a na řady brožurek "Životem", které kdysi zvaly k přečtení v listách našich kostelů? — Autor této noticky by dovedl ještě dnes vyjmenovat první svazečky, které si koupil za nastřádané padesátihaléře, brozurky, které mu ukázaly cestu k dalším náboženským knihám a tak snad nepřímou do semináře. Jen sám Pán Bůh ví, kolik dobrého dozrálo z těch semenek, která byla rozsévána v těch kostelních listách.

Po válce založil P. Schikora pastorační týdeník pro kněze "Dobrý pastýř". I ten se slibně rozvíjel, až ho pak zašlápla tvrdá bota komunismu.

DP. CYRIL SMETANA ZEMŘEL

Dp. Cyril Smetana, farář osady sv. Antonína v Athens, Wis., zemřel náhle na faře srdečním záchvatem, 6. března 1962. Pohřeb se konal v sobotu 9. března z farního kostela v Athens. Pontifikální rekvie sloužil nejd. Jan P. Treacy, biskup z La Crosse a pohřben byl na osadním hřbitově. Kázání pronesl dp. František Lištinský z Hillisboro, Wis.

Důst. Smetana se narodil rodičům Václava Smetany dne 21. března 1893 v Bloomer, Wis., kde též vychodil osadní školu sv. Pavla. Na to pak vstoupil do kolleje Loras v Dubuque, Iowa a pak do kolleje Campion v Prairie du Chien, Wis. Bohosloví studoval v semináři v St. Paul, Minn. Vysvěcen byl dne 3. června 1917. Po vysvěcení byl ustanoven jako kaplan u Panny Marie Růžencové v Darlington, Wis. a za rok na to jako kaplan u sv. Jana v Prairie du Chien. Roku 1923 k vánocům byl ustanoven za faráře v Hillisboro, Wis., s misíemi v Dilly, Mount Tabor a Yuba. Pak v listopadu 1949 byl ustanoven farářem osady Ustavické Pomoci v Arcadia a naposled farářem osady sv. Antonína v Athens, Wis.

DP. FRANTIŠEK SIREK ZEMŘEL

V nemocnici Panny Marie v Duluth, Minn. zemřel 1. března po delší nemoci dp. František Sirek, farář osady sv. Růžence v Mellen, Wis. Zádusních obřadů, hodinek za zemřelého se zúčastnil a pontifikální rekvie sloužil nejd. Jiří A. Hammes, biskup ze Superior, Wis. v kostele Panny Marie v Mellen v pondělí 4. března. Pohřben byl na farním hřbitově Panny Marie Lurdské v Dobie, Wis., do kteréžto osady patří rodina Sirků.

Dp. Fr. Sirek se narodil 13. května 1915 v Birchwood, Wis., tehdy ještě to bylo známo

jako Příbram, Wis.; zde vychodil místní školu a na studie vstoupil do kolleje sv. Prokopa v Lisle, Illinois, bohoslovecká studia vykonal v semináři sv. Melnrada v Indianě. Vysvěcen byl 4. května 1943. Nastoupil hned jako kaplan při katedrále v Superior, Wis. a pak byl ustanoven na podzim 1943 u Panny Marie v Hurley a r. 1945 do Rhinelander. V listopadu r. 1947 byl ustanoven farářem osady sv. Petra ve Wintter, Wis., pak za faráře v Saxon r. 1952. Po dvouletém farářování ustanovil nyní již zesnulý biskup Josef Annabring za faráře osady sv. Růžence v Mellen, kde blahodárně působil až do své smrti.

Želí jej jeho matka, otec zemřel v listopadu 1961, dp. Cyril Sirek, kancléř diecése Superior, Eduard Sirek v Ladysmith, Dennis v Dobie a pl. Helena Daniel ve Weyerhauser. Velký počet kněží z diecése Superior se zúčastnil pohřbu jak v Mellen tak i doprovodil pozůstatky na hřbitov v Dobie; byl mezi nimi též vldp. Aleš Macháček OSB, převor kláštera sv. Prokopa v Lisle.

KNĚŽSKÉ HROBY. — A. MELKA —

V Kněžském domově v Senohradech zemřel 1. dubna ve věku 88 let papežsk. prelát, býv. profesor bohosloví v semináři v Českých Budějovicích, plodný církevní spisovatel a kdysi slavný kazatel ThDr. Ant. Melka. Byl pohřben ve svých rodných Hradešicích u Horažďovic za účasti 75 kněží. Na smutečním oznámení čteme, že podle výslovného přání nebožtíka bude jej pochovávat buď věrný přítel z mládí, nebo některý kněz z příbuzenstva, a místo smuteční řeči budou se účastníci pohřbu modlit společně růženec. Pravděpodobně si nepřál "vlastenecké" řeči.

Dále zemřeli: v předvečer svých 75. narozenin prostějovský arcikněz Ignác Dragoun; pohřební obřady vykonal olomoucký kapitulní vikář Josef Glocar a prelát dr. František Cinek; kapitulní děkan z Hradce Králové Ludvík Tůma v 82 letech; František Běbar, děkan a farář v Žatčanech, bylo mu 87 let, z nich 63 byl knězem; Pavel Kutný, vikář v Klatovech; v Sokolově msgr. dr. Josef Hofmann; Milík Blahák, administrátor v Hrádku n. Nisou; konsist. rada Antonín Holada; Ferdinand Kraupner, čestn. kanovník a farář v Potvorově; Václav Tangl, děkan v Krásném Dvoře u Podbořan; Alois Telenský, farář v Příbrami; Jan Hausler, člen maltézského řádu, arcikněz ve Silenci; Alois Jiříčny, farář v Kounicích u Čes. Brodu; děkan Bohumil Bláha; Bedřich Matějka, farář v Ivančicích; Evžen Konečný, adm. v Hraběticích; msgr. Frant. Pelan, farář v Radkovicích; Frant. Houdek, děkan z Ronova n. D., pohřben 4. května ve Smiradech. — R.I.P.

ZA MSGREM. KARLEM J. DVOŘÁKEM

Slavík slunného jinu se navždy odmlčel na svátek sv. Prokopa 4. července 1963, byv raněn mrtvící ve Wisconsinu, kam zajel k vůli zdraví. Zemřel skorem 70 let stár. Celý jeho život byl protkáán trním. Narodil se v Březové, v kraji Zlínském na Moravě 7. listopadu 1892, z Jana a Aloisie Dvořákových. Již roku 1905 osiřel, když mu otec zemřel. Matka se synkem a dvěma dcerkami přijela pak do Ennis, Tex., kde skrovně hospodařila na farmě pěstováním bavlny. Zde Karlik navštěvoval školu. Starostlivá matka ho poslala roku 1907 do koleje sv. Prokopa v Lisle, Illinois, zde studoval s vyznamenáním tři roky. Klasická studia dokončil v St. Mary's v La Porte, Tex. r. 1912 a týž rok vstoupil do Kenrickova semináře v St. Louis, Mo. Byl vysvěcen 10. června r. 1917 biskupem J. L. Lynchem v Dallas, jako první český kněz dallaské diecése.

Msgr. Karel J. Dvořák

Za svých studentských let byl živě činným ve spolku "František Sušil" v koleji sv. Prokopa v Lisle, Ill. a v kroužku "Čech" v St. Mary's v LaPorte, Tex. Již jako student a seminarista přispíval literárně i básněmi do českých novin, "Našince", "Nového Domova" a zvláště do "Hlasu", neb měl tu osobní styk se zvůčnělým redaktorem Dr. Hynkem Dostálem, jelikož byl nabližku v semináři Kenrick v St. Louis, Mo.

Jeho prvním působistěm po vysvěcení bylo Penelope, Tex. s misí Kaufman; pak byl poslán jako farář do Childress s misíem Quanan a Vernon, na březích Red River, která rozhraničuje Oklahomu od Texasu také Paducah, Mator a Memphis, vesměs v Texasu mu náleželo vše v obvodu 150 mil. Kostel v Childress byl obyčejný barák zarostlý v trávě, bydlel u uličky nad garáží, měl místo jen pro postel, ale ne pro stolek. Odtud na jihozápad prostírá se nedohledná polopoušť "Llano Staccado", pojmenovaná tak Španěly. Zde setrval 10 let, v nichž postavil nový kostelík a faru o 5 světelních s pomocí Extension Society v Chicagu. O domácnost mu pečovala jeho dobrá matka. V srpnu r. 1926 byla zřízena nová diecése Amarillo, Childress byla poslední farnost do ní zapojená; 18 kněží s biskupem se staralo o obvod 72,000 čtverečních mil v nejchudší části Texasu, známém to Panhandlu. Pak byl ustanoven postupně farářem v Littlefield, White Deer a Plainview, všude měl připojené misie. Roku 1942 oslavil své stříbrné jubileum a r. 1957 rubínové. Přítomni byli biskup L. J. Fitzimons z Amarillo, msgr. F. J. Pokluda t.č. vikář, msgr. Jan Vaníček až z Granger a celá řada kněží i mimo diecési Amarillo.

Jeho velkým literárním dílem byly skvostné redakční články v "Našinci" a pak kniha básní: "Květy na chudé půdě zkvetlé", již r. 1951 vydal svým nákladem. Kniha pozůstává ze čtyř dílů. První obsahuje "Kytice duchovní", církevní i časové období; druhý díl "Ze sbírky rolníka", vynikají tu "Pikovačka" bavlny, "Prachová bouře", "Metla polopouště", "Zapadlí vlastenci" podává živou skutečnost z let 1933-1930; třetí díl "Vlastenecké a příležitostné"; čtvrtý díl jsou překlady, jako "The Lost Chord", "The Rosary", "Old Black Joe"; tato část podržuje v překladu původní melodii jak v rytmu tak v hudebním slohu.

Zaslouženého povýšení se mu dostalo od sv. Stolice, když roku 1961 byl jmenován papežským prelátem za biskupství nejdp. Jana L. Mořkovského v Amarillo. Jelikož mu zdraví nesloužilo, byv vyčerpán úmornými pracemi na rozsáhlých misích svého života od r. 1957 byl kaplanem v nemocnici sv. Jana v San Angelo, Texas, a jakoby to nebylo již dost, po třetí byl přidelen k nové diecési San Angelo roku 1961, která toho roku byla sv. Stolicí zřízena.

Jeho starost o kněžský dorost se ukazuje, že z jeho podnětu studovali v koleji sv. Prokopa Msgr. Vincent Mičola, Msgr. Karel Šmíd, jemuž umožnil příjezd z Moravy do Ameriky r. 1921 a dp. Václav Pechal. Všichni jsou v dallaské diecési. Měl tu potěchu v životě, že r. 1947 si zajel se svým synovcem dp. Karlem Šmídem do rodné vlasti Moravy, do Březové, aby opět shlédli ty krásy, jež tak krátce prožil ve svých chlapeckých letech, a pomodlil se na rovu svého otce, který tam odpočívá.

Našich pěvců zde v Americe je poskrovnů, mezi nimiž Msgr. Karel J. Dvořák má čestné místo. V řadách již zesnulých literátů a básníků se i on zahrnuje; tito jsou dp. Jan Hodyc z Texasu, Msgr. Jan Vránek a dp. Jan Štěpán Brož, oba z Nebrasky a redaktor Alois Ječmínek-Hrázský. Máme zde ještě Msgr. Václava C. Hradeckého v Duncan, Iowa a paní Marii Novákovou v Texasu.

Pohřeb Msgra Dvořáka se konal 9. července z kostela sv. Jana Nepomuckého v Ennis. Slavnou zádušní mši sv. sloužil dp. Emil Gerlich, bratranec zemřelého, z Brownwood; jemu přísluhovali dp. Václav Pechal z Abbott a dp. E. Ryan z Ennis. Český proslov měl Msgr. Vincent Mičola z Wichita Falls, Tex. a anglický Msgr. Antonín Drozd ze Schulenburgu. Přítomni byli nejdp. biskup Tomáš Drury ze San Angelo, Msgr. Ignác Valenta z West, dp. Alois Nesvadba z Wallis, dp. Jerome Tydlačka z Rosenberg a 30 dalších kněží. Uložen byl na hřbitov sv. Jana Nep. v Ennis. V. M.

MSGR. JAN B. DUDEK ZEMŘEL

Nejdůstp. Msgr. Jan B. Dudek, bývalý kanclér oklahomské diecése zemřel 6. července po srdečním záchvatu v nemocnici sv. Antonína v Oklahoma City, Okla. Pohřeb se konal dne 9. července z kostela sv. Jana Nep. v Yukon, Okla., kde byl dříve farářem od r. 1919 do 1930.

Pontifikální rekvie sloužil biskup Viktor Reed z Oklahoma City a pohřben byl na hřbitově vedle kostela, kde odpočívají jeho rodiče.

Na 60 kněží bylo přítomno pohřbu, mezi nimi byli důstp. Bernard Havlík z Union City, dp. Klement Přibíl ze Stillwater a dp. Jan Michalíka z Oklahoma City.

Msgr. Jan B. Dudek se narodil r. 1891 ve Schuyler, Nebraska, kde navštěvoval místní školu a po přestěhování se do Oklahomy studoval v benediktinské koleji, tehdy v Sacred Heart, Okla. a na státní Normal v Edmond, Okla. Navštěvoval konservatoře hudby v Dallas, Texas a v Chicagu, Ill. Bohosloví studoval v Kenrick semináři v St. Louis, Mo. a byl vysvěcen r. 1918. Svou primici sloužil v kostele sv. Jana Nep. v Yukon, Okla.

Když v roce 1924 biskup Francis C. Kelly nastoupil v Oklahomě po biskupu Meerschaertovi, brzy postřehl schopnosti důstp. Dudka a r. 1925 ustanovil jej kancléřem diecése, kterýžto úřad velmi schopně zastával 29 let, až do roku 1954.

Msgr. Jan Dudek byl činným též literárně. Napsal knížku "The Bohemian Language in America" a přispíval do měsíčníku "The American Mercury". Roku 1935 byl povýšen na papežského preláta a jmenován komandérem Řytířů Božího Hrobu v Jerusalemě.

Po složení úřadu kancléře byl kaplanem Domu sv. Vincence v Oklahoma City.

DP. EDUARD KOLÁŘ ZEMŘEL

V nemocnici sv. Alžběty v Lincoln, Nebraska zemřel dne 21. října 1963 dp. Eduard Kolář, který byl delší čas churav a zápal plic přivodil smrt. Narodil se dne 23. června 1915 v Chicagu v osadě sv. Ludmily, kde vychodil školu a pak navštěvovala Quigley přípravání seminář též v Chicagu a seminář sv. Prokopa v Lisle,

Dp. Eduard Kolář

Illinois. Vysvěcen byl na kněze dne 28. května 1939 nejdp. B. Sheilem, světícím biskupem chicagským pro Lincolnskou diecési v Nebrasce. Tam působil jako kaplan v Brainard, co farář v Benkelman, Appleton, Seward, Wahoo, Indianola a Abie. Ve svém životě netěšil se nikdy dobrému zdraví, podstoupil několik vážných operací, ale vzdor tomu konal nad síly své těžké povinnosti, až klesl v práci. R. I. P.

VEL. MATKA JENOVEFA BISKUP OSB ZEMŘELA.

Dne 21. srpna zemřela vel. matka Jenovefa Biskup v klášteře Božského Srdce, v Lisle, Ill. v 86. roce svého žití a v 62. klášterního života. Byla druhou matkou představenou tohoto kláštera po zemř. matce Nepomuceně Jaeger, sestře Nepomuka Jaegra, prvního opata kláštera sv. Prokopa v Lisle, Illinois. Zvolena byla r. 1919 a sloužila pět terminů, byvši znovuzvolena až do r. 1949. Pocházela z pionýrské rodiny osady sv. Václava v Cedar Rapids, Iowa, kde vlastenecký kněz dp. Florian Švrdlík byl farářem. Její rodná sestra Leokádie je řeholnicí u milosrdných sester v Cedar Rapids. Vel. mat-

ka Jenovefa se druží k prvním benediktinkám, jež r. 1895 založily český klášter v Chicagu, při kostele sv. Víta, vstoupivši k nim 31. května r. 1900. Odtud byl mateřinec přestěhován do Lisle r. 1912. Během jejího řízení kláštera r. 1929 byla postavena velká akademie pro vyučování dívek. Její rozšafností a laskavostí klášter prospíval ve vzrůstu členkyň, takže dnes čítá na 197 členkyň a má ve správě 19 škol v Illinois, Wisconsinu, Ohio a Texasu. Pohřeb se konal 24. srpna po církevních hodinách za zemřelé. Slavné rekvie sloužil světlí biskup z Dubuque, Iowa, nejdp. Jifi Biskup, její synovec. Byla pak uložena na klášterní hřbitov sv. Školastiky.

SESTRA M. HILARIE KOMÁROVSKÁ OSB ZEMŘELA.

Sestra M. Hilarie Komárovské zemřela 28. února v nemocnici sv. Rodiny v Desplaines, Ill. po delší nemoci, již příkladně po několik let trpělivě snášela. Pohřeb se konal 4. března z kláštera Božského Srdce Páně v Lisle, Ill., a recitací hodiněk za zemřelé a slavné zádušní mše, uložena byla na hřbitov sv. Školastiky. Její povolání ku stavu řeholnímu bylo opožděno životními okolnostmi, z nichž jedna byla, že sloužila jako ošetřovatelka v první světové válce hned za bitevní čarou. Po ukončení války odjela do Ameriky a vstoupila r. 1921 do kláštera Božského Srdce Páně v Lisle. Po mnoho let byla zaměstnána v Domově sv. Benedikta v Chicagu i potom, když byl přestěhován do Niles, Ill. Ke všem byla vždy laskavá a příjemná a v utrpení trpělivá. Ve své delší nemoci nikdy si nestěžovala, ale příkladně vše snášela s odevzdaností do vůle Boží.

SESTRA M. EDITHA JINDŘICH OSB ZEMŘELA.

V neděli 26. května zemřela sestra M. Editha Jindřich po delší nemoci. Trpěla mnoho, ale s příkladnou odevzdaností do vůle Boží. Pohřeb se konal 29. května s církevními hodinami a slavnými rekvie a uložena byla na klášterní hřbitov. Narodila se v Chicagu v osadě sv. Víta, vstoupila do kláštera 8. prosince 1914; po profesi vyučovala v osadních školách v Chicagu a předměstích i na misiích v Haugen, Wis. a Prague, Okla. Takřka půl století žila životem zasvěceným Bohu jako řeholnice a učitelka mládeže.

SESTRA M. FLORIANA VÁP OSB ZEMŘELA.

Na Hod Boží Svatodušní dne 2. června zemřela sestra M. Floriana Váp po krátké nemoci. Působila jako učitelka na misii v Texasu. Když onemocněla byla tam ošetřována, ale na radu lékaře byla převezena letadlem do Chicaga, v naději, že jí bude pomozeno. Když však seznala, že se blíží smrt, po žádala o sv. svátosti. Dva její bratři — byla jedinou dcerou — Rudolf a Ladislav Vápovali se dostavili před smrtí i její neteř studentka v akademii Božského Srdce Páně v Lisle, což nemocnou potěšilo. Své neteři řekla: "Alespoň můžeš jednou být sestrou na mém místě." K pohřbu se dostavilo všech 6 jejích bratrů z Kansasu a Nebraska; konal se 5. června s církevními hodinami a slavným requiem a uložena byla na klášterní hřbitov. Narodila se v Atwood, Kansas, vstoupila do kláštera 19. května 1918, vyučovala v osadách jež benediktinky obstarávají nejen v Chicagu, ale i ve Wisconsinu a Texasu; působila jako varhanice a učitelka hudby. R.I.P.

ČENĚK TOMIŠKO:

CO PROSPĚJE...?

Byť jsi byl slávou ověncen
a štěstí běželo ti vstříc
a jediný byť neměls den,
kdy bolest by tvou stáhla lic —
vše vyprchá jak letní rosy krůpěje...
a ztratíš-li svou duši — co vše to prospěje...?

Byť vlnadné krásy svěží tpyt
byl stanoven ti údělem,
že o cenu bys závodit
směl krásou svou i s andělem —
přec ret tvůj jednou naposled se zachvěje,
a ztratíš-li svou duši — co vše to prospěje...?

Byť byl jsi mocný jako král
a honosil ses bohatstvím
a kdybys všechnu moudrost znal
a svět by padal k nohám tvým —
to všechno smrt jak peří rozvěje...
a ztratíš-li svou duši — co vše to prospěje...?

Sjezdy

ZDAŘILÝ 17. SJEZD NÁRODNÍHO SVAZU ČESKÝCH KATOLIKŮ V CHICAGU

Zprávy úředníků a zástupců okrsků a organizací vykazují dobré výsledky činnosti. Nový důraz pro kulturní činnost české Ameriky. Úřednictvo znovu zvoleno. Příští sjezd v Cleveland, Ohio.

Radost a nadšení panovalo mezi zástupci na 17. sjezdu Národního svazu českých katolíků, který se konal v osadní síni bl. Anežky České na Central Park ave. ve dnech 8. a 9. července. Byla to radost a nadšení z historické slavnosti CM oslav předcházející neděli na prostranství opatství sv. Prokopa v Lisle. Byla to radost a nadšení u vědomí, že byly podány povzbuzující zprávy z vykonané práce během tříletého období jak úřadovnou se sborem ředitelstva, tak i na celé oblasti české Ameriky.

Povzbuzující zprávy podali zástupci bratrských jednot a ústavů a tisku. Je také radostno, že bylo všeobecné nadšení zdůraznění a vypracování programu na důkladnější a širší kulturní činnost české Ameriky, jmenovitě informační a tiskovou službu v anglické řeči pro zainteresování naší omladiny a celé veřejnosti. Zvláště delegáti z Texasu se velmi horlivě pro tento program vyslovili. Také je zdůrazněno v resolucích a doporučeních výk. výboru k provedení. Dobrým znamením pro příští období bylo hladké provedení voleb ředitelstva a úřednictva, které zůstává téměř stejné.

Po oba dny konvence nejdp. biskup Jan Mořkovský obětoval mši sv. v 8:30 hod. ráno za zdar konvence a za zesnulé dobrodince. Také se zúčastnil celého jednání a přispěl dobrými náhledy. Pro zdar konvence také bylo vhodné zařízení jídel v restauraci Zlatá Praha na Lawndale ave., kde též převládala přátelská nálada. Jednání konvence skončilo v úterý v 1:30 hod. odpo. volbou úřednictva a ustanovením města Clevelandu pro příští konvenci r. 1966.

Konvence byla zahájena v pondělí dne 8. července v chrámu Páně bl. Anežky České. Mši sv. sloužil J. E. ndp. Jan L. Mořkovský STD, biskup z Galveston-Houston, Texas, jemuž přisluhovali co kaplani vdp. Václav Feřt T.J. a dp. Robert Swade. Ndp. biskup sloužil mši sv. též v úterý ráno za zemřelé členy Národního svazu. Přítomní delegáti odpovídali mešní modlitby sborově a též přistoupili ku stolu Páně.

O 10. hodině bylo v síni osady bl. Anežky Čes. zahájeno sezení této konvence modlitbou, pronesenou J. E. nejdp. biskupem Janem L. Mořkovským. Pan předseda dr. Josef Čada přivítal delegáty do 17. konvence N.S.Č.K. a žádal, aby výbor na pověřující listiny, jež ustanovil, prozkoumal listiny.

První proslov ku shromáždění měl ndp. biskup Mořkovský. Projevil radost, že se podílí na této konvenci s našim lidem a navázal na

živé myšlenky z ekumenického sněmu, na kterém se loni též podílel, kde bylo zdůrazněno, že laičtí lidé mají být činnými apoštolý ve svém povolání mezi lidem, kde se denně stýkají, mají tam mnohé příležitosti křesťanskou nauku uvést v živou praxi svým denním životem, jak svým chováním tak i dobrým slovem.

Bylo oznámeno ustanovení různých výborů podle pořádku, aby se mohli dát do práce. Delegáti mimo členů výkonného výboru byli tito: za chicagský distr. svaz dp. František Šindelář OSB, kaplan; pí. Mildred Janda, pokladní; pí. Emilie Šaflovr; za clevelandský distr. svaz: p. Karel Hronek, předs., pí. Marie Smítka místopředs. a p. Václav Keřka, taj.; za texaský distr. svaz ndp. msgr. Alois Mořkovský, kaplan, senátor L. J. Šulák, pí. Magdalena Muška; za Katolický Dělník p. Ondřej Šírek, předs. a p. Stanislav Wagner, taj.; za Čes. Katol. Jednotu dp. Arnošt Žilka OSB, kaplan, pí. Anna Veverka, taj. a pí. Marie Průša, pokladní; za Katol. Ústř. Jednotu p. Eduard Hejra, předs., p. Fr. Lidinský, taj. a p. Antonín Jandáček; za Katol. Jednotu Žen Texaských pí. Benita Pavlů, předs., pí. Anděla Kopecký a pí. Marie Janák; za Katol. Jednotu Texaskou. p. Amos Pavlík, taj.; za Katol. Lesníky p. Frant. Slad a p. Josef Volenec; za Katol. Lesnice pí. Marie Kopřiva, pí. Marie Zpěváček; za Katol. Jednotu Sokol p. Josef Hodouš; za odbočky: z New Yorku pí. Františka Hejl, pí. Božena Churaň a Albína Kotouň; za Toledo p. Jan Kučera; za Cedar Rapids, p. Václav Drahozal; za Omahu a klášter Notre Dame p. Josef Proskočil; za Detroit dp. Josef Hlaváček a pí. Bronislava Dostál; za Virginii dp. Štěpán Šrahůlek OSB; za Racine, Wis. p. Vincent Koníček; za klášter sv. Prokopa vdp. Aleš Macháček OSB, převor; za Tiskárnu Čes. Benediktinů dp. Václav Michalíčka OSB.; za koleje sv. Prokopa dp. Daniel Kučera OSB.; za klášter Božského Srdce Páně v Lisle, ctih. sestra M. Elekta OSB; za Našinec v Granger, Tex. p. Josef Mareš, redaktor; za Nový Domov ndp. msgr. Alois Mořkovský zastupoval p. Vladimír Malce, jenž se nemohl dostavit.

Usnešení XVII. sjezdu Národního Svazu Č. K.:

My účastníci tohoto sjezdu usnesli jsme se na tomto:

1. Želíme úmrtí sv. Otce papeže Jana XXIII. všem drahého, jehož apoštolské duši zbožně přejeme pokoj v Pánu.

2. Projevujeme dokonalou oddanost Jeho Svatosti slavně panujícímu sv. Otci papeži Pavlu VI. a modlíme se, aby s pomocí Boží vatikánský sněm dále naznačil a upevnil směr království Božího v naší době.

3. Uctivě pozdravujeme J. Em. kardinála Alberta C. Meyera, v jehož sídelním městě se tento sjezd konal.

4. Vyslovujeme svou vděčnost nejdp. biskupu Janu L. Mořkovskému za zvláštní pontifikální mši sv. v jazyku glagolském a nejdp. biskupu Mikuláši Elkovi a vldp. Václavu Feřtovi S.J., za slavnostní kázání o této příležitosti, též ndp. biskupu Martinu McNamarovi v Joliet, v jehož diecézi se slavnost konala a jenž povolil zvláštní výsady pro oslavení jubilea; zároveň též děkujeme opatství sv. Prokopa a všem, kteří účinkovali při těchto obřadech; a konečně klášteru Božského Srdce Páně za krásné provedení příslušného mešního zpěvu.

5. Obnovujeme svou věrnost Spoj. státům americkým a naší vládě nyní pod vedením našeho p. presidenta John F. Kennedyho a přeje-me si, aby tato země prospívala pod praporem dobré vůle, spravedlnosti a svobody.

6. Těší nás, že na mnoha místech se pochopil význam jubilea cyrilometodějského a konaly se mnohde důstojné oslavy, pročež děkujeme všem, kteří přinesli jakoukoliv obět' a přispěli, někteří i nejvyšší štědrě, na tyto oslavy a na památná okna ve chrámu Neposkvr. Početí P. Marie ve Washingtoně.

7. Napomínáme, aby naše národní a náboženské dědictví se zachovalo pěstováním zvyků, divadla, zpěvu, hudby, krojů, tanců, výstavek a řečí naší, při tom však pamatující přízpůsobit se zdejšímu prostředí a přece zůstat rodu věrnými, i když naše řeč mizí, jen když se hlásíme ke svému původu sebevědomě a hrdě.

8. Upozorňujeme na nutnost, aby povolané osoby zjednávaly zprávy, články a spisy v anglické řeči v populárním slohu, které by se znemovaly naší mládež a jinonárodovce s našimi slavnými dějinami a našimi velikány.

9. Povzbuzujeme naše organizace, aby dbaly udržovat a zvelebovat se tím, že zmodernisují své vedení, aby vyhovělo dnešním požadavkům, a že rozproudí činnost náboženskou, kulturní i zábavnou zvláště k vůli mladšímu pokolení, at' už se to děje pomocí schůzí místních i distriktních, programů, zábav, letáků a tisku i anglického, zvláště však pomocí osobních styků vycházejících vstříc novému členstvu. Kdyby však nezbývalo jiného východiska, leda se připojit k silnějšímu tělesu, at' v každém pádě se neztratí český a katolický ráz a zachová se, co se zachránit dá, i když by to snad stálo nějaké osobní oběti.

10. Vyzýváme, aby se použilo veškerých snah v rodinách, školách, spolcích a na každém místě a stále, aby se rozmnožil nutně potřebný počet duchovních povolání nejen v této zemi a v místních oblastech, ale i pro vlast našich předků, ve kterémto směru, aby se spolupracovalo v našich distriktech, jednotách, spolcích

a vůbec jednotlivě s jakýmkoliv soustavným apoštolským založeným a schváleným pro tento účel.

11. Doporučujeme štědrosti dárců velkých i malých, aby po splnění svých povinností osadních pamatovali na naše podniky a ústavy, které slouží v širším měřítku našemu vzácnému dědictví.

12. Připomínáme, aby se pokračovalo v podpoře koleje Nepomucena v Římě pod vedením pětičlenného výboru utvořeného předešlým sjezdem.

13. Neustáváme v modlitbách za naše bratry a sestry v porobeném Československu, aby setrvali statečně u víře v naději, že v dohledné době s pomocí Boží nastane nový den.

14. Vysoce oceňujeme a s vděčností uznáváme ohromné služby prokazané naším českým i anglickým tiskem, buditelskou a nadšenou podporu jubilea a sjezdu.

15. Srdečně děkujeme duchovnímu správci osady blah. Anežky České, nejdp. Msgru, Martinu Křížkovi, jeho důst. pánům kaplanům, otčím, sestrám, zpěvákům, ministrantům, kuchařkám, šoférům a vůbec této osadě a distriktu chicagskému za veškeré přípravy, služby, pohostinství a pobavení poskytnutých ku zduaru sjezdu. Díky vám všem a Pán Bůh vám všem zaplat' nastokrát!

Podává výbor na resoluce:

Rt. Rev. Msgr. A. J. Mořkovský,
Rt. Rev. Msgr. Martin A. Křížka,
Rev. Václav Michalička O.S.B.,
Rev. Arnošt Žižka, O.S.B.

Výkonný výbor se vynasnaží výše uvedené směrnice co nejlépe uskutečnit.

ZDĚŘILÝ SJEZD KATOL. DĚLNÍKA V OMAZE, NEBR.

Čtyřletní Generální sjezd jednoty Katolického Dělníka se konal v hotelu Castle v Omake, Nebr. ve dnech 27, 28 a 29. května 1963.

Před zahájením sjezdu byla sloužena pontifikální mše svatá za zduar sjezdu, místním arcibiskupem Geraldem T. Berganem. V sanktuarii v českém kostele Nanebevzetí P. Marie ndp. arcibiskupovi přísluhovali: dp. Karel J. Oborný, arcikněz; dp. Klement Kubeš a dp. Albert Krejčí, jako čestní jáhnové; jáhnem při mši sv. byl dp. Fr. J. Oborný, podjáhnem dp. Václav Kočárník a ceremoniářem Msgr. Edward McCaslin. Kázání přednesl čestný předseda Katol. Dělníka ndp. biskup Jan L. Mořkovský z Houston, Texas. Jeho čestní kaplanové byli dp. Václav Feřt S.J. a dp. Bernard Havlík.

Všichni ústřední úředníci a delegáti byli přítomni této mši svatě a téměř všichni přistoupili

k svatému přijímání. Kněžští-delegáti vypomohli při mši svaté a jsou již výše jmenováni.

Po snídani a něco přes 10 hodin, byl 27. generální sjezd úředně zahájen ústředním předsedou A. G. Sirkem. Msgr. Václav Hradecký, ústřední duchovní ředitel přednesl modlitbu za zdar sjezdu.

Než bylo přikročeno k práci sjezdové, mayor města Omahy J. Dvořák, přivítal delegáty a úředníky do města Omahy s přáním, aby jejich pobyt v Omaze byl příjemný. Po něm byl představen guvernér státu Frank Morrison. Při této příležitosti guv. Morrison odevzdal čestné certifikáty všem ústředním úředníkům, kterými se stali admirály námořnictva státu Nebraska. — Řeč guvernéra Morrisona byla protkána humorem.

10 ústředních úředníků a 75 delegátů bylo oprávněno k zasedání na tomto sjezdu.

Jako obvykle při takových sjezdech, první den byl ztráven v ustanovování různých výborů, které jsou nutné při sjezdu. Po této práci všichni ústřední úředníci podali své zprávy z jejich úřadování za poslední čtyři roky. Toto trvalo dlouho do odpoledne, neb některé zprávy musejí být přetřásány, aby tomu všichni delegáti rozuměli.

Jako obvykle první věc po zahájení sjezdu každé ráno a odpoledne, byly čteny telegramy a dopisy blahopřání a představení hosté, kteří vždy přijdou na sjezd.

Druhý den byl většinou ztráven na úpravě stanov, aby vyhovovaly nynějším poměrům. — Celkem asi 65 úprav a změn bylo učiněno.

Poněvadž tento sjezd byl svolán jenom na tři dni, a jak bylo vidět, že by zbylo mnoho práce na třetí den, ústřední předseda svolal večerní zasedání na druhý den, které trvalo až přes desátou hodinu večer.

Odpovědi na žádost Národního svazu českých katolíků, ústřední rada v tomto sjezdovém zasedání povolila \$1,000 na pomoc placení památného okna v národní svatyni ve Washingtonu. D. C., k oslavě 1100. výročí svatých Cyrila a Metoděje, kteréžto výročí připadlo na tento rok. Toto barevné okno bude stát \$25,000.

Vzhledem k spojení s jinými českokatol. bratrskými a sesterskými jednotami, zvláštní výbor doporučil a bylo jednohlasně přijato, aby

ústřední výkonná rada byla oprávněna ve vejítí v neodkladné vyjednávání s kteroukoliv jednotou, která by se hlásila, že si přeje spojit se s Katolickým Dělníkem.

Mše svaté na druhý a třetí den byly slouženy ústředním duchovním ředitelem Msgr. Vác. Hradeckým. V úterý mše sv. byla obětována v kostele sv. Václava na památku 1100. výročí sv. Cyrila a Metoděje. Ve středu byla mše sv. obětována v kostele sv. Vojtěcha za veškeré zesnulé členstvo. Skoro všichni delegáti byli přítomni těmto mším svatým.

Tato čtyř-letní zpráva ukazovala, že Katolický Dělník má odvětví v 16 státech, majících celkem 19,009 členů. Členstvo pozůstává z 13,795 dospělých a 5,214 mládeže. Tři státy s největším členstvem jsou, Nebraska 6,639, Iowa 3,456 a Minnesota 2,778.

Po krátké debatě bylo jednohlasně rozhodnuto, aby byl ustanoven ještě další fond, na příklad Fond Dr. Hynka Dostála, který má za účel podporovat mladé muže, kteří studují na kněžství. Tento druhý fond by byl na stejných základech, ale byl by pro podporování chudých dívek, které jsou povolány ku řeholnímu stavu. Až budou všechny podrobnosti tohoto fondu vypracovány ústřední výkonnou radou, tak to bude uveřejněno v orgánu Katol. Dělníka.

Po mnoho let ústřední výkonná rada pozůstávala z desíti členů. Tato byla na tomto sjezdu rozmnožena na dvanáct. Tyto dva nové úřady budou: druhý a třetí místopředseda.

Volba ústředních úředníků se konala listky. Výsledek voleb je: Andrew G. Sirek, předseda; Frank Drahozal, první místopředs.; Jos. Řezníček, druhý místo předs.; Rudolf Faimon, třetí místopředs.; Stanley F. Wagner, taj.; Jos. W. Ficenece, pokl.; Dr. Stanley Kučera, lékař; Josef Pánek, rádce; Jos. K. Proskočil, první důvěrník; Frank Staněk, druhý důvěrník a Jerry Sliva, třetí důvěrník.

Jenom Iowa se hlásila o místo příštího sjezdu. Bylo jednohlasně odhlasováno, aby příští sjezd se konal v Cedar Rapids, Iowa. Po volbách ndp. Msgr. V. Hradecký přijal slib nových úředníků.

Na to ústřední předseda poděkoval všem výborům a rozpustil je. Pak prohlásil, že tento 27. sjezd je ukončen a požádal ndp. Msgr. Hradeckého, aby přednesl modlitbu na poděkování Pánu Bohu za zdařilý sjezd.

RŮZNÉ

NOVÝ KOSTEL SV. VÁCLAVA V BEE, NEBR.

V úterý dne 20. srpna nový kostel sv. Václava byl posvěcen nejdp. James V. Caseyem, biskupem z Lincoln u přítomnosti kněží, osadníků i přespolních krajanů ze sousedních farností. Budova je moderně postavena. Po vzdání se osady bývalým farářem dp. Michaellem Pazourekem r. 1956 k vůli jeho zdraví, jenž tuto osadu řídil přes čtvrt století, od 30. let, byl zde ustanoven dp. Jan Prachar farářem, který přišel do Ameriky v 50. letech z Černé na Šumavě, v diecézi českobudějovické.

Osada Bee má svůj začátek před šedesáti lety, kdy farmáři roztroušeni na jih od Dwight docházeli sem na mše sv. v neděli a svátek. Roku 1910 po vysvěcení byl dosazen do Dwight jako farář dp. Pazourek, jenž se dal do práce, aby si zdejší krajané postavili kostel, což se stalo hned na druhý rok, kdy 4. října 1911 první kostel byl posvěcen nejdp. J. H. Tihenem biskupem z Lincoln. Tehdy slavnou mši sv. sloužil vldp. Alois Klein, gen. vikář z Brainard, jemuž přislubovali dpp. J. Blacha z Deweese, V. Mlejnek z Plasi a Fr. Žalud z Bruno, a dp. Matěj Bor z Wahoo kázal česky. Při odpoledním obědě a zábavě vytyžilo se tehdy \$440. Bee byla dwightskou misí, dokud tam nebyl ustanoven farář.

ZÁNIK KOSTELA SV. VÁCLAVA V CLEVELANDU, OHIO

V neděli 9. června byla v kostele sv. Václava na Broadway a vých. 37. ulici sloužena poslední mše svatá světicím biskupem Janem Whealanem. Při této dějinné mši sv. přislubovali dp. Václav Uhlíř, farář osady sv. Prokopa jako arcikněz, dp. Jan Anděl, farář u P. Marie Lurdské co jáhen a dp. Václav Veselý, kaplan u sv. Jana Nep. co podjáhen; čestní jáhnové byli dp. Eduard Rumpík, kaplan u sv. Rodiny a dp. H. Wolf, kaplan u P. Marie Lurdské. Kázání promluvil dp. Václav Moyovský, t.č. administrátor u sv. Václava.

Na oslavě tohoto památného dne podílely se spolky a sousední osady, Rytíři Kolumbovi, Rytíři sv. Jana a ženské oddělení, Katoličtí veteráni i ženské oddělení, z osad sv. Hyacinta, sv. Stanislava, sv. Rodiny, dále Kat. veteráni z okresu složka Antona Blažka i VFW a Hronkova kapela.

Pamětníci diamantového jubileje z r. 1942 připomínali, jak se tehdy průvod táhl od osady Panny Marie Lurdské až na Broadway.

Po 96 letech se končí bohoslužby u sv. Václava v městě Clevelandu. Roku 1867 pp. Jan Kavalír, Jan Buzek, Václav Lenda, Václ. Havlíček

a Frant. Svoboda na valné schůzi založili českou osadu sv. Václava zamluvivše 2 loty na rohu ulic Burwell a Arch za \$1500, které jim zapůjčil dp. Antonín Krásný, jenž byl ustanoven prvním farářem, biskupem Amadeem Rapem. Bohužel jen dva roky pobyl farářem, neb chatrné zdraví jeho bylo podryto a zemřel v nemocnici milosrdných sester v březnu 1870. Pak se střídali kněží: dp. Jiří Beránek, redemptorista z Baltimore a jeho nástupce Vilém Revis, který r. 1873 odešel převzít osadu v Illinois. Po něm spravoval osadu sv. Václava dp. Antonín Hynek, při čemž zároveň se staral o osadu sv. Prokopa; byl však farářem až do smrti 21. prosince 1917. Farářoval u sv. Václava 42 let.

Nynější stavba kostela, jež bude zbořena, byla začata roku 1891, postavena z cihel a kamene ve slohu gotickém; byl stavěn 8 let, ale začalo se jej používat již roku 1892.

Po dp. Ant. Hynkovi následovali faráři a kaplení dp. Josef Koudeřka, dp. Clarence Dik, dp. Frant. Habart, dp. Frant. Mašin, dp. Raymund Matoušek, dp. Jan Anděl a dp. Vavřinec Wolf.

Proč se tento velký kostel zboří? Inu, bylo rozhodnuto, že se zde musí stavět velká dálnice — Super-highway. Děje se to zrovna tak jako v Chicagu, kde roku 1955 byl zbořen kostel sv. Václava postavený r. 1863. Dnes je na tom místě také dálnice.

EMIGRAČNÍ MUSEUM U SOCHY SVOBODY.

Vláda Spoj. Států zřídila pod Sochou Svobody na Ellis Islandu, N. Y., Emigrační museum, jehož vedením byl pověřen český historik dr. Jiří Švejd. Toto museum má 39 oddělení. V části věnované dějinám Spoj. Států před revoluční válkou bude umístěn Augustin Heřman, první český přistěhovalce z r. 1630 a pán českého manství v Marylandu — Bohemia Manor — na řece Bohemia. Rozloha manství byla přes 100,000 akrů a to byla odměna angl. krále za vyměření a vykreslení mapy státu Marylandu a Virginie. Tato původní mapa je v Britském muzeu v Londýně a druhá se chová v Richmond, Va.

SLAVNOST OBLÁČKY A ŘEHOLNÍ PROFESE V KLÁŠTEŘE BOŽSKÉHO SRDCE V LISLE, ILL.

Den 30. června roku 1963 zůstane vepsán v paměti devíti mladých sester kláštera Božského Srdce Páně v Lisle, Ill. V ten den šest novic kláštera skládalo svoje první sliby. Ses-

tra Cyrilla Marie Bratršovská OSB, z osady sv. Heleny ve Fort Morgan, Colo.; nejstarší z dcer početné rodiny manželů Cyril Bratršovských, neteř ctih. sester Marie Immaculáty, M. Anunciáty a M. Almy Bratršovských OSB.

Novicky, jež při téže slavnosti změnily svá jména Marie Anežky, obdrževši jméno sestra Marie Pavla OSB, praneteř sestry Marie Kollety OSB a sestřenice sestry Marie Kolletiny, byly první z oněch šesti novicек, jež svými sliby se zasnoubily Pánu nad životem a smrtí.

Sestra Rosanna Marie Altman OSB z osady sv. Mikuláše v Evanston, Ill. a sestra Lucia Marie Tiquit OSB, z osady Panny Marie Lurdské v Chicagu; dále sestra Elizabeth Marie Bindal OSB, zosady Panny Marie Královny Míru ve Wichita Falls, a sestra Marcella Marie Moravec OSB z osady Panny Marie, obě z Texasu; a sestra Carmen Marie OSB z osady Nejsv. Trojice v San José v Costa Rica, rodná sestra ctih. sestry Marie Ferdinand, členkyně našeho kláštera.

ALOIS J. KALLUS 95 LET STÁR.

Na sv. Josefa dne 19. března 1963 dožil se p. Alois J. Kallus velmi vysokého stáří 95 let na Wied, Texas u své dcery p. Rud. Pešek. Tento bývalý předseda KJT byl vyznamenán čestným diplomem Slovanského institutu při koleji sv. Prokopa o CM slavnosti dne 7. července v Lisle Ill. t.r. Diplom přijala jeho dcera p. S. J. Janáková, která přijela na tuto slavnost a konvenci Nár. Svazu čes. kat.

MATKA TŘÍ KNĚŽÍ PETRŮ ZEMŘELA.

P. František Petrů z Raymondville, Texas zemřel 11. května v nemocnici v Brownsville, Texas. Pohřeb se konal v Raymondville; její tři synové vykonali zádušní obřady; msgr. Julius Petrů z El Campo, dp. Stanislav Petrů z Edna, dp. Augustin Petrů z Houston a vnuk dp. J. Petrů z Corpus Christi. Nejdp. biskup M. P. Garriga z Corpus Christi kázal a vzdal zasloužené uznání tak požehnané matce. Přítomní byli nejdp. Adolf M. Marx, světící bis-

kup v Corpus Christi a zástupce arcibiskupa ze San Antonia i 50 kněží.

Zesnulá se narodila ve staré vlasti, přijela sem s rodiči Františkem a Barborou Velkovými a usadili se u Moulton; později bydleli v Praze, kde vyrostla. V roce 1909 se provdala za Františka A. Petrů na Maráku; bydleli též v Shiner než se usadili v Raymondville. Roku 1959 slavili zlatou svatbu. Pyla vyznamenána papežem Piem XII. "Pro Ecclesia a Pontifice" a před tím udělil jí biskup Garriga medaili, co matce tři kněží. V roce 1957 též otec Petrů byl vyznamenán papežským řádem Rytíře sv. Řehoře. Zesnulá byla též členkou KJŽT přes 50 let. Druhá našinecká matka tak vyznamenána byla paní Valentová z Corn Hill, Texas, matka tří synů kněží. Připojujeme poznámku "Nového Domova: "Tak dobré matky naše, zvláště tak požehnané jako byly tyto dvě — neumírají. Žijí stále v paměti svých milých i jiných. A to platí nakonec nejvíc — jakou památku zde zanecháme." Ještě pár slov od naší básničky p. Marie Novákové: "Ó matko, matko, láska tvoje v mém srdci podnes žije — a v duši, žitím zubožené, vždy silou znovu bije."

PŘESÍDLENÍ KLÁŠTERA MARIANSKÝCH SESTER.

K svátku sv. Ludmily v září 1963 stěhovaly se Mariánské sestry z bývalého sirotčince sv. Tomáše v Lincoln, Nebraska do nového kláštera na venkově, vzdáleného několik mil od hlavního města, ve Waverly, Nebraska. Budova bývalého sirotčince v Lincoln byla přenechána pro kubánské hochy a přejmenována na Casa del Christo Rey.

Do nového mateřince se přestěhovalo 31 sester, jejichž úkolem jsou misie v zaostalých částech lincolnské diecése, kde se věnují vyučování náboženství dítkám, jež nemají katolických škol. Jsou to katechetické stanice, jedna taková je Holdridge, Nebr., odkud sestry vyučují ve 12 misích roztroušených od Hastings po McCook, Nebr. Adresa mateřince je: Marian Sisters Motherhouse, Box Z, Waverly, Nebraska.

The above is a facsimile of the diploma presented at the C & M celebration at St. Procopius Abbey in Lisle, Illinois, on July 7, 1963. The text of the citation recalls that the person honored is an exemplar of Christian living, dedicated to charitable causes and to the transmission of the Czech Catholic heritage in the United States.

CTIHODNÝ SOUDCE FRANK H. BICEK,
soudce obvodního soudu (Circuit Court)
okresu Cook, státu Illinois.

NEJMENŠÍ STÁTY EVROPSKÉ

Vedle obrovských států v Evropě jsou i některé zcela malé jak co do rozlohy, tak i počtem obyvatelstva. Mezi takové náleží Vatikánský stát (asi 108 akrů) v Římě, ale jeho význam jest značný, poněvadž zde sídlí hlava všech katolických křesťanů, jichž počet jde do milionů.

Sem vedou cesty z celého světa, odtud hlas zasahuje široko daleko, jak se ukázalo již několikrát, kdy papežové mluvili do rozhlasu a všichni, věřící i nevěřící, dytíve naslouchali slovům svatých Otců.

Vatikánský stát obsahuje vyslance téměř všech mocností a své zase rozesílá. Sem co rok putuje tisíce lidí, aby viděli hlavu Církve. Ve vatikánské knihovně čerpají učenci — věřící i nevěřící — důležité zprávy o té neb oné zemi. Odtud vysíláno požehnání všem národům. Zde uloženy jsou umělecké poklady vzácné ceny, krásné malby zdobí velechrám sv. ePtra. Malý stát, ale velikého významu, o němž se mnoho píše a mluví, zvláště nyní když zasedá II. ekumenický koncil. Občas biskupové sem putují, aby složili arcipastýři svůj hold, podali zprávu o svých diecích a vyslechli rady a poučení.

K nejmenším státům náleží knížectví Monacké, které měří 23½ kilometru (asi 15 mil), má asi 23,000 duší. Bylo založeno roku 963 rodinou Grimaldiovskou a patří k nejstarším evropským státům. Dvakrát ztratil svou samostatnost. Je smutně proslulý svými hernami, kde tisíce lidí ztrácejí své jmění, a potom mnozí běhají si život, jsouce na mizině. A hráčská vášeň žene sem zase jiné nešťastníky. Z výtěžku heren knížectví upravuje své finance a živ jest i panovník tohoto malého státu.

Malé je také San Marino, republika, kol dokola obklopená italským územím. Má 50 čtverečních kilometrů a 13 tisíc obyvatelů. Její původ sahá do 4. století po Kristu, kdy pronásledovaný Marinus utekl se do těchto hor a zde založil klášter. Kolem toho vzniklo městečko malého státečku.

Ve středověku nikdy nepřišel o svoji

samostatnost. Chránil jej asi klášter, jenž tehdy požíval vážnosti. Kláštery byly útočištěm lidí, v nich se mnohým dostávalo ochrany.

K malým státům náleží též knížectví Lichtenstejnské, které měří 150 čtverečních kilometrů s 11,000 obyvateli. Vládce jeho jest nejstarší člen rodiny Lichtenstejnovy, která měla kdysi v Čechách, na Moravě a na Slovensku své statky, hlavně lesy a dvory. Panujícím knížetem byl Jan z Lichtenstejnu, muž velice dobročinný, jenž se horlivě staral o patronátní kostely, jichž měl celou řadu.

Lichtenstejnský parlament byl utvořen roku 1921 a skládá se ze 12 členů volebných a ze 3 jmenovaných knížetem. Lichtenstejnsko zasáhlo do války v 19. století. V roce 1866 vyslalo na pomoc Rakousku sbor složený z hejtmana, trubače a 18 mužů. Ale tento sbor přišel pozdě, rakouská armáda už byla poražena u Hradce Králové a tak Lichtenstejnsko nebylo ani přizváno k pražskému mírovému jednání.

Obyvatelé jsou většinou Němci, náboženství římsko-katolického. Nezaměstnanost je tam neznámou věcí.

Kníže Jan Lichtenstejn podíval se při vysokém věku do svého knížectví, jenom jednou za několik roků, ale titulu "panující" kníže užíval stále a při jisté příležitosti uděloval i řádové medaile.

Roku 1929 musil v knížectví tomto zasedati soudní tribunál. Bylo na něm odsouzeno pět lidí za přestupek, že neměli v noci auta opatřená světly. Kromě toho nevyskytla se žádná žaloba a neuložen žádný trest.

Knížectví Lichtenstejnské, ač nemá ani 20 tisíc obyvatelů, přece má 30 moderně zařízených škol, udržovaných většinou z dobrovolných příspěvků hlavně svého knížete, který má jinde statky většího rozměru, než je celé knížectví.

Obyvatelé zde jsou většinou zemědělci a pěstitelé dobytka. Vojska zde není. Uniformovaní jsou pouze hasiči.

Největším z těchto liliputských státečků

je velkovévodství Luxemburg, odkud pocházel Otec našeho Karla IV., Jan Lucemburský. Poloha a průmysl hraje důležitou úlohu v hospodářských a politických pří-

pravách k federaci Spojených států evropských. Hospodářsky je spojen s Belgií a spolu s Holandskem vytvořil první hospodářskou evropskou federaci "BENELUX."

NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE

(Svátek 2. července)

Ve svátečním bílém úboru
kráčí úžlabinou nahoru,
cestou unavena v parném létě,
Panna Maria k své milé tetě,
Alžbětě, by přinesla jí zvěst,
jakou z Boží milosti má čest.

Den se nachyluje k západu,
Alžběta zří maně ze sadů
přicházeti příbuznou Marii;
radostí se oči její zalíjí.
Kvapí, letí vstříc jí zveselena,
náhlou návštěvou tou překvapena,

něžnou svoji neteř s láskou zdraví,
k srdci tiskne, objímá jí vřele,
příští Matku Boha Spasitele,
a pak jí ta tklivá slova praví:
"Odkud mi to vzácné štěstí, že mě,
Matka Páně navštívit jde jemně,
že jí dálná cesta neunaví . . .

Nebe zraduje se z této zvěsti,
která všemu lidstvu spásu klestí.
Bude slouti Boží Syn, jenž z Tebe
zrodí se, jak hlásal anděl s nebe."

Panna panen v zanícení
pozdrav její výše cení,
chválí, ctí a velebí
Hospodina na nebi.

Její zpěv "Magnificat"
duch můj v hloubi slyší rád.
Je to plesný chvalozpěv,
který pěla Dvěa děv:

"Velebí má duše Tebe,
mocný Bože v slávě nebe!"
Duch můj chválí, slaví Tě
každého dne v úsvitě.

V pokoře a s láskou k Tobě
chvátám, Pane, v každé době,

žes mne, dívku, prostímkou,
přijal za dceř, Otče, svou.

Milost svou Tys na mne vylił,
bys mne v lásce k Tobě sílil,
světu bys dal Syna svého,
k spáse lidí slíbeného,

Mne jsi zvolil matkou jeho,
Syna svého jediného
Tvá mne milost vyvýšila,
by mne matkou jeho ctila
všechna lidská pokolení
se vděčností, u nadšení.

Duše má Tě velebí,
Hospodine na nebi,
ona slastí jásá, plesá
k Tobě, Bože, na nebesa.

Duch můj k Tobě vine se
v radosti a ve plese.
Tys mne chránil každé viny,
že i přehly její stíny,

abych slula Matka-Panna,
žena ze všech požehnaná.
Sláva Tobě na výsosti,
čest a chvála do věčnosti!

Návštěva*) dvou duší spřízněných
očekáváním tak blažených,
ke cti, slávě Boží vyzněla,
posilivši obě docela
v lásce k Bohu, Stvořiteli všeho,
v naději a živé víře v něho.

Dr. M. Kovář

*) Ve Žďáře u Mnichova Hradiště, v mém rodišti, vypíná se krásná velká kaple gotická ke cti Navštívení Panny Marie z roku 1904..

Adresář českých katolických kněží v Americe

Most Rev. John L. Mořkovský, S.T.D., biskup administrátor diecése Galveston-Houston.
1324 North Boulevard, Houston, Texas 77006.

Most Rev. George Biskup, D.D., světitel biskup arcidiecése Dubuque, Church of Nativity,
1029 University Ave., Dubuque, Iowa.

Rt. Rev. Gregory J. Roettger, O.S.B., adm. opatství sv. Prokopa, Lisle, Ill.

Rt. Rev. Msgr. Eduard Kasal, apoštolský protonotář, Owatonna, Minnesota.

Rt. Rev. Msgr. Josef A. Valenta, apoštolský protonotář, East Bernard, Texas

Rt. Rev. Msgr. Rud. G. Bandas, S.T.D. et M., člen přípravné komise ekumenického koncilu pro university a semináře, 548 Lafond, St. Paul, Minn.

Rt. Rev. Msgr. Fr. Bárta, papežský prelát, 5434 S. 22 St., Omaha 7, Neb.

Rt. Rev. Msgr. James F. Čečka, 507 Hall Ave., St. Paul, Minnesota.

Rt. Rev. Msgr. Ant. W. Čihák, papežský prelát, 510 16th Ave. E., Cedar Rapids, Iowa.

Rt. Rev. Msgr. Alois B. Clupny, papež. prelát, Timken, Kansas.

Rt. Rev. Msgr. Anthony F. Drozd, V.F., St. Rose of Lima, Schulenburg, Texas.

Rt. Rev. Msgr. Josef Gregor, papežský prelát, 103 Maple Pl., Anamosa, Iowa.

Rt. Rev. Msgr. W. Hradecký, papežský prelát, Britt, Iowa.

Rt. Rev. Msgr. Eliáš A. Holub, V.F., papežský prelát, Calder Rd., Beaumont, Texas.

Rt. Rev. Msgr. Josef C. Kalíšek, papežský prelát, Kellnersville, Wisconsin.

Rt. Rev. Msgr. F. J. Kasper, 3210 Lexington Blvd., Corpus Christi, Tex.

Rt. Rev. Msgr. Fr. Kopecký, papežský prelát, Dwight, Neb.

Rt. Rev. Msgr. Oldřich J. Koráb, papež. prelát, North Olmsted, Ohio.

Rt. Rev. Msgr. Martin Křížka, papežský prelát, 2651 S. Central Park Ave., Chicago 23, Ill.

Rt. Rev. Msgr. Oldřich A. Mazanec, papežský prelát, Solon, Ohio.

Rt. Rev. Msgr. Vincenc Mičola, papežský prelát, 4000 York St., Wichita Falls, Texas.

Rt. Rev. Msgr. Viktor Mlejnek, papežský prelát, 849 8th St., David City, Nebr.

Rt. Rev. Msgr. Alois J. Mořkovský, V.F., Sacred Heart Church, Hallettsville, Texas.

Rt. Rev. Msgr. M. V. Němec, papežský prelát, Weston, Nebraska.

Rt. Rev. Msgr. Julius A. Petrů, V.F., papežský prelát, El Campo, Texas.

Rt. Rev. Msgr. Cyril Popelka, papež. prelát, New Prague, Minnesota.

Rt. Rev. Msgr. Vilém Řežábek, papež. prelát, Prague, Nebraska.

Rt. Rev. Msgr. Jiří Ščečina, papež. prelát, 604 N. First St., Robstown, Texas.

Rt. Rev. Msgr. Karel Šmíd, papežský prelát, P.O. Box 1408, Garland, Texas.

Rt. Rev. Msgr. Augustin Tomášek, papežský prelát, 2281 Columbus Rd., Cleveland 13, O.

Rt. Rev. Msgr. František Tony, papežský prelát, 2414 S. 61st Ave., Cicero, Ill.

Rt. Rev. Msgr. Ignác A. Valenta, papežský prelát, West, Texas.

Rt. Rev. Msgr. Raymond Vonesh, Our Lady of the Lake Seminary, Mundelein, Illinois.

Rt. Rev. Msgr. Al. A. Žižkovský, S.T.D., St. Joseph Hospital, St. Paul, Minn.

Rt. Rev. Msgr. Jiří Žižkovský, S.T.D., L.S.S., papež. prelát, 51 W. 9th St., St. Paul, Minn.
Minnesota.

Very Rev. Anselm Václav Špaček, O.F.M. Cap., Ph.D., provinciál kapucínů v Kanadě,
St. Francis Priory, Blenheim, Ont., Canada.

Very Rev. Msgr. Engelbert Bartoš, papežský komoří, Box 707, Mathis, Texas.

Very Rev. Msgr. Edmer J. Kolka, papež. komoří, Denver, Colorado.

Very Rev. Msgr. Josef C. Kunc, papežský komoří, East Bernard, Texas.

Very Rev. Msgr. Eduard Matocha, papežský komoří, Austin, Texas.

Very Rev. Msgr. Richard P. Moudrý, kancléř, 226 Summit Ave., St. Paul 2, Minn.

Very Rev. Msgr. Václav J. Tuček, papež. komoří, N.C.W.C. zpravodaj v Římě.

- Adamec Josef, C.S.S.R., 211 Ashland Ave., Baltimore, Md.
 Adamský Raymond, Grafton, Wis.
 Anděl Jan J., 2981 E. 37th St., Cleveland, Ohio.
 Anders Arnold, 120 Arcadia Pl., San Antonio 9, Texas.
 Anton Alex, Frederick, Wis.
 Badura Joseph, D. D., 5 Tyler St., Buffalo, N. Y.
 Bárta Václav, Darien, Conn.
 Bártek J. Donald, Omaha, Nebr.
 Bártek Václav, Omaha, Nebr.
 Bártek Vilém C., Omaha, Nebr.
 Bartoš Jos., Walnut, Kans.
 Bastýř Robert ml., Montgomery, Minn.
 Bauer Benedict, O.S.B., Haugen, Wis.
 Bečka Fred, 2311 Wentworth Ave., Chicago, Ill.
 Benda František, 2310 1st Ave. N.E., Cedar Rapids, Iowa.
 Benda John J., U.S. Air Force.
 Beneš Fr., Petit Seminaire, Nicolet, Que., Canada.
 Beller Bedřich, O.S.B., St. Joan of Arc, Lisle, Ill.
 Beneš Antonín, 1431 S. Austin Blvd., Cicero, 50, Ill.
 Beníšek William J., 7367 York Rd., Cleveland, Ohio.
 Beno Joseph J., 721 Chemeketa St., Salem, Oregon.
 Beránek Václav, Wilber, Nebr.
 Bezdiček Valerian, Circle, Mont.
 Bílý Edmund J., Box 97, Nada, Texas.
 Bílý Edward F., Box 395, Blessing, Texas.
 Bílý John C., Weimar, Texas.
 Bílý Lambert, 223 E. Summit, San Antonio 12, Tex.
 Bílý Václav J., Box 395, Ganado, Texas.
 Bitterer Frant., C. S. R., 1019 N. 5. St., Philadelphia, Pa.
 Blaško Ondřej, 821 N. Wheeling St., Toledo, O.
 Blecha Karel A., 910 Wilson Ave., Menomonie, Wis.
 Bonhard Geo., West, Texas.
 Botík William A., 609 S. Parish, Ennis, Texas.
 Brakora Antonín G., 2254 Nedra Ave., Flint, Mich.
 Březík Leon A., C.S.B., 4500 Memorial Drive, Houston, Texas.
 Březík, vedělstp. Victor, C.S.B., 3812 Montrose Blvd., Houston 6, Texas.
 Březovský Eusebius, O.F.M., R. 1, Bayfield, Wis.
 Brunner James C., Catholic University, Caldwell Hall, Washington, D. C.
 Brydl Ladislav, New Hradec, N. D.
 Budník M. E., 701 W. Melwood St., Houston, Texas.
 Bureš Vít, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
 Ceplecha Christian, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
 Cúřit Method F., Immaculate Heart Seminary, San Diego, Cal.
 Črkva Odilo, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
 Čádek Fr. W., 8521 So. Marshfield, Chicago, Ill.
 Čálek Richard, kaplan Loretto Hospital, 615 W. Central Ave., Chicago.
 Čelůstka J., C.S.S.R., P.O. Box 3524 Sta. B., Winnipeg 4, Man., Canada.
 Čermák Václav F. 1443 S. Keeler Ave., Chicago, Ill.
 Černák Ludvík, O.S.B., 1428 S. Wesley Ave., Berwyn, Ill.
 Černík Beda, O.S.B., St. Mary, Phillips, Wis.
 Čihák Jan Petr, Spillville, Ia.
 Cherf Jan, Very Rev. O.S.B., M.A., Ph.D., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
 Chládek Melchior, SS.Cl., 3689 W. Pine Blvd., St. Louis, Mo.
 Chochula Josef, C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.
 Chřma Bedřich, C.S.S.R., 125 E. 105 St., New York, N. Y.
 Daniel John S., 915 E. Oliver St., Owosso, Mich.
 Dlouhý Maurus, O.S.B., J.C.D., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
 Dobihal Robert, Vesell, Minn.
 Dobnikar Ivan, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
 Dobry Jeroným, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
 Doležal Adolf, P.O. Box 216, Two Rivers, Wisconsin.
 Doskočil Geo. E., Granger, Texas.
 Dostal F.A., S.J., 4605 W. Broadway, Montreal 28, Que., Canada.
 Drapela, Victor J., St. Michael's Hospital, Grand Forks, N. Dak.
 Drbal Josef, West Point, Nebraska.
 Drozd Henry, 609 So. Parish, Ennis, Texas.
 Duchek Josef, C.S.S.R., kaplan, U.S. Army.
 Duda Norbert, Professor and College Ave., Cleveland, Ohio.
 Dudek Antonín, vojenský kaplan (Chicago).
 Dudek Ladislav, Scotland, S. Dakota.
 Dvořák Gerald, O.F.M., 3644 Rocky River, Cleveland 11, Ohio.
 Dvorník, Dr. František, 1703 Thirty-second Str., Washington, D. C.
 Ekhaml O., Weston, Nebr.
 Esterka Peter, 237 Magnolia St., San Antonio 12, Texas.
 Fencí Leonard, S.J., Porcupine, S. Dak.
 Feřt Václav, S.J., Ph.D., 4605 W. Broadway, Montreal 28, Que., Canada.
 Fiala Jan L., 12600 Pearl Rd., Cleveland, O.
 Filas Fr. L., S.J., 6525 Sheridan Rd., Chicago, Ill.
 First F., Freeport, Minn.
 Flíček Frant. R., Auburn, Nebr.
 Fráňa Clarence, 510 — 16th Ave., W. Cedar Rapids, Iowa.
 Gaborik P.L., S.J., St. Anthony Church, Chatham, Ont., Canada.
 Gajda Antonín, P.O. Box 18, Valley View, Texas.
 Gaydoš Robert M., C.S.S.R., St. Leo Rectory, 240 N. Main St., Versailles, Kentucky.
 Gerlich Emil J., 1105 Main Ave., Brownwood, Texas.
 Hain Raymond, S.T.D., Lincoln, Nebr.
 Hájek Stanislav, Protivin, Iowa.
 Halata Vilém, 304 Church St., El Campo, Texas.
 Haluška Karel A., St. Charles Seminary, Columbus, Ohio.
 Hamala Jos. V., Box 2036, Vanderbilt, Texas.
 Hanáček Jan, Box 66, Shiner, Tex.
 Harvanek R. F., S.J., 509 N. Oak, Oak Park, Ill.
 Havlík Tomáš, O.S.B., St. Procopius Academy, Lisle, Ill.
 Havlík Bernard J., Union City, Oklahoma.
 Herbek Adrian F., 3295 S. 35th St., Lincoln, Nebr.
 Herda Conrad, O.S.B., Clarksville, Ark.
 Herda Matouš, O.S.B., 1641 S. Allport St., Chicago, Illinois.
 Herides Florian, O.S.B., SS. Peter & Paul Church, Moquah, Wis.
 Heřman Viktor, Schuyler, Nebr.
 Hertvik Václav, O.M.C., Very Rev., Terre Haute, Indiana.
 Hertvik Hilár, O.M.C., 1114 Fletcher St., Anderson, Indiana.
 Hertvik Gilbert, O.M.C., 118 So. 9th St., Terre Haute, Ind.
 Hlaváč Václav, C.S.S.R., 305 Hill St., Griffin, Ga.
 Hlaváček Josef, 3327 Lawton, Detroit, 8, Mich.
 Hlubek Valentin, Chelsea, Iowa.
 Hodík Rudolf J., Casco, Wisconsin.
 Hodouš Eduard, S.J., McNichols Rd. at Livernois, Detroit, Mich.
 Hoffmann Rudolph C., Box 188, Runge, Texas.
 Holub Benjamin, Sealy, (Neposkv, Početi), Texas.
 Holup Roger O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
 Holup James O., Downers Grove, Ill.
 Horák Martin, O.S.B., S.T.L., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
 Horáček Mark, R. 3, Box 119, Alexandria, La.
 Horn Augustin, O.S.B., St. Gregory Abbey, Shawnee, Oklahoma.

- Hořák Jiří, S.J., Regis College, 3425 Bayview Ave., Willowdale, Ont., Canada.
- Hotový Dennis, Falls City, Nebraska.
- Hovorka Václav, 824 J. St., Lincoln, Neb.
- Hrdlička Adolf, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
- Hrdlička Jos., C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Baltimore 5, Md.
- Hrdlička Edward, Fenton, Missouri.
- Hrdlička Lambert, 5076 Durant Ave., St. Louis, Mo.
- Hrubý Bohumil, Box 98, Penelope, Texas.
- Hruska Eugen, 521 Custer Ave., Billings, Mont.
- Hubert Henry, Nava (Deerbrook), Wis.
- Hudík Josef J., Harvey, Ill.
- Hurčík John A., 1804 S. 9. St., St. Louis, Mo.
- Hynouš Mat., O.P., 2570 Asbury St., Dubuque, Ia.
- Jakubek Eugene, S.J., Milwaukee, Wis.
- Janáček Balthasar, Edna, Texas, Box 815.
- Janak Hubert, 1114 Willow St., San Antonio 8, Tex.
- Janda Adolf, 3107 N. St. Mary's St., San Antonio, Texas.
- Janiček Bohuslav, S.J., 4605 W. Broadway, Montreal 28, Que., Canada.
- Janin Karel, O.P., 5275 Av. N. D., De Grace, Montreal P.O., Canada.
- Janský Eduard, Inez, Texas.
- Janský Fr., S.J., 3700 W. Pine Blvd., St. Louis, Mo.
- Janysek Theodor T., Box 158, Falls City, Texas.
- Jaroš Josef, 5153 Summit St., Toledo, Ohio.
- Jelínek Jan P., S.J., c/o Creighton University, 25th & California St., Omaha 2, Nebraska.
- Jendrušák W., O.S.B., Pineville, La.
- Jiráček V. J., 398 Superior St., St. Paul 2, Minn.
- Jiřík Karel C., Lonsdale, Minn.
- Johánek Jan, St. Joseph Church, Montpelier, Luxembourg R. 3 P. O., Wis.
- Jovick Ludvík, St. Patrick Parish, Ironton, Ohio.
- Jurica Edmund, O.S.B., Ph.D., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
- Jurica Hilár, O.S.B., Ph.D., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
- Kabát Cyril, 735 Deleglise St., Antigo, Wis.
- Kadlec Tomáš, O.S.C., Grafton, Nebr.
- Kalina Francis, Box 398, Boerne, Texas.
- Kallus Alfred, Lampasas, Texas.
- Kapaun Neal, Oakes, No. Dak.
- Karník Jiří, Waterloo, Iowa.
- Kašný Alkvin, O.S.B., Lisle, Ill.
- Kerch Rudolph, Stangelville, Denmark, Wis.
- Klarič Jiří, kaplan, U.S. Army.
- Klarič Václav, Troy, Mo.
- Klepač Adrian, St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Klimek Eduard, Independence, Wis.
- Klmiček Lad., Sealy, R. 1, Frydek, Texas.
- Klinkáček Fr., D.D., Box 3606, Baytown, Texas.
- Knotek Jan T., Woodhull, R. 1, Eldorado, Wis.
- Knotek Václav, M.M., na Formose.
- Kočárník Václav, 2617 So. 31. St., Omaha 5, Nebr.
- Kolanda Jiří A., 4944 So. Swift, Cudahy, Wis.
- Kolář Fr., Hostýn Hill, Fayetteville, Texas.
- Kolář Basil, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Kolář Eduard, Indianola, Nebr. (Nemocen a na dovolené.)
- Kolář Václav, C. SS R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.
- Kolák Karel, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Koman Rajmund, O.S.B., Tabor, South Dakota.
- Komaska Karel, 9233 Hopedale Ave., St. Louis, Mo.
- Koniček Pavel, 18071 Oakfield Ave., Detroit 35, Ohio.
- Kopecký Josef, 879 Progress St., Pittsburgh, Pa.
- Korn Method, O.S.B., Mount Angel Abbey, Mount Angel, Oregon.
- Kotek Dominik, O.S.B., 1641 Allport St., Chicago 8, Ill.
- Kouba Karel, 2651 So. Central Park Ave., Chicago 23, Ill.
- Kouba Hilár, S.D.S., Menominee, Mich.
- Kovanda František, S.J., 4605 W. Broadway, Montreal 28, Que., Canada.
- Koutník Vilém, Reedsville, Wisconsin.
- Kovář Václav, Howells, Nebraska.
- Kozák Václav P., 1410 W. Scott St., Milwaukee 4, Wisconsin.
- Kozlík Jan, Cedar Bluffs, Neb.
- Kozlovský Tomáš, C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.
- Krejčí Albert, Newcastle, Nebr.
- Krmela Viktor F., Great Bend, Kans.
- Krieger Štěpán, S. J., Regis College, Denver, Colo.
- Kříle George, Wales, N. Dak.
- Krippner Jiří, 7408 S. Albany Ave., Chicago 23, Illinois.
- Křivánek Alois, Vanguard, Sask., Canada.
- Kroupa Jiří, O.S.F.S., 22 Kentmere Pkwy., Wilmington, Del.
- Krupa Štěpán, C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.
- Kubeš Klement, Clarkson, Nebr.
- Kučera Daniel, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Kučera Edward, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Kučera Jindřich, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
- Kučera Jiří, 906 N. Western Ave., Chicago, Ill.
- Kučera Karel, St. Anthony's Hospital, O'Neil, Nebr.
- Kučera Mat., O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Kučera Pavel, O.S.B., Tacoma, Washington.
- Kučera Štěpán, Fort Atkinson, Iowa.
- Kukrál Jan Ev., 722 3rd St., Texas City, Texas.
- Kuncel Jos. M., 1870 Randolph, St. Paul, Minn.
- Kuřátko Godfrey F., Sweet Home, Texas.
- Kuryvial George, O.M.I., Our Lady of the Snows Seminary, Pine Hills, Pass Christian, Miss.
- Kuška Jiří, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Kvasnicka Filip, C.S.S.R., 3014 N. 45th St., Omaha 4, Nebr.
- Kvítek Damian, O.S.B., St. Procopius, Lisle, Ill.
- Laburda Karel, St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
- Laketek Gilbert, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Laketek Viktor, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Lana František, St. Paul Church, Traer, Iowa.
- Lang Jan Nep., S.J., 4605 W. Broadway, Montreal 28, Que., Canada.
- Lažek Eliáš K., Drawer 429, Wallis, Texas.
- Leiblinger František, Deweese, Nebraska.
- Lekavý Petr, S.T.D., Warsaw, No. Dak.
- Leno Leonard, Bensonville, Ill.
- Lenoch Fr. J., Buffalo, Iowa.
- LesCanec John H., Nebraska City, Nebraska.
- Leštinský František, Hillsboro, Wis.
- Liederbach Clarence, 3785 Independence Rd., Cleveland 5, Ohio.
- Lihvar Francis, S.J., Cleveland, O.
- Liška Robert, S.J., Victory Parkway and Dana Ave., Cincinnati, Ohio.
- Lhota Brian, O.F.M., Very Rev., Alleghany, N. Y.
- Lukáš Jos., Fairview, Alberta, Canada.
- Lužnický Jiří, O.S.M., Hillside, Ill.
- Maček Jos. J., 1911 Green St., Racine Wis.
- Mach Gerard, O.S.B., Chetek, Wis.
- Macháček Aleš, O.S.B., S.T.D., Very Rev., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Machovec Fr., Hastings, Nebr.
- Malík Jan E., Holy Cross Sem., La Crosse, Wis.
- Maneth Vojtěch, St. Ann's, 210 St. Ann St., San Antonio, Texas.
- Maník Josef, Scappoose, Oregon.
- Marek Walter, Hastings, Mich.
- Mastík Chrysostom (nemocen)
- Mašín Fr., 47 E. State St., Akron, Ohio.

- Mastný Robert, O.S.B., 1428 S. Wesley Avenue, Berwyn, Illinois.
- Mati Tomáš, Corn Hill — P.O. Jarrell, Texas.
- Matocha John L., Box 447, Yoakum, Texas.
- Matoušek Jos., S.J., Rockhurst College, Kansas City, Missouri.
- Matoušek Raymond, 17825 Libby Rd., Maple Heights, Ohio.
- Mattas Louis, Salina, Kans.
- Matula, L. J., 2514 W. Commerce, San Antonio, Tex.
- Mazalka Josef J., Yukon, Okla.
- Maxa Edward J., 1443 S. Keeler Ave., Chicago, Ill.
- Michalička Václav, O.S.B., J.C.D., 1641 S. Allport St., Chicago 8, Ill.
- Michalička Jan, 3214 N. Lake St., Oklahoma City, Okla.
- Michalik Anthony M., M.M., Maryknoll, New York.
- Michálka Arthur, Box 509, Taylor, Texas.
- Milkulík Kenneth, Box 19261, Houston, Tex.
- Miller Fr. S., Granger, Texas.
- Milota James C., 714 N. Adams St., Mason City, Ia.
- Mizera Petr, O.S.B., S.T.D., 1641 S. Allport St., Chicago 8, Ill.
- Mlana James, Shulburg, Wisconsin.
- Minařík Alois H., Mater Christi Church, North Riverside, Illinois.
- Minařík Fr. T., 1415 N. Park Ave., Chicago, Ill.
- Moudrý Václav, St. Paul, Minn.
- Mořavský Václav J., 13205 Chapelside, Cleveland, Ohio.
- Necid Oldřich, St. Joseph Hospital, Ojai, Calif.
- Němec Ludvík, New Castle Hospital, 1000 S. Mercer St., New Castle, Pa.
- Němček Milan, 3420 W. 83rd Place, Chicago, Ill.
- Nesvadba Alois W., P.O. Box 429, Wallis, Texas.
- Neužil Eduard, 618 E. Davenport St., Iowa City, Iowa.
- Nouza František, O.P., Vallejo, Calif.
- Novák František, C.S.S.R., Box 317, Cooperstown, N. Dak.
- Novák Henry, C.S.S.R., 1633 Cleveland Ave., Chicago 14, Ill. — 5520 Richmond Road, Bellaire, Tex.
- Novák Koemas, Rockford, Ill.
- Novotný Vinc., O.S.B., M.A., 6930 W. Touhy Ave., Niles, Ill.
- Oborný Fr. J., Dodge, Nebraska.
- Oborný Karel J., Verdigré, Nebraska.
- Okršík Theophilus, O.M.I., Box 688, Edinburg, Texas.
- Olšovský Geo. J., P.O. Box 1122, Port Arthur, Tex.
- Ouška Lukáš, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Pachta Raymond, 118 N. 9th St., Salina, Kansas.
- Pakošta Fabian, O.S.B., St. Joan of Arc, Lisle, Ill.
- Pastorak Jan B., Plasi, R. D. 2, Prague, Nebr.
- Paukert Fr., Good Counsel Academy, Mankato, Minnesota.
- Pavelka Alois, Crosby, Texas.
- Pavlík Václav, St. Louis, Mo.
- Pechal Václav, P.O. Box 79, Abbott, Tex.
- Pekář Gilbert F., Box 19261, Houston, Texas.
- Pelikán Adolf, S.J., 4605 W. Broadway, Montreal 28, Quebec, Canada.
- Pešek Leo, (Kaplan u letectva).
- Petránek Karel, Crystal Falls, Mich.
- Petřík Pavel, O.S.B., 1428 S. Wesley Ave., Berwyn, Illinois.
- Petrů Augustin, O.M.I., 2405 Navigation Blvd., Houston 3, Texas.
- Petrů Stan., Box 218, Karnes City, Texas.
- Petrů Václav, Raymondville, Texas.
- Petrů Fr. S.J., St. Marys, Kansas.
- Petrus Řehoř, Burchard, Nebr.
- Pitra Štěpán, O.C.S.O., Trappist, Kentucky.
- Plavčan Pavel, 11815 Woodland Ave., Cleveland 20, Ohio.
- Pluháček Antonín, Heun, P.O. Clarkson, Nebraska.
- Pohl Daniel, Supt. Central Hi., Nebraska City, Nebr.
- Pokorný František, 1431 So. Austin Blvd., Cicero, Illinois.
- Pokorný Jeroným, St. Benedict Abbey, Atchison, Kansas.
- Polc Jaroslav V., Nepomucenum, Rome, Italy.
- Polyak, Ondřej, C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.
- Popeika J., S.J., Box 100, Spanish, Ont., Canada.
- Potkovský Benno, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Prachar John, Bee, Nebraska.
- Průbyl Adolf, Dickinson, N. Dak.
- Průbyl Klement, Stillwater, Okla.
- Průbyl František, 316 N. Western Ave., Chicago, Ill.
- Procházka Vavřinec, O.S.B., Rt. 2, Petersburg, Virginia.
- Prokeš František, S.J., 2410 California St., Omaha, Nebraska.
- Prokeš Vojtěch, 1625 — 11th St., St. Louis, Mo.
- Pšencík Henry, St. Mary's, R. 4, Hallettsville, Texas.
- Ptáček Jan, 724 29th St. S.E., Cedar Rapids, Iowa.
- Ptáček Benedict F., Le Roy, N. Y.
- Raček Josef, Barrachois, P. Q., Canada.
- Rachunek Hy., East Bernard, Tex.
- Rada Karel, St. Mary's Church, Sutton, Nebr.
- Radej Edward, 1122 N. 14th & Waldo Boulevard, Manitowoc, Wisconsin.
- Remes Václav A., 1728 Conway St., St. Paul, Minn.
- Rezek David, M.M., Mindanao, P. I.
- Rezek Valerian, 5009 S. Hermitage Ave., Chicago 9, Illinois.
- Řezníček Alois, R. 1, Box 23, Rayne, Louisiana.
- Řezníček Emilian, O.S.B., Scribner, Neb.
- Rolf Henry O., Weimar, Tex.
- Roh Rajmund V., 3128 S. St., Lincoln, Neb.
- Roth Jan, Pisek, N. Dak.
- Rumpík Ed., 13205 Chapelside Ave., Cleveland 4, Ohio.
- Růžička František, Clutier, Iowa.
- Rynes Theo., S.J., St. Mary's, Kans.
- Sach Josef, 58 Sydenham St., Dundas, Ont., Canada.
- Saha Lawrence, C.S.C., Notre Dame University, South Bend, Ind.
- Saha Vavřinec, Houston, Texas.
- Saul Jakub, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Schejbal Jos. T., Box 107, Desloge, Missouri.
- Schindler Alfred, 4555 N. Haven Ave., Toledo, Ohio.
- Simon Alvin, 1310 Excelsior Ave., Hopkins, Minn.
- Simlík Frant., O.P., River Forest, Ill.
- Skach Karel, 1845 S. 8th St., Maywood, Ill.
- Skluzáček Alfred, St. Wenceslaus Church, New Prague, Minn.
- Skluzáček Jaroslav, Protivin, Iowa.
- Skluzáček Jiří, Our Lady of Providence Convent, St. Paul, Minn.
- Skluzáček Richard F., 398 Superior, St. Paul, Minn.
- Skluzáček Valentin, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
- Skoblík Michael, Glencoe, Minn.
- Skok Charles D., 317 Howard St., Spokane, Wash.
- Sladký Wenceslaus, St. Anthony's Church, Bruno, Nebraska.
- Slamínka James A., 1034 Brown St., Akron, Ohio.
- Slépíčka Josef, 1202 Kelly St., Charles City, Iowa.
- Sloup Ernest, Fort Sill, Okla.
- Slováček Emil, 925 Yale St., Fort Worth, Tex.
- Smetana Cyrill, Athens, Wisconsin.
- Smutný Jan, Pleasanton, Nebraska.
- Smutný Václav, C.S.S.R., Miranda, Mato Grasso, Brazil.
- Sobr Klement, O.S.B., St. Procopius Seminary, Lisle, Ill.
- Soukup C. G., O.S.B., St. John's Abbey, Collegeville, Minnesota.
- Spinler Wenedeln, Mankato, Minn.
- Spruchavský John, 700 McIntosh St., Fort William, Ont., Canada.
- Srnc Stanley J., St. Paul Seminary, St. Paul, Minnesota.
- Staněk V., 2953 Lowe Ave., Chicago, Illinois.

- Staříček Andrew, S.V.D., P.O. Box 675, Taos, New Mexico.
- Starostka Jan C., Silver Creek, Nebr.
- Stasek Jiří, Wisconsin Rapids, Wis.
- Stasek Leonard, Menominee, Wis.
- Stehno Eugen, 307 E. 5th, Concordia, Kans.
- Stejskal Jan W., S.J., Wilmette, Ill.
- Straka Jan, 1431 So. Austin Blvd., Cicero, Ill.
- Strakos Jan, S.T.D., 3395 E. 53rd St., Cleveland 27, Ohio.
- Stryk Jeronym J., El Campo, Texas, Rt. 3 (Hillje).
- Studený, Very Rev. Robert, S.V.D., Rome, Italy.
- Sukovatý Louis, Somerset, O.
- Světinský Ludvík, Lankin, N. Dak.
- Svoboda Jiří, St. Joseph, Manitoba, Canada.
- Svobodný Josef F., O.M.I., Minneapolis, Minn.
- Svobodný Aloysius, O.M.I., Campus, Ill.
- Svrček Vojt., O.S.B., St. Benedict, La.
- Svrček Václav A., Box 425, Caldwell, Texas.
- Swade Robert F., 2651 S. Central Park Ave., Chicago 23, Ill.
- Syrový Josef, St. Mary's Church, Vining, Iowa.
- Szapka Edw. J., 908 E. Olive St., Longview, Texas.
- Josef Šach, 714 King St., Hamilton, Ont., Canada.
- Šebesta Eugene, 804 — 2nd St., Minneapolis, Minn.
- Šimon Alvin, Hopkins, Minn.
- Šindelář Fidelis, O.S.B., Tabor, S. Dak.
- Šindelář Fr., O.S.B., Mus. D., 1818 So. Paulina St., Chicago 8, Ill.
- Šípek Jos. A., 1445 N. 24th St., Milwaukee, Wis.
- Sírek Cyril, 1200 15th Ave. E., Superior, Wis.
- Sírek František J., Mellen, Wisconsin.
- Shedivy, Leo, O.S.C., Box 744, Hastings, Nebr.
- Shimanek Jos., 337 Ottawa St., Joliet, Ill.
- Šimon Rob., C.S.S.R., 8555 Golf Links Rd., Oakland, Calif.
- Škvarla Ondřej, O.S.B., Phillips, Wisconsin.
- Šlechta Albert A., Silver Lake, Minn.
- Šofka Jos. F., C. S. S. R., 174 Diamond Street, Philadelphia, Pennsylvania.
- Štefl Antonín, 1121 N. 14 St., Manitowoc, Wis.
- Šonka Emilian, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
- Šonka Richard, O. S. B., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
- Šonka Vilém, O.S.B., Ph. D., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Šrauhulek Štěpán, O.S.B., R. 2, Petersburg, Va.
- Stelmaschuk Edw., C.S.S.R., 323 E. 61 St., New York
- Štěp Joseph, 3785 Independence Rd. S.E., Cleveland, Ohio.
- Švehla Václav, Cottleville, Mo.
- Talíř Ant. B., St. Mary's Church, Moselle, Rt. 2, (Rentsville), Mo.
- Talský Chas., S.C.J., 217 N. 68th St., Milwaukee, Wisconsin.
- Taus Jan, C. S. S. R., Duke of Gloucester St., Annapolis, Md.
- Teplý Josef, S.J., John Carroll University, Cleveland, 18, Ohio
- Till Jos. R., 318 John Adams Dr., San Antonio 2, Texas.
- Tlapa Richard J., 3647 North Ave., Chicago, Ill.
- Tomanek Jar., Veselyville, N. D.
- Tomek Bonifác, O.S.B., Dante, S. Dak.
- Tomek Fr., Montgomery, Minn.
- Tržil Ludvík, St. Wenceslaus Church, 519 - 16th Ave. E., Cedar Rapids, Iowa.
- Troch Ludvík, Benedict, Md.
- Třesnak Antonín, Dodge, Neb.
- Tuchek Ed. C., Siroččinec sv. Tomáše, Lincoln, Neb.
- Tuma Antonín F., 1430 S. 14th St., Omaha, Nebr.
- Turek Antonín, Alexandria, Neb.
- Tydláčka, Very Rev. Jeroným, V.F., 1012 - 6th St., Rosenberg, Texas.
- Tydláčka Jiří E., Rt. 4, Caldwell, Texas.
- Tyl Albert, 114 W. Front St., Tyler, Texas.
- Uhler Carl, 17825 Libby, Cleveland 37, Ohio.
- Uhlíř Vác., 3181 W. 41 St., Cleveland, O.
- Urbanovský Fr., Guardian Angel's Church, Box 968, Pasadena, Texas.
- Vacala František, 2151 So. Millard Ave., Chicago 23, Ill.
- Vacek Jos. P., 1310 Excelsior Ave., Hopkins, Minn.
- Vagner Fr., 3210 Lexington Blvd., Corpus Christi, Texas.
- Valášek Edw., Trenton, Nebr.
- Valenta Marcus, (Praha) Rt. 2, Flatonia, Texas.
- Valenta Boh. J., Box 987, Bryan, Texas.
- Váňa S., S.J., 3049 Parkside Blvd., Toledo, Ohio.
- Vancura Leo, St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
- Vap Ivan, Davey, Nebr.
- Vašek Fr., Petit Seminaire, Nicolet, Que., Canada.
- Vavřina K., Winnebago, Nebr.
- Vesecký Jan, Belpre, Kansas.
- Veselý James J., 14040 Puritas Ave., Cleveland, O.
- Veselý Stanislav, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
- Větrovec Jos. C., C.S.S.R., 328 E. 61st St., New York, N. Y.
- Veverka Florian, O.F.M., Keshena, Wis.
- Viktora Claude, O.S.B., 1818 S. Paulina St., Chicago 8, Ill.
- Vinklarek Emil T., Box 275, Moulton, Texas.
- Vit Vojtěch, O.S.B., 1641 Allport St., Chicago 8, Ill.
- Vitek Edward, C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.
- Vítek Jerome P., Box 599, Lamesa, Texas.
- Vituj Geo., 13623 Rockside, Cleveland 25, Ohio.
- Vlažný Jan, Park Ridge, Ill.
- Vochoc Jaromír, Rapide Blanc, Cté. Laviolette, Qué., Canada.
- Vonášek Frant. V., C.S.S.R., P.O. Box 728, Frederickstad, Virgin Islands.
- Votruba Jiří, Sheldon, Wis.
- Vrablic Cyril, O.S.B., St. Meinrad, Ind.
- Vrána John, 1103 Felix Place, Oklahoma City 10.
- Vrána Fr., 850 S. Wilder, St. Paul, Minn.
- Wagner John A., 230 W. Commerce St., San Antonio 5, Texas.
- Wolf Howard J., 3395 E. 53rd St., Cleveland, Ohio.
- Wolf Lawrence, E. 131st St. & Southview, Cleveland, Ohio.
- Yanish Felix, C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.
- Zabelka Jiří, 719 E. Moore St., Flint, Mich.
- Zachář Albert, Cedar Rapids, Iowa.
- Zely Vilém, Lyons, Wis.
- Zeman Edward J., S.J., Santa Clara, California.
- Zeman Fr., Petit Seminaire, Nicolet, Que., Canada.
- Žižka Arnošt, O.S.B., Ph.D., 1641 Allport St., Chicago 8, Ill.
- Žižkovský Vojtěch, Shakopee, Minn.

Est. 1905

BRVENIK PHARMACY

— Emil Brvenik —

Prescription Specialists

Prompt Delivery

1918 S. Blue Island Ave.

CAnal 6-0727

"We Appreciate Your Patronage"

Adresář českých katolických osad v Americe.

- ABIE, NEBR.:**
Osada ssv. Petra a Pavla. Farář Rev. V. Ketter.
- ABBOTT, TEX.:**
Osada Nep. Srdce P. Marie: Farář: dp. Václav Pechal.
- ABINGDON, MD.:**
Osada sv. Františka Sal. Dojíždí důst. Otcové Redemptoristé z Baltimore, Md.
- AGNEW, NEBR.:**
Osada sv. Josefa. Dojíždí důst. pán z Valparaiso.
- AGUA DULCE, TEX.:**
Osada sv. Františka. Dojíždí Rt. Rev. Msgr. Geo. Secina z Robstown, Tex.
- ALGOMA, WIS.:**
Osada Neposkvrněného Početí Panny Marie. Farář: Rev. Francis C. Heimann. Kaplan: Robert A. Berg.
- ALGONQUIN, ILL.:**
Osada sv. Markéty Alacoque. Rev. Raymond Elpers. Rev. L. M. Urbaniak.
- AMMANNSVILLE, TEX.:**
Osada sv. Jana Křtitele: Farář: Rev. Lambert Laskoski, (R. 3, Schulenburg).
- ANTIGO, WIS.:**
Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Cyril Kabat.
- APPLETON, NEBR.:**
Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rt.
- ASHLAND, WIS.:**
Smíšená osada sv. Anežky. Několik českých rodin. Farář: Very Rev. Calman Borgard, O.F.M.
- ATWOOD, KANS.:**
Osada Nejsvět. Srdce Pána Ježíše, česko-irská. Osada ssv. Cyrila a Metoděje. Dp. Mark L. Linenberger, O.F.M. Cap. Škola: 186 žáků.
- AUSTIN, MINN.:**
Osada sv. Augustína. Farář: Rt. Rev. Msgr. Robert E. Jennings, V.F. Pro Čechy dojíždí Rev. Edward Kasal z Owatonna, Minn.
- BALTIMORE, MD.:**
Osada sv. Václava. Farář: Very Rev. Josef Adamec, C.S.S.R. Kostel na Ashland Ave. a škola na N. Collington Ave., blíže Ashland Ave. Fara: 2111 Ashland Ave. Katolická budova: Madison a Duncan Strs. Kněží v duchovní správě: Václav Kolář, C.S.S.R., Tomáš Kozlovský, C.S.S.F., Felix Yanish, C.S.S.R., Edgar Vitek, C.S.S.R., Josef Duchek, C.S.S.R., (kaplan v armádě). Misionáři: Ondřej Polvak, C.S.S.R., Josef Chochula, C.S.S.R., Stěpán Krupa, C.S.S.R. (voj. kaplan).
- BANNISTER, MICH.:**
Smíšená osada sv. Cyrila a Metoděje. Farář Rev. Clarence Smolinski.
- BARTON'S CREEK, TEX.:**
Osada ssv. Petra a Pavla. Dojíždí Father A. M. Black z Cistern. Totéž místo jako Kovář, Texas.
- BEARDSLEY, KANS.:**
Osada sv. Jana Nep. Farář: Kapucín z Atwood, Kans.
- BEASLEY, TEX.:**
Osada sv. Václava. Katolických rodin 42, česká a polské národnosti. Dojíždí kněz z East Bernard, Texas.
- BECHYŇ, NORTH REDWOOD P.O., MINN.:**
Osada Bl. Panny Marie. Farář: Rt. Rev. Msgr. Stanislav Grabowski.
- BECHYŇ, N.D.:**
Osada ssv. Petra a Pavla. Dojíždí Rev. Jar. Tomanek z Lanklin, N. Dak., dvakrát měsíčně.
- BEE, NEBR.:**
Osada sv. Václava. Farář: Rev. Jan Prachář.
- BEEVILLE, TEX.:**
Smíšená osada sv. Josefa. Farář: Rt. Rev. Msgr. Harold F. Palmer.
- BELLE PLAINE, IOWA:**
Smíšená osada sv. Michala. Několik českých rodin. Dosluhuje Rev. Valentin Hlubek z Chelsea.
- BELLEVILLE, KANS.:**
Smíšená osada sv. Eduarda. Farář: Very Rev. Msgr. Cornelius J. Brown, M.A.
- BELLVILLE, TEX.:**
Smíšená osada ssv. Petra a Pavla (povětšinou polská). Farář: Rev. Syl. Fuchs.
- BEROON, MINN.:**
Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Fr. Gaber
- BERWYN, ILL.:**
Osada Panny Marie Cellenské. Farář: Rev. Robert Mastný, O.S.B., 1428 S. Wesley Ave. Kaplan: Rev. Ludvík Černák, O.S.B., a Rev. Pavel Petřík, O.S.B.
- Osada sv. Odila. Farář: Rev. P. J. Buckley. Osada převážně česká. V sobotu dojíždí český kněz z kláštera sv. Prokopa v Lisle, Ill.
- BIRCHWOOD, WIS.:**
Osada sv. Jana Ev. Farář: Rev. Clarence Ludwig.
- BISON, OKLA.:**
Osada sv. Josefa. Farář: Rev. A. Waleczek. Škola: 38 dětí.
- BLENHEIM, ONTARIO, CANADA:**
Rt. Rev. Anselm Václav Špaček, O.F.M. Cap. Kostel P. Marie, St. Francis Friary.
- BLESSING, TEX.:**
Osada ssv. Petra a Pavla. Farář: Rev. Josef Hamala.
- BLOOMER, WIS.:**
Smíšená osada sv. Pavla. Farář: Rev. R. Geisler. — Asi 35 českých rodin.
- BLOOMING PRAIRIE, MINN.:**
Osada sv. Kolumbána. Farář: Rev. Herman A. Boecker. Slušný počet Čechů.
- BLUMENFELD, P.O. ORRIN, N. DAK.:**
Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Ludvík Světlinský.
- BOERNE, TEXAS:**
Kostel sv. Petra. Farář: Rev. Frant. Kalina.
- BOHEMIA, L.I., N.Y.:**
Kostel sv. Jana Nep. Farář: Rev. Richard Gladney, 5020 — 46th St., Woodside, L. I., N. Y.
- BOHEMIAN SETTLEMENT, E. JORDAN, MICH.:**
Kostel sv. Jana Nep. Dojíždí Rev. Josef Mallnovski z East Jordan.
- BOHEMIAN SETTLEMENT, KANSAS:**
Osada ssv. Cyrila a Metoděje. Spravuje Rev. F. Meis, O.F.M., Cap., z Atwood, Kans.
- BOMARTON, TEXAS:**
Osada sv. Jana. Dojíždí kněz z Seymour.
- BOWMAN, NO. DAK.:**
Smíšená osada sv. Karla, asi 15 českých rodin. Farář: Rev. Jan Smierčak.
- BRAINARD, NEBR.:**
Osada Nejsvětější Trojice. Duchovní správce: Rev. Daniel F. Kealy. Kaplan: Rev. L. Ketter. Škola: 99 dětí.
- BRITT, IOWA:**
Osada sv. Patrika. České rodiny jezdí ke zpovědi do Duncan, Iowa.
- BROCKET, NO. DAKOTA:**
Smíšená osada. Dojíždí Rev. Tomáš Sparks.
- BRODERICK, SASK., CANADA:**
Osada ssv. apoštolů Petra a Pavla. 41 slováckých a 5 polských rodin. Farář Rev. John Ostrowsky.
- BROWNSVILLE, TEXAS:**
Kostel P. Marie Guadalupe. Farář: Rev. Theophil Okruhlik, O.M.I.
- BROOKFIELD, ILL.:**
Osada sv. Panny Barbory. Silná česká. Farář: Msgr. Jos. Kush, 4015 Prairie Ave., kaplan: Rev. Donald Ahearn a Rev. Jos. P. Lynch. Pro Čechy

- každou neděli dojíždí důst. z kláštera sv. Prokopa v Lisle, Ill.
- BRUNO, NEBRASKA:**
Osada sv. Antonína Pad. Farář: Rev. Václav Sladký.
- BRUSHPALE, MINN.:**
Osada sv. Josefa. Dojíždí Rev. Harold Dimmerling.
- BRYAN, TEXAS:**
Osada sv. Josefa. Farář Rev. Bohuslav J. Valenta, Kaplan: Rev. E. Trebtoška. Škola: asi 500 dítek, 5 sester Vtěleného Slova a Nejsv. Svátosti.
- CADOTT, WISCONSIN:**
Osada sv. Růženy Limanské, česko-anglická. Rev. Jos. Wagner.
- CALDWELL, TEXAS:**
Osada Panny Marie Lourdeské. Farář: Rev. Václav A. Svrček.
- CALMAR, IOWA:**
Smíšená osada sv. Aloise. Čechům dosluhuje kněz z Fort Atkinson, Iowa.
- CAMERON, TEXAS:**
Osada sv. Moniky (smíšená, asi 100 českých rodin). Farář: Rev. J. T. Geiser, kaplan Rev. Vitold Paulus.
- CARLTON, WISCONSIN:**
Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Rudolf S. Kerch. (P. O. R. 1, Kewaunee.)
- CARY, ILLINOIS:**
Osada sv. Petra a Pavla. Farář. Rev. Alfred Dietsch.
- CASCO, WISCONSIN:**
Smíšená osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Rudolf J. Hodík.
- CASTLE ROCK, WIS.:**
Osada sv. Jana Nep. Dojíždí každou neděli, každou sobotu a na svátky Rev. Ambrose W. Holzer z Montfort, Wis.
- CEDAR HILL, NEBR.:**
Osada Nejsv. Srdce Páně. Dojíždí Rev. Henry Denis, z Morse Bluff, Nebr.
- CEDAR RAPIDS, IOWA:**
Osada sv. Ludmily. Farář: Rev. Albert Zachař. Kaplan: Rev. Rafael Ludwig, 209 — 21 Ave., S.W. Škola: 431 dětí.
- Osada sv. Václava, 510 — 16 Ave., E. Farář Right Rev. Msgr. A. W. Chihak. Kaplani: Rev. Clarence V. Frana a Rev. F. M. Benda. Škola: 146 dětí.
- CHATHAM, ONTARIO, CANADA:**
Osada sv. Antonína. Farář: Rev. P. Gaborik.
- CHELSEA, IOWA:**
Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Valentin Hlubek.
- CHESTER, IOWA:**
Smíšená osada sv. Štěpána. Asi 20 českých rodin. Farář: Rev. Nestor B. Goetken.
- CHETEK, WIS.:**
Osada sv. Bonifáce. Farář: Rev. Gerard Mach, O.S.B.
- CHICAGO, ILLINOIS:**
Osada sv. Jana Nep., 30. St. and Lowe Ave. Farář: Rev. Václav Staněk. Kaplan: Rev. Antonín Beneš, 2953 Lowe Ave. Škola: 8-třídní, 190 dítek v pěti světnicích, vyučují 4 sestry řádu sv. Benedikta z Rogers Park, Ill. Adresa konventu: 618 W. 30. Str.
- Osada sv. Prokopa. Farář: Rev. Peter Mizeřa, O.S.B. Kaplani: Rev. Dominik Kotek, O.S.B., a Rev. Matouš Herda, O.S.B., 1641 S. Allport St. Škola: Osmitřídni, vyšší škola a dětská zahrádka. Vyučuje 14 sester řádu sv. Františka z Joliet, Ill., a 1 učitelka. Dům sester: 1714 S. Racine Ave.
- Osada sv. Víta, S. Paulina and W. 18. Pl. Farář: Rev. Fr. Šindelář, O.S.B., 1818 S. Paulina St. Kaplani: Rev. Kladu Viktora, O.S.B.
- Osada Panny Marie Dobré Rady. Farář: Rev. Jiří Kučera. Kaplan: Rev. František Přibyl, 916 No. Western Ave.
- Osada ssv. Cyrila a Methoděje. Farář: Rev. Valerian Rezek, 6009 S. Hermitage Ave. Kaplani: Rev. Raymond Pacholski a Rev. Casimír Kovalauskas. Škola: Osmitřídni, 386 dítek, vyučuje 8 sester řádu sv. Františka z Joliet, Ill. Dům sester: 5013 S. Hermitage Ave.
- Osada sv. Ludmily, 24. Str. and Albany Ave. Farář: Rev. Jiří Krippner, kaplan Rev. Josef J. Hudík, 2408 S. Albany Ave. Škola: Osmitřídni, 385 dítek, vyučuje 8 sester z řádu sv. Františka z Joliet, Ill., a 1 učitelka. Obydlí sester: 3108 W. 24th Street.
- Osada P. Marie Lurdské, Farář: Rev. Václav Čermák, 1443 S. Keeler Ave. Kaplan: Edward J. Maxa. Škola: 8-třídní, 553 dětí, vyučuje 11 sester řádu sv. Benedikta z Lisle, Ill., a 1 učitelka. Dům sester: 1500 S. Keeler Ave.
- Osada Bl. Anežky České. 2651 S. Central Park Ave. Farář: Rt. Rev. Msgr. Martin Krížka. Kaplani: Rev. Karel Kouba a Rev. Robert F. Swade, 2651 S. Central Pk. Ave. Škola: 8-třídní, 929 dítek vyučuje v 12 světnicích 14 sester řádu sv. Františka z Milwaukee, Wis. Hudební školu vede sestra varhanice. Dům sester: 2658 S. Drake Ave.
- CICERO, ILLINOIS:**
Česko-Anglická osada Panny Marie Královny Nebes, 53. Ave. and 24. Pl. Farář: Rev. Jan Lauer, 5300 W. 24. St. Kaplani: Rev. D. Sullivan a Rev. W. Meagher.
- Osada Panny Marie Svatohorské. Farář: Rt. Rev. Msgr. František Tony. Kaplani: Rev. Richard J. Tlapa a Rev. R. Grimmel, 2414 S. 61 Ave., Cicero. Škola osmitřídni, dítek 400, vyučuje 8 sester řádu sv. Benedikta z Lisle, Ill. Hudební školu vyučuje sestra téhož řádu. Dům sester: 2340 S. 61st Ave., Cicero, Ill.
- CISTERN, P.O. R. 2, FLATONIA, TEXAS:**
Osada ssv. Cyrilla a Methoděje. Farář: Rev. A. M. Black.
- CLARKSON, NEBR.:**
Osada ssv. Cyrila a Methoděje. Farář: Very Rev. Klement Kubeš, V.F.
- CLEVELAND, OHIO:**
Osada sv. Prokopa, W. 41st St and Trent Ave. S.W. 9. Farář: Rev. Václav Uhlíř. Kaplani: Rev. Carl A. Uhler a Rev. Pavel Plavčan, Res. 3181 W. 41st St., 9. Škola osmitřídni, 453 dítek. Vyučuje 5 sester a 3 laické učitelky. Též vyšší škola, kterou navštěvuje 154 žáků. Vyučuje 8 sester řádu sv. Františka z Joliet, Ill., a 1 laická učitelka. Principálka, sestra B. Bonaventura.
- Osada Panny Marie Lurdské, East 56th and Hamm Streets. Farář: Rev. C. Liederbach, Kaplani: Rev. Howard Wolf a Rev. Jan Strakoš. Res. 3395 E. 53rd St., Cleveland 27, O. Škola třídní. 438 dítek. Vyučuje 8 sester Notre Dame a 2 laické učitelky. Též vyšší škola, kterou navštěvuje 261 chlapců a 296 děvčat. Vyučuje 10 sester Notre Dame, 6 laických učitelek a 2 cvičitele (coaches). Principálka: sestra M. Louise, a představená, sestra M. Jeanine.
- Osada sv. Jana Nep., Fleet Ave. and E. 50th St. Farář: Rev. Clarence Dik. Kaplan: Rev. Joseph C. Step. Res. 3785 Independence Rd., S.E. Škola třídní: 367 dítek. Vyučuje 7 sester dominikánek, 3777 Independence Rd., S.E., Cleveland 5, O., a 1 laická učitelka.
- Osada sv. Rodiny, E. 131st and Southview Ave., S.E., Cleveland 20. Farář: Rev. Clarence Liederbach. Kaplani: Rev. James J. Mošovský a Rev. Edward J. Rumlík, Res. 13205 Chapelside Ave., Cleveland 20, Ohio. Škola: 506 dítek.

- CLEVELAND TOWNSHIP, LEELANAU CO., MICH.:**
Osada sv. Josefa. Dojíždí Rev. F. Sniegowski z Maple City, Mich.
- CLUTIER, IOWA:**
Osada Neposkvrněného Početí Panny Marie a osada sv. Václava (Carroll Township). Farář: Rev. František Růžička.
- CLYDE, NEBR.:**
Česko-irská osada sv. Patrika. Rev. Stanislav Golik.
- COLON, NEBRASKA:**
Česko-irská osada sv. Josefa. Farář: Rev. Robert Trausch.
- COLONIAL HEIGHTS, VA.:**
Kostel sv. Anny. Farář: Rev. Štěpán Šrahulek, O.S.B.
- COLUMBUS, TEXAS:**
Osada sv. Antonína. Farář: Rev. Alex Kraus.
- CONWAY, N. DAK.:**
Smíšená osada. Dojíždí Rev. Ludvík Světlinský z Orrin, N. Dak.
- COOPERSTOWN, WIS.:**
Smíšená osada sv. Jakuba. Farář: Rev. Peter H. Schroeder. (P.O. Denmark.)
- CORN HILL, P.O. R. 1, JARRELL, TEXAS:**
Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Tomáš Matl. Škola: asi 60 dítek.
- CORPUS CHRISTI, TEXAS:**
Osada sv. Cyrilla a Metoděje. Farář: Right Rev. Msgr. Fr. J. Kasper. Kaplan: Rev. Fr. Vagner.
- CRESCO, IOWA:**
Osada sv. Josefa. Asi 30 českých rodin. Farář: Rev. Roman Schares. Dojíždí kněz z Protivína. Škola: 152 dítek, vyučují sestry Notre Dame.
- Osada Nanebevzetí P. Marie.** Asi 35 českých rodin. Farář: Msgr. V. Hoverman. Kaplan: Rev. P. Schmitt. Pro Čechy dojíždí kněz z Protivína.
- CRÈTE, NEBRASKA:**
Smíšená osada Božského Srdce. Farář: Rt. Rev. Msgr. John J. Ekeler.
- CROSBY, TEXAS:**
Osada Božského Srdce. Farář: Rev. Alois Pavelka. Škola: 117 dětí. Misie: Eastgate — Sv. Anny.
- CROWELL, TEXAS:**
Misie sv. Josefa. Dojíždí důst. p. z Vernon, Texas.
- CUDAHY, WIS.:**
Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Jiří Kolanda, 1410 Swift Ave. Kaplan: Rev. Richard Beníček.
- CUBA, KANSAS:**
Smíšená osada sv. Isidora. Dojíždí Rev. M. Dion z Clyde, Kans.
- CYCLONE, TEXAS:**
Osada sv. Josefa. Dojíždí v neděli Rev. Stan. Lupinski z Lott, Texas.
- DAMON, TEXAS:**
Osada sv. Cyrilla a Metoděje. Dojíždí dvakrát za měsíc kněz z Needville, Texas.
- DANBURY, TEXAS:**
Smíšená osada. (Polovina našinců.) Farář: Rev. J. B. Jones.
- DANTE, SO. DAKOTA:**
Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Bonifác Tomek, O.S.B.
- DAVID CITY, NEBR.:**
Smíšená osada Panny Marie. Farář: Right Rev. Msgr. Alfons J. Lisko. Kaplan: Rev. C. Kelliher.
- DENMARK, WIS.:**
Smíšená osada Všech Svatých. Farář: Rev. Chester Dionne.
- DENTON, NEBR.:**
Osada Panny Marie. Farář: Very Rev. Msgr. Raphael Collins.
- DETROIT, MICH.:**
Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Josef Hlaváček. 3327 Lawton, Detroit 8, Mich.
- DEWEESE, NEBR.:**
Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. A. Trausch.
- DICKINSON, N. DAK.:**
Osada sv. Václava. Farář Rev. Adolf Pribyl, 306 Fourth Ave. E.
- DILLY, WISCONSIN:**
Osada sv. Jana Nep. Dojíždí Rev. Frant. Leštinský a Rev. Richard Tomsyck.
- DIME BOX, TEXAS:**
Osada sv. Josefa. Dojíždí Rev. Jiří Tydlačka z Frenštát, Tex.
- DINWIDDIE COUNTY, VA.:**
Osada sv. Jana Nep. Dojíždí Rev. Štěpán Šrahulek, O.S.B., a Rev. Vavřinec Procházka, O.S.B., z New Bohemia, Va.
- DODGE, NEBRASKA:**
Osada sv. Václava. Farář: Rev. Fr. J. Oborný. Kaplan: Rev. R. Steffen.
- DRY CREEK, NEBRASKA:**
Osada Nanebevzetí Panny Marie. Nyní jenom hřbitovní kaple přifařená k Heun, Nebr. Dojíždí Rev. Anthony Pluháček jednou za rok.
- DUBINA, TEXAS:**
Osada sv. Cyrilla a Metoděje. Dojíždějí důstojní pánové z Weimar, Tex.
- DUBUQUE, IOWA:**
Osada Panny Marie, německá, k níž patří asi 15 českých rodin. Farář: Rev. Anthony Sigwarth, 1584 White Street.
- DUNCAN, IOWA:**
Osada sv. Václava. Farář: Rt. Rev. Msgr. Václav Hradecký, arcibiskupský rada. (P.O. Britt.)
- DWIGHT, NEBRASKA:**
Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Anton Trausch. Škola: 126 dětí.
- EAST BERNARD, TEXAS.:**
Osada sv. Kříže. Farář: Rt. Rev. Msgr. Jos. Valenta. Kaplan: Rev. Hy. Rachunek.
- EAST GATE, TEXAS:**
Osada sv. Anny. Dojíždí Rev. E. C. Fowler z Crosby, Texas.
- EAST ISLIP, L. I., N. Y.:**
Osada Panny Marie, česko-irská. Farář: Rev. Joseph Kirk.
- EAST JORDAN, MICH.:**
Osada sv. Jana Nep. Pouze několik českých rodin. Farář: Rev. Josef Malinovský.
- EAST ST. LOUIS, ILL.:**
Osada sv. Cyrilla a Metoděje. Farář: Rev. Štěpán Šrámek, O.S.B., 1125 N. 11th St.
- EASTMAN, WIS.:**
Smíšená osada sv. Václava. Rt. Rev. Msgr. Urban J. Baer.
- EDNA, TEXAS:**
Osada sv. Anežky. Farář: Rev. Stanislav Petrů.
- EDWARDSVILLE, ILL.:**
Osada Panny Marie, anglicko-česká. Farář: Rev. Peter McGuinness; dojíždí dvakrát za měsíc důst. p. z osady sv. Václava ze St. Louis, Mo.
- EL CAMPO, TEXAS:**
Smíšená osada sv. Filipa. Farář: Right Rev. Msgr. Julius Petrů. Kaplan: Rev. Vilém F. Halata. Škola: přes 500 dítek.
- ELLINGER, viz Hostýn.**
- ELMA, IOWA:**
Osada Neposkvrněného Početí. Farář: Rev. Edmond O'Donnell. Pro Čechy dojíždí kněz z Protivína, Ia.
- EMMET, NEB.:**
Smíšená osada Zjevení Páně. Administrátor Rev. Francis Price.

ENDICOTT, N. Y.:

Slovenská osada sv. Josefa. Několik českých rodin. Farář: Rev. Method Billy, O.F.M., Conv. Kaplan: Rev. Edwin Mihalko, O.F.M., Conv.

ENNIS, TEXAS:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Vilém Botík. Kaplan: Rev. Henry Drozd. Škola: přes 350 dítek a též i High School.

EVEREST, KANSAS:

Smlíšená osada sv. Josefa. Farář: Rev. Donald Schwalm.

FAIRFAX, IOWA:

Osada sv. Patrika. Farář: Rev. Bernard L. White. Pro Čechy dosluhuje důstojný pán z Walford, Iowa.

FAIRFAX, SO. DAKOTA:

Osada sv. Antonína. Farář: Rev. Wm. Lambert.

FALLS CITY, TEXAS:

Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Theodor T. Janýsek.

FAYETTEVILLE, TEXAS:

Osada sv. Jana. Farář: Rev. Ben Mazurkiewicz. Kaplan: Rev. Marion Atomanczyk.

FENNIMORE, WIS.:

Smlíšená osada Panny Marie. Farář: Rev. Arthur Heindl.

FENTON, MISSOURI:

Osada sv. Pavla. Asi 35 českých rodin. Farář: Rev. Edward Hrdlička.

FLATONIA, TEXAS:

Osada Nejsv. Srdce Pána Ježíše. Farář: Rev. Oswald Kalich.

FLORESVILLE, TEXAS:

Smlíšená osada Božského Srdce. Mnoho českých rodin. Farář: dp. J. Gebermann.

FORT ATKINSON, IOWA:

Smlíšená osada sv. Jana Nep. Farář: důst. p. Štěpán J. Kučera.

FORT WILLIAM, ONT., CANADA:

Smlíšená osada sv. Petra, slovenská. Farář: Rev. J. S. Reguly, 705 McIntosh St.

FORT WORTH, TEXAS:

Osada sv. Tomáše. Farář: Rev. Jan Morse, 2920 Azle Avenue. Škola 227 dětí.

FRANCIS CREEK, WIS.

Smlíšená osada sv. Anny. Farář: Rev. Jan Haen, P. O., R. 6, Manitowoc.

FRELSBURG, TEXAS:

Německo-česká osada asv. Petra a Pavla. Asi 50 českých rodin. Farář: Rev. W. Buckholt (P. O. R. 2, New Ulm).

FRENŠTÁT, TEXAS:

Osada Panny Marie Růžencové. Farář: dp. JIM Tydláčka, (P. O. Caldwell). Míst: Dime Box, sv. Josefa.

FRYDEK, TEXAS:

Osada Panny Marie. Farář: důst. p. Ladislav J. Klimeček.

GEDDES, SO. DAK.:

Osada sv. Anny. Farář: Rev. Eduard Caraher, T.O.R.

GANADO, TEXAS:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: důst. p. Václav Blýž, Kaplan: ———. Škola: asi 175 dítek.

GARNER, IOWA:

Smlíšená osada sv. Bonifáce, asi 20 českých rodin. Farář: Msgr. Luke B. Striegel. Pro Čechy dojíždí nejd. Msgr. Václav Hradecký, z Duncan, Ia. P. O. Britt, Iowa.

GERANIUM, NEBR.:

Osada sv. Václava. Dojíždí Rev. Josef Szynal ze Sargent.

GLENCOE, MINN.:

Osada sv. JIM, Farář: Rev. Michael Škoblík.

GOLTRY, OKLAHOMA:

Osada sv. Michaela. Farář: Rev. J. Kerns.

GONZALES, TEXAS:

Osada sv. Jakuba. Smlíšená osada. Rev. P. J. Koebrocks, M.S.F., a Rev. Donald Murray, M.S.F.

GRANGER, TEXAS:

Osada ssv. Cyrila a Metoděje. Farář: Rev. Geo. Doskočil, Kaplan: Rev. Fr. Miller. Ben. Mazurkiewicz.

GREGORY, SO. DAK.:

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. F. P. Monighan.

HALLETTVILLE, TEXAS:

Smlíšená osada Nejsv. Srdce Páně. Farář: Right Rev. Msgr. Alois J. Mořkovský, děkan. Dva kaplani. Škola: 428 dítek; vyš. škola: 147.

HAMILTON, ONT., CANADA:

Osada sv. Cyrila a Metoděje. Slovenská osada, ke které patří české rodiny z okolí. Farář: Rev. E. G. Fuzy, 204 Park Street, Hamilton, Ont.

HANOVER, KANSAS:

Osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rt. Rev. Msgr. Henry J. Gesenhuer.

HAUGEN, WISCONSIN:

Osada Nejsv. Trojice. Farář: důst. p. Benedikt Bauer, O.S.B.

HAWK POINT, MO.:

Smlíšená osada Panny Marie. Farář: důst. p. Albert Bockelmann.

HAZELWOOD, NORTHFIELD P.O. MINN.:

Osada Zvěstování P. Marie. Farář: Rev. Carl Renz.

HEIDELBERG, (P. O. New Prague), MINN.:

Osada sv. Skolastiky. Farář: Rev. Louis Heitzer, P.O. R. 2, New Prague, Minn.

HERMLEIGH, TEXAS:

Česko-německá osada sv. Františka. Dojíždí důst. pán ze Sweet Water, Texas.

HEUN, (P. O. Clarkson), NEBR.:

Osada Nejsv. Trojice. Farář: dp. Antonín Pluháček.

HIGHLAND, WIS.:

Smlíšená osada sv. Antonína Pad. Farář: důst. p. Ralph Ott. Dojíždí dvakrát za rok důst. p. Jakub Mlsna ze Shullsburg, Wis.

HILLJE, (Louise P. O.) TEXAS:

Osada sv. Ondřeje (založena 28. září 1905). Farář: Rev. Jerome Stryk.

HILLSBORO, TEXAS:

Osada Panny Marie Milosrdství. Farář: Rev. Aug. J. Merkel.

HILLSBORO, WIS.:

Osada sv. Aloisia, česko-irská. Farář: důst. p. Frant. M. Leštinský.

HOLMAN, TEXAS:

Osada sv. Václava. Dojíždí důst. p. Ammansville, Texas.

HOPKINS, MINN.:

Smlíšená osada sv. Josefa. Farář: Rev. Josef Vacek. Kaplan: Rev. Alvin W. Simon. Nová osada: (Interlachen) Rev. Jos. Vacek.

HOSTÝN, KANS.:

Osada sv. Jana Nep. Spravuje Rev. Mark J. Linenberger, O.F.M. Cap., z Atwood, Kans.

HOSTÝN, TEXAS:

Osada Královny Posvátného Růžence. Farář: Rev. Adolf Janda, Kaplan: Rev. Fr. Smerke.

HOSTÝN, (blíže Ellinger), TEXAS:

Osada P. Marie. Farář: důst. p. Fr. Kolář. P. O. Route 2, Fayetteville, Texas.

HOWELLS, NEBR.:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Václav Kovář.

HUBBARD, OREGON:

Smlíšená missie, asi 8 československých rodin. Dojíždí pro Čechy občas dp. Methoděj Korn, O.S.B.

HUNGERFORD, TEXAS:

Osada sv. Jana Evangelisty. Dojíždí kněz z Wharton, Tex., každou neděli a zasvěcený svátek.

INDUSTRY, TEXAS:

Osada Neposkvrněného Početí Panny Marie. Katolických českých rodin 29. Dojíždí důst. p. z Frelsburg, Texas.

INEZ, TEXAS:

Smlíšená osada sv. Josefa. Farář: Geo. Jánský.

IOWA CITY, IOWA:

Anglicko-česká osada sv. Václava. Farář: důst. p. Eduard W. Neuzil.

IOWA COLONY, TEXAS:

Osada Milostného Pražského Jezulátka. Dojíždí občas některý z českých důst. pánů.

IRVING, KANSAS:

Osada sv. Alžběty (dříve sv. Václava). Dojíždí důst. p. John Bauer z Waterville, Kansas.

JACKSON, MINN.:

Osada sv. Václava. Farář: Albanus Kuisle. — Kaplan: Rev. Leland Smith.

JACKSONVILLE, NO. CAROLINA:

Osada Pražského Jezulátka. Rev. Lawrence Newman.

KARLIN, MICHIGAN:

Osada sv. Josefa. Dojíždí důst. William J. Reitz z Onokama, Mich.

KARLIN, P.O. BOLIVAR, MISSOURI:

Osada sv. Václava. Farář: Msgr. John Westhues.

KAUFMAN, TEXAS:

Osada sv. Anny. Farář: Rev. Francis Gabryl.

KELLNERSVILLE, WIS.:

Osada sv. Josefa. Farář: Rt. Rev. Msgr. Josef Kalíšek.

KENASTON, SASK., CANADA:

Osada sv. Ondřeje. Smlíšená chorvatsko-československá osada, k níž patří missie v Davidson a Craik. Farář: důst. p. Charles Fillion.

KEWAUNEE, WIS.:

Osada sv. Růžence. Farář: Rev. Michael J. Jakowski. Kaplan: Rev. James J. Geenan.

KLONDIKE, WIS.:

Osada sv. Václava. Dojíždí Rev. William Rickert.

KOERTH, TEXAS:

Osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rev. Emmett Kolodzie.

KOLÍN A LIBUŠE, ALEXANDRIA P.O. R. 3, BOX 119, LA.:

Rev. Mark Horáček.

KOSSUTH, WIS.:

Osada sv. Augustina. Dojíždí Rev. Jan Haen z Francis Creek, (P.O. R. 6, Manitowoc), Wis.

KOVÁŘ (nedaleko Cistern), R. 2, Flatonia, TEX.:

Dojíždí Rev. A. Black z Cistern, Tex.

KROK, WISCONSIN:

Osada sv. Jana Nep. Dojíždí důst. p. Jan Johanek z Montpelier, Wis.

LA CROSSE, WIS.:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Alfred Hebert, 936 Winnebago St.

LA GRANGE, TEXAS:

Smlíšená osada Nejsv. Srdce Pána Ježíše. Farář: nejdůst. Msgr. St. Zientek.

LAKE ANDES, SO. DAK.:

Osada sv. Marka. Farář: Rev. E. Embury, T.O.R.

LAKE RENO (P. O. Lowry), MINN.:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Jos. Fridgen.

LAKEFIELD, MINN.:

Smlíšená osada sv. Josefa. Farář: Nejdůst. p. Msgr. Fr. Prokeš. Kaplan: Rev. Donald Zenk.

LAKOTA, N. D.:

Osada Panny Marie. Farář: Rev. Theodor Wisniewski, S.A.C. Několik českých rodin.

LAMONT, IOWA:

Osada Panny Marie. Farář: Rev. F. Showalter.

LANKIN, NO. DAK.:

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Lud. Světinský. Missie: Bechyně, sv. Petra a Pavla.

LA SALLE, TEXAS:

Česká missie. Dojíždí kněz z Vanderbilt, Texas.

LATIM, TEXAS:

Osada Nejsv. Srdce Páně. Dojíždí Msgr. Charles Wiesnerowski z Brenham, Tex.

LAWN, NEBRASKA:

Osada sv. Václava. Dojíždí důst. p. JIM Eimendorff z Hemingford, Nebr.

LAWRENCE, NEBR.:

Smlíšená osada Božského Srdce Páně. Farář: Rt. Rev. Msgr. Frank Sherman.

LEOPOLIS, WIS.:

Osada Panny Marie. Rev. Peter Duerr.

LESTERVILLE, SO. DAK.:

Osada sv. Jana Křtitele. Farář Rev. Carlton Hermann.

LE CENTER, MINN.:

Osada Panny Marie. Farář: Rev. Denis J. Buckley.

LIDGERWOOD, NO. DAK.:

Osada sv. Jana Nepomuckého. Farář: důst. p. Valerian Paczek.

LIMERICK, SASK., CANADA:

Smlíšená misijní stanice, 13 moravských rodin. Dosluhuje důst. p. J. Dufresne z La Flech, Sask.

LINWOOD, NEBR.:

Osada Jména Panny Marie. Dojíždí důst. p. V. Ketter, Abie, Neb.

LISBON, IOWA:

Smlíšená osada sv. Jana. Farář: Rev. J. R. Goodman. Pro Čechy dosluhuje důst. p. L. Urbánek z Prairieburg, Iowa.

LISLE, ILL.:

Smlíšená osada Blah. Johanny z Arku. Farář: dp. Bedřich Beller, O.S.B.

LITTLE FERRY, N. J.:

Osada sv. Markéty. Dosluhují Redemptoristé z New Yorku.

LITOMYŠL, P.O. OWATONNA, MINN.:

Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. John Gengler. Skola: 90 dítek vyučují 3 sestry z řádu Notre Dame.

LITTLE TURKEY, IOWA:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Louis J. Tržil.

LOMA, NEBRASKA:

Osada sv. Lukáše. Farář: Rev. G. Siegienski.

LOMICE, N. D.:

Osada sv. Kateřiny. Dojíždí Rev. T. Sparks z Brocket.

LONSDALE, MINN.:

Osada Neposkvrněného Početí Panny Marie. Farář: Rev. Karel C. Jířek.

LOUCKY, NEB.:

Osada sv. Martina. V neděli ve svátek dojíždí Rev. Anthony Trausch.

LOUISE, TEXAS:

Osada sv. Prokopa (založena 4. července 1944). Dojíždí z Hillje Rev. Jerome Stryk.

LOURDES, IOWA:

Smlíšená osada Panny Marie Lurdská. Farář: Rev. Dorrance T. Noonan (R.F.D. 4.), Elma. Pro Čechy, dojíždí kněz z Protivin, Iowa.

LYNCH, NEBRASKA:

Osada Panny Marie. Farář: Rev. J. Bártek.

MAHNOMEN, MINN.:

Osada sv. Michaela. 76 českých rodin. Farář: Rev. Justin Luetmer, O.S.B.

MANDAN, NO. DAK.:

Smlíšená osada sv. Josefa. Na 80 českých rodin. Farář: Rt. Rev. Msgr. Aloysius Galowitsch. Kaplan: Rev. S. Zastoupil.

MANITOWOC, WIS.:

Smišená osada Svätých Nevinátek. Farář: Rev. Eduard A. Raděj.

MANLY, IOWA:

Smišená osada Božského Srdce 15 českých rodin. Farář: Msgr. Ernest Ament.

MAPLE HEIGHTS, P.O. BEDFORD, OHIO:

Osada sv. Václava, Libby Rd. and Cato St., Cleveland 37, O. Farář: Rev. Rajmund Matoušek. Kaplani: Rev. Robert Carlin a Rev. John Rathfon. Res. 17825 Libby Rd., Cleveland 37. Škola 8-třídní, 24 světnic a 1,173 dítek.

MAPLE CITY, MICH.:

Smišená osada sv. Josefa. Několik čes. rodin.

MAPLE LAKE, MINN.:

Smišená osada sv. Timothea. Farář: Rev. F. J. Barthelme.

MARAK, TEXAS:

Osada sv. Cyrila a Metoděje. Farář: Rev. Rafael Grsković.

MARINETTE, WIS.:

Polsko-česká osada Nejsv. Srdce Páně. Farář: Rev. Eduard Horyza, 915 Elizabeth Avenue.

MARSHALLTOWN, IOWA:

Smišená osada Panny Marie. Farář: Rt. Rev. Msgr. B. H. Skahill. Pro Čechy dojíždí kněz z Vining, Iowa.

MEDFORD, MINN.:

Kristus Král. Farář: Rev. Harold B. Mountain.

MEGARGEL, TEX.:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Dojíždí kněz ze Seymour, Tex.

MELVILLE, SASK., CANADA:

40 českých rodin pod duchovní správou Otce O. M. I.

MENOMINEE, MICH.:

Polsko-česká osada sv. Vojtěcha. Farář: Rev. Viktor Karch, 319 Broadway.

MILLADORE, WIS.:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. J. B. Marks.

MILLIGAN, NEBR.:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. J. Henahan.

MILWAUKEE, WIS.:

Osada sv. Jana Nepomuckého. Farář: Rev. Josef Wamser. Kaplan: Rev. Jiří Hopf, 3442 N. 38th Street.

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Václav Kozák. Kaplan: Rev. Jiří Beltzinger, 1410 W. Scott St.

MINNEAPOLIS, MINN.:

Osada P. Marie Ustavilčné Pomoci. Farář: Rev. Stanislav J. Srnec, 419 — 21. Ave. So.

MINNEOTA, MINN.:

Smišená osada sv. Jana Křtitele. Dojíždí Rt. Rev. Msgr. Fr. Prokeš z Lakefield, Minnesota.

MISHICOT, WIS.:

Smišená osada sv. Kříže převážně česká. Farář: Rev. Anthony Bethley.

MONONA, IOWA:

Osada sv. Patrika. Několik českých rodin, kterým dosluhuje kněz z Fort Atkinson, Iowa.

MONTFORT, WIS.:

Osada sv. Tomáše Apoštola. Farář: Rev. Ambrose W. Holzer. Asi 35 rodin.

MONTGOMERY, MINN.:

Osada Nejsv. Vykupitele. Farář: Rev. Fr. J. Tomek. Kaplan: Rev. Robert Bastýř ml.

MONTPELIER, WIS.:

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Jan Johánek. (P. O. R. 3, Luxemburg).

MOORLAND, IOWA:

Smišená osada Panny Marie Dobré Rady. Farář: Rev. R. Obermire.

MORAVIA, MINN.:

Osada sv. Václava. Přifafena k Owatonna; dojíždí Rt. Rev. Msgr. Edw. Kasal.

MORAVIA, TEX.:

Osada Nanebevstoupení Páně. Dojíždí důst. p. ze St. John's.

MORSE BLUFF, NEBR.:

Osada sv. Jiří. Farář: Rev. Henry Denis.

MOSINEE, WISCONSIN:

Osada sv. Pavla. Farář: Rev. Josef Tetzlaff.

MOULTON, TEXAS:

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Emil Vinklárek. Kaplan: Rev. Bernard Goebel.

MOUNT TABOR, WIS.:

Osada sv. Josefa. Dojíždí Rev. František Leštinský z Hillsboro, Wis.

MULL, ONTARIO, CANADA:

Osada sv. Isidora. Dojíždí Very Rev. Ladislav, O.F.M. Cap., z Blenheim.

MUNDEN, KANSAS:

Osada sv. Jiří. Dojíždí Very Rev. Msgr. Cornelius Brown z Belleville, Kansas.

MUSCODA, WIS.:

Smišená osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rev. F. Lewandowski.

NADA, TEXAS:

Smišená osada Narození Panny Marie. Farář: Rev. Edmund Bílý.

NECEDAH, WIS.:

Smišená osada sv. Františka z Assisi. Farář: Rev. Stanislav Chlíček.

NEEDVILLE, TEXAS:

Osada sv. Michaela. Farář: Rev. T. W. Kappe.

NEKOMA, N. D.:

Smišená osada sv. Eduarda. Farář: Rev. M. Miller.

NEVA, WISCONSIN:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Jindřich Hubert, P. O., Antigo, Wis.

NEW BOHEMIA, VA.:

Osada Božského Srdce Páně. Farář: Rev. Vavřinec Procházka, O.S.B. Rt. 2, Petersburg, Virginia. Dojíždí též do osady sv. Jana Nep., Fort Fisher, Dinwiddie County.

NEW DENMARK, WIS.:

Osada Nejsv. Trojice. 40 českých rodin. Dojíždí Rev. Chester A. Dionne z Denmark, Wis.

NEW HRADEC, N. D.:

Osada sv. Petra a Pavla. Farář: Rev. Ladislav Brydl.

NEW MARKET, MINN.:

Osada sv. Mikuláše. Rev. Leonard Hirman.

NEW PRAGUE, MINN.:

Osada sv. Václava. Farář: Rt. Rev. Msgr. Cyril Popelka. Kaplani: Rev. Alfred Skluzáček a Rev. F. Cussler.

NEW YORK, N. Y.:

Osada Panny Marie Ustavilčné Pomoci. V duchovní správě: Důstp. Vincent J. Kelly, C.S.S.R., Eduard Stelmoschuk, C.S.S.R., Josef Větrovec, C.S.S.R., Mark Cleary, C.S.S.R., Thomas McPartland, C.S.S.R.

Kaple sv. Václava, 1341 York Ave., New York, New York.

NEWPORT (P. O. Solon), IOWA:

Missie Panny Marie Růžencové. Dojíždí důst. p. z osady sv. Václava v Iowa City.

NICOLLET, MINNESOTA:

Osada sv. Pavla. Farář: Rev. Josef Penzimas.

NORMAN, WIS.:

Osada sv. Josefa. Kewaunee, R.F.D. No. 1. Farář: Rev. Hubert Nilles.

NORTH JUDSON, IND.:

Osada sv. Cyrilla a Methoděje. Farář: Rev. Ladislav Krause.

NORTH OLMSTED, OHIO:

Osada sv. Richarda, 26855 Lorain Rd. Farář: Rt. Rev. Oldřich Koráb. Kaplani: Rev. Josef Wagner a Rev. Petr Lenahan. Res. 26855 Lorain Rd. Škola: 1092 dětí.

NOVA TŘEBOŇ, MINN.:

Vis Třeboň, Minn.:

OAKES, NO. DAKOTA:

Smíšená osada sv. Karla. Několik českých rodin. Farář: Rev. Eduard McDonald. Kaplan: Rev. N. Kapaun.

ODELL, NEBRASKA:

Smíšená osada Panny Marie Ustavičné Pomoci. Farář: Rev. Edw. Valašek.

OLIVIA, MINNESOTA:

Smíšená osada sv. Aloisia. Farář: Rev. Theofil Szymanski.

OLMITZ, KANSAS:

Osada sv. Anny. Farář: Rev. Frant. Jerasa. Škola: 64 dětí.

OMAHA, NEBRASKA:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rt. Rev. Msgr. Barta, bis. rada. Kaplan: Rev. Robert J. Gass. 5438 S. 22nd St., So. Side.

Osada sv. Růženy. Farář: Rev. James Morin. Kaplan: Rev. Clifford Stevens, 4102 S. 13th St. Smíšená osada.

Osada sv. Vojtěcha. Farář: Rev. Václav Kočárnik, 2617 So. 31st St. Kaplan: Rev. Richard A. Wolbach.

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Antonín Tůma. Res. 1430 S. 14th St.

ORD, NEBRASKA:

Smíšená česko-polská osada Panny Marie Ustavičné Pomoci. Farář: Rev. Stanislav Gorak.

OTTER CREEK, IOWA:

Osada Největší Trojice. Rev. Jan Schmitz.

OWATONNA, MINN.:

Osada Nejv. Srdce Pána Ježíše. Farář: Rt. Rev. Msgr. Edward Kasal, kaplan: dpp. John Vincent a Sylvester Brown, 810 So. Cedar. Vyšší a osadní škola, 171 dítek; vyučuje 5 sester z řádu sv. Františka, 2 laické učitelky a 2 kněží.

OWENSVILLE, MO.:

Smíšená osada Neposkvrněného Početí Panny Marie. Farář: Rev. John Cowan.

OWOSSO, MICHIGAN:

Smíšená československá osada sv. Josefa. Farář: Jan Daniel, 915 E. Oliver Street.

OXFORD, IOWA:

Misie sv. Prokopa. Dojíždí Rev. Harvey Finefield z osady P. Marie.

OXFORD JUNCTION IOWA:

Osada Božského Srdce Páně. Farář: Rev. Josef Kissling.

PALM BAY, FLORIDA:

Smíšená osada sv. Josefa. Farář: Rev. Fr. J. Finnegan.

PARMA, OHIO:

Smíšená osada sv. Rodiny, York Rd., near Pleasant Valley Rd., Cleveland 30, Ohio. Farář: Rev. Wm. Benšek. Kaplani: Revs Victor Tome a Rev. Robert Knuff. Škola: 986 dítek.

PENELOPE, TEXAS:

Osada Narození Panny Marie. Farář: Rev. Bohumil Hrubý.

PEP, TEXAS:

Smíšená osada sv. Filipa Neri. Farář: dp. Frederick Hyland.

PHILLIPS, WISCONSIN:

Smíšená osada Panny Marie. Farář: Rev. Beda Černík, O.S.B.

PILOT POINT, TEXAS:

Smíšená osada sv. Tomáše. Farář: Rev. John H. Untereiner.

PILSEN, KANSAS:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Arthur Tonne.

PINE CITY, MINN.:

Smíšená osada Nep. Početí Panny Marie. Farář: Rev. Daniel McEnery.

PÍSEK, NO. DAK.:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Jan W. Roth.

PITTSBURGH, PA.:

Osada sv. Václava, 883 Progress St. N. S. Pittsburgh, Pa. Farář: Rev. Josef Kopecký.

PLASÍ, (P. O. Prague), NEBR.:

Osada sv. Cyrilla a Methoděje. Farář: Rev. John B. Pastorak.

PLATTE, SO. DAK.:

Smíšená osada sv. Petra. Farář: Rev. Roch Schirber.

PLATTSMOUTH, NEBR.:

Osada Panny Marie sv. Růžence. Farář: Rev. Walter Banach.

PLUM, TEXAS:

Osada sv. Petra a Pavla. Farář: Rev. James Ballemans.

PLZEN—SOLON, IOWA:

Misie sv. Petra a Pavla. Pro Čechy dojíždí kněz ze Cedar Rapids, Ia.

POCAHONTAS, IOWA:

Osada sv. Petra a Pavla. Farář: Rev. Walter Bruch. Pro Čechy dojíždí kněz z Duncan, Ia.

POTH, TEXAS:

Smíšená osada Největší Svátosti. Farář: Rev. Armand Florizoone, CICM.

PRAGUE, ALBERTA, CANADA:

Osada sv. Jana Nep. 25 českých rodin, 3 polské rodiny. Dojíždí třikrát za měsíc Rev. R. T. O'Neill z Viking, Alta, Canada.

PRAGUE, NEBRASKA:

Osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rt. Rev. Msgr. Vilém Režábek. Škola: 130 dětí.

PRAGUE, OKLAHOMA:

Osada sv. Václava. Farář Rev. H. Bartnik.

PRAHA (P. O. Flatonía), TEXAS:

Smíšená osada Panny Marie. Farář: Rev. Marcus Valenta.

PRAIRIE DU CHIEN, WISCONSIN:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rt. Rev. Msgr. Pawel Monarski.

PRAIRIEBURG, IOWA:

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. L. M. Urbánek.

PROTIVÍN, IOWA:

Osada Nejv. Trojice. Farář: Rev. Jaroslav Skluzáček. Kaplan: Rev. Stanislav Hájek.

RACINE, WISCONSIN:

Osada sv. Jana Nep. Farář Rev. Jos Maček. Kaplani: Rev. Edward F. Sippel a Rev. Jos. Soukup, 1911 Green St.

RAVENNA, NEBRASKA:

Smíšená osada Panny Marie Lurdské. Farář: Rev. Jakub Bauer.

RED LAKE, S. D.:

Osada sv. Prokopa. Dojíždí Rev. James Burns z Puckwana, S. D.

- REEDSVILLE, WIS.:**
Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Vilém Koutník.
- REGENT, NO. DAK.:**
Osada sv. Jindřicha. Farář: Rev. Joseph Schmitt.
- RICHMOND, TEXAS:**
Osada Nejsv. Srdce. Národnosti českomoravské 15%; polské 60% a jiné 25%.
- ROBSTOWN, TEXAS:**
Československá missie sv. Jana Nep. Farář: Rt. Rev. Msgr. Geo. Seečina.
- ROCK CREEK, MO.:**
Osada Panny Marie anglická sv. Jana Evangelisty. Farář: Rev. J. Wippermann.
- ROCKLAND LAKE, N. Y.:**
Československá osada sv. Michala. Dosluhují důst. Otcové Redemptoristé z New Yorku.
- ROSENBERG, TEXAS:**
Osada Panny Marie Růžencové. Farář: Very Rev. Jerome Tydlačka, děkan.
- ROSSFORD, OHIO:**
Slovenská osada ssv. Cyrila a Metoděje. Farář: Rev. Jos. Pastorek.
- ROWENA, TEXAS:**
Česko-německá osada sv. Josefa. Farář: Rt. Rev. Msgr. Andrew C. Marthaler.
- RUNGE, TEXAS:**
Smíšená osada sv. Antonína. Farář: Rev. Rudolph Hoffmann.
- SARGENT, NEBRASKA:**
Smíšená osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Josef Szynal.
- SARONA, WISCONSIN:**
Smíšená osada sv. Kateřiny. Dosluhuje Rev. Paul C. Boshold z Shell Lake.
- SAVAGE, MINN.:**
Osada sv. Jana Křt. Farář: Rev. C. Zlatkowski.
- SCAPPOOSE, OREGON:**
Osada sv. Václava. Farář: Rev. Josef Maník.
- SCIO, OREGON:**
Smíšená osada sv. Bernarda. Farář: Rev. Bernard Neuman, S.D.S.
- SCOTLAND, SO. DAK.:**
Smíšená osada sv. Jiří. Farář: Rev. Ladislav Dušek.
- SEALY, TEXAS:**
Osada Nep. Početí Panny Marie. Katolických rodin 278. Farář: Rev. Benjamin Holub.
- SEWARD, NEBR.:**
Osada sv. Vincence. Farář: Rev. Frant. Liebling.
- SEYMOUR, TEXAS:**
Osada Nejsv. Srdce Pána Ježíše. Farář: Rev. Eduard Bastien, O.M.I.
- SHELL LAKE, WIS.:**
Osada sv. Josefa, smíšená. Farář: Rev. Paul C. Boshold.
- SHERRY, (P. O. Blenker) WISCONSIN:**
Osada sv. Killana, 10 českých rodin. Farář: Rev. William Muehlenkamp.
- SHINER, TEXAS:**
Osada ssv. Cyrilla a Metoděje. Farář: Rev. Jan J. Hanáček. Kaplan: Rev. Sigmund Wojciechowski.
- SCHULENBURG R. 4 BOX 181, TEXAS:**
Osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rev. Emil T. Vinklerek.
- SCHULENBURG, TEXAS:**
Smíšená osada sv. Růženy z Limy. Farář: Rt. Rev. Msgr. Ant. F. Drozd. Kaplan: Rev. L. Fritz.
- SCHUYLER, NEBRASKA:**
Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Viktor E. Heřman.
- SILVER HILL, ALABAMA:**
Osada Pražského Jezulátka. Dojíždí: Rev. Philip Lambert z Roberstdale.
- SILVER LAKE, MINN.:**
Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Albert Šlechta.
- SLOVAN, WISCONSIN:**
Osada sv. Vojtěcha, asi 40 rodin. Dojíždí Rev. Rudolf J. Hodík z Casco, Wis.
- SMITHVILLE, TEXAS:**
Smíšená osada sv. Pavla. Farář: Rev. Clyde Holtman.
- OLON IOWA:**
Osada Panny Marie, Newport (P.O. Solon, Ia.). Osada ssv. Petra a Petra. Dojíždí důstojný pán ze Cedar Rapids pro Čechy.
- OLON, R. 43, OHIO:**
Osada sv. Rity. Farář: Rt. Rev. Msgr. Odfich A. Mazanec. Kaplan: Rev. Harry Winca, Rev. John Murphy a Rev. John J. Matty. Res. Baldwin Rd. and Parkway. Škola 750 dítek.
- SOUTH HEART, NO. DAK.:**
Smíšená osada P. Marie. Farář: Rev. Felix Andrews.
- SPENCER, NEBRASKA:**
Smíšená osada Panny Marie. Farář: Rev. Robert Steinhansen.
- SPILLVILLE, IOWA:**
Osada sv. Václava. Farář: Rev. John Chihak.
- ST. ANN (P. O. Yoakum), TEXAS:**
Dojíždí důst. p. Yoakum.
- ST. ANN'S MEMORIAL CHAPEL, VA.:**
Dojíždí Rev. Štěpán Šrahulek, O.S.B., z New Bohemia. P. O. Prince George, Va.
- ST. JOHN (P. O. Schulenburg R. 4), TEXAS:**
Smíšená osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rev. Edward C. Bartsch. Dojíždí se do Moravia, Tex.
- ST. LOUIS, MISSOURI:**
Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. A. J. Prokeš, 1625 So. 11th St. Kaplan: Rev. Vincent Walz. Osada sv. Václava. Farář: ST. MARY'S, P.O. Hallettsville Rt. 4, jinak: Smothers Creek, TEXAS: Rev. Henry Pšenčík.
- ST. PAUL, MINN.:**
Osada sv. Stanislava. Farář: Rev. V. J. Jiráček. 398 Superior Street. Kaplan: Rev. Richard Skutzáček.
- ST. PAUL, NEBRASKA:**
Osada ssv. Petra a Pavla. Farář: Rev. Antonín Figierski.
- STAMFORD, TEXAS:**
Osada sv. Kevina vyznávče. Dojíždí kněz ze Seymour, Tex.
- STANGELVILLE, WIS.:**
Osada sv. Vavřince. Farář: Rev. Rudolf N. Kerch.
- SUTTONS BAY, MICH.:**
Osada sv. Michaela. Farář: Rev. Charles Baker.
- SWARTZ CREEK, MICH.:**
Smíšená osada Panny Marie Královny Andělů. Farář: Rev. Joseph Robb.
- SWEET HOME, TEXAS:**
Osada Panny Marie Královny Míru. Farář: Rev. Bohumír Kuřátko.
- TABOR, MINNESOTA:**
Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Jan P. Merth.
- TÁBOR, NEBRASKA:**
Osada Narození Panny Marie. Dojíždí Rev. Antonín Pluháček z Heun, Nebraska.

- TĀBOR, SO. DAK.:**
Osada sv. Václava. Farář: Rev. Raymond Komman, O.S.B. Škola: 72 dětí.
- TAITON, TEXAS:**
Osada sv. Jana Nep. Dojíždí se z El Campo, Tex.
- TAUNTON, MINNESOTA:**
Osada sv. Cyrilla a Methoděje. Farář: rev. J. Pavelski.
- TAYLOR, TEXAS:**
Smíšená osada Panny Marie. Farář: Rev. E. A. Branden. Kaplán: Rev. _____.
- TIMKEN, KANSAS:**
Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Alois Clupny.
- TISCH MILLS, WIS.:**
Osada Narození Panny Marie. Farář: Rev. Donald Feller.
- TOBIAS, NEBRASKA:**
Smíšená osada sv. Josefa. Dosluhuje kněz z Miligan, Nebr.
- TOLEDO, OHIO:**
Českoslov. anglická osada Nejevětšího Růžence. Farář: Rev. Ondřej J. Blaško, 821 N. Wheeling St.
- TONY, WISCONSIN:**
Anglická missie sv. Antonína Pad. Asi 37 československých rodin. Farář: Rev. L. Lewandowski.
- TOUHY, NEBRASKA:**
Osada sv. Víta. Farář: Rev. Kazimír J. Dobrowski.
- TŘEBOŇ, MINN.:**
Osada Neposkvrněného Početí P. Marie. Dojíždí kněz z Montgomery, Minnesota.
- TROY, MISSOURI:**
Osada Nejsv. Srdce Páně. Farář: Rev. Václav Klarič.
- TURNERS FALLS, MASS.:**
Osada Panny Marie. Dojíždí důst. Otcová Redemptoristé z New Yorku.
- TWO RIVERS, WIS.:**
Smíšená osada sv. Lukáše. Několik českých rodin. Farář: Rev. Herman Schmitz. Kaplán: Rev. Adolf Doležal, 1814 Jefferson St.
- TYNDALL, SO. DAK.:**
Smíšená osada sv. Lva. Farář: Rev. Francis Cronin.
- ULYSSES, NEBRASKA:**
Osada Panny Marie Neposkvrněného Početí. Farář: Msgr. Jiří J. Schuster.
- UNION CENTER, WIS.:**
Osada sv. Terzie. Českých rodin asi 12. Farář: Rev. Roman Papierník.
- VALPARAISO, NEBR.:**
Osada Panny Marie, převážně česká. Farář: Rev. Richard J. Brombach.
- VEBLEN, SO. DAK.:**
Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Zygmunt Dzierzek, O.M.I.
- VERDIGRE, NEBR.:**
Osada sv. Václava. Farář: Rev. Karel J. Oborný.
- VERNON, TEXAS:**
Smíšená osada sv. Rodiny. Farář: Rev. Sebastian Krempel, O.F.M. Kaplán: Rev. Kurt Buranich, O.F.M.
- VERONA, NO. DAK.:**
Anglická osada sv. Rafaela. Několik českých rodin. Farář: Rev. Felix J. Preske.
- VESELEYVILLE, N. D.:**
Osada sv. Lukáše. Farář: Rev. Jar. Tománek.
- VESELI, MINNESOTA:**
Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Robert Dobhal.
- VESPER, WIS.:**
Smíšená osada sv. Jakuba. Většinou česká. Farář: Rev. Petr Rombalski.
- VINING, IOWA:**
Osada Panny Marie a osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Jos. Syrový.
- VODNĚANY, SCOTLAND P.O. SO. DAK.:**
Osada sv. Cyrilla a Metoděje. Dojíždí dp. Ladislav Dušek ze Scotland.
- WADSWORTH, OHIO: (U.S. Rt. 224)**
Osada Božského Srdce Páně. Farář: Rev. L. Anders, 272 Broad St.
- WAGNER, SO. DAK.:**
Smíšená osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rev. John J. Hyland.
- WAHOO, NEBRASKA:**
Osada sv. Václava. Farář: Msgr. Daniel E. Cooper. Kaplán: Rev. Adrian Herbek. Škola: 192 dětí.
- WAHPETON, NO. DAK.:**
Osada sv. Vojtěcha. Farář: Rev. E. Eckhart.
- WALFORD, IOWA:**
Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Donald Heine-man.
- WALLIS, TEXAS:**
Osada sv. Anděla Strážce. Farář: Rev. A. W. Nesvadba. Kaplán: Rev. A. Lažek. Drawer #429.
- WARSAW, NEBRASKA:**
Osada sv. Václava. Dosluhuje Rev. Anthony Figlierski ze St. Paul, Nebr.
- WAUBUN, MINNESOTA:**
Smíšená osada sv. Anny. 25 českých rodin. Farář: Rev. Denis Parnell.
- WAUKECHON, WIS.:**
Osada sv. Václava. Dojíždí Very Rev. Joseph C. Schaefer, 322 Main St., Shawano, Wis.
- WAUSAUKEE, WIS.:**
Smíšená osada sv. Augustina. Asi 40 českých rodin. Farář: Rev. Robert F. Sládek.
- WAUZEKA, WIS.:**
Osada Božského Srdce. Farář: Rev. Henry Cassidy.
- WEATHERFORD, TEXAS:**
Anglická osada sv. Štěpána. Asi 8 českých rodin. Farář: Rev. James Mullin.
- WEIMAR, TEXAS:**
Osada sv. Michaela. Farář: Rev. H. O. Rolf. Kaplán: Rev. Jan Bily.
- WEST, TEXAS:**
Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rt. Rev. Msgr. Ignác J. Valenta. Dva kapláni. Škola: 385 dětí.
- WEST POINT, NEBR.:**
Smíšená osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Very Rev. Herman Kaup, V.F. Kaplán: Rev. Robert A. Schmitz.
- WESTON, NEBRASKA:**
Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. O. Ekhaml. Škola: 105 dětí.
- WHARTON, TEXAS:**
Osada sv. Rodiny. 65 smíšených rodin. Farář: Rev. L. J. Price.
- WICHITA FALLS, TEXAS:**
Osada P. M. Královny Míru. Farář: Rt. Rev. Msgr. Vncent Mičola. Škola: 418 dětí.
- WILBER, NEBRASKA:**
Osada sv. Václava. Farář: Rev. Václav Beránek.
- WILSON, KANSAS:**
Osada sv. Václava. Farář: Rev. John F. McManus.
- WILSON, NEBRASKA:**
Osada Panny Marie Ustavičné Pomoci. Dojíždí Rev. Viktor E. Heřman ze Schuyler, Nebraska.
- WINONA, MINNESOTA:**
Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. James Habiger. Kaplán: Rev. Francis Galles, 560 E. Broadway.
- WITTING, TEXAS:**
Kaple sv. Antonína. Dojíždí Rev. H. F. Pšenčík ze St. Mary's.

WOODBURN, OREGON:

Smlíšená osada sv. Lukáše. Asi 20 česko-slovenských rodin. Farář: Rev. Jan Larkin.

WYNDMERE, NO. DAK.:

Anglická osada sv. Jana Křtitele. Asi 5 českých rodin. Dojíždí Rev. Valerian Paczek z Lidgerwood, N. D.

YANKTON, SO. DAK.:

Smlíšená osada Božského Srdce P. Ježíše. Farář: Rt. Rev. Msgr. James A. Reille. Kaplani: Rev. Richard Schmidt a Rev. Lawrence Johnson.

YOAKUM, TEXAS:

Osada sv. Josefa. Asi 60 českých rodin. Farář: Rev. Jan Matocha. Dva kaplani. Dojíždí se do osady sv. Anny. Škola: 339 dětí; vyš. škola: 121.

YUBA, WISCONSIN:

Kostel sv. Václava. Dojíždí Rev. Frant. M. Leštinský.

YUKON, OKLAHOMA:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Josef Mazalka. Škola 91 dětí.

ČESKÉ KATOLICKÉ ÚSTAVY V AMERICE

OPATSTVÍ SV. PROKOPIA, řádu sv. Benedikta. Rt. Rev. Gregory Roettger, O.S.B., Adm. Kněží 92, kleriků 9, bratří laiků 28. Kněží působí v du-Wis., Richmond, Va., a Sioux Falls, S. D. Adresa: St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.

KLÁŠTER BLAH. PANNY MARIE USTAVIČNÉ POMOCI, řádu Nejsv. Vykupitelé. Představený: Very Rev. Ferdinand Litz, C.S.S.R., vice kněží jak ve správě osady tak i na misiích a 2 ctih. bratry. (Viz. New York, N.Y.) Adresa: Redemptorist Fathers, 323 E. 61st St., New York, N.Y.

KLÁŠTER SV. VÁCLAVA, řádu Nejsv. Vykupitelé. Představený: Very Rev. Josef Větrovec, C.S.S.R., vice kněží ve správě osady a na misiích a ctih. bratr. (Viz. osada sv. Václava, Baltimore, Md.) Adresa: Redemptorist Fathers, 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.

CZECH JESUIT FATHERS, Czech Mission House, 4605 W. Broadway Ave., Montreal 28, Quebec, Canada. Rev. Václav Fejt, superior; 6 kněží, kteří působí na misiích a osadách.

PANENSKÝ KLÁŠTER NEJV. SRDCE PÁNA JEŽÍŠE, spojený s ústavem pro výchovu učitelů a vyšší dívčí školou. Představená: Velebná Matka M. Louise Hartwig, O.S.B. Sester 197, 4 novicky, 5 čekatelek. — Adresa: Benedictine Sisters of the Sacred Heart, Lisle, Du Page Co., Ill.

KONGREGACE ŠKOLSKÝCH SESTER de NOTRE DAME. Hlavní mateřinec v Čechách byl od r. 1854 v Horažďovicích, nyní je prozatím v Javorníku ve Slezsku. Provinciální mateřinec jest v Omaze na předměstí Florence, Nebraska. Zde je též provinciální noviciát. Provinciální představenou jest pro americké domy ctihodná Matka M. Alfonsa Sudová, místní představenou ve Florence ctihodná sestra M. Annuciata. Sester profesek 137, noviciek 7 a čekatelek 28. Adresa: Convent de N. D., 35th and State Sts., Omaha 12, Nebraska.

MARIAN SISTERS, Marian Center, Box 2, Waverly, Neb. Sr. Martha, sup. Rev. Edward Tuček, kaplan.

SESTRY TĚŠITELKY (z Brna, Moravy). CONSOLERS OF SACRED HEART OF JESUS, 237 W. Magnolia, San Antonio, Tex. Sr. M. Pelagia, sup.

VYŠŠÍ UČILIŠTĚ

ST. PROCOPIUS SEMINARY, LISLE, ILLINOIS. Chancellor: The Rt. Rev. Gregory Roettger, O.S.B. Adm. Rector: The Very Rev. Maur J. Dlouhy, O.S.B. Address: The Very Reverend Rector, St. Procopius Seminary, Lisle, Ill.

ST. PROCOPIUS COLLEGE, LISLE, ILLINOIS. Chancellor: The Rt. Rev. Gregory Roettger, O.S.B., Adm. President: The Rev. Daniel Kucera, O.S.B. Dean of Studies: The Rev. Valentine Skluzacek, O.S.B. Address: The Registrar, St. Procopius College, Lisle, Ill.

ST. PROCOPIUS COLLEGE HIGH SCHOOL, LISLE, ILL. — Chancellor: The Rt. Rev. Gregory Roettger, O.S.B., Adm. Principal: The Rev. Thomas J. Havlik, O.S.B. Address: The Principal, St. Procopius College High School, Lisle, Illinois.

JAEGER JUNIOR COLLEGE A AKADEMIE BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ, LISLE, ILL., pod správou ctih. Sester Řádu sv. Benedikta. — V Jaeger Junior College se vyučuje v prvních dvou letech kolleje (College). Akademie je přípravkou pro kollej (College) a věnuje se vyučování obchodním kursům. Vyučuje se všem, ve vyšších školách obvyklým předmětům, mimo řeč anglickou, českou a latinskou též řeč moderním; dle přání též hudbu, zpěvu, malbu, vyšívání, šití šatů a vaření. Adresa: Jaeger Junior College nebo Sacred Heart Academy, Lisle, Ill.

AKADEMIE "NAŠÍ MILÉ PANÍ" — NOTRE DAME ACADEMY — je státem uznaná přípravná na vstoupení do kolleje. Jest při ní též dvouletý kurs obchodní. Vyučuje se všem pro vyšší školy předepsaným předmětům v řeči anglické, jakož i náboženství, češtině, latině, francouzštině, španělštině, vaření, hudbě a zpěvu, šití a hotovení různých ženských ručních prací. Ředitelkou vyšší školy jest ctih. sestra M. Dolores de N. D. Adresa: Notre Dame Academy, 3501 State St., Omaha 12, Nebraska.

ČESKÉ DOBROČINNÉ ÚSTAVY

DOMOV SV. BENEDIKTA PRO STARCE A STÁŘENÉ. Pod vedením ctih. sester benediktinek z kláštera Božského Srdce Páně v Lisle, Illinois. Přijímají jsou za chovance muži od šedesátí pět

let, ženy od šedesátého roku. Adresa: Domov sv. Benedikta, 6930 W. Touhy Ave., Niles, Ill. Veškeré příspěvky buďtež zasílány na: St. Benedict's Home, 6930 W. Touhy Ave., Niles, Illinois.

ČESKÉ KATOLICKÉ ČASOPISY V AMERICE

NÁROD — týdeník. Vychází v sobotu. Vydavatelé: Řád českých benediktinů. Ředitel tiskárny: Rev. Václav Michalička, O.S.B. Šéfredaktor: Rev. Arnošt Žižka, O.S.B. Redaktoři: Dr. Tomáš Krejčí, Josef Kubát a J. C. Řeřucha. V Chicagu a Cicero, \$7.50 na rok. Mimo Chicagu \$7.50 ročně. Do Evropy \$8.50 ročně. Anglická příloha samostatně \$4.00. Adresa: "Národ", 1637 Allport St., Chicago 8, Illinois.

KATOLÍK — týdeník. Vychází každý pátek. závodu: Rev. Václav Michalička, O.S.B. Šéfredaktor: Rev. Arnošt Žižka, O.S.B. Redaktoři: Dr. Tomáš Krejčí, Josef Kubát a J. C. Řeřucha. Předplatné \$7.00 ročně. Do Kanady \$7.00, do Evropy \$8.00. Celoroční předplatitelé obdrží jako premií zdarma krásný kalendář "Národ". — Adresa: "Katolík", 1637 Allport St., Chicago 8, Illinois.

NOVÝ DOMOV — dvojtýdenník. Vychází každé pondělí a čtvrtek. Majitel: Vlad. Malec. Redaktor: Stanislav Stiborík. Předplatné: Na rok \$3.00. Adresa: "Nový Domov", Hallettsville, Texas.

NAŠINEC — týdeník. Vychází každý pátek. Majitel: Našinec Publishing Co. Redaktor: Jos. Maresh st. Předplatné na rok \$3.06. Adresa "Našinec", Granger, Texas.

VŮDCE — Náboženský měsíčník a orgán spolku Apoštolátu Modlitby pro české osady v Spojených Státech. Vydavatelé: Řád českých benediktinů. Vychází 15. dne každého měsíce. Redaktor: Rev. Václav Michalička, O.S.B. Předplatné pro Spoj. Státy \$2.00 ročně. Do Evropy \$2.25. Adresa: "Vůdce", 1637 Allport St., Chicago 8, Illinois.

KATOLICKÝ DĚLNÍK — Vychází jednou měsíčně. Úřední časopis Jednoty "Katolický Dělník". Řídící redaktor: Rev. Fr. J. Oborný, Dodge, Nebr. Spoluredaktor: Edward Vedral, 2440 So. Trumbull Ave., Chicago 23, Illinois.

THE HERALD (Věstník) — Úřední list Katolické Ústřední Jednoty. Vychází čtvrtletně, v měsících lednu, dubnu, červenci a říjnu. Redaktor: C. F. Vavřík. Adresa: Catholic Central Union, 1436 W. 18th Str., Chicago 8, Illinois.

POSEL — Čtvrtletní orgán České Katolické Jednoty. Redaktorka: Marie L. Král, 1643 S. Austin Blvd., Cicero 50, Illinois.

SEZNAM ČESKO-KATOL. JEDNOT VE SPOJ. STÁTECH A ADRESÁŘ JEJICH ÚŘEDNÍKŮ.

NÁRODNÍ SVAZ ČESKÝCH KATOLÍKŮ

Hlavní úřadovna: 2636 So. Central Park Ave., Chicago 23, Illinois.

Čestní předsedové: J. Em. Albert kardinál Meyer, arcibiskup chicagský; Jeho Excellence Gerald Bergen, arcibiskup, Omaha, Nebraska; Jeho Exc. Jan L. Mořkovský, biskup, Amarillo, Texas; Jeho Exc. Jiří Biskup, biskup, Dubuque, Iowa; nejdp. Gregory J. Roettger, O.S.B., administrátor opatství sv. Prokopa v Lisle, Ill.

Čestní místopředsedové: Msgr. Václav C. Hradecký, Duncan, Iowa. P.O. Britt; vldp. Josef Větrovec, C.S.S.R., 323 E. 61 St., New York, N. Y.; L. J. Sulák, La Grange, Texas; Václav Keřka, Cleveland, Ohio.

Kaplan: Msgr. Martin Krížka, 2651 S. Central Park Ave., Chicago 23, Illinois.

Předseda: Dr. Josef Čada, 2427 S. Lombard Ave., Cicero 50, Ill.

Místopředsedkyně: paní Viktorie Voller, 5338 W. 24th Place, Cicero 50, Ill.

Tajemnice: sl. Jeannette F. Krippner, 2456 S. Homan Ave., Chicago 23, Illinois.

Pokladník: Josef J. Janda, 2429 S. 61st Ave., Cicero 50, Ill.

Výkonný pokladník: Joseph G. Hodouš, 2222 S. Grove Ave., Berwyn, Ill.

Ředitelé: Dp. František Pokorney, 1431 S. Austin Blvd., Cicero 50, Ill.; dp. Karel Kolek, O.S.B., Lisle, Ill.; paní Marie Průša, 2652 S. Central Park Ave., Chicago 23, Ill.; sl. Marie Pitelka, 1822 W. 71 Pl., Chicago 36, Ill.; sl. Antonie Váňa, 1754 W. 18th St.,

Chicago 8, Ill.; paní Marie Král, 1643 S. Austin Blvd., Cicero 50, Ill.; Andrew G. Sirek, New Prague, Minn.; Charles Hronek, Cleveland, Ohio; paní Mary Koníček, Detroit, Mich.; paní Benita Paviš, Hallettsville, Texas; Vincent Koníček, Racine, Wis.; paní Františka Hejl, Yonkers, N.Y.; p. L. J. Sulák, LaGrange, Texas.

Členové poradního výboru: Soudce Frank H. Bicek, Berwyn, Ill.; Joseph Hucek, Berwyn, Ill.; paní Milada R. Janda, Cicero, Ill.; Joseph C. Kolář, Berwyn, Ill.; paní Eliška Nevšimál, Chicago, Ill.

KATOLICKÝ DĚLNÍK

Ústřední úředníci:

Duchovní ředitel: Rt. Rev. Msgr. W. C. Hradecký, Duncan, Iowa.

Předseda: Andrew G. Sirek, New Prague, Minn. První místopředseda: Frank Drahozal, 834 — 15 St. S.E., Cedar Rapids, Ia.

Druhý místopředseda: Jos. Rezníček, Dodge, Neb. Třetí místopředseda: Rudolf Faimon, Atwood, Kans.

Tajemník: Stanley F. Wagner, New Prague, Minn.

Pokladník: Jos. W. Ficenec, 2220 L St., Omaha 7, Neb.

Lékaři: Dr. Stanley Kučera, 819 W. 2nd St., Northfield, Minn.

Právní rádce: Jos. Pánek, 4841 S. 24th St., Omaha. První důvěrník: Jos. K. Proskočil, 2757 S. 13th St., Omaha 6.

Druhý důvěrník: Frank Staněk, Omaha, Neb. Třetí důvěrník: Jerry Sliva, Wallis, Texas.

KATOLICKÁ ÚSTŘEDNÍ JEDNOTA

(Catholic Central Union)

(Dříve zvaná Česká Katolická První
Ústřední Jednota)

Hlavní úřadovna: 1800 S. 18th Street, St. Louis 4, Missouri.

Výkonná úřadovna: 1431 W. 18th St., Chicago 8, Illinois.

Kaplan: Rev. Vojtěch Prokeš, 1625 S. 11th St., St. Louis 4, Mo.

Předseda: Edward E. Hejra, 14065 Pleasant Valley Rd., Cleveland 30, Ohio.

Mistopředseda: John J. Krieger, 5324 Bancroft Av., St. Louis 9, Mo.

Tajemník-pokladník: Frank J. Lidinský, úřadovna: 1436 W. 18th St., Chicago 8, Ill.

Výpomocný tajemník: M. J. Moudrý, 2404 S. Lombard Ave., Berwyn, Illinois.

Lékař: Dr. Jos. M. Ruda, 4140 W. 57th Pl., Chicago 29, Ill.

Ředitelé: Dp. Vojtěch J. Prokeš, St. Louis; Edward E. Hejra, Cleveland; M. J. Moudrý, Chicago; Dr. Jos. M. Ruda, Chicago; Fr. J. Lidinský, Chicago; John J. Krieger, St. Louis; John S. Klarič, St. Louis; Frank Repka, Assumption, Ohio; Clarence Leiblinger, Cleveland; William A. Brynda, St. Louis; Joseph J. Dolesh, Cleveland; Frank M. Houdak, Cleveland.

KATOLICKÁ JEDNOTA TEXASSKÁ

Kaplan: Rev. A. W. Nesvadba, P.O. Box 266, Wallis, Texas.

Čestný předseda: A. J. Kallus, Weid Route 2, Hallettsville, Texas.

Předseda: I. C. Parma, Granger, Texas.

Mistopředseda: Ludwig Šablatura, Rt. 2, Box 305, Corpus Christi, Texas.

Čestný mistopředseda: Hon. John Bača, Granger, Texas.

Tajemník: Amos Pavlík, Box 297, La Grange, Texas.

Pokladník: Emil S. Kovář, Box 297, La Grange, Texas.

Právník: Roman J. Bartosh, Box 696, Taylor, Texas.

I. ředitel: Jos. A. Válek, Rt. 3, Ennis, Texas.

II. ředitel: Boh. Kepřta, East Bernard, Texas.

III. ředitel: C. M. Janda, Rt. 3, La Grange, Tex.

IV. ředitel: Cyril Svrček, Rt. 2, West, Texas.

V. ředitel: Ignác Hostaš, Rt. 2, Seymour, Texas.

Vrchní lékař: Dr. Robert J. Wagner, Shiner, Tex.

KATOLICKÁ JEDNOTA SOKOL

Starosta:

Místostarosta: J. K. Proskočil, 2757 So. 13th St., Omaha, Nebraska.

Tajemník: Jan E. Beneš, 1305 So. 8th Street, La Crosse, Wisconsin.

Pokladník: Jos. Hodouš, 3925 W. 26th Street, Chicago 23, Illinois.

Náčelník: Frank Nevšmal, 2224 So. Kedvale Ave., Chicago 23, Illinois.

Náčelní: Mrs. Marie Průša, 2652 So. Central Park Ave., Chicago 23, Illinois.

CYRILOMETODĚJSKÁ LIGA

Hlavní úřadovny: 39 Fitzjohn Ave., London N.W., Great Britain; Via Conciliazone 1, Rome.

Zemský duchovní rádce pro Ameriku: Rev. Max Píkárd, St. Joseph's Church, Lankin, N. D.

ČESKÁ KATOLICKÁ JEDNOTA.

(Bývalá Česká Římsko-Katolická Jednota Žen ve Spoj. Státech Amerických, k níž se připojila bývalá Česko-Slov. Římsko-Katol. Podporující Jednota ve státu Ohio a Česká Římsko-Katolická Jednota Žen v Cleveland, Ohio.)

Hlavní úřadovna: 5349 Doloff Rd., Cleveland 27, Ohio.

Velkokaplan: Důst. p. Arnošt Žižka, O.S.B., 1641 S. Allport St., Chicago 8, Ill.

Velkopředsedkyně: Marie Králová, 1643 So. Austin Blvd., Cicero 50, Ill.

Velkomistopředseda: Karel J. Hronek, 3991 E. 42. St., Cleveland, Ohio.

Velkotajemnice: Anna Veverka, 3914 Hyde, Cleveland, Ohio.

Velkopokladnice: Marie Průšová, 2652 S. Central Park Ave., Chicago 23, Ill.

Velkofeditelstvo: Marie Tinglerová, 5343 Neosha St., St. Louis, Missouri; Rose Blake, 913 Eighth Ave., S.E., Cedar Rapids, Iowa; Marie Koníček, 3357 Pillman St., Detroit, Michigan; Mildred R. Janda, 3222 So. 61st Ct., Cicero, Illinois; Marie Vanous.

Redaktor: Karel Hronek, 5644 Broadway, Cleveland 4, Ohio.

ČESKÁ ŘÍMSKO-KATOLICKÁ JEDNOTA ŽEN VE STÁTU TEXAS.

Domov hlavní úřadovny v Yoakum, Tex.

Kaplan: Rt. Rev. Msgr. I. A. Valenta, West, Tex. Čestná předsedkyně: Josefa Habarta, Yoakum, Texas.

Předsedkyně: Mrs. Benita Pavlů, Hallettsville, Texas.

Mistopředsedkyně: Mrs. Rita Kallus, La Grange, Texas.

Tajemnice: Mrs. Carolyn Hrnčíř, Yoakum, Texas. Pokladní: Mrs. Marie Hybner, Yoakum, Texas.

Ředitelka dívčího oddělení: Miss Beasie Pustka Hallettsville, Texas.

I. ředitelka: Mrs. Angeline Kopecký, Galveston, Texas.

II. ředitelka: Mrs. Magdalene Muška, West, Tex.

III. ředitelka: Mrs. Anna Toman, Ganado, Texas.

IV. ředitelka: Mrs. Kristina Dafflek, Megargel, Texas.

V. ředitelka: Mrs. Anděla Repa, Granger, Texas.

Vrchní lékař: Dr. C. L. Kopecký, Yoakum, Tex. Právní rádce: Timothy G. Mareš, Granger, Tex.

ROLNICKÁ PODPORUJÍCÍ JEDNOTA SV. ISIDORA V TEXASU

Kaplan: Rev. Henry F. Pšenčík, Rt. 4, Hallettsville, Texas.

Předseda: Henry F. Šablatura, Ganado, Texas.

Mistopředseda: Frank Jufena, Hallettsville, Tex.

Tajemník: Raymond Toman, Ganado, Tex.

Pokladník: John Urbish, Hallettsville, Tex., R. 4.

Ředitelé: Bohumil Brosch, Rt. 4, Hallettsville, Tex.; Bohumil Hložek, Moulton, Rt. 1, Texas, a Ben. Hellinger, P. O. Flatonia, Rt. 2, Texas.

ČS. OREL V EXILU, ŽUPA SVATOVÁCLAVSKÁ

Hlavní úřadovna: 2431 S. Central Park Ave., Chicago 23, Ill.

Duchovní rádce: Rev. Jiří Maria Svoboda.

Starosta:

KATOLICKÝ DĚLNÍK

má životní pojištění

pro každého člena katolické rodiny.

RŮZNÉ DRUHY A VÝHODY

**Hlaste se u místního spolku aneb pište na
KATOLICKÝ DĚLNÍK, New Prague, Minn.**

Úřednictvo:

Čestný předseda
Čestný důvěrník
Duchovní fidiel
Předseda
První místopředseda
Druhý místopředseda
Třetí místopředseda
Tajemník
Pokladník
Lékař
Právní rádce
Ředitelé

Most Rev. John L. Mořkovský, Bishop of Amarillo, Tex.
V. F. Jelínek, Omaha, Nebr.
Rt. Rev. Msgr. Vác. Hradecký, Duncan, Iowa
A. G. Sirek, New Prague, Minn.
Fr. G. Drahozal, Cedar Rapids, Ia.
Jos. J. Reznicek, Clarkson, Nebr.
Rudy Faimon, Stratton, Nebr.
S. F. Wagner, New Prague, Minn.
Jos. W. Ficencoc, Omaha, Nebr.
Dr. S. T. Kučera, Northfield, Minn.
Joseph C. Panek, Omaha, Nebr.
Jos. K. Proskočil a Fr. J. Staněk, Omaha, Nebr.
Jerry Sliva, Wallis, Texas

Zákonitě povolení obchodu v 15 státech.

KATOLICKÁ ÚSTŘEDNÍ JEDNOTA (Catholic Central Union)

První podpůrná organizace katolických Čechů v Americe.
Založená v St. Louis r. 1877.

N a b í z í

KATOLICKÝM RODINÁM — MUŽŮM, ŽENÁM A DÍTKÁM

výhody moderní pojišťovny

Devět druhů populárních certifikátů pro dítky od narození
do 16. let stáří a pro dospělé do stáří 55. let.

Dopíšte si o seznam certifikátů a platební podmínky.

CATHOLIC CENTRAL UNION

American Hall Building

1436 W. 18th St. (Phone CAnal 6-5509) Chicago 8, Illinois

Your Savings Will Earn
4½ % Per Annum at

HEMLOCK FEDERAL Savings and Loan Assn.

5140 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

Joseph P. Gavron, Pres.

Phone: HEmlock 4-0600

Savings and Loan Associations are
Legal Investments For Surplus
Lodge Funds

SAFETY

50 Years of Service

Attractive
Dividends

Morton Park Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

5221-25 W. 25th Street
Cicero 50, Illinois

SOLO[®]

Cake and Pastry FILLINGS

...the instant filling

The #1 Cake and Pastry
Filling in the Industry

Available in

Poppy Apricot Almond Prune Date
Pineapple Peach Cherry Nut

ALSO AT YOUR LOCAL MARKET:

SOLO Dried Mushrooms
SOLO Whole Poppy Seed

SOLO Saffron
SOLO Anchovy Paste
SOLO Raisin Sauce

SOLO[®]

FOOD PRODUCTS

SOKOL and COMPANY

Chicago 11, Illinois

Send for New Recipe Booklet of European Recipes
Made quick and easy — Include 25c to cover postage and handling.
SOKOL & COMPANY — 241 E. Illinois St., Chicago 11, Ill.

1st SAVINGS

of LA GRANGE PARK

Corner: 31st and Blanchan • La Grange Park, Illinois • FLEETWOOD 4-6000

Officers:

Richey V. Graham, Sr., Chairman of the Board
Joseph Serhant, Vice-President and Attorney

Richey V. Graham, Jr., President
Edward J. Klecka, Secretary

Úsporové vklady pojištěny do \$10,000.00 vládní agenturou
Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

ÚSPOROVÉ ÚČTY VÍTANY.

ČESKÝ PLUMBARSKÝ ZÁVOD

HENRY SWADE

**Certified Plumbing and Heating
Contractors**

**HENRY SWADE, SR.,
President**

**HENRY SWADE, JR.,
Manager**

Telefony: PI oneer 9-1410

LA wndale 1-1214

**JOBING AND REPAIRING
PROMPTLY ATTENDED TO**

6721 WEST CERMAK ROAD

BERWYN, ILLINOIS

1883

ŘÁD

1964

KATOLICKÝCH LESNÍKŮ

Bratrská a sesterská pojišťující jednotka
(A Legal Reserve Fraternal Society)

Poskytuje duchovní, společenskou a tělocvičnou činnost a nabízí 17 druhů pojistek katolickým mužům a ženám ve stáří od 16. do 65. let.

Certifikáty jsou vystaveny mužům a ženám bez omezování výše pojištění s výhodou dvojnásobného pojištění v pádu nahodilé smrti.

Pro hochy a dívky do 16. let stáří nabízí 13 druhů moderních certifikátů.

POPLATKY A VÝHODY ZALOŽENY NA
C.S.O. TABULCE S 2½% SÚROČENÍM

Všechny životní a nadační certifikáty poskytují následující nazadatelné výhody:

PŮJČKY V HOTOVOSTI

VYROVNÁNÍ V HOTOVOSTI

ZAPLACENÉ CERTIFIKÁTY

CERTIFIKÁTY S PRODLOUŽENÝM POJIŠTĚNÍM

PŮJČKY NA ZAPLACENÍ POPLATKŮ

DIVIDENDY — Členské certifikáty, na něž požadované poplatky placeny jsou po dva anebo více roků, podílí se na přebytečném zisku jednoty v podobně ročních dividendů.

George H. Crowns,
Chairman of the Board

Richard T. Tobin,
High Chief Ranger

C. A. Rousseau,
Vice High Chief Ranger

Louis E. Caron,
High Secretary

Joseph Hucek,
High Treasurer

O podrobnosti týkající se členství, poplatků a výhod tažte se našeho místního zástupce aneb dopište na hlavní úřad

Catholic Order of Foresters

HIGH COURT OFFICE

305 W. Madison St.

Chicago 6, Illinois

Spořitelna "Atlas" v Chicagu

Krajanským spolkům, organisacím,
obchodníkům a jednotlivcům
v Chicagu a po celých Spoj. Státech
nabízíme své služby
při ukládání úspor a
dělání půjček na majetky.

VŠECHNY VKLADY POJIŠTĚNY
DO \$10,000 AGENTUROU
VLÁDY SPOJ. STÁTŮ.

Platíme
dividendy z úspor
dvakrát do roka

— 1. LEDNA a 1. ČERVENCE —

ATLAS
Federal
SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
JOHN J. KUČERA, Předseda
3901 West 26th Street
Lawndale 1-1300
Chicago 23, Illinois.

Patent
Pending

Mushroom (Houby) SWEAT SHIRTS \$3⁵⁰

The new rage, fleece-lined
with white flocked lettering,
sizes S. M. L. XL.

No C.O.D. Please send check or money
order. State size. Allow 2 weeks for
delivery.

Only Available at

6401-19 W. Cermak Rd.

NORBERT SPĚVÁK

pozemkový obchod
MAJETKY NA PRODEJ.
PŮJČKY NA MAJETKY.
POJIŠTĚNÍ VŠEHO DRUHU.

3522 West 26th St., Chicago 23, Ill.

Telefon: Bishop 7-6900

Residence: GUnderson 4-1002

ČTĚTE A ROZŠIŘUJTE
KATOLICKÝ TISK

OSOBNĚ PROVÁZENÉ VÝPRAVY DO ČESKOSLOVENSKA LETADLEM NEB LODÍ

JEDNOTLIVÉ ODLETY A ODJEZDY SDĚLÍME NA POŽÁDÁNÍ.

Zastupujeme všechny lodní a letecké společnosti.

Pamatujte na vaše milé ve staré vlasti vhodným dárkem.

Na požádání pošleme vám TUZEX ilustrovaný ceník.

HLASTE SE NEB PIŠTE — RÁDI VÁM POSLOUŽÍME.

SKALA - WEBER TRAVEL AGENCY

7034 Cermak Road

Berwyn, Illinois

Tel. Bishop 2-1512

Pioneer 9-1333

RIDGELAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6650 W. CERMAK ROAD, BERWYN, ILLINOIS

Tel.: GUnderson 4-7600

ZALOŽEN ROKU 1921

Otevřte si u nás výnosný spořitelní účet.

VŠECHNY VKLADY POJIŠTĚNY DO \$10,000.00.

WILLIAM J. RAYSPIS, president.

Soukal Floral Co.

6118 ARCHER AVENUE • CHICAGO 38, ILLINOIS
TELEPHONES • RELiance 5-1000 • PORTsmouth 7-7055

REXALL LÉKÁRNA BI 7-7550

Riedl's Prescription PHARMACY

J. E. Riedl, B.S., R.Ph.
E. J. Riedl, B.S., R.Ph.

ČESKÁ LÉKÁRNA

- Břišní opěrné obvazy.
- Elasticke punčochy

Vyřizujeme prescriptions
na různé léky pro Evropu.

3156 ZÁP. 26. ULICE

CHICAGO 23, ILL.

(Východně od Kedzie Ave.)

KABÁTOVA ČERNÁ MAST'

Mast', která táhne a hojí

Mast' je připravována z prostředků
nejvýše utišujících a léčivých. Léčí
vyrážky — boláky — spáleniny —
opařeniny — pořezaniny a odřeniny
na kůži. Mast' tato jest zaručená.
Cena \$1.50 s poštou. Je k dostání v
lékárnách v Chicagu i předměstí. Neb
pište přímo na adresu:

ALOIS KABAT CO.

3156 W. 26th St.,
Chicago 23, Ill.

Česká Katolická Jednota

Poskytuje celorodinné pojištění od
útlého mládí do 60 let

ZÍSKÁTE VSECHNY VÝHODY MODERNÍHO ŽIVOTNÍHO
POJIŠTĚNÍ S KTERÝMKOLIV CERTIFIKÁTEM

Půjčky v hotovosti

Vyrovnání v hotovosti

Zaplacené certifikáty

Certifikáty s prodlouženým pojištěním

Půjčky na zaplacení poplatků

POJIŠTĚNÍ OD \$500 DO \$5,000

1. Celoživotní—platí se celý život
2. Dvacet let platu—platí se 20 let
3. Dvacetileté nadační—splatné za živa po 20 letech
4. Zaplacené v 60 letech—platí se do 60 let stáří
5. Zaplacené v 70 letech—platí se do 70 let stáří
6. Nadační v 60 letech—splatné za živa v 60 letech

ODBOR MLÁDEŽE

1. Do věku 16 roků—25c měsíčně (Pojištění do \$500.00)
2. Celoživotní
3. Dvacet let platu
4. Dvacet let nadační
5. Nadační (Educational) splacené v 18 letech

Dividendy vypláceny nepřetržitě po 26 roků

Vyplacen obnos \$412,138.17

Rev. Ernest Zizka, O.S.B., velkokaplan

Marie L. Kral, velkopředsedkyně — Karel Hronek, velkomístopředseda

Anna M. Veverka, velkotajemnice — Marie Prusa, velkopokladní

Ředitelstvo:

Marie Tringl — Rose Blake — Marie Konicek — Mildred R. Janda — Marie Vanous

**O podrobnosti týkající se členství, tažte se úřednic místních spolků
neb dopište na hlavní úřadovnu**

ČESKÁ KATOLICKÁ JEDNOTA

5439 DOLLOFF ROAD

CLEVELAND, OHIO 44127

BANKING SINCE 1897

SKALA NATIONAL BANK

1817 - 19 So. Loomis St.

Chicago 8, Illinois

**VLASTNICTVÍ SVÉHO DOMOVA —
KOUSKU TĚ KRÁSNÉ AMERIKY,
jistě jest touhou mnohého z vás.**

Dovolte nám abychom vám mohli uskutečniti vaše přání.
Navštivte naši úřadovnu a porad'te se dříve s námi.

C. KEMF

**REAL
ESTATE**

3857 W. 26th Street, Chicago, Ill. Tel.: CRawford 7-0810
6016 West 26th St., Cicero, Ill. Tel.: OLympic 6-4420

Máme bohatý výběr majetků v Chicagu a předměstích.
DOVOLTE, ABYCHOM I VÁS USPOKOJILI.

Cestovní a turistická kancelář

BAŠTA-MUSIL & CO.

3919 W. 26th Street

Chicago 23, Illinois

Telefon CRawford 7-4800

spolehlivě a rychle zprostředkuje Vám:

**Letecké, lodní a vlakové lístky * tury * vystaví travelers Checks
* odesílání peněz do zahraničí ***

Přihlášky přijímáme osobně, písemně a telefonicky.

Novinky u Pancnera v Berwyn

Nejnovější dlouho-hrající rekordy, 33 $\frac{1}{2}$ rpm:

- APON-2481 SOUVENIRS FROM PRAGUE: Mladá vdova, Kladno ty černé Kladno, Lešetínský kovář, Akáty bílé, Džulajda a jiné. \$4.95, pošt. \$5.20.
APON-2482 CZECH MARCHING SONGS: Šla má milá na houby, Už mou milou, Čtyři páry bílých koní, Po starých zámekých schodech a jiné. \$4.95, poštou \$5.20.
ZLATÉ ČESKÉ VZPOMÍNKY: Kde domov můj, Lodička, Ta naše písnička česká, Sukýnka, Zdenička a jiné. Zpívá český pěvecký sbor z Dallas, Texas. \$3.98, pošt. \$4.23.
AL GREBNICK a jeho kapela, z Nebrasky. Máme 5 různých rekordů. Pište si a seznam!

NOVÉ DRUHY ČOKOLÁDOVÝCH CUKROVINEK Z EVROPY:

Tři rozdílné assortmenty na VÁNOČNÍ STROMKY:

1. Vánoční čokoládové ozdoby z Československa, k zavěšení na stromky, balené v pestrém staniolu, 24 kusů v krásné úpravě \$1.25, poštou \$1.55.
2. Jiný druh z Maďarska, 15 kusů poněkud větších, obsahuje podkovičky, jahůdky, ryby, ořechy a jiné. \$1.25, poštou \$1.55.
3. Třetí rozdílná krabice z Maďarska, 15 kusů, obsahuje koule, zvony, lampiony a jiné. \$1.50, poštou \$1.95.

Žádejte úplný seznam cukrovinek!

Máme obrovský sklad VÁNOČNÍCH BLAHOPŘEJNÝCH LÍSTKŮ všeobecných i pro každého člena rodiny v české i slovenské řeči v cenách: 10, 15, 25 a 35 centů. Karty vlastního nákladu jsou opatřeny na zadní straně značnou PANCNER. Také máme karty německé, chorvatské, italské, polské a jiné.

KARLOVARSKÁ SŮL z Karlových Varů, balíček \$1.55, poštou \$1.85.

POCHOUTKY:

HERZŮV světoznámý SALÁM — HUNGARIAN BRAND, 1 libra \$2.15, poštou \$2.65.

Celý kus průměrně 3 $\frac{1}{4}$ lb. \$6.75, poštou \$7.50.

PRAŽSKÁ ŠUNKA, net váha 2 lb. v plechovce, \$2.19, poštou \$2.85.

KAFÍČKO — čokoládová zrnka kávy s tekutou náplní rumové příchutí, 1 lb. \$1.10, poštou \$1.55, 5. lb. krabice \$5.25, poštou \$6.35.

Mnohé jiné, žádejte seznam.

SUŠENÉ HŘÍBKY výborné jakosti, 1 lb. \$5.95, poštou \$6.50.

TRHANÉ KRUPKY (na "kubu"), 1 lb. 19c, poštou 59c.

Imp. OPLATKY na dorty, 9 $\frac{1}{2}$ inče v průměru, 10 kusů v krabici, 75c, poštou \$1.05.

Hlaváčova RUMOVÁ TREST s návodem na zhotovení rumu, výborná. Cena \$2.50.

ŠAFRÁN, VANILKA, OETKERŮV prášek do pečiva a VANILKOVÝ CUKR, PROSO, MLÝNKY NA MÁK, NA MASO a jiné.

Žádejte úplný seznam zboží!

Stále oznamované směsi čajů TATRA — Jelínkovy výrobky: BOLVEN, ZDRA-VI-TAMIN a MORAVSKÉ MAZÁNÍ, dále mast NONAT — též HOBOKO a BEEF-IRON and WINE — rovněž KAUCKÉHO produkty máme stále na skladě a prodáváme za stejné ceny.

(Zákazníky ve státu Illinois upozorňujeme, aby na každý \$1.00 zaslali o 4c více na státní daň.)

T U Z E X

Potravinové balíčky beze cla, nebo dárkové poukazy do Československa vyřizujeme nejrychlejší cestou — spolehlivě a zaručeně. Seznam zdarma.

F. PANCNER

6514 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, ILLINOIS

**Od roku 1887 tisíce užívalo tento ZNÁMÝ ŽALUDEČNÍ
TONIC lék k boji proti zácpě a jejím následkům!**

Dostaňte si láhev Trinerova vína dnes a nechte jeho příjemně chutnající, zácpu odstraňující účinky pracovat! za vás. (Upozornění: Pokud nemůžete dostat Trinerovo víno ve vašem obchodě, zašlete \$1.50 se jménem vašeho obchodníka na: Jos. Triner Corp., 4053 Fillmore, Chicago 24, a velká láhev Trinerova hořkého vína bude vám zaslána ihned poštou vyplaceně.)

Trinerovo Hořké Víno

PSACÍ a POČÍTACÍ STROJE

MÁM PSACÍ STROJE VE VŠECH RECIH.

Všech značek prodá, půjčí, opraví neb vymění se zárukou

RUDY DVOŘÁK

ODBORNÝ ČESKÝ ZÁVOD

3506 W. 26th St.

Chicago 23, Ill.

522-2231

J. LINHART & SONS

MORTICIANS

6820 West Cermak Road.

Berwyn, Illinois

Phone: Pioneer 9-2255

1345 West 19th Street

Chicago 8, Illinois

Phone: Canal 6-0915

Established 1885

ASSETS OVER \$100,000,000.00

FRANK T. SEDLACEK *president*

4 1/2%
DIVIDEND
ON REGULAR
SAVINGS
ACCOUNTS

**EARN HIGHER DIVIDENDS
ON YOUR SAVINGS!**

"at the sign of
the weather torch"

OLYMPIC SAVINGS

**AND LOAN
ASSOCIATION**

6201 W. Cermak Rd., Berwyn • Ph.: Bl 2-2424-ST 8-6201

John A. Mallin

KOSTELNÍ MALÍŘ
(Decorative Artist)

2252 W. Devon Ave.

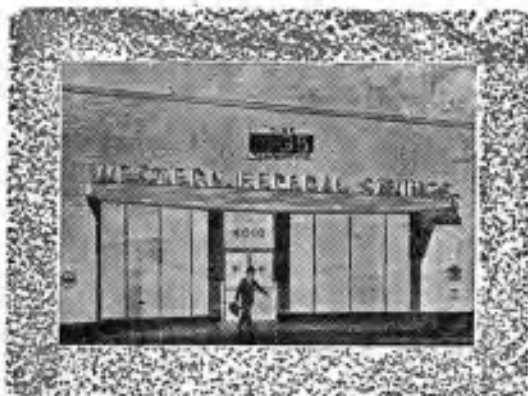
Tel. SHeldrake 3-1687

Chicago, Illinois

(Designers and Decorators of St. Procopius Church)

ZALOŽEN R. 1904.

4010 W. 26th Street

Chicago 23, Ill.

Všechny vklady federálně pojištěny až do \$10,000

LAwndale 1-7755

Přes 60 let spolehlivé a poctivé služby v Chicagu a okolí.

GUARANTY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

3854-56 West 26th Street (roh Springfield)
Chicago 23, Illinois CRawford 7-5300

*Veškeré vklady pojištěny do \$10,000.00
vládní agenturou*

**FEDERAL SAVINGS & LOAN
INSURANCE CORPORATION**

**POTŘEBUJETE-LI: POMOC S FEDERÁLNÍ
DANÍ Z PŘÍJMU NEBO POJIŠTĚNÍ,
MOJE MENŠÍ ÚŘADOVNA VÁM DÁ VĚTŠÍ
SLUŽBU, NEB MÁM VÍCE ČASU.**

JAMES KRÁL

(bývalý deputy collector)

2616 S. Pulaski Rd., Chicago 23, Ill.

1911 East 31st St., La Grange Park, Ill.

(Roh Maple Ave. a 31st Street)

Tel.: CRawford 7-0763 — FLeetwood 2-8343

WHOLESALE

RETAIL

Phone 522-0151

LAWNDALE MEAT PRODUCTS CO.

PRAŽSKÝ — HOT PÁRKY — HO TLOAVES

CHOICE FRESH MEATS

3617 WEST 27th STREET

CHICAGO 23, ILLINOIS

★ **RODINNÉ CESTY A VÝPRAVY DO ČESKOSLOVENSKA** ★

**Prázdninové cesty do Evropy, Hawaïi, Bermuda, Dálný Východ
a Okolo Světa — lodí neb letadlem —**

ku spokojenosti zařídí osvědčená cestovní kancelář

SOCHOR TRAVEL SERVICE

103 Washington Ave. — Endicott, N. Y.

"My jsme tam už byli vícekrát."

NAPIŠTE, ASI KDY A KAM SE ZAJÍMÁTE.

"NOVÁ BUDOVA"

COLUMBIA SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

BÝVALÁ LAWDALE SAVINGS

Půjčky na nové majetky a přestavby.

Rychlá a svědomitá služba.

9101-09 West Cermak Rd.

North Riverside, Ill.

Phone Riverside: 447-7500

Phone Chicago: 242-4656

Přes 63 roků vzorné služby.

Joseph J. Houda, předseda

Mildred R. Janda, místo-předs. • tajemnice

VŠECHNY VKLADY POJIŠTĚNY DO \$10,000 AGENTUROU VLÁDY SPOJ. STÁTŮ.

OTEVŘTE SI U NÁS NOVÝ VKLADNÍ ÚČET.

Platíme 4 1/2 % dividendy z úspor dvakrát do roka.

Home Loans — ohnivzdorné skřínky — pojištění.

JOHN J. KUČERA

3901 W. 26th St.

Tel. Lawndale 1-1300

CHICAGO 23, ILL.

REALITNÍ OBCHOD

**Majetky na prodej — Půjčky
Pojištění všeho druhu.**

Spolehlivost.

Úslužnost.

Vzorná obsluha.

JOHN T. CHRÁSTKA

Pohřební ústavy:

3440 záp. 26. ulice

Tel.: 762-1211

6301-5 záp. Cermak Road

Tel.: STanley 8-8240

**Po více jak 40 roků slouží naši české
veřejnosti a největší počet pohřbů s nej-
větší svědomitostí vypravených mluví
sám za sebe.**

BEZPEČNÉ A VÝNOSNÉ UKLÁDÁNÍ PENĚZ NABÍZÍ
MANNING SAVINGS & LOAN ASSN.

2854 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Bishop 7-7080

Založeno roku 1887.

ŠETŘTE POŠTOU NEBO OSOBNĚ. — Vklady pojištěny do \$10,000.

Platíme v přítomné době nejvyšší dividendy na vaše vklady.

Peníze uložené před 15., ponesou dividendy od 1. v měsíci.

Půjčky na majetky — dlouhodobé — na mírné splátky.

LOUIS J. MAYER & CO., Real Estate & Insurance

Nájem, prodej, výměna a spravování majetků, ve stejné budově.

Úplná

Cestovní

Služba

HEGER TRAVEL BUREAU

6118 West Cermak Road

CICERO 50, ILL.

Telefon: TOWNhall 3-4774 -- 3-4775

4½% OLYMPIC

On Regular Savings

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6201 W. CERMAK RD.

BERWYN, ILLINOIS

Značky bezpečnosti, které dodávají důvěru

Tisíce investují pro mimořádný příjem
 a bezpečnost pojištěnou do \$10,000

ASSETS OVER \$100,000,000.00

F. T. SEDLÁČEK,
 předseda.

R. R. NOVOTNÝ,
 tajemník.

ANTHONY J. ADOLF

A. G. Adolf
 1021 West 19th Street

B. J. Adolf, RN
 Chicago 8, Ill.

Bishop 2-2966

BERWYN FUNERAL HOME

"Heart of the Western Suburbs"

2921 So. Harlem Avenue

Berwyn, Illinois

Gunderson 4-4111

**PLUS
FREE
GIFTS**

- Savings in by the 15th
earn dividends from
the first of the month
- Accounts insured up
to \$10,000.00 by the
Federal Savings & Loan
Insurance Corp.

**DIVIDENDS PAID
EVERY 90 DAYS**
MARCH 31
JUNE 30
SEPT. 30
DEC. 31

MARSHALL SAVINGS

and Loan Association Henry J. Moravec, Sr., President
 Harlem and Ogden Ave., Riverside, Illinois

Chicago Phone **242-4300** Free Parking for 300 Cars Suburb Phone **447-8111**

H. MARIK SONS

GU nderson **LA wndale**

4-6310 **Funeral Homes** **1-3972**

6507 W. CERMAK ROAD

Berwyn, Illinois

2534 S. PULASKI ROAD

Chicago 23, Illinois

General Banking

THE BERWYN NATIONAL BANK

Oak Park Ave. and Cermak Rd.

Berwyn, Illinois

STanley 8-4700

Svatá Evangelia v novém vydání

Četba Písma svatého Nového Zákona, zvláště svatá evangelia, jimž tato knížka je výhradně věnována, je nanejvýš každému křesťanu užitečná. Sám Kristus Pán přikázal apoštolům, aby evangelium Jeho učení a skutky hlásali všem národům, jako On je učil živým slovem a příkladem. Aby však zjevené pravdy Boží a slova Kristova neporušena zachována byla příštím pokolením, proto svatí evangelisté z vnuknutí Ducha svatého sepsali hlavní řeči, kázání a události ze života svého Božského Mistra, jichž byli očitými svědky. Knižka je kapesního formátu, v pěkné brožurové vazbě, takže možno je nosit při sobě, o 549 stránkách. Cena i s poštovným pouze \$1.00.

Kdo by si však přál celé Písmo svaté Nového Zákona, které se skládá ze svatých Evangelii a svatých Epištol a Skutků apoštolských, je rovněž k dostání v ceně \$3.00 i s poštovným.

Svatá Evangelia jsou podána jasným tiskem a poněkud větším písmem, tedy lehko čitelným. Podobně je tomu i se svatými Epištoly. (Vysvětlení textu je všude, kde toho je třeba.)

Zajisté, nebudete toho nikdy litovat, objednáte-li sobě tuto knížku svatých Evangelii v ceně \$1.00, a nebo celé Písmo svaté Nového Zákona v ceně \$3.00.

Dále, je jiná možnost způsobiti duchovní radost Vaším přátelům v zámoří, zvláště v Československu, kde vše, co je nábožensko-katolické, není k dostání; a přec duchovní četba je pokrmem duše, jíž sílí a v dobrém utvrzuje a víru oživuje. Takovým to způsobem prokážete jim skutek křesťanské lásky, a to bez velké oběti, k své velké zásluze u Boha.

Pošlete objednávku přímo na

Benedictine Press
1637 So. Allport St.
Chicago 8, Ill.

VZÁCNÁ KNIHA

Vzácnou knihou právem možno nazvati "Eucharistickou křížovou cestu", od monsignora Fr. Kopeckého blahé paměti. V zápalu své kněžské horlivosti po spáse duší, dojemnými slovy líčí nám hrozné utrpení Pána Ježíše na Jeho křížové cestě a Jeho smrt na kříži. Četnými příklady uvádí nesčíslné duchovní milosti plynoucí z utrpení a smrti Pána Ježíše a ze mše svaté, která je Novozákonní obětí, v které se nám přivlastňují zásluhy Jeho smrti. V krásné vazbě, velkého formátu, cena\$1.75

Svatý Benedikt

Je zakladatelem řádu benediktinského, jenž žil v 5. století. Pocházel ze vznešeného rodu, ale ještě vznešenější byla jeho duše. Bůh si ho vyvolil za nástroj k šíření křesťanské víry, mravouky a obdařil ho konáním divů a zázraků, počítaje v to vzkříšení mrtvých a předpovídání budoucích věcí, atd., které se vyplnily. V brož. vazbě, cena 65é

NOVÝ NEBEKLÍČ

**Tiskárna českých benediktinů oznamuje,
že nová modlitební knížka zvaná
NOVÝ NEBEKLÍČ
jest již k dostání.**

**Knížka je v krásné úpravě, v černých deskách
a v plátěné vazbě. Velikosti 4x5 $\frac{3}{4}$ x $\frac{3}{4}$ coulech.**

**Se zlatou ořízkou ve ceně \$3.00;
s červenou ořízkou \$2.50**

Tato knížka, s čistým, jasným tiskem, s velkými písmeny, obsahuje vedle dvojí pobožnosti ku mši svaté, mnohé jiné veřejné i soukromé pobožnosti; dále Církvi schválené litanie, pobožnosti Křížové cesty, známé kostelní písně; jakož i základní pravdy našeho náboženství, přípravu k svaté zpovědi, zrcadlo zpovědní, modlitby k svatému přijímání a po něm, a mnohé další jiné.

ŽIVOTOPIS PANNY MARIE

Skutečný životopis Panny Marie, jak jej sama zjevila služebnice Boží cti, sestře Marii z Agredy, představené kláštera Neposkvrněného Početí, řádu sv. Františka Serafinského v městě Agredě ve Španělsku v první polovici 17. století. Tento životopis je více znám pod jménem "Město Boží", (City of God), protože se na ni vztahují mnohá místa Pisma svatého ze Zjevení sv. Jana evangelisty.

Toto vzácné dílo se skládá ze čtyř objemných knih a je vydáno v různých jazycích, ale v českém dosud nebylo vydáno.

Nyní však, díky Bohu a jistému šlechtnému dobrodinci, který pro větší čest a slávu Boží a k úctě Panny Marie vzal na sebe úkol hradit vydání spojená s překladem, můžeme dnes sdělit, že jej již máme na prodej. Cena \$20.00.

Chcete-li mítí sami nebo způsobiti svým přátelům pro dlouhé zimní večery duchovní požitek, zajistě nebudete litovat objednáte-li jej pro sebe, a svým přátelům se jistě též zavděčíte, objednáte-li jej od:

BENEDICTINE PRESS

1637 S. Allport St.

Chicago 8, Illinois

Posvět' se jméno Tvé!

Tato malá knížka v pěkné vazbě obsahuje mnohé modlitby a pobožnosti, vyjma mše svaté. Jsou v ní však v plném znění a to doslova, základní modlitby po pořádku, jak "Otče náš", "Zdravas Maria", "Věřím v Boha", "Anděl Páně" atd., které v některých knížkách jsou zkráceny, a které mnozí hledají. Cena 35c.

Píseň o Bernadettě

Je vlastně zdramatisovaný životopis svaté Bernadetty Soubirousové z Lurd ve Francii. Jak známo, nejblahoslavenější Panna Maria sobě vyvolila nejvýš prostou, skromnou a zbožnou dívku za nástroj k založení světoznámého poutního místa v Lurdech, kde mnoho lidí tělesně i duševně nemocných došlo náhlého a zázračného uzdravení. Její životopis a zázračné příběhy v Lurdech sepsal světoznámý básník Franc Werfel. Cena \$1.75.

SVATÝ RUBÁŠ a pravá podoba tváře Kristovy

Tuto knihu sepsal na základě lékařské vědy, vědeckých nálezů a fotografováním sv. Rubáše i extasí stigmatizované Terezie Neumannové pražský lékař-konvertita

DR. R. W. HYNEK.

Kniha je prostřední velikosti v běžné vazbě, bohatě opatřená fotografiemi známého turinského plátna, do něhož bylo zabaleno Tělo Kristovo. V 20. století se podařilo pomocí fotografického procesu a vědeckými metodami získat senační objev—pravou podobu Kristovu. O tomto objevu pojednává kniha a také ji k úžasu každého moderního člověka představuje. V knize jsou rovněž podrobně shrnuty dějiny spojené se svatým Rubášem, který přes 16 století se často stával válečnou kořistí, byl odcizován z křesťanských chrámů, či z rukou vládců. Dvakrát byl také vyprostěn z ohně, až konečně roku 1578 se dostal do Turina, hlavně vlivem kardinála-arcibiskupa milánského svatého Karla Boromejského. Od té doby se chová v katedrále turinské v královské kapli domu Savojského. Cena 65 centů.

Velký katechismus

Právě jsme vydali poznovu velký česko-anglický katechismus od Faebra. Všechny důležité články víry jsou jasně vloženy. Jsou v něm veškeré církevní modlitby, mešní řád, čili mše svatá latinsky i česky a různé pobožnosti. V krásné plátěné vazbě, cena i s poštovným\$2.00

Různé knížky

SVATÍ CYRIL A METODĚJ, SVATÝ VÁCLAV A SV. JAN NEP., od Msgra. Josefa Bezdíčka. Historicky zjištěné události církevní i státní v době našich svatých věrozvěstů.

Cena 50¢

ŽIVOT SVATĚHO VÁCLAVA A SVATĚ LUDMILY, od Křišťána. Život jejich byl sepsán za života svatého Vojtěcha, druhého pražského biskupa ku konci 10. století. Vemi cenné a poučné dílo. Cena 40¢

SVATÝ VOJTĚCH, druhý biskup pražský; od dp. Dr. Františka Dvorníka. Historicky zjištěné dějiny v Čechách z desátého století 50¢

SVATÁ BERNADETA Z LURD, od Franz Werfele, konvertity. Zdramatisovaný životopis prosté chudé dívky Soubirousové, které se v minulém století několikrát zjevila Panna Marie a jí pověřila důležitým poselstvím. Dnes jsou Lurdy nejznámějším mariánským poutním místem na světě. V brožurové vazbě, cena\$1.65

MLADÍ HRDINOVĚ — do češtiny přeložil Method Soutor. Knižka tato podává cenné rady a ponaučení mladíkům, vstupujícím do veřejného života, kdy bývají vystaveni mnohým nebezpečím a pokušením. Váz., 137 stran. Cena\$1.00

ZLATÝ KOHOUTEK, od Jar. Závady, pohádky a pověsti sovětských dětí. Vázaná\$3.00

TŘI DĚTI POSEDLÉ ĎÁBLEM — od P. Suttera. Nejvýš vzrušující scény a doznání d'áblů při exorcismu dvou hochů a jedné dívky v Ilfurtu v Německu. Zvlášť zajímavý byl popis jednoho z d'áblů, jak to v pekle vypadá a proč byl od Boha zavržen. Brož. vazba; cena 30¢; 4 knížky za \$1.00.

KYTIČKA — od Václava Marshala. Do češtiny přeložila Cyrila H., učitelka. Zkušené rady a ponaučení pro dívky vzdělané a zámožné, jejich stavu přiměřené, jak by si měly osvojiti milost a upřímnou povahu a dobrou pověst.\$1.25

ROMÁNY

PŘÍBĚHY Z MEDOVÉ STRÁNĚ, od Václava Deyl. Románové povídky a pohádky pro děti; provázené s mnohými kresbami. Váz., 158 str.	\$2.50
BERUŠKA, od Mary Waggaman, z anglického přeložil Rev. C. J. Beneš. Brož.	40¢
DĚVČE Z ÚDOLÍ, od Václava Kašpara; ve stejném svazku	
ZUZČINO ŠTĚSTÍ, od B. Bečvářové. Brož. vazba	45¢
JELENČIN BLUD, od Anny Frusové. Brož.	65¢
KOZÁK A TUREK, povídka, brož.	20¢
KVĚTY SAMOTY, od Fr. Čecha. Povídka. Brož. 253 str. ..	40¢
O CIZÍ ČEST, od V. Slosar-Doubavského, brož.	60¢
NÁVRAT, od V. M. Skalského; povídka ze života; brož. ...	40¢
NADĚJE, PRÉRIE A MÍR, od V. M. Skalského. Poutavý zápas o život.	\$1.60
PASTÝŘ SEVERU, od Richarda Aumerle Mahera. S dovo- lením spisovatele přeložil V. F. Mikulášek. Brož.	50¢
ŠLA LĚTA, podle námětu Fr. Korana, upravila Vlasta Ja- voříková. Ve stejném svazku je povídka "ADRIANA", z doby prvních keš'anů. Z německého přeložily škol- ské sestry De Notre Dame v Horažďovicích	40¢
OBRÁZKY ZE ŽIVOTA, od Fr. Kopeckého. Brož.	25¢

Slovníky a učebnice

1. ČESKO-ANGLICKÝ SLOVNÍK od Ivana Poldaufa. Úplné novější vydání o 1,188 stránkách. Vedle pravidelného ná-
vodu výslovnosti obsahuje též zkrácené cvičení mluvnice.
Poštou \$5.50
2. ANGLICKO-ČESKÝ SLOVNÍK od Jana Cahy a Jiřího Krám-
ského. Nové a opravené vydání z roku 1960, o 827 strán-
kách. MBimo pravidelného návodu výslovnosti obsahuje
též přesný přehle světových mír a váh, jména chemických
prvek atd. Poštou \$3.50
3. SLOVNÍK, ČESKO-ANGLICKÝ A ANGLICKO-ČESKÝ (oba
v jedné knize) velikosti 4¾x6½x2. (Dr. Jindřich Prochá-
zka) Cena \$5.00
- BIBLE HISTORY. V anglické řeči, dějinné události ze Starého
i Nového zákona \$1.50
- DOPROVOD NA VARHANY — pro sbírku kostelních písní.
Cena \$1.50
- MLUVNICE pro vyšší školy od Jindřicha Kroníře. Cena .. \$1.35

České pobožnosti

K Nejsvětějšímu Srdci Páně a
Královny sv. Růžence.

K Pražskému Jezulátku. Křížová cesta.

TRE ORE (rozjímání o umučení Páně.)

K sv. Judovi — K sv. Terezii Květince.

K Panně Marii Fatimské Královně Mučedníků

Svatá Stráž. — K sv. Josefu. Za duše v očistci.

Všechny tyto knížčky jsou za stejnou cenu.

Jeden kus poštou za 20c 25 kusů poštou za \$3.00

3 kusy poštou za 50c 50 kusů poštou za \$5.00

10 kusů poštou za \$1.50 100 kusů poštou za \$8.50

Podle přání, mohou býti rozličné.

VŮDCE

Je výhradně náboženský časopis, vycházející jednou měsíčně. Obsahuje tu nejlepší četbu pro duchovní posilu různými životními příběhy ze životů svatých a světic Božích, časové úvahy atd. Ve Vůdci také po 5 let vycházel nejvýš poutavý a poučný životopis Bl. Panny Marie. Dosud máme poslední část tohoto díla z roku 1960-1961 vyvázanou v knihu v ceně \$3.00. — Jinak Vůdce na celý rok stojí \$2.00. Máme také mnohé ročníky vyvázané v knihy. Cena \$2.00.

To nejdůležitější

Pro lidi, kteří se nemohou zpovídat pro neznalost anglické neb francouzské řeči, má tato knížka velkou cenu, neboť je psána na jedné stránce česky a na protější buď v anglické nebo francouzské řeči. Nad to obsahuje četné modlitby a základní pravdy katolického náboženství. Cena i s poštovným 20c — 6 za \$1.

Psané zpovědi

Tyto zvláštní psané zpovědi, psané česky i anglicky, mají tu výhodu, že poznamenané dají se knězi k přečtení. Cena i s poštovným 15c — 4 za 50c.

Obsah

Poznámky k přestupnému roku 1964	2
Jména svatých v Americe užívaná	16
Shledání — <i>Fr. M. O.P.</i>	19
Vyzrál na ni — <i>Jiří Sahula</i>	31
Knížky — <i>Jan Valoušek</i>	35
Veselé vzpomínky ze studentských let — <i>Ed Zvěřina</i>	38
Tisíckrát pokořen — Báseň — <i>František Nechvátal</i>	40
Nazdar, kolego — <i>Jan Šanda</i>	41
Poetická jízda — <i>Jiří Sahula</i>	43
Boží dar — Báseň — <i>Jan Voborský</i>	48
Pytlákovy děti — <i>Bohuslav Brožek</i>	49
Církvi svatá, budiž zdráva — Báseň — <i>VI. Šťastný</i>	60
Ženitba Pírkova — <i>Karel Doubravský</i>	61
Zlatý náramek — <i>Václav Špaček</i>	63
Panno svatá — Báseň — <i>Dr. M. Kovář</i>	70
Z advokátské kuchyně — <i>Dr. Jaroslav Řehulka</i>	71
Jen pravá láska dovede vše spojit — <i>Václav Tesař-Blanický</i>	75
V kostelíku pod troskami — <i>Bohumil Bouška</i>	85
Strhané pole — <i>Václav Špaček</i>	89
Příšera — <i>František Pícko-Zásmucký</i>	94
Panem de coelo — Báseň — <i>Sigismud Bouška OSB</i>	105
Srdci Páně — Báseň — <i>A. Simerská</i>	105
Slovo dělá muže — <i>František Horák</i>	106
Znamení kříže — Báseň <i>Sigismund Bouška OSB</i>	113
Cikánčino proroctví — <i>Rozina Jarošová</i>	117
Poctivost — Báseň <i>Karel Kuttan</i>	122
Potrestaný lakomec — <i>L. Grosmanová-Brodská</i>	123
Kronika	130
Adresář kněží	166
Oznámky	183

(TŘETÍ GENERACE)

FRANK KOŘÍNEK & CO.

Krajanský velkoobchod s pekařskými potřebami

založený před 50 lety p. Frank Kořínkem starším.

4828-30 W. 25th STREET CICERO, ILL.

Phone OLympic 2-2870 — Bishop 2-1917

VÝROBCI RŮZNÝCH ZAVAŘENIN

Zvláštní pozornost věnujeme "MÁKU", který jest naší specialitou!

NAŠE POVIDLA jsou pravou pochoutkou; jak Švestková (Prune), Merunková (Apricot), Ananasová (Pineapple), Jahodová (Strawberry), Malinová (Raspberry), Datlová (Date), Pekanová (Pecan) a Mandlová (Almond), které dodáváme a zasiláme po celých Spojených státech pekařům — velkoobchodům a restaurantům — v 10 lb. — 50 lb. — 300 lb. a 600 lb. kbelících. Pro naše hospodyňky dodáváme do groceriích obchodů výše uvedená povidla ve 12ti uncových plechovkách. Nemá-li je váš obchodník, necht' se on obrátí přímo na výše uvedenou firmu, která jej mile ráda obslouží.

Zasiláme naše výrobky těchto zavařenin po celých Spojených Státech.

Pište si o ceník

Tato firma jest řízena poctivými a spolehlivými odborníky

pp. Frank J. Kořínek, George E. Kořínek a Frank J. Kořínek, ml.

(NAŠE 80. VÝROČÍ)

HOTOVÉ

pro zítřejší potřeby.

OTEVŘTE SI SVŮJ ÚČET DNES

U

Second Federal Savings AND LOAN ASSN.

26. ul. a Pulaski Rd.

CRawford 7-8500

Chicago 23, Illinois

Vaše vklady jsou pojištěny do \$10,000